

حج ۲۷

حسن مهدویان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حج ۲۷

نویسنده:

حسن مهدویان

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۲۴	حج ۲۷
۲۴	مشخصات کتاب
۲۴	مقدمه
۲۴	حج و خودسازی
۲۵	حج‌گزاری در جمهوری اسلامی
۲۵	تاریخ مکتوب حج
۲۵	ویژگی‌های حج ۸۵
۲۶	بخش اول: پیش از سفر
۲۶	سخن رهبر فرزانه انقلاب، در آستانه برگزاری حج
۲۸	ارزیابی حج سال ۸۵ در گفت‌وگو با امیر الحاج «۱»
۲۸	اشاره
۲۹	۱. برگزاری دعای کمیل
۲۹	۲. مراسم برائت
۳۰	۳. ارتباط با بعثه‌های مراجع معظم تقلید
۳۰	۴. سخنرانی‌های عمومی بعثه و داخل کاروان‌ها
۳۰	۵. شورای فرهنگی و گروه‌های ارشاد
۳۰	اشاره
۳۰	۱. هیأت پزشکی
۳۰	۲. اسکان
۳۱	۳. آشپزخانه مرکزی
۳۱	۴. حمل و نقل
۳۱	۵. قربانی

- ۳۴ متن کامل نامه رییس محترم سازمان حج و زیارت به مدیران کاروان‌ها در مورد امور فرهنگی حج ۸۵
- ۳۴ اشاره
- ۳۴ دستور العمل پیوست نامه ریاست محترم سازمان حج و زیارت امور فرهنگی
- ۳۶ بخش دوم: مقدمات حج ۲۷
- ۳۶ برگزاری اولین جلسه شورای عالی حج با حضور رییس جمهور
- ۳۸ دومین جلسه شورای عالی حج در سال ۸۵
- ۳۸ همایش روحانیون کاروان‌های حج ۸۵
- ۴۱ همایش مدیران کاروان‌های حج ۸۵
- ۴۱ همایش علما و روحانیون کاروان‌های اهل سنت
- ۴۲ همایش معاونت بین‌الملل
- ۴۲ مراسم مختلف در مراکز استان‌ها و شهرستانها در هفته حج
- ۴۳ فعالیت‌های صداوسیما به مناسبت هفته حج
- ۴۴ سخنرانی سرپرست حجج ایرانی قبل از خطبه‌های نماز جمعه تهران
- ۴۵ بخش سوم: روز شمار حج ۲۷
- ۴۵ گزارش‌های روزانه موسم حج ۱۳۸۵
- ۴۵ چهارشنبه ۱۵ / ۹ / ۸۵
- ۴۵ اشاره
- ۴۵ استقبال مسؤولان بعثه و ستاد مدینه از اولین گروه زائران
- ۴۶ پرواز مشترک کارکنان بعثه مقام معظم رهبری و نمایندگان محترم مراجع تقلید
- ۴۶ آغاز به کار «کمیته مرکزی حج عربستان»
- ۴۶ جزئیات بیمه حجاج سال ۸۵
- ۴۷ تعیین سقف ۱۶۰ دلار برای ارزش کالاهای مجاز همراه حجاج
- ۴۸ استقرار واحد امداد گمشدگان در بعثه رهبری
- ۴۸ نرخ مکالمات تلفن همراه در تماس حجاج با ایران

۴۸	پنجشنبه ۱۶ / ۹ / ۸۵
۴۸	اشاره
۴۸	اعلام برنامه‌ها و همایش‌های بعثه مقام معظم رهبری در مقطع مدینه قبل
۴۸	توضیحات مدیر مسؤول و سردبیر نشریه زائر
۴۹	آغاز انتشار ویژه‌نامه فارسی «البلاد»
۴۹	برنامه‌های حج و زیارت صدا و سیما در حج سال جاری
۵۰	جمعه ۱۷ / ۹ / ۸۵
۵۰	اشاره
۵۰	مراسم بدرقه نماینده مقام معظم رهبری پیش از عزیمت به عربستان
۵۱	ورود نماینده محترم ولی فقیه به مدینه منوره
۵۱	مکه، شهر امنیت مادی و اخلاقی
۵۲	حضور بیش از یک پنجم حج‌گزاران امسال در مدینه منوره
۵۲	اهانت و جسارت به معاون آموزش و پژوهش بعثه
۵۲	جلوگیری از ورود شهروندان عربستان به مکه
۵۳	لزوم رعایت استانداردهای لازم در ساختمان‌های مسکونی
۵۳	آغاز پخش برنامه‌های رادیو راهنمای حج
۵۳	جلوگیری از ثبت‌نام مجدد پس از انجام حج واجب
۵۴	شنبه ۱۸ / ۹ / ۸۵
۵۴	اشاره
۵۴	تأکید سرپرست حجاج بر فرهنگی بودن امور حج
۵۵	خدمات و تسهیلات حج تمتع ۸۵
۵۵	بازرسان بعثه مقام معظم رهبری در خدمت زائران
۵۶	دیدار معاون و رابطین امور روحانیون بعثه با سرپرست حجاج ایرانی
۵۷	انتشار اولین شماره نشریه «زائر»

- یکشنبه ۱۹ / ۹ / ۸۵ ۵۷
- اشاره ۵۷
- زائران بیت‌الله، دعوت‌شدگان از سوی پیامبر! ۵۷
- استفاده از بیشترین ظرفیت‌ها در خدمت به حجاج ۵۸
- کسالت رییس سازمان حج و زیارت در اثر فشار کار ۵۹
- آغاز پروازهای حجاج ایرانی به مقصد جدّه ۵۹
- دیدار هیئت پزشکی حج با نماینده محترم ولی فقیه ۵۹
- مناسک حج و ادعیه حرمین شریفین از طریق تلفن همراه ۶۰
- گزارشی از فعالیت‌ها و امکانات بیمارستان حجاج ایرانی در مدینه منوره ۶۰
- چهار ماه پیاده‌روی به شوق زیارت کعبه ۶۱
- دوشنبه ۲۰ / ۹ / ۸۵ ۶۱
- اشاره ۶۱
- دیدار و نشست آیة‌الله ری‌شهری با اعضای هیأت استفتا ۶۱
- منزل پادگان نظامی نیست ۶۲
- پنج طرح خدماتی عربستان برای حجاج ۶۲
- اهل سنت ایرانی در کنار شیعیان ۶۳
- روزنامه فارسی البلاد و سیاست‌های مشکوک ۶۳
- گلگشتی مصفاً در ویژه‌نامه «صفا» ۶۴
- برای آسایش مردم ۶۵
- افتتاح پل جمرات پس از توسعه ۶۶
- سه‌شنبه ۲۱ / ۹ / ۸۵ ۶۶
- اشاره ۶۶
- پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بهترین الگوی اهمیت دادن به مردم ۶۶
- محکم‌کاری و اتقان، شرط قبول و دوام عمل ۶۷

- ۶۸ دیدار اعضای بعثه مراجع عظام تقلید با نماینده مقام معظم رهبری
- ۶۸ کودک معجزه؛ عبدالفتاح محمد از مصر نه محمد حسین، از ایران!
- ۶۹ خرید کوبین‌های قربانی حج با کارت‌های عابر بانک یا سایت قربانی
- ۶۹ درس اخلاق برای رانندگان اتوبوس
- ۶۹ چهارشنبه ۸۵ / ۹ / ۲۲
- ۶۹ اشاره
- ۶۹ رعایت منزلت طرف مقابل، در رفتار پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۷۰ بازدید نماینده ولی فقیه و هیئت همراه از بیمارستان هیئت پزشکی حج در مدینه
- ۷۱ دومین نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه رهبری
- ۷۱ دیدار مسؤول و رئیس بعثه حج اردن با نماینده مقام معظم رهبری
- ۷۲ لذت در کنار هم نشستن
- ۷۳ توصیه‌هایی برای برپایی باشکوه‌تر مراسم دعای کمیل
- ۷۳ سفر کوتاه رئیس سازمان حج و زیارت به مکه مکرمه
- ۷۴ اعزام اولین گروه زائران مدینه‌قبل به مکه مکرمه
- ۷۴ توصیه‌هایی به زائران بیت‌الله‌الحرام پیش از عزیمت به مکه مکرمه
- ۷۴ سید رحیم، مهمان پیامبر رحمت
- ۷۵ خبرهایی کوتاه از مدینه‌النبی صلی الله علیه و آله
- ۷۵ تأکیدی دوباره بر رعایت کامل بهداشت
- ۷۶ چاپ و نشر بیش از ۵۵۰ اثر درباره حج توسط نشر مشعر
- ۷۶ پخش برنامه «مناسک حج گام‌به‌گام» از کانال ماهواره‌ای «إقرأ»
- ۷۶ خدمات ویژه حجاج کشورهای عربی
- ۷۷ آغاز بهره‌برداری از پل جمرات پس از توسعه دومرحله‌ای
- ۷۷ پنج‌شنبه ۸۵ / ۹ / ۲۳
- ۷۷ اشاره

- ۷۷ «شبی با قرآن» در جوار حرم پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
- ۷۸ دیدار آیه‌الله ری‌شهری از آشپزخانه مرکزی
- ۷۹ اظهارات «آیه‌الله مکارم شیرازی» در اعتراض به وضعیت جدید رمی جمرات
- ۷۹ پیگیری ویژه جمرات در پی موضع‌گیری آیه‌الله مکارم شیرازی
- ۸۰ اعلام برنامه‌های فرهنگی بعثه در ایام حج
- ۸۰ دو خبر از واحد خواهران بعثه رهبری
- ۸۱ آتش‌سوزی در اثر بی‌احتیاطی در اتاق ۴۲۷
- ۸۱ مراسم با شکوه دعای کمیل در مدینه
- ۸۱ در حاشیه مراسم
- ۸۳ اماکن تخریب‌شده در اطراف مسجدالنبی صلی الله علیه و آله
- ۸۴ اماکن تخریب‌شده در اطراف مسجدالنبی صلی الله علیه و آله
- ۸۴ مسجد الإجابة
- ۸۵ مسجد ابوذر غفاری
- ۸۵ حمله جوان متعصب وهابی به دو زن ایرانی
- ۸۵ جمعه ۲۴ / ۹ / ۸۵
- ۸۵ اشاره
- ۸۵ بازدید نماینده مقام معظم رهبری و هیئت همراه از بعثه مراجع عظام تقلید
- ۸۶ دیدار بعثه حج عراق با نماینده مقام معظم رهبری
- ۸۷ آمادگی شرایط مکه برای برگزاری حج تمتع
- ۸۷ سخنان خطیب مسجدالحرام
- ۸۸ آغاز فعالیت اتوبوس‌رانی جمهوری اسلامی ایران در مکه مکرمه
- ۸۸ همسران و دختران مطوفان، در خدمت بانوان حجاج ایرانی
- ۸۸ توصیف آشپزخانه‌های مرکزی حجاج ایرانی در روزنامه «البلاد»
- ۸۹ مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و معضل تلفن همراه برخی از زائران

- ۸۹ پیش‌بینی‌های لازم جهت مقابله با حوادث غیرمترقبه در مشاعر مقدسه
- ۹۰ خرید سوغات و بار مجاز در بازگشت به ایران
- ۹۰ ۶۹۰۰ دلار از دو زائر ایرانی به سرقت رفت
- ۹۰ شنبه ۸۵ / ۹ / ۲۵
- ۹۰ اشاره
- ۹۰ بیست و پنجم ذیقعد، یادآور سه واقعه مهم تاریخی
- ۹۲ حضور در حسینیه شیعیان و دیدار با شیخ عمری
- ۹۳ حجاج ایرانی، الگوی نظم و انضباط و ادب
- ۹۳ توسعه پل جمرات، گامی در جهت تسهیل رمی جمرات
- ۹۴ انتشار اولین شماره ویژه‌نامه «مروه»، ضمیمه نشریه زائر
- ۹۴ سعادت تشییع در مدینه و تدفین در بقیع
- ۹۶ چند خبر درباره حجاج کشورهای غیر اسلامی
- ۹۶ ۱. ورود ۱۸۰۰۰ حاجی روسی به مکه مکرّمه
- ۹۶ ۲. روایت برای مسلمانان فرانسوی
- ۹۶ ۳. شکایت حجاج آمریکایی علیه شرکت‌های هواپیمایی آمریکا
- ۹۷ عدم مجوز خروج از سرزمین‌های اشغالی برای حج‌گزاران فلسطینی
- ۹۷ برنامه‌های تبلیغی وهابیون در حج امسال به ۲۵ زبان گوناگون
- ۹۸ یکشنبه ۸۵ / ۹ / ۲۶
- ۹۸ اشاره
- ۹۸ از مُحرم شدن در میقات تا مُحرم شدن در مسجدالحرام
- ۹۸ همایش منزلت زن در سیره پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
- ۱۰۰ توضیحات امیرالحاج ایران درباره حج امسال، پیش از ترک مدینه منوره
- ۱۰۰ کاروان کارکنان بعثه در سفر به مکه مکرّمه
- ۱۰۱ ورود نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی به مکه مکرّمه

- دوشنبه ۲۷ / ۹ / ۸۵ ۱۰۱
- اشاره ۱۰۱
- برگزاری نخستین جلسه شورای معاونین بعثه در مکه مکرمه ۱۰۱
- همایش شیعیان پاکستان در سالن اجتماعات بعثه در مدینه منوره ۱۰۲
- انعکاس خبر همایش زنان در ویژه‌نامه «البلاد» ۱۰۲
- حج‌گزاری دانش‌آموزان پیشاهنگ بین‌المللی ۱۰۳
- اجاره جایگاه سلمانی برای سرتراشی حجاج در منی ۱۰۳
- گزارشی ویژه از آشفته‌بازار سوغاتی‌ها و خریداران ایرانی «۱» ۱۰۳
- سه‌شنبه ۲۸ / ۹ / ۸۵ ۱۰۵
- اشاره ۱۰۵
- بازدید نماینده ولی فقیه از منطقه جمرات پس از توسعه ۱۰۵
- مصاحبه با نماینده اهل تسنن مریوان در مجلس شورای اسلامی ۱۰۶
- زائر ۱۳ ساله و شوق وصال پیامبر صلی الله علیه و آله ۱۰۶
- توصیه‌های هیئت پزشکی در مورد بیماری‌های تنفسی ۱۰۷
- وجوه نقدی و تلفن همراه، مهم‌ترین طعمه سارقان ۱۰۸
- آیا خون حجاج هم نجس است؟! ۱۰۸
- چهارشنبه ۲۹ / ۹ / ۸۵ ۱۰۹
- اشاره ۱۰۹
- برگزاری همایش «پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله، کانون مهر و عدالت» در مدینه منوره ۱۰۹
- بازدید هیئت بلندپایه بعثه حج تایلند از بعثه حج ایران ۱۱۰
- دیدار رییس و مسؤولان بعثه چین با نماینده مقام معظم رهبری ۱۱۱
- پنجشنبه ۳۰ / ۹ / ۸۵ ۱۱۲
- اشاره ۱۱۲
- نخست حاجی شدن، سپس ناجی شدن ۱۱۲

- ۱۱۲ دیدار مسؤولان بعثه حج مسلمانان آفریقای جنوبی با مسؤولان بعثه رهبری
- ۱۱۳ دیدار جمعی از علمای مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق با سرپرست حجاج ایرانی
- ۱۱۴ دیدار بعثه حج افغانستان با سرپرست حجاج ایرانی
- ۱۱۴ دیدار گروهی از مسؤولان سیاسی و فرهنگی افغانستان با امیرالحاج ایران
- ۱۱۵ برگزاری دومین دعای کمیل مدینه در بین الحرمین
- ۱۱۶ بقیع، وعده‌گاهی بین‌المللی برای عاشقان اهل بیت علیهم السلام
- ۱۱۷ پاسخگویی ویژه روحانیون به زائران در مسجدالحرام و مسعی
- ۱۱۸ افزایش تعداد حجاج آمریکایی در حج سال جاری
- ۱۱۸ جمعه ۱ / ۱۰ / ۸۵
- ۱۱۸ اشاره
- ۱۱۸ این بابُ اللّهِ الَّذی منه یؤتی
- ۱۱۹ دیدار جمعی از علما و حجاج ترکیه با سرپرست حجاج ایرانی
- ۱۱۹ دیدار تعدادی از علما و زائران بحرینی با نماینده ولی فقیه
- ۱۲۰ قدردانی نماینده ولی فقیه از حلّ سریع مشکل تردّد زائران
- ۱۲۰ تحویل پرده جدید کعبه به رییس خدام مسجدالحرام
- ۱۲۱ منع تردّد وسایط نقلیه به‌خاطر برگزاری نماز جمعه در مسجدالحرام
- ۱۲۱ توصیه‌های بهداشتی مرکز پزشکی حج به زائران خانه خدا
- ۱۲۱ نکات اساسی
- ۱۲۲ شنبه ۲ / ۱۰ / ۸۵
- ۱۲۲ اشاره
- ۱۲۲ همایش «ابعاد حج محمدی صلی الله علیه و آله»
- ۱۲۲ بازدید سرپرست زائران ایرانی و رییس سازمان حج از آشپزخانه‌های متمرکز مکه
- ۱۲۳ اختیارات جدید بعثه مقام معظّم رهبری
- ۱۲۳ یکشنبه ۳ / ۱۰ / ۸۵

- ۱۲۳ اشاره
- ۱۲۳ حضور سرپرست حجّاج ایرانی در جمع زائران جانباز
- ۱۲۴ برگزاری همایش بین‌المللی تقریب مذاهب اسلامی
- ۱۲۶ دو خبر کاملاً متفاوت
- ۱۲۶ زائران ایرانی و لزوم مراقبت نسبت به دو خطر
- ۱۲۶ خطر اول: تصادف در خیابان‌ها
- ۱۲۶ خطر دوم: مشکل کمبود آب در مکه
- ۱۲۶ دوشنبه ۸۵ / ۱۰ / ۴
- ۱۲۶ اشاره
- ۱۲۷ همایش ایرانیان خارج از کشور در مکه مکرمه
- ۱۲۸ دیدار وزیر ارشاد و اوقاف و امیرالحاج سودان با بعثه مقام معظم رهبری
- ۱۲۹ گفت‌وگوی هیئت پزشکی جمهوری اسلامی ایران با مسؤولان بعثه
- ۱۳۰ برگزاری همایش فرهیختگان جهان اسلام در مکه مکرمه
- ۱۳۱ اختلاف فتاوا در مورد خروج از مکه پس از عمره تمتع
- ۱۳۱ آتش سوزی در بازار مکه
- ۱۳۱ سه‌شنبه ۸۵ / ۱۰ / ۵
- ۱۳۲ اشاره
- ۱۳۲ یادى از شهیدان جمعه خونین مکه (قربانیان فاجعه سال ۶۶)
- ۱۳۲ برگزاری همایش بین‌المللی اهل بیت علیهم السلام
- ۱۳۳ دیدار نمایندگان بعثه آیة‌الله محقق کابلی با نماینده ولی فقیه
- ۱۳۳ نشست «شب عراق در موسم حج» در بعثه مجلس اعلاى انقلاب اسلامى عراق در مکه
- ۱۳۳ همایش توجیهی امور مشاعر مقدّسه
- ۱۳۴ آمادگی همه‌جانبه برای آغاز حج تمتع
- ۱۳۴ محفل‌های قرآنی در پیشگاه کعبه

- چهارشنبه ۱۶ / ۱۰ / ۸۵ ۱۳۵
- اشاره ۱۳۵
- دیدار هنرمندان و برنامه‌سازان تلویزیون و سینما با نماینده محترم ولی فقیه ۱۳۵
- دیدار مسؤولان بعثه آیة‌الله العظمی وحید خراسانی با نماینده ولی فقیه ۱۳۶
- حضور در محل استقرار بعثه عراق ۱۳۶
- گردهمایی حجاج کشور آذربایجان ۱۳۷
- دیدار وزیر اوقاف الجزایر و هیئت همراه با نماینده ولی فقیه ۱۳۷
- توصیه‌های ستاد حج مکه جهت رعایت بهداشت در ایام تشریق ۱۳۸
- کنفرانس مطبوعاتی وزیر کشور و رییس شورای عالی حج عربستان ۱۳۸
- طرح ویژه امداد گمشدگان در مشاعر ۱۴۰
- انتشار ویژه‌نامه عرفه و عید قربان موسم حج ۱۴۲۷ ۱۴۰
- این توصیه‌ها را جدی بگیرید ۱۴۰
- همایش روحانیون کاروان‌های حج ۸۵ ۱۴۲
- پنج‌شنبه ۱۷ / ۱۰ / ۸۵ ۱۴۲
- اشاره ۱۴۲
- عدم انتشار چهارروزه نشریه زائر ۱۴۳
- انجام نیابتی قربانی حجاج ایرانی توسط ذابحین اعزامی از ایران ۱۴۳
- جمعه ۱۸ / ۱۰ / ۸۵ ۱۴۳
- اشاره ۱۴۳
- حج اکبر، باوری اصیل یا عوامانه؟ ۱۴۳
- حج اکبر ۱۴۴
- مراسم برائت از مشرکان در صحرای عرفات ۱۴۶
- در حاشیه مراسم برائت از مشرکان ۱۴۷
- متن پیام مقام معظم رهبری به مناسبت کنگره عظیم حج ۱۴۷

- شنبه ۸۵ / ۱۰ / ۹ ۱۴۹
- اشاره ۱۵۰
- پیام تبریک سرپرست حجاج ایرانی به مناسبت عید سعید قربان ۱۵۰
- اعدام دیکتاتور ۱۵۰
- گزارشی از طرح قربانی و عملیات انجام شده در عید قربان ۱۵۱
- جایی در همین نزدیکی ۱۵۱
- جمهوری اسلامی پیشگام در طرح جدید ۱۵۱
- هر روز بهتر از دیروز ۱۵۱
- باقیات الصالحات بین‌المللی ۱۵۲
- مدیریت ایرانی، الگوی کشورهای اسلامی ۱۵۲
- طرح ترافیک قربانگاهی! ۱۵۲
- چرخه قربانی «کاملاً» ایرانی ۱۵۳
- طرح جدید سعودی‌ها در توسعه جمرات سه‌گانه ۱۵۳
- دوشنبه ۸۵ / ۱۰ / ۱۱ ۱۵۴
- اشاره ۱۵۴
- برگزاری سومین جلسه شورای هماهنگی بعثه در مکه مکرمه ۱۵۴
- دیدار سرمربی تیم ملی فوتبال ایران با سرپرست حجاج ایرانی ۱۵۵
- پایان موفقیت‌آمیز اعمال و مناسک حج ایرانیان ۱۵۵
- سه‌شنبه ۸۵ / ۱۰ / ۱۲ ۱۵۶
- اشاره ۱۵۶
- مصاحبه مطبوعاتی و رادیو-تلویزیونی سرپرست حجاج ایرانی ۱۵۶
- اطلاعیه ستاد مکه در مورد نحوه تحویل بار و انتقال به فرودگاه ۱۵۷
- چهارشنبه ۸۵ / ۱۰ / ۱۳ ۱۵۷
- اشاره ۱۵۷

- ۱۵۷ دیدار روحانیون و معینه‌های نمونه حج ۸۵ با نماینده ولی فقیه
- ۱۵۸ قدردانی نماینده ولی فقیه از ذابحان
- ۱۵۸ کنفرانس مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی رییس سازمان حج
- ۱۵۹ گفت‌وگو با مسؤول تدارکات مکه در مورد خدمات و تغذیه حجاج
- ۱۵۹ کیفیت؛ دغدغه اصلی در تأمین منابع غذایی
- ۱۶۰ سرانه بار هر کاروان
- ۱۶۰ زمان‌بندی توزیع و لزوم حساسیت ویژه مدیران
- ۱۶۰ بحران، بی‌معنی است
- ۱۶۱ حجاج، حلقه آخر زنجیره نظارت
- ۱۶۱ آغاز فعالیت مجدد سیستم حمل و نقل حجاج ایرانی در مکه مکرمه
- ۱۶۱ طرح کنترل بهداشتی آب زمزم
- ۱۶۱ پژوهشی در مورد تعیین درصد بیماری‌ها در حجاج مسن
- ۱۶۲ پنج‌شنبه ۸۵ / ۱۰ / ۱۴
- ۱۶۲ اشاره
- ۱۶۲ فعالیت‌های رابطان معاونت امور روحانیون بعثه
- ۱۶۲ نابسامانی حمل و نقل در دو روز گذشته
- ۱۶۲ توصیه‌های معاونت آموزش و پژوهش بعثه درباره طواف و حضور در
- ۱۶۲ مسجدالحرام
- ۱۶۳ بازار فروش طلا و تسبیح در مکه
- ۱۶۳ جمعه ۸۵ / ۱۰ / ۱۵
- ۱۶۳ اشاره
- ۱۶۳ دیدار اعضای شورای راهبردی حج با نماینده ولی فقیه
- ۱۶۴ توضیحاتی درباره گروه‌بندی کاروان‌های ایرانی از نظر قیمت
- ۱۶۴ نادیده گرفتن این توصیه‌ها عاملی برای تأخیر پروازها

- ۱۶۵ آغاز مجدد طرح توسعه پل جمرات
- ۱۶۵ شنبه ۱۶ / ۱۰ / ۸۵
- ۱۶۵ اشاره
- ۱۶۵ نزول باران رحمت در مکه مکرمه
- ۱۶۵ دیدار اعضای واحد اهل سنت بعثه بانماینده ولی فقیه
- ۱۶۶ حضور رییس سازمان حج و زیارت و رییس ستاد مکه در ایستگاه‌ها با لباس عوامل حمل و نقل
- ۱۶۷ آخرین آمار کل زائران فوت شده در موسم حج
- ۱۶۷ اندونزی، دارای بالاترین تعداد زائر و بیشترین تعداد فوت‌شدگان در حج امسال
- ۱۶۷ مجلس سوگواری برای زائران ایرانی فوت‌شده در موسم حج
- ۱۶۷ انتشار ویژه‌نامه عید غدیر
- ۱۶۸ برگزاری نمایشگاه فرهنگی ستاد منطقه ۲ در مکه
- ۱۶۸ نمایشگاهی از نامه‌های فرزندان زیر ۱۲ سال زائران در کاروانی کرمانی
- ۱۶۸ گزارش اهم فعالیت‌های معاونت امور روحانیون در مقطع مدینه‌قبل و مکه مکرمه
- ۱۶۹ یکشنبه ۱۷ / ۱۰ / ۸۵
- ۱۶۹ اشاره
- ۱۶۹ جشن عید غدیر در بعثه رهبری
- ۱۶۹ برگزاری مراسم عید غدیر در کاروان‌ها
- ۱۷۰ دوشنبه ۱۸ / ۱۰ / ۸۵
- ۱۷۰ اشاره
- ۱۷۰ آخرین مراسم قرآنی سال ۸۵ در مسجدالحرام
- ۱۷۰ شورای روابط اسلامی آمریکا و نظارت بر کیفیت برخوردها با حجاج آمریکایی
- ۱۷۱ بازدید اماکن برای زائران مدینه‌بعد
- ۱۷۱ ورود غیرقانونی حدود یک میلیون مقیم به‌مکه ومشاعر مقدسه در حج سال جاری
- ۱۷۱ سه‌شنبه ۱۹ / ۱۰ / ۸۵

- ۱۷۱ اشاره
- ۱۷۱ برگزاری آیین شکرگزاری در مکه مکرمه
- ۱۷۲ برگزاری همایش «عترت و سنت، دو نماد از یک حقیقت»
- ۱۷۲ برگزاری دومین جلسه شورای هماهنگی در مقطع مدینه بعد
- ۱۷۲ حج با عزت و اقتدار و موفقیت
- ۱۷۳ متن گزارش اجمالی خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران از مراسم حج سال ۱۳۸۵
- ۱۷۴ سخنی درباره اهمیت و اهداف حج، از مرحوم دوانی
- ۱۷۵ پنجشنبه ۸۵ / ۱۰ / ۲۱
- ۱۷۵ اشاره
- ۱۷۵ همراه با تنها روحانی ویلچر نشین کاروان جانبازان
- ۱۷۵ برگزاری باشکوه دعای کمیل بین الحرمین
- ۱۷۶ دعای کمیل مدینه به روایت دیگر
- ۱۷۷ توصیه‌های ستاد حمل و نقل هوایی به مدیران کاروان‌ها
- ۱۷۷ توزیع ۱ / ۱۵۰ / ۰۰۰ هزار قرآن در حج امسال
- ۱۷۸ بیماری‌های رایج در حج سال جاری
- ۱۷۸ جمعه ۸۵ / ۱۰ / ۲۲
- ۱۷۸ اشاره
- ۱۷۸ کاش از سوز دل زارم خبر می‌داشتی! ...
- ۱۷۹ رشد چشمگیر توجه به مهدویت در حج امسال
- ۱۷۹ سرانه مسکن حجاج ایرانی
- ۱۷۹ عدم تأخیر پروازهای مدینه به ایران
- ۱۸۰ توزیع گسترده جزوات تبلیغی وهابی‌ها بین حجاج ایرانی
- ۱۸۰ درگذشت سه زائر دیگر ایرانی در مدینه منوره
- ۱۸۰ تصادف دو اتوبوس و کشته و مجروح شدن ۳۶ حاجی

- شنبه ۲۳ / ۱۰ / ۸۵ ۱۸۰
- اشاره ۱۸۱
- بیانیه مشترک علمای شیعه و سنی در محکومیت اختلافات مذهبی ۱۸۱
- دیدار جانشین نماینده ولی فقیه از بیمارستان هیئت پزشکی ۱۸۱
- بیست پرواز از مدینه منوره به فرودگاه‌های ایران ۱۸۲
- تأخیر برخی پروازها به علت شرایط نامساعد جوی ۱۸۲
- کشف و ضبط ۱۶۵۰ رأس قربانی فاسد ۱۸۲
- یکشنبه ۲۴ / ۱۰ / ۸۵ ۱۸۳
- اشاره ۱۸۳
- افتتاح مرکز دینی و فرهنگی «الزهرا» ویژه بانوان شیعه عربستان ۱۸۳
- دیدار جانشین نماینده ولی فقیه از آشپزخانه‌های متمرکز مدینه ۱۸۳
- ۲۵۰ میلیارد تومان گوسفند قربانی ۱۸۴
- دوشنبه ۲۵ / ۱۰ / ۸۵ ۱۸۴
- اشاره ۱۸۴
- دیدار سفیر ایران با ولیعهد عربستان سعودی ۱۸۴
- چند خبر درباره زائران عراقی بیت‌الله الحرام ۱۸۴
- سه‌شنبه ۲۶ / ۱۰ / ۸۵ ۱۸۵
- اشاره ۱۸۵
- دیدار دست‌اندرکاران حج ۸۵ در پایان موسم حج با رهبر معظم انقلاب ۱۸۵
- لزوم نظارت بر خودی‌ها ۱۸۵
- تأخیر در پروازهای حج‌ایرانی و علت‌های آن ۱۸۶
- اعتراض به حج تکراری مسؤولان ۱۸۷
- چهارشنبه ۲۷ / ۱۰ / ۸۵ ۱۸۷
- اشاره ۱۸۷

- ۱۸۷ آخرین پروازهای حجّاج مدینه قبل در بازگشت به ایران
- ۱۸۸ پنج‌شنبه ۸۵ / ۱۰ / ۲۸ اشاره
- ۱۸۸ اشاره
- ۱۸۸ گلایه حجّاج از وضعیت نان در مکه و مدینه
- ۱۸۸ آخرین آمار از فعالیت واحد گمشدگان مدینه
- ۱۸۹ آخرین مراسم با شکوه دعای کمیل مدینه در حج سال جاری
- ۱۸۹ دیدار از اماکن تاریخی و زیارتی مدینه منوره
- ۱۸۹ جمعه ۸۵ / ۱۰ / ۲۹ اشاره
- ۱۸۹ اشاره
- ۱۹۰ انتشار آخرین شماره نشریه زائر در موسم حج سال ۸۵
- ۱۹۰ بخش چهارم: گفت‌وگو با مسؤولان درباره عملکرد بعثه و ستاد در حج ۸۵
- ۱۹۰ گفت‌وگو با معاون آموزش و پژوهش بعثه درباره برنامه‌ها و فعالیت‌های
- ۱۹۰ فرهنگی حج ۸۵
- ۱۹۱ روحانی کاروان نقطه اتکای زائران
- ۱۹۲ معاونت بین الملل بعثه جایگاهی برای تقویت و تحکیم وحدت امت اسلام
- ۱۹۳ گفت‌وگو با آقای حبیبی‌تنها مسؤول ستاد مکه مکرمه
- ۱۹۴ مصاحبه با مسؤول نمایندگی سازمان حج و زیارت در عربستان
- ۱۹۴ عمده فعالیت‌های دفتر نمایندگی سازمان حج
- ۱۹۵ ویژگی برجسته حج سال ۸۵
- ۱۹۵ وضعیت قربانی در منی
- ۱۹۵ مصاحبه مطبوعاتی قائم‌مقام وزیر امور خارجه کشورمان در مکه مکرمه
- ۱۹۶ گفت‌وگو با مشاور حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت
- ۱۹۸ گفت‌وگو با مدیرمسئول نشریه زائر درباره برنامه، عملکرد و اهداف زائر
- ۱۹۹ بخش پنجم: شنیدنی‌هایی درباره حج

- ۱۹۹ یکصد و پنج روز پیاده‌روی به عشق زیارت خانه خدا
- ۲۰۰ راز عدم تشرف آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی قدس سره به حج
- ۲۰۲ گفتگو با خانم دکتر مهدوی، مترجمی آشنا به پنج زبان زنده دنیا
- ۲۰۳ گفت‌وگو با تنی چند از زائران ایرانی مقیم خارج
- ۲۰۵ پای صحبت دو حاجیه خانم ۹ ساله ایرانی
- ۲۰۵ ما نیامده‌ایم که برویم، آمده‌ایم که بمانیم
- ۲۰۶ ولیمه پرخرج سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله نیست
- ۲۰۸ بخش ششم: مطالب گوناگون حج ۸۵ و حج گزاری ایرانیان
- ۲۰۸ نامه جلال آل احمد به امام خمینی قدس سره از سفر حج (۴۴ سال پیش)
- ۲۰۹ مسجد النبی صلی الله علیه و آله، موسم حج، ایرانی‌ها
- ۲۱۰ نام «محمد» برای بیش از هفتاد میلیون مسلمان دنیا
- ۲۱۰ احمدی‌نژاد، چهره محبوب زائران خارجی
- ۲۱۱ تکفیر پیروان مذاهب هشت‌گانه اسلامی جایز نیست
- ۲۱۲ وبلاگ‌های روحانیون کاروان‌های حج زمینه ارتقای معارف
- ۲۱۳ چند خبر از زائران ایرانی اهل سنت
- ۲۱۳ ۱. تشرف به حج بدون هیچ‌گونه تبعیض
- ۲۱۳ ۲. بهره‌گیری از معینه‌های اهل سنت در کاروان‌ها
- ۲۱۳ ۳. شورای استفتای اهل سنت، آماده پاسخ‌گویی به زائران
- ۲۱۳ خلیج عربی؟!
- ۲۱۴ عرضه محصولات فرهنگی در فروشگاه مشعر
- ۲۱۴ کتابخانه هست، کو کتاب‌خوان؟
- ۲۱۴ سوغاتی حج؛ آری یا نه؟ چرا؟ چه؟ چقدر؟
- ۲۱۶ بازارهای مکه و مدینه در قرق ایرانیان
- ۲۱۶ درآمدهای حج برای بخش‌های خدماتی عربستان

- ۲۱۶ نگاهی به صنعت توریسم ایران از دریچه یک بروشور
- ۲۱۷ ترحم و انسانیت یا اجرای قانون
- ۲۱۸ ضرورت همراه داشتن کارت شناسایی در طول سفر
- ۲۱۸ حج، رمز احیای هویت مسلمانان
- ۲۱۹ شگردهای سارقان مکه و مدینه
- ۲۱۹ درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

حج ۲۷

مشخصات کتاب

سرشناسه: مهدویان، حسن، ۱۳۴۳ -، گردآورنده. عنوان و نام پدیدآور: حج ۲۷: گزارش حج گزاری ایرانیان در موسم حج سال ۱۴۲۷ هجری قمری آذر و دی ۱۳۸۵/حسین مهدویان؛ [به سفارش] حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت. مشخصات نشر: تهران: مشعر، ۱۳۸۶. مشخصات ظاهری: ۵۲۵، ۶۲ ورق تصویر. شابک: ۵۰۰۰۰ ریال ۹۷۸۹۶۴۵۴۰۰۶۱۱ وضعیت فهرست نویسی: فیبا عنوان دیگر: گزارش حج گزاری ایرانیان در موسم حج سال ۱۴۲۷ هجری قمری آذر و دی ۱۳۸۵. موضوع: بعثه مقام معظم رهبری در امور حج و زیارت. موضوع: حج. موضوع: حج -- فلسفه. رده بندی کنگره: BP۳/ب۶ م ۹ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۰۶ شماره کتابشناسی ملی: ۱۱۱۶۵۱۲

مقدمه

حج دارای ابعاد سازنده و گوناگونی است، یکی از این ابعاد، اجتماع میلیونی امت اسلامی در کنار کعبه می‌باشد که برادری و اخوت اسلامی را به نمایش می‌گذارد. فاصله‌ها را کم می‌کند، دل‌ها را به یکدیگر نزدیک می‌سازد، لباس‌های قومیت‌ها و نژادهای گوناگون را به یک رنگ تبدیل می‌کند، هدف‌ها یکی می‌شود و همه در گرداگرد کعبه و به سوی کعبه نماز می‌گزارند و خدای واحد را می‌پرستند. آنان که از گوشه و کنار جهان به حج می‌آیند معنی و مفهوم یک زندگی آمیخته با ایمان، الفت و دوستی، به یکدیگر نزدیک شدن، و دور ریختن عوامل تفرقه و جدایی را به خوبی لمس و احساس می‌کنند. اگر سردمداران جوامع اسلامی به افزایش این احساس دینی در مردم کمک کنند و در نتیجه شعور و آگاهی مسلمانان ارتقا یابد، می‌توان از آنان که حتی برای یک بار به حج آمده‌اند طرفدارانی برای ایجاد جامعه متحد و نظام اجتماعی متعادل اسلامی ایجاد کرد و رفته رفته به این هدف بزرگ دست یافت و در نتیجه فرصتی برای ایجاد هم‌فکری و تبادل نظر با مسلمانان جهان و ساختن نظامی متمدن و مترقی اسلامی فراهم ساخت.

حج و خودسازی

نقش آگاهانه در تکامل خود داشتن، تنها مربوط به انسان‌ها است، و این خصیصه می‌تواند در رشد و بهبود وضعیت روحی و اخلاقی او تأثیر جدی بگذارد. اینکه ما انسان‌ها می‌توانیم در شکل دادن به خودمان نقش آگاهانه داشته باشیم موجب می‌شود به فکر ساختن خویش و در نتیجه دستیابی به سعادت خود باشیم. لیکن مشکل بزرگ جوامع بشری این است که نمی‌دانند این خودسازی براساس چه الگویی باید صورت پذیرد! داشتن یک الگوی مناسب در استفاده از فرصت برای خودسازی نقش اساسی دارد و به همین جهت است که ما معتقدیم خودسازی در گرو داشتن یک ایدئولوژی روشن، صحیح و جامع است، آن کس که ایدئولوژی صحیح و درستی ندارد خودسازی او نیز به نتیجه مطلوب نمی‌رسد. نماز و روزه و حج وسیله‌ای برای تحقق خودسازی در مسلمانان است، که حج در میان آنها نقشی برجسته‌تر دارد، حج نوعی شستشو و پالایش روحی و اخلاقی برای انسان‌ها است، یک برنامه خودسازی براساس نظام عقیده و عمل و اخلاق اسلامی است که تعهد خودداری از لذت‌های جنسی، سرکوب خودخواهی و خشم، اجتناب از مفاخره و جدال، مبارزه با آسایش‌طلبی، ترک خودآرایی نمونه‌هایی از آن است و حج را به یک دوره تمرین برای خودسازی تبدیل می‌کند.

حج‌گزاری در جمهوری اسلامی

با آنچه که ذکر گردید، تفاوت اصلی حج‌گزاری در نظام جمهوری اسلامی با نظام‌ها و حکومت‌های دیگر روشن می‌شود. زیرا هدف از حج‌گزاری در نظام ما تنها انجام یک عبادت خشک و بی‌روح نیست و تمام مسؤولان، برنامه‌ریزان و سیاستگذاران حج تلاش می‌کنند تا با ایجاد تسهیلات و فراهم آوردن برای زائران، آنان را به سوی خودسازی و ساختن نظام اجتماعی متعادل سوق دهند.

تاریخ مکتوب حج

ثبت وقایع و رخدادهای حج چه به صورت سفرنامه و یا گزارش و چه در قالب کتاب، از جمله کارهایی است که می‌تواند تأثیرگزاری حج را ماندگارتر کند و به نسل‌های بعدی منتقل سازد، اینکه ایرانیان چگونه حج را انجام می‌دهند؟ تا چه حد خود را به اهداف حج نزدیک کرده‌اند؟ چه تلاش‌هایی برای هر چه باشکوه‌تر و تأثیرگذارتر بودن حج صورت گرفته و می‌گیرد؟ جایگاه ایرانیان در حج در مقایسه با دیگر ملل اسلامی در کجا قرار دارد؟ و پرسش‌های دیگری از این قبیل، بعثه مقام معظم رهبری را بر آن داشته، تا همه ساله، حج‌گزاری ایرانیان و فعالیت‌های فرهنگی و اجرایی حج جمهوری اسلامی ایران را به صورت کتاب حج ارائه نماید. معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری از سال ۱۳۷۰ ه. ق. تا کنون توانسته آثار ارزشمندی در این زمینه تولید و به علاقمندان عرضه کند که کتاب حاضر نیز نمونه‌ای از آنهاست که با الگوگیری از دو کتاب تألیف شده قبلی در سالهای ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ ه. ق. در چند فصل تدوین گردیده است. در این فصل‌ها کوشش شده تا ضمن حفظ قالب‌های دو کتاب قبلی، قدری باورهای نگارنده در زمینه چگونگی تدوین کتاب حاضر نیز در آن منعکس گردد و از ثبت و یا تکرار برخی مطالب غیر مفید پرهیز شود.

ویژگی‌های حج ۸۵

حج ۸۵ از ویژگی‌های فراوانی برخوردار بود که در نتیجه هم در برنامه‌ریزی‌ها و کیفیت برگزاری آن تأثیر به‌سزایی داشت و هم در برخورد متقابل ایرانیان با زائران غیرایرانی و هم در همکاری و تعامل بعثه و سازمان با زائران و مسؤولان فرهنگی و اجرایی کاروانها تأثیر گزار بود برخی از این ویژگی‌ها عبارتند از: ۱- نامیده شدن سال ۱۳۸۵ ه. ش. به نام سال پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله که موجب محور قرار حج ۲۷، ص: ۲۶ گرفتن سیره و اخلاق پیامبر صلی الله علیه و آله در کلیه فعالیت‌های فرهنگی و اجرایی بود. ۲- تحولات اساسی در دنیای اسلام و رویکرد پرشتاب مردم دنیا به ارزش‌های اسلام و انقلاب. ۳- پیروزی حزب الله و تغییر معادلات سیاسی و نظامی در رویارویی با صهیونیزم و استکبار. ۴- چالش‌های جدید آمریکا در مقابله با پویایی سیاسی و علمی جمهوری اسلامی و شکست آشکار آنها در کنترل اوضاع عراق و افغانستان. ۵- پیشرفت‌های حاصله در تکنولوژی هسته‌ای و صنایع نظامی جمهوری اسلامی ایران و مواضع شجاعانه رئیس‌جمهور کشورمان در دفاع از حقوق مسلم امت انقلابی. ۶- تصویب قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران در پی متوقف نکردن فعالیت‌های هسته‌ای. ۷- برگزاری انتخابات خبرگان و شورای شهر همزمان با موسم حج. ۸- تشدید اقدامات امنیتی و سیاسی کشورهای همسو با آمریکا و اسرائیل برای فتنه‌انگیزی بین تشیع و تسنن و ایجاد درگیری طائفه‌ای در لبنان، عراق، پاکستان و افغانستان و به طور کلی در کل منطقه خاور میانه و عربی. ۹- تقارن موسم حج با ایام کریسمس و تعطیلات پایان سال کشورهای مسیحی‌نشین که موجب افزایش تعداد حجاج از میان مسلمانان مقیم این کشورها گردید. ۱۰- اعدام طاغوت جنایت‌پیشه عراق، همزمان با عید قربان. ویژگی‌های دیگر حج امسال مربوط به وضعیت عربستان و

اقدامات نهادهای مرتبط با امور حج این کشور بود، که از آن جمله است: ۱- تجدید بنای پل جمرات که فاز اول آن شامل توسعه و تعریض پل و افزایش عرض و ارتفاع ستون‌های سه‌گانه جمرات به بهره‌برداری رسید. حج ۲۷، ص: ۲۷-۲ برنامه‌ریزی همه‌جانبه سازمان‌های دولتی عربستان برای کنترل کامل رفت و آمدهای حجاج در منی و عرفات، به ویژه در رمی جمرات سه‌گانه. ۳- تبلیغ شبانه‌روزی وهابی‌ها در بین حجاج کشورهای مختلف دنیا، با کمک هزاران مأمور دعوت و ارشاد. ۴- نشر بی‌سابقه میلیون‌ها جلد کتاب و جزوه مبتنی بر تعالیم وهابیت به زبان‌های مختلف و انتشار ده‌ها نوع کتاب و جزوه به زبان فارسی، که نشان می‌داد با بهره‌گیری از قلم‌به‌مزدان ایرانی ضد انقلاب تدوین یا ترجمه شده است. ۵- به کارگیری دانشجویان دختر و پسر دانشگاه‌های مدینه و آم‌القری، مسلط به زبان فارسی در حرمین شریفین و اماکن تجمع ایرانیان. ۶- کمبود آب در مکه به طوری که حتی برخی مسؤولان ایرانی را هم وادار به دادن هشدار به زائران کرد. ۷- آتش‌سوزی در هتل محل اقامت یمنی‌ها در مکه. ۸- آتش‌سوزی در بازار نزدیک به صفا و مروه (۴/۱۰/۸۵). ۹- اقدامات شدید امنیتی در مکه و مدینه و تمام مشاعر مقدسه و به دنبال شیوع تهدیدهای القاعده نسبت به خرابکاری و قتل حجاج. سوّمین نوع ویژگی‌های حج سال ۸۵ را می‌توان در مسائل درون سازمانی و اقدامات و فعالیت‌های سازمان حج و زیارت و بعضی نهادها و سازمان‌های مرتبط با آن جستجو کرد که تعدادی از آنها عبارتند از: ۱- انتصاب ریاست جدید سازمان و شروع به کار آقای مصطفی خاکسار قهرودی در این جایگاه با بهره‌گیری از تجربیات و موفقیت‌های چند ساله در پست‌های مختلف ذیربط حج. ۲- اعزام زائران به سفر حج با گذرنامه بین‌المللی. حج ۲۷، ص: ۲۸-۳ جلوگیری از سفر حجاجیان و زائرانی که خارج از سیستم رسمی سازمان حج و زیارت، اقدام به گرفتن ویزای سعودی کرده بودند. ۴- بهره‌وری زائران بیت‌الله از سرویس خبری SMS و اطلاع‌رسانی رایگان در پی توافق سازمان حج و زیارت با برخی مؤسسات خبری. ۵- راه‌اندازی سایت اینترنتی حج «هما» <http://haj.iranair.com> برای اطلاع‌رسانی سریع نسبت به پروازهای حجاج. ۶- بیمه کامل همه زائران از ۴۸ ساعت قبل از پرواز تا یک هفته پس از بازگشت. ۷- ارسال گوشت و برخی مواد مصرفی حجاج مانند عسل و مربا از ایران. ۸- انجام اقداماتی برای ارسال هزاران رأس گوسفند به عربستان برای قربانی نمودن زائران ایرانی در زو عید قربان. ۹- فعالیت‌های صدا و سیما، در تولید ویژه‌برنامه‌ها حج و نیز در پخش مستقیم مراسم دعای کمیل و براءت و اطلاع‌رسانی و پخش اخبار روزانه حج. ۱۰- تصویب وظایف و اختیارات جدید بعثه مقام معظم رهبری توسط شورای عالی اداری کشور. ۱۱- راه‌اندازی شوراهای فرهنگی و توسعه فعالیت‌های گروه‌های ارشاد در کاروان‌ها و اقدامات الکترونیکی معاونت امور روحانیون. ۱۲- راه‌اندازی شورای راهبردی حج و فعالیت مستمر آن در موسم حج. همه این ویژگی‌ها و بسیاری ویژگی‌های ذکر نشده دیگر تأثیراتی را در جریان حج و روند فعالیت‌ها و برنامه‌های هر بخش از ستاد و بعثه مقام معظم رهبری پدید می‌آورد که در بخش‌هایی از کتاب حج انعکاس یافته است. در پایان از کلیه معاونت‌ها و واحدهای مختلف بعثه و سازمان حج و زیارت و به‌ویژه از واحد ارتباطات خبری بعثه و نیز نشریه زائر و دیگر عزیزانی که در تهیه مطالب این کتاب کمک نموده‌اند، کمال تقدیر و تشکر را دارم. حج ۲۷، ص: ۲۹ قابل ذکر است که علاوه بر نشریه زائر و اخبار و گزارشات واحد خبری بعثه، روزنامه‌ها و مجلات عربستان و سایت‌های مختلف خبری و حضور ۴۵ روزه در مدینه و مکه و یادداشت برداری‌های کامل و دقیق از کلیه جلسات و مراسم که امکان شرکت در آنها وجود داشت، دستمایه اصلی تألیف این کتاب بوده است. والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی نبینا وحبیب قلوبنا محمد وآله الطاهرین حسن مهدویان اول رجب ۱۴۲۸

بخش اول: پیش از سفر

سخن رهبر فرزانه انقلاب، در آستانه برگزاری حج

رهبر معظم انقلاب در دیدار با نماینده ولی فقیه و رییس سازمان حج و زیارت و جمع کثیری از مدیران، روحانیان و کارگزاران حج فرمودند: حقیقتاً خدمت در این میدان در هر رده‌ای موجب افتخار انسان است. نیت‌ها را در کار حج و کارگزاری حج خیلی فراتر از مراتب کوچک و معمولی - که ما انسان‌ها دچار آن هستیم - باید در نظر داشت؛ علت آن هم این است که افق حج بسیار بالاست. حج فریضه پرظرفیتی است که اگر درست عمل شود و آنچه که شارع مقدس خواسته است، در هر دوره‌ای متناسب با آن انجام گیرد، تأثیرات آن علاوه بر تأثیرات فردی، بین‌المللی هم خواهد بود. ایشان در مقایسه حج با سایر واجبات فرمودند: کدام واجب چنین است؟ حج، هم دل و روح و باطن حج گزار را نورانی و تصفیه می‌کند، به خدا نزدیک می‌سازد، با تضرع آشنا و معنوی می‌کند، و هم بر روی مسائل یک ملت تأثیر می‌گذارد و فرهنگ و معنویت آنان را ارتقا می‌بخشد، و هم تأثیرات بین‌المللی دارد و جهات اشتراک و اتحاد بین حج ۲۷، ص: ۳۴ ملت‌های گوناگون ایجاد می‌کند. این که گفته‌اند این عملیات را با هم انجام دهید، همه در این موعد و در این میقات باید جمع شوند، خواسته‌اند مناسک حج ابعاد بین‌المللی پیدا کند و گرنه می‌گفتند هر کس در هر وقت [از] سال [که خواست،] حج انجام بدهد. مقام معظم رهبری با اشاره به این حقیقت که مسائل مهم دنیا و آخرت در حج گنجانیده شده، به مسؤولیت‌ها و بایسته‌های حج پرداخته، افزودند: آنچه در حج باید مورد نظر باشد، این است که حج به لوازم خودش نزدیک شود؛ یکی از لوازمش آمادگی قبلی است. کسی که با صرف هزینه‌های سنگین، شاید فقط برای یک بار در عمرش، می‌خواهد به چنین سفر با اهمیتی برود، باید از قبل آماده باشد. کار سازمان حج و بعثه ایجاد آمادگی در حج گزار است. باید با کتاب، با برنامه‌ریزی‌های گوناگون، آموزش، با بیان مسائل مورد نیاز او؛ چه فقهی، چه سیاسی، چه عبادی و چه اخلاقی، آمادگی‌های لازم را در او ایجاد کنند. یک مطلب دیگر این که باید حج را از انگیزه‌های مادی و دنیایی، تا آنجا که ممکن است، تخلیه کنند. در حج می‌گویند: حق ندارید [از] بوی خوش استفاده کنید، از جایی گذشتید که بوی ناخوشی هست، حق ندارید جلوی بینی خود را بگیرید. این برای کنترل نفس و جلوگیری از رشد روحیه مادگرایی و لذت‌گرایی در انسان است. پذیرایی از حجاج، تأمین مسکن، غذا و نیازهای طبیعی آنان را نهی نمی‌کنیم، اما انگیزه‌های مادی، رفاه‌طلبی، سوغات خریدن و مانند آن را باید کم کرد، نگاه به حج نباید به‌عنوان یک سفر گردش‌گردی باشد. رهبر معظم انقلاب با تأکید بر اهمیت اتحاد مسلمانان در عصر حاضر آن را یکی دیگر از بایسته‌های کلیدی حج برشمردند و فرمودند: حج باید آئینه اتحاد باشد نه آئینه اختلاف! بعضی‌ها حج را فرصتی می‌شمارند برای چهره درهم کشیدن و یکدیگر را نفی کردن و شیعه و حج ۲۷، ص: ۳۵ سنی را در مقابل هم قرار دادن! امروز بیش از گذشته اختلاف شیعه و سنی از محورهای اساسی سرمایه‌گذاری دشمنان اسلام است. با این همه، یک عده بی‌عقل‌هایی هم هستند، بدون این که پول‌های هنگفت بگیرند، بی‌مزد و مواجب نوکر دشمن می‌شوند و همان هدف دشمن را دنبال می‌کنند. ما می‌دانیم، نه از روی تحلیل، بلکه از روی اطلاع‌خبر داریم که دست‌های استعمار افرادی را گماشته‌اند که یک بهانه کوچک به دست آورند، جنجال به پا کنند، فحش بدهند، درگیری بین شیعه و سنی ایجاد کنند. البته اگر خبر نداشتیم، تحلیل هم این را نتیجه می‌داد. مراقب باشید در این دام نیفتید؛ ایرانی‌ها چه شیعه و چه سنی، مراقب این توطئه‌ها باشند. به برادران سعودی هم همین را سفارش می‌کنیم. ایشان اظهار براءت از مشرکین را از مسؤولیت‌های مهم ایام حج دانستند و تأکید کردند: در این امر باید همه ملت‌ها خودشان پیشقدم باشند. به نظر ما خود عربستانی‌ها هم چون میزبان حجاج هستند، باید در این زمینه پیشقدم باشند. شک نیست که دنیای استکبار با اسلام دشمنی دارد. مایلند اسلام نباشد تا بر ملت‌ها تسلط پیدا کنند و بتوانند فرهنگ‌شان را بر آنان تحمیل کنند و آنها را به بخش درجه دو از ملت‌های خودشان تبدیل کنند؛ بخشی فرودست، تحت سلطه و اطاعت پذیر. این دشمنی در شکل‌های استکباری و صهیونیستی، خشن و سبانه هم هست. ما که نمی‌خواهیم در مکه لشکر راه بیندازیم. می‌خواهیم مسلمانان اعلام موضع کنند. این امر جایش کجاست غیر از مکه؟ سعی بشود این حقیقت به ملت‌های مسلمان تفهیم گردد. این که معنای این اعلام براءت چیست، اینها تدوین شود و به شکل متناسب و قابل فهم نوشته شود و در اختیار حجاج قرار گیرد. حج ۲۷، ص: ۳۶

رهبر فرزانه انقلاب در پایان سخنان خود با تأکید بر افزایش شوق مردم دنیا به اسلام ناب و شعله‌ورتر شدن شعله انقلاب اسلامی، به اوضاع فلسطین، لبنان و عراق اشاره کردند که نشان‌دهنده نفرت روزافزون از استکبار و میل فزاینده به عزت و استقلال در بین ملت‌های منطقه و سایر امت‌های اسلامی در سراسر دنیاست. در این مراسم باشکوه، پیش از سخنان مقام معظم رهبری، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت، به پیشرفت‌های حاصله در سامان‌دهی امر حج اشاره کرده، و آن را پایگاه مهم تحول معنوی در جامعه، خصوصاً برای قشر جوان و تحصیل کرده برشمرد و گفت: حج و عمره، بحمدالله از نظر اجرایی، فرهنگی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی به تدریج به آن نقطه مطلوب نزدیک می‌شود. لکن در سال جاری با دو برنامه اساسی درصددیم جهشی اساسی در امر حج و زیارت ایجاد کنیم؛ یکی تدوین چشم‌انداز بیست‌ساله حج و دیگری تجدید سازماندهی بعثه براساس شرح وظایف مصوب است. پس از سخنان آیه‌الله‌ری شهری، رییس جدید سازمان حج و زیارت، آقای مصطفی خاکسار قهرودی نیز طی گزارشی فشرده، فعالیت‌های ستادی سازمان را طی چند بند، خدمت رهبر انقلاب توضیح داد. بنا به اظهارات او، امسال ۹۹۸۵۰ نفر در قالب ۵۸۲ کاروان، توفیق تشرّف به حج را خواهند داشت. عملیات انتقال حجاج به عربستان از ۱۶ آذر شروع و در ۴ بهمن پایان خواهد یافت و اجرای فعالیت‌های مربوطه ۴۸ روز به طول خواهد انجامید. ارتقای سطح خدمات مختلف، افزایش هزینه ۰.۶٪ را باعث شده است، ۸۰٪ اسکان در مدینه در منطقه مرکزی و اطراف مسجدالنبی صلی الله علیه و آله است و در مجموع ۶۰۰ دستگاه اتوبوس برای نقل و انتقال حجاج در نظر گرفته شده که امکان تشرّف به حرم، به صورت میانگین سه نوبت در روز را برای آنان فراهم می‌آورند. ایجاد زمینه مشارکت بخش خصوصی و تأمین گوشت مصرفی مورد نیاز حجاج از ایران، انتقال بخش زیادی از اقلام مصرفی و مواد غذایی مختلف به عربستان و اقداماتی برای اخذ موافقت مسؤولان عربستان جهت انتقال گوسفندهای قربانی به تعداد حاجیان حج ۲۷، ص: ۳۷ ایرانی از ایران، از دیگر فعالیت‌های سازمان در حج سال جاری است. گفتنی است که این دیدار، ضمن برنامه‌های اعلام شده روابط عمومی حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، به مناسبت بزرگداشت هفته حج، یک روز پیش از شروع هفته حج، (چهارشنبه ۱/۹/۸۵ مطابق با سی‌ام شوال ۱۴۲۷) برگزار شد.

ارزیابی حج سال ۸۵ در گفت‌وگو با امیر الحاج «ا»

اشاره

-: ارزیابی حضرت عالی از حج ۸۵ چیست؟ آقای ری شهری: بحمدالله خداوند به ما و همه کارگزاران حج و حجاج عزیز کشورمان، این توفیق را عنایت فرمود تا یک‌بار دیگر، حج بهتر و باشکوه‌تری از سال‌های گذشته، با نقاط قوت بیشتر و ضعف‌ها و کاستی‌های کمتر برگزار کنیم. در حج ۸۵، چند نکته مهم وجود داشت: ۱. پیش از حج، حزب‌الله لبنان در رویارویی با رژیم اشغال‌گر قدس به پیروزی دست یافته بود و پیش‌بینی می‌شد که گرایش و علاقه مسلمانان جهان به جمهوری اسلامی ایران افزایش یافته، تردد آن‌ها به بعثه مقام معظم رهبری بیش از گذشته باشد و این مسئله تحقق یافت. ۲. پیش از موسم حج، به دلایلی فضای سیاسی جمهوری اسلامی ایران و عربستان کمی به سردی گراییده بود و به همین جهت احتمال می‌دادیم که مشکلاتی نسبت به سال گذشته به وجود آید و بعثه مقام معظم رهبری در برخی از اهداف برنامه‌ریزی شده خود، حج ۲۷، ص: ۳۹ با دشواری‌هایی روبه‌رو شود که بحمدالله و به لطف حضرت حق تعالی چنین چیزی اتفاق نیفتاد و سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در ریاض - که تازه مأموریت خود را آغاز کرده بود - با تلاش قابل تحسینی کوشیدند ارتباطات خوبی با مسؤولان سیاسی عربستان برقرار کنند و علی‌رغم خبرهای دروغی که به مسؤولان عربستان منتقل شده بود، مبنی بر این که ایرانی‌ها امسال برنامه‌های ویژه‌ای دارند که می‌تواند مشکل آفرین باشد، خوشبختانه این توطئه خنثی شد و ما به موقع توانستیم آن را پیش‌بینی و نسبت به حل آن اقدام کنیم. از جمله حرف‌های

دروغی که منتقل کرده بودند، این بود که ایرانی‌ها می‌خواهند امسال مراسم بَرگزار کنند که چنین چیزی صحت نداشت. ۳. جمرات قبلی، پیش از حج ۸۵ تخریب گردید و جای آن، جمرات را به شکل جدید بنا کرده بودند. از سوی دیگر، طرحی را به‌عنوان طرح زمان‌بندی آمد و شد حجاج به جمرات ارائه داده بودند که مجموعه این مسائل، نگرانی خاصی را در کارگزاران حج جمهوری اسلامی ایران به‌وجود آورده بود، که شاید زائران در رمی جمرات با مشکل مواجه شوند. اما بحمدالله حجاج عزیز ایرانی با مشکل جدی روبه‌رو نشدند و من می‌توانم بگویم در طول سال‌هایی که بنده در خدمت حاجیان هستم، امسال سهل‌ترین و راحت‌ترین رمی جمرات را داشتیم و خوشبختانه هیچ‌گونه حادثه مرگ و میری در آنجا رخ نداد. نکات دیگری هم بود که در پاسخ به پرسش‌های دیگر به آن اشاره خواهد شد. - لطف کرده، وضعیت حجاج ایرانی را براساس آمار توضیح دهید. آقای ری‌شهری: در حج سال ۱۳۸۵ ش/ ۱۴۲۷ ق. تعداد کل زائران، از کشورهای مختلف جهان ۶۸۰، ۳۷۸، ۲ نفر بود، که از این میان، تعداد ۴۵۰، ۶۵۴، ۱ زائر از سایر کشورها و تعداد ۲۳۹، ۷۲۴ از کشور عربستان آمده بودند. حج ۲۷، ص: ۴۰ تعداد کل افراد اعزامی از ایران ۸۶۰، ۹۹ نفر بود، که از ۹۰، ۹۰۰ نفر، تعداد ۳۱۵، ۵۳ نفر مرد (۴۰/۵۳٪) و ۴۶، ۶۳۵ نفر زن (۶/۴۶٪) بودند. و ۸۹۶۰، ۸ نفر از آنان را اعضای وابسته به ستاد، بعثه و عوامل اجرایی تشکیل می‌دادند؛ به ترتیب زیر: آشپزخانه ۴۵۶ نفر، پزشکی ۳۲۵ نفر، ذابحین ۱۰۶ نفر، عوامل کاروان‌ها ۹۰۴، ۶ نفر، هواپیمایی ۱۵ نفر، بعثه و ستاد ۹۳۱ نفر و عوامل میهمانان خارج از کشور ۶۹ نفر. ایرانیان خارج از کشور: ۱۰ کاروان با ۲۵۰۰ زائر؛ ایرانیان ورود آزاد: ۲۷۰۰ نفر؛ تعداد کاروان‌ها: ۵۸۵؛ کاروان‌های شیعه: ۵۵۳؛ کاروان‌های اهل سنت: ۳۲ کاروان و ۴۹۰۰ زائر. - ویژگی‌های فرهنگی حج ۸۵ را بیان فرمایید: آقای ری‌شهری: زائران ایرانی، مخاطب نخست در همه فعالیت‌ها هستند. کارگزاران حج می‌کوشند هر سال گام‌های بلندتری در مسائل فرهنگی و اجرایی بردارند. اما به طور کلی، در فعالیت‌های فرهنگی از پنج موضوع عمده می‌توان یاد کرد:

۱. برگزاری دعای کمیل

دعای کمیل در محدوده میان مسجدالنبی و قبرستان بقیع، در ۴ نوبت برگزار شد. دو نوبت پیش از اعمال حج و برای مدینه قبلی‌ها و دو نوبت پس از آن، برای مدینه بعدی‌ها. جمعیت شرکت‌کننده در هر کدام، که با کنترل و محدودیت شدید پلیس عربستان صورت می‌گرفت، افزون بر ۲۰، ۰۰۰ زائر بود. در دعای اول، فقط ایرانی‌ها حضور داشتند، در دعای دوم زائران خارجی؛ به‌ویژه لبنانی‌ها، از دو ساعت پیش از مراسم، در محل تجمع کردند تا بتوانند در مراسم حضور یابند و پس از مراسم نیز از مدیران برنامه حج ۲۷، ص: ۴۱ گلابیه داشتند که چرا وضعیتی فراهم نمی‌کنند تا آنان بتوانند حضور یابند. در دعای سوم و چهارم، مأموران عربستان از دو ساعت قبل، اجازه نشستن به زائران خارجی را در محل ندادند و بدین‌وسیله از حضور زائران خارجی جلوگیری شد. نظم و آرامش و حضور منسجم زائران ایرانی در رفت و آمد و نظافت محل دعای، اعجاب و قدردانی پلیس عربستان را به همراه داشت. در دعای سوم خللی در سیستم صوتی از سوی یکی از نیروهای امنیتی سعودی ایجاد گردید که مراتب از سوی بعثه پی‌گیری و حل شد.

۲. مراسم بَرگزار

مراسم بَرگزار، بهتر از سال‌های گذشته در صحرای عرفات انجام گرفت. زائران ایرانی حضوری چشم‌گیر داشتند. هم‌چنین تعدادی از زائران سایر کشورها در آن شرکت داشتند. وسایل صوتی بسیار مناسب بود. مراسم بَرگزار، از سیمای جمهوری اسلامی ایران و چند شبکه خارجی به صورت زنده پخش شد.

۳. ارتباط با بعثه‌های مراجع معظم تقلید

امسال پانزده بعثه از ایران و چهار بعثه از عراق، افغانستان و لبنان حضور داشتند. دید و بازدید از بعثه‌ها در مدینه و مکه صورت گرفت. یکی از آثار مثبت این ارتباطها، هماهنگی جهت شرکت در مراسم‌های عمومی بعثه، مانند دعای کمیل و برائت است. علاوه بر آن، نزدیک شدن دیدگاه‌ها در فتاوی‌ای مربوط به حج از دیگر آثار مثبت این ارتباطهاست.

۴. سخنرانی‌های عمومی بعثه و داخل کاروان‌ها

در حج ۱۳۸۵، تعداد ۱۲۲۷ روحانی، معین و نیز معین‌های خانم، هدایت فرهنگی و معنوی ۵۸۵ کاروان را برعهده داشتند. از این تعداد ۲۴۳ نفر از معین‌ها خانم بودند که در حج ۲۷، ص: ۴۲ تبیین احکام و مسائل فرهنگی، به زنان یاری می‌دادند. علاوه بر این، شش سخنران عهده‌دار برگزاری جلسات سخنرانی‌های عمومی بودند که از این تعداد ۲ نفر خانم بود. در مجموع ۱۱۷ جلسه سخنرانی عمومی داخل کاروان‌ها برگزار شد که ۶۰ جلسه مربوط به آقایان و ۵۷ جلسه مربوط به خانم‌ها بود. و نیز ۳۵ جلسه سخنرانی عمومی در سالن اجتماعات بعثه برگزار شد که روزانه چندین کاروان حضور می‌یافتند. یادآوری می‌شود که راه اندازی جلسات سخنرانی عمومی برای زائران به صورت گسترده از برنامه‌های حج امسال است.

۵. شورای فرهنگی و گروه‌های ارشاد

اشاره

شوراهای فرهنگی داخل کاروان‌ها امسال سومین سال خود را پشت‌سر می‌گذارند. این شوراها به‌خصوص با توجه به دستورالعمل ریاست محترم سازمان به مدیران کاروان‌ها و پی‌گیری کردن تشکیل آن، از جدیت بهتری برخوردار بودند؛ زیرا از یک سو بعثه از طریق روحانی پی‌گیر آن بود و از سوی دیگر، سازمان از طریق مدیران کاروان‌ها. بسیاری از این شوراها نیز پیش از عزیمت شکل گرفته بودند و این‌ها همکاران و یاوران فرهنگی کاروان بودند که به برخی از دستاوردهایش اشاره می‌گردد: الف) تخلفات سال‌های پیش در اطراف بقیع و حرم نبوی به حداقل رسید. ب) حضور زائران در بازارها، با رعایت شؤن اسلامی و ایرانی همراه شد. - در زمینه‌های اجرایی چه نکات برجسته‌ای وجود داشت؟ آقای ری شهری: بخش اجرایی که عهده‌دار سلامت، آسایش و رفاه زائران است، به صورت جدی برای تحقق اهداف خود تلاش کرده‌اند که به مواردی از این تلاش‌ها اشاره می‌کنم:

۱. هیأت پزشکی

هیأت پزشکی ایران در مجموع ۹۱۰ نفر بودند: پزشک داخل کاروان ۵۸۵ نفر و اعضای هیأت پزشکی مدینه قبل و بعد ۳۲۵ نفر. از برنامه‌های جدید هیأت پزشکی در حج ۸۵ یکی گزینش پزشکان با سابقه تشرّف برای کاروان‌ها بود و دیگری سلامت محوری به جای بیمار محوری؛ یعنی هیأت پزشکی تنها به دنبال درمان بیمار نبود، بلکه به دنبال فراگیر کردن سلامت در میان زائران بود؛ از همین رو آمار فوت زائران در حج ۸۵، ۲۰٪ کمتر از سال‌های پیش بود.

۲. اسکان

زائران ایرانی در مدینه، عمدتاً در منطقه مرکزی و اطراف حرم اسکان داشتند و بدون استفاده از سرویس، به مسجدالنبی رفت و آمد

می‌کردند و تنها بخشی از زائران در منطقه‌های بیرون از محدوده مرکزی اسکان داشتند که تقریباً ۲۵٪ زائران را تشکیل می‌دادند. البته این‌ها از سرویس استفاده می‌کردند. زائران ایرانی در مکه، در ۱۶ محله اسکان داشتند که فاصله آن‌ها با حرم متفاوت بود و به طور عمده از سرویس استفاده می‌کردند.

۳. آشپزخانه مرکزی

در مدینه، تمام پخت به صورت متمرکز بود و در دو آشپزخانه، با ظرفیت حداکثر ۳۴،۰۰۰ پرس غذا در هر وعده انجام می‌گرفت. در مکه ۶۰٪ غذا به صورت پخت متمرکز بود و ۴۰٪ در داخل کاروان‌ها پخته می‌شد. دو آشپزخانه با ظرفیت حداکثر در هر وعده ۶۴،۰۰۰ پرس، طبخ متمرکز را برعهده داشتند. امسال از نظر کمیت، پخت متمرکز ۲۰٪ رشد داشت و از نظر کیفیت نیز به گونه‌ای بود که هیأت پزشکی غذایش را از آنجا دریافت می‌کرد.

۴. حمل و نقل

حمل و نقل درون شهری در مدینه و مکه، برای زائرانی که از اماکن مقدس دور بودند، انجام می‌شد. برای زائرانی که در منطقه عزیزیه ساکن بودند- که بیش از نیمی از زائران را تشکیل می‌داد- در انتقال از مسجدالحرام به ایستگاه‌های مناطق که به «باب علی» معروف است، مشکل ترافیکی جدی وجود داشت. برخی از مشکلات با تلاش نیروهای سازمان مرتفع شد، ولی قسمت مهم آن، به محدودیت فضا و کثرت ماشین‌ها بر می‌گردد که باید عربستان آن را حل نماید. حمل و نقل درون شهری با مشکل همراه نبود. تنها در مسیر عرفات به مشعر، مشکلات جدی وجود داشت که در بخش مشکلات بدان اشاره می‌گردد.

۵. قربانی

قربانی زائران ایرانی به وسیله یکصد ذابح ایرانی انجام شد که در روز نخست حدود ۸۵،۰۰۰ قربانی انجام گردید و زائران از احرام خارج شدند و ۱۵،۰۰۰ قربانی هم در روز یازدهم انجام شد. ورود گوشت از ایران و نیز برخی از اقلام موردنیاز کاروان‌ها مانند غسل و مرآه، از دستاوردهای بخش اجرایی امسال به شمار می‌رود. - حج یک عرصه بین‌المللی است؛ در این عرصه، حضرت عالی و همکاران محترمتان چه فعالیت‌هایی داشتید؟ آقای ری شهری: در پاسخ باید بگویم که به یقین هیچ رخدادی، از بُعد بین‌المللی در اسلام، مهم‌تر از حج نیست. شما اگر در پیام‌های حضرت امام خمینی قدس سره و مقام معظم رهبری تأمل کرده باشید، به خوبی در می‌یابید که عمیق‌ترین، جامع‌ترین، کامل‌ترین و بلندترین پیام‌های آن‌ها در ایام حج صادر شده است. طبیعی است که توجه به این معنی، ما را مصمم می‌کند تا در بُعد بین‌المللی حج، تلاش‌های چشمگیر و قابل توجهی حج ۲۷، ص: ۴۵ داشته باشیم. در حج ۸۵ حدود ۲،۴۰۰،۰۰۰ نفر طبق آمار دولت عربستان حضور داشتند که حدود ۱،۶۵۰،۰۰۰ نفر آن‌ها زائران خارجی بودند که از گوشه و کنار جهان به حج آمده بودند. شاید بتوان گفت که از همه کشورهای اسلامی و غیراسلامی، زائر و نماینده‌ای در حج حضور دارد. حال با این مقدمه، ببینیم بعثه مقام معظم رهبری در این عرصه چه فعالیت‌هایی داشته است؟ اولین مسئله، همایش‌های برگزار شده در بعثه مقام معظم رهبری است. شش همایش بین‌المللی داشتیم که اگر می‌خواستیم آن‌ها را در تهران با همین تعداد شرکت‌کننده- که از کشورهای مختلف آمده بودند- برگزار کنیم، باید صدها میلیون تومان هزینه می‌کردیم. در همایش تقریب، چیزی حدود ۴۸۰ نفر دیده می‌شدند که تعدادی از آن‌ها از شخصیت‌های معروف بودند؛ مثلاً قاضی القضاة کنیا، مفتی بزرگ استرالیا و افرادی از این دست، در شمار سخنرانان همایش بودند. همایش قدس را با حدود ۴۰۰ نفر از بیست و پنج کشور جهان

برگزار کردیم. در این همایش، جمع قابل توجهی از لبنان، فلسطین، پاکستان، ترکیه و ... حضور داشتند. همایش منزلت زن را داشتیم که با حضور ۲۰۰ نفر از شخصیت‌ها و بانوان کشورهای مختلف تشکیل شد. در همایش اهل بیت، شخصیت‌هایی از عراق، لبنان، فرانسه، الجزایر، تایلند و افغانستان جزو سخنران‌ها بودند. در همایش فرهیختگان، مجموعاً از ۳۲ ملیت حضور داشتند. جمعیت‌های قابل توجهی از مسلمانان کشمیر، پاکستان، ترکیه و جمهوری آذربایجان به بعثه آمده با بنده و دیگر اعضای بعثه دیدار داشتند. همایش ایرانیان خارج کشور، به‌خصوص در حج ۸۵ با استقبال قابل توجه آن‌ها روبه‌رو گردید و بسیاری از آن‌ها از سطح علمی و موقعیت بالایی در خارج از کشور برخوردار بودند. حج ۲۷، ص: ۴۶ - جناب عالی دیدارهایی هم با بعثه‌های حج دیگر کشورها داشتید، خواهشمندیم در این زمینه نیز کمی توضیح دهید. آقای ری شهری: همانطور که اشاره کردید، دیدارهایی هم با شخصیت‌ها و مسؤولان بعثه‌های دیگر کشورها داشتیم که در مجموع، در حج ۸۵ تعداد آن‌ها به شانزده عدد رسید؛ وزیر ارشاد و اوقاف سودان، وزیر حج الجزایر، وزیر دیانت ترکیه، وزیر حج افغانستان، معاون وزیر اوقاف کویت، رؤسای بعثه‌های حج تایلند، چین، عراق، آفریقای جنوبی، افغانستان، اردن، اندونزی، مسؤول بعثه حزب الله لبنان، بعثه امارات، فلسطین و بنگلادش از جمله آن‌ها بودند. تلاش این است که از این ظرفیت در جهت هم‌فکری و حرکت به سوی وحدت امت اسلامی، آشنایی با توطئه‌ها و نقشه‌های دشمنان اسلام، تبادل تجربیات و فضا سازی جهت ارتباط‌های بیشتر، پس از موسم حج بهره‌گیری کنیم. یکی دیگر از فعالیت‌های بین‌المللی بعثه، ارتباط با مراکز علمی و فرهنگی عربستان است که در حج ۸۵ برخی از مسؤولان بعثه مقام معظم رهبری با شیخ عبدالعزیز آل‌شیخ، مفتی اعظم عربستان، دکتر عبدالمحسن قاسم و دکتر صالح البدیر، امامان جمعه مسجدالنبی، شیخ المزنی رییس امر به معروف و نهی از منکر مدینه، رؤسا و اساتید نُه دانشکده و دانشگاه عربستان دیدار داشتند. ارزیابی بنده در مجموع از این دیدارها مثبت است و امیدوارم به گسترش روابط بین جمهوری اسلامی ایران و دیگر کشورهای اسلامی کمک کند. - در حج ۸۵ با چه مشکلاتی روبه‌رو بودید؟ آقای ری شهری: اگر بخواهیم مشکلات این سال را با مشکلات سال‌های گذشته بسنجیم، باید بگوییم به دلیل بهبود وضعیت، شکایات مردم به شکل چشمگیری کاهش پیدا کرده بود و من در طول ۱۷ سال گذشته، با مراجعان گوناگونی که دارم و اقشار مختلف؛ چه در بعثه و چه در حرم و یا در داخل کاروان‌ها، مسائل خود را با من در میان حج ۲۷، ص: ۴۷ می‌گذارند، امسال در این زمینه کمترین مراجعه را داشتیم و این نشان از بهبود وضعیت داشت. البته این به آن معنی نیست که ما مشکلی نداشتیم و یا حجاج با مشکلی روبه‌رو نبوده‌اند. هرچند در سال‌های گذشته تلاش‌های بسیاری جهت سلامت، رفاه و عزت زائران ایرانی صورت گرفته و همیشه زائران ایرانی به دو صفت «نظم» و «نظافت» در کشور عربستان شهروند، با این حال هنوز پاره‌ای مشکلات جدی وجود دارد که برخی به کشور عربستان بر می‌گردد و برخی به سازمان‌ها و نهادهای داخل کشور که باید برای جبران آن، اقداماتی صورت گیرد. مهم‌ترین این مشکلات عبارتند از: ۱. حمل و نقل زائران از عرفات به مشعر، از مشکلات و معضلاتی است که کشور عربستان دو سال است وعده حل آن را می‌دهد، ولی هنوز حل نشده است. امسال زائران ایرانی به ترافیک و ازدحام سنگین برخوردند و ساعت‌ها معطل ماندند و بسیاری پس از نیمه شب به مشعر رسیدند. ۲. حمل و نقل درون شهری، در قسمت باب‌علی با مشکل جدی روبه‌رو بود؛ زیرا حدود ۷۰٪ زائران ایرانی از این منطقه آمد و شد می‌کنند. ۳. اعزام بیماران صعب‌العلاج، که گاه موجب مختل شدن آسایش کاروان‌ها می‌شد. ۴. تأخیر در پروازهای بازگشت هواپیمایی، به‌ویژه در پروازهای اولیه هواپیماهای جمهوری اسلامی ایران و نیز مشکلات در مبادی ورودی حجاج به ایران؛ به‌ویژه در فرودگاه مهرآباد. - در ملاقات‌ها با سران بعثه‌ها و یا زائران دیگر کشورها، چه نکات مهمی مطرح شد، خواهشمندیم بخشی از آن‌ها را بیان فرمایید. آقای ری شهری: نکته‌ای که معمولاً در دیدار با بعثه‌ها مطرح می‌شد، نظم و تشکّل حج‌گزاری ایرانیان بود. بسیار اظهار علاقه می‌کردند تا کمیسیون‌های مشترکی با آن‌ها حج ۲۷، ص: ۴۸ داشته باشیم و تبادل اطلاعات و تجربیات کنیم. نکته دیگر اظهار نگرانی از هتک حرمت مقدسات اسلامی، به‌خصوص اهانت به شخصیت نبی اعظم اسلام، در سال گذشته بود که همه خواهان وحدت امت

اسلامی، جهت مقابله با این توطئه‌ها بودند. نکته سوم، نگرانی وسیع و گسترده‌ای بود که از سوی اقشار مختلف، در زمینه فتنه دشمنان اسلام، مبنی بر ایجاد جنگ سنی و شیعه در کشورهای گوناگون جهان ابراز می‌شد و آنچه همه بر آن وحدت نظر داشتند، آن بود که این حرکت توطئه‌ای از سوی دشمنان اسلام است و این نشان از شعور و آگاهی مسلمانان جهان داشت. نکته مهم دیگر، علاقه‌مندی و دلبستگی مسلمانان دیگر کشورها به حضرت امام خمینی قدس سره، رهبر فقید انقلاب اسلامی و رهبر معظم انقلاب حضرت آیه الله خامنه‌ای (مدظله) بود. از موضع گیری ریاست محترم جمهوری آقای احمدی نژاد خوشحال بودند و حمایت می‌کردند. از همه جالب‌تر، حمایت قاطع آن‌ها از پیشرفت‌های علمی جمهوری اسلامی، به‌خصوص در بخش انرژی هسته‌ای بود. اظهار خرسندی از پیروزی حزب‌الله و اظهار خوشحالی از ناکامی آمریکا در لبنان و عراق و افغانستان، از پدیده‌های جالب توجه در حج سال ۸۵ بود. این‌ها همه، بیانگر این است که انقلاب اسلامی، راه خود را به بیرون مرزها به خوبی پیدا کرده و تا اعماق کشورها و در قلب مردم مسلمان دنیا نفوذ کرده است و همین امر باید مسئولان کشور عزیز ما را وا دارد تا با دقت، درایت و با پرهیز از تفرقه، به پیش روند که هر پیشرفتی در ایران اسلامی حاصل شود، موجب خوشنودی ملت‌های مسلمان دنیا خواهد شد. - برای گسترش امر آموزش حج در آینده، چه برنامه‌هایی اندیشیده‌اید؟ آقای ری شهری: سیاست کلی بعثه این است که امر آموزش را در همه بخش‌ها و حوزه‌ها جدی‌تر بگیرد؛ زیرا ما هر مقدار سطح آموزش‌ها را بالاتر ببریم، موفقیت‌مان حج ۲۷، ص: ۴۹ در کارها بیشتر خواهد بود. مرکز بزرگ آموزش حج و زیارت، در جوار مرقد مطهر حضرت امام قدس سره، در حال احداث است. در برخی از مراکز استان‌ها نیز مشابه این مرکز ساخته می‌شود. آموزش‌های عمومی و متمرکز را توسعه خواهیم داد. تعداد جلسات آموزشی برای زائران افزایش خواهد یافت. از ابزارهای آموزشی و کمک آموزشی؛ همچون ماکت کعبه، نوار و CD و کتب آموزشی استفاده خواهد شد. ان شاءالله در آینده آموزش‌های مجازی حج برای زائران داخل و خارج کشور طراحی و اجرا می‌شود و امیدوارم مجموع این حرکت‌ها بتواند مردم را در بهره‌وری هرچه بهتر و بیشتر از این فریضه مهم عبادی سیاسی کمک و یاری دهد. - اخیراً اعلام گردیده که در آینده از حج تکراری افراد جلوگیری به عمل خواهد آمد، ممکن است دلیل آن را بیان فرمایید؟ آقای ری شهری: حج سفری شیرین و پرجاذبه است. کسانی که به حج مشرف می‌شوند، با همه سختی‌های ایام تشریق، باز علاقه‌مندند که سال بعد و سال‌های بعد هم مشرف شوند. از یکسو خوشبختانه استقبال مردم بسیار بالا رفته، به شکلی که بیش از یک میلیون نفر برای حج ثبت‌نام کرده‌اند و از سوی دیگر متأسفانه به دلیل محدودیت سهمیه، اگر همین تعداد بخواهند مشرف شوند، باید حدود ده سال در نوبت بمانند. و چه بسا کسانی که به دلیل سن بالا، پس از تحمل این چند سال، موفق به انجام حج هم نشوند. به همین دلیل بود که در شورای عالی حج، به این نتیجه رسیدیم کسانی که از هم‌اکنون برای حج ثبت‌نام می‌کنند، تنها یک بار توفیق تشریف پیدا کنند و سال‌های بعد کسانی مشرف شوند که تاکنون توفیق این سفر را پیدا نکرده‌اند. اما راجع به کسانی که در گذشته ثبت‌نام کرده‌اند، به دلیل این که پیش از این به آنان اعلام نگردیده، هم‌اکنون تصمیمی نگرفته‌ایم. ان شاءالله پس از کسب نظر مراجع معظم تقلید و نیز کار کارشناسی که روی آن صورت خواهد گرفت، موضوع در شورای عالی حج مطرح و تصمیم‌گیری خواهد شد. حج ۲۷، ص: ۵۰ البته لازم است به این نکته هم اشاره کنم که تعداد افراد تکراری نسبت به مجموع ثبت‌نام کنندگان، زیاد قابل توجه نیست. - اخیراً شنیدیم که شورای راهبردی حج تشکیل شده است، ممکن است مقداری در زمینه اهداف تشکیل این شورا توضیح دهید؟ آقای ری شهری: شورای راهبردی حج، به منظور تهیه و تنظیم سیاست‌های کلان حج، در چارچوب سند چشم‌انداز ۲۰ ساله‌ای است که برای حج در حال تدوین است. شورای راهبردی، آن سیاست‌های کلان را همراه با تجدید ساختار و تشکیلات بعثه مقام معظم رهبری در دستور کار خود قرار داده است. شرح وظایف بعثه، که در چهارده بند مورد تأیید مقام معظم رهبری قرار گرفته نیز محور تعیین این سیاست‌ها و خط مشی‌ها خواهد بود. امیدوارم هرچه زودتر سند چشم‌انداز و برنامه‌های چهار یا پنج ساله حج تدوین شود تا ما بتوانیم با داشتن برنامه‌های مناسب، به اهداف والای حج دست یابیم. - سلفی‌ها و تکفیری‌ها در سال‌های اخیر

تلاش‌های زیادی برای تخریب چهره تشیع و نیز برخورد نامناسب با شیعیان انجام می‌دهند. حضرت‌عالی این تلاش‌ها را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آقای ری شهری: متأسفانه همان‌گونه که فرمودید، سلفی‌ها و تکفیری‌ها تلاش‌های زیادی برای تخریب چهره تشیع انجام می‌دهند. کتاب‌ها و جزوات زیادی در حج منتشر می‌کنند. برخوردهای نامناسبی با حجاج و شیعیان دارند و اینها همه به خاطر احساس خطری است که کرده‌اند. این گروه‌ها متأسفانه با قتل و کشتار افراد بی‌گناه در عراق و افغانستان و برخی کشورهای دیگر، چهره اسلام را مخدوش کرده‌اند و با افکار متحجرانه‌ای که دارند، هرگز نمی‌توانند در دل‌ها نفوذ کنند، تنها عده‌ای افراد ناآگاه را تحت تأثیر قرار می‌دهند و البته این تأثیر موقتی است. حج ۲۷، ص: ۵۱ ما در دیدارهایی که با زائران دیگر کشورها داشتیم، آن‌ها هم اظهار ناراحتی می‌کردند. طبیعی است اینگونه حرکت‌ها، توطئه استکبار برای ایجاد تفرقه بین امت اسلامی است و ما باید مراقب باشیم تا در این دام گرفتار نشویم و با درایت آن را پشت سر بگذاریم. البته طبیعی است ما در مقابله با این حرکت انحرافی، افشاگری می‌کنیم؛ حرف‌های نادرست آن‌ها را به نقد می‌کشیم و پاسخ می‌دهیم. از طریق سیاسی هم موضوع را پی‌گیری کرده‌ایم و مکرر به مسؤولان سیاسی عربستان تذکر داده‌ایم که اینگونه حرکت‌های غیر دینی و نادرست، به نفع این کشور و نیز به نفع مسلمانان نیست. بسیاری از آن‌ها نیز در جلسات خصوصی اظهار ناراحتی کرده‌اند که این‌ها مورد تأیید ما نیستند و ما کارهای آن‌ها را تأیید نمی‌کنیم. البته انعکاس این مشکلات به مسؤولان عربستان موجب شد تا از حجم اینگونه حرکت‌های نادرست و ایذایی کاسته شود و در یک مورد نیز معاون امیر مدینه به بعثه آمد و از اتفاق به وجود آمده عذرخواهی کرد و آقای امیر نایف هم در گفت‌وگویی با سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران، ناراحتی خود را از اتفاق پیش‌آمده ابراز داشته، عذرخواهی کرده بودند. به هرحال، من فکر می‌کنم توطئه‌ای حساب شده در جریان است تا به شکلی شیعیان و به‌خصوص ایرانی‌ها را متهم و برای آن‌ها پرونده‌سازی کنند تا در ایجاد فتنه و آشوب میان شیعه و سنی، از آن بهره بگیرند. بنابراین ما باید خیلی هوشیارانه عمل کنیم و این موضوع را نیز به مقامات سعودی گوشزد کرده‌ایم.

متن کامل نامه رییس محترم سازمان حج و زیارت به مدیران کاروان‌ها در مورد امور فرهنگی حج ۸۵

اشاره

اکنون که به لطف پروردگار برای عزیمت به بیت‌الله‌الحرام و حضور در کنگره عظیم بین‌المللی اسلامی جهت برگزاری مراسم حج ابراهیمی دیگر آماده می‌شویم. با توجه به جایگاه ویژه‌ای که حج در شناخت زائران از مکتب انسان ساز اسلام و تعمیق فرهنگ متعالی آن خواهد داشت. پیرو تأکید نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت و سرپرست محترم حجاج ایرانی در اهمیت نقش و تأثیر مدیران محترم کاروان‌ها در امور فرهنگی در همایش حج ۱۳۸۵، شایسته است جناب‌عالی موضوعات پیوستی را در شورای فرهنگی کاروان مطرح و در اجرای هماهنگی آن تلاش نمایید. بدیهی است با هماهنگی کامل و همکاری روحانیون معزز کاروان و سایر اعضای محترم این شورا و با عنایت به سطوح و اقتضائات زائران تلاش جدی و همه‌جانبه‌تر تحقق اهداف فرهنگی در کاروان بعمل آید. مسؤولین محترم مناطق نیز در ایام حج بخشی از زمان جلسات روزانه مدیران را با همکاری رابطین محترم روحانیون و سربازسان محترم به بررسی اجرای این برنامه‌ها اختصاص خواهند داد و انجام این مهم در ارزیابی نهایی عملکرد مدیران محترم کاروان‌ها مورد توجه خاص قرار حج ۲۷، ص: ۵۳ خواهد گرفت. یادآوری می‌گردد هزینه‌های اجرایی مورد نظر در صورت تصویب شورای فرهنگی کاروان و تأیید مسؤول محترم منطقه قابل تأمین می‌باشد. مصطفی خاکسار قهرودی معاون وزیر و رییس سازمان

۱. فراهم آوردن زمینه بدرقه گرم و صمیمی زائران به منظور برخورداری شدن آنان از روحیه خوب در طول سفر. ۲. استقبال از حجاج در مبادی ورودی در مقاطع مختلف سفر و مهیای امکانات مورد نیاز آنان (جده، مدینه، مکه) به نحو مطلوب به گونه‌ای که از سفر، خاطره شیرینی برایشان بماند. ۳. آماده‌سازی ورودی ساختمانهای محل استقرار زائران (در مکه و مدینه) از ابعاد مختلف و آرایش تبلیغاتی مناسب در محل کاروان. ۴. پیش‌بینی زمان‌های توزیع غذا به گونه‌ای که با اوقات نمازهای واجب و سایر برنامه‌های هفتگی تداخل نداشته باشد. ۵. برنامه‌ریزی برای حضور به موقع زائران کاروان در نمازهای واجب مسجدالحرام و مسجدالنبی صلی الله علیه و آله. ۶. برنامه‌ریزی برای برگزاری زیارت‌های دوره مکه مکرمه و مدینه منوره و کمک به روحانی محترم کاروان در زمینه بیان مسایل تاریخی اماکن مکه و مدینه و معرفی و شناخت این اماکن. ۷. برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسات ختم قرآن در مسجدالحرام و مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و محل‌های استقرار زائران در مکه و مدینه و نیز برگزاری آیین‌های حج ۲۷، ص: ۵۴ معنوی شبی با قرآن با حضور قاریان بعثه و کاروان. ۸. برگزاری مسابقات فرهنگی در درون کاروان براساس برنامه‌های اعلام شده از سوی نشریه زایر. ۹. برگزاری مناسبت‌های (اعیاد و وفیات) ویژه حج مطابق تقویم اعلام شده از سوی بعثه مقام معظم رهبری. ۱۰. ترغیب و تشویق مستمر زائران نسبت به رعایت حقوق همسفران و بویژه افراد سالخورده و ناتوان و همکاری آنان با عوامل کاروان‌ها. ۱۱. تذکر مستمر به زائران در مورد ضرورت درک موقعیت سفر و اماکن متبرکه و مشاهد شریفه. ۱۲. پیش‌بینی نوارهای صوتی یا تصویری مناسب برای استفاده زائران در مقاطع سفرهای برون‌شهری (جده، جحفه، مکه به مدینه، مدینه به مکه و ...). ۱۳. توجه دادن زائران به مسائل مربوط به مناسک و ضرورت مراعات حالت احرام و ... ۱۴. مهیا نمودن زائران برای انجام عمره تمتع در زمان مناسب و بسیج اعضای کاروان برای همکاری با روحانیون به گونه‌ای که آنان (زائران) در یک حرکت جمعی این مرحله را انجام دهند. ۱۵. مهیا سازی امکانات لازم برای حضور مؤثر زائران در جلسات آموزشی کاروان‌ها (مسائل پذیرایی، امکانات صوتی تصویری و ...) ۱۶. هماهنگی با روحانیون محترم کاروان برای انجام مناسک پس از عید قربان زائران و فراهم نمودن امکانات لازم. ۱۷. تذکر مستمر به زائران در زمینه نحوه حضور در مسجدالحرام و مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و بقیع و استفاده از فرصت‌ها و ارشاد زائران در جهت انجام طواف‌های مستحبی پس از اعمال حج تمتع و همکاری و همراهی با کسانی که توان ادای مناسک عمره مفرده را دارند. حج ۲۷، ص: ۱۸ ۵۵. برنامه‌ریزی فوق‌العاده برای زائرانی که تمایل دارند علاوه بر زیارت دوره با برخی دیگر از اماکن مکه و مدینه (جبل‌النور، جبل‌ثور، حدیبیه، جعرانه، بدر، شهدای فح، موزه مکه، پرده بافی کعبه، مرکز چاپ قرآن مدینه و ...) آشنا شوند. (در این گونه موارد هماهنگی با مسئولین محترم مناطق الزامی است). ۱۹. شناساندن و معرفی دقیق اماکن و موقعیت‌های تاریخی درون مسجدالحرام و مسجدالنبی صلی الله علیه و آله (استوانه‌های مسجدالنبی، روضه، فرازها، ارکان کعبه، حجر و زمزم، صفا و مروه و ...) ۲۰. برنامه‌ریزی در زمینه شرکت جدی و استفاده بهینه زائران از آیین‌های اعلام شده از سوی بعثه مقام معظم رهبری در مکه و مدینه (سخنرانی‌های عمومی، دعاهای کمیل و ندبه، همایش براثت، شبی با قرآن و ...) و زمینه‌سازی برای حضور شخصیت‌های فکری و فرهنگی بعثه در درون کاروان. ۲۱. برنامه ریزی برای برقراری رابطه قوی و مستمر زبان‌اندانان کاروان با واحد مربوط در بعثه مقام معظم رهبری و کمک به انجام بهینه مأموریت آنان. ۲۲. فراهم آوردن زمینه زیارت و طواف وداع در مدینه منوره و مکه مکرمه به گونه‌ای که این خاطره دل‌انگیز در طول زندگی زائران همواره در اذهان آنها بماند. ۲۳. همکاری ویژه مدیر و عوامل با روحانی محترم کاروان در زمینه اقامت و بیتوته زائران در عرفه، مشعر و منی و بیان فلسفه و اسرار این مشاعر و انجام اعمال واجب و مستحب ایام تشریق (دعای عرفه، نمازهای جماعت، وقوف، رمی، قربانی، حلق، شب‌زنده‌داری، دعای کمیل و ...) و تذکر به زائران در جهت ضرورت درک مواقف کریمه (حتی الامکان همه اعمال به صورت جمعی انجام شود). ۲۴. مهیا نمودن زائران وقوف اضطراری و توجیه دقیق آنها بریا استفاده بهینه از فرصت رمی و انجام قربانی در ساعات اولیه صبح عید قربان. ۲۵. برنامه‌ریزی برای استفاده بموقع و مستمر مردان از حضور در بقیع و زنان از حضور در کنار مضجع شریف نبوی صلی الله

علیه و آله و هدایت و راهنمایی آنان. حج ۲۷، ص: ۲۶ ۵۶. تذکر مستمر به زائران در جهت قوانین و مقررات کشور میزبان و رعایت بایدها و نبایدهای مقاطع مختلف سفر (مکه، مدینه، مشاعر، فرودگاهها و...). ۲۷. آشنا نمودن زائران با اخلاق و سیره پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه معصومین علیهم السلام و نحوه حضور آن بزرگواران در مکه و مدینه. ۲۸. ترغیب زائران به ثبت خاطرات سفر معنوی حج (خاطره‌نویسی، سفرنامه‌نویسی) و یادداشت برداشت‌های ویژه آنان از سفر. ۲۹. همکاری با روحانی محترم کاروان در هر مقطع، به منظور کنترل اعمال زائران و کمک به کسانی که در صحت اعمال تردید دارند. ۳۰. تذکر مستمر به زائران که در طول این سفر روحانی، حضرت ولی عصر «عج» ارواحنا فداه حضور دارند و نباید با انجام اعمال خلاف، قلب مقدس آن بزرگوار را به درد آورند. ۳۱. به منظور استفاده بیشتر زائران از معنویت سفر حج، آنان به خرید سوغاتی از فروشگاههای شاهد که در مبادی خروجی کالاهای خود را عرضه کرده‌اند، تشویق شوند. ۳۲. تذکر مستمر به زائران در جهت رعایت نظم و انضباط ویژه شهروند ایرانی و برنامه‌ریزی، کنترل و هدایت آنان در جهت استفاده بهینه از اتوبوسهای درون شهری. ۳۳. زمینه‌سازی برای مشارکت سمبلیک زائران در امور اجرائی کاروان و مساعدت به عوامل در خدمت رسانی بهتر. ۳۴. تذکر مستمر به پرسنل زحمت کش کاروان در رعایت اعمال رفات فردی و توجه دادن آنان به انجام مأموریت به صورت شایسته و ضرورت حسن تعامل با مهمانان خدا. ۳۵. برنامه ریزی لازم برای تشکیل به موقع جلسات شورای فرهنگی و گروه ارشاد کاروان و اجرای دقیق مصوبات. ۳۶. شناسایی توانایی‌ها و استعدادهای زائران در حوزه فرهنگی و استفاده از آنان حج ۲۷، ص: ۵۷ در این گونه برنامه‌ها با هماهنگی کامل روحانیون محترم کاروان‌ها. ۳۷. توجه و تذکر به حضور و مساعدت جدی کلیه عوامل کاروان در اجرای برنامه‌های فرهنگی به گونه‌ای که وظایف اجرایی آنها معطل نماند و یا با تأخیر انجام نشود. اجرکم عندالله

بخش دوم: مقدمات حج ۲۷

برگزاری اولین جلسه شورای عالی حج با حضور رییس جمهور

شورای عالی حج، یکی از مهم‌ترین بخش‌های تصمیم‌گیری در سیاست‌های کلان و کلیات اجرایی و فرهنگی حج است که می‌تواند سیر رو به رشد حج‌گزاری ایرانیان را به سمت اهداف بلند جمهوری اسلامی، سامان‌دهی و راهبری کند. حضور رییس جمهور در جایگاه ریاست شورای عالی، موقعیت و قدرتی به این شورا بخشیده که شاید در کمتر کشوری نظیر داشته باشد. دغدغه‌های رییس جمهور در زمینه رویکرد فرهنگی حج، مشارکت دادن گسترده‌تر دانشجویان، دانش‌آموزان و معلمان در عمره، جلوگیری از سفرهای مکرر مسؤولان دولتی برای انجام حج و عمره مستحبی، کاهش طول سفر و هزینه‌ها، رفع مشکلات موجود در زمینه برخورد با زائران ایرانی و اهانت به تشیع در عربستان، افزایش خدمات و تسهیلات برای حجاج و عمره‌گزاران، توسعه امکانات رفاهی زوار در فرودگاه‌ها، اهتمام بیشتر به هواپیمایی جمهوری اسلامی و تقلیل قراردادها با شرکت‌های سعودی در زمینه حمل و نقل زائران و سایر خدمات و بررسی راهکارهایی در جهت منع سفرهای حج مستحبی برای کاهش فاصله اعزام و ثبت نام افراد مستطیع به‌ویژه سالمندان، از مهم‌ترین محورهایی است که در دو سخنرانی دکتر احمدی‌نژاد مورد تأکید قرار گرفته حج ۲۷، ص: ۶۲ و خوشبختانه با توافق اعضای محترم شورای عالی حج، اکثراً به تصویب نهایی رسیده است. اولین جلسه شورای عالی حج سال ۱۳۸۵- که سومین جلسه این شورا با ریاست دکتر احمدی‌نژاد بود- در تیرماه امسال و دومین جلسه با حدود پنج ماه فاصله، در آذرماه و در آستانه آغاز سفرهای زائران بیت‌الله الحرام صورت گرفت که در اینجا خلاصه صورتجلسه‌ها ارائه می‌شود: جلسه شورای عالی حج در ساعت ۱۵/۳۰ روز دوشنبه ۱۹/۴/۸۵ به ریاست جناب آقای دکتر احمدی‌نژاد، رییس جمهور و رییس شورای عالی حج و با حضور سایر اعضای شورا در دفتر کار رییس جمهور تشکیل شد. در ابتدای این جلسه نماینده ولی فقیه در امور حج

و زیارت و رییس سازمان حج و زیارت گزارش‌هایی درباره برنامه‌های حج و عمره و زیارت عتبات عالیات بیان کردند. پس از آن، شورای عالی به بررسی دستور جلسه پرداخت و موارد ذیل را تصویب کرد: ۱. در حج تمتع سال ۸۵ از گذرنامه بین‌المللی استفاده شود. در این زمینه: الف) وزارت کشور، نیروی انتظامی و سازمان حج و زیارت در جهت رفع مشکلات احتمالی اهتمام کنند. ب) وزارت امور خارجه مراتب تبدیل گذرنامه زیارتی به گذرنامه بین‌المللی را به وزارت خارجه عربستان منعکس نموده، هماهنگی لازم را صورت دهد. ۲. سازمان حج و زیارت بررسی نماید که از سال ۱۳۷۰ تا کنون چند نفر به صورت مکرر حج تمتع به جای آورده‌اند و آمار آن را جهت ارائه به شورای عالی حج استخراج نماید. ۳. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی آیین‌نامه اداری و مالی سازمان حج و زیارت و هزینه‌های حج تمتع و عمره مفرده را بررسی و تصویب کند و بازرس و حسابرس سازمان حج و زیارت را انتخاب نماید. حج ۲۷، ص: ۶۳. ۴. تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به مرکز آموزش و پژوهش حج و زیارت و امور مربوط به احداث آن نیز بر عهده وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی است. ۵. هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران با رعایت توافقنامه‌های امضا شده میان جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی برای انتقال زائران ایرانی حج تمتع، با هواپیمایی سعودی قراردادی مناسب امضا کند و از حقوق زائران ایرانی حمایت به عمل آورد. در این زمینه وزارت امور خارجه نیز تسهیلات لازم را فراهم آورد. ۶. هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران «هما» ضمن استفاده از هواپیماهای مطمئن از بروز تأخیر در پروازها جلوگیری کند و همواره آسایش، احترام و کرامت زائران را مد نظر داشته باشد. ۷. اعزام زائر به حج تمتع و عمره مفرده فقط از طریق سازمان حج و زیارت و براساس نوبت‌های از پیش تعیین شده انجام پذیرد و هیچ دستگاه دولتی و غیر دولتی دیگر مجاز به اعزام زائر به عربستان نباشد. وزارت امور خارجه مراتب را به سفارت عربستان اعلام کند تا این سفارت صدور روادید را فقط از مجرای سازمان حج و زیارت صورت دهد و از صدور روادیدهای انفرادی (در تهران و مشهد) نیز خودداری کند. ۸. نیروی انتظامی مراقبت کند که فقط افراد واجد شرایط و مورد تأیید سازمان حج و زیارت از همه مبادی خروجی کشور برای انجام مناسک حج تمتع به عربستان عزیمت کنند و تدبیری اتخاذ کند که از روز اول ذیقعد تا پایان مراسم حج از سفرهای غیر مجاز به عربستان جلوگیری شود. ۹. استاندار، شهردار، فرماندار و مدیر کل به بالا مجاز به انجام حج تمتع مکرر (غیر واجب) نباشند. بعثه مقام معظم رهبری با اطلاع دفتر رییس‌جمهور، نیروهای مورد نیاز را از بین مدیران انتخاب کند؛ در موارد خاص موافقت بالاترین مقام دستگاه، شرط سفر مدیران مذکور باشد. ۱۰. در حج تمتع سال جاری افزون بر مصوبات شورای برنامه‌ریزی حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ۵۰ سهمیه در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد حج ۲۷، ص: ۶۴ اسلامی برای استفاده اهالی فرهنگ و هنر و ۵۰۰ نفر نیز در اختیار ستاد کل نیروهای مسلح قرار گیرد. ۱۱. در عمره سال ۱۳۸۶ افزون بر سهمیه‌های مصوبه شورای برنامه‌ریزی حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت (۱۱ هزار دانش‌آموزی - ۱۱ هزار دانشجویی - ۷۵۰۰ نفر سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران و ۷۰۰۰ نفر بسیج): الف) پنج هزار سهمیه در اختیار ستاد کل نیروهای مسلح قرار گیرد. ب) دو هزار سهمیه در اختیار معاون اجرایی رییس‌جمهور قرار گیرد. ج) یک هزار سهمیه برای استفاده بازنشستگان در اختیار وزارت رفاه قرار گیرد. د) ۵۰ سهمیه در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار گیرد. ه) تا سقف یکهزار و پانصد نفر سهمیه برای استفاده زوج‌های جوان و افراد همراه ناتوان، در اختیار دفاتر حج و زیارت استان‌ها قرار گیرد. ۱۲. چگونگی اعزام زائران به عتبات عالیات با صلاحدید شورای عالی امنیت ملی انجام پذیرد. ۱۳. سازمان حج و زیارت نظر کارشناسی خود در مورد ادامه صدور مجوز راه‌اندازی دفاتر زیارتی بند (پ) و یا توقف آن را تهیه و برای تصمیم‌گیری در اختیار وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دهد. ۱۴. تشکیلات پیشنهادی سازمان حج و زیارت برای تصمیم‌گیری نهایی در اختیار رییس‌جمهور و رییس شورای عالی حج قرار گیرد. در این جلسه رییس‌جمهور و رییس شورای عالی حج اظهار داشتند: «فصل جدیدی آغاز شده است. موضوع اسلام و انقلاب اسلامی در محافل مردمی و دانشگاهی از نو مطرح گردیده است. ظرفیت فرهنگی و اعتقادی حج و عمره بالاست. اسلام نشان داده است که قدرت دارد جهان را اداره کند. متفکران کشورهای اسلامی باید در

جهت معرفی اسلام اهتمام کنند و بعثه مقام معظم رهبری باید در این زمینه برنامه‌ریزی کند.» حج ۲۷، ص: ۶۵ در این جلسه همچنین نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت گزارشی از آغاز عملیات احداث مرکز آموزش حج امام خمینی قدس سره و عملکرد حج سال گذشته و عمره سال جاری و رضایت‌مندی زائران را ارائه داده، خواستار رفع تأخیر در پروازهای عمره شد.

دومین جلسه شورای عالی حج در سال ۸۵

این جلسه که چهارمین جلسه شورای عالی حج در دولت نهم به شمار می‌آمد، در ساعت ۲۰ روز یکشنبه ۱۲/۹/۸۵ به ریاست جناب آقای دکتر احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی حج و با حضور سایر اعضای شورا در دفتر کار رئیس‌جمهور تشکیل شد. در ابتدای جلسه رئیس سازمان حج و زیارت گزارش مبسوطی درباره اقدامات صورت گرفته برای حج سال ۱۳۸۵، برگزاری عمره سال جاری و برنامه‌های عمره آینده ارائه کرد. پس از آن شورای عالی به بررسی دستور جلسه پرداخت و موارد ذیل را تصویب کرد: ۱. کلیه کارهای مربوط به عمره مفرده باید به صورت متمرکز در سازمان حج و زیارت صورت گیرد. اصل برگزاری عمره یک کار فرهنگی است و نباید از آن غفلت شود. ۲. در زمینه پروازهای عمره آینده باید مسؤلیت پروازها با هوایمایی جمهوری اسلامی ایران باشد و هماهنگی داشته باشد که با هر شرکتی از جمله خطوط هوایی سعودی قرارداد ببندد. لیکن چنانچه مذاکرات تا ۱۵ بهمن به نتیجه نرسد، سازمان حج و زیارت می‌تواند مانند سال‌های گذشته عمل نماید. سفیر جدید جمهوری اسلامی ایران در ریاض، در این زمینه با مقامات ذیربط عربستان مذاکره کند. ۳. با توجه به تعیین ۱۲٪ از کل ظرفیت عمره به سهمیه‌ها، (نظر به احتمال افزایش عمره در سال آینده تا سقف ۷۰۰ هزار نفر) شورای عالی به نماینده ولی فقیه در امور حج حج ۲۷، ص: ۶۶ و زیارت و رئیس سازمان حج و زیارت اختیار داد که با تعیین کمیته‌ای سهمیه هر بخش از دستگاه‌هایی را که در ردیف گیرندگان سهمیه بوده‌اند، مشخص نماید. نگرش فرهنگی به تعیین سهمیه‌ها باید مورد توجه قرار گیرد. ۴. حجاج و عمره‌گزاران باید در فرودگاه‌ها و داخل هواپیماها بهترین خدمات را دریافت کنند. بر این اساس وزیر راه، رئیس سازمان حج و زیارت و مدیر عامل هوایمایی جمهوری اسلامی ایران و رئیس سازمان هوایمایی کشوری در نشست مشکلات فرودگاه‌ها را بررسی و نحوه خدمت‌رسانی به زائران را تعیین کنند. ۵. شورای عالی حج با بررسی و تحلیل دلایل افزایش ثبت‌نام متقاضیان حج و پیدا کردن راهکار برای کنترل سرعت و در نظر گرفتن اولویت‌های لازم برای تشریف و طرح آن در اولین جلسه پس از حج ۸۵ موافقت کرد و جلوگیری از تشریف کسانی که حج واجب خود را انجام داده‌اند را تصویب نمود. ۶. شورای عالی با کاهش ۵ روز از طول سفر زائران همراه با افزایش قیمت مخالفت کرد و مقرر داشت که طرح کاهش طول سفر حج تمتع با کارشناسی بیشتر در جلسه آینده بررسی شود. ۷. در موضوع ساماندهی امور مربوط به سفر زائران به سوریه مقرر شد رفع مشکلات مرزی توسط وزارت کشور و داخل کشور سوریه هم توسط وزارت امور خارجه بررسی شود. آقای احمدی‌نژاد در پایان جلسه اظهار امیدواری کرد که مراسم براءت از مشرکین در حج امسال بسیار باشکوه‌تر و آگاهی‌بخش‌تر از سال گذشته باشد و کارهای جانبی دیگر نیز از رونق افزونتری برخوردار شود و در مسلمانان عزم و همت بیشتری ایجاد گردد. و همچنین اخبار خوبی از رسانه‌ها شنیده شود و افرادی که از سفر برمی‌گردند، نورانیت پیدا کنند و پس از حج موجی در دنیای اسلام و در جهت انقلاب اسلامی به راه افتند.

همایش روحانیون کاروان‌های حج ۸۵

در این همایش یک روزه که در شهر ری، در مصلا‌ی بزرگ حرم مطهر حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام برگزار گردید، ابتدا پس از تلاوت آیات نورانی قرآن، حجة‌الاسلام و المسلمین قاضی‌عسکر، معاون محترم آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری با شرح تفصیلی اقدامات معاونت، به انتشار حدود ۵۵۰ اثر در مورد حج اشاره کرد و با برشمردن برنامه‌های فرهنگی در موسم حج، بر

نقش ویژه شورای فرهنگی کاروان‌ها، در ایجاد فضای معنوی و انجام فعالیت‌های فرهنگی تأکید کرد. وی با اشاره به اختصاص یافتن ۲۰۰ ریال سعودی برای خرید هدایای مسابقات و فعالیت‌های فرهنگی هر کاروان توسط ریاست محترم سازمان گفت: «باید کاری کنیم که تحوّل در امور فرهنگی حاصل شود. باید سیره پیامبر صلی الله علیه و آله را پیاده کنیم. با سلام کردن، تبسم کردن، با تعاون با دیگران باید بکوشیم تا الگوی رفتاری پیامبر را پیاده کنیم». معاون آموزش و پژوهش بعثه در ادامه با تأکید بر نقش روحانی کاروان گفت: «برای بهره‌وری بیشتر، می‌توانیم کاروان را ۱۰ نفر ۱۰ نفر تقسیم کنیم و در اتاقها جلسات مختلف تشکیل شود. و قرائت قرآن و احکام و غیره به آنان آموزش داده شود. او طرح جدید کتابخانه کاروان را هم دستاورد نظرات و پیشنهادهاى روحانیان و حج ۲۷، ص: ۶۸ مدیران خواند و افزود: «تهیه ۱۰ کتاب برای کتابخانه کوچک کاروان توسط معاونت صورت گرفته و در اختیار مدیران قرار گرفته تا طی ایام حج بین زوار بچرخد». سپس آیة‌الله ری شهری در این همایش سخنرانی کرده، روی دو موضوع اساسی تأکید کردند: یکی نقش روحانیون در تحوّل فرهنگی جامعه است. با یک محاسبه کوتاه می‌توانیم به نتیجه برسیم که مهم‌ترین پایگاه روحانیت برای تبلیغ، موسم حج و عمره است. نزدیک به ۷۰۰ هزار نفر در طول سال برای زیارت بیت‌الله مشرف می‌شوند. اگر در کنار این آمار، زوّار عتبات عالیات عراق و سوریه را حدود ۵۰۰ هزار نفر در نظر بگیریم، مجموعاً یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر می‌شود. از هر خانوار اگر ۴ نفر تحت تأثیر حاجی و زائر قرار گیرند، جمعیت زیادی می‌شود. سهم عمده حج و زیارت در حضور جوانان در مراسم مذهبی را با همین دیدگاه می‌توان به خاطر حضور هزاران دانشجو در عمره دانشجویی دانست که در دانشگاه‌ها تأثیر گذاشته‌اند. نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت با اشاره به سال پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله گفت: امسال محور تبلیغات حج، سیره اخلاقی رسول اکرم صلی الله علیه و آله است. باید برنامه‌ریزی کنیم تا هر کس در حوزه مسؤولیت خود بهره بیشتری برای زوّار داشته باشد. متأسفانه مردم، شناخت قابل قبولی از پیامبر عظیم الشان ندارند. برخی مردم امام‌زاده دهشان را بیشتر از رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌شناسند و مسؤولیت این امر با من و شماست. سرپرست حجاج با بیان چند نکته درباره سیره پیامبر صلی الله علیه و آله، در باب سخنرانی توضیحاتی در مورد کوتاهی سخنرانی، جامعیت، وضوح، همه فهم بودن، مطابق نیاز مردم بودن، به اندازه ظرفیت مخاطبین بودن سخنرانی ارائه داد و گفت: پیامبر علاوه بر اینها، سخن گفتنش همراه با لبخند بود. با روی عبوس و گرفته با مردم سخن نمی‌گفت. امّا مهمتر از همه اینها، آنچه که هر سخندان باید از پیامبر بیاموزد، این است که به خاطر خدا سخن بگوید. با قصد حج ۲۷، ص: ۶۹ قربت سخنرانی کند و این از همه آنچه گفته شد مهم‌تر، مشکل‌تر و تأثیرگذارتر است. نکته دیگر راجع به مسؤولیت مدیران کاروان‌ها در پیشبرد اهداف فرهنگی است. شاید جدا کردن بخش اجرایی و فرهنگی به یک معنا دقیق نباشد؛ بله، تقسیم کار می‌شود اما در حقیقت هر دو هم فرهنگی است، و هم اجرایی. مدیران کاروان‌ها کار فرهنگی انجام می‌دهند. در همان کار اجرایی هر چه با سوادتر و وظیفه‌شناس‌تر باشند، اثر فرهنگی بیشتر دارند. مسئله توجیه زائران و اطلاع‌رسانی به زائران درباره حقوق و وظایف آنان از وظایف مدیران است و رعایت عزّت زوّار، خاصّه سالخوردگان و وظیفه مدیران و روحانیان است. با عنایت به فرمایشات مقام معظم رهبری مسئله براءت و دعای کمیل که به طور حضوری هم بارها تأکید کرده‌اند، باید از دغدغه‌های روحانی‌ها و مدیران کاروان‌ها تلقی شود. سخنران بعدی این همایش رییس محترم سازمان حج و زیارت آقای خاکسار قهرودی بود که در آغاز، تقارن هفته بسیج و هفته حج را تبریک گفت و در بیان ارتباط این دو مناسبت مهم، مراسم حج را از منظر سیاسی یکی از مصادیق بسیج جهان اسلام برشمرد و گفت: در این بسیج جهانی توانمندی‌های جهان اسلام به نمایش گذاشته می‌شود و پیامی که در آن برای همه انسان‌ها عرضه می‌شود، این است که هیچ قدرتی در دنیا به جز خدا رسمیت ندارد و هر عقیده‌ای جز عقیده الهی باطل است. حج دعوتی است برای توجّه به نظام خدامحور هستی، بسیجی است برای اثبات بیهوده بودن هر سعی و کوششی که در مسیر خداست. اجتماع شما روحانیون و مدیران حج یکی از مصادیق بزرگترین اجتماع بسیجی است؛ چون شایسته وارد شدن به صحنه مبارزه فرهنگی و پیروز خارج شدن از آن، نیازمند کسب آمادگی و دارا بودن آموزش‌های لازم

حج ۲۷، ص: ۷۰ است که مسؤلیت آن به عهده شما حاضران است. او با تأکید بر فرهنگی بودن تمام فعالیت‌ها در حج گفت: تقسیم کار و آرایش اجرایی باید به گونه‌ای باشد که همه آنها اجرای مسؤلیت‌های فرهنگی را تسهیل کند؛ بنابراین اگر مدیر با روحانی هماهنگی داشت، کار مهمی نکرده، بلکه وظیفه ابتدایی و اولیه اوست که مورد توجه قرار گرفته. وظیفه مهم مدیر آن است که هیچ کار اجرایی بدون توجه و ایجاد زمینه لازم برای اجرای کار فرهنگی، اساساً نباید تنظیم شود. البته آنچه می‌تواند برای زائران کاروان اساسی و تعیین کننده باشد، عامل بودن شخص دعوت کننده است و از این رو همه باید خود را خدمتگزار زائر بدانند. رییس سازمان حج در ادامه به شرح برخی اجرائیات انجام شده در سازمان در خصوص حج آینده پرداخت و در مورد گوشت و مواد غذایی ارسال شده از ایران به عربستان، گوسفندهای قربانی، وضعیت جمرات پس از انجام پروژه بازسازی آن توضیحاتی داد و افزود: به فعالیت کشیدن بخش خصوصی اراده جدی ما در سازمان است. در مورد عمره مناقصه‌هایی صورت گرفته و خدمات حج از جمله آشپزخانه‌های متمرکز در مکه و مدینه در اختیار بخش خصوصی گذاشته خواهد شد. آقای خاکسار قهرودی با تأکید مجدد بر ضرورت توجه به امور فرهنگی گفت: اقدامات خوبی در حوزه کار فرهنگی صورت گرفته که امسال و سال آینده آثارش روشن می‌شود. ما از حیث بودجه، محدودیتی برای کار فرهنگی نداریم، مشروط بر اینکه در مراجع ذیصلاح مورد تصویب قرار گرفته باشد. آخرین سخنران این اجتماع آقای دکتر صفار هرنندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بود که موضوع سخن خود را «فریضه حج و فرهنگ عمومی» اعلام کرد و با بیان تعریف مورد قبول صاحب‌نظران، فرهنگ را مجموعه سنن، اعتقادات، علائق، زبان‌ها، تاریخ و وجدان‌های تاریخ یک ملت برشمرد، و آن را اساس تفکیک و تمایز اقوام و ملل حج ۲۷، ص: ۷۱ دنیا دانست و گفت: «آنچه در موسم ۴۰ تا ۴۵ روزه حج تمتع خیلی مهم است، اختلاط و امتزاج ملل مختلف با فرهنگ‌های مختلف است که باعث ارزیابی فرهنگ‌ها می‌شود». او با تأکید بر نقش مدیران و روحانیان در تأمین بخش معیشت روزمره زائر و تبیین ابعاد اعتقادی و فرهنگی حج برای او افزود: مدیران و روحانیون عنایت داشته باشند که باید علاوه بر صحت انجام مناسک - که اندکی غفلت در آن موجب زحمت بسیار زائر می‌شود - التزام دیگری را هم در نظر داشته باشند و آن اینکه آیا این قافله در شأن ملت ایران ظاهر می‌شود یا نه؟ اینجاست که بحث فرهنگ عمومی در حج تمتع مطرح می‌شود و موجب تأمل در مسائلی می‌شود که اگرچه به ظاهر کوچک و بی‌اهمیت است، اما در باطن نشان می‌دهد که این ملت در چه جایگاهی از حیث فرهنگ عمومی قرار دارد. هویت ملت‌ها به همین اعمال و مناسک است که فرهنگ آنها را تشکیل می‌دهد. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه بحث به مشارکت در نماز جماعت حرمین، وضعیت پوشش زائران، خرید و فروش اجناس و نوع برخوردها اشاره کرد و اظهار امیدواری کرد که در کنار آموزش مناسک، روی آموزش فرهنگ عمومی هم کار شود. سخنران دیگر این همایش حجه الاسلام والمسلمین عرب مسؤول معاونت امور روحانیون بعثه بود که از فعالیت امور روحانیون در آستانه حج سالجاری گزارشی ارائه داد. او درباره آزمون غیرحضور روحانیون و کیفیت امتیازبندی و نفقات برتر آن، فرم‌های نظرسنجی و نتایج اجمالی آن، جزوه وظایف روحانیون و معین و معینه‌ها توضیحاتی داده، نسبت به مندرجات برخی منشورات امور روحانیون تذکراتی داد و سپس با ذکر جزئیاتی از محتویات سایت امور روحانیون به شرح گزینه‌های مختلف آن پرداخت و افزود: در بخش آموزش امور روحانیون کارهایی انجام شده. شورای آموزش تشکیل حج ۲۷، ص: ۷۲ گردیده و در رابطه با برنامه آموزش ابتدایی نسبت به روحانیون تازه جذب شده، دو سال کار شده و متون آن در دفتر تبلیغات تدوین گردیده، آموزش مستمر برای ۳۷۰۰ روحانی و معین و معینه داریم و باید عدد را به ۵۵۰۰ نفر برسانیم. همچنین تدوین جزوات آموزشی به عهده کمیته تخصصی گذاشته شده. از کسانی که می‌توانند در تدوین کتب آموزشی همکاری کنند دعوت می‌شود با کمیته ارتباط برقرار کنند. در تطبیق فرمایش مقام رهبری که فرمودند از وسایل روز استفاده شود، مناسک از طریق تلفن همراه در اختیار روحانیون گذاشته می‌شود. نسبت به همکاری با نشریه صفا که ویژه‌نامه زائر مخصوص روحانیون است، به همه شما توصیه دارم. سخنران بعدی همایش روحانیون کاروان‌های حج ۸۵، حجه

الاسلام و المسلمین مهدوی بود که روی چند موضوع مختلف، توضیحاتی داد و گفت: اولین بحث ما تشریح آخرین وضعیت در روابط بین جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی است که همواره رو به بهبود است. دومین بحث ما بررسی سیاست‌های بعثه در طول مدت حج و عمره است. سومین مبحث سیاست‌های تبلیغی بعثه است و چهارمین مبحث نیز وظایفی است که همه ما باید در طول حج و عمره آن‌ها را رعایت کنیم. آخرین نکته، همکاری بین دو معاونت امور روحانیون و بین الملل است. معاون امور بین الملل بعثه سپس به تشریح هریک از مباحث مذکور پرداخت و با تأکید بر لزوم همکاری سیاسی با عربستان سعودی در مقابله با دشمن‌های مشترک، نقش روحانیون کاروان‌ها را در پیگیری و انجام کلیه سیاست‌های بعثه جمهوری اسلامی ایران به ویژه تبلیغ ارزش‌های اسلام و انقلاب، حساس و اساسی توصیف کرد؛ او در پایان، فعالیت روحانیون زبان‌دان را یکی از مهم‌ترین بخش‌های عملکرد بعثه در راستای بین المللی کردن حج بر شمرد. حج ۲۷، ص: ۷۳

همایش مدیران کاروان‌های حج ۸۵

سالن اجتماعات شیخ صدوق در شهرری در جوار حرم مطهر حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام، در غروب و شامگاه آخرین روز ماه شوال، شاهد اجتماع بزرگ کلیه مدیران حج امسال بود. مراسم از ساعت ۴ بعد از ظهر آغاز شد و تا ساعتی پس از غروب ادامه یافت. در این مراسم که پس از تلاوت آیاتی از کلام الله مجید با سخنرانی رییس محترم سازمان حج آغاز شد، سید مصطفی خاکسار قهرودی با تأکید بر اهمیت حج و ویژگی‌های منحصر به فرد این سفر روحانی و معنوی و نقش تأثیرگذار آن در زندگانی فرد و جامعه و اینکه چه بسا برای اکثر زائران بیت‌الله یک تجربه منحصر به فرد و غیر قابل تکرار در تمامی عمرشان است، فرمایش رهبر معظم انقلاب را برای همه مسؤولان و دست‌اندرکاران حج راهگشا دانست. «۱» او با تأکید دوباره بر فرهنگی بودن کلیه عملیات اجرایی در حج، مدیران کاروان‌ها را مسؤول زمینه‌سازی و تسهیل و اجرای برنامه‌های فرهنگی دانست که به ظاهر حج ۲۷، ص: ۷۴ مأموریت دیگر عوامل شمرده می‌شود. اما بدون همکاری و مسؤولیت‌پذیری مدیر ممکن نیست به نتیجه مطلوب برسد. همایش مدیران در جوّی پرنشاط و با مشارکت فعالانه مدیران در بخش بعدی که به صورت پرسش و پاسخ انجام می‌شد، ادامه یافت. در این بخش از برنامه که بسیار طولانی‌تر از بخش اول بود، مدیر پشتیبانی سازمان حج آقای رضوی و مدیر امور مالی سازمان، آقای مرادیان نیز در کنار مدیر سازمان حج و زیارت قرار گرفتند تا بار کارشناسی پاسخ‌ها افزایش یابد و ابهامی در وضعیت مالی و پشتیبانی کاروان‌ها باقی نماند.

همایش علما و روحانیون کاروان‌های اهل سنت

تالار اندیشه جوان واقع در صحن شرقی حرم مطهر حضرت عبدالعظیم علیه السلام، محل برگزاری همایش علمای اهل سنت بود که از حدود ساعت ۳/۳۰ بعد از ظهر چهارشنبه آغاز شد و سه ساعت به طول انجامید. در این برنامه علاوه بر تلاوت قرآن و شعر خوانی، سخنرانی‌های مختلفی نیز صورت گرفت. اولین سخنران این همایش حجة الاسلام و المسلمین علم الهدی، قائم مقام معاونت امور اهل سنت بعثه بود که در مورد وظیفه روحانیون و مدیران کاروان‌ها در حج مطالبی را بیان داشت و بر لزوم هماهنگی بین بعثه و ستاد با کاروان‌ها و همکاری بین مدیر و روحانی در هر کاروان تأکید کرد. سخنران دیگر برنامه حجة الاسلام و المسلمین محمد حسن زمانی مسؤول محترم واحد اهل سنت بعثه بود که با بررسی نقش روحانیت در سلامت جامعه و برگزاری صحیح و بدون تنش حج، اهمیت بعد بین‌المللی حج را مورد تأکید قرار داد و مسؤولیت روحانیون اهل سنت را در ترسیم تصویری درست و واقعی از اوضاع اجتماعی و همزیستی مذاهب مختلف در جمهوری اسلامی، اساسی و مهم دانست. وی با اشاره به شرایط موجود جامعه جهانی در عصر حاضر، صدور ارزش‌های حج ۲۷، ص: ۷۶ انقلاب را راه‌حل مشکلات جوامع مختلف برشمرد و وظایف روحانیت

به ویژه روحانیون و علمای اهل تسنن را کلیدی و موثر خواند. او با استناد به آیات و روایاتی در فضایل مکه و مدینه و ایام حج و با ذکر اقوالی از رهبر معظم انقلاب اسلامی، اجتماع میلیونی مسلمانان دنیا در حرمین شریفین و مناسک حج را بهترین فرصت برای تحکیم اتحاد بین امت مسلمان و مقابله با توطئه‌های استعمار دانست. سخنرانانی از اهل سنت نیز در این همایش، سخنرانی یا قرائت شعر و مقاله داشتند. مشاور رییس جمهور در امور اهل سنت، مولوی اسحاق مدنی نیز در زمینه اتحاد مسلمانان و لزوم همدلی در رفع نابسامانی‌های جوامع اسلامی مطالبی ایراد کرد و بر بهره‌گیری از فرصت موسم حج در ادای رسالت تبلیغی روحانیون معظم تأکید نمود.

همایش معاونت بین‌الملل

تالار شیخ مفید در دانشکده علوم حدیث محل برگزاری همایش معاونت بین‌الملل بعثه بود که عصر چهارشنبه ۱/۹/۸۵ با حضور معاون بین‌الملل بعثه و سایر دست‌اندرکاران این معاونت، برگزار گردید. در این همایش مسئولان اداره کل پژوهش و مبلغان به تشریح فعالیت‌های انجام شده و برنامه‌های مورد نظر برای حج سال جاری پرداختند و با ارائه آمار و اطلاعات لازم در هریک از بخش‌ها، وضعیت حج امسال را در همه زمینه‌ها بهتر و حساب‌شده‌تر از سال‌های گذشته ترسیم کردند. در این سخنرانی‌ها به معیارهای ارزیابی مبلغان و کیفیت تاثیر گذاری دوره‌های آموزشی انجام شده اشاره شد و سیاست‌های معاونت در انجام هرچه بهتر مأموریت‌های برادران و خواهران مبلغ در حج ۸۵ تشریح گردید. حجه الاسلام و المسلمین آقای هادوی، مسئول هیئت علمی نیز به حساسیت و اهمیت این جایگاه و لزوم همکاری و هماهنگی هرچه بیشتر بین اعضای کمیته‌های هیئت علمی با کلیه افراد زبان‌دان اعزامی به حج پرداخت. سخنران بعدی حجه الاسلام و المسلمین محمد شریف مهدوی، معاون بین‌الملل حج ۲۷، ص: ۷۸ بعثه بود که با تأکید بر ضرورت رعایت کلیه بندهای شرح وظایف اعضای گروه‌ها، عملی شدن نیات و اهداف و رهنمودهای مقام معظم رهبری در بند بین‌المللی حج را مشروط به دقت، انضباط و تلاش مخلصانه مبلغان دانست. نماینده مقام معظم رهبری به عنوان سخنران پایانی این همایش، رعایت اخلاص و طلب توفیق از خداوند را شرط اصلی تأثیرگذاری و ثمر بخش بودن کلیه فعالیت‌ها دانست و با اشاره به شرایط سیاسی کنونی دنیا و وضعیت رو به رشد اسلام خواهی در بین ملت‌های مختلف، به توطئه‌های استکبار و صهیونیسم بین‌الملل در مقابله با جمهوری اسلامی و ارزش‌های اصیل اسلام پرداخت و پیروزی حزب الله را نقطه عطفی برای رویکرد به اهل بیت و تشیع در همه کشورهای تحت ستم برشمرد. سرپرست حجاج ایرانی در این همایش، خاطره‌ای از دیدار خود با سید حسن نصرالله، دبیرکل حزب الله لبنان بازگو کرد که طی آن ایشان از قول فرمانده عملیات منطقه جنوب، عنایت حضرت زهرا علیها السلام در بیست و نهمین روز جنگ سی و سه روزه حزب الله با صهیونیست‌ها را عامل دفع شر و پیروزی بر دشمنان برشمرد.

مراسم مختلف در مراکز استان‌ها و شهرستانها در هفته حج

هفته حج که امسال با هفته بسیج نیز مصادف شده بود، فرصتی کم نظیر برای مسئولان ادارات کل حج و زیارت استان‌ها پیش آورده بود تا توانمندی‌های مختلف خود را برای آشنا ساختن مردم با اهداف و سیاست‌های سازمان در امور حج و زیارت به نمایش گذارند. برگزاری نمایشگاه‌های مختلف عکس، پوستر، کتاب و طرح و نقاشی با محوریت حج و زیارت و اماکن مقدسه، در کنار ماکت‌های کعبه مکرمه که گاه در ابعاد چهار- پنج متری جلوه‌ای ملکوتی به نمایشگاه می‌بخشید و در کنار صحنه‌هایی بدیع که با الگوگیری از محله قدیم بنی هاشم، دیدارکنندگان از نمایشگاه را با گذر از کوچه‌هایی با دیوارهای کاه‌گلی به ماکتی بزرگ از بقیع و قبور ائمه اطهار راهبری می‌کرد، معنویتی فراوان به ارغان می‌آورد. به طور مثال در استان فارس نمایشگاه «از حرم عشق تا

حرم دل» مجموعه‌ای بدیع از فضاهای مقدّس و نورانی عتبات عالیات و مکه و مدینه بود. برگزاری همایش بزرگ حج با شرکت زائران بیت‌الله الحرام از سطح استان، یکی دیگر از مراسم با شکوه و بیاد ماندنی برای حجاج هر استان بود که علاوه بر ایراد سخنرانی‌های مختلف توسط شخصیت‌های استان و برگزاری انجام نمادین عملیات و حج ۲۷، ص: ۸۰ مناسک حج از احرام پوشیدن تا طواف، سعی و نماز پشت مقام ابراهیم علیه السلام می‌شد که در برخی استان‌ها با شکوه و دقتی چشمگیر در همه زمینه‌ها همراه بود. در بسیاری از استان‌ها به برگزاری همایش عمومی حج و نمایشگاه حج اکتفا نشده، برنامه هفته حج طی جدولی برای کلیه ایام این هفته، اعلام و اجرا می‌شد که شامل برنامه‌های متنوع و جذّابی بود. برگزاری شب شعر با شرکت شاعران سرشناس استان و در برخی استانها با دعوت از شاعران نام‌آشنای کشور، برنامه‌ای بود که می‌توانست اهل ذوق و ادب را طی ساعاتی سرشار از معنویت، در فضای عشق و شور دیدار بیت‌الله و حرم مطهر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و بقیع پر رمز و راز قرار دهد. مراسم شعرخوانی در بعضی استان‌ها، همراه با قصه‌خوانی و تعریف خاطرات حج بود و نمایش قطعه فیلم‌هایی از برگزاری مناسک مختلف حج، برطراوت و جذّابیت آن می‌افزود. پایان اولین روز هفته حج، در بسیاری استان‌ها، با شور مناجات و نوای عاشقانه دعای کمیل در مساجد و حسینیه‌ها همراه بود که زائران مدینه را به یاد دعاهای کمیل کنار بقیع و حرم پیامبر صلی الله علیه و آله می‌انداخت که خاطره فراموش نشدنی آن را از زبان زائران سال‌های گذشته بارها شنیده بودند. دومین روز هفته حج، روز جمعه دوم ذیقعد، در همه استان‌ها، سخنرانی پیش از خطبه‌ها به یکی از مسؤولان سازمان حج یا روحانیونی اختصاص داشت که شرکت کنندگان نماز جمعه را در فضای حج و برنامه‌های مختلف این سفر ملکوتی قرار دهند. در برخی استان‌ها مسابقات مختلف طرّاحی، نقّاشی، مقاله‌نویسی، شعر و قصه، یا حدّاقل یکی از این رشته‌ها که از قبل اعلام شده بود، طی هفته حج به برندگان این مسابقات هدایا و جوایزی تقدیم گردید. برخی مسابقات انجام شده به صورت سراسری در سطح کل کشور اعلام و برگزار گردید. در دو-سه استان کشور، مسابقه نقاشی همگانی برگزار شد که در یکی از روزهای هفته، دانش‌آموزان و دانشجویانی که تجربه هنر نقّاشی داشتند، در نگارخانه یا سالن حج ۲۷، ص: ۸۱ مشخصی به نقاشی‌هایی از مراحل مختلف مناسک حج پرداختند و با مشارکت یکدیگر جلوه‌ای چشم‌نواز از این مراسم الهی ارائه دادند. مرکزیت سازمان حج و زیارت نیز با پخش پوسترهایی زیبا با تصویری از خانه خدا و حرم پیامبر صلی الله علیه و آله در گرامی‌داشت هفته حج سهیم بود. این پوسترهای رنگی به همه مراکز استان‌ها ارسال و در غالب شهرها، خیابان‌ها و اماکن عمومی به نمایش گذاشته شد. علاوه بر این، تابلوهای بزرگ تبلیغاتی با عنوان هفته حج در نقاط حساس تهران و مراکز استان‌ها توزیع و نصب گردید. برنامه‌های اعلام شده سازمان حج و زیارت برای هفته حج، دیدار کارگزاران و مسؤولان حج با مقام معظم رهبری، شرکت در نماز جمعه و سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه تهران توسط نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت، افتتاح نمایشگاه‌ها و موزه حج، توزیع جوایز برندگان مسابقات فرهنگی حج، مشارکت در برنامه‌ها و همایش‌های اعلام شده استان‌ها، جلسه ویژه توافقی به حق و اهدای جوایز مسابقه حدیث توافقی، عرضه محصولات فرهنگی و برگزاری همایش‌های تخصصی روحانیان، مدیران و هیئت پزشکی و امور بین‌الملل بود.

فعالیت‌های صداوسیما به مناسبت هفته حج

یکی از تأثیرگذارترین جایگاه‌ها برای ارائه فرهنگ حج و ایجاد شوق و رغبت برای آموزه‌های معرفتی و اخلاقی حج، صدا و سیماست که امسال به حق با کمیت و کیفیت قابل قبول در هفته حج برنامه‌هایی متنوع ارائه داد. پخش سخنرانی‌های مربوط به حج، انجام مصاحبه‌ها و برگزاری نشست‌های ویژه، پخش نماهنگ‌ها و کلیپ‌های مخصوص حج و زیارت و اماکن مقدسه مکه و مدینه، ارائه اخبار مراسم و همایش‌های مختلف از تهران و مراکز استان‌ها، تصویربرداری مناسب از نمایشگاه‌ها و پخش متناوب آنها، گزینش و پخش قسمت‌هایی از فرمایشات امام راحل و مقام معظم رهبری و شهدایی همچون شهید مطهری و شهید بهشتی در مورد

حج و ابعاد معنوی، فرهنگی و سیاسی آن، تهیه و پخش ویژه برنامه‌هایی با حضور برخی مسؤولان حج یا روحانیان مرتبط با سازمان و برنامه‌های پرسش و پاسخ فقهی مربوط به احکام و مناسک حج، از جمله برنامه‌هایی بود که حجم زیادی از شبکه‌های مختلف رادیو و تلویزیون را در ساعات مختلف روز و شب به خود اختصاص داده بود. گفتنی است که عزیزان دست‌اندرکار صداوسیما جمهوری اسلامی ایران با درک درست از تأثیرگذاری فرهنگی و معنوی حج در طی سال برنامه‌های متعددی را به امر حج ۲۷، ص: ۸۳ حج تمتع و عمره مفرده اختصاص داده‌اند و در طی موسم حج نیز در خبررسانی به موقع و پخش مستقیم برنامه‌هایی همچون دعای کمیل بین‌الحرمین، ارائه تذکرات مختلف و زنده‌نگه‌داشتن شور حج در مردم کوتاهی نمی‌کنند.

سخنرانی سرپرست حجاج ایرانی قبل از خطبه‌های نماز جمعه تهران

در دومین روز از هفته حج و به عنوان یکی از برنامه‌های پیش‌بینی شده در این هفته، نماینده ولی فقیه در امور حج، با حضور در نماز جمعه تهران و سخنرانی در جمع پرشور نمازگزاران جمعه، «برکات حج از منظر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله» را برشمرد که به خلاصه این سخنان طی چند نکته اشاره می‌شود: ۱. امسال هفته حج مصادف با هفته بسیج است که اتفاقاً ارتباط نزدیکی با یکدیگر دارند و طی این گفتار به عنوان حج و بسیج جهان اسلام به آن اشاره خواهد شد. ۲. با الهام از رهنمود رهبر معظم انقلاب که امسال را «سال پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله» نامیدند، محور تبلیغات حج سیره اخلاقی و عملی پیامبر خواهد بود و کوشش می‌شود تا زائران خانه خدا با بهره‌گیری از سیره پیامبر، عطر اخلاق نبوی را برای خانواده، محیط کار و کشور خود به ارمغان بیاورند. ۳. اهمیت، آثار و برکات حج و نقش آن در زندگی فردی و اجتماعی نیز در کلام نورانی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله مطرح شده که همگان باید در تحقق آن بکوشند. ۴. طهارت نفس و پاکی روح یکی از مهم‌ترین برکات حج است که پیامبر صلی الله علیه و آله درباره‌اش می‌فرماید: «حج به جا آورید که حج تمام گناهان را می‌شوید؛ چنانکه آب همه آلودگی‌ها را می‌زداید». ۵. حصول طهارت جان در اثر آموزش گناهان شرطش این است که زائر در این سفر جز خدا را در نظر نداشته باشد. کسی که به حج می‌رود تا به او «حاجی» بگویند، یا حج را سفر تفریحی و سیاحتی می‌داند، یا برای حل مشکلاتی به سفر حج می‌رود، آمرزیده نمی‌شود، چون پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: «کسی که از خانه و وطن خود تنها با تیت حج ۲۷، ص: ۸۴ خالص، به خاطر خدا خارج شود، خداوند گناهان قدیم و جدید او را می‌آمرزد». ۶. اثر دیگر حج، «اجابت دعا» است، بنا به فرمایش پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله خدا نه فقط دعا‌های زائر خانه‌اش را مستجاب می‌کند، بلکه شفاعت او را برای اجابت دعای دیگران نیز می‌پذیرد؛ بنا به صریح روایات، حج گزاران و عمره گزاران مهمان‌های خدا هستند، خدا آنان را دعوت کرده و آنان اجابت کرده‌اند. پس هر چه از او بخواهند اجابت خواهد کرد؛ حتی اگر در مورد دیگران باشد. ۷. سومین برکت و اثر حج، غنا و بی‌نیازی است. بنا بر فرمایش پیامبر صلی الله علیه و آله کسی که توفیق حج یافت، در آینده زندگی دچار فقر و مسکنت نمی‌شود، بلکه به برکت زیارت خانه خدا غنی و بی‌نیاز خواهد شد. در مقابل، اگر کسی مستطیع باشد و حج نرود، گرفتار فقر خواهد شد. ۸. چهارمین برکت حج آن است که زائر خانه‌خدا از خیر دنیا و آخرت بهره‌مند خواهد شد و این سخن پیامبر صلی الله علیه و آله ریشه در آیه شریفه دارد که فرمودی لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ (۱) یعنی اصولاً فلسفه و حکمت حج، تأمین منافع جامعه اسلامی است. وقتی از امام صادق علیه السلام می‌پرسند که منافع دنیوی مراد است یا اخروی؟ می‌فرماید: هر دو. ۹. برکات و آثار حج منحصر به منافع فردی نیست؛ حج می‌تواند مشکلات امت اسلامی را حل کند. انواع مشکلات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی امت، در حج حل می‌شود. ۱۰. مقام معظم رهبری در دیدار چهارشنبه گذشته با کارگزاران حج، بخشی از برکات اجتماعی و سیاسی حج را ذکر کردند که باید مورد توجه همه مسؤولان و دست‌اندرکاران حج و همه زائران بیت‌الله الحرام قرار گیرد. ۱۱. از نگاه رهبر انقلاب، یکی از برکات مهم حج، هوشیاری جهان اسلام است؛ یعنی وقتی مسلمانان کشورهای مختلف، با یک مناسک مشخص، در یک مکان و در حج ۲۷، ص:

۸۵ یک وقت معین در کنار هم قرار می‌گیرند، باید تلاش کنند تا به منافع مورد نیاز جهان اسلام دست پیدا کنند. باید همگی در برابر فتنه‌هایی که اسلام و قرآن را تهدید می‌کند، هشیار باشند. باید مشکلات مسلمانان مورد بررسی قرار گیرد. باید مسئله تلاش استکبار جهانی برای سلطه روز افزون بر جهان و خصوصاً ممالک اسلامی در حج مورد بحث و بررسی مسلمانان و نخبگان جهان اسلام قرار گیرد. ۱۲. از دیدگاه امام راحل که احیاگر حج ابراهیمی بود و از دیدگاه خلف صالح او، مسئله تفاهم و وحدت کلمه امت اسلامی، یکی دیگر از آثار اجتماعی و برکات مهم حج است. همه دیدند که حزب الله لبنان با یک جمع محدود چگونه اسرائیل را- که ابرقدرتی مانند آمریکا آن را پشتیبانی می‌کرد- از پا درآورد. حالا اگر همه امت اسلامی و دولت‌های اسلامی در کنار هم قرار بگیرند، چه نیروی عظیم و لایزالی ایجاد خواهد شد! در حقیقت غفلت از همین وحدت همگانی است که باعث شده دشمنان اسلام و غارتگران ثروت‌های مسلمین بر سرنوشت ملت‌های مسلمان مسلط شوند. ۱۳. یکی دیگر از نکات مورد تأکید در فرمایشات مقام معظم رهبری که باید همه کارگزاران حج و زائران به آن توجه داشته باشند، وجود دست‌های مرموز در بین مسلمانان برای ایجاد اختلاف و تفرقه است. عده‌ای مزدور هستند و عده‌ای بی‌مزد و مواجب به دشمن خدمت می‌کنند. از این رو لذا همه زائران خانه خدا باید از هر حرکتی که موجب اختلاف است اجتناب کنند. ۱۴. شرکت‌زدایی در مراسم حج هم از آثار مهم حج است؛ «لیک لا شریک لک لییک» شعار مهم شرکت‌زدایی است. امروزه «لات و هبل» در کعبه وجود ندارد، اما بت‌های نوین جهان امروز خطرناک‌تر از آن «لات» و «هبل» دیروز هستند. امروز آمریکای جنایتکار و اسرائیل غاصب، بت بزرگ هستند و کسانی که دنباله روی آنها هستند، بت پرستند. شعار مرگ بر آمریکا و مرگ بر اسرائیل، شعار براهت از مشرکان و مراسم براهت در حج، مراسم شرکت‌زدایی در جهان امروز است. که بحمدالله این شعار در حال تحقق است. حج ۲۷، ص: ۱۵۸۶. وظیفه براهت از مشرکان همانطور که رهبر معظم انقلاب بر آن تأکید دارند، یک اعلام موضع است. کسی قصد لشکرکشی برای مبارزه با آمریکا و اسرائیل، از مکه را ندارد، بلکه باید در آنجا مردم با آگاهی، موضع خودشان را علیه دشمنان اسلام اعلام کنند. ۱۶. آنچه در تناسب بین هفته حج با هفته بسیج بسیار مهم است، فرمایش امام راحل است که می‌فرمودند: «بسیجیان جهان اسلام باید در فکر حکومت بزرگ اسلامی باشند». بسیج منحصر به ایران اسلامی نیست، بلکه باید هسته‌های مقاومت در تمام جهان به وجود آید و در مقابل شرق و غرب ایستادگی کنند. از نگاه امام و خلف صالح او بسیجیان باید مقدمه حکومت جهانی اسلام به رهبری مهدی آل محمد (ارواحنا له الفدا) را فراهم کنند؛ شعار براهت از مشرکان در حج یک شعار اصلی برای پدید آمدن بسیج جهان اسلام است. حج ۲۷، ص: ۸۷

بخش سوم: روز شمار حج ۲۷

گزارش‌های روزانه موسم حج ۱۳۸۵

چهارشنبه ۱۵/۹/۸۵

اشاره

پانزدهم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

استقبال مسؤولان بعثه و ستاد مدینه از اولین گروه زائران

۴۵۶ زائر از هموطنان تهرانی، کرجی و همدانی، با اولین پرواز هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران، در سحرگاه پانزدهم آذرماه وارد فرودگاه مدینه منوره شدند. این گروه از زائران بیت‌الله‌الحرام و حرم قدس نبوی به محض ورود، مورد استقبال جمعی از مسؤولان

ستاد مدینه قرار گرفته، با نقل و شیرینی و شکلات پذیرایی شدند. یکی از مسؤولان ستاد مدینه گفت: «به یاری خدا همین امروز ۱۷ پرواز دیگر هم برای انتقال حجاج محترم به مدینه منوره صورت می‌گیرد و این پروازها تا تاریخ ۲۷ آذرماه- که آخرین پرواز مدینه‌قبلی‌هاست- ادامه خواهد یافت». وی افزود: «امسال ترتیبی فراهم شده است که زائران پس از رسیدن به فرودگاه کمترین مشکل را برای دریافت بارهای خودشان داشته باشند». وی با اشاره به هماهنگی‌های انجام شده با دولت سعودی اظهار امیدواری کرد که امسال سعودی‌ها با تعامل بهتری زمینه حضور زائران ایرانی در عربستان را فراهم نمایند، تا کلیه امور اداری و گمرکی با سرعت بیشتری صورت پذیرد.

پرواز مشترک کارکنان بعثه مقام معظم رهبری و نمایندگان محترم مراجع تقلید

پرواز شماره ۱۰۱۷ هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران، با ۵۰ دقیقه تأخیر، ساعت ۱۰ و ده دقیقه صبح امروز، فرودگاه مهرآباد را به مقصد مدینه منوره ترک گفت. این هواپیما که حامل اغلب کارکنان بعثه مقام معظم رهبری، تیم پزشکی حج، قاریان بین‌المللی و کلیه نمایندگان بعثه‌های مراجع عظام تقلید بود، پس از دو ساعت و نیم در فرودگاه مدینه به زمین نشست. امور گمرکی زیاد طول نکشید، اما بیش از یک ساعت و نیم سرگشتگی و انتظار بیهوده در داخل اتوبوس‌ها، امری غیرعادی، خسته‌کننده و سؤال‌برانگیز بود. گفته می‌شد مأموران سعودی، در این اولین روزهای پرواز، نسبت به مقررات مربوطه، خیلی توجیه نیستند و ترتیبات لازمه طول می‌کشد. یکی از برادران که پیگیر قضیه بود، می‌گفت: رییس مأموران سعودی خارج از فرودگاه که باید برگه تردد رانندگان اتوبوس‌ها را امضا کند، برای نهار رفته و آمدنش طول خواهد کشید! اما واقعیت امر چنان که بعد کشف شد، این بود که مأموران سعودی دستور داشتند که به هر اتوبوس پس از قطعی شدن محل اسکان زائران، اجازه حرکت از فرودگاه بدهند؛ در حالی که نیروهای بعثه کارت‌های مربوطه را که در بردارنده نام و نشانی و شماره تلفن‌های هتل محل اقامت بود، همراه نداشتند و طبق مقررات تا روشن شدن تکلیف از طرف مسؤولان نمی‌توانستند اجازه حرکت به سمت مدینه را دریافت کنند. عاقبت پس از پیگیری‌های فراوان، سعودی‌ها قرار گذاشتند که مأموری را همراه اتوبوس کنند تا کارگزاران بعثه را تا محل هتل نجوم المدینه که طبق ادعای اشخاص پیگیری کننده محل اسکان آنان بود، برساند و این، تازه آغاز مشکلی دیگر بود؛ زیرا محل واقعی اسکان «قصرالدخیل» بود و مأموری که نامش محمد بود، به غیر پیاده کردن افراد در هتل «نجوم‌المدینه» رضایت نمی‌داد.

آغاز به کار «کمیته مرکزی حج عربستان»

این کمیته که با هدف ایجاد هماهنگی میان کلیه ادارات دولتی و مؤسسات رسمی در امر خدمت‌رسانی به حج تأسیس شده، مقر اصلی آن در مکه است و نمایندگانی از حج ۲۷، ص: ۹۱ وزارت حج، وزارت کشور و سایر وزارت‌خانه‌ها و نهادهای مرتبط با حج در آن عضویت دارند. محمد بن علی الشافعی، دبیر کمیته مرکزی حج گفت: این کمیته علاوه بر ایجاد هماهنگی بین وزارت‌خانه‌ها و ادارات دولتی در امر حج، نظارت بر حسن اجرای سیاست‌ها و مقررات دولت در خدمت‌رسانی به حجاج را نیز به عهده دارد و در رفع نارسایی‌های احتمالی هم با قدرت و سرعت عمل خواهد کرد. او از کلیه دست‌اندرکاران اجرایی در بخش‌های مختلف دولتی و غیردولتی خواست تا هرگونه کمبود و نقصی در زمینه‌های مختلف را به این کمیته گزارش دهند و از هر قصور و تقصیری در خدمت‌رسانی به حجاج برحذر باشند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی حج، شیبانی مدیر کل حج و زیارت استان تهران که مسئولیت ستاد مدینه را نیز در حج امسال عهده‌دار خواهد بود، اعلام کرد: براساس قراردادی که بین بیمه البرز و سازمان حج و زیارت منعقد شده، تمام زائران تحت پوشش انواع بیمه‌ها قرار می‌گیرند. خدمات بیمه که در سال ۸۵ به زائران حج تمتع ارائه می‌شود، شامل بیمه عمر، حادثه و درمان، بیمه‌نامه حوادث انفرادی تکمیلی، بیمه بار زائران و بیمه تأمین هزینه مجدد حج تمتع است. مدیر کل حج و زیارت استان تهران درباره بیمه عمر، حادثه و درمان گفت: بازماندگان کلیه زائران حج تمتع در مقابل خطر فوت به هر علت، تا مبلغ ۴ میلیون تومان و در مقابل خطر فوت به علت حادثه، تا مبلغ ۸ میلیون تومان با نظر پزشک مورد اطمینان، دریافت خواهند کرد. هزینه‌های بیمارستانی ناشی از بیماری یا حادثه در صورتی که بیمه‌شده نیاز به معالجه در ایران داشته باشد، تا سقف ۳ میلیون تومان قابل حج ۲۷، ص: ۹۲ پرداخت است. هزینه مراجعت بیمه‌شده بیمار یا مصدوم به شهر مبدأ، پس از ترخیص از بیمارستان تا مبلغ ۱۵۰ هزار تومان با ارائه رسید معتبر قابل پرداخت است. چنانچه بیمه شده در اثر حادثه، دچار نقص عضو یا از کارافتادگی شود، تا سقف مبلغ فوق، غرامت دریافت خواهد کرد و هزینه پزشکی ناشی از حادثه در این قرارداد ۲۵۰ هزار تومان است. چنانچه بار همراه زائر، هنگام عزیمت به عربستان و یا موقع بازگشت دچار آتش‌سوزی، پرت شدن بار از روی وسیله نقلیه حامل کالا، عدم تعدیل، جاماندن بار، مفقود شدن بار، سقوط از هواپیما، سرقت، شکستگی و آسیب‌دیدگی کالا شود، شرکت بیمه‌کننده خسارت آن را به موجب قرارداد منعقد شده با سازمان حج و زیارت جبران می‌کند. سقف خسارت پرداختی به هر زائر در سفر رفت، حداکثر ۲۰۰ هزار تومان و در سفر برگشت، حداکثر ۸۰۰ هزار تومان است. چنانچه زائر اعزام شده قبل از انجام مناسک حج تمتع به علل شرعی یا پزشکی، به تشخیص هیئت پزشکی یا حوزه روحانیون قادر به انجام اعمال حج نباشد و ناچار به مراجعت به کشور باشد، شرکت بیمه در سال بعد و پس از بهبودی، چنانچه زائر قصد انجام اعمال تمتع را داشته باشد، هزینه اعزام مجدد زائر را پرداخت می‌کند. تعهد شرکت بیمه، جهت پرداخت هزینه هر سفر، حداکثر یک میلیون و ۷۰۰ هزار تومان و برای حداکثر ۲۰ زائر است. مدیر کل حج و زیارت استان تهران، مدارک لازم جهت پرداخت خسارات را، فاکتور کالای خریداری شده، گزارش واحد اشیای گمشده، تأییدیه شرکت هواپیمایی در مبادی ورودی و خروجی فرودگاه مبنی بر عدم تحویل یا آسیب‌دیدگی بار، استشهاد همراهان مستقر در محل، گزارش و تأییدیه رییس کاروان، روحانی کاروان و بازرس حج ۲۷، ص: ۹۳ کاروان و تأییدیه دفاتر سازمان حج و زیارت یا اداره کل پشتیبانی اعلام کرد. زائران موظف هستند در صورت وقوع خسارت، مراتب را کتباً و حداکثر ظرف ۳ ماه پس از مراجعت به کشور، به شرکت بیمه اعلام کنند. گفتنی است که کلیه زائران حج از ۴۸ ساعت قبل از اعزام تا یک هفته پس از مراجعت، تحت پوشش بیمه هستند.

تعیین سقف ۱۶۰ دلار برای ارزش کالاهای مجاز همراه حجاج

مدیر کل گمرک فرودگاه بین‌المللی مهرآباد گفت: ارزش کالاهای مجاز همراه حجاج هنگام بازگشت ۱۶۰ دلار است. جهرمی بیان این‌که از این رقم ۸۰ دلار شامل معافیت گمرکی و بقیه مشمول حقوق و عوارض است، افزود: به زائران حج امسال دو ساک در مجموع با ظرفیت ۴۰ کیلوگرم تحویل شده است که این میزان، معادل حجم کالای مجاز همراه مسافر است. وی ضمن توصیه به زائران حج امسال برای پرهیز از خرید اضافی از عربستان گفت: فرهنگ خرید هدیه و سوغات از آداب خوب ایرانیان و به‌ویژه حجاج است، اما حجاج سقف کالای همراه مسافر را رعایت کنند تا در بازگشت با مشکلی روبه‌رو نشوند و کالاهای آنها تجاری محسوب نشود. مدیر کل گمرک فرودگاه بین‌المللی مهرآباد همچنین درباره داری همراه مسافر گفت: «زائران فقط مجازند به میزان داری مصرفی هنگام بازگشت، دارو همراه داشته باشند». گفتنی است ورود گوشی‌های تلفن همراه به کشور ممنوع نیست؛ اما از آن‌جا که شرکت مخابرات اعلام کرده که اینها را فعال نخواهد کرد، زائران ایرانی از خرید و همراه آوردن هرگونه گوشی تلفن همراه به کشور اکیداً خودداری کنند.

استقرار واحد امداد گمشدگان در بعثه رهبری

همزمان با ورود اولین گروه‌های زائران ایرانی به مدینه منوره، واحد امداد گمشدگان در بعثه مقام معظم رهبری مستقر شد. این واحد به‌طور شبانه‌روزی در خدمت زائران بوده، تا آخرین روز اقامت حجاج ایرانی در مدینه، راهنمایی گمشدگان و نیز پیدا کردن اشیای مفقوده زوار ایرانی را عهده‌دار خواهد بود.

نرخ مکالمات تلفن همراه در تماس حجاج با ایران

براساس گزارش خبرنگار زائر در مدینه، نرخ مکالمه با تلفن همراه از عربستان به ایران هر دقیقه ۱۳۳۴۶ ریال است. همچنین نرخ مکالمه با تلفن همراه از ایران به عربستان ۱۶۷۰ ریال تعیین شده است. گفتنی است نرخ ارسال پیام کوتاه از عربستان به ایران ۱۹۵۳ ریال و ارسال پیام از ایران به عربستان ۱۳۴ ریال است. خاطرنشان می‌شود که نرخ‌های ارائه شده به واحد پول ایران محاسبه می‌شود.

پنجشنبه ۱۶/۹/۸۵

اشاره

شانزدهم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

اعلام برنامه‌ها و همایش‌های بعثه مقام معظم رهبری در مقطع مدینه قبل

روابط عمومی بعثه مقام معظم رهبری طی اطلاعیه‌ای برنامه‌های عمومی مقطع مدینه قبل از تاریخ ۱۷ آذرماه مطابق با هفدهم ذی‌قعدة تا اول دی‌ماه، (یکم ذیحجه) را اعلام کرد. طبق این اطلاعیه، هر روز حداقل دو یا سه برنامه عمومی در سالن اجتماعات بعثه برگزار خواهد شد. یکی از برنامه‌ها، مراسم قرآن صبحگاهی است که طی آن قاریان ممتاز و بین‌المللی ایرانی برای زائران خانه خدا، قرآن قرائت خواهند کرد. این برنامه از روز یکشنبه ۱۹ آذرماه شروع می‌شود و به مدت دو هفته ادامه می‌یابد. همین قاریان به همراه گروه تواشیح اعزامی از ایران، شب‌ها در دو محفل انس با قرآن مشام جان زائران حرم قدس نبوی را معطر خواهند ساخت. آموزش مناسک حج، طی یک هفته شب‌ها ساعت ۹ و سخنرانی عمومی طی دوازده روز، صبح‌ها ساعت ۱۰ برگزار خواهد شد. دو برنامه عمومی دعای ندبه در سالن اجتماعات بعثه، دو مراسم دعای کمیل در جوار بقیع و دو همایش عمومی «منزلت زن» و «حضرت محمد صلی الله علیه و آله، پیامبر رحمت» از سایر برنامه‌های اعلام شده در این اطلاعیه است. حج ۲۷، ص: ۹۶ چنین برنامه‌هایی، همه‌ساله افزون بر برنامه‌های جاری و ویژه هر کاروان، در محل بعثه مقام معظم رهبری به‌طور عمومی و به‌منظور بهره‌وری بیشتر زائران برگزار می‌شود.

توضیحات مدیر مسئول و سردبیر نشریه زائر

امسال شانزدهمین سال انتشار این نشریه است. این نشریه ۱۲ صفحه دارد و تأکید اصلی آن بر انتقال اخبار حج و خبرهای داخلی ایران به زائران ایرانی است. طبق مصوبه، قرار است نشریه زائر مخصوص عتبات عالیات نیز به‌زودی منتشر شود. اغلب مطالب نشریه در ایران نگارش و آماده می‌شود و در این جا تمرکز روی خبرها و گزارش‌هاست. رویکرد نشر معارف در این نشریه آن را از حالت

یک خبرنامه در آورده، به عنوان ابزاری در خدمت معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری، البته با اشراف روزانه دفتر آیه‌الله ری شهری بر محتویات آن، قرار داده است. کادر نشریه مسؤلیت تهیه، تدوین و تنظیم مطالب و اخبار و صفحه‌آرایی و آماده‌سازی آن را به عهده دارند و تکثیر و انتشار و توزیع به عهده معاونت اجرایی است. البته برادران اجازه چاپ رنگی و حتی استفاده از چاپخانه را ندارند و تنها از دستگاه تکثیر استفاده می‌شود. اولین شماره نشریه، روز شنبه (یک روز پس از ورود نماینده مقام معظم رهبری به مدینه) منتشر می‌شود و طبق معمول سال‌های گذشته، بنا داریم ۳۹ تا ۴۰ شماره منتشر کنیم. در دوره عمره هم یک شماره نشریه زائر البته با صفحات زیادتر و در قالب مجله به عمره‌گزاران داده می‌شود. سال گذشته سه ویژه‌نامه هم داشتیم که چند شماره از هر کدام به پیوست زائر تقدیم حجاج محترم گردید که عبارت بودند از: نشریه صفا (ویژه روحانیان کاروان‌ها)، مروه (ویژه بانوان)، دلیل (ویژه مسؤولان و مدیران کاروان‌ها). امسال بر آنیم که تهیه و نشر این سه ویژه‌نامه را ادامه دهیم و به‌طور یک روز در حج ۲۷، ص: ۹۷ میان در هفته، یک شماره از آنها را ضمیمه زائر کنیم. البته ویژه‌نامه عید غدیر و عید قربان را هم امسال مانند سال گذشته خواهیم داشت. امسال علاوه بر چهار خبرنگار که دو نفرشان در کاروان‌ها، یک نفر در بعثه پزشکی، و یک نفر در ستاد فعالیت می‌کنند، ویراستار مخصوص هم داریم. یکی از برادران کار ترجمه اخبار و گزارشات گزینش شده از روزنامه‌های عربستان (المدینه و عکاظ) را به عهده دارد. منابع خبری ما، غیر از مطالب و گزارش‌های خبرنگاران و روزنامه‌های سعودی، واحد ارتباطات خبری بعثه، سایت‌های مختلف خبری و گزارشات واصله از ستاد و معاونت‌های مختلف بعثه است.

آغاز انتشار ویژه‌نامه فارسی «البلاد»

روزنامه «البلاد» که به ادعای مؤسسان آن نخستین روزنامه سعودی است، در آوریل سال ۱۹۳۲. م مطابق با ۱۳۱۱ ش. تأسیس شده، ابتدا با نام صوت‌الحجاز و بعدها به اسم البلاد السعودیه و طی حدود نیم‌قرن اخیر تحت عنوان البلاد انتشار یافته است. «سازمان انتشارات البلاد» که مرکز آن در جدّه است، سازمانی دولتی است که ظاهراً تحت پوشش مؤسسه‌ای خصوصی اداره می‌شود و برای انتشار یک‌ماهه ویژه‌نامه هشت‌صفحه‌ای «البلاد به زبان فارسی» به‌عنوان ضمیمه روزنامه البلاد مبالغ هنگفتی از دولت عربستان دریافت می‌کند. در این ویژه‌نامه فارسی به‌طور معمول، صفحه اول به اخبار دیدارها، بازدیدها و سخنرانی‌های شخصیت‌های سعودی، صفحه دوم به گزارش‌های مربوط به جهان اسلام، اعم از ایران و غیر ایران، صفحه سوم به گزارش‌ها و اخبار عربستان، صفحه ۴ و ۵ به مؤسسات و خدمات سعودی در حج، صفحه ۶ به مقالاتی راجع به حج و اخلاقیات به سبکی تعدیل شده، صفحه ۷ به تصاویری از اماکن مختلف سعودی و برخی کشورهای اسلامی تبلیغات، اوقات شرعی و تلفن‌های ضروری و صفحه ۸ به گزارش‌های علمی-فرهنگی اختصاص دارد. جالب است که هر روز صبح بسته‌ای از این ویژه‌نامه‌ها، احتمالاً حاوی تعدادی حج ۲۷، ص: ۹۸ برابر زائران فارسی‌زبان مستقر در هر ساختمان، به مدیر مستقر یا مسؤول بخش اطلاعات آن ساختمان تحویل می‌شود که غالباً حاجیان ایرانی رغبتی برای گرفتن و مطالعه آن نشان نمی‌دهند.

برنامه‌های حج و زیارت صدا و سیما در حج سال جاری

گروه تولید حج و زیارت صدا و سیما، در سال جاری به منظور ایجاد تحول و نشاط در محتوای برنامه‌های معارف تلاش ویژه‌ای را آغاز کرده است. به نقل از روابط عمومی حج و زیارت، امسال در ایام حج، برنامه‌های مختلف و متنوعی تولید می‌شود. یکی از این برنامه‌ها، مستندی است که به کارگردانی کمال تبریزی و با حضور رضا کیانیان در مقام بازیگر و محمّد ابراهیمیان به عنوان مدیر تصویربرداری در دو قسمت ۳۰ دقیقه‌ای تولید خواهد شد. از برنامه‌های دیگری که در طول ایام حج امسال تولید خواهد شد،

می‌توان برنامه مستندی به نام «سفر عشق»، به کارگردانی محمود غلامی و با حضور حسن پورشیرازی در مقام بازیگر و راوی اشاره کرد که مسعود مسجدی آرانی هم تصویربرداری این برنامه را به عهده خواهد داشت؛ در این برنامه تمامی مراحل سفر حج تمتع از ابتدا تا انتها به تصویر کشیده خواهد شد. «همگام با پیامبر در حجه الوداع» برنامه دیگری است که در شش قسمت ۲۰ دقیقه‌ای به کارگردانی محمدعلی زارع شریفی ساخته می‌شود. «سیر الی الله» مستند دیگری است که به چهره‌های شاخص حج در خارج از کشور و تازه مسلمان‌شده‌ها می‌پردازد. این برنامه در ۱۳ قسمت ۲۰ دقیقه‌ای به کارگردانی نوید کاوین ساخته خواهد شد. سفر خانواده شهدا و جانبازان به حج، دستمایه ساخت برنامه‌ای دیگر قرار گرفت که رضا ابراهیم پور در شش قسمت ۱۰ دقیقه‌ای آن را می‌سازد. احمد رضا داوری، امسال مستند «کوچ» را کارگردانی می‌کند. یک برنامه مستند نمایشی با نام «حدیث شبلی» درباره معارف حج هم به کارگردانی سعید امیرکاوه ساخته خواهد شد. «حج ابراهیمی» حج ۲۷، ص: ۹۹ برنامه دیگری است که به کارگردانی عبدالرسول گلبن حقیقی و با تصویربرداری ایرج عاشوری ساخته خواهد شد تا ریشه‌های تاریخی آداب و مناسک حج در آن بررسی شود. این برنامه در ۲ قسمت ۳۰ دقیقه‌ای ساخته می‌شود. امسال شبکه‌های تلویزیونی، رادیویی، برون مرزی و استانی برنامه‌های فاخری را برای ایام حج تدارک دیده‌اند که جزئیات این برنامه‌ها روی پایگاه اطلاع رسانی این امور به نشانی WWW.Labbaik.ir قابل دسترسی است. علاقه‌مندان به زمان پخش مستقیم دعای کمیل از مدینه، پخش مستقیم مراسم براءت از مشرکان و دیگر جزئیات برنامه‌های معارف در این زمینه را می‌توانند روی پایگاه اطلاع رسانی مربوطه مشاهده کنند. (۱) حج ۲۷، ص: ۱۰۰

جمعه ۱۷/۹/۸۵

اشاره

هفدهم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

مراسم بدرقه نماینده مقام معظم رهبری پیش از عزیمت به عربستان

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی که همراه با رییس محترم سازمان حج و زیارت و تعدادی از معاونان و مسؤولان بخش‌های مختلف بعثه و ستاد حج بعد از ظهر امروز عازم سفر به عربستان بود، در فرودگاه مهرآباد گفت: در چنین شرایطی که جهان اسلام با چالش‌های گوناگون، به‌ویژه در کشورهای فلسطین، لبنان، افغانستان و عراق مواجه است، حج باید صحنه وحدت و تفاهم مسلمانان باشد. زائران ایرانی نیز باید همچون سال‌های گذشته منادی صلح، دوستی، مودت و وحدت جهان اسلام باشند. وی با توجه به روابط خوب میان دو کشور ایران و عربستان اظهار امیدواری کرد که مراسم امسال با همکاری دولت عربستان، همچون گذشته آرام، منظم و باشکوه برگزار گردد. سرپرست حجاج ایرانی با اشاره به سخنان رهبر انقلاب - که امسال را سال «پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله» نامیدند - گفت: «کارگزاران حج در سال جاری تلاش خواهند کرد تا زائران خانه خدا را با سیره نبوی آشنا کنند». حج ۲۷، ص: ۱۰۱ او در همین راستا به زائران خانه خدا و حرم پیامبر صلی الله علیه و آله توصیه کرد که از ظرفیت‌های حج برای خودسازی و فراگیری اخلاق و سیره نبوی استفاده کنند و همراه با عطر اخلاق پیامبر صلی الله علیه و آله به وطن اسلامی بازگردند و این عطر را به خانواده، فرزندان، دوستان و محیط کار انتقال دهند. نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت در مورد برنامه‌های پیش‌بینی شده در مراسم حج امسال گفت: دعای کمیل در هفته آینده با همکاری دولت عربستان در کنار بقیع و حرم نبوی برگزار می‌شود. همچنین مراسم براءت از مشرکان نیز مانند سال‌های گذشته در عرفات، با شکوه هرچه تمام‌تر برگزار می‌شود. در مراسم بدرقه آیه الله ری شهری و هیأت همراه، حجه الاسلام والمسلمین «محمدی گلپایگانی»، رییس دفتر رهبر معظم انقلاب و

جمعی از شخصیت‌های روحانی، لشکری و کشوری حضور داشتند.

ورود نماینده محترم ولی فقیه به مدینه منوره

آیه‌الله محمدی ری‌شهری، نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی ساعت ۶/۳۰ بعد از ظهر به وقت عربستان وارد مدینه شد. او و همراهانش در فرودگاه مدینه مورد استقبال «آقای سید محمد حسینی»، سفیر ایران در عربستان، «آقای سید کاظم خوانساری» سفیر ایران در سازمان کنفرانس اسلامی، جمعی از مسؤولان حج و سایر نهادهای ایرانی و عربستانی قرار گرفتند. سرپرست زائران ایرانی در بدو ورود در جمع خبرنگاران گفت: «حج امسال نخستین حجی است که در تاریخ جمهوری اسلامی ایران، در سال پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله واقع شده است و این وجه تمایز آن با مراسم حج در سال‌های گذشته است». وی در پاسخ خبرنگاری که پرسید: «در این لحظه چه احساسی دارید؟» گفت: «در این لحظه که وارد این سرزمین الهی شده‌ام، احساس مسؤولیت سنگینی می‌کنم؛ برای حج ۲۷، ص: ۱۰۲ این که بتوانم آن چه مدنظر مقام رهبری است در عرصه اجرایی و فرهنگی به نحو احسن اجرا کنم. آیه‌الله ری‌شهری در پاسخ به این سؤال که: بعثه رهبری در سال پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله چه برنامه‌هایی دارد، اظهار داشت: همه برنامه‌های فرهنگی امسال بعثه بر محور تبیین و گسترش سیره عملی و اخلاقی پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله خواهد بود. همه رهنمودهای رهبر انقلاب مدنظر ماست و تلاش ما بر این است که هر سال بیش از سال‌های گذشته بتوانیم از ظرفیت‌های حج استفاده کنیم. روزنامه البلاد در دومین صفحه از سومین ویژه‌نامه فارسی خود ضمن نقل این خبر آورده است: «ری‌شهری در پاسخ به سؤال خبرنگاری مبنی بر این که آیا امسال آخرین سال مسؤولیت وی به‌عنوان سرپرست حجاج ایران است، گفت: «با خداست؛ پیشگویی بلد نیستم».

مکه، شهر امنیت مادی و اخلاقی

دکتر سعود الشریع امام و خطیب مسجدالحرام با ذکر تاریخچه مختصر پیدایش مکه گفت: یک خانواده کوچک متشکل از یک مادر و نوزادی شیرخوار در این درّه استقرار یافت که تمامی دارایی‌اش، کیسه‌ای خرما و کوزه‌ای آب بود؛ در زمانی که هیچ‌کس در آن نبود و کشت و زرع هم یافت نمی‌شد. اما آن زن بی‌تابی نکرد و این واقعیت را پذیرفت که خداوند برای او و نوزادش [زندگی در] این سرزمین را مقرر کرده است. او به شوهر خود ابراهیم علیه السلام گفت: آیا خداوند به تو امر کرده که ما را این‌جا ساکن کنی؟ فرمود: آری. گفت: پس هرگز نافرمانی نمی‌کنیم. این خانواده با همین روحیه تسلیم در برابر اراده خدا، هسته و اصل آبادانی و عمران در این مکان گردید؛ این خانواده شرف پیامبری را به این حج ۲۷، ص: ۱۰۳ سرزمین آورد. بیت‌الله الحرام خانه آنان شد و آب زمزم سرچشمه نوشیدن آنان! لطف خدا شامل حالشان بود تا آن‌جا که به حضرت ابراهیم علیه السلام اجازه داد به کمک فرزندش اسماعیل علیه السلام پایه و اساس کعبه مشرفه را بنا نهد. امام جمعه مسجدالحرام با اشاره به فرمان الهی که پیامبرش را مأمور ندا در دادن و دعوت حج گزاران از گوشه و کنار دنیا فرمود، گفت: خداوند اراده کرد که این مکان قبله‌گاه دل و جان مؤمنان جهان شود و مردم از راه‌های دور و نزدیک به سوی آن بیایند و با شکل و رنگ و زبان‌های مختلف در کنار هم به عبادت خدا بپردازند. خداوند با لطف و عنایت فراوان مکه مکرمه را «ام‌القری قرار داد؛ مکانی که تمامی مردم از سراسر جهان در هنگام نماز و عبادت باید رو به آن بایستند و آن‌قدر به آن اهمیت داد که در دو جای قرآن به قداست آن سوگند خورد: ی وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمینِ «۱» و ی لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ «۲». دکتر الشریع امام و خطیب این جمعه مسجدالحرام گفت: خداوند سرزمین مقدس مکه مکرمه را «مکان امن مسلمانان» اعلام کرد که جان و مال و ناموس هیچ‌کس نباید در آن مورد تعرض قرار گیرد. او در تکمیل

همین امنیت مقرر فرمود که در هنگام حج در این سرزمین، نباید سخنی ناپسند بر زبان جاری شود و عملی ناپسند از کسی صادر گردد. خداوند فرمود: *ي الْحُجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ* (۳) و پیامبر اکرم در ذیل همین آیه فرمود: کسی که حج به جا آورد و مرتکب فسق و خطایی نشود، در حالی باز می‌گردد که از گناه و آلودگی پاک شده؛ همچون زمانی که از مادر متولد گردید.

حضور بیش از یک پنجم حج‌گزاران امسال در مدینه منوره

با گذشت تنها سه روز از آغاز پروازهای حجاج، جمعیتی افزون بر هفده هزار نفر از زائران بیت‌الله الحرام طی ۵۳ پرواز به مدینه منوره منتقل شدند که با احتساب عناصر ستادی و اجرایی حج - که پیش از آنان در مدینه مستقر شده‌اند - بیشتر از یک پنجم مجموع یکصد هزار نفری ایرانیان حج‌گزار امسال را تشکیل می‌دهند. به گزارش ستاد حج مستقر در مدینه، کار انتقال زائران ایرانی به مدینه منوره که از روز چهارشنبه ۱۵ آذرماه آغاز شده است، تا دوشنبه ۲۷ آذرماه ادامه خواهد یافت. گفتنی است که به منظور تسریع در اعزام حجاج ایرانی به عربستان، از روز یکشنبه ۱۹ آذرماه، دو فرودگاه مدینه و جدّه به‌طور همزمان، پذیرای ورود ایرانیان خواهند بود.

اهانت و جسارت به معاون آموزش و پژوهش بعثه

برخی از مأموران امر به معروف و نهی از منکر سعودی، به ویژه مأموران دایره توجیه و ارشاد مدینه که دارای تعصب، تکبر و حقد و کینه نسبت به شیعه و جسارت و بی‌ادبی نسبت به زائران محترم رسول‌الله صلی‌الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام هستند، در همه ایام حج و عمره و نسبت به بسیاری از زائران مرد و زن از کشورهای مختلف اسلامی به خصوص جمهوری اسلامی ایران، اهانت کرده، ستم‌های آشکاری را روا داشته‌اند، اما تاکنون کمتر سابقه داشته است که یکی از مسؤولان رده بالای بعثه جمهوری اسلامی ایران گرفتار چنین جسارت‌ها و اهانت‌هایی گردد. معاون محترم آموزش و پژوهش بعثه مقام رهبری، در ساعات پایانی شب شنبه در حالی که در بین‌الحرمین به زیارت اهل بیت مدفون در بقیع علیهم السلام مشغول بود، توسط یکی از این مأموران مورد اعتراض قرار گرفته، کتاب زیارت‌نامه‌اش گرفته شد و علاوه بر این با تعبیری بسیار زشت مورد اهانت قرار گرفت. اگرچه خود حجه الاسلام و المسلمین قاضی عسکر در گفتگو با مسؤول اداره توجیه و ارشاد مستقر در مسجدالنبی صلی‌الله علیه و آله، محکومیت آن مأمور را در تصرف خارج از حج ۲۷، ص: ۱۰۵ ادب و شریعتش اثبات می‌کند، اما به نظر می‌رسد برای جلوگیری از تصرفات مشابه و حتی جلوگیری از تکرار این نوع حرکات مغرضانه و عناد آلود نسبت به هر کس دیگر، پیگیری‌هایی از طرف مسؤولان لازم است تا مقامات عالی رتبه حج سعودی با عنایت به عواقب وخیم اینگونه رفتارها، در تنبیه آن فرد و تأیید کنندگانش عملکردی جدی داشته باشند.

جلوگیری از ورود شهروندان عربستان به مکه

مدیر اداره کل گذرنامه سعودی اعلام کرد: «دستورالعمل ممنوعیت ورود اتباع عربستان به شهر مکه در ایام موسم حج صادر شده است و ورود به این شهر منوط به داشتن گذرنامه است». روزنامه «المدینه» در این باره نوشت: «همه اتباع عربستان سعودی موظف به رعایت این دستورالعمل خواهند بود و در ورودی‌های شهر مکه از ورود آنان به این شهر ممانعت خواهد شد؛ مگر آن که اجازه انجام مناسک حج را از دوایر رسمی کسب کرده باشند». سرتیپ «سالم البلیهد» از شرکت‌ها و مؤسسات مختلف خواست که در این

زمینه برای ارائه خدمات به حجاج هماهنگی لازم را با وزارت حج داشته باشند. وی همچنین از رانندگان وسایل نقلیه عمومی خواست تا در این زمینه دقت لازم را داشته باشند و از سوار کردن مسافران بدون گذرنامه خودداری کنند؛ تا مشمول اجرای قانون ممنوعیت که شامل زندان رفتن و پرداخت جریمه است، نشوند.

لزوم رعایت استانداردهای لازم در ساختمان‌های مسکونی

رئیس کمیته مرکزی خدمات‌رسانی حج عربستان اعلام کرد: ساختمان‌های مسکونی که در اختیار حجاج قرار می‌گیرند باید در زمینه‌های بهداشت، شهرسازی و سرویس‌های مختلف، از استانداردهای لازم برخوردار باشند. محمد الشافی افزود: این کمیته که متشکل از چند نهاد دولتی است، تنها برای واحدهای مسکونی حج ۲۷، ص: ۱۰۶ که از لحاظ مهندسی و فنی و رعایت مسایل بهداشتی از استانداردهای پیش‌بینی شده برخوردار باشند، مجوز صادر می‌کند. این ساختمان‌ها هر سال مورد بازدید نمایندگان کمیته قرار می‌گیرد و اگر نقصی در ساختمان یا سرویس‌های مختلف آن ایجاد شده باشد، مجوز سال قبل باطل خواهد شد. رئیس کمیته مذکور با تقدیر از صاحبان هتل‌ها و ساختمان‌های مسکونی نسبت به رعایت استانداردهای اعلام شده گفت: صاحبان هتل‌ها در صورت تأیید نشدن واحدهای مسکونی و عدم دریافت مجوز، حق اجاره دادن آنها را به حجاج ندارند و در صورت تخلف با آنها به شدت برخورد خواهد شد. او گفت: همه تلاش ما این است که به هدف واحد یعنی ایجاد زمینه آسایش و رفاه حجاج دست یابیم، تا هر کس، از هر کشوری که هست، بتواند بدون اضطراب و در کمال راحتی مناسک خود را انجام دهد. گفتنی است که اتخاذ تدابیر لازم در رعایت ایمنی ساختمان‌های مسکونی، در پی فروریختن یک ساختمان قدیمی در منطقه غزه - که سال گذشته اتفاق افتاد - صورت گرفته است.

آغاز بخش برنامه‌های رادیو راهنمای حج

وزارت فرهنگ و اطلاع‌رسانی عربستان اعلام کرد: «با نزدیک شدن به ایام برگزاری مراسم بین‌المللی حج و در جهت آگاهی‌بخشی به حجاج کشورهای مختلف که در روزهای آینده مهمان این کشور خواهند بود، رادیو راهنمای حج، طبق معمول سال‌های گذشته از امروز به پنج زبان دنیا، به‌طور شبانه‌روزی بخش برنامه‌های خود را آغاز می‌کند». معاون وزارت فرهنگ و اطلاع‌رسانی، «عبدالرحمن بن عبدالعزيز هزاع» گفت: حج ۲۷، ص: ۱۰۷ این رادیو فعالیت خود را در طول ایام حج با برنامه‌های زنده، گفت‌وگوها و مصاحبه با مسئولان، تهیه گزارش از دستگاه‌ها و مؤسسات مرتبط با خدمات حج، به پنج زبان عربی، انگلیسی، فرانسوی، اندونزیایی و اردو ارائه خواهد داد. این رادیو در سال‌های گذشته، بخش برنامه به زبان فارسی را نیز در دستور کار داشت که گویا به علت ناموفق بودن در جذب حداقل مخاطبان و عدم دسترسی به کادری مجرب و توانمند و قابل قبول، تعطیل کردن این بخش را آبرومندانه‌تر یافت.

جلوگیری از ثبت‌نام مجدد پس از انجام حج واجب

رئیس سازمان حج و زیارت، سید مصطفی خاکسار قهرودی، پیش از عزیمت به مدینه منوره اعلام کرد: «شورای عالی حج به ریاست دکتر احمدی‌نژاد مقرر نمود به افرادی که فریضه حج تمتع واجب را انجام داده‌اند، اجازه تشریف برای بار دوم یا چندمین بار داده نشود». وی در توضیح علت این تصمیم شورای عالی حج گفت که نباید اعمال مستحبی یک عده قلیل، مانع و مزاحم انجام اعمال فریضه واجب تعداد کثیری از مسلمانان شود. به گفته خاکسار قهرودی، این موضوع برای اولین بار توسط رئیس‌جمهور

مطرح شد که مورد تصویب اعضای شورای عالی حج نیز قرار گرفت. در این مصاحبه، رییس سازمان حج و زیارت به ثبت نام ۹۳۰ هزار نفر برای حج تمتع و در نوبت قرار گرفتن آنان با احتساب سقف صد هزار حاجی در هر سال اشاره کرد و افزود: «آنهایی که قبلاً فریضه واجب حج را به جا آورده‌اند، خوب این فرصت را در اختیار کسانی قرار دهند که باید هفت یا هشت سال به انتظار نوبت خود بمانند». وی در بیان کیفیت تطبیق این مصوبه و تعیین وضعیت کسانی که قبل از تصویب آن برای بار دوم یا بیشتر ثبت نام کرده‌اند، گفت: «پس از انجام موسم حج امسال، آیین‌نامه مشخصی برای بیان چگونگی اجرای این مصوبه، تدوین و اعلام می‌شود». حج ۲۷، ص: ۱۰۸

شنبه ۱۸/۹/۸۵

اشاره

هجدهم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

تأکید سرپرست حجاج بر فرهنگی بودن امور حج

آیة‌الله محمدی ری‌شهری در اجتماع مسؤولان و کارگزاران بعثه مقام معظم رهبری و تعدادی از مدیران کاروان‌های حجاج ایرانی گفت: همان‌طور که مقام معظم رهبری در هفته حج فرمودند، خدمت به زائران خانه خدا حقیقتاً یک افتخار بزرگ و بی‌بدیل است. برای حفظ این موقعیت و این افتخار، از همین روز اول حضور در جایگاه خدمتگزاری باید برنامه‌ریزی صورت گیرد. اولویت اول برنامه‌ریزی برای خدمت بهتر، کامل‌تر و عمیق‌تر و اولویت بعدی، برنامه‌ریزی برای بهره‌برداری بهتر از این فضای نورانی است. اولین نکته‌ای که در هردو جهت، یعنی خدمت بهتر و بهره‌گیری بیشتر، مفید و مؤثر است، توجه به صاحب‌خانه و صاحب کار است. ما همگی در محضر صاحب‌خانه؛ یعنی خداوند متعال هستیم و با میزبانی رسول اکرم صلی الله علیه و آله در محضر ارواح طیبه و تحت نظارت و اشراف حضرت بقیة‌الله الأعظم به سر می‌بریم. او در خلوت و جلوت ناظر ماست و این بعثه و این تشکیلات متعلق به اوست و مقام معظم رهبری هم نایب اوست. این توجه حج ۲۷، ص: ۱۰۹ باعث می‌شود تا از همه ظرفیت‌های خود برای تحقق اهداف این تشکیلات استفاده کنیم. نکته دوم، نظم و انضباط کافی در کارهاست؛ در این زمینه باید از رسول‌الله صلی الله علیه و آله در این سال پیامبر الگو بگیریم که برای هر ساعات از روز و شبش برنامه داشت و براساس همین برنامه امور اجتماعی، سیاسی و عبادی خود را به‌طور منظم انجام می‌داد. ما هم طبق برنامه‌ها چه در ستاد، چه در بعثه و چه در کاروان‌ها باید نظم و انضباطمان بیشتر از سال‌های گذشته باشد. نکته سوم، رعایت اخلاق نبوی در برخوردها و انجام مأموریت‌هاست. این اخلاق باید در همه ما نمود داشته باشد. در محضر پیامبر صلی الله علیه و آله کاری نکنیم که خدای ناخواسته پیش آن بزرگوار شرمنده باشیم. حسن خلق دو معنی دارد؛ یکی این که ویژگی‌های اخلاقی خوب داشته باشیم و در کارها صبر، زهد، یقین و توکل را مراعات کنیم و دیگری داشتن برخوردی نیکوست. اولین نکته در این برخورد نیکو متبسم بودن است. کمتر می‌شد کسی رسول‌الله صلی الله علیه و آله را ببیند و بر چهره‌اش لبخند نباشد. عبدالله حارث می‌گوید: «ما رأیتُ أحداً أكثر تبسُّماً من رسولِ الله». نکته دیگر، پیشی گرفتن در سلام است. پیامبر اکرم به همه و حتی بچه‌ها در سلام کردن پیشی می‌گرفت. نکته دیگر این که پیامبر هر کس را که می‌دید، با او دست می‌داد و مصافحه می‌کرد و دستش را هم نمی‌کشید. امیرالمؤمنین علیه السلام بهترین شاگرد رسول‌الله صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «صافح عِدُّوكَ وَإِنْ كَرِهَ، فَإِنَّهُ مِمَّا أَمَرَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بِهِ» (۱)؛ اسلام می‌خواهد چنین صلح و صفایی در جامعه باشد. حج ۲۷، ص: ۱۱۰ در سال نبوی باید کاری کنیم که زائران خانه خدا این‌گونه شوند. اگر ما در بعثه و ستاد چنین بودیم، زائران تأثیر می‌گیرند و جامعه هم

از این صدهزار حاجی تأثیر می‌پذیرد. بنابراین باید سعی کنیم تا فضای بعثه، فضای معنویت و اخلاق رسول الله صلی الله علیه و آله باشد. نکته آخر این که امیرمؤمنان علی علیه السلام به یکی از اصحاب مورد علاقه خود، صعصعه بن صوحان فرمودند: «أَنْتَ لَخَفِيفُ الْمُؤْنَةِ، كَثِيرُ الْمَعُونَةِ» امام زمان علیه السلام هم چنین یاورانی می‌خواهند؛ کم‌توقع و پرکار. همه باید این گونه باشیم. اگر می‌خواهیم امام زمان علیه السلام در بعثه‌اش ما را بپذیرد، باید با کمترین امکانات، بیشترین کار و خدمت را ارائه دهیم. این مراسم با قرائت قرآن و مداحی آغاز شد و پیش از سخنرانی نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی، حجة الاسلام و المسلمین خوانساری نماینده جمهوری اسلامی ایران در سازمان کنفرانس اسلامی، به ایشان و همراهان خیر مقدم گفت و افزود: «با وجود افزایش سالانه تعداد حجاج ایرانی، خدمات به حجاج هر سال بهتر می‌شود و این نتیجه برنامه‌ریزی و بهره‌گیری از تجربیات سال‌های گذشته و تلاش بیشتر کارگزاران حج است.» وی برگزاری دعای کمیل به طرزی با شکوه و با نظمی چشمگیر در مدینه و انجام مراسم عبادی-سیاسی اعلان برائت در عرفات را دو جلوه مهم حج ابراهیمی دانست.

خدمات و تسهیلات حج تمتع ۸۵

رییس سازمان حج و زیارت، سید مصطفی خاکسار طی مصاحبه‌ای، خدمات و تسهیلات حج سال ۸۵ را اعلام کرد. او درباره اسکان حجاج در عربستان گفت: منازل اجاره‌شده در مدینه ۶۷ عدد و در مکه مکرمه ۲۴۷ عدد؛ یعنی مجموعاً ۳۱۴ باب هتل یا ساختمان مجهز است که نزدیک به ۸۳ درصد آنها با کیفیت و امکانات خوب در اختیار حجاج محترم ایرانی قرار دارد و به لحاظ منطقه نیز اکثراً نزدیک به حرم است. حج ۲۷، ص: ۱۱۱ رییس سازمان درباره تغذیه حجاج گفت: غذای زائران بیت‌الله الحرام در مکه و مدینه به صورت متمرکز در آشپزخانه‌های مجهز و بهداشتی و زیر نظر متخصصان گوناگون آماده و میان کاروان‌ها با برنامه‌ای یکسان و کیفیتی یکنواخت توزیع می‌شود. امسال برای نخستین بار گوشت مصرفی آشپزخانه‌ها، عسل، کره و مربای مورد استفاده حجاج از ایران وارد عربستان می‌شود. خاکسار قهرودی با اشاره به قرار داد بین سازمان حج و شرکت بیمه گفت که تمامی حجاج از ۴۸ ساعت پیش از اعزام به عربستان تا یک هفته پس از بازگشت به ایران، به‌طور کامل تحت پوشش بیمه بوده، از تسهیلات آن برخوردارند. او درباره ارائه تسهیلات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به حاجیان ایرانی در عربستان نیز اظهار داشت که تمام اطلاعات لازم و پیام‌های ضروری حجاج طی سفر به صورت رایگان به تلفن‌های همراه آنان ارسال خواهد شد. رییس سازمان حج و زیارت و معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره تسهیلات خرید هدایا و سوغات افزود: با هماهنگی‌های انجام‌شده بین سازمان و فروشگاه‌های شاهد، امسال در ۱۷ نقطه خروجی ایستگاه‌های پروازی، اکثر اقلام مورد نیاز حجاج ایرانی، به‌ویژه وسایل الکترونیکی با قیمت‌های مناسب و در مواردی پایین‌تر از قیمت عربستان به آنان عرضه می‌شود. او نسبت به نقل و انتقال فیش حجاج گفت: هر کس بدون دلیل فیش خود را به کس دیگری واگذار کند، امکان اعزام او به مکه در همان سال وجود ندارد و نوبتش به تعویق می‌افتد. براساس تصمیم شورای برنامه‌ریزی بعثه رهبر معظم انقلاب، مقرر شده افرادی که بالای ۶۵ سال سن دارند و فیش دریافت می‌کنند، بتوانند در همان سال به حج تمتع اعزام شوند. اما اگر افرادی که زیر ۶۵ سال سن دارند، بدون مجوز سازمان حج و زیارت اقدام به نقل و انتقال فیش کنند، اعزام آنها به حج ۲۷، ص: ۱۱۲ پنج سال بعد موکول خواهد شد. رییس سازمان در مورد زمان بازگشت حجاج از عربستان اعلام کرد که این پروازها از پانزدهم دی‌ماه شروع می‌شود و تا چهارم بهمن‌ماه ادامه خواهد یافت.

بازرسان بعثه مقام معظم رهبری در خدمت زائران

همزمان با استقرار نخستین کاروان‌های زائران ایرانی خانه خدا در عربستان، کار بازرسان بعثه مقام معظم رهبری نیز شروع شد. معاونت بازرسی بعثه با هدف نظارت بر حسن اجرای کلیه مقررات اجرایی و فرهنگی، با تقسیم شهر مقدس مدینه منوره به چند منطقه، مأمورانی را در هر منطقه دارد که هر دو روز یک بار، با حضور در محل کاروان‌های مستقر در آن منطقه، کیفیت انجام امور مختلف در خدمات رسانی به زوار هر کاروان را از نزدیک بررسی نموده، با گفت‌وگو با مدیر و عوامل اجرایی و تعدادی از زائران در جریان مشکلات احتمالی آنان قرار می‌گیرند. هدف اصلی معاونت از این اقدام، علاوه بر ارزیابی وضعیت کاروان‌ها، اطلاع به‌موقع از هرگونه خلل اجرایی یا فرهنگی، بررسی و تلاش در جهت مرتفع ساختن آن است. مدیران و مسئولان کاروان‌ها نیز به‌طور متقابل از این طریق می‌توانند در جریان مقررات جدید، دستورالعمل‌های ویژه و دیدگاه‌های بعثه و ستاد قرار گیرند. معاونت بازرسی بعثه از زائران بیت‌الله الحرام و مرقد مطهر نبوی خواسته است تا در صورت مشاهده هر نوع مشکلی در طول سفر یا اقامت در مدینه منوره و مکه مکرمه، مراتب را به بازرسان بعثه مقام معظم رهبری اطلاع داده، یا با مراجعه به معاونت بازرسی در بعثه رهبری، مسئولان امر را در جریان قرار دهند. بنابر آمار موجود و اقدامات صورت گرفته، پیش‌بینی می‌شود که روند شکایات در شهر مدینه نسبت به چند سال گذشته کاهش چشمگیری داشته باشد که دلیل این امر می‌تواند استقرار ۸۰ درصدی زائران در هتل‌های منطقه مرکزی مدینه و نیز سیستم تغذیه متمرکز باشد.

دیدار معاون و رابطین امور روحانیون بعثه با سرپرست حجاج ایرانی

در این دیدار که در فضایی صمیمی برگزار شد، موضوعات متعددی بحث شد. اختلاف نظر بر سر چگونگی برخورد با بی‌ادبی‌های برخی مأموران سعودی یا عاملان امر به معروف و نهی از منکر آنان، یکی از این موارد بود. موضوع دیگر، مشکلات ایجاد شده نسبت به محل اسکان بعثه‌های مراجع بود و این که مأمورانی که از استقرار بعضی بعثه‌ها در ساختمان‌های پیش‌بینی شده جلوگیری می‌کنند، گفته‌اند که این ساختمان‌ها فاقد مجوز هستند و به‌خاطر قدیمی بودن و نداشتن استانداردهای لازم نمی‌توانند مورد اجاره و اسکان قرار گیرند. در این زمینه نیز یکی از مسئولان پیگیری کننده گفت: «جالب است که گفته‌اند: ما فکر می‌کردیم زوار می‌خواهند در چنین ساختمان‌هایی مستقر شوند، لذا طبق قانون جلوگیری می‌کرده‌ایم. اما حالا که نمایندگان مراجع هستند اشکالی ندارد». مشروح واقعه شب گذشته که طی آن معاون آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری مورد اهانت مأمورالدعوة والإرشاد قرار گرفت، یکی دیگر از موضوعات مورد بحث بود و این که باید از طریق نهادهای ذیربط، اقدامات لازم در جهت مجازات فرد خاطی و جلوگیری از تکرار این گونه جسارت‌ها و اهانت‌ها صورت گیرد. آیه‌الله ری‌شهری در این دیدار، با عنایت به سختی کار روحانیون کاروان‌ها و مشکلاتی که در اثر تعدد فتاوا و احتیاطات مختلف مراجع محترم تقلید در مناسک حج برای آنان پیش می‌آید، بر لزوم ارتباط مستمر با روحانیون و رسیدگی سریع به مشکلات احتمالی آنان در هر باب تأکید کرد و گفت: ما گاهی صبح‌ها زودتر از آقایان [با] خبر می‌شویم که فلان مشکل در فلان کاروان وجود داشته، در حالی که مناسب است شما به ما خبر دهید و قبل از این که زوار در این زمینه تحرکی داشته باشند، ما را در جریان امور قرار دهید تا تدبیر لازم پیش‌بینی شود. حج ۲۷، ص: ۱۱۴ سرپرست حجاج ایرانی از حضور روحانیون ایرانی در داخل مسجدالحرام و مسعی که به‌صورت نوبتی و به‌منظور پاسخگویی به اشکالات طواف و سعی زائران در کلیه ساعات شبانه‌روز برنامه‌ریزی و اجرا خواهد شد، قدردانی کرد و افزود: با این که حاجیان ایرانی ۱۲۰ حجاج سایر کشورهاست، اما این خدمات‌رسانی [به گونه‌ای شایسته صورت می‌گیرد که هم اثر عملی در رفع مشکل حجاج دارد و هم اثر تبلیغی و بیرونی دارد که می‌تواند الگویی برای دست‌اندرکاران امور شرعی سایر حجاج باشد. جالب است که روزنامه فارسی «البلاد» روز یکشنبه ۱۹ ذی‌قعدة، خبر این دیدار را با همین عنوان به نقل از خبرگزاری حج و به شرح ذیل چاپ کرده است: به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی حج در این دیدار ابتدا حجة الاسلام والمسلمین عرب‌نیا معاون امور روحانیون

حج ایران گزارشی از برنامه‌های ارزیابی روحانیون کاروان‌ها ارائه دادند و ضمن ارائه برنامه‌های ارزیابی به نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج، تأکید کردند که در راه تحقق و اجرای ارزیابی روحانیون کاروان‌ها عزم جدی دارند. معاون امور روحانیون بعثه حج ایران بر عزم جدی در اجرای برنامه‌های متنوع پیش‌بینی شده و مساعدت رابطین با روحانیان در انجام باشکوه حج ابراهیمی اشاره کرده، از برنامه‌ریزی و تدارک انجام گرفته برای استفاده از مبلغان مذهبی در ارائه سخنرانی در مراسم بعثه مقام معظم رهبری و کاروان‌های حج خبر دادند. در این دیدار آیه‌الله محمدی ری‌شهری با تشکر از زحمات و تلاش‌های انجام گرفته در تدارک برنامه‌ها، برای برگزاری هرچه بهتر مناسک حج، بر همدلی و همگرایی تأکید کردند و خواهان حل و فصل دوستانه مسائل و پرهیز از هر نوع تنش در کاروان‌ها شدند. همچنین بر اطلاع‌رسانی بهنگام و صحیح از رخدادها و مسائل کاروان‌ها تأکید نمودند.

انتشار اولین شماره نشریه «زائر»

امروز در اولین روز حضور رسمی نماینده محترم ولی فقیه و معاونان ایشان در مدینه منوره، اولین شماره نشریه داخلی بعثه مقام معظم رهبری، ویژه حج گزاران جمهوری اسلامی ایران، در ۱۲ صفحه انتشار یافت. تصویری از امام راحل قدس سره همراه با یکی از سخنان ایشان در مورد حج، زینت‌بخش بالای سمت چپ اولین صفحه است؛ چنانکه در سمت چپ نیز تصویری کوچک از مناره مسجدالنبی همراه با اوقات شرعی مدینه به چشم می‌خورد. در صفحه اول علاوه بر یادداشت روز که «نصیحتی برای همین امروز» است، تصویری از سرپرست حجاج ایرانی در هنگام ورود به مدینه، همراه با عناوین اخبار، گزیده‌هایی از اهم مطالب و مندرجات صفحات داخلی را در خود جای داده است. دومین صفحه به اخبار ایران و سومین صفحه اخبار و گزارش‌های حج اختصاص یافته است. در صفحات ۵ تا ۷ مطالب فرهنگی متنوعی مانند تجلی وحدت، همگام با پیامبر، آشنایی با تاریخ مدینه و برکات سرزمین وحی به چاپ رسیده که غالباً تناسب آشکاری با حال و هوای حج و زیارت دارند. هشتمین صفحه به مصاحبه و گزارش در مورد حج، و نهمین صفحه به اخبار حج با تأکید بر اخبار جراید عربستان اختصاص دارد. دو صفحه یازدهم و دوازدهم باز هم اخباری عمومی و متنوع از ایران دارد که شرح مناسبت‌های روز و سخنان برگزیده اخلاقی از امامان معصوم علیهم السلام در کنار آنها موجب غنای بیشتر نشریه شده است. آخرین صفحه علاوه بر کلام نور که به نقل کلام پیامبر صلی الله علیه و آله و معصومین علیهم السلام درباره حج می‌پردازد، اخباری مهم از دنیای اسلام و سراسر جهان را در معرض مطالعه علاقه‌مندان قرار می‌دهد. با آرزوی توفیق برای دست‌اندرکاران پرتلاش این نشریه و آرزوی قبولی اعمال برای همه زائران بیت‌الله الحرام. حج ۲۷، ص: ۱۱۶

یکشنبه ۱۹/۹/۸۵

اشاره

نوزدهم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

زائران بیت‌الله، دعوت‌شدگان از سوی پیامبر!

امروز اولین روز برگزاری سخنرانی عمومی در سالن اجتماعات بعثه رهبری در مدینه منوره است. دعوت‌شدگان از کاروان‌های: خوزستان، تهران، همدان، سمنان، فارس و اصفهان هستند و همگی سراپاشور و احساس، به نوای گرم یکی از مداحان اهل بیت علیهم السلام دل‌سپرده و عاشقانه به یاد رسول‌الله صلی الله علیه و آله اشک شوق می‌بارند. ای امید همه سلام، سلام پدر فاطمه

سلام، سلام این سفر را تو قسمتم کردی هر که هستم تو دعوتم کردی سائلم، سائل قدیم توأم زائرم، زائر حریم توأم ای به قربان لطف و احسانت سالها سوختم زهجرات بعد یک عمر پاسخم گفתי در حریمت مرا پذیرفتی ای به قربان اشک زینب تو من مسکین کجا و تربت تو من مزار تو در بغل دارم خواب بینم و یا که بیدارم کیستم؟ عبد روسیاهم من پای تا سر همه گناهم من گرچه ای سرورم گنهارم گرد صحن رضا به رخ دارم حج ۲۷، ص: ۱۱۷ گر تو از مرحمت کنی نگهم پاک گردد تمامی گنهم سخنان جلسه حجه الاسلام والمسلمین راشد یزدی است که سخنش را با آیه‌ای از آیات کریمه قرآن در مورد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله اینچنین آغاز می‌کند: «ی فِیْمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ی. (۱)» برخی موجودات خلقتشان در مرتبه کمال است و بعد از خلق رو به نقص می‌روند؛ مانند خورشید که حرارت و حجمش بعد از خلق کم و کمتر می‌شود؛ تا برسد به ی إذا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ی. (۲)» برخی دیگر از موجودات خلقتشان برای کمال است، یعنی ناقص خلق می‌شوند و بعد از خلق در مسیر کمال قرار می‌گیرند؛ مانند انسان که رفته‌رفته رو به کمال می‌رود تا برسد به مقام قرب الهی. و پیامبر ما تنها موجودی است که به بالاترین حد تکامل و به مقام ی قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى ی (۳) رسیده تا آنجا که «براق از روش خویش به عجز آمد و جبرئیل فروماند». ما مسلمان‌ها کارمان از همه آسان‌تر است. پیامبری که همه مراتب کمال را طی کرده و به همه راه‌های کمال آشناست، دعوتان کرده: ی یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ی. (۴)» دعوتان کرده تا ما را به حیات ابدی زنده سازد. دعوتان کرده تا غل و زنجیر از دست و پای ما بردارد و کمکمان کند تا بالا برویم و به کمال برسیم. حالا چگونه؟ ی و ما آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ و ما نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ی (۵)» راهش این است که هر چه را امر کرده انجام دهیم و از آن چه نهی کرده، اجتناب کنیم. حج ۲۷، ص: ۱۱۸ راهش این است که ببینیم اخلاق پیامبر- که خدا آن را عظیم خوانده- چگونه بوده و سعی کنیم در برخورد با بچه‌هایمان، با همسرمان، با همسفرهایمان با اخلاق خوش و با مهربانی رفتار کنیم

استفاده از بیشترین ظرفیت‌ها در خدمت به حجاج

آیه‌الله ری‌شهری در دیدار با دست‌اندرکاران ستاد و مسؤولان بخش‌های مختلف اجرایی آن، اهتمام به شاد کردن دیگران و خدمت‌رسانی به مردم را گرامی‌ترین کارها و محبوب‌ترین اعمال نزد خداوند شمرده، در این زمینه به حدیثی که حضرت امام محمد باقر علیه السلام از پیامبر صلی الله علیه و آله نقل فرموده، استناد کرد و گفت: از پیغمبر پرسیدند: «أَيُّ الْأَعْمَالِ أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ؟» (۱) «برخی گمان می‌کنند محبوب‌ترین کارها نماز خواندن، نماز شب خواندن، ذکر گفتن و مانند آن است. اما رسول الله صلی الله علیه و آله جواب دادند: «إِتْبَاعُ سُورِ الْمُسْلِمِ»؛ یعنی پی‌درپی کار می‌کند که دل مؤمن شاد شود. از حضرت پرسیدند: «مَا أَتْبَاعُ سُورِ الْمُؤْمِنِ؟ قَالَ: شَبُّ جَوْعَتِهِ وَتَنْفِيسُ كُرْبَتِهِ وَقَضَاءُ دَيْنِهِ» (۲)؛ «چه کند تا دل مؤمن را شاد کند؟ پیامبر فرمودند: گرسنگی‌اش را برطرف کند، ناراحتی و گرفتاری‌اش را از بین ببرد و بدهکاری او را بپردازد. نماینده مقام معظم رهبری با قدردانی و تشکر از برادران ستاد، خدمات آنان به زائران را عبادت شمرد و تأکید کرد: باید کاری کرد که مشکلی برای زائران پیش نیاید، اما اگر احیاناً پیش آمد همه باید سعی در برطرف کردنش داشته باشند. وی با یادآوری مسؤولیت‌ها در سال پیامبر صلی الله علیه و آله گفت: پیامبر شخصاً پیشگام حل مشکلات مسلمانان بود، ما هم باید در این حج ۲۷، ص: ۱۱۹ مسیر تلاش کنیم و از پیامبر الگو بگیریم. کلیه برادران بخش اجرایی کار و مسؤولیت سنگینی دارند؛ اما چون در راه خدمت به زائران خانه خداست، اجرش زیاد است. باید همه بکوشیم تا از بیشترین ظرفیت‌ها در خدمت به حجاج استفاده کنیم. پیش از سخنان آیه‌الله ری‌شهری، آقای نظامی مسؤول تغذیه متمرکز، گزارشی از کیفیت رفع نواقص آشپزخانه‌های متمرکز و چگونگی تهیه غذا در آنها ارائه داد و تأکید کرد که برنامه غذایی حجاج با مشورت اساتید دانشگاه تنظیم شده، خاصه برنامه غذای رژیمی که قبلاً فقط مرغ آب‌پز بوده، امسال با مشورت آنان دارای تنوع است.

کسالت رییس سازمان حج و زیارت در اثر فشار کار

حجم زیاد هماهنگی‌ها و پیگیری‌ها و کثرت جلسات در اولین روزهای استقرار رییس سازمان حج و زیارت در عربستان، باعث شد که شب گذشته خود او جزو مراجعان بیمارستان هیأت پزشکی حج در مدینه قرار گیرد و برای مدتی کوتاه بستری شده، تحت آزمایش و مراقبت‌های مختلف قرار گیرد. پزشک معالج، تنها با گرفتن نوار قلب و اطمینان از سلامت قلب و عروق ایشان اجازه ترک بیمارستان داد. نماینده ولی فقیه از همان ابتدا پیگیر این موضوع بوده و در جلسات امروز که بدون حضور آقای خاکسار قهرودی برگزار می‌شد، برای سلامتی ایشان دعا می‌کرد.

آغاز پروازهای حجاج ایرانی به مقصد جدّه

به گزارش واحد ارتباطات خبری بعثه مقام معظم رهبری، از امروز افزون بر فرودگاه مدینه، تعدادی از کاروان‌های زوار ایرانی بیت‌الله الحرام از طریق فرودگاه جدّه وارد عربستان می‌شوند. این پروازها تا ۴/۱۰/۸۵؛ یعنی به مدت ۱۶ روز ادامه خواهد یافت و در هر روز حداقل یک و حداکثر ۲۱ پرواز از هواپیماهای ایرانی و سعودی حمل حج ۲۷، ص: ۱۲۰ و نقل زوار را برعهده خواهند داشت. براساس این گزارش، با ورود سه هزار و ۱۲۵ زائر ایرانی به مدینه منوره و جدّه در صبح امروز، تعداد کل ایرانیان مستقر در عربستان به ۲۵ هزار و ۶۶۶ نفر رسید. وضعیت عمومی کلیه زائران خانه خدا خوب گزارش شده و مشکل خاصی وجود ندارد.

دیدار هیأت پزشکی حج با نماینده محترم ولی فقیه

دکتر رجایی رییس هیأت پزشکی و دکتر مصطفی نادری رییس بیمارستان ایرانی در مدینه، به همراه جمعی از مسؤولان بخش‌های مختلف بیمارستان، در محل بعثه حج جمهوری اسلامی ایران با نماینده ولی فقیه دیدار کردند. در این دیدار که با حضور کاردار سفارت ایران در عربستان و مسؤول ستاد مدینه برگزار شد، ابتدا گزارشی توسط رییس هیأت ارائه شد: بیمارستان در ۱۵/۹/۸۵ آماده بهره‌برداری و ارائه خدمات به زوار گردید. ما مجموعاً ۱۵۰ پزشک در مدینه خواهیم داشت که تاکنون ۱۲۹ نفر آنان رسیده‌اند. از بین این عده ۳۵ پزشک با تخصص‌های مختلف حضور دارند. بیمارستان مدینه دارای ۲۵ تخت در بخش داخلی، ۱۵ تخت معاینه و ۱۵ تخت برای بیماران تحت نظر می‌باشد و آزمایشگاه و قسمت رادیولوژی آن از امکانات خوبی برخوردار است و ... آیه‌الله ری شهری با اشاره به سال پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و این که هریک از زائران باید سعی کنند دست کم یک ویژگی آن حضرت را در خود ایجاد کنند گفت: یکی از چیزهایی که حضرت در دعاهایش از خدا می‌خواست، عشق و محبت حضرت حق بود. در این دعا آمده: «اللَّهُمَّ اجْعَلْ حُبَّكَ أَحَبَّ الْأَشْيَاءِ إِلَيَّ» (۱) یعنی خدایا کاری حج ۲۷، ص: ۱۲۱ کن که عطش نسبت به عشق تو در دلم افزوده شود و محبوب‌تر از هر کس و هر چیز نزد من باشد. [؛ الهی سینه‌ای ده آتش افروز] هرچه محبت خدا در دل انسان بیشتر شود، در واقع زمینه برای رسیدن به مقصد نهایی انسانیت در او فراهم‌تر است. «وَأَقْطَعُ عَنِّي حَوَائِجَ الدُّنْيَا بِالشُّوقِ إِلَى لِقَائِكَ» (۱) وقتی انسان شوق لقای خدا را داشته باشد، نیازهای مادی در وجودش کم می‌شود، تا آنجا که دیگر نیازی به غیر خدا احساس نمی‌کند. آنکس که تو را شناخت جان را چه کند؟ فرزند و عیال و خانمان را چه کند؟ دیوانه کنی هر دو جهانش بخشی دیوانه تو هر دو جهان را چه کند؟ خیلی‌ها این‌جا می‌آیند و خانه خدا را می‌بینند. اما خوشا به حال آنها که صاحب خانه را می‌بینند. «وَإِذَا أَقْرَبْتَ عُيُونَ أَهْلِ الدُّنْيَا فَاجْعَلْ قُرَّةَ عَيْنِي فِي طَاعَتِكَ» (۲). مردم دنیا خوشحال می‌شوند که فلان زمینشان گران شد، فلان معامله‌شان چقدر سودآور شد، این روشنی چشم برای آنهاست؛ اما خدایا کاری کن که چشم‌روشنی من عبادت تو باشد، از نماز، از

طواف، از ذکر تو و نزدیکی به تو چشم روشن شود. این سفری که ما و شما و زائران در پیش داریم، بیشترین برکتش رسیدن به همین نقطه یا مراتبی از آن است.

مناسک حج و ادعیه حرمین شریفین از طریق تلفن همراه

بعثه رهبر معظم انقلاب، با کمک و همکاری شرکت تلفن همراه، اقدام به تهیه نرم‌افزاری کرده که به وسیله آن هموطنان عازم سفر حج بیت‌الله الحرام و کلیه حج ۲۷، ص: ۱۲۲ علاقه‌مندان می‌توانند «مناسک حضرت امام خمینی قدس سره» با حاشیه مراجع کنونی تقلید و کتاب «جامع الفتاوا» و مجموعه ادعیه حرمین شریفین را از طریق «پایگاه اطلاع‌رسانی حج» روی تلفن همراه نوکیا سری ۶۰ خود نصب کنند و از آن در طول سفر بهره‌مند شوند. برخی صاحب‌نظران بر این عقیده‌اند که این اقدام اگرچه حرکتی جدید در مسیر بهره‌گیری از وسایل ارتباطی و سهل‌الوصول تلقی می‌شود، تنها برای روحانیان کاروان‌ها، آن هم به‌طور محدود قابل استفاده است، غالب کاربران تلفن همراه که با زبان عربی و اصطلاحات فقهی اینگونه کتب آشنایی لازم را ندارند، توانایی بهره‌گیری از این طرح را نخواهند داشت.

گزارشی از فعالیت‌ها و امکانات بیمارستان حجاج ایرانی در مدینه منوره

هیئت پزشکی در اقدامی جدید تلاش کرده تا نقش پزشکان را در ارائه خدمات به حجاج ارتقای کمی و کیفی بخشد. این سخن در گفت‌وگوی خبرنگار زائر با دکتر مصطفی نادری، رییس بیمارستان هیئت پزشکی حج در مدینه عنوان شد. وی خاطر نشان ساخت: با توجه به معایناتی که از زائران در ابتدای ثبت‌نام در کاروان‌ها توسط پزشک کاروان صورت گرفته است، پزشکان از آگاهی مناسبی درباره وضعیت سلامت و نوع بیماری‌های حجاج برخوردارند. از این‌رو در برنامه امسال تلاش شده که با اجرای «طرح ارجاع» از توان پزشکان کاروان و امکانات تخصصی، استفاده بهینه صورت پذیرد. بر اساس این طرح ابتدا بیمار توسط پزشک کاروان معاینه می‌گردد و در صورت تشخیص نیاز به اقدامات تخصصی یا فوق تخصصی، بیمار به مرکز تخصصی و بیمارستان مدینه معرفی می‌گردد. این طرح باعث می‌گردد تا از یک‌سو بیماران از مراجعه بی‌مورد به بیمارستان خودداری کرده، دچار سردرگمی و اتلاف وقت نشوند و از سوی دیگر، امکانات بیمارستان و مرکز تخصصی به زائرانی اختصاص یابد که نیازمند اقدامات تخصصی می‌باشند و با این عمل از سرویس‌دهی مناسبی برخوردار باشند. حج ۲۷، ص: ۱۲۳ شبیه این طرح در بسیاری از کشورهای جهان تحت عنوان «پزشک خانواده» اجرا می‌گردد و طرح موفق بوده است. رییس بیمارستان حجاج ایرانی در مدینه در پاسخ به این پرسش که آیا بیماران می‌توانند مستقیماً به بیمارستان مراجعه کنند، گفت: هر بیماری می‌تواند مستقیماً به بیمارستان مراجعه کند، ولی معاینه ابتدایی توسط پزشک عمومی صورت می‌گیرد؛ از این‌رو مناسب‌تر آن است که برای جلوگیری از اتلاف وقت، ابتدا به پزشک کاروان مراجعه نمایند. البته برخی قسمت‌ها که پزشک مستقل ندارند، می‌توانند مستقیماً به بیمارستان مراجعه کنند. دکتر نادری در پاسخ به پرسش دیگری مبنی بر این که آیا پزشکان کاروان‌ها از امکانات دارویی مناسب برخوردارند، گفت: همه پزشکان کاروان در ابتدای ورود به مدینه به این‌جا مراجعه می‌کنند و داروهای لازم در اختیار آنان قرار می‌گیرد. کلیه داروها از ایران آمده و لیست داروهایی که مورد استفاده پزشکان عمومی قرار می‌گیرد، از قبل مشخص بوده و به آنان تحویل داده می‌شود. رییس بیمارستان ایرانیان در مدینه منوره در توضیح بخش‌های مختلف بیمارستان گفت: کلیه بخش‌های درمانی که وجود آن ضروری بوده؛ مانند: بخش چشم‌پزشکی، دندان‌پزشکی، گوش و حلق و بینی، ارتوپدی، زنان و زایمان، داخلی، قلب و C. C. U در نظر گرفته شده است. علاوه بر این، تدبیری اتخاذ شده که در صورت نیاز، بیماران در بیمارستان‌های مدینه بستری گردند. وی

با اشاره به توصیه‌های ضروری به زائران گفت: به دلیل سردی هوا باید مواظب سرماخوردگی باشیم. اگر مواظبت نکنیم در طول سفر با مشکل مواجه می‌شویم؛ پوشیدن لباس گرم را توصیه می‌کنم. حج ۲۷، ص: ۱۲۴ در صورتی که [زائران کوچک‌ترین علائم سرماخوردگی را مشاهده کردند، برخی پرهیزها و استفاده از برخی خوراکی‌ها را رعایت کنند، از مصرف ادویه زیاد و مکمل‌های غذایی تند پرهیزند. استفاده از مایعات گرم و نیمه گرم و شیر، خیلی مناسب است. استفاده از آب نمک و شست‌وشوی گلو را از یاد نبرند. در هنگام کسالت و بیماری، استفاده از ماسک‌های تنفسی می‌تواند از انتشار بیماری به افراد دیگر جلوگیری کند. وی به بیمارانی که زمینه قبلی بیماری در آنان وجود دارد، تأکید کرد: آن دسته از بیمارانی که رژیم غذایی آنان نسبت به ایران تغییر می‌کند، باید رعایت استفاده از نمک و مواد قندی را داشته باشند تا بیماری آنان تشدید نشود؛ متأسفانه هر ساله تعدادی از زائران و پرسنل خدمتگزار متوجه می‌شوند که مرض قند پیدا کرده‌اند و فشار خون آنان بالاست. علت این امر آن است که برنامه غذایی آنان به هم خورده است. اگر کمی دقت به عمل آید، این مشکلات به وجود نمی‌آید. آقای دکتر نادری در پاسخ به این پرسش که آیا بیماری خاصی حجاج را تهدید می‌کند، گفت: یکی از بیماری‌های شایع در موسم حج، مننژیت است که خوشبختانه در ایران به حجاج توصیه شده خود را واکسینه کنند. کسانی که واکسینه نشدند، تعداد کمی واکسن در این جا وجود دارد. وی در خصوص ساعات کار بیمارستان و نحوه ارائه خدمات اعلام کرد: ۱۴۳ نفر پرسنل بیمارستان مدینه، در اورژانس و بخش‌های مختلف به صورت شبانه‌روزی به خدمات رسانی مشغول‌اند؛ اما در درمانگاه از ۸ صبح تا ۱۲ ظهر و از ۴ بعد از ظهر تا ۸ شب با پزشکان متخصص در خدمت زائران بیت‌الله الحرام هستیم. البته برخی بخش‌ها مثل مراقبت‌های ویژه به صورت شبانه‌روزی خدمات‌رسانی می‌کنند.

چهار ماه پیاده‌روی به شوق زیارت کعبه

حاجی آذربایجانی «شهید قربان‌اف» پس از طی مسافتی بیش از ۴ هزار کیلومتر، امروز با ورود به میقات «السیل الکبیر» در طائف، مورد استقبال برخی از مسؤولان سعودی قرار گرفت. او برای رسیدن به شهر مقدس مکه و انجام حج امسال، حدود ۴ ماه پیش، از کشور آذربایجان، تنها و پیاده حرکت خود را آغاز کرده، پس از عبور از کشورهای ایران و کویت، وارد عربستان شده است. او در مصاحبه‌ای اظهار داشت: در طول این سفر با مشقت‌های زیادی در مناطق مختلف مواجه بودم و سختی‌ها و مرارت‌های فراوانی را در راه رسیدن به سرزمین پیامبر صلی الله علیه و آله و دیار وحی الهی، تحمل کردم. من به کمک و صدای خدا اطمینان دارم. می‌دانم که خدا خودش مرا خوانده است و برای تحمل این همه مشکلات سفر، مرا یاری کرده است. او این حج پیاده را شیرین‌ترین خاطره زندگی خود شمرد و تأکید کرد که در طول سفر با استقبال خوب و فراموش‌ناشدنی مردم شهرهای مختلف ایران و کویت روبه‌رو شده که خستگی راه را از تنش به در کرده است. حج ۲۷، ص: ۱۲۶

دوشنبه ۲۰/۹/۸۵

اشاره

بیستم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

دیدار و نشست آیه‌الله ری شهری با اعضای هیأت استفتا

این دیدار که بدون برنامه‌ریزی قبلی و در جوی کاملاً صمیمانه و دور از تشریفات برگزار شد، از نظر محتوایی و اهمیت موضوعات محل بحث، قابل توجه بود. دایره اختیارات ولی فقیه، مبحث مالیات‌های حکومتی و نسبت آن با خمس و زکات، نقش امام خمینی قدس سره در ایجاد زمینه جهت روشن کردن مبانی حکومت اسلامی، رابطه ولایت فقیه با ولایت اداری در سطوح مختلف دوایر و ادارات دولتی، لزوم بازنگری برخی مقررات تثبیت شده قضایی از منظر فقهی، عنوان‌هایی انتزاعی برای مباحث فشرده و ... در این جلسه مطرح گردید. به نظر می‌رسد اینگونه جلسات می‌تواند آغازی امیدبخش برای حرکتی حیاتی در جامعه اسلامی ما باشد که با گردهم‌آیی و همفکری کارشناسان فقهی حوزه و متخصصان امور مختلف اداری، اقتصادی و اجتماعی دولت، ابهامات زدوده شده، و راه‌کارهای حل مشکلات دولت و مردم تبیین گردد.

منزل پادگان نظامی نیست

حجة الاسلام والمسلمین راشد یزدی، خطیب مراسم عمومی بعثه رهبری در دومین جلسه که با حضور نماینده محترم مقام معظم رهبری و روحانیون و مسئولان بعثه برگزار شده بود، با اشاره به توفیقات الهی در رشد و کمال انسان‌ها، پنج مرحله از این توفیقات را «نعم توفیقیه ربّ الأرباب» برشمرد: هدایت، رشد، تسدید، تأیید و عصمت. وی با تشریح اولین نعمت یعنی توفیق هدایت، راه‌های وصول به آن را منحصر در پیامبر درون (وجدان)، پیامبران برون (رسولان الهی) و ریاضت‌های شرعی دانست و گفت: انسان وقتی توفیق زیارت رسول‌الله صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام را پیدا می‌کند، زمینه برای هدایتش فراهم است. اول باید در مورد خودش قضاوت درست داشته باشد؛ اعتراف کند که مقصّر است و حق تبعیت از پیغمبر را به‌جا نیاورده است. دوم این که پیغمبر را خوب بشناسد و اراده اطاعت از او پیدا کند. انس بن مالک گوید: ۹ سال در خدمت پیغمبر بودم، یک‌بار هم عصبانی نشد و چین بر ابرو نینداخت. این جا که آمده‌ایم باید تحت تأثیر اخلاق ملکوتی پیامبر باشیم، مجاهدت کنیم، تمرین کنیم که اخلاق محمدی داشته باشیم. ما گاهی در منزل رفتارمان خوب نیست، فکر می‌کنیم پادگان نظامی است و باید ژست فرماندهی بگیریم. در حالی که روش تربیتی پیامبر و سفارش پیامبر در برخورد با کودکان «تصبی» است؛ یعنی آدم مثل بچه‌ها رفتار کند. کسی که می‌خواهد روش پیامبر را داشته باشد، باید تلاش کند که در هیچ شرایطی ژست قدرت نگیرد. رهایشان هم نکند. بچه‌های ما در خانه‌های ما دارند یتیم‌وار بزرگ می‌شوند؛ کامپیوتر و اسباب‌بازی پدر و مادر نمی‌شود.

پنج طرح خدماتی عربستان برای حجاج

۱. راهنمایی حجاج در حرمین شریفین «دکتر محمد آل خضیم» نایب رییس امور حرمین شریفین گفت: این طرح شامل بخش اطلاع‌رسانی به حجاج در جهت انجام صحیح حج، از طریق دفترچه راهنما و نوار کاست است. شش هزار کارمند جدید برای اجرای این طرح‌ها در مسجدالحرام و مسجدالنبی صلی الله علیه و آله ما را یاری می‌دهند. ۲. کنترل اوضاع بهداشتی حج از طریق ماهواره برای نخستین بار در موسم حج امسال، وزارت بهداشت اوضاع بهداشتی حجاج را از طریق ماهواره زیر نظر می‌گیرد. این عمل توسط بی‌سیم‌های مرتبط با ماهواره صورت می‌گیرد که بدین وسیله می‌توان محل استقرار مأموران بهداشتی مراقب حجاج را تعیین کرد. مسئول این طرح در جمع ۳۰ نفر از مسئولان اکیپ‌های بهداشتی گفت: علاوه بر انجام واکسیناسیون حجاج همه کشورها علیه بیماری‌های مسری، مراقبت از حجاج در هتل‌ها، چادرها و راه‌ها نیز صورت می‌گیرد. ۳. فعالیت شبانه‌روزی مراکز بهداشتی سیار مدیر کل امور بهداشتی مکه مکرّمه اعلام کرد: در سال جاری ۹ مرکز بهداشتی سیار برای معالجه آسان‌تر و سریع‌تر بیماران راه‌اندازی شده است. از این تعداد ۵ مرکز بهداشتی سیار در بزرگراه مکه مکرّمه به مدینه منوره استقرار یافته که از تاریخ

۱۵ ذی‌قعدة فعالیت خود را آغاز کرده‌اند. این واحدها در جهت تسهیل خدمت‌رسانی به حجاج، شبانه‌روزی فعال خواهند بود. حج ۲۷، ص: ۱۲۹. ۴. راه‌اندازی سامانه الکترونیکی برای ساماندهی خدمات به حجاج به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی حج، دولت عربستان در پی بهره‌گیری از امکانات پیشرفته برای خدمات رسانی به حجاج امسال - که تعداد آنان بیش از دو میلیون خواهد بود - سامانه الکترونیکی جدیدی راه‌اندازی کرده که در نخستین مرحله، ثبت‌نام از حجاج عربستانی برای گرفتن مجوز انجام حج را ساماندهی می‌کند. پیش‌بینی می‌شود شرکت‌های داخلی حدود ۲۰۰ هزار نفر از شهروندان عربستانی و افراد مقیم در عربستان را ثبت‌نام و برای انجام اعمال حج اعزام کنند. ۵. تشکیل اکیپ‌های ویژه مبارزه با حشرات مسؤول اداره نظافت و بهداشت شهرداری مکه گفت: جهت مقابله با انواع بیماری‌های واگیردار و ویروس‌های احتمالی با وزارت‌خانه‌های بهداشت و ارگان‌های مربوطه هماهنگی لازم صورت گرفته است. کلیه خیابان‌ها، کوچه‌ها و محله‌های مکه و تمام هتل‌ها و ساختمان‌های محل اسکان حجاج، طی یک حمله بهداشتی مورد نظافت و سمپاشی مستمر قرار می‌گیرند. در این حمله که هدف نابودی کلیه حشرات موذی و ناقل میکروب است، ۲۵۰ مأمور با ۶۰ ماشین و ۱۵۰ دستگاه سمپاشی مشغول فعالیت هستند.

اهل سنت ایرانی در کنار شیعیان

مسؤول واحد اهل سنت بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره اعلام کرد که امسال حدود پنج‌هزار نفر از برادران و خواهران اهل سنت ایرانی در کنار دیگر برادران و خواهران شیعه خود مناسک حج ابراهیمی را به‌جای می‌آورند. مسؤولان کاروان‌های زیارتی خواهران و برادران شیعه و اهل سنت ایرانی همه‌روزه در محل بعثه مقام معظم رهبری برای ارائه خدمات بهتر و تسهیلات بیشتر حج ۲۷، ص: ۱۳۰ به‌منظور سفر بدون دغدغه زائران، تلاش می‌کنند. کاروان‌های مستقل زائران شیعه و اهل سنت در مدینه منوره ضمن برگزاری آیین‌های ویژه خود، برای حل مشکلات احتمالی و تسهیلات سفر روحانی، در نشست‌های مختلف شرکت دارند. مسؤول واحد اهل سنت بعثه رهبری همچنین در این باره گفت: «شرایط و امکانات برخورداری از سفر معنوی حج برای تمام شیفتگان و خداجویان شیعه و اهل سنت ایرانی یکسان است». حجة الاسلام والمسلمین «محمد حسن زمانی»، روز دوشنبه در گفت و گو با خبرنگاران افزود: «زائران ایرانی اهل سنت در سفرهای حج به هر تعداد که مایل باشند می‌توانند از امکانات سفر حج بهره‌مند شوند». به گفته وی، خواهران و برادران اهل سنت امسال با ۳۲ کاروان از استان‌های کردستان، کرمانشاه، آذربایجان غربی، هرمزگان، گلستان، سیستان و بلوچستان و خراسان به عربستان اعزام می‌شوند. همچنین ۶۵ نفر از روحانیون اهل سنت برای پاسخ‌گویی به مسائل فقهی و مناسک حج، کاروانیان را همراهی می‌کنند. زمانی اضافه کرد: «سالانه حدود ۱۵ نفر از برادران و خواهران اهل سنت با هزینه بعثه مقام معظم رهبری به سفر معنوی حج اعزام می‌شوند که در بین آنان از علما و روحانیون، همچنین ائمه جمعه و جماعات، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و قشرهای دیگر اهل سنت حضور دارند. به بیان وی، حضور زائران شیعه و اهل سنت ایرانی در کنار هم در موسم حج ابراهیمی و سفرهای عمره در طول سال، تمام تبلیغات و جوسازی‌های دشمنان مبنی بر وجود اختلاف بین شیعه و اهل سنت را در ایران نقش بر آب کرده است.

روزنامه فارسی البلاد و سیاست‌های مشکوک

هرگز کسی توقع ندارد که روزنامه‌ای مثل «البلاد» با سیاستگذاری‌های مؤسسه‌ای حج ۲۷، ص: ۱۳۱ وهابی و وابسته به دولت سعودی، در طرفداری از مواضع جمهوری اسلامی بنویسد و حتی در ویژه‌نامه‌ای فارسی که تنها در موسم حج و تنها برای فارسی‌زبانان تدوین و منتشر می‌شود، عقاید و احساسات مذهبی و ملی آنان را کاملاً رعایت کند. اما از طرف دیگر هم متوقع نیست

که تربیون مخالفان نظام شود و با نادیده گرفتن روابط حسنه دو دولت عربستان و جمهوری اسلامی ایران، تبلیغ کننده اندیشه‌ها و آرای تفرقه‌گرایانه باشد! آنچه امروز در شماره ۵ ویژه‌نامه فارسی «البلاد» تحت عنوان «ایران و مسابقه تسلیحاتی» چاپ شده است، قضاوت غیرمنصفانه‌ای است که اعتبار این روزنامه را به شدت زیر سؤال می‌برد؛ در این مقاله آمده است: مسابقه تسلیحاتی ایران جهت حصول به یک زرادخانه اتمی برای کشورهای عربی منطقه که فاقد سلاح هسته‌ای هستند، یک زنگ خطر به حساب می‌آید. متأسفانه جامعه بین‌المللی در حالی عاجز از ایجاد راه حلی برای مسئله اتمی ایران شده که ایران هر روز گام‌های بلندی در جهت دستیابی به تکنولوژی هسته‌ای برمی‌دارد. البته دلایل ادعای اعلان‌شده ایران برای دسترسی به سلاح اتمی قانع کننده نیست؛ زیرا ایران به اندازه کافی دارای انبارهای اسلحه سنتی است و جمعیت آن نیز می‌تواند ضامن دفاع از کشور شود. برای همین است که تصور می‌شود ایران به شعار اولی انقلاب می‌خواهد جامه عمل پوشاند که صادر کردن انقلاب است. هرگاه ایران نخواهد با کشورهای منطقه جهت مهار مسابقه تسلیحاتی خود همکاری کند، بدون تعارف کشورهای منطقه ناگزیر وارد یک مسابقه تسلیحاتی بحران‌زا خواهند شد. در هر صورت هرگاه ایران تصور کند که سلاح هسته‌ای باعث برتری آن در منطقه خلیج می‌شود، حقیقت این است که عامل و باعث حرکت کشورهای منطقه به سوی دستیابی به تکنولوژی و سلاح‌های اتمی خواهد شد. تسلیحات اتمی ایران هرگز علیه اسرائیل نیست؛ زیرا ایران می‌داند که اسرائیل خود دارای زرادخانه اتمی است. افزون بر این که از کشورهای حج ۲۷، ص: ۱۳۲ غربی و اقمار آمریکا مورد حمایت قرار خواهد گرفت؛ از این رو دو احتمال می‌ماند: یکی تمایل ایران نسبت به ایجاد توازن تسلیحاتی با پاکستان، و دوم آن که می‌خواهد به طرح‌ها و چشم‌داشت‌های قبلی خود در منطقه خلیج جامه عمل پوشاند. و به نظر می‌رسد که احتمال دوم به حقیقت نزدیک‌تر باشد. امری که باعث می‌شود تا کشورهای منطقه باید یک فکر اساسی برای آن بکنند. جالب توجه این که دو روز پیش نیز همین ویژه‌نامه در صفحه دوم از شماره ۳ طی خبری با عنوان «طرفداران خاتمی خواهان استعفای احمدی‌نژاد شده‌اند»، از تظاهرات دوهزار نفری علیه رییس جمهور کشورمان سخن می‌گوید و بهانه عوامانه مخالفان دولت را نقل می‌کند که: «آقای احمدی‌نژاد قول داد که درآمد نفت را میان خانواده‌ها توزیع کند، در حالی که این کار صورت نگرفت و ایشان خلف وعده کرد». به نظر می‌رسد باید تدوین کنندگان این نشریه روش معقول‌تری برای انعکاس خبرها و دیدگاه‌های خود پیش گیرند تا بیش از این خود را مفتضح نسازند.

گلگشتی مصفا در ویژه‌نامه «صفا»

اولین شماره ویژه‌نامه صفا، ویژه روحانیون محترم کاروان‌ها در موسم حج سال ۱۳۸۵ امروز در ۸ صفحه به پیوست نشریه زائر شماره ۳، منتشر گردید. امسال دومین سال انتشار این ویژه‌نامه است و طی برنامه اعلام شده توسط مسؤولان نشریه زائر، قرار است تا پایان موسم حج هفته‌ای یک بار یعنی مجموعاً سه و حداکثر ۴ شماره از آن به دست روحانیون محترم برسد. این شماره که در اولین صفحه با تصویری گرافیکی از مسجدالنبی زینت یافته، حاوی یک خبر، یک مقاله نسبتاً طولانی درباره سیره و اخلاقیات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله با عنوان «اسوه‌ای برای همیشه»، یک توصیه‌نامه فقهی و اجرایی خطاب به روحانیون کاروان‌ها، یک زندگینامه مختصر درباره مرحوم شیخ عباس قمی با عنوان «آئینه فروتنی»، یک نکته حج ۲۷، ص: ۱۳۳ حکمت‌آمیز عرفانی، یک گفت‌وگو درباره «راه کارهای کاهش اضطراب زائران در موسم حج»، یک دستورالعمل با عنوان «بایدها و نبایدهای مناسک» و یک لیست ۲۴ بندی ویژه روحانی کاروان تحت عنوان عوامل موفقیت روحانی، معین و معینه است که براساس تجارب روحانیون اعزامی سال‌های پیشین تدوین گردیده است. انتشار چنین ویژه‌نامه‌ای می‌تواند روحانیون محترم کاروان‌ها را در زمینه‌های مختلف اجرایی، فقهی و مراقبت‌های اخلاقی و معنوی به گونه‌ای مختصر، واقع‌بینانه و کاربردی یاری رساند. با آرزوی توفیق روزافزون برای تهیه کنندگان محترم این ویژه‌نامه، عناوین سفارش‌های مرحوم شیخ عباس قمی، صاحب مفاتیح‌الجنان، خطاب به روحانیون و اهل منبر را که در

پی شرح مختصر زندگی و فعالیت‌های علمی آن بزرگ‌مرد در این ویژه‌نامه نقل شده، با حذف تفصیلات برمی‌شماریم: ۱. اخلاص و دوری از ریا؛ از پیامبر صلی الله علیه و آله روایت شده است که فرمود: ترسناک‌ترین چیزی که از آن بر شما بیم دارم، شرک کوچک است. گفته شد: ای پیامبر خدا شرک کوچک چیست؟ فرمود: ریا. ۲. راستی و راستگویی؛ راوی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: عبدالله بن ابی‌یعفور شما را سلام می‌رساند. فرمود: بر تو و بر او سلام. وقتی نزد عبدالله رفتی سلام مرا به او برسان و بگو: جعفر بن محمد گفت: بنگر چه عاملی علی علیه السلام را نزد پیامبر به این مقام رساند، همو را مراعات کند و پاس دارد. همانا علی علیه السلام، با راستی در سخن و ادای امانت، آن جایگاه بلند را نزد پیامبر کسب کرده است. ۳. ابطال را ترویج نکنید و فاجر و فاسق را مدح ننمایید. ۴. بزرگان دین را سبک مشمارید. ۵. اسرار آل محمد صلی الله علیه و آله را در منبر فاش نکنید. ۶. سخنان شما باعث اختلاف مردم نشود. ۷. اعانت و یاری ظالمان نکنید. خدا در قرآن فرمود: *وَلَا تَزْكُوا إِلَى الَّذِينَ حَجَّ* ۲۷، ص: ۱۳۴ *ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ* (۱)؛ و به کسانی که ستم کرده‌اند، متمایل نشوید که آتش دوزخ به شما نرسد. ۸. گناهکاران را مغرور نسازید و مطلبی نگویند که به فاسقان جرأت در کارشان دهد؛ زیرا فقیه کامل آن است که مردم را از رحمت خدا مأیوس نگرداند و از مکر الهی در امانشان ندارد. ۹. گناهان را در انظار مردم سبک و کوچک نشمارید. ۱۰. قرآن را با رأی خود تفسیر نکنید. ۱۱. برای سخنان معصومین علیهم السلام توجیحات ناسالم و باطل نکنید و در آنها تصرّفات و تحلیل‌های سبک و رکیک ننمایید. ۱۲. به‌هنگام بیان فضائل و مقامات پیامبران و امامان معصوم علیهم السلام مطالبی را نگویند که نزد خردمندان مایه نقص آنان گردد. ۱۳. اگر توان پاسخ‌گویی نیکو و علمی به شبهه‌های عقیدتی را ندارید، وارد آن نشوید و اساس دین و عقیده مردم را ویران نسازید. ۱۴. با نرمی و مدارا رفتار کنید که رعایت نرمش در همه کارها اصل اساسی است. ۱۵. سخن را برای هدف‌های باطل و غیرالهی، طولانی نکنید و در وعظ خویش منظور شخصی نداشته باشید. ۱۶. سزاوار است به‌ویژه در ایام غیر عاشورا، حالت‌های روحی مردم را مراعات نمایید. مثلاً به‌اندازه‌ای ذکر مصیبت نمایید که دل‌ها رمیده نشود و گفته‌ها سست نگردد. به‌همین خاطر مصیبت‌های بسیار فجیع و دلخراش را بر زبان نیاورید. ۱۷. امر به معروف و نهی از منکر کنید. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: وقتی بدعت‌ها پیدا شد وظیفه عالم است آن‌چه را که حق است به مردم بگوید و علمش را آشکار کند. ۱۸. مطلبی که ذلت امام حسین علیه السلام و اهل بیت گرانقدرش از آن برداشت شود، حج ۲۷، ص: ۱۳۵ نگویند؛ زیرا آن جناب، آقا و سرور سرفرازان و غیرتمندان بود. جان دادن زیر شمشیر را بر خواری و ذلت برگزید و با ندای بلند روز عاشورا فریاد کرد: «یهیات منّا الذّله».

برای آسایش مردم

کاروان‌های زائران ایرانی در منی و عرفات، از برگزاری مراسم دسته‌جمعی دعا در ساعات پایانی شب، خودداری کنند. براساس آخرین مصوبه شورای برنامه‌ریزی حج و زیارت، کاروان‌های حج موظف هستند به‌منظور رعایت حال زائران، برنامه‌های گروهی و مراسم دسته‌جمعی دعا و نیایش را در عرفات و منی تا پیش از ساعت ۱۱ شب خاتمه دهند. این تصمیم در پی شکایات متعدد واصله از سوی زائران بیت‌الله الحرام در زمینه مزاحمت‌های صوتی در شب عرفه و هنگام بیتوته در منی و به‌منظور رعایت حال زائران و رفاه و آسایش کاروان‌های مجاور اتخاذ شده است. همه‌ساله برگزاری مراسم دسته‌جمعی بعضی کاروان‌ها در ساعات پایانی شب، در منی و عرفات، موجب سلب آرامش و اختلال در استراحت کاروان‌های مجاور می‌شد، که لزوماً تنها کاروان‌های ایرانی هم نبودند و چه‌بسا صوت بلندگوهای چادرهای محل استقرار حجاج غیر ایرانی در جنب منطقه ایرانی‌ها را پوشش می‌داد و اسباب شکایت مکرر آنان را فراهم می‌کرد.

افتتاح پل جمرات پس از توسعه

بهره‌برداری از دو مرحله اول طرح ساخت و توسعه پل جمرات، امروز بیستم آذرماه افتتاح گردید. براساس گزارش منابع خبری عربستان، در این مراسم که دوهفته جلوتر از موعد حج تمتع برگزار می‌شود، اعضای کمیته مرکزی حج حضور دارند. معاون شهرسازی وزیر امور شهرداری عربستان در این باره گفت: این طرح با هدف تسهیل رمی جمرات و جلوگیری از ازدحام و تلفات جانی حج ۲۷، ص: ۱۳۶ اجرا شده و تاکنون طبقه زیرزمین (ویژه خودروها و تأسیسات)، طبقه همکف و اولین پل آماده بهره‌برداری شده که طی همین مرحله ۳۰ متر بر عرض پل افزوده شده تا تعداد بیشتری از حجاج امکان استفاده از پل را داشته باشند. به گفته وی مرحله دوم و سوم این طرح که مشتمل بر دو طبقه پل دیگر است، سال آینده آماده می‌شود که کار آماده‌سازی آنها بلافاصله بعد از موسم حج امسال آغاز می‌شود. وی افزود: برخلاف گذشته، زائران باید طی برنامه زمان‌بندی شده به سمت منی و جمرات حرکت کنند و تابلوهای الکترونیکی بزرگ، مسیر زائران را مشخص خواهد کرد. براساس این برنامه از ازدحام و هجوم یکباره حجاج به سوی جمرات جلوگیری می‌شود و محوطه‌های اطراف پل جمرات نیز به گونه‌ای سازماندهی شده که مسیر ورود و خروج کنترل شده، رفت و آمد حجاج در مسیرهای جداگانه صورت می‌گیرد و هیچ کس حق نشستن، فرش پهن کردن و تجمع کردن در محوطه و مسیرها را ندارد. طبق این برنامه هریک از کاروان‌ها و گروه‌های حجاج از ملیت‌های مختلف، صرفاً در زمان‌ها و ساعات تعیین شده می‌توانند برای رمی جمرات در محوطه حضور یابند. حج ۲۷، ص: ۱۳۷

سه‌شنبه ۲۱/۹/۸۵

اشاره

بیست و یکم ذیقعدہ ۱۴۲۷

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بهترین الگوی اهمیت دادن به مردم

خطیب امروز جلسه سخنرانی عمومی بعثه، با عنوان «اهمیت مردم از دیدگاه قرآن و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله» به آیه شریفه سوره توبه درباره پیامبر صلی الله علیه و آله استناد کرد و گفت: در این آیه کوتاه دقت کنید: **لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ**؛ این آیه با این که در شأن پیامبر است، پنج بار نام و ضمیر مردم تکرار شده، تا نشان دهد که خدا چقدر به مردم اهمیت می‌دهد. در این مورد مثالی بزنم؛ خاک بر فرق من و تمثیلم، اگر ریسی بخواهد وزیری را معرفی کند همه توجهش به اوست، در جلسه معارفه او را تعریف می‌کند، اوصاف او را ذکر می‌کند و او را مهم می‌شمارد. اما در مورد خدا، ببینید چگونه دارد پیامبرش را معرفی می‌کند، تمام توجهش گویا به مردم است؛ رسولی که از بین شما مردم است، به‌سوی شما آمده، آنچه شما مردم را به رنج می‌اندازد برایش سخت است، برای هدایت شما مردم حرص می‌ورزد، نسبت به شما مردم با ایمان، رأفت و رحمت فراوان دارد. خدا آنقدر به مردم اهمیت می‌دهد که وقتی برای پیروزی پیامبر آیه نازل حج ۲۷، ص: ۱۳۸ می‌کند، می‌فرماید: خدا بود که تو را به نصرت خویش و به‌وسیله مؤمنین تأیید کرد. خودش و مؤمنین را کنار هم ذکر می‌کند. پیامبر صلی الله علیه و آله نسبت به مردم مبادی آداب بود. حصیری داشت یک متر در دو متر، کسی که می‌آمد روی همان حصیر کنار پیامبر می‌نشست. گاهی نیز عده‌ای می‌آمدند و حضرت عبایش را برایشان پهن می‌کرد، اگر عبا هم کفایت نمی‌کرد، اولین کسی که بیرون از حصیر روی خاک می‌نشست، آن حضرت بود. هیچ کس حضرت را لمیده ندید، مگر خانواده‌اش! حتی اگر بچه

ممیزی می‌آمد و تکیه داده بود، به احترام آن بچه راست می‌نشست و تکیه نمی‌داد. این قدر مردم را احترام می‌کرد. روزی جوانی وارد شد، هیبت پیامبر او را گرفت و رنگش تغییر کرد. دست‌هایش را به هم می‌مالید. حضرت تا او را چنین دیدند، سریع رفتند به گونه‌ای که عبایشان افتاد. *سُرْعَةُ الْمَشْيِ تَذْهَبُ بِبَهَاءِ الْمُؤْمِنِ*؛ عمداً دوید، عبا را انداخت تا بیشتر هیبتش کم شود. جلو رفت، با جوان معانقه کرد. کنار گوشش گفت: ای برادر! من که شاه نیستم تا هیبتم تو را بگیرد. من هم مثل تو بنده خدایم! دیگر مباد که کسی از ما به خاطر مقامش، به خاطر ریاستش به فکر این باشد که هیبتی برای خودش فرض کند. مبادا که یک حاجی بعد از برگشت از حج انتظار القاب داشته باشد، مبادا کسی از ما به مردم بی‌توجهی کند یا بی‌حرمتی و بی‌احترامی نسبت به کسی داشته باشد.

محکم کاری و اتقان، شرط قبول و دوام عمل

آیه‌الله ری‌شهری در دیدار با برادران صدا و سیما که با مأموریت‌های مختلف و در راستای تهیه گزارشات و آماده‌سازی برنامه‌های مختلف به سفر حج اعزام شده‌اند، اظهار امیدواری کرد که دست‌اندرکاران حج با همکاری جدی و صمیمی آنان بتوانند حج کامل‌تر و زیباتری را به ایران اسلامی و سراسر جهان معرفی کنند. وی گفت: «صدا و حج ۲۷، ص: ۱۳۹ سیما در واقع بازوی قوی و کارساز بعثه مقام معظم رهبری برای انتقال مفاهیم بلند حج است و طی سال‌های اخیر جهش چشمگیری داشته است». نماینده رهبری در امور حج با عنایت به سال پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و با تأکید بر این که همگان باید سیره اخلاقی و عملی آن بزرگوار را به عنوان سرمشق و الگوی کار خود قرار دهند، گفت: یکی از نکات برجسته در سیره رفتاری پیامبر صلی الله علیه و آله توجه به حسن عمل و اتقان و کمال کار است. انسان کارها را می‌تواند دو گونه انجام دهد، نوع اول این که به گونه‌ای انجام دهد که مسئولیت را از گردن خود ساقط کند. و نوع دوم این که کار را با انگیزه قوی و به گونه‌ای محکم و متقن انجام دهد که از هر جهت قابل قبول باشد. ما وقتی به سیره نبوی نگاه می‌کنیم، می‌بینیم آن حضرت به کیفیت عمل فوق‌العاده عنایت داشته، هر چه کیفیت قوی‌تر باشد، از نظر رسول خدا صلی الله علیه و آله اهمیت بیشتری دارد و در نزد خدا مورد قبول‌تر است. شیخ صدوق از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که فرمود: شخصی به نام «سعد بن معاذ» که از اصحاب خوب و بزرگوار پیامبر بوده، در دوران پیامبر فوت می‌کند. حضرت پس از غسل و تکفین او شخصاً در تشییع جنازه‌اش شرکت کرده، زیر جنازه او را گرفت و وقتی خواستند در همین بقیع او را دفن کنند، پیامبر برخلاف سایر موارد، خود وارد قبر شد و جنازه را با دست مبارک خود در قبر گذاشت و شروع به چیدن خشت‌های لحد کرد. اصحاب دیدند که پیامبر خیلی دقت می‌کند که خشت‌ها را منظم و با دقت بچیند. تعجب کرده بودند که این همه دقت و محکم کاری چه ضرورت دارد؟ پیامبر خواست درسی به همه بیاموزد، لذا پس از اتمام تدفین فرمودند: «إِنِّي لِأَعْلَمُ أَنَّهُ سَيَلِي وَيَصِلُ إِلَيْهِ الْبَلَاءُ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ عَبْدًا إِذَا عَمِلَ عَمَلًا حَجَّ ۲۷، ص: ۱۴۰ أَحْكَمُهُ» (۱)؛ می‌دانم که این جسد می‌پوسد و از بین می‌رود، اما خداوند آن بنده‌ای را دوست دارد که وقتی کاری را انجام می‌دهد، محکم کاری کند. و این جاست همان درسی که اگر در نظام و کشور ما مورد عنایت قرار بگیرد، همه نظام تحت تأثیر واقع می‌شود، کمبودها اصلاح می‌شود و مشکلات از بین می‌رود. چند سال قبل در سفری به فرانسه، ما را به ساختمانی قدیمی بردند که به عنوان مهمانخانه سفارت از آن استفاده می‌شود. از عمر ساختمان پرسیدم، گفتند: مال ۳۰۰-۴۰۰ سال قبل است. تعجب مرا که دیدند، گفتند: در این بخش قدیمی پاریس همه ساختمان‌ها همین‌طور است. یاد همین حدیث افتادم. می‌بینم کسانی که مسلمان نیستند، همان‌گونه عمل می‌کنند که پیامبر صلی الله علیه و آله ۱۴۰۰ سال پیش سفارش فرموده است. شما هم سفارش پیامبر را مراعات کنید، بکوشید هر کاری که تولید می‌کنید با اتقان باشد. دقت بیشتر شما باعث می‌شود که صد سال دیگر هم کارتان قابل بهره‌برداری باشد. اما دنباله حدیث یک درس خانوادگی دارد. مادر سعد بن معاذ در مراسم تدفین حضور داشت، وقتی چنین احترامی را از پیامبر دید، خطاب به فرزندش گفت: «هِنِيئًا لَكَ الْجَنَّةُ»؛ این‌جا باز پیامبر صلی الله علیه و آله درس دیگری داد. فرمود: ای مادر سعد! مطمئن باش! چون همین که از قبر بیرون آمدم، قبر او

را فشار داد. همه تعجب کردند که فشار قبر برای چه؟ فرمود: «كَانَ سَيِّئَ الْخُلُقِ مَعَ أَهْلِهِ»؛ چون با خانواده‌اش بداخلاق بود.

دیدار اعضای بعثه عظام تقلید با نماینده مقام معظم رهبری

از مجموع ۱۶ دفتر مربوط به مراجع عظام تقلید در مدینه منوره، امروز سه شنبه، ۱۱ مجموعه متشکل از نماینده محترم و اعضای هر دفتر با حضور در بعثه رهبری با حج ۲۷، ص: ۱۴۱ سرپرست حجاج دیدار کردند. - این دیدارها از ساعت ۸/۳۰ بامداد شروع شد و در دو نوبت صبح و بعدازظهر تا ساعت ۴ بعد از ظهر ادامه یافت. - برنامه‌ریزی دیدارها به گونه‌ای تنظیم شده بود که اعضای محترم هر دفتر در وقتی محدود و از پیش تعیین شده، بین ۱۰ دقیقه تا بیست دقیقه، در محل برگزاری این دیدارها حضور می‌یافتند. - مباحث مطرح شده در این جلسات که گاه بین چند بعثه مشترک بود، عبارت بودند از: رفتار مأموران سعودی در فرودگاه، گشتن چمدان‌های برخی کاروان‌ها و نگشتن برخی دیگر، زن‌های سعودی داخل حرم مسلط به زبان فارسی، نمازهای جماعت حرم و ضرورت مشارکت در آنها، برنامه‌های هفته حج، مباحث فقهی مبتلا به در حج، ضبط و مصادره کتب برخی بعثه‌ها، رفت و آمد زن‌های ایرانی در بقیع، مقایسه سال‌های اول انقلاب ایران با اوضاع کنونی عراق، وضعیت لبنان و اعتصاب‌ها، مشکل محل اسکان برخی بعثه‌ها، بحث انتخابات مجلس خبرگان، کیفیت تعامل با سعودی‌ها، جمرات جدید و وضعیت برنامه‌ریزی سعودی‌ها، پیشنهاد اسکان کلیه بعثه‌ها در ساختمانی مشترک برای سال‌های آینده، تحرکات آمریکایی‌ها و عملکرد سعودی‌ها، مزاحمت صدای زنگ تلفن‌های همراه در حرم و لزوم چاره‌اندیشی، وضعیت شیعیان در عربستان، مانع تراشی‌های سعودی‌ها در جهت محدود یا تعطیل کردن دعای کمیل بین الحرمین، لزوم برخورد مسالمت‌آمیز در مقابل مزاحمت‌ها و بهانه‌تراشی‌های مأموران امر به معروف و نهی از منکر سعودی، لزوم دقت بیشتر نسبت به اوقات شرعی مذکور در نشریه زائر و ... - دیدار نمایندگان مراجع عظام تقلید از بعثه رهبری، فرصتی طلایی برای طرح ضرورت‌ها و بایسته‌های فقهی و فرهنگی حج، در راستای تقریب آرا و تعدیل فتاوا و تسهیل انجام مناسک حج برای زائران بیت‌الله الحرام است که پس از این دیدارهای کوتاه توسط کمیته‌ای ویژه، طی ایام موسم حج قابل پیگیری است. حج ۲۷، ص: ۱۴۲ - بر حسب اطلاع پیش از موسم حج، در ایران هیئتی چند نفره به نیابت از نماینده ولی فقیه با سفر به قم، به بیوت مراجع عظام تقلید مراجعه و با آن بزرگواران دیدار می‌کنند و ضمن اطلاع‌رسانی نسبت به اقدامات حج هر سال، دیدگاه‌ها و پیشنهادها و انتقادات آنان را جمع‌آوری و ثبت می‌نمایند که اقدام مبارکی است و می‌تواند در حل بسیاری از ابهامات و معضلات حج کارساز باشد.

کودک معجزه؛ عبدالفتاح محمد از مصر نه محمد حسین، از ایران!

هنوز هیچ‌یک از علمای سنی یا وهابی حاضر در جلسات امتحان حفظ کل قرآن کریم از کودک معجزه ایرانی، سید محمد حسین طباطبایی، خاطره آن روزها را از یاد نبرده‌اند. آنان با گذشت بیش از ده سال از آن واقعه، هنوز چهره ملیح و معصومانه، صوت لطیف و کودکانه، لهجه عربی و قرائت صحیح و جواب‌های قاطعانه آن کودک شش‌ساله قمی را به یاد دارند که چگونه از هر کجای قرآن و از هر واژه قرآنی که پرسیدند، جواب درست داد و در مقابل اشارت‌های پدرش که پرسش‌های علما را با زبان اشاره به او می‌فهماند، آیه‌هایی متناسب ارائه داد و علاوه بر آن، با ارائه نمونه‌هایی از خطبه‌های نهج‌البلاغه و اشعاری عربی آنان را به شگفتی واداشت. به‌نوشته «البلاد» «۱»، این بار یک کودک مصری باعث شگفتی علما و محققان حاضر در دومین اجلاس اوقاف در مکه مکرمه شد. در حالی که حاضران آماده شنیدن گزارش چهارمین جلسه بودند، ناگهان دکتر سعید قحطانی که یک مبلغ مذهبی است، با آوردن این کودک معجزه، همگان را به تحسین واداشت. نامبرده با این کودک در حضور همه گفت‌وگو کرد و او

را از نظر حفظ قرآن کریم آزمود؛ به نحوی که باعث تعجب همه حضار شد. نام این کودک مصری عبدالفتاح محمد الأورش است، از روستای شویر که در ۶ کیلومتری شهر «طنطای» مصر واقع است. پدر بزرگ، پدر و مادر و خواهر و برادر وی نیز حافظ قرآن هستند. او از سن چهار و نیم حج ۲۷، ص: ۱۴۳ سالگی حفظ قرآن را شروع و طی یک سال آن را کامل کرد. دکتر قحطانی گفت: این کودک روزانه ۵ جزء و در هفته کل قرآن کریم را مرور و حفظ آن را تقویت می‌کند. در حال حاضر ۱۰۵۰ بیت از دیوان شعر شاطیبه و ۲۴۰ بیت از الفیه ابن مالک را نیز حفظ است. می‌بینید که محمدحسین طباطبایی طفل معجزه ایرانی نه فقط در ایران، بلکه در مصر هم اقتداکننده دارد!

خرید کوپن‌های قربانی حج با کارت‌های عابر بانک یا سایت قربانی

رییس بانک توسعه اسلامی اعلام کرد که این بانک یک سایت اینترنتی مخصوص برای انجام قربانی حج بیت‌الله الحرام را راه‌اندازی کرده است. نامبرده گفت: کسانی که می‌خواهند، برای حج امسال اقدام به خرید کوپن‌های قربانی نمایند، هم می‌توانند از کارت‌های عابربانک استفاده کنند و هم می‌توانند از طریق سایت اینترنتی www.adahi.com و حواله کردن مبلغ مورد نظر به حساب بانک اهلی تجاری، کوپن لازم را دریافت دارند. رییس بانک توسعه اسلامی افزود: دولت عربستان سعودی، طرح قربانی را با وکالت دادن به نام «مَشْرُوعُ الْهَدْيِ وَالْأَضَاحِي» در اختیار بانک توسعه اسلامی قرار داد و بانک در جهت ایجاد تسهیلات برای حج، با فروش کوپن به مشتریان خود، وکالت برای ذبح قربانی از طرف آنان را به‌عهده می‌گیرد و در روز عید قربان انجام عمل ذبح را بلافاصله به آنان اعلام می‌کند. قابل ذکر است که بانک توسعه اسلامی برای موسم حج سال جاری ۷۰۰ هزار رأس گوسفند وارد کرده که با قیمت ۴۰۵ ریال سعودی (معادل یکصد و یک هزار تومان) در اختیار حج‌گذار قرار می‌دهد.

درس اخلاق برای رانندگان اتوبوس

بنابه گزارش روزنامه البلاد، اتحادیه اتوبوس‌رانی با همکاری شرکت‌های حمل و نقل و مؤسسات دست‌اندرکار حمل و نقل حج‌گذار از روز شنبه گذشته دوره‌ای جهت آموزش چگونگی برخورد رانندگان با زائران بیت‌الله آغاز کردند. در این دوره علاوه بر ارائه آموزش‌های اخلاقی، آشناسازی مجدد رانندگان با قوانین عربستان نیز صورت می‌گیرد که افسران وزارت راه آن را به‌عهده دارند. کارشناسانی از وزارت کشور نیز عهده‌دار بیان زیان‌های مواد مخدر و اثرات منفی آن بر رانندگان و سایر افراد جامعه هستند. این دوره تحت عنوان «رفتارشناسی رانندگان و اثرات آن» برگزار می‌شود و طی آن علمای دین، رعایت اصول اخلاق اسلامی را به رانندگان آموزش می‌دهند. مسؤولیت‌ها و حقوق رانندگان نیز بخشی دیگر از این آموزش‌هاست.

چهارشنبه ۲۲ / ۹ / ۸۵

اشاره

بیست و دوم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

رعایت منزلت طرف مقابل، در رفتار پیامبر صلی الله علیه و آله

خطیب جلسه سخنرانی عمومی بعثه، حجة الاسلام والمسلمین راشد یزدی، در بیان آداب تعلیم و تربیت از دیدگاه قرآن و سنت نبوی

گفت: درک منزلت مخاطب از فنون معلمی است؛ این که با جوان، نوجوان، بچه و بزرگ سال چگونه باید برخورد کرد. معلم بزرگ انسان‌ها، خداوند متعال که بالاتر از او معلمی تصور نمی‌شود، فرمایشی دارد که اگر می‌خواهید به فرزندانان یا به هر کس دیگر نماز و اخلاق و دینداری بیاموزید، باید مرتبه مخاطب را درک کنید: «إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حِكْمَتٍ يَعْنِي بِرَأْسِاسِ اسْتِدْلَالٍ وَ مَنْطِقٍ؛ موعظه حسنه یعنی براساس احساس و تأثیر گذاری اخلاقی؛ جدال یعنی گفت‌وگو و مناظره و سعی بر غلبه. پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «نَحْنُ مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أُمَرْنَا أَنْ نَكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ». بادیه‌نشینی خدمت پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و گفت: خدا را به من بشناسان. پیامبر صلی الله علیه و آله پرسید: شتر داری؟ گفت: آری. فرمود: بعرة الإبل (پهن شتر)، بدون شتر ممکن است؟ گفت: نه. فرمود: اثر پا بدون پا می‌شود؟ گفت: نه. حج ۲۷، ص: ۱۴۶ فرمود: این آسمان وزمین بدون خدای خود؟ گفت: أشهد أن لا إله إلا الله و ... حالا اگر یک عالم تحصیل کرده پیش پیامبر صلی الله علیه و آله آمده بود، باز هم پیامبر به «بَعْرَةُ الْإِبِلِ تَدُلُّ عَلَى الْبَعِيرِ» استدلال می‌کرد؟ پیامبر صلی الله علیه و آله «معاذ بن جبل» را به یمن فرستاد و در کیفیت معامله با مردم به او وصیت کرد؛ از جمله فرمود: «صَلِّ فِيهِمْ صَلَاةً أَضَعَفَهُمْ وَ كُنْ رُوُوفًا بِهِمْ»؛ نماز هم که می‌خوانی، مراعات حال ضعیف‌ترین مأموم‌ها را بکن و با آنان مهربان باش. پیامبر در نماز بود و سجده را طولانی کرد. بعد از نماز یکی علت را پرسید. فرمود: بچه روی پشتم سوار شده بود. در نماز دیگر رکوع و سجود را خیلی سریع انجام داد. پرسیدند: چرا؟ فرمود: مگر نمی‌شنیدید بچه‌ای داشت گریه و بی‌تابی می‌کرد؟ بچه‌ای تازه به دنیا آمده بود، او را پیش پیامبر آوردند. در آغوش پیامبر بود که شروع کرد به ادرار. شرمنده شدند و عجله کردند او را بگیرند. حضرت طفل نگه داشتند تا آسوده شد. بعد فرمودند: می‌خواستید چه کنید؟ این که نگهش داشتیم، لباسم را نجس کرد، خدا آب داده می‌شویم. اما اگر شما یکباره او را می‌گرفتید ناراحت می‌شد و دامن جانش آلوده می‌شد که به آب دو عالم پاک نمی‌شد! حالا این که می‌گویند خواندن یک نماز در مسجد النبی، بهتر است از هزار نماز در مسجد دیگر، فقط به خاطر در و دیوار مسجد نیست، به خاطر نزدیکی به پیغمبر و ایجاد انگیزه در اقتدای به اوست. این جا ارزان می‌فروشند، اما گران‌بها ترین چیز را می‌دهند.

بازدید نماینده ولی فقیه و هیئت همراه از بیمارستان هیئت پزشکی حج در مدینه

این بیمارستان که در یکی از خیابان‌های فرعی شارع العوالی، با فاصله‌ای کوتاه از بعثه مقام معظم رهبری واقع شده، ساختمانی چهارطبقه است که رادیولوژی و حج ۲۷، ص: ۱۴۷ آزمایشگاه آن در طبقه زیرزمین، بخش عمومی و داروخانه در طبقه همکف، درمانگاه تخصصی شامل بخش‌های تخصصی زنان و زایمان، ارتوپدی، چشم پزشکی، روانپزشکی، گوش و حلق و بینی و جراحی عمومی در طبقه اول، CCU و بخش‌های ویژه در طبقه دوم و بخش داخلی مشتمل بر ۲۵ تخت بیمارستانی در طبقه سوم واقع شده است. بخش اورژانس، تخصصی قلب و داخلی نیز از دیگر بخش‌های این بیمارستان است. در این بازدید، کلیه قسمت‌های بیمارستان مورد بازدید قرار گرفت و مسئولان هر قسمت توضیحاتی را خدمت نماینده محترم ولی فقیه ارائه دادند. رییس بیمارستان جناب دکتر رجایی، ضمن همراهی هیئت، گزارش مختصری پیرامون عملکرد بیمارستان بیان داشت و گفت: به هر مراجعه‌کننده در همان ابتدای پذیرش، بر گه نظرخواهی هم داده می‌شود که روی آنها کار می‌شود و اگر نقصی یا شکایتی مطرح شده باشد، رسیدگی می‌شود. امسال تعداد مراجعان به بیمارستان کم شده و علت این کاهش، اجرای کامل «طرح ارجاع» بوده که بیمار ابتدا باید به پزشک کاروان مراجعه کند و در صورت لزوم توسط خود پزشک، به بخش خاصی از بیمارستان معرفی شود؛ به عبارت دیگر سعی شده تا بیماری به طور مستقیم و بدون برگه معرفی پزشک کاروان، پذیرش نشود. در سال جاری ۴ پزشک رابط هم داریم که بر عملکرد پزشکان کاروان‌ها و فضا و امکانات کار آنان نظارت می‌کنند. خوشبختانه امسال پزشک سال اول که بخواهد حج تمتع به جا آورد، نداریم. یعنی همه حج واجبشان را انجام داده‌اند و علاوه بر تجربه‌ای که دارند، می‌توانند بدون دغدغه اعمال

و مناسب خود، به خدمت حجاج محترم پردازند. امسال روی فرهنگ بهداشت و درمان هم کار شده و ۱۰ تا ۱۵ دقیقه از جلسات کاروان‌ها به فرهنگسازی بهداشتی و تذکرات پزشکی موجود در حج ۲۷، ص: ۱۴۸ جزوه، اختصاص یافته است. تعداد کل پرسنل بیمارستان در مدینه اعم از پزشکان، پرستاران و غیره ۱۴۵ نفر است که خوشبختانه دو نفر از برادران روحانی هم جزو این مجموعه هستند. انتخاب پزشکان توسط هلال احمر در ایران و براساس امتیازات ثبت‌نام‌کنندگان صورت می‌گیرد.

دومین نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه رهبری

در این جلسه که با حضور نماینده مقام معظم رهبری، معاونین بعثه، کاردار سفارت ایران در عربستان و رییس ستاد مدینه برگزار شد، آخرین هماهنگی‌های انجام‌شده بین مسؤولان ایرانی و مقامات عربستانی در مدینه منوره مورد بررسی قرار گرفت. ملاقات‌های انجام‌شده با نمایندگان از امارت مدینه منوره و رییس پلیس این شهر جهت هماهنگی‌های لازم برای برگزاری ۴ نوبت مراسم دعای کمیل که دو مراسم در مدینه قبل و دو مراسم در مدینه بعد اجرا خواهد شد، از موضوعات مورد بحث در جلسه بود. تشکر سعودی‌ها از نظم مراسم دعای کمیل، گلایه از بلند بودن صدای بلندگوها، هشدار نسبت به درگیر نشدن با روحانیون سعودی، تأکید بر عدم دعوت از خارجی‌ها و همکاری با مأموران امنیتی سعودی، از مسائل طرح‌شده توسط پلیس مدینه بوده که هیئت دیدارکننده، متقابلاً از همکاری سال گذشته مسؤولان و نیروهای انتظامی مدینه تشکر کرده، نسبت به برگزاری بدون هرگونه مشکل مراسم امسال اظهار امیدواری کرد. آیه‌الله ری شهری با تقدیر از اقدامات انجام‌شده نسبت به حسن اجرای برنامه دعای کمیل و قسمت‌های مختلف آن و نیز مراقبت بر حفظ نظم در جایگاه و کیفیت استقرار روحانیون تذکراتی داده، از دست‌اندرکاران اجرایی برگزاری مراسم دعای کمیل خواست که تمام تلاش خود را به کار گیرند تا این مراسم با آرامش و شکوه لازم برگزار حج ۲۷، ص: ۱۴۹ گردد و بهانه‌ای به دست بهانه‌جویان برای تعطیل کردن آن داده نشود. در ادامه جلسه آیه‌الله ری شهری با تأکید بر ضرورت همفکری و همکاری کلیه معاونت‌ها و مدیریت‌های مختلف بعثه با شورای راهبردی بعثه، گفت: شورای راهبردی که برای تدوین سیاست‌های کلان بعثه تشکیل شده، امسال هم چند نفر روی آن کار می‌کنند. اطلاعات لازم از کلیه فعالیت‌های بعثه باید جمع‌آوری و در اختیار برادران قرار گیرد. مسؤولیت شورای راهبردی با آقای محمد شریعتمداری است؛ ایشان آقای عابد جعفری را این‌جا تعیین کردند. آقای ناظمی هم مسؤول دبیرخانه شورا هستند و قرار شده جلساتی در این‌جا برگزار شود. دیشب هم یک جلسه بود. بحث پایانی جلسه، عزیمت نماینده ولی فقیه به مکه مکرمه در اوایل هفته آینده و تعیین وضعیت اداره امور کاروان‌های باقیمانده در مدینه و بخش‌های مختلف بعثه تا آخرین روز مقطع مدینه قبل بود که طی آن سرپرست حجاج، بر ضرورت توجه کامل به ارائه تسهیلات مناسب برای انجام برنامه‌های از پیش تعیین شده و دعای کمیل هفته آینده تأکید کرد.

دیدار مسؤول و رییس بعثه حج اردن با نماینده مقام معظم رهبری

مسؤول بعثه حج اردن، «دکتر سمیع احمد عثمانه» که استاد فقه و اصول دانشگاه اسلامی اردن است - در این دیدار گزارشی مختصر از کیفیت خدمات‌رسانی به حجاج اردنی ارائه داد و گفت: کارهای حج، تحت اشراف وزارت حج اردن صورت می‌گیرد. گزینش حجاج براساس ثبت‌نام، با رعایت سقف یک هزار نفر از یک میلیون صورت می‌گیرد که با احتساب کل جمعیت کشور که ۶ میلیون است، حق اعزام شش هزار حاجی را داریم که در همه آنها شرط سنی رعایت می‌شود؛ به طوری که حجاج امسال همگی متولد ۱۹۴۳ میلادی و پایین‌تر از آن هستند. یعنی به‌جز همراهان ضروری و اشخاص محرم بانوان تنها، که حج ۲۷، ص: ۱۵۰ شرط سنی ندارند، عمر همگی حاجی‌های ما بالاتر از ۶۳ سال است. مجموع مدت سفر ۲۱ روز است و حدود هزار نفر حاجی از طریق

هوایی و بقیه از طریق زمینی به عربستان سفر می‌کنند. در مورد مسکن حجاج تا سال گذشته، ساختمانی با فاصله حداکثر ۱/۵ کیلومتر تا مسجدالنبی در مدینه و ۲/۵ کیلومتر تا مسجدالحرام در مکه اجاره می‌کردیم، اما امسال با گرفتن ۱۰۰ دلار بیشتر از هر حاجی، همه را در منطقه مرکزی اسکان داده‌ایم. ما براساس قانون متعارف بین حجاج اردنی، زنان و مردان را در طبقات مجزا اسکان می‌دهیم و زن و شوهر را با هم نمی‌گذاریم. هزینه سفر هر حاجی اردنی شامل مسکن و حمل و نقل از راه زمینی ۱۴۰۰ دلار است. البته ثروتمندانی هستند که تعدادشان بیش از ۷۰ نفر نیست؛ آنها در هتل‌های پنج‌ستاره اقامت می‌کنند. هر خانواده اتاق و سرویس مخصوص دارد و از غذا و خدمات ویژه هتل استفاده می‌کند که مخارج هر کدام حدود پانزده هزار دلار می‌شود. دکتر سمیح که علاوه بر ریاست هرساله بعثه اردن، مسؤولیت مؤسسه دارالحفظ قرآن کریم در اردن را نیز برعهده دارد، درباره مسابقات بین‌المللی حفظ و قرائت قرآن کریم که هرساله در اردن برگزار می‌شود، گفت: در این مسابقات که امسال چهاردهمین دوره آن برگزار شد، از ۳۳ تا ۴۰ کشور دنیا شرکت می‌کنند و تنها در مسابقات حفظ کل، ۲۰ جزء و ۱۰ جزء قرآن کریم ویژه خواهران ۲۳۰۰ شرکت‌کننده از کشورهای مختلف داشتیم. او که در سال ۱۹۷۵ میلادی درس فقه و اصول را در دانشگاه مدینه شروع کرده و دکترای خود را نیز از همین دانشگاه دریافت داشته، نسبت به جمهوری اسلامی علاقه فراوان دارد و احترامی کامل برای علمای ایران قائل است و متواضعانه ضمن دعوت نماینده مقام معظم رهبری و سایر همکاران ایشان برای دیدار از اردن می‌گوید: «نَكْتَحِلُّ عُيُونَنَا بِتُرَابِ أَقْدَامِكُمْ»؛ شما به اردن تشریف بیاورید و ما خاک قدم‌های شما را سرمه حج ۲۷، ص: ۱۵۱ دیدگانمان می‌سازیم. آیه‌الله ری شهری با ابراز خرسندی از این دیدار، ایام حج را بهترین فرصت برای نزدیک‌تر ساختن صفوف امت اسلام دانست و افزود: در شرایط کنونی که به دلیل تفرقه مسلمانان، دشمنان اسلام بر بعضی مناطق اسلامی سلطه دارند و افکار خود را بر مسلمانان تحمیل می‌کنند، وحدت امت اسلامی بیش از هر زمان دیگر ضروری است. سرپرست حجاج ایرانی وضعیت اسفبار مردم فلسطین و خطرات پیش روی ملت عراق را نتیجه تفرقه امت مسلمان دنیا دانست و بر ضرورت حمایت جهان اسلام از مردم تحت ستم فلسطین و عراق تأکید کرد. در این دیدار هر دو طرف، بر ضرورت تحکیم روابط برادرانه بین دو کشور و گسترش ارتباطات فرهنگی دو ملت مسلمان ایران و اردن تأکید کردند.

لذت در کنار هم نشستن

سال پیامبر، شهر پیامبر، سخن درباره پیامبر، با زائران پیامبر، همه شرایط برای بهره‌گیری از اخلاق پیامبر آماده است. یکی از چیزهایی که هیچ‌کس از آن حضرت ندیده، سنگدلی، تعدی و خشونت در اخلاق بود. خطیب امروز جلسه عمومی بعثه مقام معظم رهبری، با بیان مقدمه مذکور، به ذکر یکی دیگر از ویژگی‌های اخلاقی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پرداخت و گفت: خدا در حدیث قدسی فرمود: «لَا يَسْئُرُ أَرْضِي وَلَا سِجَائِي، وَلَكِنْ يَسْئُرُ قَلْبَ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ (۱)». «تنها قلب نرم و با ظرفیت بنده مؤمن خداست که جایگاه خداست. حالا چه جوری باید فهمید که قلب نرم و ملایم است یا سخت و خشن؟ میخ را بر دیوار می‌کوبی سال آینده هم اثرش هست. اما دستت را تا مرفق در آب می‌کنی، بیرون که می‌آوری جایش از بین می‌رود. حج ۲۷، ص: ۱۵۲ به تو می‌گویند: فلانی غیبتت را کرد، اگر به دل گرفتی و تا مدت‌ها از او دل آزرده بودی، قلبت مثل همان دیوار سخت و کم‌ظرفیت است. امیرمؤمنان علیه السلام فرمود: اگر کسی کنار گوش راست من سخن ناروا و حرف درشتی بگوید و بلافاصله بغل گوش چپم عذرخواهی کند، او را می‌بخشم. مالک اشتر نخعی، سپهسالار لشکر علی علیه السلام بود؛ در بازار کسی به او اهانت کرد و مالک به مسجد رفت تا برایش دعا کند و از خدا بخواهد که او را به خاطر این جسارت و اهانت مؤاخذه نکند. با روزگار در زد و خوردیم و می‌زنیم او سنگ را به شیشه و ما شیشه را به سنگ این ناراحتی‌ها که بین ماست، این عصبانیت‌هایی که از همدیگر پیدا می‌کنیم، این درگیری‌هایی که در خانه و کوچه و بازار و سرکار داریم، از بین‌برنده عمر و نابودکننده صفا و معنویت‌هاست. بیاید از پیامبر

صلی الله علیه و آله خوش خلقی و مهربانی با دیگران را بیاموزیم و از هیچ کس کینه به دل نگیریم: روبه‌رو بودن ندارد لذتی در کنار هم نشستن لذت است

توصیه‌هایی برای برپایی باشکوه‌تر مراسم دعای کمیل

روابط عمومی بعثه مقام معظم رهبری با صدور اعلامیه‌ای، ضمن دعوت از زائران ایرانی بیت‌الله الحرام به منظور شرکت در مراسم دعای کمیل که در جوار حرم شریف نبوی و قبرستان مظلوم بقیع برگزار می‌گردد، با آرزوی قبولی طاعات و عبادات برادران و خواهران گرامی هموطن، بر موارد زیر تأکید کرد: ۱. حداکثر تا ساعت ۲۱/۳۰ با هدایت روحانیون محترم و نظارت مدیران محترم کاروان‌ها، در محل برگزاری مراسم حضور یافته و استقرار زائران پایان پذیرفته باشد. ۲. در مسیر حرکت به سوی بقیع و هنگام مراجعت به کاروان‌ها، به منظور ارائه تصویری شایسته از رشد و نظم و متانت ملت مسلمان ایران و با هدف رعایت مقررات و موازین، از سر دادن هرگونه شعار و حتی ذکر صلوات با صدای بلند خودداری نمایند. حج ۲۷، ص: ۱۵۳. ۳. در طول مسیر رفت و برگشت، به منظور حفظ سلامتی و تندرستی خود، مقررات راهنمایی و رانندگی را کاملاً رعایت نموده، حرکت در مسیر به نحوی باشد که مطلقاً موجب ایجاد ترافیک نشده، هنگام استقرار در محل برگزاری دعا، به تذکرات نیروهای راهنما و انتظامات کاملاً توجه نمایند. ۴. مدیران محترم کاروان‌ها با تهیه حداقل دو تابلوی راهنما، به منظور راهنمایی زائران محترم، به آنان توصیه نمایند تا با توجه به شرایط جوی و هوای متغیر مدینه، ملبس به پوشش مناسب باشند و زیرانداز مناسب نیز با خود به همراه آورند. ۵. زائران محترم، از برگزاری مراسم جداگانه در مقابل قبرستان شریف بقیع اجتناب نموده، صرفاً به‌دعایی که از طریق تریبون اجرا و پخش می‌شود توجه فرمایند. ۶. بعد از استقرار در محل برگزاری مراسم، تابلوهای راهنمای کاروان را به نحوی در کنار خود و بر روی سطح زمین قرار دهند که عظمت و یکپارچگی حضور ملت بزرگ ایران اسلامی را تحت‌الشعاع قرار نداده، امکان تصویربرداری مناسب از مراسم فراهم گردد. ۷. در طول برگزاری مراسم دعا، ضمن رعایت نظم و سکوت شایسته، شرایطی را فراهم سازند تا این مراسم عرفانی و معنوی باشکوه تمام برگزار گردد. ۸. پس از پایان مراسم دعا، به احترام حرم شریف نبوی، کلیه وسایل اضافی و زاید را از محل استقرار خود جمع‌آوری و زیراندازها را نیز از محل خارج نمایند. ۹. با توجه به این که مراسم یادشده به صورت کامل و از زوایای مختلف فیلمبرداری خواهد شد و زائران محترم ایرانی می‌توانند فیلم کامل مراسم را دریافت نمایند، به منظور حفظ نظم مراسم و جلوگیری از اختلال در برگزاری آن، توصیه می‌شود از عکسبرداری و فیلمبرداری جداگانه خودداری فرمایند. ۱۰. رجای واثق دارد، بذل عنایات ویژه حجاج ایرانی بیت‌الله الحرام و توجه به تذکرات روحانیان محترم و مدیران محترم کاروان‌های حج و نیروهای انتظامات مردمی موجب آن خواهد شد تا از رهگذر تعهد و هوشیاری زائران ایرانی، مراسمی باشکوه و حج ۲۷، ص: ۱۵۴ به یادماندنی برگزار شود و آنان پاداش خود را در قالب استجابات دعاهای خویش از خداوند بزرگ و قاضی الحاجات دریافت نمایند.

سفر کوتاه رییس سازمان حج و زیارت به مکه مکرمه

سید مصطفی خاکسار، رییس سازمان حج و زیارت برای اطمینان از وضعیت اجرایی برنامه‌های پیش‌بینی شده در استقبال و پذیرایی «ضیوف‌الرحمان»، پس از اقامتی چندروزه در مدینه منوره، امروز این شهر را به مقصد مکه مکرمه ترک گفت. وی در این سفر کوتاه علاوه به بررسی وضعیت امور ستادی و خدماتی و اطمینان از روند اجرائیات حج در مکه مکرمه با مسؤولان ذریبط سعودی نیز گفت‌وگو خواهد کرد. طبق برنامه مقرر، رییس سازمان و مسؤولان ستاد مکه همچنین از مراحل پیشرفت عملیات احداث پروژه

جدید پل جمرات نیز بازدید به عمل خواهند آورد و از کیفیت تغییرات ایجاد شده در محل و برنامه رمی جمرات حجاج ایرانی مطلع خواهند گشت.

اعزام اولین گروه زائران مدینه قبل به مکه مکرمه

اولین گروه زائران ایرانی مدینه قبل، امروز چهارشنبه، پس از یک هفته اقامت در جوار مرقد نورانی رسول الله صلی الله علیه و آله در مدینه منوره، عازم مسجد شجره شدند تا پس از احرام در این میقات، به مکه مکرمه عزیمت نمایند. گفتنی است که سفر این زائران از مدینه منوره به مکه، همزمان با اولین پرواز حجاج به جده، یعنی مصادف با سفر اولین کاروان‌های مدینه بعد از ایران به مکه مکرمه است. زائران ایرانی که از جده به مکه منتقل می‌شوند در میقات جحفه، مراسم با معنویت احرام بستن را به جا می‌آورند. رییس ستاد مدینه اعلام کرده که انتقال تدریجی کاروان‌های مدینه قبل به مکه مکرمه تا دوشنبه ۴/۱۰/۸۵ ادامه خواهد یافت که در این تاریخ آخرین کاروان‌های حج ۲۷، ص: ۱۵۵ زائران ایرانی مدینه بعد نیز با پروازهای جده به عربستان انتقال یافته و در مکه مکرمه مستقر خواهند شد.

توصیه‌هایی به زائران بیت‌الله الحرام پیش از عزیمت به مکه مکرمه

سازمان حج و زیارت امروز با انتشار اطلاعیه‌ای، خطاب به زائرانی که هم‌اکنون در مدینه منوره حضور دارند و طی روزهای آینده به مکه مکرمه عزیمت خواهند نمود، توصیه‌هایی را برای بهره‌گیری بیشتر از برکات این سرزمین در این سفر معنوی ارائه کرد. در این اطلاعیه آمده است: اینک که توفیق تشریف به آستان نبی اکرم صلی الله علیه و آله و زیارت مراقد شریف بقیع یارتان شده و آماده می‌شوید تا به زودی جهت انجام اعمال واجب خود راهی سرزمین مکه مکرمه و مشاعر مقدس شوید، رعایت نکات ذیل برای رفاه حال شما مفید خواهد بود: مطلع باشید که شرایط محیطی شهر مکه و وضعیت ساختمان‌ها و به‌طور کلی زیستن در مکه نسبت به اوضاع موجود در مدینه متفاوت است؛ در مکه ساختمان‌های محل استقرار شما به نسبت مدینه از حرم دورتر است و باید از وسیله نقلیه‌ای که شبانه‌روزی در خدمت شماست استفاده کنید. همچنین ازدحام جمعیت نیز فراوان‌تر است. ترافیک و فشردگی خودروها فوق‌العاده است و به همین دلیل رساندن غذا به کاروان‌ها از مراکز پخت به سختی انجام می‌گیرد و بعضاً غذا را در داخل ساختمان می‌پزند. اسکان در اتاق‌ها فشرده‌تر از مدینه است. به‌طور کلی خدمات‌رسانی به زائران دشوار است. ضمن این که اعمال واجب حج را در پیش دارید و حفظ انرژی و سلامتی برای انجام مناسک و دقت در صحت آن اهمیت دارد؛ بنابراین لازم است بیش از هر چیز به فکر برنامه‌ریزی به‌منظور حضور و بهره‌گیری بیشتر و عمیق‌تر از فضای معنوی سفر باشید تا خدای ناخواسته در بازگشت به کشور در حسرت عدم بهره‌برداری از این حج ۲۷، ص: ۱۵۶ فرصت گرانبها ننمایم. همچنین مراقب سلامتی و حفظ انرژی خود باشید و از انجام کارهای غیرضروری - که موجب صدمه دیدن و به هم خوردن برنامه‌های زیارتی و عبادی و معنوی است - پرهیزید. اموری مانند خرید سوغات را که معمولاً فکر و جسم انسان را می‌آزارد و بسیار وقت گیر است، ساده برگزار کنید تا به اصل سفر شما لطمه نخورد. حیفاست که اوقات عزیز معنوی به این راحتی از دست برود. با توجه به این که در حال حاضر یک ایرانی متقاضی باید تقریباً ده سال بعد از ثبت نام در انتظار تشریف بماند. ضمن این که برای تهیه سوغات، فروشگاه‌های شاهد اقلامی را فراهم کرده‌اند که دفترچه راهنمای مشخصات و قیمت آنها قبلاً در اختیار شما قرار گرفته است.

زائران حرم پیامبر صلی الله علیه و آله در «روضه‌النبی» گرد آمده بودند. از کشورهای مختلف دنیا بودند، ولی اکثریت آنان که حال خوشی داشتند و عاشقانه به دیار پیامبر صلی الله علیه و آله و خاطرات پرمهرت پس از وفات پیامبر در کنار محراب و منبر گریه می‌کردند، ایرانی‌ها بودند؛ یکی نماز می‌خواند و می‌گریست، یکی قرآن می‌خواند و به یاد قرآن‌خواندن‌های پیامبر در همین مکان اشک می‌ریخت، یکی زیارتنامه می‌خواند و با یاد رنج‌های پیامبر صلی الله علیه و آله و خانه‌نشینی‌های علی علیه السلام و مظلومیت‌های زهرای اطهر علیها السلام آهسته می‌نالید. در اطراف من یکی دو عرب مصری و یک مالزیایی و در سمت چپ چند ایرانی بودند. ناگهان مردی با عجله به یکی از آن چند ایرانی نزدیک شد و با نگرانی گفت: آقای دکتر! زود بیاید یکی از افراد کاروان حالش خیلی بد شده. دکتر که جوانی ۳۵ ساله به نظر می‌رسید، بی‌درنگ کتاب دعایش را بست، بلند شد و پرسید: کی؟ کجا؟ مرد گفت: سید رحیم، آقا، می‌شناسیدش. هردو راه افتاده بودند و شنیدم که مرد به دکتر می‌گفت: حج ۲۷، ص: ۱۵۷ یکپه افتاد! با خودم گفتم: خوش به حالش! و بعد در نظرم مجسم کردم یک نفر سید را که در داخل مسجدالنبی کنار روضه پیامبر که باغی از باغ‌های بهشت است، افتاده. شاید وقتی دکتر به بالین او می‌رسد، زنده باشد. شاید هم به آرزویش رسیده باشد. آرزویی که خیلی‌ها دارند. امروز که دارم این ماجرا را می‌نویسم، سه روز از آن قضیه می‌گذرد. سومین صفحه از پنجمین شماره زائر را پیش‌رو دارم که نوشته است: «شامگاه نوزدهم ذیقعد، برابر با نوزدهم دی‌ماه سال ۱۳۸۵ یکی از زائران ایرانی در مسجدالنبی صلی الله علیه و آله دارفانی را وداع گفت. «سید رحیم خاتمی» که از اهالی اراک بود و با کاروان ۱۳۲۱۷ از این شهرستان عازم مدینه منوره شده بود، پس از حضور در روضه‌النبی دعوت حق را لبیک گفت. این زائر ایرانی ۶۵ بهار از عمرش گذشته بود. نشریه زائر درگذشت این حاجی عاشق را به خانواده و همسفرانش تسلیت می‌گوید.» برایم تعبیر «حاجی عاشق» جالب بود. این هم یک‌جور پاداش عاشقی است. و چه پاداش ارزشمندی؛ جان دادن در خانه معشوق! سید باشی از نسل پیامبر، رحیم باشی هم‌وصف پیامبر و خاتمی، منسوب به خاتمیت او. و به مهمانی او آمده باشی و در روضه او بر سر سفره رحمت او نشست باشی که یک‌باره خدای رحمان و رحیم تو را به سوی خویش بخواند!

خبرهایی کوتاه از مدینه‌النبی صلی الله علیه و آله

نشریه زائر امروز برای اولین بار، نیمی از یک ستون در صفحه اخبار حج را به‌عنوان «اخبار کوتاه مدینه» اختصاص داده که حاوی چند خبر است: * مصطفی خاکسار قهرودی رییس سازمان حج و زیارت با ارسال پیامی به جانبازان و ایثارگران زائر بیت‌الله الحرام، به‌مناسبت ورود اولین کاروان آنان، بر هماهنگی و جدیت کامل مسئولان بخش‌های مختلف سازمان حج برای رسیدگی به امور این عزیزان تأکید کرد. حج ۲۷، ص: ۱۵۸ * کاروان‌های مستقل زائران شیعه و اهل سنت ایران در مدینه منوره ضمن برگزاری آیین‌های ویژه خود برای حل مشکلات احتمالی و بهره‌وری از تسهیلات این سفر روحانی، نشست‌های مشترک تشکیل دادند. مسؤول واحد اهل سنت بعثه رهبری همچنین در این باره گفت: «شرایط و امکانات بر خورداری از سفر معنوی حج در همه زمینه‌های خدماتی و فرهنگی برای تمام شیفتگان و خداجویان شیعه و اهل سنت یکسان است.» * عموپورنگ چهره مورد علاقه کودکان ایران، عصر دوشنبه برای عزیمت به سفر حج با بینندگان برنامه کودک و نوجوان شبکه اول سیما خداحافظی کرد و عصر دیروز وارد مدینه شد. * اولین نشست عمومی خواهران معینه کاروان‌ها به‌منظور بررسی راه‌های وحدت رویه و خدمت‌رسانی فرهنگی و مراقبت‌های فقهی ویژه خواهران زائر، ساعت ۱۰ صبح دیروز در بعثه رهبر معظم انقلاب برگزار شد.

تأکیدی دوباره بر رعایت کامل بهداشت

روزانه بیش از ۱۵ نفر از نیروهای خدماتی و آشپز کاروان‌ها مورد آزمایش قرار می‌گیرند. خبرنگار زائر در مدینه ضمن حضور در یکی از مراکز آزمایشگاهی در شارع السلطان مدینه در جریان چگونگی آزمایش نیروهای خدماتی قرار گرفت. براساس این گزارش، این نیروها که در هنگام گزینش و اعزام به عربستان، همه مراحل تست آزمایشگاهی را در ایران گذرانده بودند، با این حال برای افزایش ضریب اطمینان موظف شده‌اند یک بار دیگر این آزمایش‌ها را تکرار کنند. تاکنون هیچ موردی از مشکل‌دار بودن نیروهای خدماتی مشاهده نشده است. قابل ذکر است که این دقت و اصرار در سلامت و صحت نیروهای آشپزخانه و خدمات و سخت‌گیری در رعایت بهداشت، چه از طرف هیئت پزشکی و بهداشت حج جمهوری اسلامی ایران و چه از طرف سعودی‌ها، به‌خاطر تجمع زوار ملیت‌های مختلف حج ۲۷، ص: ۱۵۹ در اماکن محدود و تماس‌های مکرر در موارد ازدحام صورت می‌گیرد که با آگاهی از بیماری‌های واگیردار در بسیاری از کشورها، خطر ابتلا در این نیروها را افزایش می‌دهد.

چاپ و نشر بیش از ۵۵۰ اثر درباره حج توسط نشر مشعر

مدینه خبرنگار زائر: مدیرعامل مؤسسه فرهنگی مشعر در گفت و گوی اختصاصی با خبرنگار ما گفت: تاکنون بیش از ۵۵۰ اثر مربوط به حج و زیارت توسط این مؤسسه چاپ و توزیع شده است. مجید آخوندزاده افزود: کلیه مراسم مکه و مدینه در ایام موسم و کلیه برنامه‌هایی که در کاروان‌ها برگزار می‌شود، توسط این مؤسسه ضبط می‌شود و بی‌درنگ در اختیار زائران قرار می‌گیرد. وی خاطرنشان کرد: «امسال برای اولین بار بلافاصله پس از مراسم دعای عرفه، سی‌دی و نوار ویدیویی مراسم در محل آماده تحویل و توزیع بین علاقه‌مندان است». به گفته آخوندزاده، در حال حاضر، مؤسسه مشعر علاوه بر عربستان، در کشور سوریه هم فعال است و امیدواریم به‌زودی با استقرار در مشاهد مشرفه عراق بتوانیم به زائران عتبات عالیات نیز سرویس مناسب ارائه دهیم.

بخش برنامه «مناسک حج گام‌به‌گام» از کانال ماهواره‌ای «إقرأ»

بنا به گزارش روزنامه البلاد، در چارچوب تلاش‌های وزارت امور اسلامی و اوقاف و دعوت و ارشاد عربستان، از روز سه‌شنبه ۲۱/ ذی‌قعدة/ ۱۴۲۷ ساعت ۹/۳۰ شب، برنامه تلویزیونی و تبلیغی «مناسک گام به گام حج» از کانال ماهواره‌ای «إقرأ» پخش می‌شود. این کانال یکی از چندین کانال ماهواره‌ای سعودی است که به ادعای گردانندگان ۳۰ میلیون بیننده در سراسر جهان دارد. هدف از این برنامه شرح مناسک حج به‌شیوه مدرن و معاصر اعلام شده است. از طرفی مشاور وزیر امور اسلامی و رییس کمیته تبلیغات اسلامی در همین رابطه اعلام کرد حج ۲۷، ص: ۱۶۰ که هم‌روزه ساعت ۹ تا ۱۰ شب فیلمی از استقبال از کاروان‌های حج توسط مردم عربستان از تلویزیون پخش می‌شود. در این فیلم‌ها علاوه بر ارائه گزارش‌هایی تصویری از امکانات و خدمات دولت، بخش‌هایی در توضیح امور عقاید و ارکان اسلام و انجام مناسک حج نیز وجود دارد. در این برنامه‌ها، تماس تلفنی با نمایندگان وزارت اسلامی نیز برقرار خواهد شد که طی آن، گزارش‌ها و توضیحات آنان درباره موضوعات مختلف پخش می‌شود. فیلم مستندی از چگونگی احرام، محرمات احرام، اعمال مکه، احکام عرفه و مزدلفه، قربانی و رمی جمرات و نیز آداب زیارت مسجدالنبی هم تهیه شده که طی این برنامه‌های ویژه ایام حج نمایش داده خواهد شد.

خدمات ویژه حجاج کشورهای عربی

مؤسسه اهلی مطوفان کشورهای عربی، ۱۰ دفتر را به استقبال حجاج کشورهای عربی اختصاص داد که ۴ دفتر آن در فرودگاه مدینه‌الحجاج جده، ۲ دفتر در بندر اسلامی جده، ۳ دفتر در مدینه منوره و ۱ دفتر در مشاعر مقدسه قرار دارد. این دفاتر مجهز به

سیستم رایانه است و علاوه بر ۶۰ دستگاه کامپیوتر، ۵۰۰ کارمند نیز آموزش‌های لازم را دیده، تنها در موسم حج در خدمت این دفاتر خواهند بود. گفتنی است که در سال جاری ۳۵۰ هزار حاجی از ۲۲ کشور عربی به عربستان می‌آیند که ۳۰ هزار نفر از حجاج، عراقی هستند که نخستین گروه آنان روز دوشنبه از طریق فرودگاه جده به عربستان وارد و رهسپار مدینه شدند. طبق خبری دیگر که در تاریخ ۸۵/۹/۱۹ در همین روزنامه چاپ شد، تعداد ۱۱۱ نفر از کاروان‌داران حجاج کشورهای عربی فعالیت خود را رسماً آغاز کردند. رییس جمعیت کاروان‌داران کشورهای عربی در این باره گفت: «تعداد ۲۳۰۰ نفر از جوانان سعودی را که آمادگی لازم را داشته‌اند، از مناطق مختلف جهت راهنمایی حجاج کشورهای عربی انتخاب کردیم».

آغاز بهره‌برداری از پل جمرات پس از توسعه دومرحله‌ای

کار بهره‌برداری از دو مرحله طرح توسعه پل «جمرات» در حومه شهر مکه مکرمه آغاز شد. روزنامه «عرب نیوز» چاپ عربستان به نقل از «حبيب زين العابدين» معاون وزير امور شهري سعودي، هدف از اين طرح را تسهيل در مراسم رمي جمرات و جلوگیری از بروز حادثه احتمالی عنوان کرد. به گزارش واحد ارتباطات خبری بعثه رهبر معظم انقلاب، زين العابدين گفت: با اجرای این طرح به پهنای مرحله اول پل جمرات ۳۰ متر اضافه شده و تعداد بیشتری از زائران می‌توانند از این پل رفت و آمد کنند. وی افزود: کارهای تکمیلی پل، بعد از ایام مناسک حج شروع می‌شود و مرحله دوم و سوم طرح در سال آینده آماده خواهد شد. دولت عربستان امسال برای جلوگیری از ازدحام زائران خانه خدا در منطقه جمرات برنامه‌ریزی کرده است که براساس آن زائران کشورهای مختلف طبق زمان‌بندی به جمرات وارد می‌شوند. حج ۲۷، ص: ۱۶۲

پنج‌شنبه ۸۵/۹/۲۳

اشاره

بیست و سوم ذیقعدہ ۱۴۲۷

«شبی با قرآن» در جوار حرم پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

«کاروانیان نور» جمهوری اسلامی ایران، متشکل از قاریان و تواشیح خوانان بین‌المللی ایران، چهارشنبه شب در بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره گردهم آمدند و با برگزاری آیین «شبی با قرآن»، آیاتی از کتاب الهی و آسمانی را به گوش جان زائران شیفته و تشنه معنویت رساندند. در این مراسم که در سالن اجتماعات بعثه برگزار شد، علاوه بر جمع کثیری از زائران مرد و زن ایرانی، روحانیون و مدیران کاروان‌ها، تعدادی از شخصیت‌های خارجی شرکت‌کننده در حج سال جاری نیز حضور داشتند. این برنامه با همت «کاروان نور» و «رادیو قرآن» برگزار شد و جمعی از استادان، قاریان و حافظان بین‌المللی قرآن از چند کشور دیگر، میهمانان ویژه مراسم بودند. گروهی از زائران اهل سنت ایرانی نیز در کنار خیل خواهران و برادران شیعه خود، با حضور در این آیین، عشق و ارادت خویش را به قرآن مجید به نمایش گذاشتند. اجرای این برنامه را استاد عباس سلیمی به عهده داشت و چند تن از قاریان بین‌المللی از جمله: سید حسن موسوی، مرتضی آقایی و سید کریم موسوی به تلاوت حج ۲۷، ص: ۱۶۳ آیات روحبخش قرآن کریم و انجام نیایش پرداختند. گروه‌هایی از زائران کاروانهای قم، اصفهان و تهران نیز در این مراسم شرکت داشتند. قرار است مراسم مشابهی با عنوان «محفل انس با قرآن» در هفته آینده سه شنبه ۸۵/۹/۲۸ در همین سالن برگزار گردد.

دیدار آیه‌الله ری‌شهری از آشپزخانه مرکزی

بعد از ظهر امروز نماینده مقام معظم رهبری و هیئت همراه، در میان شور و نشاط کارکنان و دست‌اندرکاران آشپزخانه مرکزی «الدخیل»، در مدینه منوره از قسمت‌های مختلف آشپزخانه بازدید کردند. طارق الدخیل به همراه دو برادر خود مالک آشپزخانه است و علاوه بر آن چندین هتل از جمله هتل محل استقرار بعثه رهبری نیز تحت ملکیت اوست. صفوت عباسی که مصری‌الأصل و مقیم سعودی است، از طرف مالک آشپزخانه «الدخیل» مدیریت آن را به‌عهده دارد. علاوه بر او آقای نظافتی از طرف بعثه مسئولیت اشراف‌اداری بر این آشپزخانه و آشپزخانه مرکزی دیگر در مدینه را دارد. ۱۱۰ کارمند طبّاخ و دستیار طبّاخ ایرانی و ۲۲۰ نفر غیر ایرانی کارهای مختلف تأمین مواد، آماده‌سازی مواد، نظافت، پخت و پز، حمل و نقل و ... را به‌عهده دارند. مسؤولان آزمایشگاه آشپزخانه موظفند انواع مواد غذایی به‌ویژه گوشت مرغ، ماهی و ... را در هنگام تحویل و قبل از طبخ، مورد آزمایش قرار دهند و از بهداشت آن مطمئن شوند. در سالن آماده‌سازی گوشت، مرغ و ماهی، یک سالن مخصوص آماده‌سازی سبزیجات، یک سالن مخصوص دستگاه‌های کباب‌پزی دارای سه دستگاه اتوماتیک - که هر کدام ۵۰۰۰ سیخ کباب را در هر ساعت می‌پزند - و ۱۰ دستگاه کباب‌پزی عادی با ظرفیت ۴۰ سیخ در هر نوبت، یک سالن بزرگ انبار، یک سالن بزرگ جهت شستن و در آب نمک گذاشتن برنج، یک سالن برای شستشوی دیگ‌ها و دو سالن محل استقرار حج ۲۷، ص: ۱۶۴ هیترا که غذاهای پخته‌شده تا زمان حمل به هتل‌ها و استفاده زوار در آنها گرم نگه‌داشته می‌شود، از دیگر بخش‌های این آشپزخانه بزرگ است. در گاراژ اختصاصی آشپزخانه ۱۰ دستگاه کامیون ویژه پارک شده‌اند که هر کدام با نقل ۲۴ هیترا غذای زوّار ایرانی را رأس ساعات مقرر در هر ظهر و شب به هتل‌های محل استقرار آنان می‌رسانند. آیه‌الله ری‌شهری پس از بازدید مراحل مختلف تهیه و آماده‌سازی مواد غذایی و آگاهی بر کیفیت اقدامات شبانه‌روزی در پخت و توزیع غذا، از تلاش کارکنان و مسؤولان آشپزخانه مرکزی قدردانی کرده، از نوع غذاها و کیفیت پخت آنها اظهار رضایت نمود. طرح پخت متمرکز غذا در مدینه منوره و مکه مکرمه برای پنجمین سال متوالی زیر نظر کمیته تدارکات و تغذیه سازمان حج و زیارت انجام می‌شود که در این بازدید نیز حضور داشتند. آقای نظافتی مسؤول آشپزخانه‌های متمرکز مدینه در گزارشی مختصر برای بازدیدکنندگان گفت: «آشپزخانه‌های سازمان در هر ظهر و شب ۲۶۰۰۰ وعده غذا را طبق برنامه مصوّب، با روش مکانیزه و مطابق استاندارد، آماده و در اختیار کاروان‌ها قرار می‌دهند». او افزود: «از ویژگی‌های پخت متمرکز غذا در حج سال ۸۵، افزایش تجهیزات نگهداری مواد غذایی و پخت غذا، افزایش کیفیت مواد غذایی، آموزش کادر اجرایی آشپزخانه‌ها و مراقبت بیشتر نسبت به بهداشت آشپزخانه و صحت کارکنان ایرانی و غیر ایرانی است». نماینده سازمان در مدیریت آشپزخانه، نسبت به میزان استفاده زوّار از پخت متمرکز گفت: در مدینه منوره پخت کلیه غذای مورد نیاز کاروان‌ها متمرکز است. اما در مکه امسال ۶۰٪ از پخت متمرکز و ۴۰٪ از غذای آشپزخانه کاروان‌ها حج ۲۷، ص: ۱۶۵ استفاده می‌کنند که این ۴۰٪ هم به تدریج از غذای آشپزخانه متمرکز استفاده خواهند کرد. یک مقام مسؤول تغذیه در بعثه مقام معظم رهبری گفت: نتایج نظرسنجی‌های انجام شده از زائران ایرانی نشان می‌دهد که رضایت نسبی از بهبود کیفیت پخت غذا در سیستم پخت متمرکز در مدینه منوره و مکه مکرمه وجود دارد و رضایت زائران هر سال نسبت به سال قبل افزایش داشته است. این مسؤول در مقایسه بین وضعیت غذایی زائران ایرانی و سایر کشورها گفت: روش جمهوری اسلامی ایران در پخت متمرکز غذای حجاج برای بسیاری از کشورهای اسلامی الگو قرار گرفته و کشورهای مختلف در مذاکرات خود با مسؤولان ستاد حج جمهوری اسلامی ایران خواستار بهره‌گیری از تجارب سازمان حج ایران در این زمینه هستند. وی در پاسخ سؤالی درباره مقایسه ایران با سایر کشورها از حیث درصد استفاده از پخت متمرکز گفت: در بین چند کشور مانند اندونزی، مالزی و عراق که از روش پخت متمرکز غذا استفاده می‌کنند، بهترین، متنوع‌ترین و گسترده‌ترین طرح و برنامه غذایی را ایرانی‌ها دارند و هیچ کشوری مانند ایران حجم زیاد

پخت متمرکز و درصد بالایی استفاده‌کنندگان از آن را ندارد. در طرح پخت متمرکز، اصول و استانداردهای مختلف پخت و توزیع غذا در شرایط متفاوت حج رعایت می‌شود و بازرسانی از طرف بعثه مقام معظم رهبری به‌طور مستمر، با نظم و برنامه‌ای معین نسبت به مراحل مختلف، تأمین، نگهداری، تنظیف، آماده‌سازی، پخت و توزیع غذاها بازدید و نظارت می‌کنند. در ایام حج در عربستان، بسیاری از زائران کشورهای مختلف از جمله ترکیه، بخشی از وقت خود را در ایام حج صرف پختن غذا می‌کنند و یا غذای مورد نیاز خود را به‌صورت آزاد و شخصی از اغذیه‌فروشی‌های مکه و مدینه تأمین می‌کنند که فاقد حج ۲۷، ص: ۱۶۶ استانداردهای بهداشتی و کیفیت علمی لازم است. از نظر بسیاری از کارشناسان تغذیه در کشور عربستان، زائران ایرانی در مقایسه با زائران دیگر کشورها در ایام حج از بهترین و مناسب‌ترین تغذیه برخوردارند.

اظهارات «آیه‌الله مکارم شیرازی» در اعتراض به وضعیت جدید رمی جمرات

آیه‌الله مکارم شیرازی از مراجع عظام تقلید، نسبت به اقدامات سعودی‌ها در تغییر وضعیت رمی جمرات انتقاد کرد. بنابه گزارش برخی خبرگزاری‌ها، مسؤولان عربستان در پی کشته شدن مسلمانان در اثر ازدحام جمعیت هنگام رمی جمرات، طی چند سال اخیر، تصمیم به بازسازی جمرات و افزایش تعداد طبقات پل جمرات و زمان‌بندی رمی و تقسیم حج‌اج در راهروهای هفتگانه‌ای گرفته‌اند که هر راهرو به بخشی از جمره منتهی می‌شود و از مخلوط شدن جمعیت و ازدحام بی‌مورد جلوگیری می‌کند. آیه‌الله مکارم با استناد به مندرجات پایگاه اینترنتی سعودی «الجمرات» (۱) و تصاویر مربوطه، که موهم تقسیم‌بندی اصل هر جمره به هفت قسمت است (۲)، مطالبی توضیحی و اعتراض‌آمیز را در ابتدای درس خارج فقه اظهار داشتند که متن آن به شرح ذیل است: جمرات در امسال با سالهای قبل تفاوت کرده و عربستان تغییرات عظیمی در جمرات ایجاد کرده و به جای هر جمره، هفت جمره درست کرده که طول هر کدام ۱۲۵ متر و در مجموع حدود هزار متر است. در زیر این جمرات مکانی به صورت قیف است که ریگ‌های جمره به مرکز آن و همان جای سابق اصلی می‌ریزد. مطابق فتوای ما مشکل حل است، ولی فقهای دیگر این مبتنا را نپذیرفته‌اند، مشکل حج ۲۷، ص: ۱۶۷ بزرگی دارند. ما معتقدیم «جمره» به معنی «مجمع الحصى» (محل جمع شدن سنگریزه‌ها) است، و ستونها علامت و شاخص هستند. در رساله‌ای که در این زمینه نوشته‌ایم، حدود پنجاه مدرک برای این معنا از شیعه و اهل سنت نقل کرده‌ایم. مطابق فتوای ما، هر جا بزنند به جای اصلی می‌افتد و این کافی است، چون در روایات داریم که اگر سنگ به راحله و انسان دیگر و یا جای دیگر بخورد و به «جمره» بیفتد، کافی است. ولی آنها که می‌گویند باید به ستون بخورد، الآن ستونی در کار نیست؛ به جای یک ستون، هفت ستون است. اینجا یک سؤال مطرح است: آیا عربستان سعودی و علمای حجاز حق دارند هر گونه که دلشان بخواهد، اعمال و مناسک را تغییر دهند؟ آیا نباید شورایی تشکیل شود و از همه علما نظرخواهی شود؟ اینها چه ولایتی بر مشاهد مشرفه دارند؟ چرا علمای اسلام اعتراض نمی‌کنند؟ آنها باید با مشورت با علمای بلاد دیگر این کارها را انجام دهند و نباید علما ساکت بنشینند، باید اعتراض کنند، چون متعلق به تمام مسلمین است.

پیگیری ویژه جمرات در پی موضع‌گیری آیه‌الله مکارم شیرازی

امروز پس از انتشار خبر موضع‌گیری آیه‌الله مکارم در سایت‌های خبری، تحرک بی‌سابقه‌ای در بعثه به‌وجود آمد؛ تقریباً در همه جلسات به‌گونه‌ای در این باره سخنی به‌میان می‌آمد و هر کس به اقتضای دانسته‌های خویش نظری داد. معاونت آموزش و پژوهش بعثه طی تماس‌هایی با دفتر آیه‌الله مکارم و مسؤولان بعثه ایشان به دنبال جزئیات خبر و متن دقیق سخنان ایشان بود و از طرفی در مذاکره با رییس سازمان که به تازگی از جمرات دیدن کرده و حامل تازه‌ترین خبرها بود درصدد روشن‌تر کردن سرنوشت جمرات

و اطلاع دادن به آیه‌الله و تدارک و جمع و جور کردن موضوع بود. به گونه‌ای که در صورت اشتباه بودن اطلاعات دریافت شده، موضع گیری ایشان به نحوی توجیه شود. حج ۲۷، ص: ۱۶۸ تحرک خبرنگاران شبکه العالم و برخی خبرگزاری‌ها هم برای مصاحبه با آگاهان و مخبره درست و سنجیده خبر نیز در بعثه مشهود بود. این واقعه به درستی جایگاه مرجعیت شیعه و میزان حساسیت سردمداران امور فقاقت نسبت به مناسک حج و صحت عمل حج گزاران را نشان داد و ثابت کرد که مسؤولان و تصمیم گیران حج و مشاعر و مناسک آن، تنها علما یا حکام سعودی نیستند و هرگاه تغییری در یکی از مشاعر یا اماکن انجام مناسک حج لازم باشد، باید خود را موظف به گرفتن آراء مراجع سایر مذاهب، خصوصاً شیعیان بدانند و یا پیش از هرگونه اقدام، دست کم اطلاع‌رسانی لازم را به آنان داشته باشند. وگرنه هرگونه اشتباه احتمالی یا اعمال نظر نسنجیده خودمحرورانه در این امر خطیر، ارکان مدیریت و مباشرت آنان را در خدمت به حرمین و حجاج متزلزل خواهد ساخت.

اعلام برنامه‌های فرهنگی بعثه در ایام حج

روابط عمومی بعثه مقام معظم رهبری مستقر در مکه مکرمه، اهم برنامه‌های بعثه را طی ایام حج اعلام کرد. مسؤول روابط عمومی بعثه مقام معظم رهبری با اشاره به جزئیات برنامه‌های بعثه مقام معظم رهبری گفت: برنامه‌ها همه‌روزه در محل سالن اجتماعات بعثه در ساعت ۱۰ صبح با اجرای برنامه‌های عمومی شامل تلاوت آیاتی از قرآن مجید توسط قاریان ممتاز، اجرای مرثیه‌سرایی و مدیحه‌سرایی آغاز می‌شود و به تناسب ایام یکی از سخنرانان و خطیبان برجسته مانند آقایان: راشد یزدی، صدیقی، نقویان، ادبی و فرحزاد سخنرانی می‌کند. وی تصریح کرد: «درصد هستیم با استفاده از فرصت‌های کاروان‌ها از آنان دعوت کنیم تا در برنامه‌های بعثه شرکت کنند. همچنین با سرپرست محترم حجاج ایرانی دیدار و گفت‌وگو داشته باشند». حج ۲۷، ص: ۱۶۹ سلیمی، برگزاری مراسم دعای کمیل را از دیگر برنامه‌های بعثه عنوان کرد و اظهار داشت که در برنامه مراسم دعای کمیل، همه‌سال حدود ۲۴ هزار زائر ایرانی شرکت می‌کنند. این برنامه در کمتر از یک ساعت با نظم خاصی برگزار می‌گردد. وی خاطر نشان کرد که در بامداد هر آدینه که مصادف ایام تشریق نباشد، دعای ندبه را به یاد امام عصر علیه السلام در محل بعثه برگزار می‌کنیم. وی با اشاره به این که برنامه‌های مکه از اول ذیحجه آغاز خواهد شد گفت: روابط عمومی در نظر دارد یک گروه پیش‌رو را از همین جمعه به مکه مکرمه اعزام کند تا ضمن فراهم ساختن مقدمات کار، تربیتی اتخاذ کنند تا اولین دعای ندبه در مکه مکرمه برگزار شود. مسؤول روابط عمومی بعثه مقام معظم رهبری، برگزاری همایش‌های مختلف در مکه از جمله همایش تقریب بین مذاهب، همایش اهل بیت علیهم السلام، همایش فرهیختگان و همایش ایرانیان را از دیگر برنامه‌های بعثه عنوان کرد و گفت: امیدواریم با تدابیر لازم بتوانیم برنامه‌های ویژه مشاعر مقدسه و ایام را به نحو شایسته اجرا کنیم. اهم این برنامه‌ها مراسم باشکوه برائت از مشرکین، قرائت زیارت آل یاسین و دعای عرفه است. همچنین در منی ضمن اقامه نماز جماعت در اوقات شرعی، از سخنرانی چند تن از خطبای برجسته بهره‌مند خواهیم شد. وی افزود: «این برنامه‌ها پس از بازگشت از منی بلافاصله به صورت همزمان در مکه و مدینه تا آستانه ماه محرم ادامه خواهد یافت». سلیمی افزود: «برنامه جشن عید غدیر خم و مراسم شکر و نیایش نیز در مکه برگزار خواهد شد». وی در پایان از حضور اصحاب رسانه در اطلاع‌رسانی و پوشش خبری تشکر و قدردانی کرد و گفت که امیدوار است ذیل توجهات حضرت بقیه‌الله الاعظم - که امیرالحاج حقیقی است، برنامه‌ها بدون هیچ مشکلی برگزار شود.

دو خبر از واحد خواهران بعثه رهبری

۱. بنا بر اعلام مسؤولان واحد خواهران بعثه رهبر معظم انقلاب روز گذشته خواهران معینه برای بازدید از مسجد شجره و آشنایی با

کم و کیف کار به این مسجد اعزام شدند. خاطرنشان می‌شود آشنایی خواهران معینه با اماکن حساسی مثل مسجد شجره، می‌تواند در هنگام حضور زائران، بسیاری از کارها را آسان کند و امر مهمی همچون محرم شدن خواهران به‌طور صحیح و مطابق با شرایط خاص فقهی صورت گیرد و آرامش خاطر بیشتری برای خود خواهران معینه و نیز خواهران حج گزار فراهم آورد. ۲. بنابر اعلام یکی از خواهران معینه از کاروان ۲۰۱۶۵، روحانی و معینه کاروان در یک اقدام ابتکاری، با خرید تسبیح هزاردانه از بازار کوه احد، زائران را برای فرستادن هزار صلوات جهت سلامتی امام زمان علیه السلام تشویق می‌کردند. این خانم معینه افزود: «در هر سفر زیارتی در حدود ۲۵ هزار تومان اختصاص به خرید تسبیح هزاردانه می‌دهیم تا بدین وسیله، انگیزه بهره‌مندی از برکت تعداد بیشتری صلوات بر محمد و آل محمد را در همسفرانمان ایجاد کنیم».

آتش‌سوزی در اثر بی‌احتیاطی در اتاق ۴۲۷

عصر امروز هرکس وارد راهروهای طبقه چهارم بعثه می‌شد و دود حاصله از آتش‌سوزی و رفت و آمد و دویدهای خدمه هتل و تجمع برادران را می‌دید، تصور می‌کرد خطر خیلی جدی است و حداقل اتاق‌های سالن شرقی در معرض سرایت آتش‌سوزی قرار گرفته‌اند. اما زیاد طول نکشید و تقریباً همه مطمئن شدند که به لطف خدا، آتش در همان اتاق مهار شده و حتی بسیاری از وسایل شخصی برادران ساکن در اتاق هم سالم مانده‌اند. بی‌احتیاطی یکی از افراد مستقر در بعثه در روشن گذاشتن بخاری برقی پس از ترک اتاق و نامناسب بودن جای آن در روی کمد چوبی، اگرچه این بار با توجه به پرفرت و آمد بودن سالن و وقت حادثه، آتش‌سوزی وسیعی ایجاد نکرد و در همان لحظات اول با حج ۲۷، ص: ۱۷۱ تلاش عزیزان آتش‌سوزی مهار شد، لکن زنگ خطری بود که در صورت تکرار، خدای ناخواسته ممکن است خساراتی جبران‌ناپذیر پدید آورد.

مراسم با شکوه دعای کمیل در مدینه

امروز، از صبح حال و هوای غریبی در مدینه حکمفرما بود. هزاران هزار زائر دلباخته که زمزمه دعای کمیل در جوار مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و قبرستان غریب بقیع را در رویاهای خود جستجو می‌کردند، خود را برای حضور در این مراسم آسمانی آماده می‌کردند. شور و اشتیاق و انتظار، سکه رایج کاروان‌های ایرانی بود. پروانه دل همه زائران ایرانی، پرتوافشانی شمع کمیل در بین الحرمین را انتظار می‌کشید. با فرا رسیدن زمان مقرر، سیل خروشان مشتاقان منتظر از هر سو به حرکت در آمد و در جوار بقیع به دریا تبدیل شد و آرام گرفت. همه در جوار خانه پیامبر صلی الله علیه و آله و فاطمه علیها السلام میهمان خدا بودند. امشب بار دیگر، عطر مناجات علی، در مدینه پیچید و امشب علی علیه السلام در مدینه تنها نبود. همه مدینه با علی زمزمه می‌کرد: الهی و ربی من لی غیرک! امشب، زائران مشتاق دل خود را با مشبک‌های آسمانی بقیع گره زدند و در بیت الاحزان مدینه بر غربت و مظلومیت تبار آفتاب اشک ریختند. شب جمعه، آرزو و رویایی که سالیان سال در انتظارش بودیم و تحققش را در خواب هم نمی‌دیدیم، جامه تحقق گرفت: ما، مدینه، بین الحرمین و دعای کمیل!

در حاشیه مراسم

* پی‌گیری‌های مختلف جهت انجام مقدمات برگزاری دعای کمیل مدینه و هماهنگی‌های لازم با دستگاه‌های ذیربط سعودی، از همان اولین روزهای استقرار بعثه مقام معظم رهبری در مدینه شروع می‌شود. حج ۲۷، ص: ۱۷۲ * چند روز قبل از انجام مراسم اولین دعای کمیل، ده‌ها نفر از زائران ایرانی جهت تشکیل گروه انتظامات مراسم و تعدادی کمتر از آنها جهت برقراری سیستم

صوتی در منطقه بین‌الحریمین توسط کاروان‌ها انتخاب و به بعثه معرفی می‌شوند تا طی جلساتی آموزشی‌های لازم را دریافت کنند. * تبلیغات قابل توجهی نسبت به برگزاری دعای کمیل صورت می‌گیرد. روحانیون و مدیران کاروان‌ها، مسؤولان بعثه، دست‌اندرکاران امور فرهنگی و نشریه زائر به شکل‌های مختلف در ایجاد شوق فراوان زائران در مراسم فعالند؛ به‌طور مثال تیرت درشت نشریه زائر در روز چهارشنبه، «فردا شب، اولین دعای باشکوه کمیل در مدینه»، همراه تصویری نسبتاً بزرگ از دعای کمیل سال قبل مدینه، نیمی از صفحه اول را به خود اختصاص داده بود. * سعودی‌ها هر بار به بهانه‌هایی همچون افزایش خطر گروه‌های افراطی و احتمال بروز مشکلات امنیتی تأملاتی دارند، اما عاقبت به برگزاری دعا طی چند شب جمعه رضایت می‌دهند و همکاری‌هایی هم دارند. * از ساعات اولیه صبح پنج‌شنبه، در کاروان‌ها، ستاد و بعثه ایران، افراد و گروه‌ها خود را برای برگزاری منظم، بی‌خطر و باشکوه مراسم آماده می‌سازند. * جمع شدن و استقرار مردم در منطقه بین بقیع و نرده‌های دور مسجدالنبی صلی الله علیه و آله بلافاصله بعد از پایان نماز عشا (حدود ساعت ۷/۳۰ بعد از ظهر) آغاز می‌شود و استقرار کاروان‌ها بیشتر از ساعت ۹ تا ۹/۴۵ صورت می‌گیرد. * مأموران داخل مسجدالنبی صلی الله علیه و آله از ساعت ۹ نسبت به بسته شدن زودتر درها در شب برگزاری اعلان مکرر دارند و از ساعت ۹/۳۰ شروع به بستن درهای حرم می‌کنند و قبل از ساعت ۱۰ کلیه درهای حرم و صحن‌های اطراف بسته است. * نیروهای امنیتی و انتظاماتی سعودی همراه با لباس و تجهیزات ویژه در کنار پلیس ضدشورش که هیکل و هیبتی نسبتاً رعب‌انگیز دارند، از حدود ساعت ۸ از اطراف محل برگزاری و در طول خیابان‌های منتهی به بین‌الحریمین مستقر می‌شوند و از ساعتی قبل از حج ۲۷، ص: ۱۷۳ شروع مراسم سخت‌گیری خود را نسبت به کنترل رفت و آمدها و منع غیر ایرانیان به محوطه افزایش می‌دهند. * پشت نرده‌های صحن مطهر، بالای پله‌های بقیع و راهروهای غربی آن، روی پشت‌بام‌های مسجدالنبی صلی الله علیه و آله در قسمت مشرف بر بقیع، علاوه بر نیروهای انتظامی افرادی در حال رفت و آمدند که تعداد فیلم‌برداران در بین آنها کم نیست. * نیروهای انتظاماتی که سن اغلب آنها بین ۳۰ تا ۴۰ سال نشان می‌دهد، در حالی که دست‌های یکدیگر را گرفته‌اند دور منطقه محل برگزاری مراسم را احاطه کرده و بر باز بودن مسیر رفت و آمد کنترل کامل دارند. تعدادی از آنان نیز در مسیرهای منتهی به محوطه در کنار مأموران پلیس سعودی، راهنمایی حجاج به مکان مراسم را برعهده گرفته‌اند. * بخشی از مکان برگزاری دعا که تقریباً مقابل در بزرگ ورودی بقیع قرار دارد، برای شخصیت‌ها، نمایندگان بعثه‌های مراجع، روحانیون و مسؤولان بعثه و قسمت‌های مربوطه در نظر گرفته شده که آن هم تا حدود بیست دقیقه قبل از ساعت ۱۰ کاملاً پر شده بود. * چند دقیقه قبل از ساعت ۱۰، نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی، با تعدادی از همراهان در کنار رییس سازمان و معاونان بعثه و ستاد در محل برگزاری مستقر شدند. * رأس ساعت ۱۰ شب، مراسم دعای کمیل در فضایی کاملاً روحانی و معنوی، با مقدمه کوتاه مجری و قرائت دل‌انگیز آیات قرآن توسط یکی از قاریان ممتاز ایرانی شروع شد. پنج دقیقه قرائت قرآن، ده دقیقه مداحی با زمان‌بندی دقیق و شروع دعا رأس ساعت ۹/۱۵ و پایان آن در ۹/۴۵ دقیقاً نیم‌ساعت و باز هم مداحی ده دقیقه‌ای و ختم مراسم با تکرار آیه شریفه *أَمَّنْ يُجِيبُ ...* ی و دعاهای آیه‌الله ری‌شهری و تذکرات پایانی مسؤول روابط عمومی بعثه، همه در پنج دقیقه، نظم چشمگیر این مراسم را رقم می‌زد که از دیدگاه خیلی از شرکت‌کنندگان و نیز مسؤولان سعودی، شاخص‌ترین ویژگی آن به‌شمار می‌رود. * سرپرست حجاج در دعای پایانی که به زبان عربی و با آمین‌های شورانگیز زائران حج ۲۷، ص: ۱۷۴ ایرانی همراه بود، برای نابودی دشمنان اسلام و اتحاد مسلمانان دنیا دعا کرد و پیروزی برادران مسلمان در کشورهای فلسطین، لبنان، عراق و افغانستان را خواستار گردید. او همچنین برای انجام شدن هرچه باشکوه‌تر انتخابات فردا در ایران و انتخاب نمایندگان اصلح دعا کرد. * در تذکرات پایانی از مردم خواسته شد که در کمال آرامش به سمت محل اسکان خود حرکت کنند و از هرگونه شعاری، حتی فرستادن صلوات خودداری کنند. مسؤول روابط عمومی در همین تذکرات پایانی مراسم از همکاری مسؤولان سعودی و مأموران انتظاماتی آنان نیز تشکر کرد. * نیروهای صدا و سیما با استقرار در محل و فیلم‌برداری از کلیه مراحل برنامه و ارسال به ایران و پخش کامل

مراسم از شبکه ۳ صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران با تأخیری حدود یک ربع، فعالیتی چشمگیر و تحسین‌برانگیز داشتند. * به‌خاطر توجه بیشتر به دعا، رعایت نظم و آرامش جلسه و نیز به‌خاطر این که تمام برنامه توسط مؤسسه فرهنگی مشعر ضبط و در اختیار زائران قرار می‌گیرد، از آنان خواسته شده بود که از عکاسی و فیلم‌برداری در طول مراسم خودداری کنند که متأسفانه برخی زوآر این درخواست را نادیده گرفتند. * صدای سرفه‌ها و آوای موزیک تلفن‌های همراه، تنها صداهایی بود که هر از چند گاه با نوای روحبخش دعا درهم می‌آمیخت و شاید برای برخی‌ها حساسیت می‌آفرید. * قاری دعای کمیل که، هم باید سقف دقیق نیم ساعت را رعایت کند و هم باید به ملاحظه سعودی‌ها و عرب‌های حاضر در مراسم، لهجه‌ای عربی در قرائتش داشته باشد، احتمالاً از این که چنین مراسمی باید شور و حال معنوی مناسب‌تر و حزن و سوز بیشتری داشته باشد، غافل می‌ماند و گرنه با چنین دعایی، در چنین مکانی، با چنین مردم دلسوخته و آماده‌ای، چه گریه و ناله‌ای و چه انقلاب دل‌هایی را می‌توانست باعث شود. * پس از پایان مراسم، تعدادی از درهای اطراف صحن پیرامون مسجدالنبی صلی الله علیه و آله باز حج ۲۷، ص: ۱۷۵ شد و زائرانی که در سمت شرق و شمال مسجدالنبی سکونت داشتند با عبور از صحن مسیر کوتاه‌تری را پیمودند. * هیچ مزاحمتی پس از پایان دعا برای زیارت‌خوانان و گریه‌کنندگان اطراف محل برگزاری، ایجاد نشد. یکی دو کاروان به‌صورت دسته‌جمعی و بقیه یا به همراه خانواده یا به تنهایی، در همان فضای بین‌الحرمین دعا می‌خواندند یا به زیارت مشغول بودند و گریه و زمزمه داشتند. * حدود ساعت ۱۱/۳۰ شب، نظافتچی‌ها که اکثراً هندی و بنگلادشی بودند و لباس نارنجی‌رنگ با نوار فسفری شب‌تاب بر تن داشتند، از سمت جنوب محوطه، با کمک ماشین‌های آب‌پاش به نظافت اطراف حرم و محل برگزاری دعا مشغول شدند. * یکی از مسؤولان بعثه می‌گفت: «قبل از برگزاری دعا، تعدادی خانم به من مراجعه کردند و پرسیدند: کجا می‌توانیم نماز بخوانیم؟ با تعجب پرسیدم: مگر تا حالا نمازتان را نخوانده‌اید؟ گفتند: ما همین حالا - یکسره از فرودگاه آمده‌ایم، برای این که مبادا فرصت شرکت در دعای کمیل بین‌الحرمین را از دست بدهیم، هتل نرفته‌ایم. گفتیم حتماً یک جایی برای نماز خواندن قبل از دعا پیدا می‌کنیم. * آیه‌الله ری‌شهری در جلسه‌ای پیرامون شوق فراوان زائران برای شرکت در دعای کمیل مدینه اظهار داشت: برخی از زائران که روز پنج‌شنبه زمان حرکت کاروانشان برای سفر به مکه است، به ما مراجعه می‌کنند و با گریه و زاری درخواست می‌کنند که سفر کاروان جوری تنظیم شود که بتوانند قبل از حرکت به مکه، در دعای کمیل شرکت کنند.

اماکن تخریب‌شده در اطراف مسجدالنبی صلی الله علیه و آله

آنان که این روزها در مدینه منوره، مهمان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام هستند، کما بیش در جریان هستند که در حوالی مسجدالنبی، قبلاً اماکن حج ۲۷، ص: ۱۷۶ تاریخی و مقدسی وجود داشت که اگرچه ممکن است بازسازی شده باشند، لکن یادآور همان بافت قدیمی شهر مدینه در صدر اسلام و ساخت باستانی مساجد کوچک ولی با معنویت و ساده آن زمان بودند. زائران شهر پیامبر صلی الله علیه و آله این روزها دیگر نشانی از مسجد حضرت علی علیه السلام و مسجد حضرت زهرا علیها السلام در اطراف مسجدالنبی نمی‌یابند. امروزه ساختمان‌های ده پانزده طبقه هتل‌ها و مهمانپذیرها که به برکت زائران پیامبر صلی الله علیه و آله به محل کسب میلیونی و میلیاردی سرمایه‌داران خوشگذران سعودی تبدیل شده است، دیگر حتی اندیشه آن ساختمان‌های قدیمی و اماکن مقدس تاریخی را از ذهن‌ها زدوده است. امروزه حتی دیدن گنبد‌های مسجد غمامه که منظره چشم‌نوازش از کنار مسجدالنبی هوای رفتن و نماز خواندن در آن را در دل زنده می‌کرد، باید از لابه‌لای ساختمان‌های بی‌روح سرمایه‌پرستان گذر کرد. و حتی برای وارد شدن و دو رکعت نماز خواندن در مسجد بلال، باید از بین مغازه‌های لوکس که عرضه‌کننده لوازم آرایش و لباس زنانه و وسایل الکتریکی و الکترونیکی ساخت شرق و غرب بی‌خبر از خداست، عبور کرد و بر بام همین بازارهای وسوسه‌انگیز که جولانگاه شیطان است، در طبقه دوم، در زیر گنبدی که هیچ تناسبی با

بلال و مسجدش ندارد، خدای بلال را عبادت کرد! آنچه در پی می‌آید، مقاله‌ای است با همین عنوان که گویا در پاسخ به جست‌وجو برخی زوّار مدینه‌النبی صلی الله علیه و آله برای یافتن اثری از آن اماکن تخریب‌شده به دست سعودی‌ها، در نشریه زائر چاپ شده است:

اماکن تخریب‌شده در اطراف مسجدالنبی صلی الله علیه و آله

۱. محله بنی‌هاشم کوچه باریکی بود که یک طرف آن مقابل «باب‌البقیع» مسجدالنبی و طرف دیگر آن در مقابل قبرستان بقیع قرار داشت. این محله در سال ۱۳۶۴ ش. به‌عنوان طرح توسعه اطراف مسجدالنبی تخریب و تسطیح شد. خانه‌های معروفی که در این محله و اطراف آن وجود داشت عبارت بودند از: حج ۲۷، ص: ۱۷۷ * خانه امام جعفر صادق علیه السلام؛ * خانه ابویوب انصاری (اقامتگاه پیامبر)؛ * خانه ابوبکر و عثمان. ۲. مقبره عبدالله، پدر پیامبر گرامی اسلام. مرقد آن بزرگوار در جنوب غربی مسجدالنبی و در شرق مسجد علی بن ابی‌طالب بود. احداث خیابان زیرگذر در آن محدوده باعث شد تا محل قبر به کنار مسجدالنبی منتقل شود که در طرح توسعه و بازسازی مسجدالنبی و اطراف آن، هم‌اکنون محل قبر در مدخل در شماره ۵ مسجدالنبی به‌نام «باب‌قبا» قرار دارد. مساجد اطراف مسجدالنبی صلی الله علیه و آله غیر از مسجدالنبی و مسجد قبا که تاریخ آن به طور مختصر گذشت، تعداد هفت مسجد دیگر در محل‌هایی که نماز عید فطر و قربان توسط پیامبر صلی الله علیه و آله اقامه می‌شد، ساخته شد که در حال حاضر سه مسجد موجود است و سایر مساجد در جریان طرح توسعه و نوسازی مسجدالنبی و اطراف آن تخریب گردید. مساجد موجود- که در فاصله پانصدمتری مسجدالنبی و در سمت جنوب غربی آن قرار دارند- عبارتند از: ۱. مسجد غمامه؛ یکی از روزها در آفتاب گرم و سوزان، رسول خدا صلی الله علیه و آله در این محل نماز عید می‌خواندند. از طرف خداوند ابری در آسمان ظاهر شد و بر سر پیامبر صلی الله علیه و آله سایه افکند تا نماز به پایان رسید. چون ابر را به عربی «غمامه» می‌گویند، از این رو این مسجد به «مسجد غمامه» معروف است. ۲. مسجد ابوبکر؛ پس از پیامبر صلی الله علیه و آله ابوبکر نیز در این جا نماز عید اقامه می‌کرده است. ۳. مسجد علی بن ابی‌طالب علیه السلام؛ آن حضرت نیز در این مکان نماز عید اقامه کرده است.

مسجد الإجابة

نجران، نقطه مرزی حجاز و یمن، سرزمینی مسیحی‌نشین بود. رسول خدا صلی الله علیه و آله مسیحیان آن‌جا را به اسلام فراخواند. آنها مشورت کردند و قرار شد گروهی از سران نجران به مدینه رفته، دلایل نبوت پیامبر را بررسی کنند. هیئت نمایندگی که در رأس آن سه تن از بزرگان آنها بودند، خدمت پیامبر صلی الله علیه و آله رسیدند و درباره حضرت عیسی گفت و گو کردند. آنها عیسی علیه السلام را پسر خدا می‌دانستند، ولی پیامبر صلی الله علیه و آله می‌فرمود: او بنده خداست. طرفین حاضر نبودند نظر یکدیگر را بپذیرند. فرشته وحی بر آن حضرت نازل شد و فرمود: *يَقُولُ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَلْهُمْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ* (۱). بنا بر این شد که در موعد معینی، در خارج از شهر (محدوده فعلی مسجد مباحله) به مباحله بروند. سران نجران از قبل گفته بودند اگر دیدید پیامبر با ساز و برگ نظامی به میدان آمد، بدانید وی به نبوت خود اعتماد ندارد؛ ولی اگر بدون تشریفات و با عزیزان خود آمد، بدانید پیامبر واقعی است و در این صورت حاضر به مباحله نشوید. مسیحیان ناگهان دیدند که پیامبر صلی الله علیه و آله همراه حضرت علی علیه السلام و فاطمه علیها السلام در حالی که حسین علیه السلام را در آغوش و دست حسن علیه السلام را در دست داشت، گام به میدان مباحله نهاد و به آنها فرمود: «هرگاه من دعا کردم، شما آمین بگویید». در آن لحظه اسقف نجران گفت: «من چهره‌هایی را

می‌بینم که هرگاه دست به دعا بردارند تا بزرگ‌ترین کوه‌ها از جای کنده شود، بی‌درنگ کنده می‌شود. اگر ما با این‌ها مباحثه کنیم، همه نابود می‌شویم؛ از این رو حاضر به مباحثه نشدند و قرار شد، هر ساله مبلغی به عنوان مالیات به حکومت اسلامی پردازند و در قبال آن تحت سرپرستی حکومت اسلامی زندگی کنند. حج ۲۷، ص: ۱۷۹ داستان مباحثه در بیست و چهارم ذیحجه سال نهم هجرت رخ داد. یک روز پس از نماز در این محل، دعای پیامبر صلی الله علیه و آله بسیار طولانی شد. وقتی از ایشان علت را جویا شدند، فرمود: از خداوند سه چیز خواستم که دو خواسته‌ام اجابت شد. به این سبب آن مسجد را «مسجد الإجابة» نیز می‌نامند. آن دو خواسته این بود که خدایا! امت مرا به فقر و گرسنگی و غرق شدن نابود مکن. چون قبیله بنی معاویه در این محل سکونت داشتند، در بازسازی جدید، آن را «مسجد بنی معاویه» نام نهادند.

مسجد ابوذر غفاری

این مسجد در انتهای خیابان ابوذر است. پیامبر صلی الله علیه و آله در این مکان وضو گرفتند و پس از نماز، سجده‌های طولانی داشتند. برای یادبود، این مسجد را در آن مکان ساختند. بعضی‌ها گفته‌اند که مکان مسجد، منزل ابوذر غفاری بوده است.

حمله جوان متعصب وهابی به دو زن ایرانی

دو زائر ایرانی هنگام مشرف شدن به حرم نبوی صلی الله علیه و آله، مورد حمله یک جوان دیوانه قرار گرفته، مضروب و مجروح شدند. این جوان که به شهادت مأموران و کسبه اطراف حرم، دارای اختلال روانی است، بدون هیچ‌گونه دلیل و مقدمه‌ای، ناگهان به سمت دو بانوی ایرانی حمله می‌برد و آنان را به شدت مورد ضرب و شتم قرار می‌دهد، به طوری که بی‌درنگ آنان را به بیمارستان منتقل می‌کنند و تحت درمان قرار می‌دهند. یکی از مسؤولان ستاد مدینه در پی این حادثه گفت: «به زائران و به خصوص خانم‌ها توصیه می‌کنیم حتی الامکان به صورت گروهی به حرم مشرف شوند و در مسیر حرکت از توجه به افراد یا مسائل مشکوک بپرهیزند.» «توصیه دیگر اینکه خانم‌ها، به جهت اینکه در یک کشور خارجی هستیم، حتی حج ۲۷، ص: ۱۸۰ الامکان با یک همراه مرد از محل اسکان خارج شوند». گفتنی است که این جوان ۱۶ ساله توسط مأموران سعودی دستگیر شده و مسؤولان ستاد مدینه در حال پیگیری مراحل قانونی این قضیه هستند.

جمعه ۲۴ / ۹ / ۸۵

اشاره

بیست و چهارم ذیقعد ۱۴۲۷

بازدید نماینده مقام معظم رهبری و هیئت همراه از بعثه مراجع عظام تقلید

از اولین ساعات بامداد امروز بازدید آیه‌الله ری‌شهری و جمعی از مسؤولان و روحانیون بعثه رهبری از بعثه مراجع عظام تقلید شروع شد و دفاتر آیات عظام: فاضل لنکرانی، سیستانی، شاهرودی، طباطبایی، حکیم، مکارم شیرازی، وحید خراسانی، صافی گلپایگانی، موسوی اردبیلی، عزالدین حسین زنجانی، بهجت، شبیری زنجانی، فیاض، نوری همدانی و حائری به ترتیب مورد بازدید قرار گرفت. در این دیدارها انواع مختلف بحث‌های فقهی مربوط به جمرات، خروج از مکه در موسم، فاصله دو عمره، سعی از طبقه دوم سعی

وقوف اضطراری و غیره و انواع مباحث اجتماعی و سیاسی حج و پاره‌ای کشورهای اسلامی مطرح گردید. این دیدارها تا اندکی پیش از اذان ظهر ادامه یافت و هر کدام در جوی آکنده از صمیمیت و در فضایی سرشار از احترام متقابل برگزار شد. اگرچه زمان این دیدارها کوتاه بود اما مباحث مطرح شده در آنها قابلیت بررسی‌ها و پیگیری‌هایی طولانی را داشت که امید است با اختصاص کمیته‌هایی تخصصی در آینده‌ای نزدیک تحقق یابد.

دیدار بعثه حج عراق با نماینده مقام معظم رهبری

آیه‌الله ری شهری در این دیدار ضمن ناگوار و نگران کننده شمردن حوادث کنونی عراق، اظهار امیدواری کرد که به برکت سرزمین وحی و خانه توحید، همه مسؤولان عراق، همدل و همیار هم باشند. او گفت: «امیدواریم اختلافات موجود در عراق هرچه زودتر به پایان برسد و دشمنان خارجی و در رأس آنها آمریکا از عراق خارج شوند و سرنوشت مردم عراق را به دست خودشان بسپارند». او با اشاره به فرمایش رهبر معظم انقلاب در پشتیبانی دولت و مردم ایران از مردم عراق افزود: همه مسؤولان و مردم ایران آمادگی دارند که در کنار مردم عراق و دولت منبعث از آرای آنان بایستند تا دولت عراق بتواند سیادت عراق را حاکم گرداند و مشکلات موجود در عراق را حل کند. سرپرست حجاج ایرانی به روند قضایی پیگیری پرونده جنایات بی‌شمار صدام اشاره کرد و گفت: «سقوط صدام برای همه ما و همه کسانی که دوستان مردم عراق هستند، خوشحال کننده بود و امیدواریم هرچه زودتر به جزای اعمالش برسد؛ اگرچه هر نوع مکافات برای این سفاک کم است و کیفر اصلی او در قیامت در پیشگاه دادگاه عدل الهی خواهد بود». وی با زیاد دانستن مشکلات عراق گفت که آنچه می‌تواند این همه مشکل را حل کند، وحدت مردم عراق است. محمد تقی المولا رییس هیئت عالی حج و عمره و رییس بعثه حج عراق با اظهار خوشنودی از حضور در بعثه حج جمهوری اسلامی ایران در شهر رسول الله اظهار امیدواری کرد که این دیدارها زمینه بهره‌گیری از سیره و اخلاق پیامبر بزرگوار باشد که محبت، برادری، یگانگی و وحدت‌گرایی را به همه انسانها آموخت. او که در رأس هیئتی متشکل از روحانیون شیعه و سنی و کارگزاران فرهنگی و اجرایی حج کشور عراق در بعثه مقام معظم رهبری حضور یافته بود، گفت: حج ۲۷، ص: ۱۸۳ ما مراتب تقدیر و تشکر خود را به شما و مسؤولان جمهوری اسلامی تقدیم می‌کنیم که همواره آغوش خود را برای پذیرایی مردم کرد، عرب و ترک عراقی باز کردید و در زمانی که صدام با حمایت اربابانش ما را می‌کشت، دل‌های خود را کانون محبت و حمایت ما قرار دادید؛ هیچ کس و هیچ دولتی مانند ملت، دولت و رهبری ایران غمخوار و کمک کار ما نشد. رییس بعثه حج عراق با اشاره به خطر درگیری‌های طائفه‌ای که امنیت عراق را به شدت تهدید می‌کند، گفت: ما در گذشته دور از هر گونه جنگ و نزاع بین طوائف بودیم، بین کرد و عرب، عرب و فارس و هر طائفه با طائفه دیگر وصلت می‌کرد، حتی در تجارت و صنعت شراکت با هم داشتند. آنچه که حالت جبهه‌گیری طائفه‌ای را بین مردم عراق ایجاد کرد، نظام بعثی، خاصه صدام بود که تعداد کثیری از شیعیان را می‌کشت و در روزنامه‌های بعثی آنان را سبب فتنه و مشکلات معرفی می‌کرد. همچنان که از اهل تسنن هم تعداد زیادی را می‌کشت و آن را به گردن شیعیان می‌انداخت. از کردها هم می‌کشت و خانه‌هایشان را ویران می‌کرد. اوقف فقط ۱۸۰۰۰ نفر از کردها را در جریان «انفال» کشت. هدف او تضعیف کل طوائف عراق بود. آمریکایی‌ها آمدند، صدام دستگیر شد، اما جماعت او، با همان طرز فکر آزاد ماندند. باقیمانده‌های صدام و تکفیری‌ها هستند که شیعه‌کشی راه انداخته‌اند. البته وجود اجنبی‌ها نیز پشت این ناامنی‌هاست. در این جلسه نماینده رسمی اهل تسنن و مسؤول امور تبلیغاتی بعثه عراق نیز سخنانی ایراد کردند. گفتنی است که بنا به اظهارات مسؤولان عراقی حاضر در این دیدار، در حج سال جاری ۳۲۰۰۰ زن و مرد عراقی شرکت دارند که از بین ۳۴۳۰۰۰ ثبت‌نام کننده، از طریق قرعه انتخاب شده‌اند. البته ثبت‌نام کنندگانی که بین ۸۰ تا ۱۰۰ سال سن داشته‌اند، بدون قرعه‌کشی اعزام شده‌اند. همچنین تعدادی از خانواده شهدا نیز بدون قرعه در زمره حج ۲۷، ص: ۱۸۴ حجاج امسال قرار گرفته‌اند. هزینه سفر حج هر عراقی یک هزار دلار است

و بقیه هزینه از طرف دولت اختصاص داده می‌شود. در ایام وقوف در عرفات و منی غذای آماده در اختیار حجاج قرار می‌گیرد و در بقیه ایام کمک‌هزینه غذا داده می‌شود و خودشان غذا تهیه می‌کنند. البته مسکن و نقل و انتقالات را بعثه عهده‌دار می‌شود. نیمی از حجاج عراقی از طریق هوایی و بقیه از راه‌های زمینی به عربستان سفر می‌کنند. در پایان این دیدار صمیمانه، برای معرفی ۱۵ نفر از افراد بعثه عراق به سازمان حج و زیارت جمهوری اسلامی ایران، جهت دریافت آموزش‌های لازم در زمینه اداره امور حج طی یک دوره کوتاه مدت، توافق گردید. همچنین مقرر شد مسؤول محترم ستاد مدینه، پیگیری‌های لازم را در امر زمانبندی و برنامه‌ریزی و مقدمات اجرایی عهده‌دار باشد.

آمادگی شرایط مکه برای برگزاری حج تمتع

رییس سازمان حج و زیارت ایران اعلام کرد: «همه‌چیز در مکه مکرمه برای انجام اعمال حج تمتع زائران ایرانی فراهم شده است». او شامگاه امروز در گفت‌وگو با خبرنگاران گفت: «سیستم حمل و نقل، امکانات پزشکی، امور تغذیه و مسکن زائران ایرانی در مکه مکرمه در مقایسه با سال گذشته در وضعیت مطلوب‌تری قرار دارد». سید مصطفی خاکسار که به تازگی از امکانات زائران ایرانی و فعالیت‌های ستاد حج در مکه مکرمه بازدید کرده، افزود: تا پایان شب گذشته حدود ۷۵۰۰ نفر از جده و مدینه وارد مکه شده‌اند و این تعداد امروز به ۱۰ هزار نفر می‌رسد. خاکسار قهرودی درخصوص هماهنگی با مسؤولان سعودی گفت: «در مذاکراتی که با مسؤولان ذریبط عربستان انجام شد، آنان درخصوص ارائه خدمات لازم به زائران ایرانی در سه روز اقامت آنان در مشاعر مقدسه اعلام آمادگی کردند تا تمام امکانات حج ۲۷، ص: ۱۸۵ بهداشتی مربوط به دستشویی‌ها، وضوخانه‌ها، نظافت گذرگاه‌های بین چادرها، محل‌های خاص تراشیدن سر و غیره را برای زائران ایرانی فراهم کنند. وی در رابطه با وضعیت حمل و نقل افزود: «درخصوص تأمین اتوبوس برای عزیمت به عرفات نیز بحث شد و مقرر گردید طبق برنامه زمان‌بندی شده، کاروان‌های ایرانی، با ۲۰۰۰ دستگاه اتوبوس حرکت کنند. رییس سازمان حج جمهوری اسلامی ایران با اشاره به حضور جانبازان در برخی کاروان‌ها گفت: در این خصوص نیز تسهیلات بیشتری برای جانبازان تدارک و فرصت و امکانات مناسب‌تری برای تردد آنان به حرم در نظر گرفته شده و همچنین از لحاظ تأمین وسایل مورد نیاز و مسکن متناسب، در مقایسه با سال‌های گذشته، از تسهیلات بهتر و بیشتری برخوردارند.

سخنان خطیب مسجدالحرام

خطیب جمعه مسجدالحرام، دکتر شیخ صالح بن حُمَید از مسلمین خواست تا در برابر تجاوز و تهاجم دشمنان، به اوضاع و احوال خود پردازند و راه سازندگی را با خوب گوش دادن به حرف‌های دیگران و ایجاد رابطه با طرف مقابل طی کنند! او گفت: امروز مسلمانان به خوبی احساس می‌کنند که دین آنان شدیداً مورد تجاوز و تهاجم قرار گرفته است. درباره علل این تهاجم بی‌رحمانه تاکنون کنفرانس‌ها و اجلاس‌های بسیار تشکیل شده و مقالات و کتاب‌هایی نیز به چاپ رسیده است. آنچه اهمیت دارد این است که مسلمانان باید به اوضاع و احوال خود پردازند و راه سازندگی و تعالی را طی کنند و اجازه ندهند که گفتار ناهنجار دیگران در دل آنان تأثیر بگذارد. گفته معروفی است که می‌گوید: هرگاه مردم از پشت سر به سوی شما سنگ پرتاب کردند، نشانه آن است که شما از آنان پیشی گرفته‌اید. خطیب جمعه مسجدالحرام افزود: حج ۲۷، ص: ۱۸۶ ما باید عادت کنیم تا اظهارات طرف مقابل را گوش دهیم و با طرف مقابل رابطه ایجاد کنیم و همین امر کلید موفقیت ما خواهد بود. ما برای قانع کردن دیگران نسبت به حقانیت دین اسلام باید برخوردار از اخلاق پسندیده و نرمش لازم باشیم؛ به طوری که الگوی دیگران شویم. زیرا استفاده تنها از عقل و

منطق هرگز کافی نیست. ما برای این که بتوانیم موضع مناسبی اتخاذ کنیم، مجبوریم به خوبی و با اخلاق حسنه به سخنان مخالفان گوش دهیم. بهترین نوع گوش دادن آن است که با آرامش سخنان کسی را بشنویم که با غیظ و غضب با ما سخن می‌گوید.

آغاز فعالیت اتوبوس‌رانی جمهوری اسلامی ایران در مکه مکرمه

با ورود تدریجی زائران ایرانی به شهر مکه مکرمه، شبکه حمل و نقل درون‌شهری متعلق به جمهوری اسلامی ایران در این شهر به‌طور شبانه‌روزی با ظرفیت کامل فعال شد. به گزارش واحد ارتباطات خبری بعثه مقام معظم رهبری، ایرانیان زائر در بیت‌الله الحرام می‌توانند به‌طور رایگان در طول شبانه‌روز از مقابل هتل کاروان خود از اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های این شبکه حمل و نقل درون‌شهری استفاده کنند. به‌موجب این گزارش، شبکه حمل و نقل ایرانی دارای خطوط متعددی است که زائران را از محل مسکونی‌شان واقع در ۱۸ منطقه شهری مکه مستقیماً به حرم مطهر انتقال می‌دهد. برای سهولت تشخیص اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های ویژه حمل زائران ایرانی تمامی آنها مزین به پرچم بزرگ جمهوری اسلامی و نصب پاره‌خط هستند. براساس اطلاعیه‌ای که از سوی معاونت حمل و نقل درون‌شهری نمایندگی حج و زیارت جمهوری اسلامی ایران در عربستان صادر شده از تاریخ ششم تا چهاردهم ذیحجه به دلیل محدودیت‌های ترافیکی در مکه مکرمه و اعزام اتوبوس‌ها برای انتقال زائران به مشاعر مقدس، خدمات‌رسانی حمل و نقل درون‌شهری در این فاصله زمانی موقتاً تعطیل خواهد بود.

همسران و دختران مطوفان، در خدمت بانوان حجاج ایرانی

مؤسسه مطوفان حجاج ایرانی در سال جاری، با رهنمود رییس هیئت مدیره آن دکتر طلال قطب، دست به ابتکار عملی تازه زده و آن، استفاده از همسران و دختران مطوفان، جهت پذیرایی و خدمت‌رسانی به بانوان حج‌گزار ایرانی است. در این عمل کاملاً تبلیغاتی، قرار است از این زنان در کمک‌رسانی به زنان بیمار در کاروان‌های حجاج ایرانی استفاده شود. مؤسسه در نظر دارد ضمن رسیدگی به بیماران زن ایرانی، هدیه‌هایی را هم به آنان تقدیم کنند! مهندس طلال مکی نایب رییس هیئت مدیره مطوفان ایرانی گفت: «در سال جاری جمعی از این زنان به استقبال از بانوان ایرانی در سالن فرودگاه‌ها رفتند و اکنون نیز به خدمت و پرستاری از زنان باردار ایرانی که احتمال وضع حمل در مدینه و مکه را دارند، مشغولند». این مؤسسه چنان که از نامش پیداست، از دیرباز جهت همراهی و راهنمایی حجاج در امر طواف و سایر مناسک حج تشکیل شده و برای تأمین چادر و برخی ضروریات و توقف در عرفات و منی هم اقداماتی انجام می‌داده است؛ اینک سال‌های طولانی است که با وجود گرفتن صدها میلیون دلار از حجاج به‌طور هرساله، کم‌ترین خدمات را آن هم فقط در عرفات و منی انجام می‌دهند و تنها اسمی بی‌مسما و عنوانی رسمی برای کسب درآمدهای کلان از حج است. به نظر می‌رسد مؤسسه مطوفان به جای تبلیغاتی از این دست، لازم است به رفع کاستی‌های مختلف، خصوصاً در مشاعر مقدسه همت گمارد و در هماهنگی با مسئولان ستادی حج هر منطقه، به‌ویژه ایرانی، در بالا- بردن سطح بهداشت، حمل و نقل، اسکان و سایر خدمات وارد عمل شوند.

توصیف آشپزخانه‌های مرکزی حجاج ایرانی در روزنامه «البلاد»

در ویژه‌نامه فارسی البلاد شماره ۹، گزارشی از وضعیت طرح تغذیه متمرکز حجاج ایرانی چاپ شده که به‌نوعی مکمل گزارش روز پنجشنبه ۲۳ / ۹ / ۸۵ در این باره محسوب حج ۲۷، ص: ۱۸۸ می‌شود. در این گزارش آمده است: دو آشپزخانه بزرگ و مرکزی عربستان در شهر مدینه منوره روزانه غذای حدود ۳۰ هزار زائر ایرانی را آماده و طبخ می‌کنند. بخش‌های اصلی این دو آشپزخانه

مجهز که برای طبخ غذاهای ایرانی استفاده می‌شود، به سفارش سازمان حج و زیارت و توسط کارخانه‌های صنعتی ایران تولید و در این دو مرکز نصب شده است. کارشناس مواد غذایی و بازرسی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی در این آشپزخانه‌ها گفت: «طرح آشپزخانه‌های مرکزی شهرهای مقدس مکه و مدینه، توسط دولت عربستان در سال ۱۳۸۱ مورد توجه قرار گرفت.» «محمود احساسی» افزود: این آشپزخانه‌ها به تمام امکانات آزمایشگاهی و کنترل کیفیت، سردخانه‌های متعدد، انبار مکانیزه و سالن‌های مدرن آماده‌سازی و طبخ جداگانه انواع غذاهای ایرانی، مجهز هستند. طرح بخش‌های مختلفی از این آشپزخانه را کارشناسان ایرانی تهیه و تولید کرده‌اند. به گفته وی، بخش عمده مواد غذایی مورد نیاز این آشپزخانه‌ها از ایران، و از بین بهترین تولیدات داخلی، تأمین می‌شود و برخی مواد غذایی نیز با ملاحظه شرایط و ضوابط شرعی، از چند کشور خارجی وارد می‌شود. او گفت: «۹۵ نفر از کارکنان و آشپزهای باتجربه این مرکز از هموطنان ایرانی هستند و ۷۵ نفر از اتباع عربستان و چند کشور مسلمان نیز با این مجموعه همکاری دارند.» این کارشناس در بیان آمار انواع غذاها گفت: در حال حاضر، روزانه یک میلیون و یکصد هزار عدد از انواع غذاهای مورد مصرف زائران ایرانی، شامل چند نوع غذا برای سه وعده صبحانه، نهار و شام حدود ۳۰ هزار زائر ایرانی مستقر در مدینه آماده و طبخ می‌شود. و ساعتی قبل از صرف آن، با حفظ حرارت لازم در هیترها، با استفاده از وسایل مدرن حمل و نقل به محل اسکان زائران تحویل می‌شود.

مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و معضل تلفن همراه برخی از زائران

موضوع زنگ تلفن‌های همراه در نماز جماعت مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و دیگر مساجد مدینه منوره باعث آزار نمازگزاران شده است. بی‌اعتنایی برخی از زائران خانه خدا در خاموش نکردن تلفن‌های همراه خود به هنگام حضور در مسجدالنبی صلی الله علیه و آله، نمازگزاران این مکان مقدس را دچار ناراحتی کرده است. در ایام حج که مسجدالنبی صلی الله علیه و آله در تمام ساعات روز مملو از نمازگزار است، روشن بودن تلفن همراه تعداد کمی از زائران نیز موجب آزار دیگران شده، حرمت این مکان را که طبق روایات نبوی صلی الله علیه و آله نماز خواندن در آن معادل هزار رکعت نماز در دیگر مساجد است، می‌شکند و باعث بهره کم مسلمانان از آن می‌شود. «اسماعیل محمد»، زائر اهل مالزی با ابراز تأسف از شنیدن صدای زنگ تلفن همراه در مسجد نبوی صلی الله علیه و آله می‌گوید: «زائران باید ارزش این مکان را درک کنند و تلفن‌های خود را به هنگام حضور در آن خاموش کنند؛ چرا که شنیدن موسیقی‌های متنوع تمرکز مؤمنان را برهم می‌زند.» او ادامه می‌دهد: «از این بدتر آن که برخی در این مکان با گوشی‌های خود بلندبلند حرف می‌زنند و به هیچ وجه تقدس مسجد را در نظر نمی‌گیرند.»

پیش‌بینی‌های لازم جهت مقابله با حوادث غیرمترقبه در مشاعر مقدسه

مدیریت دفاع مدنی یا به تعبیر دیگر مدیریت امداد و کمک‌رسانی در حوادث غیرمترقبه خود را برای مقابله با حوادث احتمالی مانند: آتش‌سوزی، انفجار و جاری شدن سیل آماده کرده، اعلام نمود که سه مرکز مجهز را در مشاعر مقدسه راه‌اندازی کرده تا حجاج در صورت نزول باران‌های شدید و جاری شدن سیلاب به آن پناهگاه‌ها بروند. مسؤول مراکز مزبور در مشاعر مقدسه گفت: «کلیه امکانات از قبیل: مرکز اطلاعات و ثبت حوادث، خدمات پزشکی و هلال احمر در این مراکز وجود دارد.» حج ۲۷، ص: ۱۹۰ از طرفی این مدیریت از مؤسسه‌ها و شرکت‌های حج خواست تا از پرداختن به دکوراسیون اضافی در چادرهای حجاج خودداری کنند و تا می‌توانند از مواد قابل اشتعال استفاده نکنند. وی گفت: «اکیب‌های گشتی ما در بعضی چادرها، پرده‌ها، تابلوها و تزئیناتی یافته‌اند که از مواد قابل اشتعال ساخته شده و این از مواردی است که سلامت و امنیت حجاج را به مخاطره می‌اندازد.»

خرید سوغات و بار مجاز در بازگشت به ایران

رییس ستاد مدینه منوره سازمان حج و زیارت با انتشار اطلاعیه‌ای نکات قانونی چندی را برای توجه زائران ایرانی در خرید سوغات یادآوری کرد. به گزارش خبرنگار زائر در مدینه، سعید شیبانی در این اطلاعیه آورده است: با توجه به اعلام دو شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و هواپیمایی سعودی، بار مجاز قابل حمل برای هر زائر به میزان حداکثر ۴۰ کیلوگرم و شامل دو عدد ساک استاندارد است و در صورت عدم رعایت سقف تعیین شده، شرکت‌های هواپیمایی مذکور در ازای هر کیلوگرم بار اضافی معادل ۲۰ ریال سعودی از مسافران جریمه دریافت می‌کنند. این اطلاعیه می‌افزاید: شرکت‌های هواپیمایی از پذیرش بار حجیم و خارج از استاندارد خودداری کرده، آنها را به‌عنوان اضافه‌بار تلقی می‌کنند. شیبانی با اعلام این که شرکت‌های هواپیمایی بار اضافی احتمالی زائران را پس از دریافت هزینه‌ها، با پروازهای بعدی ارسال می‌کنند و این بارها همراه ساک‌های معمولی و همزمان با حضور زائر در فرودگاه ایران بر روی غلطک‌ها نخواهد آمد، آورده است: با توجه به این نکته که در مجموع با احتساب هزینه‌های حمل و نقل، مخاطرات فوق، دردسرهای مشقت‌های جابه‌جایی بار اضافی و نیز محرومیت استفاده کافی از نعمت زیارت حرم شریف و از دست دادن این فرصت ارزنده، به نظر می‌رسد خرید کالا افزون حج ۲۷، ص: ۱۹۱ بر میزان یاد شده به صرف و صلاح نیست و توصیه می‌شود که زائران عزیز به خرید حداقل سوغات و در حد استحباب اکتفا کنند و فرصت به‌دست آمده در این سفر مقدس را بیشتر به بهره‌گیری از مواهب معنوی آن اختصاص دهند.

۶۹۰۰ دلار از دو زائر ایرانی به سرقت رفت

مدینه - خبرنگار زائر: به گزارش خبرنگار ما طی هفته گذشته ۲۶ مورد سرقت از زائران ایرانی گزارش شده است که بیشترین آن متعلق به گوشی تلفن همراه و پول نقد بوده است. بنابراین گزارش، فقط در روز پنج‌شنبه ۶۹۰۰ دلار وجه نقد از دو زائر ایرانی به سرقت رفته است. بر همین اساس مسؤول حراست ستاد مدینه در گفت‌وگو با خبرنگار ما توصیه کرد که زائران محترم ضمن مراقبت کامل از اشیای قیمتی خود به هشدارهای امنیتی توجه لازم را داشته باشند. از همراه بردن وجه نقد بیش از نیاز خود جداً خودداری کرده پول‌های نقد خود را در صندوق‌های امانت هتل‌ها نگهداری کنند. همچنین به جهت سرقت تعداد قابل توجهی گوشی تلفن همراه نیز توصیه می‌شود نکات ایمنی را در به همراه داشتن آن رعایت کنند.

شنبه ۲۵ / ۹ / ۸۵

اشاره

بیست و پنجم ذیقعدہ ۱۴۲۷

بیست و پنجم ذیقعدہ، یادآور سه واقعه مهم تاریخی

گسترش یافتن زمین از زیر کعبه (دحوالارض)، خروج پیامبر صلی الله علیه و آله از مدینه برای حجه الوداع، خروج امام رضا علیه السلام برای سفر به خراسان همگی در ۲۵ ذیقعدہ اتفاق افتاده است. همزمانی سال گشت این سه حادثه مهم تاریخ بشریت و اسلام، هر مسلمان معتقد به جهانی شدن اسلام و ولایت، آن هم با محوریت جمهوری اسلامی ایران را به تأمل در این حوادث وامی‌دارد. مناسب است زائران کعبه، پیروان پیامبر صلی الله علیه و آله و موالیان امام رضا علیه السلام، در روز بیست و پنجم ذیقعدہ به تناسبی

که بین آغاز گستردگی زمین از زیر کعبه و آغاز حرکت پیامبر صلی الله علیه و آله برای اعلام کامل شدن دین در پرتو ولایت امیرمؤمنان علیه السلام و آغاز حرکت امام رضا علیه السلام برای بنای استوارترین پایگاه شیعی در تاریخ وجود دارد، بیندیشند و به امید برقراری حکومت جهانشمول حضرت مهدی علیه السلام، انتظاری پویا را تحقق بخشند. «در کوچه باغ خاطره» عنوان شرح مختصری بر وقایع این روز، در نشریه «زائر» است که با هم می‌خوانیم: حج ۲۷، ص: ۱۹۳ روز دَحْوُ الْأَرْضِ دحوالارض به معنای گستردگی خشکی بر روی زمین است. پیش از پیدایش خشکی، اطراف کره زمین را آب فرا گرفته بود. در این روز، زمین از زیر کعبه خشک شدن خود را آغاز کرد. روز دحوالارض، یکی از روزهایی است که روزه‌داری در آن مستحب است و طبق بیان علی بن موسی‌الرضا علیه السلام، روزه این روز ثواب ۶۰ ماه روزه را دارد. و در این روز حضرت ابراهیم علیه السلام و حضرت عیسی بن مریم علیه السلام متولد شدند. در مناظره معروفی که بین امام صادق علیه السلام و ابن ابی‌العوجا اتفاق افتاد، حضرت چنین فرمود: خداوند کعبه را دو هزار سال قبل از دحوالارض خلق کرد. «۱» ترجمه فرازهایی از دعای این روز: خدایا! زمین را گسترانندی، دانه را در لایه‌های تاریک زمین شکافتی، مرات را از دوش بندگانت برگرفتی، غم و اندوه را از دل‌ها زدودی؛ عزیزا! در این روز بزرگ و پرفضیلت که نزد مؤمنان به امانتت نهادی، تو را به رحمت بی‌انتهایت سوگند می‌دهم که بر بنده صالحت محمد مصطفی و بر خاندان پاکش درود فرست و از گنجینه الطافت بارانی پایان نیافتنی بر ما بیاران! و بر توبه‌ای خالص و بازگشتی نیکو به سوی خودت یاری‌مان کن. خروج پیامبر صلی الله علیه و آله از مدینه جهت حجة الوداع (۱۰ ه. ق.). پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در ماه ذی‌قعدة سال دهم هجری قمری به اهالی مدینه و قبیله‌های اطراف اعلام کرد که آن حضرت قصد زیارت خانه خدا و برپایی مراسم حج دارد. به همین جهت، تعداد بسیاری از مسلمانان به همراه آن حضرت عازم مکه شدند. پیامبر صلی الله علیه و آله در روز ۲۵ ذی‌قعدة سال دهم هجری از مدینه حرکت کرد و در مکانی به نام «ذوالحلیفه» حج ۲۷، ص: ۱۹۴ احرام بست. تمام همسران آن حضرت و یگانه دختر گرامی‌اش، حضرت فاطمه علیها السلام در این سفر همراه پیامبر صلی الله علیه و آله بودند. حضرت علی علیه السلام نیز پس از مأموریت جهادی و تبلیغی در منطقه یمن، به‌دستور پیامبر صلی الله علیه و آله در مراسم بزرگ حجة‌الوداع حضور یافت؛ از آن‌جا که این حج، آخرین حج پیامبر صلی الله علیه و آله بود، به حجة‌الوداع مشهور گردید. پس از پایان مراسم حجة‌الوداع، پیامبر صلی الله علیه و آله هنگام بازگشت به مدینه، در مکانی به نام غدیرخم، در اجتماع یکصد هزار نفری، حضرت علی علیه السلام را به فرمان خداوند متعال به جانشینی خود منصوب فرمود و همگان با علی علیه السلام بیعت کردند. سالروز هجرت امام رضا علیه السلام از مدینه به سوی خراسان در سال ۲۰۰ ق. ابوالحسن علی بن موسی علیه السلام ملقب به «رضا» امام هشتم، و دهمین معصوم از چهارده معصوم علیهم السلام است. سال تولد آن حضرت را ۱۴۸ و ۱۵۳ ق. ذکر کرده‌اند و مشهور آن است که روز تولد آن حضرت یازدهم ذی‌قعدة بوده است. پس از آن‌که محمد امین در بغداد کشته شد و خلافت در خراسان بر مأمون مسلم گردید، مأمون تصمیم گرفت تا از وجود حضرت امام رضا علیه السلام در تثبیت حکومت خود بهره گیرد و از سوی دیگر، ایشان را تحت کنترل قرار دهد؛ از این رو کسی را فرستاد و آن حضرت را از مدینه به خراسان فراخواند. ذکر این نکته حائز اهمیت است که فضل و مأمون با شتم سیاسی خود از مشاهده اوضاع نابسامان شهرهای مهم و شورش مردم (مانند قیام ابوالسرایا در کوفه و علوی دیگر در یمن) به این مطلب پی برده بودند و می‌خواستند با انتخاب فرد برجسته و ممتازی از خاندان حضرت علی علیه السلام به ولایت‌عهدی، رضایت مردم را به خود جلب کنند و پایه‌های خلافت مأمون را مستحکم سازند. به همین جهت مأمون در سال ۲۰۰ ق. بنا به گفته طبری، رجاء بن ابی‌الضحاک و فرناس خادم (در بعضی روایات شیعه یاسر خادم) را به مدینه فرستاد تا علی بن موسی بن جعفر علیهم السلام و محمد بن جعفر عموی حضرت حج ۲۷، ص: ۱۹۵ رضا علیه السلام را به خراسان ببرند. رجاء بن ابی‌الضحاک، از خویشان نزدیک فضل بن سهل بود و همین امر شاید مؤید این مطلب باشد که فضل بن سهل در کار ولایت‌عهدی حضرت رضا علیه السلام دخالت داشته است. در روایات شیعه آمده است که مأمون به حضرت رضا نوشت تا از راه

بصره و اهواز و فارس به خراسان برود، نه از راه کوفه و قم. دلیل این امر را کثرت شیعیان در کوفه و قم ذکر کرده‌اند؛ زیرا مأمون می‌ترسید که شیعیان کوفه و قم به‌دور آن حضرت جمع شوند. این مؤید آن است که عامل فراخواندن حضرت رضا به خراسان عاملی سیاسی بوده و مأمون می‌ترسیده که کثرت شیعیان در کوفه یا قم سبب شود تا آن حضرت به خلافت برسد و رشته کار به کلی از دست مأمون خارج گردد. شخصیت ملکوتی و مقام شامخ علمی و زهد و اخلاق حضرت رضا علیه السلام و اعتقاد شیعیان به او سبب شد که نه تنها در مدینه، بلکه در سراسر دنیای اسلام به‌عنوان بزرگ‌ترین و محبوب‌ترین فرد خاندان رسول اکرم صلی الله علیه و آله مورد قبول عامه باشد و مسلمانان او را بزرگ‌ترین پیشوای دین بشناسند و نامش را با صلوات و تقدیس ببرند. بیست و چند سال پیش نداشت که در مسجد رسول الله صلی الله علیه و آله به فتوا می‌نشست. علمش بی‌کران، رفتارش پیامبرگونه و حلم و رأفت و احسانش شامل خاص و عام بود. در روایت آمده که چون مأمون از امام علیه السلام خواست تا به خراسان بیاید، آن حضرت برای وداع با قبر پیامبر صلی الله علیه و آله داخل مسجد شد و مکرر با قبر آن حضرت وداع می‌کرد و بیرون می‌آمد و دوباره برمی‌گشت؛ در حالی که صدای آن حضرت به گریه بلند بود ... جماعتی از اصحاب حضرت امام رضا علیه السلام چنین نقل می‌کنند که حضرت فرمود: «زمانی که می‌خواستیم از مدینه بیرون بیایم و به سوی خراسان حرکت کنم، اهل و عیال خود را جمع کردم و به ایشان دستور دادم که بر من گریه کنند، تا صدای گریه ایشان را بشنوم» (۱).

حضور در حسینیه شیعیان و دیدار با شیخ عمری

این روزها اگر بخوای حال و هوای یک مسجد یا حسینیه شیعی را ببینی و بخوای در فضایی که رنگ و بوی ولایت و اهل بیت علیهم السلام دارد، آزادانه نفس بکشی و یا بر سر سفره‌ای که صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام طعام مادی‌اش را معنوی کرده بنشینی و با یاد امام مجتبی علیه السلام غذای تبرکی بخوری، باید به باغ نخواستله و منزل شیخ عمری بیایی. او با این که از مدت‌ها قبل حالش مساعد نیست، اما برای دیدار نماینده ولی فقیه و همه مسؤولان بعثه حج جمهوری اسلامی ایران، وقت زیادی را اختصاص داده، همگی را برای ناهار دعوت کرده و در تدارک یک ضیافت کریمانه و آبرومندانه از چیزی فروگذار نکرده است. ساعت یک و بیست دقیقه بعد از ظهر، درست یک ساعت پس از اذان، همه در حسینیه جمع بودند و پس از استقبال گرم جناب شیخ و پذیرایی با چای و منقل بخور معطر، طبق برنامه، مراسم خیرمقدم با قرائت قرآن شروع شد. عربی حدوداً سی ساله با لباس عربی و چفیه و ارگال سفید، بدون رعایت قواعد تجویدی و در مواردی با غلطهایی در قرائت، در حالت ایستاده قرآن خواند که در وسط قرائت وقتی تلفن همراهش زنگ زد، دستپاچه شده بود. شیخ کاظم عمری فرزند جناب شیخ، به نیابت از پدرش - که او را آیه‌الله عمری می‌خواند - به آیه‌الله ری‌شهری و روحانیان و مسؤولان همراه ایشان خیرمقدم گفت و با تأکید بر کرم و عنایت امام حسن مجتبی علیه السلام گفت: «و به نام کریم اهل بیت امام حسن مجتبی علیه السلام مقدم شما را بر سر سفره آن بزرگوار گرامی می‌دارم و از این که دعوت ما را برای نشستن بر سر سفره آن امام کریم پذیرفته‌اید، سپاسگزارم». او در پایان، ضمن دعا برای امنیت روزافزون دو کشور و رشد و استحکام بیشتر در پیوند و همبستگی دو ملت و دو دولت، همه را برای صرف ناهار به سالن بالا دعوت کرد که در آن میز و صندلی‌ها به ترتیب خاص سالن‌های پذیرایی رسمی چیده شده بود و طی حج ۲۷، ص: ۱۹۷ این دو سال که از ساخت آن می‌گذشت، هیئت‌های مختلف و شخصیت‌های فراوانی از کشورهای مختلف دنیا در آن به‌طور رسمی پذیرایی شده بودند. در و دیوارهای مسجد که روزانه توسط بسیاری از حجاج شیعه کشورهای مختلف به‌ویژه ایران مورد بازدید و فیلم‌برداری واقع می‌شود، به‌خلاف مساجد عربستان، تابلوها و تزئینات مختلف و جالب توجهی دارد. در ارتفاع سه متری دیوارهای مسجد سوره «یس» دورنویسی شده و حدود سه متر بالاتر از آن، در دایره‌هایی قهوه‌ای رنگ اسامی معصومین علیهم السلام هر کدام جداگانه نوشته شده. جالب است که دایره‌هایی هم‌رنگ و مشابه همان دایره‌ها به اسامی الهی و اذکاری مانند: الله اکبر، سبحان الله،

ماشاء الله و الحمد لله اختصاص یافته که همه آنها پشت سر نمازگزاران و اسامی اهل بیت علیهم السلام در قسمت قبله و روبه‌روی نمازگزاران واقع شده است. چندین تابلوی «یا آل بیت رسول الله علیهم السلام»، «محمد رسول الله صلی الله علیه و آله»، اسامی پنج تن، «یا قائم آل محمد علیه السلام»، «یا اباعبدالله علیه السلام»، «یا فاطمه الزهراء علیها السلام» و «یا علی علیه السلام» در اطراف حسینه، خاصه در ضلع شرقی بر دیوار نصب شده است. در دیوار سمت شمالی پشت سر کسانی که به نماز می‌ایستند، چند طاقچه محرابی شکل قرار دارد که در آنها کتبی مانند مفاتیح الجنان، نهج البلاغه، رساله عملیه و ... گذاشته‌اند. در این حسینه که غالباً نماز جماعت ظهر و عصر و مغرب و عشا به امامت شیخ کاظم بر گزار می‌گردد، مهر گذاشتن آزاد است و برگزاری مراسم ویژه در مناسبت‌های خاص اعیاد و وفیات اهل بیت علیهم السلام همراه با سخنرانی و مداحی و گاهی سینه‌زنی بر گزار می‌شود.

حجاج ایرانی، الگوی نظم و انضباط و ادب

بعد از ظهر امروز مصطفی خاکسار قهرودی، رییس سازمان حج و زیارت، با فؤاد عبدالسلام الفارسی وزیر حج عربستان دیدار و گفت‌وگو کرد. طی این دیدار که در دفتر وزیر حج در جده برگزار شد، رییس سازمان حج و زیارت گزارشی از برخی اقدامات اهانت‌آمیز مأموران سعودی که هفته گذشته در مدینه منوره رخ داده بود، ارائه داد و حج ۲۷، ص: ۱۹۸ خواستار رسیدگی بیشتر گردید. وزیر حج عربستان اظهار داشت: «از وقایع به‌وجود آمده در مدینه متأسفم و این قبیل رویدادها را بازتاب اعمال سلیقه‌های شخصی افراد می‌دانم و اطمینان می‌دهم که هرگز از موضع حکومتی نیست و مسؤولان دولت سعودی دستور دارند که با شدت با چنین افراد خاطی برخورد کنند؛ همان‌طور که با متخلفین وقایع اخیر برخورد جدی صورت گرفته است». وی با تأکید بر روابط حسنه ایران و عربستان افزود: «امیدوارم تحت تعلیمات و آموزش‌های لازم نیروها و در پرتو مناسبات برادرانه موجود بین دو کشور، مراسم حج موفقیت‌آمیزی در پیش داشته باشیم». وی با تقدیر از مسؤولان حج و زیارت ایران گفت: «حجاج ایرانی الگوی نظم و انضباط و ادب هستند و نظم ایرانیان مثال زدنی است». خاکسار قهرودی در این دیدار، آمادگی کامل سازمان، جهت اجرایی شدن برنامه‌های پیش‌بینی شده جهت راه‌اندازی عمره سال آینده را اعلام کرد. وزیر حج نیز ضمن استقبال از این سطح آمادگی قول داد در اواخر ذیحجه امسال، (یک ماه دیگر و بلافاصله پس از پایان مراسم حج تمتع امسال) نخستین نشست کاری پیرامون عمره، بین مسؤولان ذیربط دو کشور برگزار شود.

توسعه پل جمرات، گامی در جهت تسهیل رمی جمرات

رییس سازمان حج و زیارت از ایجاد مقدمات لازم برای انجام مناسک حج در مکه معظمه و مشاعر مقدسه خبر داد. مصطفی خاکسار قهرودی در جمع خبرنگاران گفت: «هیچ مشکلی برای انجام اعمال و مناسک صحیح و بدون دغدغه برای حجاج ایرانی وجود ندارد و توسعه پل جمرات در انجام مناسک صحیح خللی وارد نمی‌کند». وی که دو روز قبل، از طرح توسعه پل جمرات بازدید کرده بود، اعلام کرد: «هیچ حج ۲۷، ص: ۱۹۹ تفاوت اساسی در طرح توسعه پل جمرات صورت نگرفته و تنها سه ستون محل رمی هر یک ۷ متر عریض‌تر از پارسل شده است که این توسعه موجب ایجاد تسهیلات لازم برای حجاج می‌شود». خاکسار افزود: «حدود ۲ هزار دستگاه اتوبوس، حجاج ایرانی را به مشاعر مقدسه منتقل خواهند کرد و با زمان‌بندی صورت گرفته، انتظار کاروان‌ها برای دراختیار گرفتن وسایل نقلیه از چندین ساعت به ۱۰ دقیقه کاهش یافته و امسال روان‌تر خواهد شد. در رمی جمرات، مقامات عربستان سعودی با برنامه‌ریزی که داشتند، از ما خواسته‌اند در ساعات ازدحام حضور جمعیت حجاج، به طرف جمره حرکت نکنیم و با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در جمرات حضور یابیم و اگر این زمان‌بندی رعایت شود، چند ساعتی بیشتر در

احرام باقی خواهیم ماند، اما از مخاطرات مربوط به مسیر رمی جمرات نسبتاً در امان هستیم».

انتشار اولین شماره ویژه‌نامه «مروه»، ضمیمه نشریه زائر

امروز در دهمین روز فعالیت دست‌اندرکاران نشریه زائر در سرزمین وحی، اولین شماره ویژه‌نامه بانوان حج گزار ایرانی با نام «مروه» منتشر شد. سال گذشته در مراسم حج، انتشار این ویژه‌نامه شروع شد و امسال در دومین سال انتشار، قرار است تا پایان موسم دو-سه شماره دیگر از این ویژه‌نامه نیز به دست خواهران ایرانی حاضر در این دیار برسد. شماره ۱ «مروه» در هشت صفحه، با عرضه مطالبی ظاهراً درباره خواهران یا به قلم خواهران، در پی موضوعیت بخشیدن به ویژه‌نامه‌ای مخصوص خواهران زائر بیت‌الله الحرام و حرم مطهر نبوی است. سرمقاله با خطاب به خواننده خواهر چنین آغاز شده: خواهرم! آیا می‌دانی که سرانجام انتظار به سر آمد و روزها و شب‌هایی را که به شوق حرم پیامبر صلی الله علیه و آله و خانه خدا به سر برده بودی، به پایان رسید ... «زهره ملکوت در آسمان زمین» عنوان مقاله‌ای ناتمام است که در این نشریه به همه حج ۲۷، ص: ۲۰۰ آنانی تقدیم شده که می‌خواهند فاطمه علیها السلام را به گونه‌ای دیگر بشناسند. در بخشی از این مقاله آمده: در این مختصر، برای ترسیم چهره‌ای از بانوی دو گیتی و جایگاه و منزلت او، به آموزه‌های وحی (آیات و روایات) پناه برده‌ایم؛ اما به خلاف شیوه مرسوم که «نتیجه‌گیری» را در پایان نوشتار می‌آورند، در این جا بحث را از «نتیجه‌گیری» آغاز می‌کنیم. «آموزه‌های زندگی حضرت زهرا علیها السلام»؛ عنوان مقاله‌ای کوتاه درباره جامعیت حضرت زهرا علیها السلام نسبت به کمالات اخلاقی و شرحی مختصر از مجاهدت‌های آن بزرگوار در «دفاع از ولایت» است که ارزشمندترین شاخصه رفتاری ایشان شمرده شده است. زندگی‌نامه مختصر مادر بزرگوار امیرمؤمنان علیه السلام، «فاطمه بنت اسد» و آخرین همسر پیامبر صلی الله علیه و آله، «میمونه بنت حارث»- که از پرهیزکارترین همسران آن بزرگوار شمرده شده- با عنوان «سرودهای مدینه»، زینت بخش دو صفحه میانی این ویژه‌نامه است. «بانوان و آداب زیارت» عنوان مقاله‌ای یک صفحه‌ای است که ویژگی‌ها و آداب عام زیارت را تحت عناوین فرعی معرفت زیارت‌شونده و مکان زیارت، غسل زیارت، اذن ورود، اقرار به گناهان، ورود با نام خدا، تلاش برای برقراری ارتباط با صاحب بیت، تجدید پیمان و عهد با زیارت‌شونده، امید به برخورداری از پاداش و ثواب‌های بی‌شمار برشمرده و هیچ‌گونه ارتباطی خاص با عنوان بانوان در آن نیست. «شهر آرزوها»، قطعه‌ای ادبی درباره اماکن مدینه و شور و حال یک آرزومند مشتاق زیارت است. و آخرین مبحث ویژه‌نامه، گفت‌وگویی مختصر با خانم نرگس شهرابی (اودولیا مونس)، اهل آمریکا است که قبلاً یک مسیحی معتقد و ملتزم و دانشجوی الهیات مسیحی در آمریکا بوده و پس از سفر به ایران و کشف خباثات آمریکایی‌ها و رسانه‌های غربی در زشت جلوه‌دادن اسلام و مسلمانان، به اسلام تشرّف پیدا می‌کند و تشیع را از طریق شیعیان مقیم آمریکا می‌شناسد و به آن گرایش پیدا می‌کند. حج ۲۷، ص: ۲۰۱ او تعالیم تربیتی اسلام و جامعیت قوانین آن برای جزئی‌ترین مسائل واقعی زندگی فردی و اجتماعی انسان و نیز اهمیت دادن به زنان و تبیین حقوق آنان را از شاخصه‌های مهم اسلام و تعالیم اهل بیت علیهم السلام می‌شمارد و «اسلام» را به عنوان «مسیحیت کمال یافته» می‌شناسد و معتقد است که باید کعبه، در دل هر مسلمان باشد. «مروه»، در مجموع ویژه‌نامه‌ای ارزشمند است؛ اما ای کاش به خاطر اصلی‌ترین هدف سفر مخاطبین آن، یعنی حج و زیارت بیت‌الله الحرام، قدری هم به حج و بایسته‌های آن و مباحث فقهی، اخلاقی و اجتماعی ویژه بانوان می‌پرداخت و به آن نیم‌ستون سرمقاله درباره درس‌های حج بسنده نمی‌کرد.

سعادت تشیع در مدینه و تدفین در بقیع

هرسال سعادت‌مندان در جمع لبیک‌گویان و دلدادگان حریم کبرایی کعبه پیدا می‌شوند که پیش از رهسپاری به مکه مکرمه، در

منزلگاه عزیزترین بنده و گرامی‌ترین پیامبر خدا- که به مهمانی‌اش آمده‌اند- رحل اقامت دائم می‌افکنند و به دعوت او که پرده‌دار عرش خداوند است، نه به طواف کعبه سنگی، بلکه به طواف قبله وصال تشرّف می‌یابند. حدیث پرواز روحشان به آسمان لقاءالله، حکایتی است و سخن تدفین جسمشان در سرزمین آل‌الله و بقیع اهل بیت رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله، حکایتی دیگر. گزارش زیر درباره دفن یک زائر ایرانی در بقیع است: قرار بود جنازه یک زائر ایرانی ۶۵ ساله که در روضه‌النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله دعوت حق را لیک گفته بود و سید رحیم خاتمی نام داشت در قبرستان بقیع دفن شود. خودم را کنار قبرستان بقیع رساندم، همان‌جا که شرطه‌ها ایستاده بودند و اجازه نمی‌دادند کسی وارد قبرستان شود. از وضعیت جنازه یک متوفای ایرانی پرسیدم. یکی اظهار بی‌اطلاعی کرد و دیگری گفت: عصر! ولی خاطر جمع بودم که جنازه حالا باید تشییع شود. سماجت کردم و پشت دیوار بقیع کنار پله‌ها، همان‌جا که هرچند دقیقه یک حج ۲۷، ص: ۲۰۲ بار در آن باز می‌شد و یکی وارد می‌شد، ایستادم. دونفر دیگر هم از ایرانی‌ها کنارم سبز شدند، یکی از بعثه آمده بود و دیگری از کاروانی که جنازه، مربوط به آن کاروان بود؛ یعنی یک مرد اراکی. سرانجام یکی از شرطه‌ها اشاره کرد تا برویم کنار در مرده‌شوی خانه. گفت: جنازه از آن‌جا می‌آید و من اجازه می‌دهم داخل بقیع شوید. تشکر کردیم. دو دقیقه بعد خودش از داخل راه‌پله‌ها آمد پایین و در را باز کرد و رفتیم داخل. جنازه هم از راه رسید. سی-چهل نفری هم دنبال جنازه ... جنازه غریب بود و کسی از بستگان، دنبال جنازه نبود، نه فرزندی، نه برادری و ... شاید همه حاجی‌های کاروان، دلشان می‌خواست که در مراسم تشییع شرکت کنند؛ مثل همه زائران ایرانی دیگر، ولی چنین اجازه‌ای داده نشده بود. از پله‌های بقیع که رفتیم بالا، نیروهای هیئت امر به معروف و نهی از منکر (!) و شرطه‌ها، حسابی ما را زیر نظر گرفته بودند و چشم‌غره می‌رفتند. بعد هم یکی آمد جلو و گفت: تصویر ممنوع! جنازه با شعار لا إله إلا الله وارد بقیع شد. بعد هم کنار ائمه بقیع جنازه روی زمین گذاشته شد و عرض سلام و ارادت به بارگاه آسمانی تبار آفتاب! این جور مردن و تشییع هم توفیق می‌خواهد. جنازه روی زمین بود که سروکله یک مأمور پیدا شد و گفت: حجی، حرّک ... راه افتادیم و او همراه ما شد و لحظه به لحظه با بی‌سیم می‌گفت که در دستش بود، اوضاع را گزارش می‌داد. طبق آداب شرعی و مستحبات تدفین، تابوت را تا انتهای قبرستان روی شانه‌ها گذاشتیم و تشییع کردیم. چند بار دیگر جنازه را بر زمین گذاشتیم و بلند کردیم. همه گریه می‌کردند. روحانی کاروان که، بر نحوه غسل و تکفین او نظارت داشت، بر پیکر میت نماز خواند. حسابی صورتش خیس شده بود. قبر را از قبل آماده کرده بودند و سه مرد افغانی منتظر جنازه بودند. زودتر آمدم قبر را برانداز کنم. شکل و شمایل قبر به گورهایی که تا به حال در ایران دیده بودم، شباهتی نداشت. نه‌جای چیدن سنگ لحد به چشم حج ۲۷، ص: ۲۰۳ می‌خورد و نه از سنگ لحد خبری بود. افغانی‌ها که به استخدام این کار درآمده بودند، گودالی را ایجاد کرده بودند که ابتدای آن پهن و انتهای آن کمی جمع و جورتر به نظر می‌رسید؛ مثل کانالی که می‌خواهند به جایی راه پیدا کند، به اندازه‌ای که جنازه در آن جای بگیرد، کنده بودند. جنازه در قبر، درست همان‌جایی که به صورت کانال بود، آرام گرفت؛ با ایران تماس گرفته شد و روحانی کاروان از فرزند بزرگ متوفا اجازه خواندن تلقین گرفت. حاج آقا تلقین می‌خواند و در آن سوی خط تلفن، صدای گریه می‌آمد و در درون قبر هم کسی شانه‌های مرده را تکان می‌داد، افهم اعلم یا ... إذا سألك ... قل لهما ... مرد افغانی مشغول چیدن خشت‌هایی که شبیه آجر بود شد و عده‌ای هم به کمک او دست به دست خشت می‌آوردند و پیرمرد، خشت‌ها را مثل آجر روی هم می‌گذاشت و پیکر مرد که در سفینه مرگ با کفنی سفید، آرام خفته بود، پشت خشت‌ها پنهان می‌شد. معلوم بود، این خشت‌ها چندبار مصرف‌اند و از داخل همین قبر بیرون آورده شده‌اند؛ ولی معلوم نبود برای چندمین بار! کار تدفین با پر کردن قبر از خاک‌های دستی به پایان رسید. قبر به همین شکلی که قبرهای دیگر دارند در می‌آید. همه مشغول فاتحه‌خوانی شدند. بعد هم متوفا، میهمان تلاوت آیه‌الکرسی حاضران شد. و صدای مأموران در همه‌جا پیچید که فرصت تمام. کمی که معطل می‌کنیم، می‌گویند: او دیگر چیزی نمی‌شنود و آن‌چه می‌خوانید برای او فایده‌ای ندارد ... تازه متوجه می‌شوم چه زود جنازه دو کودک که قبل از آمدن ما وارد قبرستان شده بودند به خاک سپرده شد و چه زود

آن دو را تنها گذاشته و رفته‌اند. بی‌شک این مرگ، مرگ شیرینی است و بازماندگان می‌توانند خود را تسلی ببخشند که پیکر پدرشان در چند قدمی پیامبر اکرم و در جوار ائمه بقیع علیهم السلام دفن شده است؛ اما شاید کسانی که آن‌جا بودند، کمی از غربت چند قرن ائمه اطهار را درک کردند. سید، حتماً میهمان رسول الله است

چند خبر درباره حجاج کشورهای غیر اسلامی

۱. ورود ۱۸۰۰۰ حاجی روسی به مکه مکرمه

کاردار سفارت روسیه در عربستان، روز گذشته اعلام کرد که تعداد ۱۸۰۰۰ حاجی روسی با هواپیمای روسیه وارد عربستان شده، در مکه مکرمه مستقر شده‌اند. این تعداد نسبت به سال گذشته ۵۰٪ افزایش نشان می‌دهد؛ از این تعداد ۵۰۰۰ نفر از طریق فرودگاه جدّه و بقیه از مرزهای زمینی وارد عربستان شده‌اند. ۱۳۵۰۰ حاجی داغستانی، ۱۳۰۰ حاجی از چین و ۳۲۰۰ حاجی از روسیه مرکزی هستند. کمیته امور دینی روسیه، اطلاعات و بروشورهای لازم همراه با نقشه‌ای از مکه و مدینه و مشاعر مقدسه به زبان روسی را در اختیار این حجاج قرار داده است.

۲. روادید برای مسلمانان فرانسوی

رئیس بخش کنسولی سفارت عربستان در پاریس اعلام کرد که روادید مورد تقاضای حجاج فرانسوی در زمان مقرر صادر شده است. خبرگزاری فرانسه قبلاً اعلام کرده بود که سفارت عربستان در فرانسه، در اعطای روادید با مشکل مواجه شده است. دکتر المالکی گفت: کنسولگری عربستان در پاریس، برای موسم حج امسال ۲۳ هزار ویزا صادر کرده و کلیه گذرنامه‌های دارای ویزا به شرکت‌های توریستی واجد شرایط داده شده است. این ویزاها همگی قبل از موعد مقرر صادر شده و با هیچ مشکلی روبه‌رو نگشته است. المالکی در پایان، ادعای خبرگزاری‌ها را بی‌اساس خواند و افزود: «ما هرگز به وزارت امور خارجه فرانسه نگفته‌ایم که در امر صدور ویزا برای حجاج با مشکلی روبه‌رو هستیم».

۳. شکایت حجاج آمریکایی علیه شرکت‌های هواپیمایی آمریکا

حجاج آمریکایی در صدد شکایت علیه شرکت‌های آمریکایی به خاطر اعمال تبعیض نژادی در پروازهای حج هستند. روزنامه آمریکایی واشنگتن پست نوشت: شورای روابط اسلامی آمریکا تأکید کرد که حجاج آمریکا خواهان درک حقوق مدنی مسلمانان و رعایت یکسان مقررات در مورد مسافران شرکت‌های هواپیمایی هستند. این مطالبات در حالی است که اخیراً شش نفر از ائمه مساجد مسلمانان مورد تعرض و اهانت قرار گرفتند و حتی به دلایل واهی از انجام سفر حج منع شدند. ابراهیم جبر، سخنگوی مجلس اسلامی آمریکا گفت: با توجه به تعداد روبه‌افزایش شکایات و ایجاد مزاحمت‌های مکرر برای مسلمانان در فرودگاه‌های آمریکا، از تمامی حجاج خواسته شده که حقوق قانونی و مدنی خود را مطالبه کنند و جلوی اشکال‌تراشی‌ها و بهانه‌جویی‌های بی‌مورد و تبعیض‌آمیز شرکت‌های حمل و نقل هوایی آمریکا را بگیرند. طبق نوشته روزنامه «یو ای تی» (۱) میزان مزاحمت و تبعیض نژادی برای مسلمانان آمریکا در فرودگاه‌ها به حدی است که یا مجبور می‌شوند از سفر حج خودداری کنند و یا اقدام به

تغییر نام‌های عربی و اسلامی خود به نام‌های غربی نمایند تا از شر بهانه‌تراشی‌ها و مزاحمت‌های مأموران آنان در امان باشند.

عدم مجوز خروج از سرزمین‌های اشغالی برای حج‌گزاران فلسطینی

به‌رغم بازگشایی مجدد گذرگاه «رفح» اسرائیل تا روز گذشته، مجوز عبور هزاران فلسطینی را که قصد سفر حج را دارند، نداده است. این فلسطینی‌ها مدت‌هاست که در حج ۲۷، ص: ۲۰۶ انتظار مجوز رژیم صهیونیستی برای عبور از اراضی اشغالی و سفر به مکه هستند. بنا به گزارش روزنامه «الشرق الأوسط» چاپ لندن، مسؤول کمیته ارتباط با فلسطین در بخش مصری گذرگاه «رفح»، این مجوز باید مدتی قبل در اختیار مقامات مصری و فلسطینی قرار می‌گرفت. به گفته این مسؤول، طرف فلسطینی اسامی حدود سه هزار و پانصد نفر از حجاج فلسطینی را طبق درخواست طرف اسرائیلی، برای رسیدگی به پرونده‌های آنان، در اختیار ناظران اروپایی قرار داده است. قرار است طرف مصری به‌منظور تضمین بازگشایی گذرگاه رفح برای حداقل سه روز متوالی جهت عبور همه فلسطینی‌هایی که عازم حج هستند، مذاکراتی را با مقامات ذیربط اسرائیلی داشته باشد. گفتنی است که سخت‌گیری مسؤولان اسرائیلی برای حج‌گزاران فلسطینی در سال‌های قبل هم سابقه داشته و آنان علی‌رغم دریافت رواید حج از سفارت عربستان سعودی، همواره با مشکلاتی در زمینه خروج و بازگشت مواجه بوده‌اند. در برخی سال‌ها، گروه‌هایی از فلسطینی‌ها در اثر تأخیر در صدور مجوز عبور توسط اسرائیلی‌ها، از انجام سفر حج بازماندند.

برنامه‌های تبلیغی و هابیون در حج امسال به ۲۵ زبان گوناگون

معاون وزارت امور اسلامی، اوقاف و دعوت و ارشاد در امور مساجد اعلام کرد که وزارت متبوعش تلاش دارد تا در موسم حج سال جاری بر وسعت دامنه برنامه‌های تبلیغاتی خود بیفزاید؛ زیرا این برنامه‌ها در سال گذشته با موفقیت کامل روبه‌رو بود. رئیس مطالب مطرح شده در سخنان معاون امور مساجد چنین بود: ۱. ما بلافاصله بعد از موسم حج سال گذشته، آمادگی جهت تبلیغات در سال آینده را آغاز کردیم. ۲. با موافقت وزیر و ارشادات و پیگیری‌های شخصی او، فعالیت تبلیغی ما در طول سال نیز ادامه داشت. حج ۲۷، ص: ۲۰۷. ۳. کمیته‌های گوناگونی با شرکت مبلغان و مترجمان فراوان تشکیل داده‌ایم که کار اصلی آنان ارشاد حجاج کشورهای مختلف به ۲۵ زبان مختلف دنیا است. ۴. آگاه‌سازی حجاج طی سه مرحله صورت می‌گیرد: برنامه‌ریزی، اجرا و پیگیری. مرحله اجرا از ابتدای ماه ذیحجه شروع و تا پایان موسم حج ادامه می‌یابد. ۵. استراتژی نوین وزارت، مبتنی بر دو اصل است: اصل اول آگاه‌سازی مستقیم با برپایی سخنرانی‌ها، مجالس و عظ و ارشاد، خطبه‌های نماز جمعه و پاسخگویی به سئوالات مردم پس از هر برنامه؛ اصل و روش دوم پاسخ‌گویی به سئوالات از طریق شماره تلفن مجانی (۸۰۰۲۴۵۱۰۰۰) و اجرای برنامه‌های تبلیغی غیرمستقیم مانند برنامه‌های رادیویی، تلویزیونی و درج مقالات در روزنامه‌هاست. ۶. استخدام شدگان وزارت برای تبلیغ و دعوت و ارشاد حجاج در موسم حج، عمدتاً دانشگاهی و یا از اعضای وزارت آموزش و پرورش هستند. ۷. تاکنون ۴۵ برنامه رادیویی و تلویزیونی تهیه شده که شامل پیام‌های آموزشی کوتاه و برنامه‌های علمی و آموزشی مفصل است. ۸. کلیه مراکز ما در مکه مکرمه، مدینه منوره و مشاعر مقدسه به سیستم رایانه مجهز شده، با هم مرتبط هستند و جمعی از کارکنان را جهت کار با این دستگاه‌های مدرن آموزش داده‌ایم. ۹- مقادیری فیلم، نوار ویدئو، مجله و لوح‌های فشرده تهیه کرده‌ایم که در میان حجاج به‌طور رایگان توزیع خواهد شد. ۱۰. پیام‌های ارشادی ما از طریق پیامک (اس ام اس) به تلفن همراه حجاج ارسال خواهد شد. ۱۱. ما از لحظه ورود حاجی به عربستان، برنامه تبلیغی و ارشادی خود را آغاز می‌کنیم. حاجی به محض ورود از مرزهای هوایی، زمینی یا دریایی شاهد پیام خوشامدگویی با دو زبان عربی و انگلیسی خواهد بود که همراه حج ۲۷، ص: ۲۰۸ با شماره تلفن پاسخگویی

مجانی به سئوالات، به تلفن همراه او ارسال می‌شود. ۱۲. در نقاط مرزی، حجاج پیش از هر گروه دیگر، مورد استقبال کارکنان ما قرار می‌گیرند که انواع کتب و بروشورهای ما را به آنان هدیه می‌دهند. ۱۳. مبلغان ما در همه جا وجود دارند؛ در نقاط مرزی، در هتل‌ها، در اماکن وجود حجاج، در اتوبوس‌های حامل آنان و در چادرهای عرفات و منی ۱۴. در مشاعر مقدسه تلفن‌های خودکاری به نام «پاسخگویی به سئوالات» برای حجاجی که موبایل ندارند، نصب شده که می‌توانند به‌طور مجانی پاسخ خود را دریافت کنند.

حج ۲۷، ص: ۲۰۹

یکشنبه ۲۶ / ۹ / ۸۵

اشاره

بیست و ششم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

از مُحرم شدن در میقات تا مُحرم شدن در مسجدالحرام

در کاروان‌ها، نشانه‌های کوچ و زمزمه‌های رفتن آشکار می‌شود. باید به «مکه» رفت؛ اما «احرام» در پیش است و «میقات» و گفتن «لیبک». کسانی که از مدینه به مکه می‌روند، باید در میقات «مسجد شجره» احرام ببندند و عازم خانه خدا شوند. با شور و شوق همراه با التهاب درونی، سوار ماشین شده، مدینه را در حالی پشت سر می‌گذارند که چشم‌های اشکبار همچنان به سوی حرم پیامبر است. اشک‌ها در چشم‌ها حلقه می‌زند. بیرون آوردن لباس‌های دنیا و پوشیدن لباس آخرت! برای مردان دو حوله، یکی بر کمر و دیگری بر دوش! راستی چه دنیای معنوی شگفتی در اعمال و مناسک این سفر، نهفته است! با خشوع و خضوع، به مسجد می‌روند. ازدحام است. نمازی خوانده و نیت احرام می‌کنند؛ با گفتن جملات «لیبک، اللهم لیبک...» مُحرم می‌شوند تا مُحرم شوند. باز هم به یاد آخرت و قبر افتادن. دل‌های خاشعانه ذوب می‌شود و به‌صورت قطرات گرم اشک، بر چهره‌ها می‌بارد. دل‌ها به یاد احرام بستن پیامبر در همین جا می‌افتد؛ حج ۲۷، ص: ۲۱۰ احرام بستن امام مجتبی علیه السلام و امام حسین علیه السلام و سفرهای پیاده به سوی خانه خدا. اباعبدالله علیه السلام در آغاز سفر کربلا، از همین جا مُحرم شد و به مکه رفت. از مسجد که بیرون می‌آیند، طنین «لیبک، اللهم لیبک» در فضا می‌پیچد. آنان که دلی عاشق‌تر و معرفتی بیشتر دارند، بیشتر منقلب می‌شوند. آهنگ حرکت می‌کنند؛ اما حالت روحی افراد با لحظه ورود به این شهر و روزهای اقامت در مدینه متفاوت است. هنگام ورود، یکپارچه شوق و سوز و گریه آمیخته به عشق بودند. اما اینک، دل‌ها دو نیم است؛ نیمی سوز خدا و خشوعی که از «احرام» پیدا کرده‌اند و نیمی دیگر که در مدینه جا مانده است. همه جا را «مسجد شجره» می‌بینند. احساس می‌کنند که از آب‌های زلال «چاه‌های علی» سیراب شده‌اند و این آب، در رگ جان و دلشان جریان یافته است. ماشین، از میان تپه‌ها و کوه‌ها می‌گذرد و به سوی خانه محبوب می‌شتابد. شب است، اما حس می‌کنند نورانیت مسجدالنبی صلی الله علیه و آله را در دل خود به ارمغان می‌برند. اینک، اینان همه مهمانان خدایند و به «ضیافت خانه الهی» می‌روند... تا از «میقات خاک» به «میقات خدا» برسند. (۱)

همایش منزلت زن در سیره پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

در اطلاعیه‌ای که چندی پیش به منظور اعلام برنامه‌ها و همایش‌های بعثه مقام معظم رهبری منتشر شد، برنامه «همایش منزلت زن» جزو برنامه‌های روز دوشنبه ۲۷ / ۹ / ۸۵ اعلام شده بود که در آن، ساعت سه بعد از ظهر، زمان آغاز همایش ذکر شده بود. در

اطلاعه بعدی روابط عمومی بعثه، زمان همایش به ساعت ۸/۳۰ صبح روز یکشنبه ۸۵/۹/۲۶ تغییر یافته که این زمان دقیقاً با آنچه در شناسه ۹ برگی همایش «رسول اعظم صلی الله علیه و آله و منزلت زن مسلمان» آمده است، مطابقت دارد.... اکنون ساعت ۹ صبح است، اما هنوز همه صندلی‌ها خالی است، نغمه زیارت حج ۲۷، ص: ۲۱۱ مبارک «آل یاسین» از بلندگوی داخلی سالن پخش می‌شود. تا ساعت ۸/۵۰ تعدادی خانم مشغول چیدن تعدادی کتاب روی میزی واقع در زاویه غربی سالن بودند و چنین برمی‌آمد که زمان شروع همایش به ساعت ۹ تغییر یافته است. ۲۰ عنوان کتاب انگلیسی، ۲۴ عنوان کتاب عربی و چند ردیف جزوات مختلف، مجموعه نمایشگاه مختصری است که احتمالاً پس از پایان همایش مورد بازدید خواهران قرار خواهد گرفت. مدیر جلسه، خانم دکتر دیالمه است که مسئولیت خانم‌های مبلغه در معاونت بین‌الملل را دارد. دبیر همایش نیز خانم دکتر کرمانی است که عضو هیئت علمی معاونت است و دو همایش زنان و ایرانیان خارج از کشور در سال گذشته را اداره کرده است. برادری که مدیر اجرایی در انجام مقدمات همایش است، شناسه همایش و یک مقاله انگلیسی ۲۲ صفحه‌ای، فتوکی شده از صفحات ۵۵۹ تا ۵۸۰ یک کتاب، همراه با یک مقاله تلخیص شده سه صفحه‌ای به زبان عربی و ۴ فرم یک صفحه‌ای نظرخواهی به زبان‌های عربی، انگلیسی، اردو و ترکی استانبولی را به‌عنوان منشورات توزیع شونده در همایش، در اختیارم قرار می‌دهد و توضیح می‌دهد که یک بسته هدیه نیز شامل جزوه معرفی ایران، CD ایران‌شناسی به زبان انگلیسی و عربی، سجاده و خودکار نیز در اختیار شرکت‌کنندگان قرار خواهد گرفت. شروع همایش ۹/۳۰ صبح با مقدمه خانم دکتر طوبی کرمانی و دعوت از چند نفر آقا و خانم برای حضور در جایگاه مخصوص پس از قرائت قرآن صورت می‌گیرد. صحبت ده دقیقه‌ای خانم کرمانی راجع به استکبار جهانی و حمله به عراق و لزوم اتحاد مسلمانان بود. خانم احلام علی‌الحسن رییس دانشکده «الدعوة» در امّ درمان سودان، طی صحبت ۱۲ دقیقه‌ای خود گفت: «اگر نقش تبلیغ به زن سپرده شود، عایشه بهترین الگوی مبلغه اسلامی است (و در این زمینه به حدیثی از پیامبر استناد کرد) و اگر نقش ملکه به او داده شود ملکه سبا بهترین الگو است...» ساعت ۱۰/۰۵ سخنرانی حجة الاسلام والمسلمین راشد یزدی در حالی شروع شد که حدود ۶۰ نفر در سالن حضور داشتند. او با استناد به آیه‌ای از قرآن کریم گفت: «اسلام حج ۲۷، ص: ۲۱۲ اولین پرچم احقاق حقوق زن را در عالم بلند کرد.» در قرآن در بعضی آیات ذکر دختر مقدم بر ذکر پسر آورده شده که حکمت دارد و حکمت آن می‌تواند ظلمی باشد که در پیش از اسلام به زن و دختر می‌شد؛ مرد به دنیا آمدن دختر را برای خودش ننگ می‌دانست و چهره‌اش از شدت غضب سیاه می‌شد. در اسلام زن هنرمند است، زن هنر خلقت است، زن مکمل مرد است، آدم که آفریده شد، آرام نبود، سکون نداشت. حوا که خلق شد آرامش یافت. پیامبر از دختری که پدرش بدون در نظر گرفتن رضایت او می‌خواست شوهرش بدهد دفاع کرد و برای رسیدن او به شوهر دلخواهش اقدام کرد. در روایات متعدد پیامبر حق مادر را بر پدر مقدم می‌شمارد. ساعت ۱۰/۳۰ پس از اجرای سرود توسط گروه تواسیح ثقلین، آیه‌الله ری‌شهری با بیان اهمیت جایگاه زن در ساختن جامعه ایده آل اسلامی و زمینه‌سازی برای حکومت جهانی اسلام برگزاری این‌گونه همایش‌ها را در سرزمین وحی و با الهام از سیره پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ضروری شمرد. او مهم‌ترین راه برای خودسازی در این سرزمین را کسب محبت رسول خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام دانست و گفت: «دستیابی به کیمیای محبت می‌تواند زائر خدا را متحول کند. چه می‌شود که دلم سوی حق ربوده شود به جذبه‌ای، همه اخلاق من ستوده شود قلب، حرم خداست. دل شما باید جای خدا و عشق به خدا، جای عشق به رسول الله صلی الله علیه و آله و فاطمه زهرا علیها السلام و دوستان خدا باشد، نه چیز دیگر. تلاش کنید تا دلتان در این سرزمین پاکسازی و نورانی شود؛ کاری کنید که با عطر محبت خدا و رسول خدا صلی الله علیه و آله به وطن‌هایتان بازگردید. نماینده مقام معظم رهبری با اشاره به توطئه‌های استکبار در به فساد کشیدن دختران و زنان، زائران خانه خدا را به پیمان بستن برای همدوشی با مردان در مبارزه با دشمنان اسلام فراخواند و به مقاومت ۳۳ روزه حزب الله در مقابل اسرائیل و انقلاب اسلامی ایران در مقابله با شرق و غرب اشاره کرد که چگونه زنان همدوش مردان، بلکه در مواردی مقدم بر مردان افتخار آفریدند. حج ۲۷، ص: ۲۱۳ استاد

محمد علیوی الشمری، رییس دانشکده مستنصریه بغداد ضمن سخنانی کوتاه با اشاره به این که هر سخنی درباره موضوعات زندگی باید تماماً بر قرآن و سنت تکیه داشته باشد، انحرافات در زمینه ارزش گذاری منزلت زنان در رتبه‌ای پایین‌تر از مردان را نتیجه فهم نادرست نصوص قرآن و سنت دانست و افزود: «فرهنگ‌سازی در جامعه بدون پرداختن به اصلاح فرهنگ زنان و پرورش دینداری در آنان ممکن نیست». دبیر همایش با این عذر که خواهران «جمیله الشنطی» عضو پارلمان فلسطین، «رجاء المسعودی» استاد ادبیات و زبان عربی در دانشگاه مغرب و «سناء الموسوی» نماینده زنان در شورای نجف، هر کدام ۱۰ دقیقه از ساعت ۹، ۹/۱۰ و ۹/۲۰ وقت‌هایشان بود و دیر تشریف آوردند، لذا ممکن نیست بیشتر از ۵ دقیقه صحبت کنند؛ آنان را به صحبتی کوتاه فراخواند و در پایان هم از خانم‌ها «مریم بیتریس» از آرژانتین و «نصرت» از ایران به‌خاطر نبودن فرصت عذرخواهی شد. و ... همایش در ساعت ۱۱/۳۵ پایان یافت.

توضیحات امیرالحاج ایران درباره حج امسال، پیش از ترک مدینه منوره

آیة‌الله محمدی ری‌شهری نماینده ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی عصر امروز در پایان عملیات مدینه‌قبل زائران ایرانی، مدینه منوره را به‌سوی مکه مکرمه ترک کرد. آیة‌الله ری‌شهری پیش از ترک مدینه منوره در یک گفت و گوی مطبوعاتی اظهار داشت که با لطف پروردگار عملیات مدینه قبل زائران ایرانی با موفقیت انجام شد و زائران ایرانی برای انجام مناسک حج تمتع آماده می‌شوند. نماینده ولی فقیه برگزاری باشکوه انتخابات اخیر را به مقام معظم رهبری و ملت بزرگ ایران تبریک گفت و اظهار داشت: «مردم عزیز ایران یک‌بار دیگر با حضور دشمن‌شکن خود در انتخابات، ثابت کردند شایستگی دارند پرچم انقلاب اسلامی را به حضرت ولی عصر علیه السلام، صاحب اصلی آن برسانند.» حج ۲۷، ص: ۲۱۴ سرپرست زائران ایرانی گفت: «بحمدالله کلیه برنامه‌های پیش‌بینی شده برای زائران در عملیات مدینه قبل به‌خوبی انجام شد و امسال از نظر معنوی و اجرایی در کلیه امور شاهد پیشرفت خوبی نسبت به سال‌های قبل بودیم.» آیة‌الله ری‌شهری افزود: یکی از برنامه‌های بسیار خوب مدینه منوره علاوه بر حضور منظم زائران ایرانی در نمازهای جماعت مسجدالنبی صلی الله علیه و آله، برگزاری باشکوه و منظم مراسم دعای کمیل با حضور گسترده زائران مدینه در کنار حرم نبوی بود. از ویژگی‌های عملیات مدینه قبل امسال، برگزاری همایش منزلت زن در سیره پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله بود که با حضور گروهی از اندیشمندان کشورهای مختلف اسلامی در محل بعثه مقام معظم رهبری با موفقیت انجام شد و زنان برجسته جهان اسلام درباره چالش‌های پیش روی زنان در شرایط کنونی، هم‌اندیشی خوبی کردند. این همایش مورد استقبال زنان مسلمان از کشورهای مختلف قرار گرفت. آیة‌الله ری‌شهری ادامه داد: عملیات سنگین حج تمتع با مراسم مهم برائت از مشرکان را در مکه مکرمه پیش‌رو داریم که برنامه‌ریزی‌های خوبی برای آن شده است و امیدواریم با عنایت پروردگار، این عملیات نیز به‌خوبی برگزار شود و زائران ایرانی امسال نیز حج مقبول و خوبی داشته باشند. سرپرست زائران ایرانی تأکید کرد که ابلاغ پیام برائت از مشرکان مقام معظم رهبری به مسلمانان جهان از ویژگی‌های مراسم حج امسال است که امیدواریم بتوانیم این مهم را به‌خوبی انجام دهیم. وی در پایان، موفقیت زائران ایرانی در مراسم حج امسال را از خداوند منان مسئلت کرد و برای همه آنان آرزوی سلامتی نمود.

کاروان کارکنان بعثه در سفر به مکه مکرمه

برادران صدا و سیما، نشریه زائر، سایت حج و اکثر کارگزاران معاونت‌های آموزش و پژوهش، امور روحانیون، بین‌الملل، بازرسی و خدمات، بعد از ظهر امروز مدینه منوره را برای عزیمت به مکه مکرمه ترک کردند. ۲/۵ ساعت تأخیر از موعد پیش‌بینی شده برای

وصول به مکه مکرمه، دلیلش سه مورد تأخیر ۵۰ دقیقه‌ای، یکی به خاطر تأخیر همسفران در خروج از هتل مدینه و کامل نشدن لیست مربوطه، دیگری به دلیل تأخیر «سفر اولی‌ها» در محرم شدن در مسجد شجره و نیز ضبط برخی برنامه‌ها در همین مسجد توسط صدا و سیمایی‌ها و سومین مورد تأخیر ۵۰ دقیقه‌ای هم به خاطر ناواردی راننده‌ها و وارد شدن اتوبوس‌ها به جاده اشتباهی در مسیر مکه بود؛ به گونه‌ای که در قسمتی از مسیر مجبور به پیمودن جاده‌ای ناهموار و سرگردانی در شتزار شده بودند که شکر خدا به خیر گذشت.

ورود نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی به مکه مکرمه

آیة‌الله محمدی ری‌شهری نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی، ساعتی پس از غروب امروز وارد مکه مکرمه شد. وی در هنگام ورود به مکه به حجاج ایرانی توصیه کرد که خود را برای بهره‌مندی از فرصت‌های معنوی و بی‌نظیر حج، به‌ویژه عرفات و ایام تشریق آماده کنند و از لحظه‌لحظه حضور خود در این سرزمین مقدس نهایت استفاده را ببرند. محمدی ری‌شهری خطاب به زائران تأکید کرد: «حج، هنگام رحمت، بخشش و آموزش الهی است و زائران در زندگی دوباره معنوی خود که پس از آموزش الهی و ایام حج شروع می‌شود، باید تلاش کنند با سرمشق قرار دادن سیره رسول اکرم صلی الله علیه و آله، زندگی و تولدی دیگر را تجربه کنند.» امیرالحاج ایران افزود: «زائران ایرانی با تمام وجود در حق مسلمانان جهان و عزت و سربلندی امت واحده اسلامی دعا کنند که اگر ذکر و دعا از صمیم قلب باشد، کارساز حج ۲۷، ص: ۲۱۶ خواهد بود.» وی افزود: «کارهای جدی و اساسی بعثه مقام معظم رهبری در موسم حج از روزهای آتی آغاز می‌شود و بعثه با برنامه‌ریزی از قبل انجام شده تلاش می‌کند در زمینه‌های مختلف در خدمت زائران خانه خدا باشد.» سرپرست حجاج ایرانی پس از اقامتی ده روزه در مدینه منوره، یکشنبه‌شب وارد مکه مکرمه شد و مورد استقبال مسؤولان بعثه و ستاد حج و زیارت قرار گرفت.

دوشنبه ۲۷ / ۹ / ۸۵

اشاره

بیست و هفتم ذیقعدہ ۱۴۲۷

برگزاری نخستین جلسه شورای معاونین بعثه در مکه مکرمه

در این جلسه موضوعات مختلفی مانند پیگیری ارجاع کتب اخذشده از زوار و نمایندگان مراجع تقلید در فرودگاه مدینه، عذرخواهی از افرادی که توسط مأموران سعودی مورد اهانت و آزار قرار گرفته‌اند، رسیدگی ویژه به مسکن کاروان جانبازان و تسریع در انجام امور اداری برای حمل جنازه چند حاجی متوفای مورد بحث قرار گرفت و رهنمود یا دستورهای لازم توسط نماینده ولی فقیه صادر شد. گزارش‌های مربوط به فعالیت‌های روابط عمومی در آماده‌سازی سالن‌ها و فضا سازی هتل برای انجام مراسم مختلف از روز چهارشنبه و مقدمات برگزاری دومین دعای کمیل مدینه‌قبل در شب جمعه آینده و نیز توضیحات مسؤول ستاد مکه نسبت به منطقه‌بندی مکه، استقرار و شروع به کار مسؤولان مناطق و بازرس‌ها، اقدامات انجام‌شده در مورد آشپزخانه متمرکز، کیفیت تغذیه و اسکان حجاج در مکه از مباحث دیگر این جلسه بود. موضوع حمل و نقل شهری و فعال شدن اتوبوس‌های طرف قرارداد در ۱۸ خط ویژه بین حرم و کاروان‌ها و مشکلات ایجادشده در «باب علی» که به خاطر تجمع بیش از حج ۲۷، ص: ۲۱۸ حد زوار و افزوده شدن حجم بالای زوار اندونزیایی و هندی برای تردد با اتوبوس‌ها در همین منطقه است، بحثی طولانی را به خود

اختصاص داد که سرپرست حجاج در همین زمینه دستور داد تا جلسه‌ای با حضور کلیه کسانی که در توجیه زوار مؤثر هستند، مانند روحانیون کاروان‌ها، مدیران و برادران نظارت و بازرسی تشکیل و راه‌کارهایی برای تقلیل رفت و آمد زوار در ساعات پرازدحام اتخاذ شود و نشریه زائر هم در مصاحبه‌ای با آقای رضایی مسؤول حمل و نقل، چگونگی تنظیم رفت و آمد زوار را مشخص و چاپ نماید. آیة‌الله ری‌شهری درباره کیفیت برگزاری جلسات عمومی هم، برادران روابط عمومی و بازرسی را موظف کرد که دعوت‌ها را به گونه‌ای تنظیم کنند که کاروان‌های عرب، کرد، ترک و فارس‌زبان‌ها به‌طور مخلوط در جلسه شرکت نکنند، بلکه مثلاً کاروان‌های عرب با هم، ترک‌ها با هم و ... به گونه‌ای باشد که سخنران با همان زبان کاروان‌های دعوت‌شده سخنرانی کند و ذکر مصیبت نماید.

همایش شیعیان پاکستان در سالن اجتماعات بعثه در مدینه منوره

مدیر کل پژوهش معاونت بین‌الملل بعثه مقام معظم رهبری در همایش شیعیان پاکستان در مدینه، با تقیح اقدام برخی محافل جهانی در توهین به ساحت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله گفت: «کاریکاتوریست‌ها و نویسندگان اهانت‌کننده به پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله با انسانیت دشمنی دارند.» به گزارش واحد ارتباطات خبری بعثه رهبری، حجة الاسلام والمسلمین حسین صفدری روز دوشنبه در سخنانی در این همایش تأکید کرد: «پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به‌عنوان آخرین سفیر الهی مبعوث شد تا انسان از پلیدی‌ها نجات یابد و چگونه زندگی کردن را بیاموزد. پیامبر آمد تا پیام انسانیت انسان را به جهانیان بفهماند و این پیام دل همه انسان‌ها را شاد کرد. اما مستکبران، پیام پیامبر را نپذیرفتند و دشمنی آنها با پیامبر از روز بعثت تا امروز ادامه دارد. حج ۲۷، ص: ۲۱۹ در سال گذشته بیش از ده‌ها بار از سوی نویسندگان، کاریکاتوریست‌ها و دیگران به ساحت مقدس پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله اهانت شد. اهانت آنها به شخص پیامبر نیست، آنها با انسانیت دشمنی دارند.» وی افزود: «پیامبری که برای خداوند آن‌قدر عزیز است که خداوند به‌خاطر او جهت قبله را تغییر داد، چرا باید مسلمانان اجازه دهند که از سوی مستکبران مورد اهانت قرار بگیرد؟» صفدری ادامه داد: «دنیا دروغ می‌گوید که طرفدار حقوق بشر است؛ زیرا که به پیامبر مسلمانان - که بیش از یک‌پنجم جمعیت جهان را تشکیل داده‌اند - توهین شده است.» وی در ادامه، خطاب به حاضران گفت که سفر حج توفیق بزرگی است که نصیب زائران شده و تک‌تک آنان میهمان خدا هستند. در این همایش یکی از شیعیان پاکستان به نمایندگی از حاضران شرکت‌کننده در همایش از بعثه مقام معظم رهبری برای برگزاری این همایش تشکر کرد.

انعکاس خبر همایش زنان در ویژه‌نامه «البلاد»

ویژه‌نامه فارسی روزنامه سعودی «البلاد» تنها نشریه روزانه سعودی است که گهگاه از جلسات و همایش‌های بعثه مقام معظم رهبری به‌طور محدود و در چهارچوب سیاست‌هایی مشخص، خبری را منتشر می‌کند. این ویژه‌نامه، امروز دوشنبه، خبر همایش رسول اعظم صلی الله علیه و آله و منزلت زن مسلمان را با نقل سخنانی از خانم «احلام علی» در صفحه «گزارش» چنین چاپ کرده است: استاد دانشگاه ادبیات دانشگاه سودان روز یکشنبه در همایش «منزلت زن در سیره نبوی» در مدینه گفت: «دین مبین اسلام بهترین جایگاه اجتماعی و منزلت را به زنان داده است.» در این همایش که از سوی بعثه جمهوری اسلامی ایران با حضور گروهی از حج ۲۷، ص: ۲۲۰ شخصیت مرد و زن چند کشور مسلمان در بعثه مدینه برگزار شد، دکتر «احلام علی الحسن علی» افزود: «جایگاه زن در اسلام یک جایگاه انسانی است و امروز زن مسلمان می‌تواند با پیروی از دستورات اسلام راه روشن خود را در جوامع بیابد.» وی تأکید کرد که منزلت واقعی زنان در سنت و قرآن کریم تعریف شده و حجاب و عفاف ملاک انسان خوب یا بد بودن برای زنان است.

این استاد دانشگاه اظهار داشت: قرآن کریم اشاره‌های فراوانی دارد که زنان، قشری موفق در عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی هستند. احلام همچنین تأکید کرد که جایگاه زنان در قرآن کریم بسیار وسیع است و زنان در جهاد و هجرت از صدر اسلام تاکنون کنار مردان بوده‌اند. قابل ذکر است که این خبر به نقل از «ایرنا» در این ویژه‌نامه به چاپ رسیده و به هیچ‌یک از دیگر برنامه‌های همایش اشاره‌ای نکرده است.

حج‌گزاری دانش‌آموزان پیشاهنگ بین‌المللی

اتحادیه جهانی پیشاهنگان میزبان چهارمین گروه از سران پیشاهنگی دانش‌آموزی شرکت‌کننده در مراسم حج امسال است. این دانش‌آموزان عضو پیشاهنگی از چندین کشور اسلامی و غیر اسلامی به حج اعزام شده‌اند و تعدادشان به یکصد نفر می‌رسد که از کشورهای سوئیس، مصر، برزیل، ایالات متحده آمریکا، سوئد، سودان، بنگلادش، اندونزی، پاکستان، هند و عراق هستند. گفتنی است که سازمان پیشاهنگی به‌عنوان نهادی بین‌المللی - که مدیریت‌های منطقه‌ای آن در نوعی هماهنگی با مرکزیت اتحادیه جهانی پیشاهنگان عمل می‌کنند - هر سال سفرهای متنوعی را برای برگزیدگان پیشاهنگی در سطح کشور متبوع یا به گونه متمرکز به مقصد مراکز سیاحتی و تاریخی دنیا ترتیب می‌دهند و این چهارمین سال است که برنامه سفر حج هم برای پیشاهنگان کشورهای اسلامی و یا غیراسلامی در حج ۲۷، ص: ۲۲۱ نظر گرفته شده که تعداد مهاجران مسلمان در آنها زیاد و دارای مدارس متعدد رسمی خاص مسلمانان هستند. رییس اتحادیه پیشاهنگان مسلمان شاخه عربستان در این باره گفت: «ما میزبان سران، افسران و اعضای پیشاهنگی در سازمان‌های پیشاهنگی کشورهای اسلامی هستیم، تا در مراسم حج امسال، علاوه بر انجام مناسک حج، از برنامه‌های پیش‌بینی شده ما استفاده ببرند.» بخشی از هزینه‌های این سفر توسط اتحادیه و بخش دیگر آن توسط سازمان پیشاهنگی کشور متبوع و خود دانش‌آموزان تأمین می‌شود.

اجاره جایگاه سلمانی برای سرتراشی حجاج در منی

شهرداری مکه مکره قرارداد اجاره جایگاه سلمانی حجاج در کنار کشتارگاه «ربوه منی را به مبلغ یک میلیون و هفتاد و پنج هزار ریال سعودی (حدود دو بیست و هفتاد میلیون تومان) با یک شرکت داخلی منعقد کرد. این جایگاه که ۲۶۰ سندلی مخصوص سلمانی دارد، بزرگ‌ترین مرکز سلمانی در منطقه «منی محسوب می‌شود و مساحتی به وسعت ۴۰۰ متر مربع را دربرمی‌گیرد. گفتنی است که سرتراشی حجاج بعد از انجام قربانی در روز عید قربان، همه‌ساله به صورت یک معضل بهداشتی در منی موجب بروز مشکلات متعدد می‌شود. تراشیدن سر که غالباً به طریقه غیربهداشتی و با تیغ‌های مشترک و احیاناً آلوده، در کنار چادرها و معابر عمومی صورت می‌گیرد، علاوه بر خطرهای بهداشتی و کثیف کردن محیط، به علت خون‌آلودگی سرها باعث نجس‌کاری‌های فراوان نیز می‌شود. راه حل سعودی‌ها که ایجاد مرکزی دور از دسترس در جنب کشتارگاه مناست، تأثیر چندانی بر کاهش این مشکلات ندارد. حاجی‌ها علی‌رغم ممانعت رسمی از سرتراشی در معابر محل اسکان، باز هم غالباً تمایلی به مراجعه به مراکز سلمانی عمومی ندارند. از طرفی خود سعودی‌ها هم می‌دانند که حدود ۲/۵ میلیون حاجی که حداقل حج ۲۷، ص: ۲۲۲ نیمی از آنها سر خود را می‌تراشند، نه به ۲۶۰ سندلی، بلکه به صد برابر آن، یعنی ۲۶۰۰۰ سندلی نیاز دارند که بشود امیدوار بود که هر سندلی توسط حداقل ۵۰ نفر مورد استفاده قرار گیرد. شایان ذکر است حلق و یا تقصیر طبق عقیده شیعه حتماً باید در منی صورت بگیرد و در خارج منی که کشتارگاهها وجود دارند، حلق و یا تقصیر صحیح نیست.

گزارشی ویژه از آشفته‌بازار سوغاتی‌ها و خریداران ایرانی «۱»

برای خیلی‌ها سفر زیارتی به عربستان و حاجی شدن علاوه بر بهره‌گیری از فضای معنوی آن، فرصتی است برای خرید سوغاتی. این خرید سوغاتی هم حکایتی دارد عریض و طویل که در این مجال نمی‌گنجد تا تمام جوانب آن را بررسی کنیم. از لوازم یدکی اتومبیل گرفته تا لوازم صوتی و تصویری و تنقلات و هزار و یک رقم جنس کوچک و بزرگ در سبد خرید زائران ایرانی دیده می‌شود. در نگاه اول چند سؤال اساسی به ذهن هر بیننده خطور می‌کند: اول این که چرا این قدر حجم خرید ایرانی‌ها بالاست و دوم این که مگر تفاوت قیمت‌های ایران و این جا چقدر است؟ سوم این که سوغاتی تا چه اندازه؟ در یک نگاه کلی درمی‌یابیم که وقتی کسی حاجی می‌شود و لیاقت سفر به این سرزمین را پیدا می‌کند، در نگاه عامه مردم سطح توقعات در جنبه‌های مختلف از او بالا می‌رود. یکی از جنبه‌ها که البته بسیار هم تأثیرگذار است، این نکته مهم است که حاجی لحظه‌ای توانایی رفتن به این سفر را دارد که مستطیع باشد و مستطیع، یعنی کسی که علاوه بر اداره زندگی خود می‌تواند هزینه این سفر را بدهد. در کشور ما نیز شاید به همین دلیل بسیار توقع می‌رود که حاجیان، هم سوغاتی خوبی به همراه داشته باشند، هم پس از آمدن، ولیمه مفصلی را به بازدید کنندگان بدهند. به هر حال چه بخواهیم و چه نخواهیم، این فرهنگ ناسازگار باعث شده، که به خصوص پس از بازگشت به زائر فشاری حج ۲۷، ص: ۲۲۳ مضاعف بیاید. از اینها که بگذریم، باز هم بحث خرید سوغاتی، این روزها در مکه و مدینه بسیار داغ است. آقایانی که پلاستیک‌های بزرگ را از این خیابان به آن خیابان می‌کشند؛ خانم‌هایی که صدای چانه‌زدن‌هایشان در بازار می‌پیچد؛ ماشین‌هایی که زائران ما را از این فروشگاه به آن فروشگاه می‌برند؛ فروشنده‌هایی که به زبان فارسی اموالشان را به حراج گذاشته‌اند و حالا فروشگاه‌هایی که نام ایرانی برای خودشان انتخاب کرده‌اند. بدون قضاوت عجولانه از شما می‌خواهم به گفت و گوی ما با چند زائر و فروشنده توجه کنید شاید از کنار هم گذاشتن این جواب‌ها شما هم به نتیجه‌ای برسید: شما چه چیزی بیشتر خریدید؟ - خانم تهرانی: ما فقط سوغاتی می‌خریم ... ناچاریم ... همه از ما توقع دارند! - آقای اصفهانی: جنس‌ها بیشتر چینی‌اند، جنس چینی هم که وضعیتش معلوم است. - زن و شوهر شیرازی: ارزانی یا گرانی فرق نمی‌کند، باید سوغاتی بخریم. خیلی‌ها منتظرند تا ببینند ما چه سوغاتی‌هایی می‌آوریم ... قیمت‌های اجناس مناسب است؟ - خانم تهرانی: قیمت ثابتی وجود ندارد، یک جنس را من در سه جا با قیمت متفاوت دیدم. - آقای اصفهانی: تنها چیزی که قیمت ثابتی دارد، نوشابه‌هایی است که با دستگاه کنار خیابان می‌فروشند. - خانم تهرانی: قیمت وسایل برقی اصلاً حساب و کتاب ندارد. بیشتر وقت‌ها تا می‌بینند ما ایرانی هستیم، قیمتی را می‌گویند که برای آن چانه‌خور هم گذاشته‌اند. - آقا و خانم شیرازی: چون جنس‌ها چینی هستند، قیمت‌ها خیلی متفاوت است. این جا فروشنده‌ها هر چقدر زورشان برسد پول می‌گیرند. - آقای خوزستانی: من بیشتر خریده‌ایم را از فروشگاه‌های بزرگ انجام داده‌ام، چون فروشگاه‌های بزرگ قیمت‌ها را زده‌اند و به هر حال شاید یک نظارتی باشد، البته حج ۲۷، ص: ۲۲۴ جنس آنها هم بهتر است. شما چگونه سوغاتی می‌خرید؟ - یک روحانی: به نظر من آن چه مستحب است سوغاتی است، اما سوغاتی می‌تواند یک تسیح کوچک هم باشد. ما به هر شکلی سوغاتی ببریم، مردم سطح توقعشان را همان‌طور تنظیم می‌کنند؛ مثلاً اگر سوغاتی‌های ما گران‌قیمت باشد، زمینه مقایسه را با هم ایجاد می‌کند؛ اما اگر سوغاتی‌های ما یک یا چند قلم باشد که فقط تبرک این سرزمین را به همراه داشته باشد و سوغاتی هم محسوب شود، این بهتر است. اگر زائران سوغاتی‌های خودشان را کم حجم و کم هزینه انتخاب کنند، می‌توانند بیشتر به زیارت پردازند. - یک خانم معلم: من با همسرم تصمیم گرفتیم یک روز در مکه و یک روز در مدینه وقت جدی بگذاریم و تمام خریدهایمان را انجام بدهیم. بقیه وقتمان را بیشتر به دنبال زیارت و کسب معرفت از پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه بقیع علیهم السلام باشیم. - یک جوان: من فقط به مغازه‌های ۲ ریالی و ۳ ریالی می‌روم و اجناس ریز می‌خرم، خانه پر خریدهایم ۱۵ ریال بوده است. بد نیست پای صحبت یک فروشنده افغانی هم بنشینیم که از آمدن ایرانی‌ها و رونق گرفتن بازار خوشحال بود. - ایرانی‌ها خیلی خوب خرید می‌کنند. اگر آنها نباشند کار ما کساد می‌شود. خیلی چانه می‌زنند، تخفیف می‌خواهند،

ما هم سعی می‌کنیم با آنها راه بیاییم. بیشتر ایرانی‌ها از ما لباس و پارچه می‌خرند، زائران سایر کشورها اصلاً اهل خرید نیستند، ولی ایرانی‌ها ماشاءالله وضعشان خوب است. وقتی ایرانی‌ها می‌روند، خیلی ناراحت کننده می‌شود. راستی خرید کردن و سوغاتی بردن‌ها آن قدر مهم است که این همه برای آن وقت بگذاریم؟ برای پاسخ به این سؤال به یکی از کارشناسان اجتماعی و فرهنگی بعثه رهبری مراجعه کردم. آقای عبدالله رستگار می‌گوید: حج ۲۷، ص: ۲۲۵ در این که گروه زیادی از خویشان و بستگان زائران چشم‌انتظار آمدن حاجی از سفر و چشم‌روشنی هستند، شکی نیست. اتفاقاً این امر، نشانه گرایش‌های زیبای دینی و مذهبی مردم و جوانان ماست که با حاجی و سوغاتی‌های مکه و مدینه به گونه‌ای دیگر برخورد می‌کنند؛ آن را مقدس و عزیز می‌شمارند. بنابراین اصل آن لازم و ضروری است. اگر شادی‌ها و خوشی‌های ما، رنگ دینی و مذهبی بگیرد، خیلی از نابهنجاری‌های اخلاقی و رفتاری کاهش می‌یابد. اما هر کار خوب، اگر با تدبیر و برنامه‌ریزی با آن برخورد نکنیم، ممکن است از جهت اصلی منحرف شود و آثار و پیامدهای پیش‌بینی نشده‌ای به همراه داشته باشد. ضرر و زیان زائران به علت ناآشنایی با قیمت‌ها و کیفیت اجناس از آسیب‌های بسیار محتمل خریدهای زیاد و مکرر در بازارهای مکه و مدینه است. ثقل و چندقیمی بودن اجناس از پدیده‌های رایج در سال‌های اخیر بوده که زائران بسیاری را متضرر و پشیمان کرده است. این کارشناس اجتماعی در پایان چند توصیه مهم را مطرح کرد: ۱. زائرانی که با قیمت کالاها و کیفیت آنها آشنا نیستند، حتماً پیش از خرید با زائران آشنا و خبره کاروان مشورت یا به همراه آنان برای خرید بروند. ۲. از خرید کالای گران‌قیمت و سنگین و حجیم خودداری کنند؛ چون هم در انتقال و جابه‌جایی آسیب‌پذیرند و هم خدمات پس از فروش و گارانتی ندارند و امکان تبدیل و تعویض آنان نیز وجود ندارد. ۳. زائران مدینه‌اول که قرار است به مکه مشرف شوند، تلاش کنند که بار خود را سنگین و حجیم نکنند. زائران مکه نیز که بعد از اعمال به مدینه می‌آیند، سعی کنند با پرهیز از خریدهای سنگین و حجیم، بار خود را در سفر سنگین نکنند. ۴. از خرید کالاها و هدایایی که مشابه آنان با همین قیمت یا کمتر در ایران حج ۲۷، ص: ۲۲۶ یافت می‌شود، خودداری شود؛ زیرا امکان تعویض و خدمات پس از فروش در این جا بسیار کم است ولی در ایران وجود دارد. ۵. خیلی خوب است مدیر کاروان با شناسایی و دعوت از افراد خبره و آشنا به بازار و قیمت‌ها، وقتی را در جلسات کاروان به آنان اختصاص دهد که تجارب و توصیه‌های خود را در خرید کالا، در اختیار دیگر زائران قرار دهند. ۶. در هر حال، اصل محوری، خرید حداقلی در این جاست که افزون بر همه منافع گفته شده، کمکی بزرگ به اقتصاد ملی و در حال رشد کشور است. حج ۲۷، ص: ۲۲۷

سه‌شنبه ۲۸ / ۹ / ۸۵

اشاره

بیست و هشتم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

بازدید نماینده ولی فقیه از منطقه جمرات پس از توسعه

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی در آستانه فرارسیدن ماه ذیحجه عصر روز سه‌شنبه از منطقه جمرات بازدید کرد و در جریان جزییات مراحل توسعه جمرات قرار گرفت. به گزارش واحد ارتباطات خبری در ابتدای این بازدید که تنی چند از علما و معاونان بعثه و رییس نمایندگی سازمان حج در عربستان، آیه‌الله‌ری‌شهری را همراهی می‌کردند، هیئت ایرانی از سوی مقامات بلندپایه وزارت حج عربستان مورد استقبال قرار گرفت. اطلاعات مربوط به عملیات توسعه جمرات را دکتر حبیب زین‌العابدین، معاون وزیر کار و مدیر پروژه به استحضار نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی رساند. معاون وزیر کار عربستان در تشریح

اقدامات انجام شده برای توسعه جمرات گفت: «محل رمی جمرات نسبت به سال گذشته تعریض شده و برای حج سال جاری ۲ طبقه برای رمی جمرات آماده شده که تا سال آینده به ۴ طبقه افزایش می‌یابد.» وی افزود: «حوضچه‌های جمرات بزرگ‌تر شده و پهنای ستون‌های آن از ۲۵ متر به حج ۲۷، ص: ۲۲۸ ۳۲ متر افزایش یافته تا برای حجاج مشکلی ایجاد نشود.» مدیر پروژه توسعه جمرات نیز گفت: «مسیر ورود و خروج خودروها یک‌طرفه شده و هر طبقه خروجی خاصی را به شهر مکه خواهد داشت تا از ازدحام زائران در یک مکان جلوگیری شود.» آیه‌الله ری‌شهری نیز در این بازدید ابراز امیدواری کرد که با پیش‌بینی‌های صورت گرفته ازدحام حجاج برای رمی جمرات تلفاتی در پی نداشته باشد. رمی جمرات سه‌گانه مرحله‌ای از انجام مراحل حج تمتع در روزهای ۱۰ تا ۱۲ ذیحجه به‌شمار می‌آید. سال گذشته ۳۶۳ حاجی در جریان رمی جمرات جان باختند و ۲۸۹ تن دیگر زخمی شدند. دو سال پیش از آن نیز ۲۵۰ نفر تلف شدند.

مصاحبه با نماینده اهل تسنن مریوان در مجلس شورای اسلامی

نماینده اهل تسنن مریوان کردستان ایران در مجلس شورای اسلامی بر ضرورت تقویت و تحکیم مشترکات اعتقادی میان همه فرقه‌های اسلامی برای استمرار وحدت میان مسلمانان تأکید کرد. محمدعلی کریمی عصر سه‌شنبه در گفت و گو با خبرنگار واحد ارتباطات خبری بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره گفت: «مسلمانان باید از مسائل اختلافی پرهیز کنند و با پیروی از قرآن و اسلام بر وحدت بیشتر خود بیفزایند.» وی همچنین از مسئولان و سیاسیون کشورهای اسلامی خواست که با افزایش ارتباط و گو، راه وحدت بیشتر را هموار کنند و به دنبال مشترکات باشند. وی به توطئه‌های برخی کشورها علیه اسلام اشاره و خاطرنشان کرد: «آمریکا و اسرائیل دشمن اسلام هستند و نباید از این موضوع غفلت کنیم، بلکه باید کشورهای اسلامی تلاش کنند تا با یکدیگر وحدت داشته باشند.» این نماینده مجلس از حوادث لبنان عراق و افغانستان به‌عنوان مسائل جهان اسلام حج ۲۷، ص: ۲۲۹ یاد کرد و گفت: «مسلمانان نباید در برابر این حوادث بی‌تفاوت باشند، بلکه باید محکم ایستاده و با وحدت خود راه مبارزه با این تعرضات را در پیش گیرند.» نماینده مریوان در عین حال خاطرنشان کرد: «اسلام همواره دین صلح است و مسلمانان جنگ طلب نیستند، اما دفاع از کیان مسلمانان و کشورهای اسلامی در مقابل تجاوزات و وظیفه همه است.» کریمی با اشاره به حوادث لبنان و ستایش مقاومت حزب‌الله یادآور شد که مقاومت حزب‌الله در لبنان برای اسلام بود و باید از این جریان مقاومت همه کشورهای اسلامی دفاع کنند. نماینده اهل تسنن در مجلس ایران در ادامه حج را مناسب‌ترین موقعیت برای بررسی و حل مشکلات و مسائل مسلمانان دانست و تأکید کرد که مسلمانان و دولتمردان اسلامی باید با برنامه‌ریزی از این فرصت بهره لازم را در جهت مصلحت خود ببرند.

زائر ۱۳ ساله و شوق وصال پیامبر صلی الله علیه و آله

آرزوی هر فرد مسلمان این است که در طول زندگی خود دست کم یک بار به زیارت خانه خدا و مرقد مطهر پیامبر اکرم مشرف شود و من نمی‌دانم چگونه شکر و سپاس او را به‌جا بیاورم که در ۱۳ سالگی این توفیق را نصیب من کرد. در سال ۱۳۸۱ هنگامی که پدر و مادرم برای ثبت‌نام حج تمتع اقدام کردند، من در کلاس چهارم ابتدایی به تحصیل اشتغال داشتم و در همان زمان پدرم نام مرا هم نوشت. در آن زمان نمی‌دانستم که خداوند بزرگ به‌زودی مرا به ضیافت بزرگ خود فراخواند. زمان به‌زودی سپری شد و از همان موقع موفقیت‌های روزافزونم را مدیون عنایات خداوند حق تعالی می‌دانم. در تابستان ۱۳۸۵ زمانی که سازمان حج و زیارت اسامی کسانی را که امسال به حج تمتع اعزام می‌شوند اعلام کرد، شوقی وصف‌ناشدنی وجودم را فراگرفت. عده‌ای از

آشنایان با توجه به شرایط سنی و تحصیلی من، به پدر و مادرم توصیه می‌کردند که اعمال حج تمتع بسیار سنگین است و بهتر است مرا در این سفر در حج ۲۷، ص: ۲۳۰ شیراز بگذارند و همراه خود نبرند؛ اما پدر و مادرم مصرانه عقیده داشتند که چون خداوند متعال مرا دعوت کرده است، خود حافظ و نگهدار من خواهد بود و این توفیق الهی را نباید از دست بدهم. صبح روزی که ساعت ۴ برای ثبت‌نام اولیه به کاروان مراجعه کردیم، هرگز فراموش نمی‌کنم؛ سراپا شور و شوق بودم. تنها موردی را که از آن واهمه داشتم، تزریق واکسن و آزمایش خون بود. اما انگیزه زیارت خانه خدا و مرقد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله چنان در من قوی بود که با توصیه آقای دکتر بر ترس خود غلبه کردم. از آغاز سال تحصیلی در درس خود کوشا بودم و امتحانات میان‌ترم خود را با بالاترین نمره نسبت به سایر دانش‌آموزان به پایان رساندم. به گونه‌ای که دبیرانم همگی با مشرف شدن من به خانه خدا با اشتیاق کامل رضایت دادند. در جلسات مناسک حج شرکت نمودم و هرگز خاطره روزی را که برای خرید لباس احرام همراه مادرم رفته بودم فراموش نمی‌کنم. سرانجام روز موعود فرا رسید. روز چهارشنبه، ۱۵ آذر، با شور و شوق به مدرسه رفتم و امتحان آزمون پیشرفت تحصیلی را دادم. با دوستان و دبیران خداحافظی کردم؛ همگی التماس دعا داشتند، سپس در آزمون «فاینال» کانون زبان شرکت کرده، با مسئول مربوطه در مورد امتیاز ثبت‌نام ترم بعدی خود برای دانش‌آموزان برتر صحبت کردم. سپس به منزل بازگشتم. مادرم اصرار داشت چند ساعتی بخوابم، اما از شوق خوابم نمی‌برد. حمام کرده، غسل زیارت به‌جای آوردم ... برای ساعت پرواز ثانیه‌شماری می‌کردم. هنگام رسیدن به مدینه اصلاً احساس خستگی نمی‌کردم و مشتاق رفتن به حرم پیامبر بودم. قبلاً فقط چند سفر به مشهد مشرف شده بودم، دیدن گنبد سبز پیامبر - که همیشه آرزوی دیدن آن را از نزدیک داشتم - صحن حرم و داخل حرم برایم بسیار دل‌نشین و باشکوه بود. از پنجره اتاق برای اولین بار بیرون را نگاه کردم و بسیار شاد شدم. دیدن مسلمانان مختلف، زن و مرد، پیر و جوان، سفید و سیاه که همگی با شنیدن صدای اذان برای اقامه نماز به مسجد می‌رفتند، برایم بسیار جالب و زیبا بود و از این که خداوند چنین توفیقی را به من عطا کرده، بسیار سپاسگزارم. با شوق به طرف حرم پیامبر دویدم و با حج ۲۷، ص: ۲۳۱ سختی جلوی ستون توبه نماز خواندم و قرآن قرائت کردم. با پدرم صبح زود به قبرستان بقیع رفتم و قبر چهار امام بزرگوار را در کمال سادگی و مظلومیت مشاهده کردم و آرزو کردم که ای کاش این چهار امام معصوم در ایران بودند تا می‌توانستیم همچون امام رضا علیه السلام، پروانه‌وار به دورشان بگردیم و ضریحشان را در بغل بفشاریم. اکنون نیز شوق دیدار مسجدالحرام و خانه خدا را دارم و برای آن لحظه، ثانیه‌شماری می‌کنم و از خداوند بزرگ می‌خواهم که زیارت خانه‌اش و دیدار مرقد پیامبر را نصیب همه مسلمانان و همه همسالان من کند.» (۱)

توصیه‌های هیئت پزشکی در مورد بیماری‌های تنفسی

هنگام حضور در صفوف نمازهای جماعت در حرمین شریفین، تنها چیزی که سکوت ملکوتی موقع نماز را می‌شکند، سرفه است. از آن‌جا که دین اسلام به بهداشت فردی و جمعی اهمیت زیادی می‌دهد، لازم است که زائران محترم با موارد ذیل آشنایی داشته باشند: سرفه یک مکانیسم دفاعی بدن است که موجب دفع ترشحات راه‌های تنفسی می‌شود. لازم است بدانیم که سرفه با سرعت بسیار زیادی ترشحات را از دهان خارج کرده، تا شعاع ۶ متری به اطراف پخش می‌کند. سرفه در بسیاری از بیماری‌های تنفسی همچون: سل، ربوی، عفونت‌های باکتریایی و ویروسی و ... دیده می‌شود که این بیماری‌ها در مراکز شلوغ و پرجمعیت، شیوع بیشتری دارند. اگر فردی مبتلا به بیماری سل و یا سایر عفونت‌ها باشد، می‌تواند با انتشار این میکروب، موجب ابتلای سایر حجاج شود که این کار به خطر انداختن سلامتی و جان برادران و خواهران دینی است که می‌تواند گناهی بزرگ باشد. لازم است حجاج محترم برای پیشگیری از این بیماری‌ها به نکات مهم زیر توجه کنند: حج ۲۷، ص: ۲۳۲. ۱. کلیه زائرانی که سرفه می‌کنند، باید تحت معاینه و آزمایش‌های لازم قرار گیرند. ۲. کسانی که سرفه می‌کنند، از ماسک استفاده کنند. ۳. موقعی که سرفه می‌کنند، با یک

دستمال (ترجیحاً دستمال کاغذی و یک بار مصرف) جلوی دهان و بینی خود را بگیرند. ۴. خلط دهان خود را روی زمین نیندازند. ۵. موقعی که سرفه فعال دارند، از رفتن به مسجد و مراکز پرجمعیت خودداری کنند. ۶. در مواقعی که احساس می‌کنند فرد مجاور آنها سرفه شدید و خلطدار دارد و نکات بالا را رعایت نمی‌کند، حتماً محل خود را تغییر دهند. ۷. هنگام حضور در محل‌های شلوغ از ماسک استفاده کنند.

وجوه نقدی و تلفن همراه، مهم‌ترین طعمه سارقان

یکی از مسؤولان حراست بعثه رهبری خواستار توجه بیشتر زائران ایرانی به مسئله سارقان مکه و مدینه شد. وی گفت: «متأسفانه علی‌رغم تأکید مسؤولان مناطق و مدیران کاروان‌ها مبنی بر همراه نداشتن اشیای قیمتی، تلفن همراه و وجوه نقد اضافی در حرم، بازار و کلیه محل‌های شلوغ، بعضی از زائران به این موضوع توجه نمی‌کنند و طعمه سارقان می‌شوند.» به گفته وی نظر به حجم بالای زائران از کشورهای مختلف و محدود نبودن سرقت‌ها به مکانی خاص، شناسایی و دستگیری سارقان برای پلیس عربستان امکان‌پذیر نیست. از این رو خود زائران در درجه اول باید از همراه داشتن پول زیاد و اشیای قیمتی در اماکن شلوغ خودداری کنند و در درجه دوم لازم است در هر حال، حتی در حین زیارت از این اشیای غافل نشوند یا دست کم آنها را در جایی قرار دهند که دسترسی سارقان به آنها به سهولت ممکن نباشد. این مسؤول حراست خاطر نشان کرد: «خسارت حاصله از سرقت وجوه نقد و تلفن حج ۲۷، ص: ۲۳۳ همراه و سوء استفاده احتمالی از آن، در زمره تعهدات بیمه‌ای نیست و به همین دلیل زائران باید دقت بیشتری به هشدارهای امنیتی داشته باشند.» وی یادآور شد که اکثر سرقت‌ها در زمان نماز صبح و در اماکن ازدحام مانند بقیع و ورودی‌های مسجدالحرام صورت می‌گیرد. گفتنی است که در روز جمعه گذشته، مبلغ ۱۷۵۰ و در روز شنبه، ۳۵۰۰ دلار از زائران ایرانی به سرقت رفته است.

آیا خون حجاج هم نجس است!؟

ساعت ۶/۱۳ صبح است، دقیقاً ۴۴ دقیقه از طلوع فجر گذشته و ۴۴ دقیقه دیگر به طلوع خورشید باقی است. پس از اتمام نماز جماعت مسجدالحرام و قرائت تعقیبات و چند صفحه‌ای از قرآن کریم، عازم بازگشت به بعثه هستم که در مسعی مقابل باب‌النبی صلی الله علیه و آله در سمت سعی از صفا به طرف مروه، منظره‌ای عجیب می‌بینم. خون زیادی روی زمین، کنار دیوارچه مرمرینی که محل عبور ویلچرها را مجزا می‌کند، ریخته و هنوز تازه است. هیچ کس نیست، نه آن دو مأموری که معمولاً کنار هر دری به نگهبانی مشغولند، سرجایشان هستند. نه مأمور نظافتی، نه مأمور امر به معروف و نهی از منکر... و مردم همچنان در حال سعی! کسی چه می‌داند که این‌جا دیگر باید پیش پایش را هم نگاه کند! بعضی‌ها که متوجه لزجی خون می‌شوند، قدری با تعجب به خون‌ها نگاه می‌کنند، اما نمی‌دانند چه باید بکنند و به ناچار می‌گذرند. همه در حال رفتن، پا بر خون‌ها نهاده و می‌روند. شاید من تنها کسی هستم که با نگرانی، با حرکات سر و دست و با تکرار یکریز حاجی دم! حاجی دم! می‌خواهم از سرایت خون به دیگر نقاط مسعی جلوگیری کنم! اما تلاشم حاصل چندانی ندارد. من که رسیده بودم، با این که پاهایی که بر خون‌ها نهاده شده بود، شاید هم پاهای کسانی که حاجی مصدوم را از مسعی خارج کرده بودند، حدود یک متر مربع از مسعی را آلوده کرده بود، اما حالا که به شش و نیم نزدیک می‌شدیم، با عبور ده‌ها حاجی که اشارت‌های مرا نمی‌دیدند و به خلوت‌تر شدن آن حج ۲۷، ص: ۲۳۴ قسمت توجهی نمی‌کردند، بیش از ده متر از مسعی خون‌آلود بود. خون‌ها کاملاً پخش شده بود. حالا فقط رد پاها بود که هرچه از محل اصلی ریختن خون‌ها دورتر می‌شد، کم‌رنگ‌تر می‌شد. دو نفر از مأموران چفیه‌قرمز حرم از برابرم می‌گذرند، صدایشان

می‌زنم، با دست اشاره می‌کنم، خون‌ها را نشانشان می‌دهم؛ برمی‌گردند و نیم‌نگاهی می‌کنند و بی‌خیال رد می‌شوند. مأموران دم در برمی‌گردند، اما مردم همچنان بی‌آن که کسی مانعشان شود، یا حاجزی بگذارند، در حال سعی‌اند. خون‌ها دیگر خشکیده است، اما پای مردم، برهنه شاید نمناک از عرق، آن هم روی مرم‌های صاف و صیقلی، کم‌کم دارد اثر خون‌ها را کم‌تر و کم‌رنگ‌تر می‌کند. ساعت دقیقاً ۶/۴۰ است که جوانی بنگلادشی تنها با یک قطعه پارچه کوچک و یک شیشه ربع‌لیتری آب از راه می‌رسد. پارچه را زیر پایش می‌اندازد، قدری آب روی پارچه و خون‌ها ریخته، بعد پارچه را با پایش روی خون‌ها می‌کشد و جابه‌جا می‌کند. ساعت ۶/۴۵ دقیقه دو نفر دیگر مثل خودش بنگلادشی اما میان‌سال به یاری‌اش آمدند. دوسه دقیقه بعد، دیگر خبری از خون‌ها نبود. البته خون‌هایی که قبل از آمدن مأموران بیش از یک‌پنجمش نمانده بود. من همچنان مبهوت این همه سرعت عمل مأموران حرم!! به آن چهار پنجم خون‌ها فکر می‌کردم که چسبیده به پای‌های مردم، به همه‌جای مسعی به مروه، به صفا، به مطاف، بلکه به همه‌جای حرم و حتی اقامت‌گاه‌های این حاجی‌ها کشیده شده بود. وقتی خواستم از حرم خارج شوم، از آن دو مأمور کشیک باب‌النبی صلی الله علیه و آله پرسیدم: خون‌هایی که آن‌جا ریخته بود، در اثر چی بود؟ معلوم بود رغبتی به جواب دادن ندارند. سئوالم را جور دیگری تکرار کردم: «وقتی من آمدم، خون زیادی آن‌جا ریخته بود، شما این‌جا بودید؟ می‌دانید چرا؟» یکی از آن‌دو با لحنی عادی گفت: «یک پیرمرد حاجی افتاد، سرش به سنگ‌ها خورد و خونی شد. همین!» قانع نشدم. خونی که من دیدم بیشتر از خون یک نفر آن هم حج ۲۷، ص: ۲۳۵ در اثر افتادن و خونین شدن سرش بود. اما با خودم گفتم: شاید هم همین‌طور باشد، اما با این توضیح که وقتی افتاد و خون از سرش جاری شد، تا دقایقی طولانی همین‌طور افتاده بود و خون‌ها روی سنگ‌های مسعی می‌ریخت و کسی جرأت نزدیک شدن و برداشتن او را نداشت؟ شاید از هوش رفته بود و مردم فکر می‌کردند مرده است. شاید هم منتظر مأموران اورژانس بودند و شاید با خود می‌گفتند: حالا او را از مسعی بیرون بردیم، کجا ببریم؟ و شاید ... و شاید ... اما مهم‌تر از دانستن علت ریختن خون‌ها، دانستن تکلیف مردم حج گزار با این همه نجاست حرم مطهر و مسجدالحرام بود. تکلیف سعی و طوافشان، تکلیف نمازشان، حتی تکلیف امثال من که شاهد این ماجرا بودیم و نحوه‌ی نظیف، نه تطهیر مأموران را دیدیم و یقین هم داریم که داخل مسعی در هیچ زمان دیگر هم جز با آب قلیل شسته و نظیف نمی‌شود! به یاد فتاوی‌ای علما می‌افتم که دیدن سر سوزنی خون در مسجد را موجب ثبوت تکلیف بر همه مسلمانان می‌دانند که به وجوب کفایی، همه وظیفه دارند در تطهیر آن بکوشند و این مزید بر اشکالاتی است که در سعی و طواف پیش می‌آورند. حج ۲۷، ص: ۲۳۶

چهارشنبه ۲۹ / ۹ / ۸۵

اشاره

بیست و نهم ذی‌قعدة ۱۴۲۷

برگزاری همایش «پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله، کانون مهر و عدالت» در مدینه منوره

همایش علمی اهل سنت با موضوع «پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله، کانون مهر و عدالت» روز چهارشنبه در بعثه رهبر معظم انقلاب در مدینه منوره برگزار شد. در این همایش ملی که ۴۰۰ تن از زائران مرد و زن اهل سنت ایرانی حاضر در کاروان‌های مختلف شرکت داشتند، شش تن از سخنرانان دیدگاه‌های خود را درباره ابعاد عظمت پیامبر، جهانی بودن رحمت و محبت رسول الله صلی الله علیه و آله، مهرورزی و تکریم، عدالت اجتماعی، قاطعیت و مدارای پیامبر بیان کردند و پیشنهادهایی برای وحدت پیروان مذاهب مختلف اسلام ارائه کردند. در ابتدای این همایش «آخوند عبدالرزاق رهبر»، دبیر همایش و مدیر حوزه علمیه اهل تسنن

آق‌قلای گلستان در سخنانی با اشاره به اهداف برگزاری همایش، بر ضرورت تجدید اخوت مسلمانان از فرق مختلف تأکید کرد. «رهبر»، به نمایندگی از مسلمانان اهل سنت اعلام کرد: «با برادران مسلمان در سایر مذاهب دست بیعت می‌دهیم و بر اخوت و برادری بیش از پیش تأکید می‌کنیم». وی با اشاره به اهمیت شناخت دیدگاه‌های اهل سنت و شیعه درباره اهل بیت حج ۲۷، ص: ۲۳۷ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله تصریح کرد: «بدون توجه به سیره اهل بیت علیهم السلام ایجاد تحول در زندگی ممکن نیست. از دیدگاه اهل سنت وجوب محبت اهل بیت یک امر قطعی و ضروری است». در این مراسم نمایندگان از بعثه‌های مراجع عظام در مدینه نیز حضور داشتند. این همایش با حضور اعضای هیئت رییسه از جمله آیة‌الله صابری همدانی، مولانا اسحاق مدنی رییس شورای افتای اهل سنت در دفتر رهبری، محمدعلی کریمی نماینده مریوان در مجلس شورای اسلامی و ماموستا رشید ثنائی، امام جمعه اهل سنت سرپل ذهاب ادامه یافت. در این همایش سخنرانان از استان‌های مختلف کشور مواضع خود را درباره مشکلات مسلمانان شیعه و سنی در جهان اسلام تشریح کردند. در پایان همایش، هدایایی به شرکت‌کنندگان اهدا شد و حاضران نماز ظهر را به جماعت در مسجدالنبی صلی الله علیه و آله اقامه کردند. در این همایش حجة الاسلام والمسلمین راشد یزدی طی سخنانی با اشاره به ادعای برخی از رهبران مسیحی که مدعی شده‌اند «اسلام دین خشونت است» گفت: «اسلام دین محبت و عدالت است و پیامبر اسلام نیز منادی رحمت و محبت است». وی افزود: «اسلام با هیچ دینی و ملیتی در جهان سر جنگ ندارد و تا کسی به اسلام تعدی و تجاوز نکند، اسلام وارد جنگ نمی‌شود و صرفاً از ارزش‌های خود دفاع می‌کند. اگر کسی به اسلام و ارزش‌های اسلامی تعدی و تجاوز کند اسلام از خود دفاع خواهد کرد.» دکتر چرکزی مسؤول فرهنگی ترکمن صحرا نیز با اشاره به سیره پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله اظهار داشت: «در بین اهل سنت گروه‌های زیادی از مردم به اهل بیت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله ارادت دارند و برخی برای ابراز ارادت خود به اهل بیت نام فرزندان‌شان را از اسامی اهل بیت انتخاب می‌کنند و برای برآورده شدن حاجات خود به مرقد مطهر امام رضا علیه السلام می‌روند و به امامزاده‌هایی که در محل اسکان آنها وجود دارد توسل می‌جویند.»

باز دید هیئت بلندپایه بعثه حج تایلند از بعثه حج ایران

مشاور نخست وزیر و رییس امور دیانت تایلند، معاون استاندار استان جنوبی تایلند، رییس امور مکه، رییس جمعیت حجاج تایلندی، فرزند شیخ الاسلام و رییس مسؤول امور روحانیون و شئون دینی حج، برخی از اعضای بعثه بودند که در ابتدای جلسه معرفی شدند. آیة‌الله ری شهری ضمن عرض خیر مقدم، آشنایی مسلمانان نقاط مختلف جهان را با یکدیگر یکی از برکات حج خواند و افزود: جهان اسلام در فضای کنونی دچار چالش‌ها و مصایبی است که باید مسلمانان به فکر چاره‌اندیشی نسبت به حل آنها باشند؛ به‌ویژه در ایام حج که بهترین فرصت برای مقدمه‌سازی جهت تشکیل جامعه توحیدی و تحقق امت واحده اسلامی است. امام خمینی قدس سره می‌فرمودند: کلید حل مشکلات جهان اسلام، وحدت کلمه است که باید با وسایل مختلف از کنار خانه خدا- که خانه توحید است- تقویت شود. نماینده ولی فقیه در امور حج با اعلام برگزاری همایش تقریب بین مذاهب اسلامی در روزهای آینده و دعوت اعضای بعثه تایلند برای شرکت فعالانه در آن خاطر نشان کرد: اگر مسلمانان جهان با هم بودند، امروز دشمنان اسلام نمی‌توانستند به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله اهانت کنند و قلوب همه مسلمانان را جریحه‌دار سازند. اگر مسلمانان با هم بودند، امروز چند میلیون اسرائیلی نمی‌توانستند آن‌همه ستم در حق فلسطین که قلب اسلام است، روا دارند؛ نمی‌توانستند آن‌همه ظلم و قتل عام کودک و پیر و جوان فلسطینی را انجام دهند و از مسلمانان کاری ساخته نباشد. امروز بیش از ۱/۵ میلیارد مسلمان در دنیا زندگی می‌کنند که اگر با هم باشند بزرگ‌ترین قدرت اقتصادی، نظامی و سیاسی دنیا خواهند بود. حج ۲۷، ص: ۲۳۹ سرپرست حجاج ایرانی در پاسخ به سؤال یکی از حاضران درباره راه‌های عملی ایجاد وحدت گفت: ما قانون اساسی داریم که طبق آن، همه مذاهب موجود در ایران و حتی اقلیت‌های مذهبی از حقوق یکسان بهره‌مند هستند و خود این قانون، محور وحدت است. اما اگر مراد وحدت مسلمانان

در سطح دنیاست، راهش تمسک به نقاط مشترک و ترک اختلافات مذهبی است. هرکس می‌تواند عقاید و واجبات شخصی خود را داشته باشد؛ اما در امور اجتماعی که به امت اسلام ارتباط دارد، باید یک سیاق و یک رهبری را قبول کنند. اطلاعات ما از یکدیگر باید اضافه شود و به دشمن اجازه ندهیم تا با دادن اطلاعات اشتباه رابطه ما را با همدیگر خراب کند. اختلافات فعلی امت اسلام، پیش از آن که ریشه عقیدتی داشته باشد، ریشه سیاسی دارد. از این رو باید هوشیاری سیاسی را عامل مهم ایجاد وحدت امت اسلام دانست که مسئولیت آن برعهده روشنفکران و عالمان امت است. رییس بعثه تایلند ضمن اظهار خوشحالی از دیدار با برادران ایرانی گفت: این عیب بزرگی برای امت اسلام است که عده‌ای صهیونیست این چنین حکومت و بین ما تفرقه‌انگیزی کنند. قرآن می‌گوید: یهود و نصارا در دشمنی با اسلام و مسلمانان از هیچ تلاشی فروگذار نمی‌کنند. ما باید کاری کنیم که ملت‌ها آگاه شوند؛ باید یک انقلاب فرهنگی در هر کشور ایجاد شود. عداوت بین مسلمانان و غرب ادامه خواهد یافت و اگر ما عزت و قدرت نداشته باشیم، تحت سلطه‌ایم. من شیفته رییس جمهور شما آقای احمدی‌نژاد هستم. اوست که شرق و غرب را به مبارزه فرهنگی طلبیده و قدرت اسلام را در مقابل آنان آشکار می‌سازد. رییس بعثه تایلند با ارائه آمارهایی به بیان وضعیت مسلمانان در تایلند پرداخت و حج ۲۷، ص: ۲۴۰ گفت: «امسال تعداد حجاج تایلندی ۱۲۰۰۰ نفر است که از بین ۸ تا ۹ میلیون مسلمان بر طبق قانون OIC مجوز حج گرفته‌اند.» گرفتن مجوز از طریق شرکت‌ها صورت می‌گیرد. او تعداد مسلمانان را بیش از آمارهای رسمی دولت ذکر کرد و گفت که از زمانی که کودک بوده، عدد مسلمانان را دو میلیون ذکر می‌کردند. الآن شصت سال دارد، باز هم همان آمار است. در ادامه جلسه برخی از دیگر اعضای بعثه تایلند مطالبی درباره دشمنان مشترک ملت‌های مسلمان و کیفیت مقابله با آنها مطرح کردند.

دیدار رییس و مسؤولان بعثه چین با نماینده مقام معظم رهبری

آیه‌الله ری شهری در این دیدار که در جوئی صمیمانه برگزار شد، نسبت به آزادی مردم چین برای انجام اعمال و مراسم مذهبی خود، ابراز خوشنودی کرد و گفت: این سیاست درستی است که دولت چین در پیش گرفته و امیدواریم مسلمانان بتوانند از طریق این سیاست، از معارف دینی خود بهتر آگاه شوند. نماینده رهبری با برشمردن حج به‌عنوان فرصتی برای خودسازی بیشتر مسلمانان و آشنایی آنان با معارف عظیم اسلامی افزود: «یکی از حکمت‌های حج آشنایی مسلمانان با مشکلات سایر مسلمانان است و ما در این فرصت سعی می‌کنیم با مشکلات سایر بلاد مسلمین آشنا شویم و حتی‌الامکان در حل آن بکوشیم.» او با ذکر این نکته که پیام جمهوری اسلامی ایران، پیام محبت و همدلی و نزدیک‌تر شدن همه مسلمانان دنیا به یکدیگر است، اظهار امیدواری کرد که در سایه اتحاد و همدلی مسلمانان، توطئه‌های دشمنان اسلام و پیامبر صلی الله علیه و آله در هم شکسته شود و اسلام دین آینده جهان باشد و در سراسر دنیا گسترده شود. مسؤول بعثه چین از این که برای چهارمین بار از بعثه جمهوری اسلامی ایران دیدار می‌کند، ابراز شادمانی کرد و با مستحکم و مستمر شمردن روابط سیاسی ایران و حج ۲۷، ص: ۲۴۱ چین گفت: ارتباطات ما به‌ویژه در حیطه شئون ادیان زیاد است و دولت ما با همکاری سفارت شما در پکن، هر ساله گروه‌هایی را از چین برای شرکت در سمینارها و دیدار با مقامات ایرانی می‌فرستد. او فهم وحدت اسلامی را موجب ارتباط بیشتر مسلمانان با یکدیگر دانست و تأکید کرد که در همین راستا دیدگاه رییس جمهور سابق ایران در مورد گفت‌وگوی تمدن‌ها باید تقویت شود. او گفت: «مسلمانان در چین از آزادی عقیده برخوردارند و این بهترین فرصت برای سایر چینی‌هاست. با پیشرفت تمدن‌ها وضع مسلمانان رو به پیشرفت است، خاصه در چین که امسال عدد حجاج به ۹۷۰۰ نفر رسیده است.» رییس بعثه چین با اشاره به تاریخ ارتباطات بین چین و ایران از دوران باستان، بر نقش زبان فارسی در نشر فرهنگ اسلامی در چین تأکید کرد و افزود: «تعداد زیادی از پیشوایان مذهبی چینی معارف اسلامی را به زبان فارسی در مساجد آموخته‌اند و به این خاطر عقیده دارم که به ارتباطاتی قوی‌تر از گذشته نیاز داریم و آرزوی ماست که تمدن چینی و ایرانی پیوند بیشتری پیدا کند.» او با ابراز تأسف از بی‌تجربگی و خبرگی لازم در تنظیم امور حجاج چینی گفت: «لازم است از

تجربه و اندوخته‌های شما استفاده شود. در همین راستا چهارماه پیش به ایران سفر کردیم و بسیاری از امور را فرا گرفتیم. اینک هم فرصت را مغتنم می‌شماریم و با اعضای بعثه برنامه‌ریزی می‌کنیم و از اماکن اقامتی حجاج ایرانی دیدار می‌کنیم...» در پایان سرپرست حجاج ایرانی اعلام آمادگی کرد که مسؤولان فرهنگی و اجرایی را برای تشکیل کمیسیون‌های ویژه با مسئولین بعثه چین مأمور نماید. حج ۲۷، ص: ۲۴۲

پنجشنبه ۳۰/۹/۸۵

اشاره

اول ذیحجه ۱۴۲۷

نخست حاجی شدن، سپس ناجی شدن

خطیب امروز جلسه «سخنرانی عمومی بعثه» با نقل حکایت مردی روستایی که در سفر به تهران، برای رفع عطش، گرفتار چند رند زمان طاغوت شد و آنان به جای آب، شراب به خوردش دادند، کوشید تا از لابه‌لای قصه، دروسی اخلاقی استخراج کند و کام تشنه زائران بیت‌الله را به تذکراتی عرفانی سیراب کند: در شیشه بزرگ ویسکی را که باز کرد، بوی گندش زد بیرون. مولوی می‌گوید: حرف‌هایی که می‌زنیم، مثل غذاها بو دارد. پیاز و سیر که خورده باشی، طرف مقابل بویش را می‌فهمد: بوی حرص و بوی کبر و بوی آز در سخن گفتن بیاید چون پیاز اما چه کسی بوی بد را می‌فهمد؟ کسی که خودش پیاز و سیر نخورده باشد. این بنده خدای روستایی چون اهل ویسکی نبود، بوی گندش را فهمید. اما باز هم خواست کم نیاورد؛ گفت: همه‌اش را می‌خوریم. خدا عقل داده، ولی مردم استفاده نمی‌کنند؛ اکثرهم لا- یعقلون. صوفی ار باده به اندازه خورد نوشش باد ورنه اندیشه این کار فراموشش باد مرد روستایی اندازه نگه نداشت. در حالی که در همه چیز باید اندازه نگه داشت. حتی در امور معنوی هم باید حد نگه داشت. یک نفر در زمان امیرالمؤمنین علیه السلام چسبیده بود به عبادت، زن و بچه‌اش را رها کرده بود و یکسره عبادت می‌کرد. حضرت منعش کرد. [ما هم نباید] غوره نشده مویز شویم! شاگردی نکرده استادی نکنیم. باید بیاییم اینجاها درجه معرفت‌مان را بالا ببریم. بعضی‌ها در این جا فقط از کعبه همین سنگ‌ها و ناودان طلا- و در طلا- را می‌بینند؛ در حالی که باید کاری کرد که صاحبخانه را دید. بعضی‌ها به حاج آقا و حاج خانم شدن کفایت می‌کنند، در حالی که باید این‌جا حاجی شد، حاجی که شدیم ناجی می‌شویم. آن روستایی شیشه را سر کشید، مست شد، عربده کشید، همه چیز را به هم ریخت. او را گرفتند، زدند و انداختند بیرون. وقتی به هوش آمد، یادش آمد که روی در مغازه نوشته بود: «لیموناد، آناناس، ویسکی و غیره» چون بقیه را نفهمیده بود خیال کرد «و غیره» همان شربت و دوغ است. نشست و سفارش «و غیره» داد. پس همه این کتک خوردن‌ها و گیج و منگ شدن‌ها و ذلت کشیدن‌ها زیر سر «و غیره» است. غیر خدا هرچه هست، هست «و غیره» نیست «و غیره» به جز حریم حرم سوز عبادت مهم نیست؛ عبودیت مهم است. این «شاه کلید» است. باید مثل کلاس اولی‌ها شد که هرچه می‌خواهد بگوید و هرچه می‌خواهد بکند، دستش بالا است؛ از معلم اجازه می‌گیرد. حاجی باید جوری به وطن باز گردد که دیگر بی‌اجازه خدا و رسول کاری نکند.

دیدار مسؤولان بعثه حج مسلمانان آفریقای جنوبی با مسؤولان بعثه رهبری

رییس بعثه حج مسلمانان آفریقای جنوبی، دکتر امام هاشم، به همراه رییس دانشکده الدعوة، رییس هیئت پزشکی و برخی دیگر از

مسئولان امور حج آن کشور در حج ۲۷، ص: ۲۴۴ فضایی صمیمانه با مسئولان بعثه معظم رهبری در مکه مکرمه دیدار کردند. آیه‌الله ری شهری در این جلسه، با اشاره به سفر چند سال پیش خود به آفریقای جنوبی گفت: یکی از نکاتی که از نظر فرهنگی برایم جالب بود، این است که مسلمانان در آفریقای جنوبی برنامه منظم و خوبی دارند و قابلیت‌های خوبی به دست آورده‌اند. در واقع مسلمانان باید از این شرایط جدیدی که در نظام حکومتی پیش آمده، بیشترین بهره‌برداری را برای گسترش فرهنگ خود داشته باشند و بهترین کاری که برای تبلیغ اسلام می‌توانند انجام دهند، تبلیغ عملی است. وی با اشاره به لزوم الگو گرفتن از پیامبر صلی الله علیه و آله گفت: «همچنان که پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام با اخلاق و رفتار خود موجب جذب دل‌ها می‌شدند، مسلمانان هم با الگو قرار دادن آن بزرگواران می‌توانند کسانی را که به دین اسلام معتقد نیستند، جذب کنند.» نماینده ولی فقیه یکی دیگر از خاطرات جالب خود در سفر به آفریقای جنوبی را دیدار با مرحوم دکتر احمد دیدات و پیروان او برشمرد و افزود: ایشان با صبر و مقاومتی که طی ۸ سال بیماری از خود نشان داد و با وجود کسالت شدید باز هم تبلیغ کرد و با مسیحیان مناظره نمود، برای ما آموزنده بود؛ به طوری که بعد از دیدن ایشان در بستر بیماری در دفتر خاطراتم نوشتم: «می‌ارزد که انسان به آفریقای جنوبی سفر کند تا این نمونه صبر و پایداری را ببیند.» او در پایان ضمن تشکر از بعثه آفریقای جنوبی، اظهار امیدواری کرد که در جوار رسول الله صلی الله علیه و آله و بیت الله الحرام، همگی سفری پرباری داشته باشند و بتوانند نور اسلام را بیش از پیش به کشورشان منتقل کنند. رییس بعثه حجاج آفریقای جنوبی نیز این گونه دیدارها را یکی از اهداف حج مسلمانان برشمرد و با اشاره به تاریخ ظهور اسلام در آفریقای جنوبی گفت: حج ۲۷، ص: ۲۴۵ در قرن هفدهم میلادی گروهی از مسلمانان چینی به آفریقای جنوبی آمدند و در همان جا به تجارت مشغول شدند و در همان قرن، اولین مسجد در کیپ‌تاون ساخته شد. طی حدود ۳/۵ قرن، جمعیت مسلمانان به دو میلیون نفر رسیده و اکنون ۳۴۰ مسجد در کل کشور و ۱۴۶ مسجد در کیپ‌تاون داریم که بهترین مراکز برای توسعه اسلام به‌شمار می‌روند. امام هاشم با تأکید بر نقش جمهوری اسلامی در سرنوشت مسلمانان آفریقای جنوبی گفت: سقوط شاه در ایران تأثیر زیادی روی مردم، به‌ویژه جوانان ما داشت و همین تأثیرات باعث فعالیت‌های مختلف دینی و مذهبی شد، به طوری که آزادی ادیان به رسمیت شناخته شد و مسلمانان آفریقای جنوبی توانستند نمایندگانی در دولت و مجلس داشته باشند. قابل ذکر است که تعداد حجاج آفریقای جنوبی در سال جاری ۴۰۰۰ نفر هستند که به‌خاطر تقاضای زیاد دوبرابر سهمیه مقرر است. مخارج حج آنان بین ۴۰۰۰ تا ۷۰۰۰ دلار است که ۱۵۰۰ دلار آن پول بلیط هواپیماست و شرکت‌های طرف قرارداد با سعودی ثبت‌نام و تریبات قانونی را به‌عهده دارند.

دیدار جمعی از علمای مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق با سرپرست حجاج ایرانی

شرایط عراق شرایط پیچیده‌ای است؛ رقبا شیعه عادت به پذیرفتن شریک ندارند. با این که اهل سنت بیش از ۱۶ درصد آرا را ندارند، سهم ۶۵٪ از حکومت می‌خواهند. جالب است که وقتی قانون فدرالیه مطرح شد، بحث کردند و عاقبت راضی شدند و قرار بود شب جمع شوند و همگی امضا کنند؛ اما متأسفانه نیامدند، حتی عذرخواهی هم نکردند. پیدا بود که از طرف کشورهای با آنان تماس گرفته شده و آنان را از شیعه به اتهام تجزیه‌طلبی عراق ترسانده بودند. با این که زرقاوی تصریح داشت که دستش به خون هزاران شیعه آلوده حج ۲۷، ص: ۲۴۶ است، پس از کشته شدنش حاضر نشدند حتی به‌عنوان یک تروریست محکومش کنند! از آن طرف شیعه هم هنوز به آن مقدار از همبستگی و وحدت کلمه نرسیده که وقتی افرادی از اهل سنت کشته می‌شوند و ما محکوم می‌کنیم و می‌گوییم این کار تکفیری‌هاست، شیعه برادرکشی نمی‌کند، برخی از آقایان هستند که حاضر نیستند همین جنایت تکفیری‌ها را که برای بدنام کردن شیعه، سنی‌کشی می‌کنند، محکوم نمایند! اظهارات فوق در دیدار با آیه‌الله ری شهری توسط سید عمار حکیم، نماینده مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق مطرح شد و او در پاسخ، پس از خیر مقدم به روحانیون حاضر در جلسه

گفت: شما روی اساسی‌ترین نقطه انگشت گذاشتید. دشمن نمی‌خواهد وحدت و وفاق بین مردم عراق باشد. طبیعی است که با راه‌های مختلف ایجاد فتنه می‌کند. از این رو در گام اول، خود شیعیان باید متحد باشند و در گام دوم با اتحاد شیعه و سنی شرّ صدام و اشغالگران کنده شود. نماینده علمای عراق با تأکید بر شدت تلاش دشمنان برای جلوگیری از اتحاد شیعه و سنی در عراق گفت: مهم‌ترین اهتمام ما بر این است که نظم و انتظام در کار شیعه باشد. به صرف این که کسانی از شیعیان کشته می‌شوند، گروهی راه نیفتند و به خونخواهی آنان بخواهند سنی‌ها را بکشند؛ این همان چیزی است که دشمن می‌خواهد و کار را بیشتر پیچ می‌دهد و مشکل را عمیق‌تر می‌کند. البته کسانی هم هستند که می‌گویند توازن رعب باید برقرار باشد. ما اگر عکس‌العمل در مقابل کشته شدن شیعه‌ها نشان ندهیم، جرأت بیشتری برای ادامه این کشتارها پیدا می‌کنند. ولی ما می‌گوییم دشمنان عراق و تکفیری‌ها شیعه و سنی نمی‌شناسند. آنها می‌خواهند شیعه را وادار به عکس‌العمل کنند و از این که هر تعداد سنی به دست شیعه کشته شود، حج ۲۷، ص: ۲۴۷ خوشحال می‌شوند. اعدام صدام هم خیلی تعیین‌کننده نیست، چون آن «بت» بودن صدام، حتی نزد بعضی‌ها هم شکسته شده. وقتی در دادگاه پخش مستقیم است، شیر می‌شود قیافه می‌گیرد، حرف‌های متناسب با پخش مستقیم و موافق طبع طرفدارانش می‌زند، اما تا پخش مستقیم تمام می‌شود، به همه صغیر و کبیر، حتی به قاضی تحقیق و مأموران هم با نهایت ذلت «بله قربان» می‌گوید. در این دیدار مسائلی دیگر از عتبات عالیات، همچون: بازسازی مرقد امام حسین علیه السلام، ساخت ضریح جدید امام حسین علیه السلام توسط قمی‌ها، انفجارهای سامرا، بازسازی حرم مطهر عسکریین علیهما السلام، بدرفتاری با زائران ایرانی و ... نیز مطرح گردید.

دیدار بعثه حج افغانستان با سرپرست حجاج ایرانی

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی در این دیدار، با مقایسه وضعیت افغانستان در گذشته و حال گفت: قطعاً بیگانگان که بر افغانستان حاکم شدند، مصالح خودشان را دنبال می‌کردند، اما هوشمندی مردم باعث شد که آنها به خواسته خود نرسند. امیدواریم که مردم افغانستان با تقویت هوشیاری، وحدت کلمه، تبعیت از آگاهان و سختکوشی خود، بتوانند مشکلات باقیمانده را حل کنند و با اخراج بیگانگان، بر سرنوشت خود حاکم شوند. ما طی موسم حج، دعاگوی مردم افغانستان هستیم. مشکلات آنان را مشکلات خودمان می‌دانیم و اصولاً امنیت کشورهای همجوار را امنیت خود ایران می‌شماریم. آیه‌الله‌ری شهری با تأکید بر این که دشمنان اسلام نمی‌خواهند کشورهای منطقه روی آرامش و آسایش را ببینند، گفت: حج ۲۷، ص: ۲۴۸ آنان فکر می‌کردند با ساختن جای پای برای خود در افغانستان و عراق می‌توانند به خواسته‌هایشان برسند؛ اما حالا می‌فهمند اینطور نیست و اگر مردم مسلمان آگاهی و اتحاد لازم را داشته باشند، قطعاً شرّ آنان کوتاه خواهد شد و زمینه تحقق آن وعده‌ای که خداوند سه بار در قرآن کریم تکرار کرده، به دست مردم پدید آید: *يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلٰیْكُمْ الَّتِيْ هِيَ كَثِيْرَةٌ ۙ لَّعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ* و *وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلٰى الدِّيْنِ الْكَلْبِيْ*؛ و ما به هر تقدیر معتقدیم که این وعده الهی روزی عملی خواهد شد. رییس بعثه افغانستان با تشکر از بعثه جمهوری اسلامی ایران اظهار امیدواری کرد که نشست متقابلی در بعثه حج افغانستان صورت پذیرد. او در این باره اظهار داشت: «دوستان ما که از بعثه افغانستان آمده‌اند، خواهان استفاده از تجارب دوستان خود در بعثه ایران هستند تا به‌جایی برسیم که شما به بعثه افغانستان افتخار کنید، همان‌طور که ما امروز به بعثه شما افتخار می‌کنیم.»

دیدار گروهی از مسؤولان سیاسی و فرهنگی افغانستان با امیرالحاج ایران

نماینده ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی خانه خدا، عصر پنج‌شنبه در دیدار با جمعی از مسؤولان سیاسی و فرهنگی افغانستان

اظهار امیدواری کرد که با خروج بیگانگان از این کشور، مردم افغانستان به صورت کامل بر سرنوشت خود حاکم شوند. آیه‌الله محمدی ری‌شهری گفت: «قطعاً بیگانگان در افغانستان در پی تأمین مصالح خود هستند، اما هوشمندی علما و سیاسیون افغانستان سبب شده که دشمنان به مطامع شوم خود نرسند. با تقویت این هوشیاری و تحکیم وحدت کلمه مردم و تبعیت از علما و آگاهان جامعه، افغانستان قادر است مشکلات باقیمانده خود را حل کند.» امیرالحاج جمهوری اسلامی ایران امنیت هریک از کشورهای منطقه را به سود تمامی کشورها و مردم منطقه دانست و گفت: دشمنان اسلام نمی‌خواهند کشورهای اسلامی آرامش داشته باشند. آنها با تجاوز به افغانستان و عراق در صدد حاکمیت بر کل منطقه بودند، اما با حج ۲۷، ص: ۲۴۹ هوشیاری ملت محروم و مظلوم افغانستان و عراق، اشغالگران به این نتیجه رسیده‌اند که تداوم حضورشان به نفع آنها نیست. نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی تأکید کرد که اگر مردم تمسک به اسلام داشته باشند در آینده نزدیک دست دشمنان از منطقه کوتاه شده با تحقق وعده الهی سایه پربرکت اسلام بر سراسر جهان پرتو خواهد افکند. وی با اشاره به مشترکات تاریخی و مذهبی دو کشور ابراز امیدواری کرد که در سایه اعتماد متقابل مقامات و مسؤولان ایران و افغانستان، روابط برادرانه و دوستانه‌ای میان دو کشور در تمامی زمینه‌ها، به‌ویژه در امور فرهنگی هرچه بیشتر گسترش یابد. در این دیدار که در بعثه مقام معظم رهبری در مکه مکرمه انجام شد، آقای ذکریا زکی رییس بعثه حج افغانستان، از آخرین تحولات کشورش گزارش داد و طی آن گفت که مردم افغانستان در سال‌های متمادی از حمایت‌های بی‌شائبه جمهوری اسلامی ایران برخوردار بودند و وظیفه خود می‌دانند که قدردان دولت و مردم ایران باشند. وی با اشاره به کیفیت خدمات‌رسانی به حجاج جمهوری اسلامی ایران گفت: ایران اسلامی با کوله‌باری از تجربه در زمینه ارائه خدمات به حجاج در صدر کشورهای اسلامی قرار دارد و کارگزاران حج افغانستان امیدوارند بتوانند با بهره‌گیری از تجارب ایران، خدمت‌رسان خوبی برای حجاج افغانی باشند. بعثه حج جمهوری اسلامی ایران افتخار ما و سایر کشورهای اسلامی است و ما تلاش داریم با حمایت ایران، بعثه حج افغانستان را به افتخاری برای جهان اسلام تبدیل کنیم. آیه‌الله صالحی وزیر مشاور دولت افغانستان نیز با آرزوی صحت و سلامتی برای مقام معظم رهبری - نماینده ولی فقیه و مسؤولان جمهوری اسلامی ایران گفت: «مردم افغانستان دو دهه گرفتار تجاوز خارجی و جنگ داخلی بودند و با دستیابی به موفقیت‌های قابل توجه در نهادینه کردن قانون، افتخار دارد به بازویی برای جهان اسلام تبدیل شود.» حج ۲۷، ص: ۲۵۰ وی از وحدت اهل تسنن و تشیع افغانستان به‌عنوان الگویی برای جهان اسلام یاد کرد و گفت: «ملت متدین، زجرکشیده و فقیر، اما با عزت افغانستان از تلاش برای حاکمیت اسلام عقب نخواهد نشست. شیخ باقر شیخ‌زاده نماینده پارلمان افغانستان با سپاس از جمهوری اسلامی ایران به دلیل ارائه حمایت‌های اقتصادی و سیاسی در طول بیش از دو دهه اخیر گفت: جمهوری اسلامی افغانستان با شجاعت توانسته است اسلامیت خود را به جهانیان ثابت کند و بعد از شکست طالبان، اینک به کشوری مستقل و آزاد تبدیل شده است. خواست ما از کشورهای اسلامی، شناسایی هویت اسلامی افغانستان است و امید داریم در بازسازی افغانستان نیز از حمایت ایران اسلامی و سایر کشورهای مسلمان بهره‌مند شویم. به گفته وی اگر جهان اسلام با وحدت کلمه حول محور قرآن و اسلام متحد شوند، هیچ ابرقدرتی قادر به ایستادگی در برابر آنها نخواهد بود. افغانستان با جمعیتی بالغ بر ۲۴ میلیون نفر، ۲۴۱۰۰ زائر را به حج تمتع سال جاری اعزام کرده است.

برگزاری دومین دعای کمیل مدینه در بین الحرمین

یک‌بار دیگر فضای مدینه‌النبی صلی الله علیه و آله با نوای دعای کمیل علی علیه السلام عطرآگین شد. اولین شب جمعه ذیحجه است و هزاران زائر پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام با دل‌هایی سوخته از درد و داغ مصائب اهل بیت مدفون در بقیع علیهم السلام، در جوار حرم رسول الله صلی الله علیه و آله گرد آمده‌اند تا با مناجات‌های امیرمؤمنان علیه السلام، خاطره‌گریه‌های بی‌پایان او را در این شهر زنده نگه دارند؛ شهری که هرکوحه‌اش شاهد مظلومیت‌های او و هر گوشه نخلستان‌هایش گواه

بی‌تابی‌های او از خوف خداست. شرکت کنندگان دعای کمیل مدینه، زن و مرد، پیر و جوان، ایرانی و غیر ایرانی در حج ۲۷، ص: ۲۵۱ این‌جا که نشسته‌اند، بین حرم پیامبر صلی الله علیه و آله و قبور تخریب‌شده امامان معصوم علیهم السلام در بقیع، می‌دانند که در نزدیکی‌های قبر مخفی حضرت زهرا علیها السلام نشسته‌اند، اما قبری در کجا؟ سمت راستشان در کنار روضه پیامبر صلی الله علیه و آله یا در سمت چپشان در کنار قبور ائمه علیهم السلام؟ هرچه هست، تنها ذکر نام زهرای مظلومه علیها السلام کافی است تا چشمه‌های اشکشان را بجوشاند و صدای ضجّه آنان را به آسمان برساند. یا فاطمه من عقده دل وانکردم گشتم ولی قبر تو را پیدا نکردم آخر این‌جا که نشسته‌اند، سال‌ها محل عبور فاطمه علیها السلام بوده. ذره‌ذره خاک این‌جا، هوای این‌جا، آسمان این‌جا شاهد لحظه‌لحظه حیات زهرا علیها السلام بوده، همان زهرایی که به علی علیه السلام و مناجات‌های او عشق می‌ورزیده. و دعای کمیل تصویری همیشه به یاد ماندنی از همان مناجات‌هاست. ده‌ها هزار زائر حرم نبوی در مدینه منوره، پنج‌شنبه‌شب همزمان با نخستین روز از ماه ذیحجه در مراسم پرفیض دعای کمیل در بین‌الحرمین شرکت کردند و با شور و حال وصف‌ناپذیری فرازهای دعای کمیل را زمزمه نمودند. در این مراسم که دومین دعای کمیل زائران ایرانی در مدینه منوره است، علاوه بر سیل عاشقان ایرانی اهل بیت علیهم السلام، اعضای بعثه مراجع تقلید فعال در مدینه، آیة‌الله غیوری و حجة‌الاسلام والمسلمین قاضی‌عسکر، نمایندگان بعثه مقام معظم رهبری در مدینه حضور داشتند. بسیاری از زائران حرم نبوی از چند شب قبل برای شرکت در مراسم دعای کمیل که به یک مراسم پرشور در مدینه منوره تبدیل شده است، لحظه‌شماری می‌کردند و از دست‌اندرکاران برگزاری دعای کمیل زمان برگزاری آن را جویا می‌شدند. زائران ایرانی همانند پنجشنبه گذشته با نظم و ترتیب ویژه‌ای در مراسم دعای کمیل حضور می‌یافتند. ۵۰۰ تن از نیروهای انتظامات داوطلب مردمی، نظم‌دهی به مراسم را برعهده داشتند. حج ۲۷، ص: ۲۵۲ اکثر زائران ایرانی در نظرسنجی‌هایی که انجام شده، مراسم دعای کمیل بین‌الحرمین را یکی از جلوه‌های ویژه حج می‌دانند و اصرار و علاقه‌مندی خود را به شرکت در این مراسم ابراز می‌دارند. پلیس مدینه از ساعاتی قبل از شروع مراسم مبادی ورودی به محل برگزاری دعا را به شدت کنترل می‌کرد تا زائران خارجی وارد محوطه برگزاری دعا نشوند. اما با این همه، تعداد زیادی از زائران مشتاق به شکل‌های مختلف خود را به محل برگزاری رساندند... در پایان مراسم دعای کمیل، آیة‌الله غیوری برای زائران ایرانی، مسلمانان جهان، مردم ایران و شیعیان جهان دعا کرد و از خداوند منان وحدت و یکپارچگی همه مسلمانان و خنثی شدن توطئه‌های دشمنان اسلام را خواستار شد. زائران پس از برگزاری دعای کمیل که دقیقاً در ساعت مقرر (۲۳ به وقت مدینه) به پایان رسید، به‌طور منظم محل دعا را ترک کردند و قبل از عزیمت به هتل خود، همه محوطه محل استقرار زائران ایرانی را نظافت نمودند که این اقدام آنان مورد توجه مأموران سعودی و کسانی که نظاره‌گر مراسم دعا بودند قرار گرفت. ستاد امداد گمشدگان نیز در اطراف محل برگزاری دعا حضور داشتند تا اگر زائری کاروان خود را گم کرد، وی را به مقصد برسانند.

بقیع، وعده‌گامی بین‌المللی برای عاشقان اهل بیت علیهم السلام

قبرستان بقیع در مدینه منوره که تا چندی پیش، بیشتر زیارتگاه زائران ایرانی بود، این روزها پذیرای خیل شیفتگان اهل بیت علیهم السلام از سراسر جهان است و به یک حرم بین‌المللی تبدیل شده است. در حالی که هر روز تعداد بیشتری از زائران ایرانی مدینه را به سوی مکه مکرمه ترک می‌کنند و انسان انتظار دارد بقیع خلوت‌تر از روزهای قبل باشد، اما هر روز صبح قبرستان بقیع پذیرای خیل زائران خارجی از ملیت‌های مختلف است که برای زیارت مزارویران چهار امام شیعه علیهم السلام، قبر گمشده زهرای اطهر علیها السلام، شهدای احد، ام‌البنین، همسران حج ۲۷، ص: ۲۵۳ پیامبر و هزاران شهید رویدادهای شهر مدینه در صدر اسلام به این قبرستان قدم می‌گذارند. زائران خارجی، به‌خصوص زائران لبنانی، فلسطینی و شیعیان کشورهای حوزه خلیج فارس، ترک‌های ترکیه و شیعیان آسیای مرکزی و قفقاز و برخی کشورهای اروپایی نیز به تبعیت از زائران ایرانی در حالی که کتاب دعا و قرآنی در

دست دارند، آرام آرام و احتیاطکنان از میان نیروهای پلیس مدینه که خیلی راضی به حضور زائران خارجی در بقیع نیستند، می‌گذرند و خودشان را در میان خیل زائران ایرانی گم می‌کنند. زائران بقیع در حالی که کتاب دعا مقابل صورت قرار داده‌اند و نگاه غریبانه‌ای به مزار شهدای بقیع دارند، اشک‌ریزان فرازهای زیارت شهدای بقیع را زمزمه می‌کنند... نیروهای سعودی اطراف مزار امامان شیعه را با نرده‌های آهنین پوشانده‌اند تا زائران نتوانند بیش از حد به مزار آنان نزدیک شوند. زائران فقط از میان نرده‌های آهنی می‌توانند مزار امامان خود را نظاره کنند و همین مسئله بر مظلومیت امامان شیعه مدفون در بقیع افزوده است. زائران، در حالی که سر بر میله‌های آهنین سرد می‌گذارند و اشک می‌ریزند، با امامان خود گفت و گو می‌کنند. یکی از ویژگی‌های بقیع و خانه محزون و غبار گرفته فاطمه علیها السلام این است که گرچه وهابی‌ها تلاش کرده‌اند با ساختن امارت‌های مدرن و بزرگ و تخریب آثار تاریخی مدینه به‌ویژه آثاری که متعلق به شیعیان است، چهره این شهر را دگرگون کنند؛ اما جاذبه اصحاب پیامبر به‌ویژه چهار امام مظلوم شیعه علیهم السلام و مزار گمشده فاطمه علیها السلام در بقیع، آنقدر زیاد است که ناخودآگاه فکر انسان را با خود به زمان رسول‌الله صلی الله علیه و آله و زمان مصیبت‌های وارده بر اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله بعد از فوت ایشان می‌کشاند. می‌توانی حدس بزنی که در آن دوران چه بر اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله رفته است! در بقیع زائران ایرانی و خارجی سئوالات زیادی درباره دلایل پنهان ماندن مزار فاطمه علیها السلام از روحانیون می‌پرسند و این سؤال به رازی تبدیل شده که هیچ‌کس پاسخی برای آن ندارد و فقط می‌توان حدس زد که این موضوع از رموز بقیع است تا شاید بقیع حج ۲۷، ص: ۲۵۴ برای آیندگان به یادگار بماند و پاسخی برای نامردمی‌های دوران صدر اسلام با اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله باشد. شاید همین مظلومیت بقیع است که میلیون‌ها زائر را از اقصی نقاط جهان به سوی خود می‌کشاند. در موسم حج بقیع خالی‌شدنی نیست و خلوت نمی‌ماند و هر روز شرطه‌ها مجبورند با زور عاشقان اهل بیت علیهم السلام را از بقیع بیرون کنند. به همین ترتیب هر روز شیفتگان ایرانی و خارجی اهل بیت گروه گروه زائر بقیع می‌شوند و بقیع را به حریمی بین‌المللی تبدیل کرده‌اند. بقیع این روزها به‌خصوص در سالروز شهادت امام جواد علیه السلام به محلی برای آشنایی و ارتباط زائران کشورهای مختلف با یکدیگر تبدیل شده است که در طول زندگی‌شان یک بار هم یکدیگر را ندیده‌اند، اما گویی سالهاست دل‌هایشان به هم وصل است و یکدیگر را می‌شناسند و ده‌ها فصل مشترک فکری با یکدیگر دارند و همین فکر مشترک باعث شده تا رفتاری کاملاً مشترک با یکدیگر در بین الحرمین داشته باشند. امروز در بقیع شاهد صحنه زیبای در آغوش گرفتن یک ایرانی با یک لبنانی شیعه بودم که گویی دو برادر هستند و متوجه شدم که آنها با اشک‌های مشترکشان با یکدیگر آشنا شده‌اند و نقطه وصل آنها گریه‌هایشان برای شهدای مظلوم بقیع بوده است. عجیب است! نمی‌دانم بقیع با سایر قبرستان‌ها چه تفاوتی دارد که اینقدر تکان‌دهنده و حیرت‌آور است. شاید همین رمز و راز پنهان ماندن مزار فاطمه علیها السلام است. گویی فاطمه علیها السلام با پنهان کردن مزار خود با زائرانش در بقیع حرف می‌زند. گویی این فاطمه علیها السلام است که دارد از مصائب علی، حسن، حسین علیهم السلام و... برای زائران خود درددل می‌کند که آنها این‌گونه اشک می‌ریزند و زاری می‌کنند. گویی فاطمه علیها السلام می‌دانسته که مزار پنهان او عامل وحدت شیعیان از سراسر جهان خواهد شد. گویی این فاطمه علیها السلام است که به پیروان اهل بیت علیهم السلام پیغام می‌دهد تا مراقب یکدیگر باشند. پیش از ترک بقیع، گویی پاسخ سؤال خود را یافته‌ام؛ مزار فاطمه علیها السلام عجب پر رمز و راز است.

پاسخگویی ویژه روحانیون به زائران در مسجدالحرام و سعی

بنا به گفته معاون امور روحانیان بعثه رهبر معظم انقلاب، براساس تدابیر اتخاذشده در لحظات پرازدحام و شلوغ برای تسهیل انجام اعمال توسط زائران در مسجدالحرام و ابتدای مسیر سعی و صفا و مروه، روحانیان جهت راهنمایی مستقرند و پاسخگویی سئوالات شرعی زائران هستند. به گزارش خبرنگار زائر در مکه مکرمه، محل استقرار روحانیان در مسجدالحرام، پشت مقام ابراهیم و روی

کوه صفاست که زائران می‌توانند با مراجعه به آنها پاسخ پرسشهای خود را دریافت کنند و اعمال خود را با آسودگی خاطر انجام دهند. همچنین واحد خواهران امور روحانیون مستقر در بعثه مقام معظم رهبری اعلام کرد که این واحد، همه‌روزه صبح‌ها از ساعت ۸-۱۲ و بعدازظهرها از ساعت ۳/۳۰-۵ پاسخگوی سئوال‌های شرعی خواهران زائر است. درضمن، این واحد، شب‌ها از ساعت ۹-۱۱ در مسجدالحرام، مقابل مستجار، پاسخگوی مراجعان می‌باشد و شماره تلفنی نیز به همین منظور اعلام کرده است.

افزایش تعداد حجاج آمریکایی در حج سال جاری

امروز آخرین روز آذرماه، اولین روز ذیحجه و مصادف با بیست و یکمین روز دسامبر، آخرین ماه تقویم میلادی است. بنابراین، موسم حج امسال دقیقاً مطابق با تعطیلات عید کریسمس در کشورهای مسیحی‌نشین است و همین امر موجب افزایش تعداد مسلمانان آمریکایی شرکت‌کننده در حج امسال شده است. «فیض فیصل» مهندس کامپیوتر- که تبعه آمریکا و ساکن ایالت کالیفرنیا است- می‌گوید: «منتظر چنین فرصتی بودم تا در تعطیلات عید کریسمس برای ادای مناسک حج، به مکه مکرمه مشرف شوم. من اگرچه در سال‌های گذشته هم استطاعت مالی داشتم، ولی به‌خاطر محدودیت‌های شغلی موفق به ادای فریضه حج نشدم.» «لینا علوانی» یک زن خانه‌دار مقیم کالیفرنیا نیز از همزمان شدن موسم حج با حج ۲۷، ص: ۲۵۶ تعطیلات کریسمس ابراز خرسندی کرد و گفت: «همسر من که دبیر دبیرستانی در این ایالت است، به‌خاطر کار خود نمی‌توانست سه هفته مرخصی بگیرد، اما امسال این فرصت را غنیمت شمرده‌ایم و عازم سفر حج شده‌ایم. بنابه گزارش «اسلام آن‌لاین» بیشتر کاروان‌های حجاج در طول این هفته، ایالات متحده آمریکا را به قصد مکه مکرمه ترک می‌کنند و اوایل ماه ژانویه به کشور خود باز خواهند گشت. گفتنی است که تعداد اقلیت‌های مسلمان در ایالات متحده آمریکا در آمارهای رسمی و غیر رسمی، بین پنج تا ده میلیون نفر نقل می‌شود. حج ۲۷، ص: ۲۵۷»

جمعه ۱/۱۰/۸۵

اشاره

دوم ذیحجه ۱۴۲۷

این بابُ اللَّهِ الَّذِي مِنْهُ يُوتَى

زیباست در مکه مکرمه که خاستگاه اسلام است، به جست‌وجوی موعود اسلام برخیزی! در نزدیکی‌های مسجدالحرام که قبله همه مسلمانان است، در پی یافتن قبله دل‌های عاشقان باشی. در فاصله‌ای نه‌چندان دور از کعبه که خانه خداست، به امید عنایت دوست که باب رحمت اوست، ندبه کنی، با دعای ندبه «باب الله» را طلب کنی. زیباست در روز جمعه که روز حضرت مهدی علیه السلام است، با دعای امام صادق علیه السلام عشق و ارادت خود را به ساحت آن بزرگوار عرضه بداری و برای خدمت‌گزاری به آستان مقدسش، تجدید پیمانی دوباره داشته باشی. دعای ندبه خواندن، در اولین جمعه ماه ذیحجه، در بعثه مقام معظم رهبری در مکه مکرمه، در جمع عاشقان و منتظران ولی عصر علیه السلام، خاطره‌ای فراموش‌نشدنی برای همه کسانی است که ساعتی پیش از شروع مراسم در سالن اجتماعات بعثه گردآمده‌اند. دقایقی چند از ساعت ۷ صبح گذشته که برنامه با قرائت قرآن آغاز می‌شود. قرائت قرآن و مداحی تا ساعت ۷/۳۰ طول می‌کشد و قاری دعا با ۵ دقیقه مقدمه‌چینی دعا را حج ۲۷، ص: ۲۵۸ شروع می‌کند. ده دقیقه از

۸ صبح گذشته که بلندگوها قطع می‌شوند و مردمی که در راهرو و بیرون سالن نشسته‌اند، از شنیدن صدای دعا محروم می‌مانند. حضور چشمگیر حجاج علاقه‌مند در حدی بود که در بیرون ساختمان هم دو-سه فرش اضافه برایشان پهن شد. دقایقی از هشت و نیم گذشته بود که دعا خاتمه یافت و بلندگوها هنوز وصل نشده بودند.

دیدار جمعی از علما و حجاج ترکیه با سرپرست حجاج ایرانی

جمعی از علما، روحانیون و حجاج بیت‌الله الحرام از ترکیه، صبح جمعه با حضور در بعثه مقام معظم رهبری با نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی دیدار کردند. آیه‌الله محمدی ری‌شهری در این دیدار یکی از برکات حج را آشنایی مسلمانان با یکدیگر و آگاه‌سازی مسلمانان از نقاط قوت و ضعف جهان اسلام دانست و گفت: «جمهوری اسلامی ایران تلاش دارد در حد توان و وسع خود، برای حل مشکلات مسلمانان بکوشد.» وی به پیام‌های حج امام خمینی قدس سره و خلف صالح آن حضرت مقام معظم رهبری اشاره کرد و گفت: «امام امت قدس سره و رهبر معظم انقلاب حضرت آیه‌الله خامنه‌ای در پیام‌های حج خود در هر سال بر ضرورت اتحاد و یکپارچگی مسلمانان تأکید دارند. پیام حج رهبر معظم انقلاب، روز عرفه صادر می‌شود و به عنوان هدیه‌ای معنوی در اختیار مسلمانان قرار می‌گیرد.» وی به توطئه دشمنان علیه مقدسات اسلامی اشاره و توهین اخیر پاپ به پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله را اقدامی احمقانه و در راستای توطئه‌های دشمنان اسلام ارزیابی کرد. آیه‌الله ری‌شهری با تمجید از احساس مسئولیت مسلمانان در ترکیه گفت: «مسلمانان ترکیه در جریان دیدار پاپ از این کشور تظاهراتی اعتراض‌آمیز برپا کردند و احساسات دینی خود را به نمایش گذاشتند که قابل تقدیر است.» آیه‌الله ری‌شهری روزهای آینده، همزمان با نزدیک شدن روز عرفه را بسیار مهم و حج ۲۷، ص: ۲۵۹ سرنوشت‌ساز در تحقق معنویات حج دانست و گفت: «قرآن کریم در این روزها بر ذکر و یاد خدا تأکید دارد. یاد خدا همیشه خوب است؛ اما تأکید قرآن در این ایام بر احساس حضور در محضر حق در سازندگی انسان بسیار مؤثر است.» وی افزود که یاد حقیقی خدا در روزهای پیش رو، انسان را به‌طور کامل از نظر اخلاق و مسئولیت فردی و اجتماعی متحول می‌کند.

دیدار تعدادی از علما و زائران بحرینی با نماینده ولی فقیه

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایران پیش از ظهر جمعه در دیدار با چند تن از علما و زائران بحرینی تأکید کرد که مصالح سیاسی و اجتماعی و آینده‌نگری مسلمانان ایجاب می‌کند که در جهت تحکیم وحدت کلمه تلاش کنند. آیه‌الله محمدی ری‌شهری ابراز امیدوار کرد که پیروان مکتب اهل بیت در کشورهای مختلف اسلامی با هوشیاری و درایت مکتب اسلام را ترویج کنند و زمینه‌ساز حکومت جهانی اهل بیت شوند. وی در پاسخ به سؤال یکی از حاضران به تشریح موضع جمهوری اسلامی ایران در قبال بهره‌برداری از فن‌آوری صلح‌آمیز انرژی هسته‌ای پرداخت و گفت: با استواری مردم و دولت جمهوری اسلامی که ملهم از سیاست‌ها و رهنمودهای مقام معظم رهبری است، دشمنان ایران و اسلام گام به گام عقب نشستند. دولت و ملت ایران مصمم هستند تا مسیر پیشرفت را تا نیل به توانایی بهره‌برداری صلح‌آمیز ادامه دهند. تمامی گروه‌ها و جناح‌ها در ایران در مورد استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای اتفاق نظر دارند و بر اساس اعلام رییس جمهوری اسلامی ایران در دهه فجر امسال جشن رسیدن به قله پیشرفت را خواهیم داشت و به لطف خداوند با تلاش نیروهای مؤمن جمهوری اسلامی، ایران مجهز به فن‌آوری هسته‌ای خواهد شد. حج ۲۷، ص: ۲۶۰ مردم ایران نیز از برنامه‌های نظام جمهوری اسلامی برای دستیابی به فن‌آوری‌های نوین حمایت می‌کنند؛ حضور پرشکوه و کم‌نظیر مردم در انتخابات ۲۴ آذر که جهانیان را به شگفتی واداشت، نمونه‌ای از اینگونه حمایت‌هاست. امیرالحاج جمهوری اسلامی ایران همچنین با اشاره به برنامه‌های دشمن برای ایجاد تفرقه بین مسلمانان خواستار یکپارچگی جوامع اسلامی و پرهیز از

اختلافات شد.

قدردانی نماینده ولی فقیه از حل سریع مشکل تردد زائران

نماینده ولی فقیه از نیروهای ستاد و امور حمل و نقل برای حل سریع مشکل تردد زائران قدردانی کرد. در پی دستور اکید نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت برای حل سریع مشکل حمل و نقل زائران در مکه مکرمه، کارگزاران ستاد و امور حمل و نقل با بسیج نیروها و تلاش پیگیر توانستند بخش اعظمی از مشکلات پیش آمده را مرتفع سازند. به گزارش خبرنگار زائر، کارگزاران امور حمل و نقل از صبح دیروز با بسیج نیروها، در ایستگاه باب علی و مظله فعالیت وسیعی را برای تسریع در سرویس دهی و حمل و نقل زائران آغاز کردند. این فعالیت‌ها، با حضور مسؤولان ارشد ستاد حج در محل، شتاب بیشتری گرفت. آقای امینیان مسؤول دفتر نمایندگی سازمان حج و زیارت در عربستان، شب گذشته به خبرنگار زائر گفت: عشق به خدا و زائران بیت‌الله الحرام موجب شده که نیروهای ستاد در حل مسائل و مشکلات پیش آمده، صبح و شب نشناسند و این وضعیت را فقط می‌توانم به دوران ماندگار دفاع مقدس تشبیه کنم. ناوگان حمل و نقل زائران ایرانی حدود سه برابر ناوگان حمل و نقل شهر مکه است و ارائه این گونه خدمات وسیع در کشور دیگر، تحسین برانگیز حج ۲۷، ص: ۲۶۱ است. فعالیت در کشور دیگر، یک‌سری محدودیت‌ها را به ما تحمیل می‌کند که گریزی از آن نیست و در پاره‌ای موارد موجب ایجاد اختلال ناخواسته در خدمات رسانی به زائران محترم بیت‌الله الحرام می‌شود که تاکنون تلاش کرده‌ایم با شناسایی این گونه موارد، در اسراع وقت برای حل آن اقدام نماییم. در پی گزارش‌های واصله درباره حل مسائل و مشکلات تردد زائران، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت، از تلاش‌های پیگیر کارگزاران ستاد و امور حمل و نقل قدردانی کرد و برای آنها از خداوند متعال آرزوی توفیق نمود.

تحويل پرده جدید کعبه به رییس خدام مسجدالحرام

رییس کل شئون مسجدالحرام و مسجد شریف نبوی، شیخ صالح الحصین، امروز جمعه طی مراسمی که با حضور معاون ریاست شئون الحرمین و برخی شخصیت‌ها، در محل کارخانه پرده‌بافی کعبه، واقع در منطقه ام‌الجود مکه مکرمه، برگزار شد؛ پرده جدید کعبه را به بزرگ خدام بیت‌الله الحرام، شیخ عبدالعزیز الشیبی تحويل داد. طبق معمول هر ساله، در اولین جمعه ماه ذیحجه، پرده مبارک کعبه به رییس خدمه حرم تحويل داده می‌شود تا در روز عرفه، نهم ذیحجه که به خاطر وقوف حاجیان در عرفات، جمعیت کمی در مکه و اطراف کعبه وجود دارد، جایگزین پرده قدیمی گردد. گفتنی است که پرده قدیمی، هر سال به قطعات بزرگ و کوچک تقسیم شده، در اختیار پادشاه سعودی، برخی وزیران و شخصیت‌ها و همچنین رییس شئون مسجدالحرام و مسجد نبوی قرار می‌گیرد و غالباً به سران کشورهای اسلامی، شخصیت‌های شرکت‌کننده در همایش‌ها، مهمانان ملک و مسؤولان رده بالای بازدیدکننده از کارخانه پرده‌بافی کعبه و مقر ریاست شئون الحرمین هدیه می‌گردد. هزینه تهیه پرده کعبه بالغ بر ۲۰ میلیون ریال سعودی (معادل ۵ میلیارد تومان) است. جنس آن از ابریشم طبیعی است و الیاف بافته شده آن را به رنگ مشکی درمی‌آورند و حج ۲۷، ص: ۲۶۲ در نوشته‌های آن از تارهای ساخته شده از طلا و نقره استفاده می‌کنند. ارتفاع پرده کعبه به ۱۴ متر می‌رسد و در ارتفاع ۱۰ متری آن، نواری به عرض ۹۵ سانتی‌متر دوردور آن کشیده شده که از ۱۶ قطعه فاخر مستطیل‌شکل، مزین به نقوش اسلامی و آیات مبارک قرآنی، تشکیل شده است. مهم‌ترین و گرانبهاترین بخش پرده کعبه، پوشش درب کعبه است که به آن «برقع» گویند. این پوشش نیز از حریر و به ارتفاع ۶/۵ متر و به عرض ۳/۵ متر بافته شده و بر روی آن اسامی خداوند، آیات قرآن و نقش‌های تزئینی اسلامی، با الیاف طلا و نقره، زیبایی خیره‌کننده‌ای دارد. پرده خانه خدا از پنج قطعه تشکیل شده که هر قسمت

یک طرف خانه کعبه را می‌پوشاند و پنجمین قطعه در پوشش درب کعبه به کار می‌رود. این پرده که بدون شک ارزشمندترین و گرانبهارترین پرده در کل دنیا است، با دربر داشتن ده‌ها کیلو طلا و نقره، نزدیک به دو تن وزن دارد و در ساخت آن، علاوه بر استفاده از دستگاه‌های اتوماتیک، ده‌ها متخصص - که بیشتر آنان اهل عربستان هستند - در تمام طول سال، مشغول به فعالیت هستند.

منع تردد وسایط نقلیه به خاطر برگزاری نماز جمعه در مسجدالحرام

امروز اولین جمعه ماه ذیحجه الحرام، روز برگزاری اولین نماز جمعه مسجدالحرام در ماه حج و با حضور اکثر حج‌گزاران امسال است و به همین دلیل تمامی خیابان‌های منتهی به مسجدالحرام، از اولین ساعات بامداد بر روی تمامی وسایط نقلیه بسته است. هجوم نمازگزاران جمعه به سوی مسجدالحرام، طی چندین ساعت پیش از ظهر جمعه به حدی است که پلیس مکه، طبق معمول همه‌ساله، از چند روز پیش اقدام به چاپ و نشر اطلاعیه‌هایی در سطح جراید و رسانه‌های گروهی عربستان می‌نماید و کلیه راه‌های منتهی به حرم را مسیر پیاده‌روی اعلام می‌کند. حج ۲۷، ص: ۲۶۳ ممنوعیت تردد خودروها، تا شعاع دو کیلومتر، شامل توقف گاه‌های اتوبوس‌های حمل و نقل زوار ایرانی نیز می‌شود و معاونت حمل و نقل درون‌شهری ستاد مکه را نیز وادار به نشر اطلاعیه در کلیه کاروان‌های ایرانی می‌نماید؛ چنان‌که در نشریه زائر هم اطلاعیه‌ای به همین منظور درج گردیده است. تاریخ نشر اطلاعیه روز پنج‌شنبه ۳۰/۹/۸۵ و قبل از اعلام رؤیت هلال ذیحجه توسط دولت عربستان است. این محدودیت ترافیکی، به لحاظ دور بودن مسیرهای اغلب کاروان‌های ایرانی تا مسجدالحرام و نیز عربی بودن خطبه‌های نماز جمعه و غیر قابل استفاده بودن آنها برای اکثر ایرانیان، باعث کاهش چشمگیر تعداد زائران ایرانی در مراسم باشکوه نماز جمعه مسجدالحرام می‌شود.

توصیه‌های بهداشتی مرکز پزشکی حج به زائران خانه خدا

نکات اساسی

هر سال مشتاقان زیارت خانه خدا که در میان آنان جوانان، سالخوردگان و افراد نیازمند به مراقبت‌های ویژه وجود دارند، در کنار میلیون‌ها نفر از مسلمانان جهان، در دیاری با مسائل خاص اقلیمی، اجتماعی و فرهنگی، برای انجام مراسمی سیاسی - عبادی گرد هم می‌آیند. خادمان این زائران سه وظیفه اساسی دارند که اصلی‌ترین وظایفی است که تک‌تک ما به‌عهده داریم و باید درخصوص آن تلاش نماییم؛ این وظایف عبارتند از: ۱. تأمین امنیت؛ ۲. تأمین سلامت؛ ۳. آموزش. سهل‌انگاری در مسائل مربوط به تأمین و حفظ تندرستی زائران می‌تواند خطرات جدی به‌دنبال داشته باشد. امسال ۷/۵۲٪ زائران ایران را مرد و ۳/۴۷٪ آنان را زنان تشکیل می‌دهند که با توجه به میانگین سنی آنان - که ۵۴٪ بالای سن ۵۰ سال و ۲۶٪ بالای سن ۶۰ حج ۲۷، ص: ۲۶۴ سال هستند «۱» - باید به بیماران غیرواگیر نظیر بیماری‌های قلبی و عروقی، فشار خون و دیابت که در افراد مسن شایع‌تر است توجه ویژه داشت. به‌علاوه بروز همه‌گیری‌های بیماری‌های تنفسی یا روده‌ای، بروز خطر برای افراد آسیب‌پذیر نظیر مبتلایان به بیماری‌های خاص و سالخوردگان و حتی انتقال بعضی از بیماری‌های نوپدید و بازپدید از ملل دیگر به داخل کشور از مسائلی است که بایستی به‌طور خاص به آن پرداخت. در این زمینه آموزش، مشارکت در امور، مراقبت و اصلاح رفتارهای بهداشتی، حرف اول را در حفظ یا تأمین سلامت دارند و زائران، مسؤولان، پزشکان، روحانیان، مدیران و عوامل اجرایی کاروان‌ها نقش اساسی دارند. به‌منظور نشر اطلاعات، جهت اصلاح رفتار بهداشتی، مرکز پزشکی حج جمهوری اسلامی ایران بر آن است که در شماره‌های آینده نشریه «زائر» نکات کلیدی را تقدیم زائران عزیز کند. این نکات به ظاهر ساده اساس مبارزه با بیماری‌هاست و تضمین‌کننده سلامت خواهد بود.

شنبه ۲/۱۰/۸۵

اشاره

سوم ذیحجه ۱۴۲۷

همایش «ابعاد حج محمدی صلی الله علیه و آله»

مراسم نیم ساعت جلوتر از وقت اعلام شده قبلی شروع می‌شود. طبق برنامه اعلام شده، ساعت ۹ صبح شنبه، آغاز همایش است؛ اما هنوز دقایقی به ۸/۵ باقی است که جلسه با قرائت قرآن کریم آغاز می‌شود و سپس مسؤول واحد اهل سنت که برگزاری همایش را نیز برعهده دارد، با بیان خیر مقدم و مقدمه‌ای کوتاه، نماینده مقام معظم رهبری را برای سخنرانی دعوت می‌کند. نماینده ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی در همایش «ابعاد حج محمدی صلی الله علیه و آله» در مکه مکرمه گفت: «منافع سیاسی و اجتماعی حج، بسیار فراتر و مهم‌تر از منافع فردی آن است.» به گزارش روز شنبه واحد ارتباطات خبری بعثه مقام معظم رهبری، آیة‌الله ری شهری در تبیین ابعاد حج محمدی، افزود: «حج، دست ستمگران جهان را از سلطه بر کشورها کوتاه کرده، غاصبان را در بلاد اسلامی با شکست روبه‌رو می‌کند.» نماینده ولی فقیه، به اهمیت مراسم براءت از مشرکان در ایام مناسک حج اشاره و حج ۲۷، ص: ۲۶۶ تأکید کرد: «با براءت از مشرکان امروز و بت‌های نوین، می‌توان مشکلات کشورهای اسلامی را حل کرد و فلسطین را از چنگ غاصبان رها ساخت.» آیة‌الله ری شهری، تأکید کرد که فریاد براءت از مشرکان، ندای شرک‌زدایی از جهان و اسلامی کردن جهان امروز و برقراری حاکمیت ارزشهای اسلامی است. امیرالحاج زائران ایرانی، جهانی کردن اسلام در بعد سیاسی را از جمله فلسفه‌های حج دانست و تصریح کرد که حج ابراهیمی که توسط پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله احیا شد، می‌تواند پاسخ‌گوی مشکلات امت اسلامی باشد و این ظرفیت را دارد که اسلام را جهانی کند. وی با تبیین فلسفه جهانی شدن اسلام و اتفاق نظر فرق اسلامی در موضوع ظهور منجی عالم بشریت، خاطر نشان کرد: «زمانی که حضرت مهدی علیه السلام ظهور می‌کند، قیام آن حضرت از کنار کعبه آغاز می‌شود و از همین مکان است که اسلام ناب را به سراسر جهان می‌گستراند.» سرپرست حجاج ایرانی در ادامه با اشاره به منافع فردی حج، گفت: «توفیق حضور در حج و بهره‌گیری از برکات خانه خدا اعم از برکات معنوی و مادی، از جمله منافی است که انسان و امت اسلامی را متحول می‌کند.» امیرالحاج ایران، توجه و پرداختن به موضوع حج از چهار زاویه: تشریح حج، فلسفه حج، مناسک حج و فضایل سرزمین وحی می‌تواند ابعاد مهم فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اخلاقی و عرفانی این فریضه بزرگ را بازشناسی کند. وی از اندیشمندان و محققان خواست تا با تأمل و بررسی آیات قرآن و آموزه‌های اهل بیت علیهم السلام، در ابعاد مختلف حج محمدی صلی الله علیه و آله سرمایه بسیار ارزنده‌ای در اختیار جامعه اسلامی، به‌ویژه حجاج قرار دهند. همایش یک‌روزه ابعاد حج محمدی صلی الله علیه و آله، روز شنبه در مکه مکرمه با حضور نمایندگان بعثه مراجع عظام، علمای اهل تسنن و تشیع و زائران اهل سنت با هدف عمومی مشارکت برادران زائر اهل تسنن در برنامه‌های فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری برگزار شد. حج ۲۷، ص: ۲۶۷ به همت بعثه مقام معظم رهبری در پیش از فرارسیدن ایام تشریق، همایش‌های مختلفی با موضوعات مربوط به جهان اسلام و با حضور صاحب‌نظران و اندیشمندان مسلمان از سراسر جهان برگزار خواهد شد.

بازدید سرپرست زائران ایرانی و رییس سازمان حج از آشپزخانه‌های متمرکز مکه

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی پیش از ظهر شنبه از دو آشپزخانه متمرکز در مکه مکرمه بازدید کرد و از نزدیک در

جریان نحوه فعالیت دست‌اندرکاران پخت و توزیع غذای زائران ایرانی قرار گرفت. این دو آشپزخانه، تهیه غذا برای ۶۵٪ از حجاج ایرانی را برعهده دارند. در جریان این بازدید که آقای مصطفی قهرودی رییس سازمان حج و زیارت آیه‌الله ری شهری را همراهی می‌کرد، مسؤولان قسمت‌های مختلف آشپزخانه‌های متمرکز توضیحاتی در مورد جزئیات فعالیت‌های خود ارائه دادند. براساس این توضیحات، شعار اصلی در آشپزخانه‌های متمرکز ایرانی «اول بهداشت، بعد کار» است. مواد اولیه در آشپزخانه‌های متمرکز ایرانی در ۵ مرحله ضدعفونی، شستشو و آماده طبخ می‌شوند. آیه‌الله ری شهری در بازدید از مرکز بهداشت و آزمایشگاه، سالن آماده‌سازی، گروه‌های مختلف پخت، از عوامل دست‌اندرکار در سیستم تهیه و توزیع متمرکز غذا که با دقت به انجام وظایف خود مشغول بودند، قدردانی کرد. سرپرست حجاج ایرانی در این دیدار از تلاش‌های سازمان حج و زیارت و دست‌اندرکاران پخت متمرکز تقدیر و تشکر کرد. در این آشپزخانه‌ها علاوه بر نظارت مستقیم کارشناسان مرکز بهداشت و آزمایشگاه در هر مرحله، هیئت پزشکی حج جمهوری اسلامی ایران نیز به سلامت و بهداشت دست‌اندرکاران و کیفیت تغذیه نظارت کامل دارند. حج ۲۷، ص: ۲۶۸ همچنین با توجه به ضرورت‌ها و توصیه‌های پزشکی، آشپزخانه‌های مذکور، علاوه بر پخت غذای معمولی، پخت غذای رژیمی و توزیع میان زائران داوطلب را در دستور کار دارند.

اختیارات جدید بعثه مقام معظم رهبری

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی شرح وظایف و اختیارات جدید بعثه مقام معظم رهبری را تشریح کرد. وی در گفت‌وگو با ایرنا وظایف و اختیارات جدید را در ۱۴ بند برشمرد که ۱۲ بند از بندهای جدید مربوط به امور اجرایی و پشتیبانی و دو بند نیز در خصوص ابعاد نظارتی بر عملکرد سازمان حج و زیارت است. آقای ری شهری گفت: از جمله وظایف و اختیارات جدید، نیازسنجی، هدف‌سنجی و سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های خرد و کلان برای برگزاری حج ابراهیمی است. اجرای طرح‌های فرهنگی، آموزشی و سیاسی برای مجموعه دست‌اندرکاران حج در چارچوب سیاست‌های مصوب، پاسخ‌گویی به نیازهای معنوی زائران، ارتباط با محافل علمی و مذهبی، پژوهش و تحقیق در زمینه‌های گوناگون مسائل اجتماعی و سیاسی، تهیه و انتشار کتب و دیگر نشریات مرتبط برخی دیگر از وظایف و اختیارات جدید است. «۱»

یکشنبه ۳ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

چهارم ذیحجه ۱۴۲۷

حضور سرپرست حجاج ایرانی در جمع زائران جانباز

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی عصر روز یکشنبه در جمع جانبازان انقلاب اسلامی اعزامی به حج سال جاری، خدمت به آنان را افتخار و نعمتی بزرگ توصیف کرد. آیه‌الله محمدی ری شهری در این دیدار که در فضایی معنوی و صمیمی برگزار شد، گفت: «خدمتگزاران بخش‌های اجرایی و فرهنگی جانبازان و خانواده‌های معزز آنان بی‌تردید نزد خداوند متعال از اجر مضاعفی برخوردارند.» امیرالحاج جمهوری اسلامی ایران ماه مبارک رمضان و حرم امن الهی را دو میهمانسرای زمانی و مکانی خداوند تبارک و تعالی خواند و افزود: هر قدر معرفت و تلاش میهمان برای دریافت عنایت صاحبخانه بیشتر باشد، میهمانی او اهمیت

بیشتری دارد. میهمانی مکانی و زمانی خداوند، دارای مراتب و درجات مختلف است. میهمانان مکانی خدا با اجتناب از محرمات احرام در سفر حج از برکات عمومی حج بهره‌مند می‌شوند. حج ۲۷، ص: ۲۷۰ آنانکه در مراتبی بالاتر با تمام جوارح محرم شوند، وارد حریم خصوصی میهمانی خداوند می‌شوند و میهمان ویژه خداوند زائرانی هستند که علاوه بر این تلاش دارند تا دل نیز محرم شود به این معنا که غیر خدا در دل راه پیدا نکند. آیه‌الله ری‌شهری گفت: «بیشترین بهره را از حج، زائری خواهد برد که در نتیجه سفر، معرفت و محبتش نسبت به خدا افزون‌تر بشود.» گفتنی است که در حج سال جاری، ۹۰ تن از جانبازان جنگ تحمیلی در قالب کاروان جانبازان حضور دارند.

برگزاری همایش بین‌المللی تقریب مذاهب اسلامی

این همایش با حضور شخصیت‌های فرهنگی و سیاسی از کشورهای مختلف جهان، به‌عنوان هجدهمین همایش بین‌المللی تقریب در مکه مکرمه برگزار شد و طی آن سخنرانانی از ایران و سایر کشورها با تأکید بر محوریت قرآن و سیره پیامبر اکرم، تقریب بین مذاهب مختلف و وحدت کلمه امت اسلام را اصلی‌ترین عامل عزت و سربلندی مسلمانان جهان بر شمردند. آیه‌الله تسخیری به‌عنوان دبیر همایش، ابتدا به ذکر عناوین عناصر چهارگانه در پیروزی اسلام پرداخت و با اشاره به جزوه‌ای عربی که در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفته بود، عوامل اولیه پیروزی را شامل تأیید الهی (که فیض و عنایت همیشگی خداوند است)، شخصیت پیامبر صلی الله علیه و آله (که هنوز هم بسیاری از ابعاد وجودی او ناشناخته مانده است)، مجاهدت مؤمنان و وحدت بین امت مسلمان دانست. شیخ هلالی از روحانیون پرتلاش و جهادگر مقیم استرالیا با اشاره کوتاهی به آیه *وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ* گفت: کلمه توحید که نفی هرگونه طاغوت و قبول حاکمیت الهی است، برترین و اساسی‌ترین محور رسالت حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله بود که جز به حج ۲۷، ص: ۲۷۱ توحید کلمه و وحدت پیروان پیامبر در همه‌جای دنیا، قابل تحقق نیست. این امت اسلامی در صدر اسلام با کمک کلمه توحید و وحدت کلمه بود که انقلابی فرهنگی-اجتماعی ایجاد کرد و چوپانان و شترچرانان را به سرداران و فاتحان و سردمداران حکومت‌های الهی و انسانی مبدل ساخت. او در پایان با اشاره به تلاش دشمنان اسلام در از بین بردن کلمه توحید و وحدت کلمه گفت: «در دنیا جماعت تقریب داریم و در مقابلش جماعت تخریب؛ اگر مجمع تقریب بین‌المذاهب را داریم، در طرف مقابل، کسانی هم هستند که مجمع تفریق بین‌المذاهب راه انداخته‌اند. سخنران بعدی این همایش نوه امام راحل قدس سره، فرزند یادگار امام، سید علی خمینی بود که با نگاهی علمی، چند نکته درباره لوازم ایجاد یک وحدت پایدار در جامعه اسلامی را برشمرد. او با بررسی تعریف وحدت به‌عنوان اولین عامل، عدم درک صحیح از وحدت را سبب بروز مشکلات در جامعه دانست و گفت: یک معنا از اتحاد، یکی شدن و نفی خصوصیت‌ها و اختلاف‌هاست و این برداشت، موجب حساسیت‌های فراوان می‌شود؛ زیرا با این برداشت، شیعه برای شیعه کردن سنی اقدام می‌کند و بالعکس و این باعث می‌شود که بسیاری از علما با مسئله وحدت مخالفت کنند؛ چون فکر می‌کنند باید دست از معتقدات خود بردارند در حالی که می‌شود یک شیعه متعصب با یک سنی متعصب در حیطه وحدت، با معنای درست آن جمع شود و همراه باشد. و این معنای درست از وحدت چیزی جز «اجتماع حول مشترکات» نیست. دومین عامل در ایجاد وحدت پایدار، شناخت موضع اجتماع است، باید دید مشترکات ما چیست؟ موضع اجتماع در زمان‌های مختلف می‌تواند متفاوت باشد و چه‌بسا مواضع متعددی را بتوان برای رسیدن به وحدت بین دو مذهب یا دو گروه تصور کرد. حج ۲۷، ص: ۲۷۲ سومین عامل، مشخص کردن هدف اجتماع است، غایت و هدف وحدت اگر مشخص نباشد، یا وحدتی پیدا نمی‌شود یا پایدار نخواهد ماند. عامل چهارم بررسی نقش اداره‌کننده طرح وحدت و اصطلاحاً «رأس الاجتماع» است. در تاریخ جایی را سراغ نداریم که اجتماعی به وحدت رسیده باشد، مگر این که رهبری در رأس امور، متناسب با سه عامل قبلی، عهده‌دار برنامه‌ریزی و پیگیری‌های لازم بوده است. اگر معنای درست وحدت مورد نظر قرار گیرد، نقاط مشترک

ملاحظه شود و هدف وحدت نیز با دقت دنبال گردد و در رأس امور هم رهبری با وظایف مشخص وجود داشته باشد، به وحدت پایدار دست می‌یابیم. سپس آیه‌الله ری‌شهری با تأکید بر نام‌گذاری امسال به نام پیامبر عظیم‌الشأن اسلام، محور اصلی فعالیت‌ها و همایش‌ها را سیره اخلاقی و سیاسی آن بزرگوار برشمرد و گفت: فرزندان اسحاق علیه السلام تحت سیطره قیصرهای رومی درنیامدند، مگر زمانی که به تفرقه کشیده شدند و در مقابل، حضرت رسول صلی الله علیه و آله و امت او به عزت و پیروزی دست نیافتند، مگر زمانی که بین مؤمنان وحدت و برادری ایجاد کردند. بدون شک ما برای تجدید عظمت اسلام، ناچاریم به سیره پیامبر صلی الله علیه و آله بازگردیم و راه را برای وحدت امت اسلام هموار سازیم. الحمد لله در سایه مجاهدت علمای اسلام، بحث وحدت اسلامی رشد خوبی یافته و بر همه مسلمانان است که فرصت تاریخی ایجاد شده برای تقریب مذاهب اسلامی را با فعالیت‌های مضاعف و برنامه‌ریزی دقیق، به نفع اسلام مصادره کنند. وی با اشاره به فرمایش امیرمؤمنان علیه السلام که رمز پیروزی امت مسلمان را وحدت کلمه و عامل شکست و ناکامی آنان را تفرقه می‌داند، گفت: «در شرایط حاضر، مسئله تقریب به اندیشه‌ای عام بین جماهیر مردمی تبدیل شده و در حالی که در گذشته تنها نخبگان جوامع اسلامی از آن سخن می‌گفتند، امروزه، هم نخبگان و هم توده مردم دارای اندیشه و انگیزه تقریب هستند.» حج ۲۷، ص: ۲۷۳ نماینده ولی فقیه با تجلیل از تلاش‌های حزب الله لبنان در مبارزه همه‌جانبه با رژیم صهیونیستی گفت: در گذشته، بحث تقریب و وحدت امت تنها به صورت نظریه پردازی و در جلسات علمایی و نشست‌ها مطرح بود. اما اینک به فضل مجاهدت‌های حزب الله و در پرتو پیروزی‌های حاصله آنان به امری واقعی و مردمی تبدیل شده و تحولی جدید در روند وحدت امت‌های مسلمان دنیا پیدا شده است. وی در آخرین بخش سخنان خود به زیان‌های مسکوت ماندن پنجاه ساله طرح وحدت مطرح شده از سوی دانشگاه «الأزهر» اشاره کرد و افزود: ضربه‌های وارد شده بر پیکره اسلام و مسلمین طی چند دهه گذشته، نتیجه طبیعی تفرقه امت اسلام و بی‌توجهی به راه کارهای وحدت بود. اما اینک که اندیشه تقریب، همگانی و مقاومت در برابر بیگانگان، ارزشی ستودنی شده، دشمنان احساس خطر جدی کرده‌اند و زیاد شدن حملات غربی‌ها به اسلام و پرحجم شدن فعالیت‌های توهین آمیز علیه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، آشکارا نشان می‌دهد که ضربه این وحدت به مصالح غرب چقدر شدید بوده و وحشت آنان از بیداری، مقاومت و وحدت‌خواهی اسلامی چقدر زیاد شده است. نمونه دیگر این وحشت غربی‌ها را در صدور بیانیه شورای امنیت علیه ایران که دیروز صورت گرفت، می‌توان یافت که به خیال خود رأس هرم وحدت امت را می‌خواهند تحت فشار قرار دهند و از پا درآورند، اما فراموش نکنیم وعده خدا را که فرمود: *هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ*. سخنران بعدی همایش تقریب، نماینده حزب الله لبنان، حضور شورای مرکزی حزب الله، «شیخ محمد یزبک» بود که برگراری این گونه همایش‌ها در راستای تقریب مذاهب و وحدت اسلامی را از برکات امام خمینی قدس سره و رهبر فعلی جمهوری اسلامی برشمرد و با ابلاغ سلام مجاهدان حزب الله و فرمانده نستوهشان سید حسن نصرالله، به حج ۲۷، ص: ۲۷۴ تحرکات آمریکایی‌ها در جنگ‌افروزی اسرائیلی‌ها علیه لبنان اشاره کرد و گفت: جنگ ۳۳ روزه، جنگی بود به امر آمریکایی‌ها، اسلحه آمریکایی‌ها و پشتیبانی سیاسی - تبلیغاتی آمریکایی‌ها، جنگی که انواع سلاح، غیر از سلاح اتمی در آن به کار رفت. رایس در بیروت با مسؤولان حکومت جلسه برگزار می‌کرد و شیرینی می‌خورد، در حالی که بچه‌های ما زیر بمباران‌ها بودند. بمب‌های هوشمند آمریکایی که روی آنها نوشته شده بود: هدیه بچه‌های اسرائیلی به بچه‌های لبنان. ۳۳ روز مقاومت، سرانجام نتیجه داد و به پیروزی رسید. این پیروزی نوعی رأی‌گیری بر سر وحدت اسلامی بود. حزب الله نشان داد که در سایه وحدت در حد یک حزب و یک کشور کوچک هم می‌توان اسطوره شکست‌ناپذیری اسرائیل و آمریکا را در هم شکست. آمریکا این‌جا بود که خواست با طرحی جدید روی فتنه مذهبی کار کند. آن‌گونه که در عراق راه انداختند، ولی ما فرصت این فتنه‌انگیزی را از آمریکا می‌گیریم و با حرکت‌های وحدت‌آمیز و هم‌پیمانی با همه طوایف لبنانی، اجازه تحقق فتنه را به آنان نخواهیم داد. ما می‌دانیم آن بهایی را که می‌پردازیم، در ازای قضیه فلسطین و بازگرداندن قدس شریف

به دامن اسلام است. ما منادی وحدت فلسطینیان هستیم. فلسطین در سایه سازمان‌های بین‌المللی بر نمی‌گردد. بیانیه‌های آنان درباره فلسطین، عراق، لبنان و ایران، همگی برای به زانو در آوردن مسلمانان است. ما به اسم حزب‌الله از همه سران و ملت‌های اسلامی دعوت می‌کنیم که به پاس نام محمد، سال محمد و زیر پرچم محمد صلی الله علیه و آله متحد باشیم و با هم در وحدت این عالم بکوشیم. سخنرانان دیگر این همایش آیة‌الله آصفی از عراق، شیخ حمد محمد قاسم المرزوقی از کنیا، مولوی اسحاق مدنی از ایران و شیخ محمد محی‌الدین عبدالقادر از نیجریه بودند.

دو خبر کاملاً متفاوت

* دو نفر از زائران ایرانی بی‌جهت به اتهام سرقت در مسجدالحرام دستگیر شدند. پلیس حرم در مورد دستگیری این دو ایرانی گفته که این دو نفر را در هنگام ارتکاب جرم دستگیر کرده است. با پیگیری‌های مدیر کاروان و اقدامات ستاد مکه اتهامات وارده برطرف شد و در حال حاضر هر دو نفر آزاد شده‌اند. رییس ستاد مکه، پس از بیان این خبر از زائران خواست در مکان‌های پر ازدحام مانند اطراف حجرالأسود مراقب خود باشند تا هم مورد سرقت قرار نگیرند و هم مورد اتهام واقع نشوند. گفتنی است که یکی از این دو زائر ایرانی پیرمردی ۷۵ ساله است. * یک زائر ایرانی مبلغ قابل توجهی پول ایرانی را در مسجدالحرام پیدا کرد. او پس از برداشتن پول که بیش از یک میلیون تومان است، برای پیدا کردن صاحب پول زحمت زیادی را متحمل شد و عاقبت با مراجعه به ستاد، او را به دفتر نشریه زائر راهنمایی کردند تا از این طریق خود را از گرفتاری برهانند.

زائران ایرانی و لزوم مراقبت نسبت به دو خطر

خطر اول: تصادف در خیابان‌ها

در روزهای گذشته یک مورد تصادف در منطقه عزیزیه اتفاق افتاد که منجر به زخمی شدن زائری ایرانی شد. رییس ستاد مکه با اشاره به این حادثه توصیه کرد زائران محترم حتماً مسائل امنیتی را در خیابان‌ها و بزرگراه‌ها رعایت کنند تا مشکل خاصی برای آنها به وجود نیاید. زائران هرچه به روزهای شلوغ مکه نزدیک‌تر می‌شوند، باید مراقبت‌های خود را بیشتر نمایند و احتیاط لازم را در رفت و آمدها رعایت نمایند تا اعمال حج خود را به بهترین شکل و در سلامت کامل انجام دهند.

خطر دوم: مشکل کمبود آب در مکه

رییس ستاد مکه خبر داد کمبود آب، امسال در مکه جدی‌تر از سال‌های گذشته حج ۲۷، ص: ۲۷۶ است. این کمبود در روزهای اوج حضور حجاج از کشورهای مختلف بیشتر می‌شود. از این رو از زائران ایرانی درخواست می‌شود که حتماً نسبت به صرفه‌جویی در مصرف آب توجه لازم را داشته باشند و در حد امکان از مصرف بی‌رویه آب در شستن لباس، حمام رفتن و ... خودداری کنند. وی گفت: که اگر زائران پس از ایام تشریق، همگی بخواهند نسبت به شستن لباس احرام و غیره اقدام نمایند حتماً با خطر بی‌آبی روبه‌رو خواهند شد.

دوشنبه ۸۵ / ۱۰ / ۴

پنجم ذیحجه ۱۴۲۷

همایش ایرانیان خارج از کشور در مکه مکرمه

همایش زائران ایرانی خارج از کشور روز دوشنبه در مکه مکرمه بر ضرورت مقاومت جمهوری اسلامی ایران در برابر فشارهای خارجی و تداوم نهضت علمی در ایران اسلامی تأکید کرد. هشتمین همایش زائران ایرانی بیت‌الله الحرام، روز دوشنبه با حضور آیه‌الله محمدی ری‌شهری، نماینده ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی با عنوان «پاسداران حریم اسلام؛ ایرانیان و پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله» در بعثه مقام معظم رهبری برگزار شد. در این همایش که با حضور ۴۰۰ تن از ایرانیان خارج از کشور - که در حج امسال حضور داشتند - دکتر طوبی کرمانی دبیر همایش، در سخنانی با خوش آمدگویی به ایرانیان خارج از کشور اظهار داشت: هشتمین همایش زائران ایرانی خانه خدا در خارج از کشور در شرایطی برگزار می‌شود که عوامل استکبار جهانی گستاخانه به ساحت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله اسائه ادب کرده‌اند و به همین دلیل مقام معظم رهبری امسال را سال پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله نامیده‌اند. حج ۲۷، ص: ۲۷۸ وی ضمن محکوم کردن که قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل علیه جمهوری اسلامی ایران، ابراز امیدواری کرد اتحاد و مقاومت همه ایرانیان در سراسر کشور، تهدیدهای کنونی را به فرصت‌های جدیدی برای موفقیت‌های بزرگ‌تر ایران اسلامی تبدیل کند. وی در سخنان خود از جوانان ایرانی مقیم آمریکا که به هنگام پخش سرود جمهوری اسلامی ایران در ابتدای همایش، اشعار سرود را زمزمه می‌کردند، تجلیل کرد و این جوانان را سرمایه‌های ایران در خارج از کشور دانست. سخنران بعدی این همایش «ابوسعید ایروانی»، دبیر شورای راهبردی روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران بود که طی سخنانی تحلیل جامعی از فشارهای آمریکا به ایران در خصوص موضوع انرژی هسته‌ای و موضع متزلزل آمریکا در عراق بیان کرد. وی با اشاره به توانمندی جمهوری اسلامی ایران در منطقه گفت: «ایران اسلامی امروز به یکی از اصلی‌ترین بازیگران منطقه تبدیل شده و امنیت آن فراتر از مرزهای جغرافیایی رقم می‌خورد». آقای ایروانی گفت: «هدف غایی ایران از دستیابی به چرخه سوخت هسته‌ای تولید انرژی صلح‌آمیز است». وی با اشاره به این که هیچ کشور عضو «ان. پی. تی.» «ا» تاکنون به سلاح هسته‌ای دست نیافته است، گفت که ایران تأکید دارد تا اعتبار معاهده ان. پی. تی حفظ شود. دبیر شورای راهبردی روابط خارجی گفت: جمهوری اسلامی ایران به نگرانی‌های بین‌المللی توجه دارد و به همین دلیل بارها اعلام کرده که تولید سلاح هسته‌ای در دکتین دفاعی جمهوری اسلامی ایران جایی ندارد؛ اما دنیای غرب بنا ندارد ادبیات جمهوری اسلامی ایران را درک کند. تاکنون چندین راهکار برای حل اختلاف‌نظرهای موجود مطرح شده و حج ۲۷، ص: ۲۷۹ جمهوری اسلامی ایران معتقد است که اگر منابع آژانس انرژی هسته‌ای از ایران تضمین می‌خواهند، می‌توانند نظارت‌های خود را افزایش دهند و یا در کنسرسیوم تولید انرژی هسته‌ای ایران مشارکت داشته باشند و به این ترتیب اگر خودشان در تولید انرژی هسته‌ای مشارکت کنند، متوجه می‌شوند که ایران به دنبال ساخت سلاح هسته‌ای نبوده و نخواهد بود. به نفع آمریکاست که از پیشنهادهای ایران حمایت کند؛ زیرا منطقه بیش از این تحمل بحران آفرینی‌های آمریکا را ندارد و همه کشورها توصیه می‌کنند که این مشکل مسالمت‌آمیز حل شود. جمهوری اسلامی ایران نمی‌تواند به آمریکا اعتماد کند و احتمال بحران آفرینی جدیدی را از سوی آمریکا در منطقه می‌دهد، چراکه معتقد است هیئت حاکمه آمریکا براساس عقل و منطق تصمیم نمی‌گیرد و برای پوشش مشکلات داخلی خود ممکن است در منطقه، بحران جدیدی ایجاد نماید. دبیر شورای راهبردی روابط خارجی با اشاره به نقش علم و دانش در پیشرفت کشورها گفت: کشور قدرتمند در دنیای امروز، کشوری است که از پشتوانه علمی و فن‌آوری‌های نوین برخوردار باشد؛ جمهوری اسلامی ایران نیز به‌دستور مقام معظم رهبری نهضت علمی را با سرعت ادامه خواهد داد و جوانان ایران اسلامی روزبه‌روز خلاقیت‌هایشان را بروز خواهند داد. وی از ایرانیان خارج از کشور خواست تا ضمن حفظ وحدت و دفاع منطقی، از مسیر حرکت هسته‌ای ایران دفاع کنند. آقای ایروانی تأکید

کرد که جمهوری اسلامی ایران بحران آفرین نیست و مدبرانه با حفظ عزت، مسیر صلح آمیز تولید انرژی هسته‌ای را ادامه خواهد داد. وی درباره سیاست جمهوری اسلامی ایران درباره عراق گفت: ایران مایل نیست اختلافاتش با آمریکا را به عراق ببرد، اما در عراق حج ۲۷، ص: ۲۸۰ یک طرف محبوب مردم عراق و طرف دیگر آمریکا با ۲۵ هزار معلول و ۴۰۰ هزار میلیارد دلار هزینه جنگ بازنده است؛ از این رو برای حل مشکل خود دست به سوی ایران دراز کرده تا از باتلاق موجود خارج شود. دبیر شورای راهبردی روابط خارجی گفت: ایران معتقد است، آمریکا در عراق حسن نیت ندارد و ایران نمی‌تواند به آمریکایی‌ها در عراق اطمینان کند.

دیدار وزیر ارشاد و اوقاف و امیرالحاج سودان با بعثه مقام معظم رهبری

دکتر اظهار تیجانی در رأس هیئتی عالی‌رتبه از مسؤولان وزارت اوقاف و بعثه حج سودان با آیة‌الله ری شهری و سایر مسؤولان بعثه رهبر معظم انقلاب دیدار و گفت‌وگو کردند. ابتدا نماینده ولی فقیه با یادآوری سفر فراموش‌نشده خود به کشور سودان گفت: در ملاقاتی که با مقام معظم رهبری داشتم، گزارشی اجمالی از سفرم به سودان ارائه دادم و گفتم که بسیاری از ارزش‌های انقلابی حتی شعارهایمان را در سودان دیدم. گفتم: آقای عمرالبشیر تعدادی از جوانان پرشور و انقلابی را به‌عنوان وزرا و مسؤولان کشور جمع کرده که مرا به یاد جوانان و مسؤولان اول انقلاب انداخت. من با توجه به روحیات مردم سودان و علمایی که در آن جلسه ذکر با حضور مسؤولان شرکت کرده بودند، یقین کردم که حکومت سودان بر مشکلاتش فائق می‌آید. خاصه وقتی که از سخنرانی‌هایشان فهمیدم که مفهوم ذکر و ذاکرین را مثل برخی از اهل طریقت، به‌معنای انزواطلبی نمی‌دانند، بلکه اهتمام فراوان به امور اجتماعی و اصلاح آن دارند. در آن جلسات بود که همان مواضع جمهوری اسلامی نسبت به قضایای فلسطین و دشمنی با آمریکا و مقاومت و اصرار بر ارزش‌های اسلامی را شاهد بودم ... آیة‌الله ری شهری با تأکید بر این که کشور دوست و برادر، سودان، یکی از مهم‌ترین حج ۲۷، ص: ۲۸۱ کشورهای متحد و هم‌پیمان با جمهوری اسلامی ایران در آفریقا است، خواستار تقویت هرچه بیشتر روابط سیاسی و فرهنگی و اقتصادی بین دو کشور شد و افزود: امیدوار هستیم با همکاری این کشور دوست بتوانیم زمینه وحدت امت اسلام را هرچه بیشتر فراهم کنیم. و به این ترتیب نقشه دشمنان اسلام را که سود خودشان را در تفرقه امت مسلمان دنیا می‌دانند، از بین ببریم. سرپرست حجج ایرانی با اشاره به اندیشه‌های امام خمینی که می‌فرمود: «باید از هر فرصتی برای تقریب مسلمانان استفاده کرد» گفت: یکی از فرصت‌های بسیار خوب که امام راحل قدس سره تأکید داشتند، وحدت همه مسلمانان دنیا بود، خلف صالح ایشان آیة‌الله خامنه‌ای نیز همین تأکید را دارند و در پیام‌هایشان هر ساله به مناسبت حج بر همین وحدت همه‌جانبه امت اسلام در برابر توطئه‌های دشمنان اصرار دارند. ما این پیام را که یکی از جامع‌ترین پیام‌های آیة‌الله خامنه‌ای است و در روز عرفه منتشر می‌شود، به‌عنوان هدیه فرهنگی حج به‌شما تقدیم می‌کنیم. وزیر ارشاد و اوقاف سودان با اظهار خوشنودی از دیدار مجدد شخصیت‌های علمی و روحانی بعثه جمهوری اسلامی ایران گفت: ویژگی جمهوری اسلامی این است که انسان را به سمت عزت می‌کشاند. اسلام اصیل به‌عنوان «طرح انقلاب معنوی و ایمانی» طرح مشترک دو کشور ایران و سودان و نقطه تلاقی آنهاست. ما در زمان دانشجویی در کشور سودان تردید نمی‌کردیم که به شکلی خودجوش همه وقایع انقلاب اسلامی ایران را پیگیری کنیم و در پیروزی‌هایش جشن بگیریم. آنچه در ایران وجود دارد، طرح «ارزش محوری» است؛ درست در مقابل طرح غرب که «منفعت محوری» است. سودان اگرچه تجربه‌ای تازه در ساحت تطبیق حکومت دینی است، آن هم در اجتماعی که پر از اختلافات مذهبی و تنوعات اجتماعی است، اما با حج ۲۷، ص: ۲۸۲ وجود دشمنی‌های غرب که طی ۵۰ سال، به هر شیوه ممکن با ما مبارزه کرده و می‌کوشند وقت و نیروی ما را هدر بدهند، بحمدالله توانستیم با صبر و جهاد مقاومت کنیم؛ در طرح جنوب کوشیدیم کلیه مبانی دین را رعایت کنیم. وقتی دشمن دید ما بر مشکل جنوب غلبه پیدا کردیم، مشکل «دارفور» را ایجاد کرد. «دارفور» منطقه‌ای است با پنج میلیون جمعیت که اقلیتی اسلامی تلقی می‌شود. مساحتش حدود مساحت فرانسه است و محل تلاقی فرهنگی

همه مردمی است که از اروپا به آفریقا می‌آیند. یک مسیحی هم در آنجا نیست، مسلمانان معتقدی دارد و همان‌جاست که طی قرن‌ها پرده کعبه را می‌بافته‌اند. مشکل دارفور با پشتیبانی آمریکا، انگلیس و فرانسه شروع شد و از همان ابتدا تلاش کردند با کمک مزدوران منطقه، وجدان اسلامی مردم را به وجدانی عربی و قومی تبدیل کنند. آنها طرحشان را برای ضربه زدن به حکومت سودان آن‌چنان قوی پیش بردند که این مشکل طی چند ماه به بحران تبدیل شد. اما مسؤولان حکومت به دقت و با درک کامل شرایط ایجاد شده آن را پیگیری می‌کنند و درصدد حل آن هستند. شنیده‌اید که شیخ بشیر قسم یاد کرده که میدان را برای دشمن خالی نکنند. او با پشتیبانی وحدت ملت مسلمان درصدد غلبه بر همپیمانان شرور مسیحی است. او در پایان با تقدیر از تلاش‌های ایران در نزدیک کردن صفوف مسلمانان دنیا به یکدیگر گفت: این حرکتی حکیمانه و هوشمندانه است که کشور شما پیش گرفته و مخلصانه در راه تقریب مذاهب عمل می‌کند. تقریبی نه برای الغای ویژگی‌های هر مذهب، بلکه برای تکیه بر کلیات و اصول مشترک و رسیدن به وحدت عمل! ما به آینده اطمینان داریم و نیاز به ارتباط بیشتر با کشورهای مثل ایران، برای تبادل افکار و تجارب را حس می‌کنیم؛ از طرفی چون وسایل تبلیغاتی غرب و رسانه‌های عمومی دشمن، بسیاری از مردم ما را جذب و منحرف حج ۲۷، ص: ۲۸۳ می‌کند، نیاز به تجربیات جمهوری اسلامی در زمینه هنر و رسانه عمومی داریم.

گفت‌وگوی هیئت پزشکی جمهوری اسلامی ایران با مسؤولان بعثه

در این جلسه ابتدا توضیحات متعددی درباره نحوه عملکرد هیئت پزشکی در حج امسال ارائه شد: پزشکان کاروان، همگی دکتر عمومی هستند و این امتیاز است؛ چون باید تجربه طبابت عمومی را داشته باشند. مشکلی در گذشته بود که دکترهای متخصص خود را به‌عنوان دکتر عمومی معرفی می‌کردند و می‌آمدند که کارآیی لازم را در کاروان‌ها نداشتند. پزشک‌ها همگی آموزش‌های لازم را دیده‌اند و ما مدیریت پزشکان کاروان‌ها را تشکیل داده‌ایم که بر کم‌وکیف کارها نظارت می‌کند. آمار بستری شدن بیماران ایرانی در بیمارستان‌های سعودی تغییری نکرده است. کسانی که بدون معرفی پزشک کاروان به بیمارستان مراجعه کرده‌اند، طی روزهای گذشته در حدود ۱۳ بود و این روزها ۱۴ شده و نشان می‌دهد «فرهنگ ارجاع» دارد نهادینه می‌شود. در ایران سه وزیر در سه دوره این شعار را دادند، اما آن‌جا چون بار مالی زیاد دارد موفق نشدند. نظارت و ارزشیابی پزشکان همین‌جا با دقت صورت می‌گیرد و ارزشیابی را به بعد از برگزاری موسم حج موکول نمی‌کنیم، بلکه طی همین مدت مشخص می‌شود که سال آینده بیایند یا نه. در مورد زنان زائر اگر نگوئیم غفلت کرده‌ایم، حداقل سرمایه‌گذاری لازم نشده، در حالی که در کاروان‌ها باید پزشک زن داشته باشیم. ما با توجه به این که طی ۱۰ ماه از هر سال در عربستان زائر حاجی یا عمره‌گزار داریم، در صورت امکان باید یک بیمارستان را در مکه و مدینه حج ۲۷، ص: ۲۸۴ احداث کنیم. آقای طلال قطب قول داده که حرکت مشترکی را شروع کنیم، ولی نمی‌شود خیلی اعتماد کرد. یک مشکل که هر سال داریم وقوف اضطراری است، می‌توان با رایزنی و بررسی راه‌های ممکن کاری کرد که به لحاظ احکام شرعی، اطمینان خاطر بیشتری برای زوار فراهم گردد. آیه‌الله ری‌شهری در ادامه جلسه با تشکر از زحمات پزشکان کاروان‌ها، پزشکان و کادر بیمارستان و مسؤولان هیئت پزشکی، برای آنان آرزوی موفقیت و اجر فراوان کرد و افزود: روایتی از رسول اکرم صلی الله علیه و آله را تذکر می‌دهم که فرمود: «مَنْ كَانَ يُحِبُّ أَنْ يَعْرِفَ مَنَزِلَتَهُ عِنْدَ اللَّهِ فَلْيَنْظُرْ كَيْفَ مَنَزَلَهُ اللَّهُ عِنْدَهُ» همه زائران بیت‌الله، همه مسؤولان و خدمتگزاران زائرین می‌خواهند بدانند عملشان چقدر پیش خدا ارزش دارد. رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌فرماید: این قابل سنجش است؛ باید ببیند خدا نزد او چقدر ارزش دارد. هرچقدر خدا در نزد انسان ارزش بیشتری داشته باشد، به همان اندازه او و عملش پیش خدا از ارزش برخوردار است. در روایت دیگری آمده که شخصی از امام رضا علیه السلام پرسید: چطور می‌توانم بفهمم که شما چه مقدار ارزش برای من قائلید؟ فرمود: بین من نزد تو چقدر منزلت دارم؟ هر میزان انسان برای خدا، رسول خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام ارزش قائل است، بدانند که به همان نسبت نزد خدا،

رسول خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام ارزش دارد. حال برای این که بدانند خدا در نزدش چقدر ارزش دارد، [یک راه این است که ببیند مهمان‌های خدا نزدش چقدر ارزش دارند. به هر میزان که هر کدام از ما برای حاجی‌ها و مهمان‌های خدا ارزش قائل هستیم، خدا هم برای ما و حج ما و کار ما ارزش قائل است. البته شما پزشکان با مهمان‌هایی سر و کار دارید که دلشکسته هم هستند. حج ۲۷، ص: ۲۸۵ آمده‌اند تا حج و زیارت انجام بدهند، حالا مریض و بستری شده‌اند، تلاش برای اینها نشانه منزلتی است که شما برای خدا قائل هستید. آیه‌الله ری‌شهری وظیفه پزشکان را علاوه بر استفاده از دانش و مهارت‌های پزشکی، رعایت اخلاق پزشکی دانست و برای هریک از این دو وظیفه ارزشی مستقل قائل شد و گفت: «یک پزشک حتی اگر توفیق رفتن به حرم و انجام زیارت را کمتر از دیگران داشته باشد، به‌خاطر رعایت این دو وظیفه نسبت به زائران حرم، در نزد خدا و اهل بیت علیهم السلام ارزشی ویژه خواهد داشت.» ایشان در پایان از همه مسؤولان و کادر هیئت پزشکی حج تشکر کرد و اظهار امیدواری کرد که همگان با رعایت حرمت مهمانان خدا، توفیق رعایت حرمت خدا و رسول خدا را داشته باشند. در این جلسه یکی از پزشکان گفت: «۷۰٪ کاروان‌ها محل مطب پزشک کاروان را در انبار یا آشپزخانه قرار داده‌اند یا جایی بسیار کوچک و نامناسب را در اختیار پزشک گذاشته‌اند؛ طوری که بیماران رغبت به مراجعه ندارند و اعتماد نمی‌کنند. در همین زمینه پیشنهاد شد که در انتخاب هتل‌های محل اسکان، یک نفر از هیئت پزشکی به‌عنوان نماینده بهداشت شرکت داشته باشد.

برگزاری همایش فرهیختگان جهان اسلام در مکه مکرمه

این همایش دوشنبه شب با حضور جمعی از اندیشمندان و صاحب‌نظران کشورهای اسلامی در سالن اجتماعات بعثه مقام معظم رهبری برگزار شد. شرکت‌کنندگان در این همایش با تأکید بر این واقعیت که سیره پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بهترین راه حل مشکلات کنونی جهان معاصر است، با بحث و بررسی چالش‌های مختلف کشورهای اسلامی و ملت‌های مسلمان، درباره راهکارهای اجرایی سیره پیامبر عظیم‌الشان اسلام صلی الله علیه و آله و راه‌های خروج از بحران‌های کنونی در پرتو تعالیم قرآن و سنت به تبادل نظر پرداختند. حج ۲۷، ص: ۲۸۶ در این نشست علمی، شخصیت‌های شرکت‌کننده عامل اصلی بروز مشکلات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی در هریک از جوامع اسلامی دنیا را عدم آشنایی مردم و مسؤولان با معارف اسلامی و سیره و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام و اجرایی نشدن آنها برشمردند و تأکید کردند: «روش زندگی پیامبر صلی الله علیه و آله به زمان و مکان خاصی تعلق ندارد، بلکه در همه زمان‌ها، در همه‌جای دنیا و توسط همه نسل‌ها می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.» دکتر هادوی دبیر همایش فرهیختگان طی سخنانی ضمن تشکر از اندیشمندان و متفکرانی که از کشورهای مختلف دنیا در زمره «ضیوف الرحمن»، در این همایش شرکت کرده‌اند، اظهار داشت: بررسی سیره نبی اکرم صلی الله علیه و آله نشان می‌دهد می‌توانیم مفاهیم جهان‌شمول اسلام را همان‌گونه که پیامبر صلی الله علیه و آله در صدر اسلام با موفقیت به اجرا گذاشت و تحولاتی اساسی در همه ابعاد جامعه ایجاد کرد، در عصر کنونی نیز برای هدایت و آرامش انسان معاصر به کار بگیریم. وی با تأکید بر لزوم بهره‌گیری از فرصت بی‌بدیل موسم حج گفت: در عصر حاضر سئوالات فراوانی در حوزه‌های سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، بین‌المللی و اجتماعی وجود دارد که سیره پیامبر صلی الله علیه و آله بهترین منبع برای پاسخ‌گویی به آنهاست. اما آنچه مهم است، برنامه‌ریزی مشترک و همیاری فرهیختگانی است که از همه‌جای دنیا در مراسم حج گردهم می‌آیند و می‌توانند با همفکری و یاری یکدیگر در یافتن این پاسخ‌ها سهیم باشند. در ادامه این همایش، صاحب‌نظران بادی‌گاه‌هایی متفاوت حول محور عملیاتی ساختن آموزه‌های خویش از سیره و سنت رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله برای جواب‌گویی به نیازهای جوامع بشری و قشرهای مختلف امت اسلامی سخنرانی کردند. حجه‌الاسلام والمسلمین مبلغی از محققین حوزه علمیه قم، دکتر مهدی مصطفوی قائم مقام وزارت امور خارجه ایران، دکتر سودانی استاد دانشگاه شهید چمران اهواز، حج ۲۷، ص: ۲۸۷ دکتر هادوی، آیه‌الله صابری

همدانی، قاضی القضاة کنیا، مصطفی رحمانی رییس دفتر حافظ منافع ایران در واشنگتن و خانم دکتر علی احمد از دانشگاه دارفور سودان، هر کدام در سخنانی جداگانه بر لزوم وحدت مسلمانان بر محور قرآن و سیره پیامبر صلی الله علیه و آله تأکید کردند و به موضوعاتی همچون استخراج مکانیزم اجرایی عدالت در صحنه سیاسی و بین‌المللی، کشف و به‌کارگیری روش‌های پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در دو زمینه تربیت فردی و اجتماعی، لزوم رفع موانع در مسیر اجرای حدود و احکام اسلام و قرآن، بررسی علمی ضعف‌های گذشته و عوامل انحطاط جوامع اسلامی، توجه واقعی به اتحاد عملی بین سران و تصمیم‌گیران مذاهب مختلف، سرمایه‌گذاری برای جلوگیری از انحطاط اخلاقی جوانان و رفع ظلم از زنان و اعطای جایگاه متناسب با هر قشر اجتماع، به‌عنوان راهکارهای رسیدن به مجد و عظمت درباره اسلام پرداختند.

اختلاف فتاوا در مورد خروج از مکه پس از عمره تمتع

آنان که به نیت انجام حج تمتع از هر کشوری مانند ایران به عربستان سفر می‌کنند، وارد شدنشان به مکه مکرمه با احرام از میقات و به نیت انجام عمره تمتع صورت می‌گیرد. این زائران بیت‌الله پس از انجام عمره تمتع از احرام درآمده، هر مقدار زمان که تا هشتم ذیحجه باقی است، در مکه می‌مانند تا در آن روز پس از محرم شدن در مکه مکرمه برای انجام اعمال حج تمتع روانه صحرائ عرفات شوند. حال اگر کسانی به ضرورت کار و شغل خود در ستاد یا بعثه یا اداره کاروان‌های حج، یا هر ضرورت دیگر، یا بدون در نظر گرفتن هر نوع ضرورت و به شکل اختیاری بخواهند قبل از رسیدن ایام حج از مکه خارج شوند و پیش از موسم به مکه بازگردند، چه حکمی دارند؟ امروز بعثه حج آیه‌الله فاضل لنکرانی رحمه الله فتوای ایشان را در این باره منتشر کرد: ۱. خروج از مکه مکرمه بعد از عمره تمتع اختیاریاً، چنانچه وقوف و اطمینان به رسیدن به حج باشد، جایز است؛ لیکن در صورتی که عنوان ماه تغییر نماید و در ماهی که حج ۲۷، ص: ۲۸۸ داخل مکه می‌شوند، غیر از ماهی باشد که خارج شده‌اند، لازم است مجدداً محرم شوند و عمره تمتعی که در ماه قبل انجام گرفته، لغو و باطل است. و باید در یکی از مواقیع معروفه برای عمره تمتع محرم شوند و در صورت عدم تمکن، خارج از حرم به مقدار ممکن محرم شوند. ۲. در مسئله قبل فرقی بین مناطق بعیده و قریبه نیست؛ بنابراین نسبت به رفتن به منی چنانچه عرفاً آنجا را خارج از مکه بدانند و این امر محرز باشد، باید همین حکم رعایت شود و تشخیص این امر که امروزه منی خارج است یا داخل، برعهده خود افراد و حجاج محترم است.

آتش سوزی در بازار مکه

روز گذشته بخشی از بازار مکه در آتش سوخت. به دنبال آتش گرفتن بخشی از بازار، نماینده بعثه رهبری در مکه گفت: «خوشبختانه به هیچ یک از زائران ایرانی در این حادثه آسیبی نرسیده است. گفتنی است آتش سوزی بازار نزدیک صفا و مروه توسط نیروهای امنیتی عربستان به سرعت مهار شد. تا لحظه تنظیم این خبر علت دقیق این آتش سوزی از سوی مقامات دولت عربستان اعلام نشده است. همچنین مدیر روابط عمومی سازمان حج و زیارت خبر از آتش سوزی بعثه یمن در یکی از خیابان‌های مکه خبر داد. این آتش سوزی در یکی از طبقات زیرین ساختمان بعثه یمن روی داد که بر اثر آن تعدادی از مغازه‌های بازار نزدیک مسعی دچار حریق شد. در پی این حادثه به ساختمان بعثه یمن خسارات جزئی وارد شده است. هیچ یک از ۹۸ هزار زائر ایرانی در منطقه آتش سوزی حضور نداشتند. حج ۲۷، ص: ۲۸۹

اشاره

ششم ذیحجه ۱۴۲۷

یادی از شهیدان جمعه خونین مکه (قربانیان فاجعه سال ۶۶)

گاهی مینی‌بوس‌های مخصوص حمل و نقل زائران ایرانی که مسیرشان از جلوی قبرستان ابوطالب علیه السلام می‌گذرد، وقتی به زیر پل «حُجون» می‌رسند، برخی اهل دل را به یاد مظلومیت رسول الله صلی الله علیه و آله و وابستگان و پیروان واقعی‌اش می‌اندازند. اینجاست که به یاد حضرت عبدالمطلب و عبدمناف و حضرت ابوطالب و حضرت خدیجه و فرزندان رسول الله صلی الله علیه و آله و شهدای مظلوم در فاجعه قتل عام سال ۱۳۶۶ صلوات دسته جمعی می‌فرستند و فاتحه می‌خوانند. امروز در نوزدهمین سالگرد کشتار بی‌رحمانه صدها نفر زن و مرد بی‌دفاع شرکت کننده در مراسم براءت آن سال، قرار داریم. خداوند بر علو درجات آنان بیفزاید.

برگزاری همایش بین‌المللی اهل بیت علیهم السلام

علی‌رغم برنامه‌ریزی‌ها و انجام مقدمات لازم برای برگزاری هرچه با شکوه‌تر همایش اهل بیت علیهم السلام در مکه مکرمه، از همان ابتدا مشکل عدم حضور به موقع حج ۲۷، ص: ۲۹۰ دعوت‌شدگان، باعث تأخیر نیم‌ساعته در شروع برنامه و افت چشم‌گیر کیفیت آن، به‌ویژه در یک ساعت ابتدای همایش بود. دقایقی از ساعت ۹ صبح گذشته بود که همایش با قرائت قاری ممتاز ایرانی آغاز شد و پس از آن دبیر همایش، دکتر هادوی با مقدمه‌ای کوتاه، حجة الاسلام سید علی رضوی از روحانیون و مبلغین هندی را برای سخنرانی به جایگاه دعوت کرد. ساعت از ۹/۳۰ هم گذشته بود و تنها تعدادی از صندلی‌های چهار ردیف جلوی جایگاه پر شده بود. حجة الاسلام والمسلمین مهدوی معاون بین‌الملل بعثه گفت: «امروز اتوبوس‌های حمل و نقل درون‌شهری رفت و آمدشان تعطیل شده و اهالی کاروان‌ها در آمدن به بعثه مشکل دارند. تنها کسانی که خیلی انگیزه برای شرکت در همایش داشته باشند، حاضرند با تاکسی خود را به بعثه برسانند.» در این همایش سخنرانان مختلف از کشورهای اسلامی، با تأکید بر نقش پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به‌عنوان بنیان‌گذار مکتب اهل بیت علیهم السلام، التزام به جاودانگی و جهانی بودن آیین اسلام را حکمت اصلی لزوم اعتقاد به ولایت و امامت اهل بیت علیهم السلام برشمردند. در این سخنرانی‌ها بر کامل نبودن دین بدون ولایت، عدم مصونیت قرآن و سنت از انحراف در فرض عدم وجود رهبران معصوم و تمام نبودن اعمالی همچون حج بدون تبعیت از اهل بیت علیهم السلام تأکید شد. نماینده ولی فقیه نیز طی سخنرانی با تأکید بر نقش پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در تعیین و تبیین مرجعیت علمی و سیاسی اهل بیت علیهم السلام گفت: «همه احادیثی که بر جایگاه علمی اهل بیت علیهم السلام دلالت می‌کند، در واقع تأکیدی بر مرجعیت علمی آن بزرگواران برای امت اسلامی به‌شمار می‌روند.» وی در همین زمینه به حدیث مشهور ثقلین که مورد قبول کلیه مذاهب اسلامی است اشاره کرد و افزود: این حدیث که دلالت بر مرجعیت علمی اهل بیت علیهم السلام در کنار قرآن دارد، تصریح می‌کند که تمسک به اهل بیت علیهم السلام در کنار قرآن موجب مصونیت حج ۲۷، ص: ۲۹۱ امت اسلامی در مسائل دینی است و کسانی که این مرجعیت را نپذیرند، نمی‌توانند به صحت مجموعه باورهای دینی خود مطمئن باشند. سرپرست حجاج ایرانی در ادامه یادآور شد: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله خوب می‌دانست که مرجعیت علمی اهل بیت علیهم السلام بدون رهبری سیاسی آنان عملاً امکان‌پذیر نیست. و تا رهبری امت با آنان نباشد، جامعه اسلامی و مردم جهان نمی‌توانند به‌طور شایسته از اقیانوس بی‌کران علم اهل بیت علیهم السلام استفاده کنند. در یک جمله از نگاه رسول الله صلی الله علیه و آله دین از سیاست جدا نیست و قرآن که برنامه تکامل انسان و قانون اداره جوامع بشری است، نمی‌تواند از عترت پیامبر صلی الله علیه و آله که پاسداران این پیام و تطبیق‌دهندگان

این قانون در سطح جامعه و تداوم بخش سنت نبوی هستند، جدا شود. تجربه تاریخی هم نشان می‌دهد که بدون رهبری اهل بیت علیهم السلام، حاکمیت ارزش‌های اسلامی دست یافتنی نیست. در آینده بشریت هم طبق وعده قرآن و تصریح پیامبر خدا صلی الله علیه و آله، اسلام به وسیله تشکیل دولت کریمه اهل بیت علیهم السلام در سراسر جهان به حاکمیت خواهد رسید. وی پیروزی انقلاب اسلامی در ایران را گام اول در جهت زمینه‌سازی برای دولت اهل بیت علیهم السلام برشمرد و گفت: مقاومت اسلامی در لبنان که یکی از برکات بزرگ انقلاب اسلامی است که با پیروزی‌های مکرر بر رژیم صهیونیستی و حامیان آن توانست گام دوم در جهت تشکیل این دولت جهانی را محقق سازد و امیدواریم با یاری خداوند و در پی بیداری اسلامی و وحدت و یکپارچگی امت‌های مسلمان در کل دنیا، گام‌های بعدی نیز تکمیل گردد.

دیدار نمایندگان بعثه آیه‌الله محقق کابلی با نماینده ولی فقیه

سرپرست حجاج ایرانی در این دیدار با تأکید بر نقش علما و روحانیون افغانستان در سرنوشت سیاسی، فرهنگی ملت افغان، توصیه کرد که با هوشیاری و تدبیر از کلیه حج ۲۷، ص: ۲۹۲ زمینه‌ها برای تقویت اسلام در کشور و خنثی کردن نقشه‌های دشمن استفاده کنند. آیه‌الله ری‌شهری نسبت به توطئه‌های دشمنان اسلام هشدار داد و گفت: «دشمن در پی ایجاد اختلاف میان مردم افغانستان است و علما و سیاسیون وظیفه دارند از فضای نسبتاً مناسب کنونی که مردم افغانستان به دشمن اشغالگر تحمیل کرده‌اند، برای تثبیت موقعیت اسلام و تقویت وحدت ملی افغانستان بهره بگیرند.» نماینده ولی فقیه با اشاره به این که آمریکایی‌ها هرگز مصلحت افغانستان و ملت مسلمان را نخواسته، همواره در جهت تأمین منافع سیاسی، اقتصادی خود حرکت می‌کنند، گفت: «دشمن تلاش می‌کند از طریق فرهنگی، هویت اسلامی و ملی مردم افغانستان را ضعیف کند.» رییس بعثه آیه‌الله محقق کابلی نیز به عمق علاقه مردم مسلمان افغانستان به بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران اشاره کرد و افزود: «مردم افغانستان پس از ارتحال امام امت، همه‌ساله روز ۱۴ خرداد را چون عاشورا و اربعین به عزاداری می‌پردازند که این نمونه‌ای از علاقه وافر آنان به ولایت و اهل بیت علیهم السلام است.»

نشست «شب عراق در موسم حج» در بعثه مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق در مکه

دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در نشست «شب عراق در موسم حج» ملت عراق را به وحدت و همدلی با یکدیگر و تبعیت از احکام الهی برای ساختن آینده‌ای روشن و کشوری آباد و مستقل دعوت کرد. به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، آیه‌الله تسخیری دبیر کل مجمع به نمایندگی از بعثه مقام معظم رهبری در نشست «شب عراق در موسم حج» که با حضور تمامی گروه‌های عراقی شیعه و سنی در بعثه مجلس اعلای انقلاب اسلامی در مکه مکرّمه برگزار شد، سخنرانی کرد. دبیر کل مجمع در این نشست با اشاره به مشکلات مردم عراق و عوامل تفرقه‌انگیز در این کشور، حجاج عراقی را به پیروزی حق بر باطل و شکست طرح‌های استکبار جهانی و از بین رفتن گروه‌های تکفیری نوید حج ۲۷، ص: ۲۹۳ داد. وی در خاتمه از شهدای ملت بزرگ عراق به ویژه شهید صدر و آیه‌الله سید محمد باقر حکیم، به عنوان روشن‌کنندگان مسیر این ملت به سوی تعالی و ساختن آینده‌ای روشن و تأثیرگذار بر جهان اسلام یاد کرد.

همایش توجیهی امور مشاعر مقدّسه

طبق معمول سنوات گذشته، در آستانه عزیمت حجاج به عرفات و منی مدیران کاروان‌های حج سال ۸۵ و مسؤولان اجرایی

بخش‌های مختلف ستاد، در همایشی توجیهی در سالن اجتماعات بعثه گرد هم آمدند، تا ضمن دریافت آخرین دستورالعمل‌ها، در جریان آخرین وضعیت مشاعر مقدسه و مناسک مربوط به ایام تشریق قرار گیرند. «سید مصطفی خاکسار قهرودی» در این اجتماع ضمن گرامی‌داشت سالروز ۶ ذیحجه و شهادت بیش از ۴۰۰ زائر ایرانی در جریان مراسم براثت از مشرکان سال ۱۳۶۶، امور اجرایی حج در سال جاری را روان و خوب توصیف کرد. رییس سازمان حج با ابراز رضایت نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت، از عملکرد اجرایی حج و به‌ویژه مدیران کاروان‌ها، از اهتمام ویژه مدیران به امور فرهنگی قدردانی کرد و حضور جدی آنان و همه زائران را در آیین براثت خواستار شد. قهرودی با اشاره به وضعیت جدید جمرات سه‌گانه پس از طرح و توسعه به مسئله زمان‌بندی اشاره کرد و افزود که این امر باعث اخلال در برنامه رمی جمرات حجاج ایرانی نخواهد شد. وی در پایان با تشریح آخرین وضعیت طرح قربانی، نحوه انتقال و استقرار زائران در منی و تغذیه آنان، از مدیران کاروان‌ها خواست که دستورالعمل‌های مربوط به مشاعر مقدسه را با دقت به کار بندند. در این اجتماع، رییس‌ستاد مکه مکرمه نیز در مورد نحوه قربانی، استفاده از کپن‌ها و حفظ آنها توضیحاتی داد و بر ضرورت تسویه حساب در روز ۱۲ ذیحجه تأکید کرد. حج ۲۷، ص: ۲۹۴ در ادامه این همایش حجه‌الاسلام والمسلمین کاظم صدیقی از روحانیون اعزامی به حج امسال نیز طی سخنانی مدیران کاروان‌های حج تمتع را «أمناء الرحمن» خواند. او گفت: «نوامیس مردم و مهمان‌های خدا امانت‌هایی هستند که به مدت یک ماه مسئولیت اداره و پذیرایی از آنها برعهده مدیران کاروان‌ها قرار می‌گیرد و آنان با پذیرش چنین مسئولیت سنگینی باید مبدأ نور باشند و نشانی کارهای خیر را به این امانت‌های الهی بدهند.» صدیقی با استناد به آیه قرآن، مدیریت در کاروان‌ها و خدمات‌رسانی به زائران خانه کعبه را با کار حضرت ابراهیم و اسماعیل علیهما السلام مشابه خواند و اضافه کرد: «مدیران نیز مانند این دو پیامبر بزرگ، باید امکانات لازم را برای مهمانان خدا آماده و از آنان پذیرایی کنند.»

آمادگی همه‌جانبه برای آغاز حج تمتع

زائران بیت‌الله الحرام از سراسر جهان اسلام در تکاپوی آمادگی برای آغاز اعمال حج تمتع هستند. در شهر مکه جنب و جوش وسیعی به چشم می‌خورد. رفت و آمد خودروها با اجرای تدابیر ویژه ترافیکی وضعیت ویژه‌ای دارد. خرید و تدارک اقلام مورد نیاز کاروان‌ها برای ایام تشریق، دست‌اندرکاران مدیریت و خدمات کاروان‌ها را به آماده‌باشی کامل کشیده است. برگزاری جلسات آموزشی و توجیهی برای زائران، روحانیون و مسؤولان امور فرهنگی را به تلاشی جدید واداشته است. در این میان، کاروان‌های زائران ایرانی با نظم و ترتیب مثال‌زدنی که بارها توسط مسؤولان عربستان و رؤسای بعثه‌های مختلف کشورهای اسلامی مورد تحسین قرار گرفته‌اند، فعال و پرتلاش با هماهنگی مسؤولان قسمت‌های مختلف بعثه و ستاد، در صدد انجام حجی بی‌عیب و نقص، پربار و سرشار از معنویت هستند. شرکت مدیران کاروان‌ها در جلسات مناطق و دریافت کلیه برنامه‌ها و توصیه‌ها، شرکت روحانیون کاروان‌ها در نشست‌های توجیهی بعثه و ایجاد وحدت رویه و حج ۲۷، ص: ۲۹۵ هماهنگی‌های لازم، مشارکت زائران در کلیه جلسات تعیین‌شده، همگی نویدبخش اجرای حجی همراه با آسایش و رفاه زائران و مطابق با مناسک صحیح و بایسته است. کلیه مقدمات لازم جهت تأمین اسکان، حمل و نقل، بهداشت و تغذیه زائران در ایام تشریق صورت گرفته و تدابیر لازم جهت برگزاری باشکوه مراسم براثت از مشرکان، دعای عرفه، وقوف در مشعر و اعمال منی اتخاذ گردیده است.

محفل‌های قرآنی در پیشگاه کعبه

طبق جدول برنامه‌های اعلام شده توسط روابط عمومی بعثه مقام معظم رهبری در مکه مکرمه، شب‌های یک‌شنبه تا چهارشنبه

(شامگاه شنبه سوم ذیحجه تا سه‌شنبه ششم ذیحجه) به مدت ۴ شب مراسم قرآنی در طبقه فوقانی مسجدالحرام، روبروی ناودان طلا، از ساعت ۱۰ شب به مدت یک ساعت برگزار می‌گردد. در این مراسم ملکوتی، اگرچه از هیچ نوع امکانات صوتی نمی‌توان بهره گرفت، اما قاریان بین‌المللی کشورمان بانوای آسمانی تلاوت آیات روح‌بخش قرآن کریم، بسیاری از شیفتگان وحی را مجذوب ساخته، آنان را بی‌اختیار به توقف و نشستن در اطراف حلقه قاریان وامی‌دارند. در همه این برنامه‌ها، به طور معمول، تعدادی از زائران ایرانی و خارجی بیت‌الله الحرام توسط دوربین‌های فیلم‌برداری یا حداقل دوربین‌های تعبیه شده در تلفن‌های همراه، به تصویر برداری از این برنامه بدیع و جذّاب مشغول می‌شوند. برنامه همخوانی قرآن کریم به صورت دو نفره یا دسته جمعی و نیز اجرای برنامه توسط گروه‌های تواشیح- که هر شب یک گروه از آنها در این مراسم شرکت دارند- از دیگر برنامه‌های این مراسم قرآنی است. لطف این برنامه به حضور زائران زن و مرد از کشورهای مختلف جهان اسلام است که شاید برای اولین بار جمعی از قاریان بین‌المللی را در یک جا، آن هم در جوار خانه کبریایی کعبه، مشغول قرائت قرآن می‌بینند. بسیاری از آنان با حالت شگفتی می‌پرسند: حج ۲۷، ص: ۲۹۶ این‌ها کجایی هستند؟ و وقتی می‌شنوند که اینان قاریانی از ایران اسلامی هستند، بی‌اختیار لبخند رضایتی بر لبانشان می‌شکند. مهم نیست چقدر از زائران خانه خدا از کشورهای مختلف، از این برنامه مطلع می‌شوند و چند نفر قرائت قاریان ایرانی را می‌شنوند؛ مهم این است که در میان آنان کسانی هستند که به جمهوری اسلامی ایران به خاطر این اهتمام به قرآن ارادت پیدا می‌کنند. و من خود دیده‌ام کسانی را که آنچنان تحت تأثیر همین قرائت‌ها قرار گرفته‌اند که در طول مدت برنامه، بی‌اختیار اشک می‌ریخته‌اند. در یکی از شب‌ها، حضور چند تن از خواهران جوان که با اشتیاق فراوان در سمت راست حلقه قاریان نشسته و چشم از هر قاری بر نمی‌داشتند، توجهم را جلب کرد. به یکی از آنها که نزدیک‌تر بودم گفتم: «می‌توانم بپرسم از کدام کشور هستید؟» گفت: «من و این چهار خواهر از انگلستان، برای حج آمده‌ایم.» گفتم: «برای اولین بار است که در این مراسم شرکت می‌کنید؟» گفت: «آری، ولی اینها با اینکه ایرانی هستند، خیلی خوب قرآن می‌خوانند.» گفتم: «آنچه قرآن خواندنشان را زیبا می‌کند، این است که برای خدا می‌خوانند.» لبخندی زد و چیزی نگفت. فردا شب همان چند نفر در جمع تعداد زیادتری از زائران انگلستانی بیت‌الله الحرام در برنامه شرکت کرده بودند. ادب فراوان قاریان و خویشن داری زائران به یاری خدا باعث می‌شد که هیچ‌گاه برنامه‌ای به تشنج کشیده نشود و در کمال آرامش برنامه‌های مؤثر قرآنی مسجدالحرام در طی مدت اعلام شده، ادامه یابد. طبق اعلام روابط عمومی بعثه، قرار است همین محفل قرآنی در مسجدالحرام، بعد از پایان مناسک حج نیز از چهارشنبه ۱۴ ذیحجه تا یکشنبه ۱۸ ذیحجه به مدت پنج شب برگزار گردد. حج ۲۷، ص: ۲۹۷

چهارشنبه ۶ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

هفتم ذیحجه ۱۴۲۷

دیدار هنرمندان و برنامه‌سازان تلویزیون و سینما با نماینده محترم ولی فقیه

در این دیدار که با حضور ۱۶ نفر از هنرمندان و دست‌اندرکاران بخش‌های مختلف صدا و سیما در محل بعثه مقام معظم رهبری برگزار گردید، ابتدا آقای گروسی، مدیر امور حج صدا و سیما ضمن ارائه گزارشی مختصر پیرامون فعالیت‌های مورد نظر گفت: سال گذشته ۱۲ نفر آمدیم و قرار شد هر کدام از زاویه‌ای نسبت به مکه و مدینه و انجام مناسک حج برنامه‌ای را بسازند؛ آقای میرکریمی، عسکرپور، رضایی، داوری و دیگران هر کدام کاری را شروع کردند. امسال هم هنرمندانی چون کمال تبریزی، مقدم،

پورشیرازی، کیانیان، ابراهیمیان، حسن پور، ابراهیم پور، داوری، آشوری، زارع، شریفی و جلیوند قرار است تهیه و تولید فیلم‌های داستانی، کلیپ‌های مختلف و برنامه‌های مستند متنوعی در مورد زوایای مختلف حج را آغاز کنند. او در تشریح مشکلات کار تهیه فیلم در عربستان گفت: برخی برادران، گروهی با سه بازیگر و تیم فیلمبرداری و صدا برداری را در مسجدالنبی دیده بودند، ما خودمان هم گروهی را در مسجد قبا دیدیم و حج ۲۷، ص: ۲۹۸ به آقای ابراهیمیان گفتیم برو با آنها فیلم بگیر. مأموران جلوی او را گرفتند. گفت: اما اینها که دارند فیلم می‌گیرند! گفتند: آنها مجوز دارند؛ عربستانی هستند. مشکل بزرگ ما نداشتن مجوز است. آیه‌الله ری‌شهری با اشاره به این که فریضه حج یکی از فرایض پر راز و رمز اسلام است، گفت: «هرچه هنرمند قوی‌تر باشد و شناختش نسبت به ظرفیت‌های حج بیشتر باشد، بهتر می‌تواند از هنر خود در به تصویر کشیدن اسرار حج بهره‌بردار. همان‌طور که امام می‌فرمود: حج مثل قرآن است که همه می‌توانند از آن استفاده ببرند. قرآن را همان کسی که عربی هم نمی‌داند با خواندن الفاظ و ظاهر قرآن از نورانیتش استفاده می‌کند، ولی هرچه با عمق معانی و رمز و رازهای آن آشنا تر شود، بهتر استفاده می‌برد. حج هم چنین است. یک حاجی ظاهرش را که ببیند فکر می‌کند خب چه شد؟ لباسم را عوض کنم، دور یک خانه سنگی بچرخم، در عرفات و مشعر و منی بمانم، جمرات را رمی کنم که چه بشود؟ این‌جا وظیفه هنرمند است که فلسفه حج و اسرار و رمز و راز این اعمال را با شکلی تأثیرگذار به تصویر بکشد. نماینده رهبری در تبیین بایسته‌های یک کار هنری در مورد حج افزود: هر هنرمندی تنها با تکیه بر ارزیابی‌های خودش نمی‌تواند اسرار حج را بیان کند. ابتدا خودش باید با اسرار حج که با مطالعه در قرآن، روایات، تاریخ حج و سخنان اهل معرفت به دست می‌آید آشنا باشد. باید سیر مطالعاتی عمیقی برای شناخت معارف حج داشته باشد و ما آمادگی داریم از نظر همکاری علمی، بخش‌های مختلف بعثه را در خدمت این کار قرار دهیم. وی با تأکید بر لزوم پرداختن به آفات حج و آگاه کردن مردم نسبت به کارهایی که موجب خدشه‌دار شدن چهره جمهوری اسلامی و از بین رفتن ثمرات حج می‌شود، گفت: حج ۲۷، ص: ۲۹۹ دو پیشنهاد اساسی وجود دارد و خوب است عزیزان هنرمند آنها را در اولویت قرار دهند؛ یکی تاریخ مستند حج و عمره است و این که چه بوده و چه شده و چه می‌تواند باشد؛ دیگری به تصویر کشیدن منافع و برکات حج و عمره و راه‌های افزایش آن است. در ادامه این جلسه آقایان کیانیان و کمال تبریزی دیدگاه‌ها و پیشنهادهایی را مطرح ساختند که قول پیگیری آنها داده شد.

دیدار مسؤولان بعثه آیه‌الله العظمی وحید خراسانی با نماینده ولی فقیه

طبق معمول سال‌های گذشته، آیه‌الله زاده وحید و مسؤول بعثه ایشان در محل بعثه مقام معظم رهبری حضور یافته. با آیه‌الله محمدی ری‌شهری دیدار کردند.

حضور در محل استقرار بعثه عراق

عصر امروز نماینده محترم ولی فقیه به همراه رییس محترم سازمان حج و زیارت و جمعی از شخصیت‌های مستقر در بعثه با رییس و کارگزاران بعثه عراق که تحت عنوان رسمی «الهیئة العليا للحج والعمرة» در ساختمانی نزدیک بعثه ایران استقرار یافته‌اند، دیدار و گفت و گو کرد. ابتدا حجة الاسلام والمسلمین شیخ محمد تقی مولا ضمن خوش آمدگویی به امیرالحاج جمهوری اسلامی ایران و هیئت همراه گفت: خداوند لطف کرد و با سرنگونی طاغوت عراق، مردم توانستند به حکومت منتخب و مجلس شورا و غیره دست یابند. اما امروزه ملت عراق از وجود تروریست‌هایی که باقیمانده رژیم سابق هستند رنج می‌برد. این جنایات تا حدی است که ما حتی در بیمارستان‌ها و مدارس هم در امان نیستیم. حاجیان ما هم امسال سه بار در معرض ترور قرار گرفتند. حج ۲۷، ص: ۳۰۰ او

تعداد حاجیان عراقی را امسال ۳۲ هزار نفر ذکر کرد که ۳۱ هزار نفر آنان تاکنون به مکه و مدینه رسیده‌اند. آیه‌الله ری شهری طی سخنانی یکی از برکات مهم حج را همین دیدارها و نزدیکی مسلمانان کشورهای مختلف با یکدیگر ذکر کرد و افزود: «امیدواریم که این دیدارها مقدمه نزدیکی ملت‌های جهان اسلام و در رفع مصائب و آلام آنان مؤثر باشد. یکی از کشورهای اسلامی که مشکلات آن از دیرباز موجب رنج و اندوه مردم و مسؤولان ما بوده، عراق است. هرچند بحمدلله با مجاهدت مردم و علما، حکومت مورد تأیید آنان سرکار آمده، اما مشکلات فراوانی هنوز وجود دارد. او اشغالگران عراق را سبب اصلی مشکلات دولت و مردم عراق برشمرد و افزود: «بیگانگان می‌دانند که اگر مردم عراق متحد باشند و در کنار هم قرار گیرند، جای پایی برای آنان باقی نخواهد ماند، از این رو به شیوه‌های گوناگون تلاش می‌کنند تا این وحدت در عراق تحقق پیدا نکند.» نماینده مقام معظم رهبری ضمن آرزوی پایان یافتن مصائب مردم عراق در سایه هوشیاری بیشتر آنان گفت: «مقام معظم رهبری انقلاب اسلامی همه‌ساله در ایام حج پیامی بسیار قوی برای امت اسلامی دارند که طی آن مصائب و مسائل کشورهای اسلامی و راه حل آنها را یادآور می‌شوند. در ادامه این جلسه یکی از مسؤولان دولتی مستقر در بعثه عراق و نیز یکی از علمای شیعه جنوب عراق و یک روحانی اهل تسنن که مسئولیت اوقاف سنی عراق را به‌عهده دارد، سخنانی را در زمینه‌های مختلف از جمله نقش حج در ایجاد محبت و اخوت بین مسلمانان و اهمیت این گونه دیدارها در انتقال تجارب بیان داشتند. در این جلسه که آیه‌الله امینی و مولوی اسحاق مدنی مشاور رییس‌جمهور ایران در امور اهل سنت نیز مطالبی را بیان داشتند، پیشنهاد تعیین هیئتی مشترک جهت بررسی نقاط مثبت و منفی در زمینه امور اداری و فرهنگی حج و نیز انتقال تجارب طرفین ایرانی و عراقی مورد گفت‌وگو و تصویب قرار گرفت.

گردهمایی حجاج کشور آذربایجان

حدود ۱۷۰ نفر از شیعیان آذربایجان از کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق، ساعت هشت شب در سالن اجتماعات بعثه گردهم آمدند تا ضمن گرامی‌داشت سالگرد شهادت حضرت امام باقر علیه السلام، علاقه و ارتباط قلبی و عاطفی خود را با جمهوری اسلامی ایران ابراز دارند. در این مراسم پس از قرائت قرآن و شعرخوانی و تواشیح، معاون بین‌الملل بعثه طی سخنانی خاطرات خود را از سفر به آذربایجان، مؤثر، امیدوارکننده و بیادماندنی توصیف کرد و نکاتی درباره فراگیری و حفظ ارزش‌های اسلامی بیان کرد. حجة الاسلام اجاق‌نژاد، نماینده دفتر رهبری در آذربایجان سخنران بعدی بود که با روضه‌خوانی به زبان آذری بر معنویت و روحانیت این مراسم افزود. این عزیزان در ضیافت شام میهمان بعثه رهبری بودند.

دیدار وزیر اوقاف الجزایر و هیئت همراه با نماینده ولی فقیه

طبق برنامه اعلام‌شده، ساعت ۸/۳۰ بعد از ظهر امروز به دیدار وزیر اوقاف الجزایر با نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی اختصاص یافته بود که پنجاه دقیقه به تأخیر افتاد! و احتمالاً به‌خاطر ترافیک سنگین خیابان‌های مکه بود. آیه‌الله ری شهری طی سخنانی کوتاه ضمن خوش‌آمدگویی و اظهار محبت به وزیر اوقاف، به شرایط موجود جهان اسلام و ضرورت اتحاد بین مسلمانان اشاره کرده و گفت: با توجه به این که ارزش‌های اسلام ریشه در عقل و فطرت دارد، به موازات رشد علم، اسلام‌خواهی هم در دنیا رشد بیشتری می‌یابد. در سوره سبأ آمده: *يٰۤوَيْرَىٰ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ* که نشان می‌دهد هرچه انسان علم بیشتری داشته باشد، حقانیت معارف الهی را بیشتر درک می‌کند و زودتر ایمان می‌آورد. او با اشاره به واکنش دنیای استکبار در مقابل این پدیده افزود: دشمنان اسلام که احساس می‌کنند اسلام در جهان امروز در حال رشد و حج ۲۷، ص: ۳۰۲ درخشندگی است، ساکت ننشسته‌اند و دست به توطئه‌های مختلف در جهت جلوگیری از این

رشد می‌زنند. یکی از خطرناک‌ترین ابزارهای دشمن برای ضربه‌زدن به مصالح اسلام، ایجاد اختلاف بین مسلمانان است که نمونه‌های روشن آن را در عراق و لبنان می‌بینیم. نماینده ولی فقیه با تأکید بر نقش علمای اسلام و نخبگان سیاسی در دعوت مردم به وحدت کلمه خاطر نشان کرد: «رهبر انقلاب اسلامی هر سال پیامی برای حاجیان دارند که مهم‌ترین بند آن تأکید بر همین وحدت امت اسلام است. وزیر حج الجزایر با اظهار این نکته که ما این دیدار را جزو ارکان سفر حجاجان می‌شماریم، نسبت به اظهارات آیه‌الله ری شهری در مورد وحدت، ابراز اشتیاق کرد و افزود: ما می‌بینیم اسلام گسترده است و می‌تواند در ساحت‌های مختلف با ارزش نهادن به شخصیت انسان، اسلام را مورد رغبت مردم قرار دهد. امروزه مردم اروپا و آمریکا تمایل زیادی برای گرایش به اسلام دارند. اگر از آنان پرسید در اسلام چه دیده‌ای؟ می‌گویند: خانواده اسلام را دیده‌ام، روابط محبت‌آمیز مسلمانان را دیده‌ام. آنها که بیرون از اسلامند، این حقایق اسلام را ارزش گذاری می‌کنند و رغبت پیدا می‌کنند. او با اشاره به نقش ایران در پیوند ملت‌ها گفت: ما نسبت به ایران، چه در جانب تربیت و تکوین شخصیت و معنویات و چه از جانب مادی و تکنولوژی علاقه داریم و مثل شما معتقدیم که تکفیری‌ها و نفی‌کننده‌های دیگران، نفرت از اسلام ایجاد می‌کنند. اگر رویکرد اساسی در بین ملت‌ها «کلمه الله هی العلیا» باشد، همه با هم متحدند. وزیر اوقاف الجزایر تعداد حاجیان این کشور در مراسم حج امسال را ۳۵ هزار نفر اعلام کرد که از بین ۱۲۰ هزار نفر ثبت نام کننده، به قید قرعه انتخاب شده‌اند. او عدد عمره گزاران الجزایری را هم ۱۲۰ هزار نفر دانست و بر لزوم برنامه‌ریزی فرهنگی در سفرهای عمره تأکید کرد.

توصیه‌های ستاد حج مکه جهت رعایت بهداشت در ایام تشریق

این توصیه‌های بهداشتی که در جهت برگزاری بهتر مناسک و کاهش خطرات و آسیب‌های احتمالی طی مدت وقوف در عرفات و منی در اختیار مدیران کاروان قرار گرفته، به شرح ذیل می‌باشد: ۱. پیش از استقرار زائران محترم، تا حد امکان به نظافت فضای داخلی چادرها در عرفات و منی به‌ویژه دیواره داخلی آنها و دهانه کولرها در منی اقدام کنند. ۲. قبل از عزیمت برای انجام مراسم، در یک جلسه آموزشی، طرز مقابله با مشکلات بهداشتی ایام تشریق، به‌ویژه مشکلات حلق، شیوه دفع موها و تیغ‌های مستعمل و نظافت توالت‌ها مخصوصاً توالت‌های زنانه، به زائران محترم آموزش داده شود. ۳. قبل و در حین انجام مراسم، محل‌های استقرار عوامل مسؤول نظافت منطقه (عوام مطوفین) را شناسایی کنند و به محض آلوده شدن محیط، افرادی که با زبان عربی آشنایی دارند، از کاروان به آنها مراجعه کنند؛ از ایشان بخواهند تا جهت نظافت مکرر منطقه و فضای بیرونی چادرها اقدام کنند. ۴. در مواقع، از یخ‌های قالبی بزرگ (بدون بسته‌بندی) منحصراً به‌عنوان «خنک‌کننده» استفاده شود و به هیچ وجه به‌صورت مستقیم برای خنک کردن آب، خاکشیر یا شربت مورد استفاده قرار نگیرد. ۵. کاروان خود را نظافت فرمایند تا در زمان حلق، با پراکندن موهای خود، محیط را آلوده نکنند و تیغ‌های مستعمل خود را در محیط پراکنده نکنند و آنها را در سطل‌های زباله یا ظرف مقاومی که در اختیار آنها قرار می‌گیرد، دفع کنند. ۶. پس از قربانی، ذابحین محترم به هیچ وجه با پوشش آلوده وارد چادرهای کاروان نشوند و تحت هیچ شرایطی گوشت قربانی را وارد کاروان نکنند. ۷. بدیهی است مأموران بهداشت مرکز پزشکی موظفند به مراتب فوق نظارت کنند و گزارش آن را از طرف مسؤولان مرکز به ستاد حج ارسال کنند.

کنفرانس مطبوعاتی وزیر کشور و رییس شورای عالی حج عربستان

امیر نایف بن عبدالعزیز پس از بازدید دستگاه‌های حکومتی مرتبط با امور حج در مکه مکرمه و مشاعر مقدسه و بررسی آمادگی کامل آنها برای خدمت حجاج امسال، در یک کنفرانس مطبوعاتی به پرسش‌های خبرنگاران پاسخ گفت. او در پاسخ به سئوالی

درباره جواز رمی جمرات قبل از زوال خورشید در روزهای دهم، یازدهم و دوازدهم گفت: ما همگی از پیشرفت‌های بزرگی که امسال در بازسازی و توسعه پل جمرات حاصل شده مسروریم؛ اما نسبت به صدور فتوا از طرف علما در خصوص رمی جمرات قبل از زوال، همان‌طور که می‌دانید، خود آنهایند که حق رأی و نظر دارند و من تخصیص فقهی ندارم تا بتوانم در این مورد مناقشه یا اظهار نظر کنم. طبعاً فقهایی هستند که رمی قبل از ظهر را جایز می‌دانند و ما براساس نظر آنان به مسؤولان حج ابلاغ کردیم که از رمی حاجیانی که می‌خواهند پیش از ظهر رمی کنند، جلوگیری نکنند. اساس احکام دین بر آسان‌گیری است و شک نداریم که علما نسبت به این موضوع اهتمام دارند و ما امیدواریم که اگر همگی به آرامش و انضباط ملتزم باشند، حج امسال بدون هیچ حادثه‌ای انجام خواهد گرفت. او در پاسخ سئوالی درباره خبر دستگیری ۱۳۶ نفر از اخلاص‌گران تحت تعقیب و دلایل رشد کمی این قبیل افراد گفت: «ما هیچ‌گاه نگفته‌ایم که این موضوع در کشور پایان پذیرفته است. این مأموریت دستگاه امنیتی کشور است که باید با آمادگی کامل همواره پیگیر شناسایی، تعقیب و دستگیری این گونه اخلاص‌گران باشد که هست. وی سئوال خبرنگاری را درباره علت آتش‌سوزی هتل غزّه بی‌جواب گذاشت و تنها به تشکر از نیروهای پلیس و آتش‌نشانی و آرزوی بهبود مصدومان یمنی کفایت کرد. خبرنگاری پرسید: «آیا درست است که مسؤولان کشور از بعضی کشورهای حج ۲۷، ص: ۳۰۵ اسلامی تعهد کتبی گرفته‌اند که به شهروندانشان اجازه انتقال تنش‌های طایفه‌ای و مذهبی به مراسم حج را ندهند؟» امیر نایف گفت: «اولاً این امر احتیاج به گرفتن تعهد از کسی یا کشوری ندارد؛ زیرا حج عبارت از یک‌سری اعمال و مناسک شناخته شده است و هر عملی غیر از آن چه پیامبر در حجه‌الوداع انجام داده و ضمن مناسک حج به ما تعلیم داده شده، قابل پذیرش نیست. بنابراین، حج مجاللی نیست که هر کس بتواند آن‌چه را با ادای مناسک و تکمیل حج منافات دارد، انجام دهد و معتقدم که این امر بر کسی پوشیده نیست. با این همه ما هم هرگز اجازه انجام این گونه امور را به کسی نمی‌دهیم، هر چه می‌خواهد باشد و از هر جهت و جایگاهی که می‌خواهد باشد! او در مورد تدبیرات امنیتی حج امسال و پیش‌بینی‌های اخلاص در امنیت حجاج گفت: هر چیزی باید رو به پیشرفت باشد و طبیعی است که ما هم نسبت به پیشرفت دستگاه‌های امنیتی با بهره‌گیری از تکنولوژی جدید دنیا اقداماتی داشته و داریم و باید دستگاه امنیتی سعودی در بالاترین سطح باشد. اما این که آیا ما توقع خرابکاری‌هایی را داریم، این همان چیزی است که هر سال مورد نظر ما بوده و هست و بحمدالله همه شما می‌دانید که سال‌های گذشته بدون هیچ خللی در مسائل امنیتی گذشت و امسال هم مثل سال‌های گذشته است و شاید هم بهتر. او در مورد گزارش تحقیق ارائه شده توسط مدرسه عالی پژوهش‌های حج ناظر بر وجود ۱،۲۰۰،۰۰۰ حاجی که بدون مجوز و از طرق غیرقانونی در حج سال گذشته شرکت داشته‌اند و اسباب مشکلات تردد حجاج را در گذرگاه‌ها پدید آورده‌اند، گفت: حاجیانی که از خارج و داخل می‌آیند، باید بر گه رسمی برای حج داشته باشند، اما ساکنان مکه مکرمه بیش از سه میلیون نفر هستند و منع آنان از حج ۲۷، ص: ۳۰۶ حج و یا سیطره قانونی بر آنها دشوار است. از سوی دیگر ایجاد کمربندی طبیعی یا مصنوعی پیرامون مشاعر جهت منع ورود حجاج غیرقانونی دشوارتر از آن است و معتقدم که اصل این موضوع از امور فقهی است که حدّ و حدود آن توسط فقها مشخص می‌شود. پس مادامی که دولت راه‌های حج را قانوناً مشخص کرده و بر همه حجاج داخل مملکت اعم از سعودی و غیر سعودی شرط کرده که باید مجوز قانونی داشته باشند، بر همگان لازم است که به این قوانین پایبند باشند و در غیر این صورت، چه بسا حجاجشان دچار اشکال می‌شود که البته علما در بیان چنین حکمی تواناتر از من هستند. او در مورد پدیده پهن کرده فرش و بساط در خیابان‌ها و پیاده‌روهای منی توسط متخلفین گفت: این امری است که مسؤولان مملکت آن را نمی‌پذیرند و آن را برای هیچ حاجی نمی‌پسندند و قطعاً مؤسسات خاصی مأموریت دارند که آن را بررسی کرده، در رفع آن همت گمارند. امیر نایف در جواب پرسش یکی از خبرنگاران راجع به مجموعه‌های تروریستی و برخی جهات که پشتیبانی مالی این مجموعه‌ها را برعهده دارند، گفت: «دستگاه‌های امنیتی به این قضیه اهتمام دارند و تاکنون در این زمینه به نتایجی دست یافته و می‌یابند. ما می‌کوشیم تا به هر چیزی در این باب از جمله منابع مالی و پشتیبانی کنندگان آنان دسترسی

پیدا کنیم.» او در رابطه با وجود نیت کاهش تعداد حجاج و یا تقلیل سهمیه دولت‌ها برای اعزام حجاج به خاطر طرح‌های توسعه در مکه مکرمه و مشاعر مقدسه گفت: «حکومت خادم‌الحرمین ملک عبدالله هیچ گونه نیتی برای کاهش عدد حجاج ندارد.» وزیر کشور سعودی درباره نقش زنان و دختران سعودی در آینده گفت: «دختران سعودی در هر میدانی که زن توان انجام آن را دارد، می‌توانند وارد کار شوند و در حال حاضر زنانی هستند که در قالب نیروهای انتظامی به بعضی دستگاه‌های امنیتی کشور که نیاز به آنان داشته، پیوسته و مشغول خدمت‌اند.

طرح ویژه امداد گمشدگان در مشاعر

امسال طرح ویژه امداد گمشدگان در مشاعر مقدسه به اجرا در آمد. این طرح از ظهر روز هشتم ذیحجه در منطقه‌های مکه و مسجدالحرام؛ روز نهم در عرفات؛ شب دهم در مشعرالحرام؛ روز دهم، یازدهم و دوازدهم ذیحجه در منطقه منی و مسیر رمی جمرات و از ظهر روز دوازدهم به بعد در خیابان‌های منتهی به مسجدالحرام، عزیزیه و محل اسکان زائران ایرانی انجام خواهد شد. مسؤول ستاد مکه با اعلام این طرح گفت: «امسال هم مثل سال‌های گذشته زائران محترم باید به علامت‌ها و نشانی‌های کاروان‌ها توجه لازم را داشته باشند تا محل استقرار خود را گم نکنند و مشکلات جنبی آن برایشان پیش نیاید.» گفتنی است که مدیران کاروان‌ها پیش از شروع اعمال حج، از محل استقرار چادرهای کاروان بازبینی خواهند کرد تا در حمل و نقل وسایل و زوار و نیز راه‌های رسیدن به جمرات و بازگشت به کاروان دچار مشکل نشده، زائران را نیز نسبت به این امور توجیه کنند.

انتشار ویژه‌نامه عرفه و عید قربان موسم حج ۱۴۲۷

امروز نوزدهمین شماره زائر، همراه با ویژه‌نامه‌ای ۸ صفحه‌ای، با دو صفحه رنگی منتشر شد که حاوی مطالب قابل توجهی درباره مشاعر مقدسه و بایسته‌های آن است. اولین مقاله با نام «پر و بال در سرزمین آرزوها» از اولین صفحه همراه با تصویری از یک کبوتر آماده پرواز، نشسته بر بامی مشرف بر مسجدالحرام آغاز می‌شود و با عنوان فرعی «رهیافتی به اسرار وقوف در عرفات» به شرح واژه عرفات می‌پردازد و با ادامه در صفحات ۳ و ۸، پانزده نکته جالب درباره اسرار نام‌گذاری این سرزمین به عرفات و وظایف حجاج و حکمت‌های وقوف در عرفات از آیات و روایات استخراج و به‌طور خلاصه عرضه گردیده است. تبارشناسی برائت عنوان مقاله‌ای دو صفحه‌ای است که به مناسبت برگزاری مراسم حج ۲۷، ص: ۳۰۸ برائت از مشرکان در روز عرفه، به مفهوم‌شناسی و پیشینه تاریخی و بیان نظرات امام خمینی قدس سره می‌پردازد. روح حماسه در حج ابراهیمی کنکاشی در برائت از مشرکین از دیدگاه امام خمینی قدس سره است که بر شیوه‌های اعلام برائت و رعایت نظم و آرامش در اجتماع برائت تأکید دارد. «روز از خود گذشتگی» مقاله‌ای یک صفحه‌ای درباره عید قربان و آداب آن است؛ دستورالعمل‌های اجرایی چندگانه ایام وقوف در مشاعر با عنوان «این توصیه‌ها را جدی بگیرید»، کاربردی‌ترین بخش این ویژه‌نامه است که در پی می‌آید:

این توصیه‌ها را جدی بگیرید

در این روزها، بازار اطلاعیه‌ها و توصیه‌ها داغ است. بخش‌ها و مراکز مسؤول، هر یک در حوزه مسئولیت‌ها و وظایف تعیین شده، آخرین نکات و توصیه‌ها را اعلام نموده‌اند. اهم توصیه‌ها و نکاتی که از سوی مراکز مسؤول اعلام شده، به تفکیک زمان هر یک بدین شرح است: پیش از حرکت به سوی عرفات - قبل از ایام تشریق، استراحت کنید و انرژی خود را ذخیره نمایید. - وسایل زیر را به همراه داشته باشید: دمپایی راحت، کیسه کفش، صابون بدون بو، بند عینک، ماسک غیر دوخته، خودتراش شخصی و تیغ

خودتراش به تعداد کافی (برای مردان)، کلاه برای مردان، جهت استفاده بعد از حلق و وسایل شخصی. - اگر بیمارید و از داروهای خاصی استفاده می‌کنید، داروهای خود را همراه داشته باشید. - همراه داشتن صابون بدون بو به همراه جابابونی مناسب و استفاده از آن حج ۲۷، ص: ۳۰۹ فراموش نشود. - اطلاعات بهداشتی لازم را از پزشک کاروان کسب نمایید. - در طول این ایام، سالمندان و بیماران را همراهی نموده، در صورت نیاز بعضی اعمال را به نیابت از آنها انجام دهید. - زیرانداز مناسب و ملحفه تمیز همراه داشته باشید. - دستبند، نشانی و شماره تلفن کاروان خود را به همراه داشته باشید. عرفات تهیه کروکی عرفات برای پیشگیری از گم شدن می‌تواند بسیار کمک کننده باشد. - حفظ بهداشت محیط در اماکن مقدس عرفات، مشعر و منی وظیفه اخلاقی، مذهبی و میهنی ماست. - در زمان عزیمت برای انجام مراسم براثت از مشرکان، از ریختن قوطی‌های آب میوه، پلاستیک، آب و آب دهان و بینی در معابر به شدت پرهیز کنید. - از پرخوری اجتناب کنید؛ چرا که در عرفات تعداد توالت‌ها و دستشویی‌ها به نسبت کم است. - استفاده از صابون بدون بو بعد از دستشویی و قبل از صرف غذا فراموش نشود. - در زمان حرکت به سمت مشعر الحرام، حداقل خود را برای ۱۲ ساعت آماده کنید؛ به ویژه عدم نیاز به اجابت مزاج در این ساعات لازم است، چون در مشعر، امکان استفاده از دستشویی و توالت کم است. - در زمان حرکت به طرف مشعر، آب کافی به همراه داشته باشید. مشعر الحرام اگر در مکه مکرمه سنگ‌های خود را جمع نکرده‌اید، آن‌ها را از محل‌های تمیز جمع کنید و در هنگام جمع کردن سنگ از دستکش نایلونی استفاده کنید. حج ۲۷، ص: ۳۱۰ - برای جمع‌آوری سنگ از کوه بالا نروید. - سنگ‌های مناسب جمع‌آوری کنید؛ گاهی سنگ‌های بسیار درشت موجب جراحت دیگران شده است. منی در حین رمی جمرات در تراکم جمعیت، از خم شدن، جهت برداشتن اشیا از روی زمین پرهیز کنید. - حلق را فقط در محدوده پنجره‌های فاضلاب انجام داده، از انجام حلق بر روی پله‌ها، معابر، کنار خیابان، کنار چادرها و ... به شدت پرهیز کنید و در انجام این عمل از عجله پرهیزید. - از پهن کردن لباس‌های شسته بر روی پنجره‌های آلوده، دیوارها و چادرهای غیر تمیز و محل‌های عبور و مرور جداً پرهیز کنید. می‌توانید لباس‌های خود را بعداً، در فرصت مناسب بشوید. - نظم و ترتیب و نظافت چادرها و محیط اطراف چادرها را به شدت رعایت کنید. - برای ورود به چادرها حتماً از کیسه کفش استفاده کنید. - با ورود به منی حتماً قدری استراحت کنید تا تجدید قوا شود، سپس برای ادامه اعمال (رمی جمره عقبه) بروید. - با علامت‌گذاری‌های مناسب چادر خود را شناسایی کنید. استفاده از دستبند و به همراه داشتن نشانی و مشخصات کاروان الزامی است؛ چرا که گم شدن در ایام تشریق رایج است. زمانی که برای رمی جمره عقبه می‌روید، نکات زیر را برای خود و برای همسفر خود که فکر می‌کنید نیازمند کمک است، بازبینی کنید: - آیا توان پیاده‌روی چند کیلومتری را در شرایط تراکم جمعیت و توان انجام صحیح رمی جمره دارید؟ اگر سالمندید یا بیمارید و به ویژه اگر از بیماری‌های قلبی رنج حج ۲۷، ص: ۳۱۱ می‌برید، با مشورت با پزشک کاروان، روحانی کاروان و مدیر کاروان، برای خود نایب انتخاب کنید. - آیا اگر عینکی هستید بند عینک خود را برداشته‌اید؟ - آیا دمپایی راحتی دارید؟ - آیا دستبند شناسایی به دست دارید؟ - آیا سنگ‌های خود را برداشته‌اید؟ قربانی - برای انجام عمل قربانی شما، ذابحان ایرانی حرفه‌ای در سالن‌های قربانگاه حضور دارند. - تحت هیچ شرایطی و برای هیچ منظوری مانند: خوردن، آوردن سوغات، هدیه کردن، گوشت قربانی را از قربانگاه خارج نکنید. - به ذبح کنندگان محترم که بعد از یک کار طاقت‌فرسا و سخت به چادرها بازمی‌گردند. کمک کنید تا پس از تطهیر کامل به چادرها وارد شوند و استراحت نمایند. * توجه: خارج کردن گوشت از قربانگاه، بهداشتی نیست و در صورت مشاهده گوشت قربانی، توسط کارشناسان بهداشتی ضبط می‌شود. بنابراین از زائرین و ذبح‌کنندگان عزیز تقاضا می‌شود با مسؤولان بهداشتی همکاری فرمایند. تراشیدن موی سر (حلق) در سال‌های گذشته، متأسفانه یکی از موضوعاتی که موجب آلودگی شد. در حالی که امری کاملاً قابل پیشگیری بوده - «حلق غیربهداشتی» بوده است. در سال جاری با آموزش‌هایی که در کاروان‌ها داده شده و با توجه به بالا بودن سطح سواد و آگاهی‌های زائران ایرانی، انتظار می‌رود که میزان حلق غیربهداشتی به طور قابل توجهی کاهش یابد. پیشنهاد می‌شود: حج ۲۷، ص: ۳۱۲ - به

هر زائر مرد یک تکه سفره یک بار مصرف به ابعاد یک متر در یک متر تحویل شود تا در زمان حلق آن را بر روی زمین پهن کنند و پس از انجام عمل حلق آن را جمع کرده، در سطل زباله بیندازند. - نظارت یک فرد مسؤول از کاروان بر انجام حلق بهداشتی زائران می‌تواند به این امر کمک کند. علاوه بر موضوع فوق، به نکات زیر نیز اکیداً توجه فرمایید: - حتماً از تیغ و خودتراش شخصی خود استفاده کنید. - سعی کنید با خون افراد- که ممکن است در زمان تراشیدن موی سر برای آنها عارض شود- تماس نداشته باشید. - بعد از حلق، استحمام کرده، لباس تمیزی را که به همراه خود آورده‌اید، به تن کنید. - می‌توان شست و شوی لباس‌های آلوده و حوله‌های احرام را به بعد موکول کرد تا مجبور نشویم بعد از شستشو، برای خشک کردن، آنها را در جاهای آلوده پهن کنیم و مناظر نازیبایی را به وجود آوریم. - از بستن طناب رخت در میان چادرها، که بعضاً ایجاد سد معبر می‌کند، اجتناب کنید. - بعد از انجام اعمال، استراحت کرده، در خود آرامش ایجاد کنید.

همایش روحانیون کاروان‌های حج ۸۵

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی، در همایش روحانیون کاروان‌ها، تأکید کرد که ذکر خدا در ایام حج، آثار مضاعفی در کشف حجاب‌های باطنی دارد. آیه‌الله محمدی ری‌شهری گفت: «حج دو فلسفه مهم دارد که ابتدا منافع فرد و امت اسلامی و جامعه را تأمین می‌کند و دیگر این که کسب نورانیت و معنویت در حج در سایه ذکر خدا میسر است.» در این همایش که با حضور نماینده ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی برگزار شد، مدیران اجرایی و فرهنگی حج در میزگردی به سئوالات روحانیون پاسخ دادند و حج ۲۷، ص: ۳۱۳ سرپرست حجاج ایرانی بر تلاش همه دست‌اندرکاران حج برای برگزاری موفقیت‌آمیز مناسک حج زائران به‌ویژه در ایام تشریق تأکید کرد. آیه‌الله ری‌شهری به تشریح خصوصیات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پرداخت و اظهار داشت: «در سال پیامبر اعظم همه ما باید تلاش کنیم خصوصیات پیامبر صلی الله علیه و آله را در تفکر و رفتار خود تقویت کنیم.» نماینده ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی با استناد به آیات قرآن و روایات اظهار داشت: «ذکر و یاد خدا در همه ایام، به‌ویژه در حج اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد و قرآن کریم یکی از فلسفه‌های حج را یاد خدا در ایام معلومات معرفی کرده است.» سرپرست زائران ایرانی با یادآوری این که پیامبر خدا در هر لحظه و کاری همواره به یاد خدا بودند، گفت: «ذکر خدا، به‌ویژه در دهه اول ذیحجه و سه روز پس از آن از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. تداوم ذکر در ایام حج، برای تکامل معنوی انسان و کشف حجاب‌های باطنی و رؤیت قلبی انسان فوق‌العاده مؤثر است. ذکر زبانی خدا اگر با ذکر قلبی همراه شود، فتوحات معنوی بسیاری خواهد داشت؛ ذکر فراوان در ایام حج، مقدمه رسیدن به معرفت حق و دیدار امام عصر علیه السلام است.» سرپرست زائران ایرانی در پایان سخنان خود توصیه‌هایی را برای انجام هرچه بهتر مناسک زائران ایرانی خانه خدا به روحانیون کاروان‌ها ارائه کرد و تأکید نمود که مهم‌ترین وظیفه همه صحت انجام مناسک زائران خانه خداست و همه باید مراقبت کنند تا زائران به بهترین وجه اعمال خود را در تمام مراحل حج و به درستی انجام دهند. وی به روحانیون توصیه کرد که از زائران بخواهند از انجام طواف‌های مستحبی خودداری کنند و به جای طواف مستحبی، نماز مستحبی به جای آورند. در ادامه این همایش، آقایان خاکسار قهرودی، رییس سازمان حج و زیارت، قاضی عسکر معاون آموزش و پژوهش، مهدوی معاون بین‌الملل و عرب معاون امور روحانیون بعثه مقام معظم رهبری در میزگردی به سئوالات مختلف روحانیون کاروان‌ها پاسخ دادند. حج ۲۷، ص: ۳۱۴

پنج‌شنبه ۷/۱۰/۸۵

اشاره

هشتم ذیحجه ۱۴۲۷

عدم انتشار چهارروزه نشریه زائر

از امروز به مدت چهار روز نشریه زائر منتشر نمی‌شود. دلیل این امر مشغول بودن حجاج ایرانی به انجام مناسک حج در مشاعر مقدسه است. دست‌اندرکاران نشریه که خود نیز در زمره حج‌گزاران امسال، طی این چند روز، خارج از مکه به سر می‌برند، اگرچه به‌خاطر عدم امکان تدوین و تکثیر نشریه از آماده‌سازی و نشر آن محرومند، لکن جمع‌آوری اخبار، گزارش‌ها، بیانیه‌ها و سایر مطالب را متوقف نخواهند ساخت تا بتوانند در اولین شماره‌های پس از ایام تشریق، آنها را به مخاطبین و علاقه‌مندان نشریه ارائه دهند. انتشار ویژه‌نامه عرفه و قربان، تاحدودی جبران‌کننده عدم انتشار نشریه در ایام وقوف در عرفات و منی به‌شمار می‌رود.

انجام نیابتی قربانی حجاج ایرانی توسط ذابحین اعزامی از ایران

کار قربانی زائران امسال خانه خدا، با استفاده از ۹۵ ذابح ایرانی، ۵ ناظر شرعی، در ۵ کشتارگاه و با همکاری ۸۰ نفر از پرسنل ستاد انجام خواهد شد. حج ۲۷، ص: ۳۱۵ مسؤول ستاد مکه با اعلام این خبر افزود: «۹۵ هزار نفر از زائران ایرانی وجه نقد خود را در ایران برای قربانی در منی پرداخته‌اند و بقیه کسانی که هنوز وجه نقد خود را پرداخت نکرده‌اند، با مراجعه به هتل «سمر» و مسؤولان طرح قربانی، می‌توانند وجه لازم برای قربانی را پرداخت کنند. وی با تأکید بر بهره‌گیری ستاد از تجارب سال‌های گذشته در امر قربانی خاطر نشان کرد: «در بین کلیه زائران بیت‌الله الحرام از ملیت‌های مختلف، کویپن‌های مخصوص قربانی تنها در اختیار حجاج ایرانی است که باعث انسجام و نظم خاصی در انجام اعمال شده است». گفتنی است که جهت جلوگیری از مشکلاتی که در انتخاب گوسفندان واجد شرایط پیش می‌آمد، قرار بود گوسفندان قربانی به تعداد حجاج جمهوری اسلامی ایران، از داخل کشور انتخاب و به عربستان ارسال گردد که متأسفانه بنا به عللی - که بررسی و رسیدگی به آنها ضروری به‌نظر می‌رسد- این عمل انجام نشد.

جمعه ۸ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

نهم ذیحجه ۱۴۲۷

حج اکبر، باوری اصیل یا عوامانه؟

امسال مصادف شدن روز عرفه با روز جمعه، ویژگی قابل ملاحظه‌ای به حج بخشیده بود که از دیدگاه بسیاری از مسلمانان دنیا، «حج اکبر» نامیده می‌شد و شوق زیارت بیت‌الله الحرام و انجام مناسک حج را در دل‌ها افزایش می‌داد. هرکس بی‌آن که به ریشه‌های تاریخی این نام‌گذاری بپردازد و بدون آن که در پی اثبات یا نفی آن از دیدگاه تفسیری یا فقهی برآید، به سادگی می‌تواند با مراجعه به منابع روایی و سخنان اهل‌بیت علیهم‌السلام در اهمیت و اعتبار روز عرفه و روز جمعه، مزید فضیلت حج‌گزاری در چنین سالی را دریابد. جمع دو عید بزرگ الهی در یک روز و اجتماع دو چشمه فیاض رحمت و عنایت و مغفرت پروردگار در یک زمان، نه فقط برای آنها که در این سال توفیق زیارت خانه خدا و مهمان شدن بر خوان محبت او را پیدا کرده‌اند،

بلکه برای همه مسلمانان خیر و برکت مضاعف به همراه دارد. خداوند عزّ و جلّ که اولین و اصلی‌ترین دعوت‌کننده حاجیان به این مراسم ملکوتی است، اگر به کسانی توفیق داد که در روز جمعه - که درهای رحمت آسمان به روی همگان گشوده است - و در روز عرفه که حتی کودکان در رحم مادر نیز از دریای حج ۲۷، ص: ۳۱۷ رحمت و عطف بی‌انتهای خدا بهره‌مند می‌شوند، در صحرای عرفات - که دروازه‌ای به دنیای عرفان و شهود و معرفت و بصیرت است - گرد آیند و حج، این انقطاع از غیر و قصد پیوستن به خدا - دل بریدن از خود و دل دادن به دوست را در چنین زمان و مکانی آغاز کنند، آیا می‌شود حجتشان را حجتی عادی مثل سال‌های دیگر تلقی کرد؟ علاوه بر این که جمعه، روز امام زمان علیه السلام است؛ امام زمانی که روح عرفه و عرفات است. اگر کسی توفیق یافت در روز امام زمان علیه السلام در فضایی وقوف کند که یقین دارد محل حضور امام زمان علیه السلام نیز هست، روزش روز اکبر، وقوفش وقوف اکبر، ذکرش ذکرالله اکبر و حجتش حج اکبر نیست؟ بزرگ‌تر بودن و متعالی‌تر بودن اگر به اینها نیست، پس به چیست؟ به علاوه این که در روایات و در اقوال اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله روز عرفه به تنهایی حج اکبر نامیده شده، یا وقوف در عرفات از مصادیق حج اکبر شمرده شده و یا به نقل برخی منابع، در سالی که رسول خدا صلی الله علیه و آله حج گزارند، روز عرفه مصادف با روز جمعه بوده است. با این همه، برای آنان که اهل دقت و پژوهش‌اند، خواندن مقاله‌ای تحقیقی در این مقوله، خالی از لطف نیست؛ به‌ویژه آن که توسط معاون محترم آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری نگارش شده و در موسم حج سال جاری در نشریه زائر، روز هفتم ذیحجه چاپ شده باشد.

حج اکبر

برخی از سال‌ها، در ایام حج، «روز عرفه» با «روز جمعه» مصادف شده و آن سال در میان حجاج، خصوصاً اهل سنت به «حج اکبر» معروف گشته است. این مسئله، انگیزه شدت با بررسی آیات و روایات و همچنین تاریخ، سابقه آن را دنبال نماییم. آنچه در ذیل تقدیم می‌گردد، نتیجه تحقیقی هرچند کوتاه در این زمینه است که امید می‌رود با اظهار نظر محققان و دانشمندان و صاحب‌نظران تکمیل گردد. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «وَأَذَانٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ حَج ۲۷، ص: ۳۱۸ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ»؛ «۱» و این اعلامی است از ناحیه خدا و پیامبرش به [عموم مردم در روز حج اکبر، که خداوند و پیامبر او، از مشرکین بیزارند]. عرفه و حج اکبر در بین محدثان و مفسران قدیم و جدید، در این که «حج اکبر کدام است؟» اختلاف نظر وجود دارد، برخی از آنان معتقدند: ۱. مراد از حج اکبر، روز عرفه است. از ابن عباس، طاووس، عمر، عثمان، مجاهد، عطاء، سعید بن مسیب، ابن زبیر، ابوحنیفه و شافعی نقل شده که روز عرفه را روز حج اکبر می‌دانند. ابوالشیخ نیز از ابن عباس نقل می‌کند که گفته است: همانا روز عرفه، روز حج اکبر است و این روز، روز مباحات است؛ روزی است که خداوند به اهل زمین در برابر ملائکه آسمان، فخر کرده و می‌فرماید: «جاؤونی شعئا غبرا آمنوا بی ولم یرونی وعزتی لأغفرت لهم.»؛ «ژولیده موی و گرد و خاک بر چهره نشسته، به سوی من آمده‌اند. به من ایمان آوردند، با آن که مرا ندیده‌اند. به عزت خودم سوگند آنها را می‌بخشم.» برخی از کسانی که این قول را پذیرفته‌اند به حدیث معروف «الحج عرفه» استدلال کرده و می‌گویند: از آن جا که یکی از بزرگ‌ترین اعمال حج، وقوف در عرفه است، و کسی که آن را درک کند، حج را درک کرده و کسی که آن را درک نکند، حج او باطل است، از این رو روز عرفه را روز حج اکبر نامیده‌اند. ۲. دسته دیگر «یوم الحجّ الأکبر» را تمامی ایام حج می‌دانند. این گروه معتقدند همان گونه که «جنگ جمل»، «جنگ صفین» و «جنگ بعاث» با این که روزها طول کشیده، از آنها به «روز صفین»، «روز جمل» و «روز بعاث» تعبیر می‌کنند و مرادشان از حج ۲۷، ص: ۳۱۹ «یوم»، تمامی دوران آن جنگ‌هاست؛ بنابراین در این جا نیز مراد از «یوم الحجّ الأکبر» تمامی ایام حج است. ۳. دسته سوم حج اکبر را وقوف در عرفات و اعمال مربوط به منی می‌دانند. براساس روایتی از امام صادق علیه السلام، اعمال عرفه و منی حج اکبر شمرده شده است. ۴. سفیان ثوری و ابن جریر و ... روز حج اکبر را تمامی ایام

منی می‌دانند. ۵. مجاهد، روایت دیگری را نقل کرده، می‌گوید: «الحجّ الأكبر القران، والأصغر الأفراد»؛ «حج اکبر، حج قرآن و حج اصغر حج افراد است». ۶. ابن ابی حاتم از سعید بن مسیب نقل می‌کند که گفت: «حج اکبر روز دوم از یوم النحر (عید قربان) است. آیا نمی‌بینی که امام در آن روز خطبه می‌خواند؟» ۷. ابن سیرین گفته است: «روز حج اکبر، مربوط به آن سالی است که پیامبر صلی الله علیه و آله حجّه‌الوداع را انجام دادند و همراه با ایشان نیز تعداد بی‌شماری از مردم حج به‌جای آوردند.» البته می‌توان این قول را نیز، مؤید آن کسانی دانست که روز حج اکبر را روز عید قربان می‌دانند، زیرا در همان سال، پیامبر صلی الله علیه و آله در منی برای مردم سخن گفت و در روز عید قربان از مردم پرسید: امروز چه روزی است؟ گفتند: روز عید قربان. سپس فرمود: امروز روز حج اکبر است. ابن عربی این حدیث را حسن و صحیح می‌داند. ۸. طبرانی از سمره بن جندب نقل می‌کند که گفته است: «روز حج اکبر، مربوط به آن سالی است که مسلمانان و مشرکان حج را در مدت سه روز انجام دادند که قبل از آن، چنین حجتی انجام نشده و پس از آن نیز روی نخواهد داد.» فضیل بن عیاض نیز از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که فرمود: «علت نام‌گذاری حج اکبر آن است که در آن سال، مسلمانان و مشرکان، همراه با هم حج انجام دادند و پس از آن دیگر مشرکین حج به‌جای نیاموردند. همچنین ابن ابی شیبّه از ابن عون نقل می‌کند که از محمد راجع به روز حج اکبر سؤال کردند، گفت: روزی است که حج رسول خدا صلی الله علیه و آله با حج اهل ملل مصادف گردید. حج ۲۷، ص: ۳۲۰ عید قربان و حج اکبر بسیاری از محدثان و مفسران، با استناد به روایات گوناگون، حج اکبر را روز عید قربان می‌دانند. این سخن علاوه بر آن که از استحکام بیشتری برخوردار است، با آیه ی فَيَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ و یا نقل‌های تاریخی که می‌گوید: «علی بن ابی‌طالب علیه السلام بعد از ظهر عید قربان پیام براثت را ابلاغ فرمود»، سازگارتر است؛ ابن ابی اوفی می‌گوید: «روز عید قربان، روز حج اکبر است. در آن روز خون ریخته می‌شود، سرها تراشیده، آلودگی‌ها و زواید بدن برطرف می‌گردد و حرام‌ها حلال می‌شوند. معاویه بن عمار می‌گوید: از امام صادق علیه السلام درباره روز حج اکبر سؤال کردم، آن حضرت فرمود: «روز عید قربان، روز حج اکبر و عمره، حج اصغر است.» ابن مردویه از ابن ابی اوفی و او از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل می‌کند که فرمود: «یوم الأضحی هذا، یوم الحج الأكبر؛ روز عید قربان، امروز، روز حج اکبر است.» سید قطب و حج اکبر سید قطب در تفسیر «فی ظلال القرآن» می‌گوید: «... و یوم الحج الأكبر اختلف الروایات فی تحدیدها: أهو یوم عرفه أم یوم النحر؟ والأصح أنه یوم النحر.» در روایات، در تعریف روز حج اکبر و این که آیا روز عرفه است یا روز عید قربان، اختلاف نظر وجود دارد، لیکن صحیح‌ترین قول آن است که روز عید قربان باشد. ابن کثیر در تفسیرش می‌گوید: «یوم الحج الأكبر» روز عید قربان است که برترین و بزرگ‌ترین روزهای انجام مناسک حج است. نظریه علامه طباطبایی مرحوم علامه طباطبایی قدس سره در ذیل آیه شریفه: ی وَ أَدَانَ مِنَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ ... ی حج ۲۷، ص: ۳۲۱ فرموده‌اند: «مراد، روز دهم ذیحجه از سال نهم هجرت است، چون در آن روز بود که مسلمانان و مشرکان یک‌جا اجتماع کردند و هر دو طایفه به حج خانه خدا پرداختند و پس از آن سال، دیگر هیچ مشرکی حج انجام نداد. [سپس می‌افزایند:] این قول مورد تأیید روایاتی است که از اهل بیت علیهم السلام رسیده و با معنای اعلام براثت مناسب‌تر و با عقل نیز سازگارتر از سایر اقوال است؛ زیرا آن روز، بزرگ‌ترین روزی بود که مسلمانان و عموم مشرکین به حج آمده، در منی جمع شده بودند. این معنا از برخی روایات رسیده از طرق اهل سنت نیز استفاده می‌شود. چیزی که هست در آن روایات مراد از حج اکبر روز دهم از هر سال است، نه فقط سال نهم هجرت؛ بنابراین همه‌ساله حج اکبر تکرار می‌شود، لیکن از طریق نقل ثابت نشده که اسم روز دهم روز حج اکبر باشد.» و در ادامه نقل اقوال، ذیل آیه شریفه می‌فرمایند: «از شنیدن کلمه روز حج اکبر همان روز عید قربان به ذهن می‌رسد، چون تنها روزی که عموم حجاج آن‌جا اجتماع کرده، اعلام براثت می‌تواند به گوش همگان برسد، همان روز دهم است و وجود چنین روزی در میان سایر ایام حج، نمی‌گذارد کلمه یوم الحج الأكبر سایر ایام را نیز شامل شود.» لغت‌نامه دهخدا نیز به نقل از مهذب الأسماء، حج اکبر را عید اضحی و عید گوسفندکشان معنا می‌کند. نتیجه بحث از آن‌چه گذشت نتیجه می‌گیریم که: ۱. مراد از روز حج اکبر، روز عید قربان است.

۲. تعبیر «یوم الحج الأكبر» برای اولین بار در مورد روز عید قربان سال نهم هجرت به کار رفته و در سال بعد که حجة الوداع صورت گرفت، باز این تعبیر تکرار گردیده است. پس می‌توان گفت که همه‌ساله روز عید قربان، روز حج اکبر است. ۳. آن‌جا که حج اکبر بدون کلمه یوم آورده شود، مراد حج در مقابل عمره است. حج ۲۷، ص: ۳۲۲ طبری در این زمینه پس از نقل نظرات مختلف درباره علت نام‌گذاری این روز به حج اکبر می‌گوید: «از این اقوال نزد من به صحت نزدیک‌تر، قول کسی است که می‌گوید: حج اکبر به معنای حج و حج اصغر به معنای عمره است؛ زیرا اعمال حج از اعمال عمره بیشتر است. آن‌گونه که در برخی منابع آمده، روز عرفه در سالی که رسول خدا صلی الله علیه و آله حج گزاردند، با روز جمعه مصادف بوده و مؤلف کتاب «الفقه الاسلامی وادلته»، تعبیر «قد ثبت فی الصحیحین أنّ یوم عرفه، الذی وقف فیہ النبی صلی الله علیه و آله کان یوم جمعه» دارد. ولی این که مصادف شدن روز جمعه با عرفه در هر زمان، دلیل آن باشد که حج آن سال، حج اکبر است، هیچ دلیل و مدرکی در روایات و منابع تاریخی برای آن ذکر نگردیده و به نظر می‌رسد یک عقیده عوامانه است که با گذشت زمان به صورت یک امر مسلم درآمده است. صاحب تفسیر المنار در این زمینه می‌گوید: «در حجة الوداع، روز عرفه، روز جمعه بود و عوام هر زمان که وقوف در عرفات با روز جمعه مصادف شود، آن سال را حج اکبر می‌نامند. در لغت‌نامه دهخدا نیز آمده است: ظاهراً در نزد عوام چون عید اضحی با جمعه تصادف کند، حج آن سال را حج اکبر گویند و ثواب این حج را بیشتر گمان برند.

مراسم برائت از مشرکان در صحرای عرفات

روز نهم ذی‌الحجه فرار می‌رسد و آفتاب برای عرض ارادت به میهمانان خدا، از پشت کوهها به پایین آمده و میهمان چادرهای حاجیان است. شور و حال عجیبی در میان زائران به چشم می‌خورد. همه برای اجرای شکوهمند یکی از ارکان اساسی حج ابراهیمی آماده می‌شوند. با فرمان روحانیون کاروان‌ها، سیلی خروشان از زائران آگاه و مصمم برای حضور در مراسم برائت از مشرکان به حرکت درمی‌آیند و سرزمین عرفات زیر گامهای استوارشان به لرزه درمی‌آید. دل و جان این چهره‌های استوار و مصمم بیاد و خاطره درس‌های رهایی بخش معلم بزرگ انقلاب اسلامی طوفانی است: «فریاد برائت ما، فریاد فقر و تهیدستی گرسنگان و محرومان و حج ۲۷، ص: ۳۲۳ پابره‌هایی است که حاصل عرق جبین و زحمات شبانه روزی آنان را، زراندوزان و دزدان بین‌المللی به یغما برده‌اند. مسلمانان با همه امکانات و وسایل لازم به مقابله جدی و دفاع از ارزش‌های الهی و منافع مسلمین برخیزند و صفوف مبارزه و دفاع مقدس خویش را محکم و مستحکم نمایند و به این بی‌خبران و دل‌مردگان و پیروان شیاطین، بیش از این مجال حمله به صفوف عقیده و عزت مسلمانان را ندهند... فریاد برائت ما، فریاد برائت امتی است که کفر و استکبار به مرگ او در کمین نشسته‌اند و همه تیرها و کمان‌ها و نیزه‌ها به طرف قرآن‌ها و عترت عظیم نشانه رفته‌اند و هیئات که امت محمد صلی الله علیه و آله و سیراب شدگان کوثر عاشورا و منتظران وراثت صالحان به مرگ ذلت بار و اسارت غرب و شرق تن دردهند.» هر لحظه به حجم جمعیت در چادرهای بعثه مقام معظم رهبری (محل برگزاری مراسم) افزوده می‌شود. فریادها به هم تنیده می‌شود و طنین آن آسمان و زمین عرفات را در می‌نوردد. حضور گسترده و پر صلابت زائران ایرانی و غیرایرانی در مراسم، تعجب رسانه‌ها و ناظران عربستان و دیگر کشورها را برانگیخته است. با تلاوت آیاتی از قرآن کریم، و امواج خروشان حاجیان آرام می‌گیرد مراسم برائت رسماً آغاز می‌شود. پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی - حضرت آیه الله خامنه‌ای - که توسط نماینده محترم ایشان و سرپرست حجاج ایرانی - آیه الله محمدی ری‌شهری - قرائت می‌شود. اوج مراسم برائت از مشرکین است که دل و جان زائران ایرانی و غیرایرانی و بلکه جهان اسلام را به عطر معارف وحی و آموزه‌های حج ابراهیمی می‌نوازد و آنها را به تکبیر و خروش دوباره وا می‌آورد. پیش از قرائت پیام رهبر معظم انقلاب، نماینده ولی فقیه از همه کسانی که در صحرای عرفات برای ادای فریضه برائت از مشرکان شرکت داشتند، به ویژه علمای اعلام و نمایندگان بیوت مراجع تقلید تشکر کرد. سپس شرکت کنندگان در مراسم برائت از مشرکان در صحرای

عرفات، قطعنامه تحریم شورای امنیت علیه جمهوری اسلامی ایران را محکوم کردند. آنگاه قطعنامه حج ۲۷، ص: ۳۲۴ مراسم قرائت گردید، در بخشی از این قطعنامه آمده است: ما زائران بیت‌الله الحرام اعلام می‌داریم که ملت بزرگ ایران راه پر افتخار صعود به قله فناوری هسته‌ای را با توکل به خدا و اتکا بر دانش و خلاقیت دانشمندان و مبتکران ایرانی، قاطعانه ادامه خواهد داد. در این قطعنامه ضمن تأکید بر حمایت کامل و همه جانبه از مقاومت حزب الله لبنان و همچنین دولت منتخب و انتفاضه پیروز مردم فلسطین، از صهیونیسم جهانی اعلام نفرت و انزجار شد. در این قطعنامه، همچنین هرگونه اقدام تروریستی در جهان، به ویژه اقدامات تروریستی و قیحانه رژیم نامشروع صهیونیستی محکوم شد.

در حاشیه مراسم برائت از مشرکان

زائران ایرانی در صحرای عرفات در حالی که لباس احرام به تن داشتند، از ابتدای صبح امروز (روز عرفه) در قالب کاروان‌های منظم به سوی چادرهای بعثه مقام معظم رهبری که با تابلوی بزرگی منقش به پرچم جمهوری اسلامی ایران از سایر چادرها متمایز شده بود، حرکت کردند. زائران در حالی که صدها پرچم کوچک و بزرگ با شعارهای فارسی، انگلیسی و عربی «مرگ بر اسرائیل»، «مرگ بر آمریکا»، و «یا أيها المسلمون اتحدوا اتحاداً» در دست داشتند، وارد چادرهای بعثه مقام معظم رهبری شدند و در جایگاه‌های خود قرار گرفتند. در بین زائران شرکت کننده در مراسم برائت از مشرکان، حضور جانبازان انقلاب اسلامی که در صفوف اولیه جمعیت حضور داشتند، شکوه خاصی به مراسم بخشیده بود. ده‌ها بلندگو مراسم برائت از مشرکان را در محوطه صحرای عرفات پخش می‌کرد و زائران از طریق بلندگوها مراسم را دنبال می‌کردند. زنان ایرانی نیز در حالی که چادرهای سفید احرام بر سر داشتند به طور گسترده در حج ۲۷، ص: ۳۲۵ این مراسم شرکت کرده بودند. پیام مقام معظم رهبری که از قبل به یازده زبان مختلف ترجمه و تکثیر شده بود، همزمان در کاروانهای مختلف توزیع شد و برای رؤسای بعثه‌های شرکت کننده در مراسم حج امسال ارسال گردید. همچنین مراسم برائت به طور مستقیم از شبکه‌های مختلف تلویزیونی داخلی و خارجی ایران برای مخاطبان خارجی پخش شد. همزمان با برگزاری مراسم برائت از مشرکان، بالگردهای عربستان سعودی به طور مستمر بر فراز محل برگزاری مراسم و آسمان عرفات پرواز می‌کردند. و زائران ایرانی و خارجی شرکت کننده در مراسم با ده‌ها دستگاه دوربین عکاسی و فیلمبرداری از صحنه‌های زیبای این مراسم عکس و فیلم تهیه می‌کردند. جایگاه سخنرانی با تصویر بزرگی از قدس شریف و شعارهای مرگ بر آمریکا و مرگ بر اسرائیل تزیین شده بود که خبرنگاران از آنها عکس و فیلم می‌گرفتند.

متن پیام مقام معظم رهبری به مناسبت کنگره عظیم حج

«بسم الله الرحمن الرحيم والحمد لله رب العالمين والصلاة على سيد المرسلين و على آله الطيبين و صحبه الصادقين. موسم حج مانند همه سال با بشارتهای معنوی فرارسیده و فرصتی گرانبها پیش روی جهان اسلام نهاده است. هرچند دل‌های مشتاق از همه جا به آن سو پر می‌کشند، لیکن نیک‌بختانی که به این آرزو دست می‌یابند، اندکی از بسیاریند و این خود مایه پیوستگی جاودانه این چشمه همیشه جوشان است. دیدار سالیانه برادران در خانه محبوب، دل‌ها را از سویی با قبله آفرینش و از سویی با یاران جدا افتاده پیوندی دوباره می‌زند و در پیکر امت اسلامی، هم در معنویت و هم در سیاستش طراوت و نشاط می‌دمد. وارستگی از آلودگی‌های مادی و یکسره در همه جا و همه کار، خدا را دیدن، هر حج ۲۷، ص: ۳۲۶ چند در مدتی چند روزه، توشه بزرگ برای آدمی است. همه آداب و مناسک حج برای آن است که حج گزار به این تجربه معنوی دست یابد و این لذت را در کام جان دریابد. در بعد سیاسی، محور اصلی در حج، نمایش هویت متحد امت اسلامی است؛ دوری برادران از یکدیگر، عرصه را برای بدخواهان می‌گشاید و تخم

تفرقه میان مسلمانان را بارور می‌کند. امت اسلامی از ملت‌ها و نژادها و پیروان مذاهب گوناگون تشکیل یافته است. این تنوع که با پراکندگی جغرافیایی در بخش حساس و مهمی از کره زمین همراه است، می‌تواند خود نقطه قوتی برای این پیکره عظیم به شمار آید و میراث و فرهنگ و تاریخ مشترک آنان را در گستره‌ای پهناور، از کارآمدی بیشتر برخوردار سازد و انواع استعدادها و قابلیت‌های انسانی و طبیعی را در خدمت آن به کار گیرد. استعمار غربی از آغاز ورود به کشورهای اسلامی، همین نکته را مدنظر ساخته، یکسره به تحریک انگیزه‌های تفرقه‌افکن پرداخته است. سیاستمداران استعمارگر به خوبی می‌دانستند که اگر هویت یک‌پارچه جهان اسلام شکل بگیرد، راه بر سیطره سیاسی و اقتصادی آنان بسته خواهد شد؛ پس در تلاشی همه‌سویه و بلندمدت، به اختلاف‌ها در میان مسلمانان دامن زدند و زیر چتر این سیاست خبیثانه، از غفلت توده‌های مردم و سست عنصری زمامداران سیاسی و فرهنگی، بهره‌برداری کردند و کار خود را در تسلط بر کشورهای اسلامی پیش بردند. سرکوب حرکت‌های آزادی خواهانه در کشورهای اسلامی در قرن گذشته و پیشروی استعمارگران در سلطه‌گری بر این کشورها و ایجاد یا تقویت حکومت‌های مستبد در آنها و غارت منابع طبیعی و نابودسازی منابع انسانی آنها، و در نتیجه عقب‌نگه داشتن ملت‌های مسلمان از قفاله دانش و فناوری، همه در سایه تفرقه و بیگانگی - که در مواردی به دشمنی و ستیز و برادرکشی می‌رسید - پدید آمده است. با آغاز بیداری اسلامی که نقطه اوج آن سربر آوردن جمهوری اسلامی در ایران بود، اردوگاه استعمار غربی با تهدیدی بزرگ روبه‌رو شد. شکست مکتب‌های سیاسی شرق و غرب و غلط در حج ۲۷، ص: ۳۲۷ آمدن و فرو ریختن ارزشهایی که استعمارگران، آن را تنها راه خوشبختی بشر وانمود می‌کردند، خود آگاهی اسلامی را در میان توده‌های مسلمان ریشه‌دار ساخت و ناکامی‌های پی‌درپی مستکبران در پوشاندن و خاموش کردن این فروغ الهی، نهال امید را در دل ملت‌های مسلمان بارور ساخت. نگاه به فلسطین امروز - که در آن دولتی پایبند به اصل بی‌خدا «آزادی از اشغال صهیونیستی» بر سر کار آمده - و مقایسه آن با غربت و انزوا و ناتوانی ملت فلسطین در گذشته، نگاه به لبنان که مسلمانان از جان گذشته در آن توانستند ارتش مجهز اسرائیل را با همه کمک‌هایی که آمریکا و غرب و منافقان به آن می‌رسانند، شکست دهند و مقایسه آن با لبنانی که صهیونیست‌ها هر گاه اراده می‌کردند تا هر کجای آن بی‌هیچ مانعی پیش می‌رفتند، نگاه به عراق که ملت غیور آن بینی آمریکای مغرور را به خاک مالیده و ارتش و سیاستمدارانی را که با کبر و نخوت، از مالکیت خود بر عراق دم می‌زدند، در باتلاقی از مشکلات سیاسی و نظامی و اقتصادی گرفتار ساخته است، و مقایسه آن با عراقی که حاکم خونخوار آن به پشتگر می‌آمریک، نفس‌های مردم را بند آورده بود، نگاه به افغانستان که همه وعده‌های آمریکا و غرب در آن، فریب و دروغ از آب درآمده و لشکرکشی کم‌نظیر جبهه متحد غربی در آن، جز ویرانی کشور و فقر و کشتار مردم و اقتدار روز افزون مافیای مواد مخدر به بار نیاورده است. و بالاخره نگاه به جامعه جوان در کشورهای اسلامی و نسل روبه‌افزایشی که با گرایش به ارزشهای اسلامی و نفرت روزافزون از آمریکا و غرب در حال رشد و بالندگی است؛ نگاه به این همه می‌تواند بخت‌واژگون و سیاست‌های شکست خورده مستکبران غربی و پیش از همه آمریکا را به درستی به تصویر بکشد و شکل‌گیری هویت متحد اسلامی را نوید دهد. اکنون دولت آمریکا و سرمایه‌سالاری غرب و فعالان مفسد صهیونیست حقیقت‌زنده بیداری اسلامی را حس می‌کنند و با اعتراف به این که سلاح و قدرت نظامی در برابر این حقیقت، کارآیی ندارد، همه توان خود را در حیل‌ها و شیوه‌های سیاسی به کار حج ۲۷، ص: ۳۲۸ می‌گیرند. امروز روزی است که امت اسلامی، چه نخبگان سیاسی و فرهنگی و دینی و چه توده‌های مردم در آن، باید بیش از همیشه هوشیار باشند و حیل‌های دشمن را بشناسند و با آن مقابله کنند. یکی از کارآمدترین حیل‌ها، افروختن آتش اختلاف است. آنان با صرف پول و تلاش سراسیمه و بی‌درنگ، در پی آنند که مسلمانان را سرگرم اختلاف میان خود کنند و بار دیگر با بهره‌گیری از غفلت‌ها و کج‌فهمی‌ها و تعصب‌ها، ما را به جان یکدیگر بیندازند. امروز هر حرکت تفرقه‌انگیز در دنیای اسلام، گناهی تاریخی است. آنان که عنودانه گروه‌های عظیمی از مسلمین را به بهانه‌های واهی تکفیر می‌کنند، آنان که با گمان‌های باطل، به مقدسات فرقه‌هایی از مسلمین اهانت می‌کنند، آنان که به جوان‌های

از جان گذشته لبنان- که مایه سربلندی امت اسلامی شدند- از پشت خنجر می‌زنند، آنان که برای خوشامد آمریکا و صهیونیست‌ها از خطر موهومی به نام «هلال شیعی» سخن می‌گویند، آنان که برای شکست دولت مسلمان و مردمی در عراق ناامنی و برادر کشی را دامن می‌زنند، آنان که دولت حماس را که محبوب و منتخب ملت فلسطین است از هر سو زیر فشار قرار می‌دهند، چه بدانند و چه ندانند، مجرمانی به شمار می‌روند که تاریخ اسلام و نسل‌های آینده از آنان با نفرت یاد خواهند کرد و آنان را مزدوران دشمن غدار خواهد دانست. مسلمانان در همه جهان بدانند که دوران تحقیر و عقب‌ماندگی جهان اسلام به سر آمده و دوران تازه‌ای آغاز شده است. این گمان باطل که کشورهای مسلمان باید برای همیشه در پنجه اقتدار فرهنگی و سیاسی غرب اسیر باشند و در اندیشه و عمل و رفتار فردی و جمعی از آنان تقلید کنند. به دست خود غربی‌ها و بر اثر طغیان و افراد و غرور آنان، از ذهنیت توده‌های مسلمان زدوده شده است. غرب به ویژه پس از سردمداری آمریکا، با ستم‌های آشکار و رفتارهای بی‌منطق و استکبار و غرور بی‌حد و حصر، در جهان اسلام به یک ضد ارزش تبدیل شده است. رفتار آنان با مردم فلسطین و متقابلاً رفتار آنان با دولت خونخوار صهیونیست، موضع آنان در قبار اعتراف رژیم صهیونیستی به سلاح اتمی و متقابلاً موضع آنان در برابر حج ۲۷، ص: ۳۲۹ استفاده غیر نظامی ایران از انرژی هسته‌ای، حمایت آنان از حمله نظامی به لبنان و کمک تسلیحاتی و سیاسی به حمله کننده و متقابلاً ضدیت آنان با مدافعان جان بر کف لبنانی، باج‌گیری دائمی آنان از دولت‌های عربی و متقابلاً باج‌دهی همیشگی آنان به رژیم صهیونیستی، حمایت از اهانت کنندگان به مقدسات اسلام و حتی افترا و اهانت صریح بلندپایگان غربی همچون پاپ به این آیین الهی و متقابلاً جرم شمردن تحقیق و تردید درباره هولوکاست و کیان صهیونیستی، حمله نظامی و کشتار و ویرانی در عراق و افغانستان به نام دموکراسی، و توطئه برضد دولت‌های منتخب مردم‌سالار در فلسطین و عراق و آمریکای لاتین و هرجای دیگری که عوامل آمریکا و صهیونیست بر سر کار نیامده باشند، غوغای مبارزه با تروریسم و متقابلاً گفت و گوی پنهانی و حتی کمک به تروریست‌های جرار در عراق و غیره. این رفتارهای نامعقول و کینه توزانه بر ملت‌های مسلمان حجت را تمام کرده و به بیداری اسلامی کمک رسانده است. امروز چه بخواهند و چه نخواهند، حرکتی عمیق و ریشه‌دار در دنیای اسلام آغاز شده و همین حرکت است که در زمان متناسب خود به استقلال و عزت و حیات دوباره امت اسلامی خواهد انجامید. این یک مقطع تاریخی تعیین کننده است. نخبگان، علما و روشنفکران وظیفه سنگینی در این مقطع بر دوش دارند؛ هرگونه ضعف و سست عنصری و غرض‌ورزی و کوتاهی آنان می‌تواند به فاجعه منتهی شود. علمای دین در برابر اختلاف افکنی مذهبی ساکت ننشینند؛ روشنفکران در دمیدن روح امید در جوانان کوتاهی نکنند؛ سیاستمداران و زمامداران، مردم خود را در صحنه نگه دارند و به آنان تکیه کرده، دولت‌های اسلامی همبستگی خود را تقویت کنند و از این قدرت حقیقی در برابر تهدید سلطه گران بهره‌مند شوند. امروزه سرویس‌های جاسوسی آمریکا و انگلیس در عراق، لبنان، و در کشورهایایی از شمال آفریقا و در هرجای دیگری که بتوانند، با همه قوا در حال پراکندن و یروس اختلاف مذهبی‌اند. اجتماع حج باید ما را در برابر این بیماری مهلک مصون‌سازی کند و آیه شریفه: *يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ* و *وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ حَجَّ ۲۷، ص: ۳۳۰ اللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ* را پیوسته در برابر چشم ما قرار دهد. امروزه برائت از مشرکان ندای قلبی و فطری همه ملت‌های مسلمان است. موسم حج تنها نقطه‌ای است که این ندا می‌تواند از سوی همه این ملت‌ها با صدای بلند طنین افکند. این فرصت را مغتنم بشمارید و با دعا برای امت اسلامی و دعا برای تعجیل در ظهور مهدی موعود (سلام الله علیه و عجل الله فرجه)، از هر کرانه خود را در این اقیانوس عظیم شست و شو دهید. توفیق و خوشبختی و حج مقبول را برای همه شما مسئلت می‌کنم. سید علی خامنه‌ای سوم ذیحجه ۱۴۲۷، مصادف با سوم دی‌ماه ۱۳۸۵ پس از این که سرپرست زائران ایرانی بیت الله الحرام پیام حضرت آیه الله خامنه‌ای را به زبان فارسی خطاب به زائران کشورمان در صحرای عرفات قرائت کرد، ترجمه پیام معظم‌له به زبان عربی نیز قرائت شد. حج ۲۷، ص: ۳۳۱

اشاره

دهم ذیحجه ۱۴۲۷

پیام تبریک سرپرست حجاج ایرانی به مناسبت عید سعید قربان

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی با انتشار پیامی در صحرای منی ضمن تبریک فرارسیدن عید سعید قربان به مسلمانان جهان، بر ضرورت توجه آحاد مردم مسلمان به مسئولیت‌های معنوی و سیاسی اجتماعی پیش رو تأکید کرد. آیه‌الله محمدی ری‌شهری، عید قربان را عید رهایی از تعلقات غیرخدایی، قربانی کردن دلبستگی‌های دنیوی، شکوفایی ایمان و یقین و دل‌سپردن به رضایت محبوب توصیف و برای همگان برخورداری از برکات و نعمت‌های این عید پرفضیلت را آرزو کرد. به گزارش واحد ارتباطات خبری بعثه مقام معظم رهبری، در پیام نماینده ولی فقیه آمده است: «زائران کوی یار با درک عارفانه عرفات و وقوف با شعور مشعرالحرام، اینک با تضرع و دعا قلب خود را آماده پذیرش رحمت الهی در روز عید عاشقی و بندگی خدا و پیروی از سنت نبوی می‌کنند.» سرپرست حجاج ایرانی همچنین در این پیام با تقدیر و تشکر از زائران ایرانی به دلیل حضور باشکوه، هوشمندانه و توأم با نظم و اخلاق اسلامی در مراسم براثت از حج ۲۷، ص: ۳۳۲ مشرکان- که از اصول مسلم و اجزای جدایی‌ناپذیر مراسم عبادی سیاسی حج ابراهیمی محمدی است- اظهار امیدواری کرد که برگزاری این مراسم، وحدت مسلمانان و تقریب مذاهب اسلامی را در برابر استکبار جهانی تحکیم بیشتری بخشد و زمینه خنثی شدن توطئه‌های دشمنان و عوامل تفرقه‌افکن را فراهم آورد. وی از حجاج خواست با استفاده از فرصت به دست آمده در کنار سفره الهی و در عید قربان، دست دعا به سوی معبود بی‌همتا بلند کرده، پیروزی مسلمانان جهان را از خداوند مسئلت نمایند. آیه‌الله محمدی ری‌شهری در بخش دیگری از این پیام، با اشاره به چالش‌های پیش روی جهان اسلام گفت: در شرایطی که دشمنان با به کارگیری مزدوران آگاه و ناآگاه در پی مقابله با رشد اسلام‌خواهی و جنبش بیداری اسلامی برآمده‌اند، بر علما و اندیشمندان و نخبگان سیاسی فرهنگی جهان اسلام فرض است که تمام همت خود را حول محور قرآن کریم و سیره نبوی، صرف وحدت، همدلی و تقریب در میان مسلمانان نمایند. امیرالحاج ایران در این پیام برای پیروزی مردم عراق، لبنان، افغانستان و فلسطین- که پیروزی همه مسلمانان جهان است-، عزت روزافزون نظام مقدس جمهوری اسلامی و طول عمر بابرکت ولی امر مسلمین دعا کرد.

اعدام دیکتاتور

خبر اعدام دیکتاتور عراق، صدام حسین منتشر و موجی از شادی را در میان زائران ایرانی خانه خدا در پی داشت. این اقدام شجاعانه واکنش‌های وسیعی نیز در بین زائران دیگر کشورها و رسانه‌های عمومی و جهانی ایجاد کرد. یک روزنامه‌نگار برجسته انگلیسی در واکنش به اعدام صدام حسین، دیکتاتور سابق عراق از محاکمه نشدن وی برای ارتکاب بزرگ‌ترین جنایات جنگی از جمله حمله حج ۲۷، ص: ۳۳۳ به ایران و کشتار مردم انتقاد کرد. «رابرت فیسک» در مقاله‌ای در روزنامه «ایندپندنت»، چاپ لندن نوشت: «صدام برای بعضی از بزرگ‌ترین جنایات جنگی خود از جمله اشغال ایران که منجر به کشته شدن یک و نیم میلیون نفر شد، محاکمه نشد.» وی با بیان این که با توجه به حمایت غرب از صدام در حمله به ایران، این مسئله چندان عجیب نیست، افزود: «در سال ۱۹۸۰ صدام را ترغیب به اشغال نظامی ایران کرده، تسلیحات شیمیایی به وی فروختیم تا ضد ایران و کردها از آن استفاده کند.» روزنامه‌نگار با سابقه انگلیسی فاش کرد: «با وجود آن که این اعمال صدام بزرگ‌ترین جنایات جنگی وی محسوب می‌شود، آمریکا

همواره از مطرح شدن این مسائل در دادگاه جلوگیری کرده است؛ زیرا چنین روندی منجر به از میان رفتن اعتبار غرب می‌شد.»
فیسک با تصریح بر این که صدام دیکتاتوری بود که آمریکا آن را ساخت و سپس نابود شد، نوشت: «اعدام صدام به‌عنوان یک تصمیم آمریکایی در تاریخ ثبت شد و زمان، این تفکر را گسترش خواهد داد که غرب به این علت یک رهبر عربی را معدوم کرد که وی دیگر از تصمیم‌های واشنگتن اطاعت نمی‌کرد.»

گزارشی از طرح قربانی و عملیات انجام‌شده در عید قربان

جایی در همین نزدیکی

از سال‌هایی که انجام قربانی یکی از سخت‌ترین و طاقت‌فرساترین مراحل مناسک به‌شمار می‌آید، زمان زیادی نگذشته است؛ زائرانی که به یاد ابراهیم پا به عرصه قربانی می‌گذاشتند، با مشکلات عدیده‌ای نظیر تهیه دام مناسب برای قربانی، دسترسی به ذابح واجد شرایط و انجام صحیح عمل قربانی دست و پنجه نرم می‌کردند. در واقع پیروزی بر این مشکلات جز از طریق چانه‌زنی و اندکی رفتار رندانه ممکن نبود؛ آن‌چنان که حتی برخی برای کامیابی در این عمل از هیچ کاری فروگذار نمی‌کردند! بعد از انجام عمل حج ۲۷، ص: ۳۳۴ قربانی، زائران با لباس‌های احرام خون‌آلود و در حالی که گاهی تا ساق پا در لاشه‌های روی هم‌انباشته گوسفندان فرو می‌رفتند، از قربانگاه باز می‌گشتند و عملاً همت زائران بر این بود تا قربانی را انجام دهند و از معرکه بگریزند! ماجرا به همین جا ختم نمی‌شد؛ دولت سعودی باید وارد عمل شده، به سوزاندن یا دفن لاشه‌های برجای مانده اقدام می‌کرد. که این امر علاوه بر تحمیل هزینه‌های مستقیم اثرات سوئی نیز چون تخریب محیط زیست داشت و چهره‌ای مکدر از تعالیم آسمانی اسلام برجای می‌گذاشت. سرانجام همین حساسیت‌ها و دغدغه‌های مبارک مسلمانان و کشورهای اسلامی باعث شد تا دولت عربستان با اجرای سیاست احداث قربانگاه‌های مدرن و مکانیزه و انتخاب متولی توانمند برای مدیریت طرح قربانی، زمینه را برای یک حرکت عظیم خداپسندانه فراهم کند؛ آن‌چنان که امروز گوشت حاصل از عملیات قربانی در طرح متمرکز به مصرف نیازمندان بیش از ۳۰ کشور مسلمان می‌رسد. فرآیندی که تا ۸ ماه ممکن است به‌طول بیانجامد؛ بنابراین اگر چند ماه پس از سفر نورانی حج، ناگهان جلوه لبخند الهی را در زندگی خود دیدید، شاید به برکت دعای گرسنه‌ای باشد که در گوشه‌ای از عالم گوشت قربانی شما به دست او رسیده است.

جمهوری اسلامی پیشگام در طرح جدید

دولت عربستان سعودی برای اجرای طرح جدید، بانک توسعه اسلامی را که وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی است، برگزید و تسهیلات کافی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری را برای انجام بهینه طرح یادشده در اختیار این بانک قرار داد. مزیت‌های طرح جدید باعث شد تا سازمان حج و زیارت کشورمان جزو پیشگامان استفاده از طرح متمرکز باشد؛ چرا که این طرح در ارائه چهره‌ای درخشان از مدیریت و همبستگی اسلامی بسیار مؤثر می‌نمود. شش سال از طرح جدید می‌گذرد و در این سال‌ها مدیریت طرح قربانی در سازمان حج ۲۷، ص: ۳۳۵ حج در اختیار آقای رضانیا بوده است؛ رضانیا به تمامی زوایای طرح قربانی اشراف کامل دارد. او تأکید دارد نوآوری‌هایی که تاکنون در اجرای طرح به‌وجود آمده است، در سال‌های بعد هم ادامه خواهد داشت.

هر روز بهتر از دیروز

رضانیا و همکارانش سعی کرده‌اند تدریجاً روال‌های اجرایی را اصلاح کنند و هر روز بهتر از دیروز باشند؛ راه‌اندازی کاروان ذابحین از طریق برگزاری آزمون عملی بین ۶۰۰ ذابح واجد شرایط، تعامل مستمر با مراجع عظام تقلید از طریق معاونت آموزش و پژوهش بعثه با هدف ایجاد تسهیلات جهت خروج از احرام و انجام ذبح شبانه، واریز وجه قربانی در ایران به جای دریافت پول از زائران در عربستان، کاهش و بهینه‌سازی تعداد افراد حاضر در سالن‌های قربانی و اصلاح نظام ارائه کوپن قربانی، گوشه‌ای از اقداماتی است که در طول این سال‌ها انجام و باعث شده طرح قربانی به شکل یک طرح کارآمد، منظم و آسان درآید. او می‌گوید با اجازه‌ای که امسال از بعضی از مراجع عظام تقلید برای ذبح شبانه گرفته شده، روال کارها از سال‌های قبل هم ساده‌تر خواهد شد. همچنین مانند سال‌های گذشته، امسال هم تمهیدات لازم برای مشارکت ایرانیان خارج از کشور در طرح قربانی در نظر گرفته شده است. مدیر طرح قربانی می‌گوید: «همه حجاج ایرانی، قربانی خود را از طریق طرح متمرکز انجام می‌دهند که این استقبال، نشان از اعتماد حجاج به خدمتگزاران دارد.» او وعده می‌دهد که در سال‌های آتی، واریز پول از طریق کارت‌های اعتباری الکترونیکی صورت بپذیرد که در این صورت گم شدن کوپن دیگر معنایی نخواهد داشت.

باقیات الصالحات بین‌المللی

گوشتی که پس از طی مراحل بهداشتی بسته‌بندی می‌شود، در مدت زمانی بین حج ۲۷، ص: ۳۳۶ تا ۸ ماه بین نیازمندان مسلمان توزیع می‌گردد. توزیع گوشت حاصل از طرح قربانی ایرانیان توسط کمیته امداد صورت می‌گیرد. آن‌چنان که همین امسال ۶۰ هزار قربانی برای جنگ‌زدگان لبنان و ۲۰ هزار دیگر برای مسلمانان کشور آذربایجان فرستاده شده است. رضانیا درباره این که چرا گوشت قربانی به کشور خودمان آورده نمی‌شود، می‌گوید: «به‌خاطر حساسیت‌های سازمان دامپزشکی تا سال گذشته فقط موفق به اخذ مجوز ترانزیت گوشت از خاک ایران شده بودیم، اما با تلاش‌های صورت گرفته مقرر شده است امسال یک تیم از سازمان دامپزشکی بروند و به فعالیت‌های کشتارگاه نظارت کنند تا در صورت تأیید تیم ناظر، گوشت قربانی را بین نیازمندان کشور خودمان توزیع کنیم.»

مدیریت ایرانی، الگوی کشورهای اسلامی

نظم و هماهنگی حجاج ایرانی همواره زبانزد کشورهای دیگر بوده است. یکی از مهم‌ترین عرصه‌های جلوه این نظم طرح قربانی است. مدیر طرح قربانی با طیب خاطر توضیح می‌دهد: ظرفیت استاندارد سالن‌های در اختیار ما معادل انجام ۶۲۵۰۰ فقره قربانی در هر روز است در حالی که سال قبل با نظم و همت مثال‌زدنی، عوامل اجرایی کاروان‌ها و همکارانمان موفق به انجام ۷۵۵۰۰ فقره ذبح شرعی شدیم. این مسئله باعث تحسین بانک توسعه اسلامی و دیگر کشورها شد؛ تا جایی که بعضی از کشورها از جمهوری اسلامی ایران درخواست کرده‌اند تا در مدیریت طرح قربانی با آنها همکاری کند و بانک توسعه هم به تمامی کشورها توصیه می‌کند که ایران را به‌عنوان الگوی موفق طرح قربانی مدنظر داشته باشند. حج ۲۷، ص: ۳۳۷ او صف طولانی مدیران در ابتدای صبح عید قربان را یادآوری و اظهار می‌کند که هیچ‌یک از همکارانش تصور نمی‌کردند که این حجم قابل توجه از مدیران کاروان‌ها ابتدای صبح برای قربانی آماده باشند.

طرح ترافیک قربانگاهی!

سالن‌های قربانی، بلافاصله بعد از نماز عید قربان گشوده می‌شوند. البته مدیران (یا عوامل اجرایی‌شان) از چند ساعت قبل آن‌جا

حاضر می‌شوند و زنبیل می‌گذارند! مدیران در سالن مسؤولان استانی سازمان هستند تا ارتباط بین مدیران کاروان‌ها و مدیران ستادی را به‌خوبی برقرار کنند. برای سهولت کار، ذابحین لباس سبز، رابطین لباس سفید و سلاخان غیرایرانی لباس قرمز بر تن دارند. سختی کار، محدودیت فضا و الزامات بهداشتی باعث شده تا برای ورود به سالن‌های کشتار محدودیت برقرار شود. در واقع از هر کاروان فقط افراد زیر مجوز ورود به طرح را دارند: مدیران، معاونان، روحانیون و روحانیون معین، یک نفر به‌عنوان خدومه قربانی و به ازای هر ۵۰ نفر یک نفر به‌عنوان وکیل و مسؤول انجام «پروژه وقوف اضطراری» و ۵ نفر از روحانیون کاروان ذابحین. ۹۵ نفر ذابح باید در روزهای دهم و یازدهم تا قبل از ظهر هریک بیش از هزار فقره ذبح انجام دهند و این در حالی است که ذابحین و کلیه عوامل اجرایی قربانی به سبب حضور در قربانگاه در روزهای نهم تا یازدهم ذبحه از انجام اعمال محرومند.

چرخه قربانی «کاملأ» ایرانی

تعداد قابل توجه زائران ایرانی - که نزدیک به صد هزار نفر هستند - مدیران طرح قربانی را به این فکر واداشته که دام مورد نیاز برای عملیات قربانی ایرانیان را از کشور خودمان تأمین کنند؛ اتفاقی که دو فوریت مهم را در پی دارد: یکی تأمین شرایط شرعی دام و دیگری ایجاد یک بازار اقتصادی مناسب برای کشور؛ چرا که چرخه پرورش، حج ۲۷، ص: ۳۳۸ فروش و عملیات صادرات صد هزار دام زنده می‌تواند فرصت‌های شغلی مستقیم و غیرمستقیم زیادی ایجاد کند. اما مدیران طرح قربانی با دو مشکل عمده مواجه‌اند که ممنوعیت صادرات دام از کشورمان و ممنوعیت ورود دام زنده به عربستان از آن جمله‌اند. رضایا می‌گوید: با مساعدت و همکاری مسؤولان کشورمان، به‌خصوص مساعدت شخص وزیر جهاد کشاورزی مسئله صدور دام حل شده و اخذ مجوز ورود دام به عربستان هم مراحل آخر خود را طی می‌کند. این مسئله اگر در حج امسال هم محقق نشود، برای حج ۸۶ حتماً صورت خواهد پذیرفت. بدین ترتیب چرخه قربانی حجاج ایرانی کاملأ بومی خواهد شد و دام زنده مورد نیاز از ایران تأمین می‌گردد و با نظارت دامپزشکی کشور و توسط ذابحین ایرانی، عملیات قربانی صورت می‌پذیرد و ان‌شاءالله نهایتاً توسط کمیته امداد بین هم‌وطنان نیازمند توزیع می‌گردد. طرح نوین قربانی آن‌چنان موفق عمل کرده که وقتی مراجع عظام تقلید هم در جریان مزایای طرح قرار گرفته‌اند، به مقلدان خود مشارکت در این طرح را (به‌جای سایر الگوها مانند انجام ذبح در ایران) توصیه فرموده‌اند. آیین پاسداشت سربلندی ابراهیم در آزمون الهی امروز به عرصه‌ای برای تجلی سربلندی و عزت مسلمین تبدیل شده است. طرح نوین قربانی می‌تواند الگوی مناسبی برای حرکت در سایر ساحات برای ملت مسلمان به‌شمار آید؛ آن‌چنان که در هر جا وحدت کلمه بر پایه اندیشه‌های پویای اسلام و با استفاده از نوآوری‌های بشری سرلوحه کار قرار گیرد، بی‌گمان ظفر نزدیک و نصر در پیش روست.

طرح جدید سعودی‌ها در توسعه جمرات سه‌گانه

- کشتار چند هزار نفر از حجاج در منطقه رمی جمرات خصوصاً رمی جمره عقبه طی چند سال اخیر، عاقبت سعودی‌ها را به تدبیری واداشت که در همین فاز اول نتیجه مطلوبی را به همراه داشت. کسی کشته نشد و ازدحام جمعیت اگرچه منتفی نشده بود، حج ۲۷، ص: ۳۳۹ قابل تحمل به نظر می‌رسید. - افزایش ارتفاع ستون‌ها و افزایش عرض هر ستون تا حدود ۲۵ متر و وسعت دادن پل‌ها به مقدار ۳۰ متر در همین اولین بخش اجرایی «پروژه توسعه جمرات»، سبب کاهش چشمگیر ازدحام و فشار جمعیت بود و قطعاً زمانی که دو طبقه دیگر نیز بر پل جمرات افزوده شود، دیگر هیچ نگرانی نسبت به ازدحام‌های خطرآفرین وجود نخواهد داشت. پنج طبقه برای رمی جمرات (طبقه زیرزمین، طبقه همکف، و سه طبقه اول، دوم و سوم) به خوبی گنجایش حجم رو به افزایش حجاج را

خواهد داشت؛ به ویژه اگر برنامه زمان‌بندی سیرحجاج هم عملی گردد. - طرح یادشده نشان داد که سعودی‌ها اگر اراده کنند، مشکلات دیگر در زمینه طواف، سعی، حرکت به مشاعر مقدسه، و بازگشت از آنها را نیز می‌توانند برطرف نمایند. و اگر امسال مشکلی همچون انتقال زائران بیت‌الله از عرفات به مشعر الحرام پیچیده‌تر از سال‌های گذشته و آزاردهنده‌تر از همیشه بود، دلیلش کم توجهی مسؤولان سعودی در حل ریشه‌ای این مشکل است. - رضایت‌مندی زائران بیت‌الله و سکوت حاکی از رضایت مراجع محترم تقلید هم نشان داد که با وجود سخت‌گیری‌ها و احتیاطات واجب و مستحب برخی از این بزرگواران، باز هم حل مشکل مردم را در اولویت قرار می‌دهند و اینکه ستون جمره با عرض کم یک‌باره به ستونی به عرض ۲۵ متر تبدیل شود، برایشان جای اشکال باقی نمی‌گذارد. - مسؤولان بعثه و سازمان حج و زیارت مسئولیت سنگینی در اطلاع از جزئیات همه اینگونه طرح‌ها، حتی پیش از عملی شدن آنها دارند؛ تا در صورت مشکل‌دار بودن آنها از دیدگاه مراجع محترم تقلید، خاصه مقام معظم رهبری، بتوانند اقدامات لازم را در فرصت مناسب انجام دهند. - اطلاع‌رسانی مناسب و دقیق به مراجع محترم تقلید، روحانیون معظم، مدیران کاروان‌ها و زائران بیت‌الله‌الحرام توسط مراجع ذیربط، چه نسبت به مشکلات موجود و حج ۲۷، ص: ۳۴۰ کیفیت برخورد با آنها و چه نسبت به طرح‌هایی که در حل این مشکلات انجام شده یا باید بشود، می‌تواند موجب کاهش اضطراب و سردرگمی‌ها از یک طرف و کم‌شدن و یا از بین بردن صدمات، تلفات و خلل‌های احتمالی در اعمال و مناسک حجاج از طرف دیگر باشد. حج ۲۷، ص: ۳۴۱

دوشنبه ۱۱/۱۰/۸۵

اشاره

دوازدهم ذیحجه ۱۴۲۷

برگزاری سومین جلسه شورای هماهنگی بعثه در مکه مکرمه

سومین جلسه شورای هماهنگی بعثه مقام معظم رهبری در مکه مکرمه در تاریخ ۱۱/۱۰/۸۵ با شرکت کلیه اعضا در حضور نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست حجاج تشکیل شد. اهم مباحث مطرح شده و تصمیمات گرفته‌شده در این جلسه به شرح ذیل است: ۱. نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست حجاج با اشاره به پایان بخش اعظم عملیات حج، از تلاش‌ها و کوشش‌های جناب آقای خاکسار قهرودی، رییس محترم سازمان حج و زیارت و همکاران محترم ایشان، سفیر محترم ایران در عربستان و سرکنسول محترم جمهوری اسلامی در جده، تقدیر و تشکر و اظهار امیدواری نمودند که با تداوم تلاش‌ها، خدمت‌رسانی به حجاج محترم تا پایان عملیات حج به شکل شایسته‌ای ادامه یابد. ۲. پس از ارائه گزارش مربوط به برنامه‌های اجراشده در ایام تشریق، خصوصاً مراسم براءت از مشرکان و دعای عرفه، نماینده محترم ولی فقیه از مجریان برنامه‌ها به‌ویژه آقایان: آخوندزاده و سلیمی و همکاران ارجمند آنان و سایر معاونت‌ها که در این امر همکاری داشته‌اند، قدردانی نموده، اظهار داشتند: «با تدابیر اندیشیده شده مشکل حج ۲۷، ص: ۳۴۲ حاد و ویژه‌ای وجود نداشت؛ باین حال لازم است در سال‌های آتی موارد ذیل نیز بیشتر رعایت شود: الف) ضمن کنترل دقیق اشعاری که قرار است در مراسم قرائت شود، مداحان و قاریان محترم دعا توجیه شوند که از بیان مطالب اختلاف‌برانگیز و غیر صحیح (به‌صورت صریح و یا با کنایه) اکیداً خودداری نموده، قاری دعای عرفه فرازهایی از ترجمه دعا را نیز قرائت نماید. ب) معاونت اجرایی تدابیری اتخاذ نماید که هنگام برگزاری مراسم براءت، از ایجاد راه‌بندان و ترافیک در خیابان‌های اصلی عرفات جلوگیری شود. ج) زائران شرکت‌کننده در مراسم براءت از مشرکان توجیه شوند که در پایان برنامه از حمل پلاکاردها و شعارهایی

که بین آنان توزیع می‌شود، خودداری نمایند. د) استحکام چادرهای ویژه برگزاری مراسم دقیقاً کنترل و با برقراری پست‌های انتظامات از ورود افراد از لابه‌لای چادرها جلوگیری شود. ه) روابط عمومی بعثه مقام معظم رهبری نسبت به توزیع دعای عرفه با ترجمه (مورد تأیید معاونت آموزش و پژوهش) در بین شرکت‌کنندگان در مراسم دعا اقدام نمایند. و) برای جلوگیری از اختلاط خانم‌ها و آقایان در مراسم براثت از مشرکان؛ به‌ویژه هنگام ورود و خروج از درها برنامه‌ریزی شود. ز) توجه بیشتر مدیران و روحانیون کاروان‌ها برای شرکت به موقع زائران در مراسم. ح) مداحان در پایان مرثیه‌سرایی در دعای عرفه به ذکر «العفو» بسنده نمایند. ۳. قرار شد که سازمان حج و زیارت مسائل و مشکلات مربوط به ایام تشریق، از جمله نابسامانی وضعیت ترافیک، کمبود دستشویی‌ها در عرفات، عدم رعایت نظافت در منی و انباشته شدن زباله در مقابل چادرهای زائران در منی کمبود ظرفیت چادرها در منی نامناسب بودن مکان حلق و ... را جمع‌آوری و نسبت به انعکاس آن به مقامات حج ۲۷، ص: ۳۴۳ سعودی اقدام نمایند. ۴. فعالیت رسمی بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره از پانزدهم ذیحجه به مسئولیت حضرت آیه‌الله امینی آغاز و تا پایان روز سی‌ام ذیحجه تداوم یابد. همچنین مقرر شد که مسؤولان کلیه قسمت‌ها در صورت مراجعت به ایران، جانشین خود را خدمت حضرت آیه‌الله امینی معرفی و تأکید نمایند تا پایان تاریخ تعیین شده به همراه پرسنل ذیربط در مدینه منوره حضور داشته، معاونت اجرایی نیز از اعزام آقایان پیش از تاریخ مقرر اکیداً خودداری نمایند. ۵. پس از مراجعت نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست حجاج به ایران، فعالیت‌های بعثه مقام معظم رهبری در مکه مکرمه به مسئولیت حجة الاسلام والمسلمین جناب آقای نواب، تا تاریخ بیست و چهارم ذیحجه ادامه یابد و به‌صورت فعال پاسخ‌گویی مراجعان محترم باشند و مسؤولان محترم قسمت‌ها نیز پس از مراجعت به ایران و یا مدینه، نسبت به تعیین و معرفی جانشین اقدام و تأکید نمایند که تا تاریخ مورد نظر در مکه مکرمه حضور داشته باشند. ۶. مدیر محترم امور حج و زیارت صدا و سیما ضمن هماهنگی با مسئولین ذیربط، ترتیبی اتخاذ نمایند که اخبار مربوط به ادامه عملیات حج به‌صورت مناسب پوشش داده شود و دو دعای کمیل مدینه بعد نیز به‌صورت مستقیم از شبکه‌های سیما پخش گردد.

دیدار سرمربی تیم ملی فوتبال ایران با سرپرست حجاج ایرانی

امیر قلعه‌نویی، سرمربی تیم ملی فوتبال ایران که برای اعمال حج تمتع به عربستان سفر کرده است، شامگاه یکشنبه در منطقه منی با آیه‌الله محمدی‌ری‌شهری دیدار کرد. قلعه‌نویی در این دیدار ابراز امیدواری کرد که تجربه‌های معنوی کسب شده در این سفر، در زندگی و فعالیت ورزشی آینده وی مفید و مؤثر باشد. ری‌شهری نیز در این دیدار برای وی و اعضای تیم ملی فوتبال ایران به‌عنوان نمایندگان جمهوری اسلامی در میدان‌های ورزشی آرزوی موفقیت کرد.

پایان موفقیت آمیز اعمال و مناسک حج ایرانیان

مدیر دفتر نمایندگی سازمان حج و زیارت در عربستان گفت: «امسال اعمال زائران ایرانی در ایام تشریق به بهترین شکل و با نظم و انضباط خاص انجام شد.» محمد مهدی امینیان در گفت و گو با خبرنگار زائر گفت: «تمام زائران ایرانی قربانی‌هایشان را انجام داده، در حال حاضر همه از منطقه منی خارج شده‌اند.» وی افزود: «اگرچه به علت تراکم ترافیکی خیابان‌ها، جمعی از زائران پس از رمی جمرات به‌صورت پیاده به محل اسکان راهنمایی شده‌اند، اما تقریباً با سهولت و روانی خاصی کلیه زائران به مقصدهای خود رسیده‌اند.» وی افزود: «ویژگی برجسته امسال در منطقه منی تغییرات در رمی جمرات بود که باعث سهولت انجام اعمال توسط زائران شد. همچنین امسال برای اولین بار غذای گرم در ظروف آلومینیومی و کائوچویی به زائران داده شد که هم حمل و نقل غذا را تسریع کرده بود و هم از جهت بهداشتی کاملاً مناسب بود. علاوه بر اینها امداد گمشدگان سه ایستگاه در خیابان عزیزیه دایر

کرده بود و با گشت‌های متعدد در مسیر برگشت، زائران را به مقاصد خود هدایت می‌کردند.» امینان گفت: «تعدادی از زائران به‌خاطر تراکم بالای جمعیت از کاروان خود جدا شده بودند که با کمک نیروهای امداد در حال پیدا کردن و رساندن آنها به کاروان‌هایشان هستیم.» گفتنی است که در طول مدت ایام تشریق، پنج نفر از زائران ایرانی در عرفات و مشعر و منی فوت کرده‌اند و هشت نفر از زائران هم به خاطر بیماری در بیمارستان بستری شده‌اند. زائران ایرانی پس از سه روز حضور در منطقه عرفات، مشعر و منی روز دوشنبه به شهر مکه بازگشتند تا اعمال حج تمتع‌شان را کامل کنند.

سه‌شنبه ۱۲/۱۰/۸۵

اشاره

سیزدهم ذیحجه ۱۴۲۷

مصاحبه مطبوعاتی و رادیو - تلویزیونی سرپرست حجاج ایرانی

نماینده ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی در یک مصاحبه مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی حج ۸۵ را حجتی روان، پرمفهوم و پربرکت برای جمهوری اسلامی خواند. آیه‌الله ری شهری روز سه‌شنبه به مناسبت پایان یافتن مناسک حج ۸۵ و بازگشت زائران ایرانی از منی و عرفات در مصاحبه با خبرنگاران روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها و بخش‌های مختلف صدا و سیما که در مراسم حج امسال شرکت داشتند به سئوالات آنان درباره ویژگی‌ها و دست‌آوردهای مراسم حج امسال پاسخ داد و گفت: «واقعاً حج یکی از مهم‌ترین رویدادهای جهان اسلام است و به همین دلیل مقام معظم رهبری با عنایت خاصی که به این رویداد مهم دارند، هرساله جامع‌ترین و عمیق‌ترین پیام خود را به مسلمانان جهان در موسم حج صادر می‌کنند که در مراسم براءت از مشرکان قرائت و به همه مسلمانان جهان ابلاغ می‌شود. آیه‌الله ری شهری با تأکید بر ضرورت تشریح ابعاد معنوی و رمز و رازهای حج در حج ۲۷، ص: ۳۴۶ رسانه‌ها اعلام کرد: «بعثه مقام معظم رهبری برای آموزش خبرنگاری حج آمادگی دارد؛ تا خبرنگاران به دلیل نقش مهمی که در انعکاس تحولات و رویدادها دارند، با معرفت بیشتری تحولات معنوی و حال و هوای حج را به مردم ایران و جهان منعکس کنند.» وی در تشریح دست‌آوردهای بین‌المللی حج اظهار داشت: «ایام حج بهترین زمان برای بهره‌گیری از دیدگاه‌ها و نظرات نخبگان جهان اسلام است که در همایش‌های بین‌المللی بعثه توانستیم با سه هزار تن از صاحب‌نظران و اندیشمندان جهان اسلام درباره موضوعات مهم جهان اسلام تبادل نظر داشته باشیم. آیه‌الله ری شهری گفت: «مسئولان و کارشناسان حج کشورهای اسلامی در مذاکرات و دیدارهایی که داشتند، موضوعات مختلفی را مطرح کردند که مهم‌ترین آنها تحسین آنان از نظم، انضباط و سازماندهی زائران ایرانی در ایام حج و درخواست استفاده از تجارب ایران در زمینه حج بود که قرار شد در قالب کمیته‌های مشترک عملیاتی شود. روش آموزش زائران ایرانی امروز الگویی برای سایر کشورهای اسلامی است که این تجارب تدوین و در اختیار علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت.» آیه‌الله ری شهری گفت: «مراسم براءت از مشرکان، امسال با شکوه خاصی برگزار شد و پیام ولی امر مسلمین در آن قرائت و به زبان‌های مختلف در سطح گسترده منتشر شد. از نظر اجرایی با توجه به تمهیدات سازمان حج و زیارت یکی از بهترین حج‌ها در سال‌های اخیر را برگزار کردیم و نظرسنجی کارشناسان بعثه نشان می‌دهد که حج امسال یکی از کم‌مشکل‌ترین حج‌ها بود و زائران ایرانی رضایت نسبی بالایی از مسائل اجرایی و فرهنگی حج داشتند. رضایت نسبی زائران به این معنا نیست که در بخش اجرایی مشکلی وجود نداشت، بلکه بدین معناست که با توجه به محدودیت‌های موجود در عربستان و جمعیت بالای شرکت‌کننده در حج، امسال کمترین مشکل را داشتیم و دست‌اندرکاران تلاش کردند بهترین شرایط رفاهی را برای زائران فراهم

کنند.» وی ضمن انتقاد از دریافت ویزای مستقیم از دولت عربستان گفت: «از این که تعداد حج ۲۷، ص: ۳۴۷ بیشتری از متقاضیان حج توفیق زیارت پیدا کنند، خوشحال می‌شویم. اما اگر امکانی برای شرکت ایرانیان در حج وجود دارد، باید براساس اولویت به کسانی داده شود که ده سال در نوبت مانده‌اند.» ری شهری درباره پاسخ سئوال خبرنگار صدا و سیما که به حج امسال چه نمره‌ای می‌دهید، گفت: «نمره حج را باید خدا و مردم به ما بدهند، اما چیزی که می‌توانم بگویم این است که همه کارگزاران حج تمام تلاش خود را برای برگزاری باشکوه حج ابراهیمی به کار بستند و ما نسبت به گذشته یک گام اساسی به جلو برداشته‌ایم.»

اطلاعیه ستاد مکه در مورد نحوه تحویل بار و انتقال به فرودگاه

ستاد مکه با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد: حجاج مدینه قبل که در مکه مکرمه به سر می‌برند، اعم از این که با خطوط سعودی یا ایران‌ایر از جده به ایران بازمی‌گردند، وسایل خود را بایستی قبلاً آماده و بسته‌بندی نمایند و ۳۰ ساعت قبل از انجام پرواز در مقابل ساختمان محل اقامت مکه به کامیون‌های ارسالی از طرف شرکت‌های هوایی تحویل دهند و مدیر کاروان رسید آن را دریافت کند. در ادامه این اطلاعیه آمده است: بار دیگر یادآور می‌گردد که برابر اعلام شرکت‌های ایران‌ایر و خطوط هوایی سعودی، بار مجاز زائران شامل دو عدد ساک در ابعاد استاندارد و مصوب و وزن مجموعاً ۴۰ کیلوگرم به اضافه یک ساک دستی ۵ کیلوگرمی است. بدیهی است همراه داشتن وسایل خارج از وزن و اندازه مذکور چنانچه دارای شکل، وزن و اندازه استاندارد باشد با خرید تگ قرمز به ارزش ۲۰۰ ریال سعودی از دفاتر هواپیمایی واقع در هتل سمر (مکه) قابل حمل است؛ هرچند دیرتر به مقصد خواهد رسید. ولی چنانچه بار اضافه فاقد مختصات اعلام شده باشد، حتی در قبال خرید تگ قرمز نیز به هیچ وجه تحویل گرفته نخواهد شد. حج ۲۷، ص: ۳۴۸ زائران عزیز باید به این نکته توجه داشته باشند که همراه داشتن بار اضافی و یا گذاشتن وسایل ممنوعه داخل ساک - چون با اشعه کنترل می‌شوند - باعث معطلی و اذیت و نهایتاً اجحاف به سایر مسافرانی است که مقررات را رعایت می‌کنند. اطلاعیه ستاد مکه در پایان چند نکته دیگر را متذکر شد که عبارت بود از: - زمان حضور زائران در فرودگاه جده ۶ ساعت پیش از پرواز می‌باشد. حضور پیش از موعد موجب ناراحتی زائران و حضور دیر هنگام نیز مشکلاتی را در بر دارد. - زائران بایستی مراقب ساک‌های دستی و دوربین و موبایل و ... خود در فرودگاه باشند. - مدیران بایستی ساختمان و همین‌طور اتوبوس‌ها را هنگام تخلیه بازبینی کامل نمایند. - از آوردن مواد غذایی و ظروف به محوطه فرودگاه خودداری شود. - نسبت به توجیه زائران در مورد عدم پراکندگی و جدا نشدن از کاروان تذکر داده شود. حج ۲۷، ص: ۳۴۹

چهارشنبه ۱۳/۱۰/۸۵

اشاره

چهاردهم ذیحجه ۱۴۲۷

دیدار روحانیون و معینه‌های نمونه حج ۸۵ با نماینده ولی فقیه

۱۴۰ تن از روحانیان و معینه‌های نمونه حج سال جاری، روز چهارشنبه با آیه‌الله محمدی‌ری‌شهری، نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی دیدار و گفت و گو کردند. در این جلسه ابتدا تنی چند از روحانیان و معینه‌های نمونه که از میان کلیه روحانیان حج سال جاری برگزیده شده بودند، ضمن ارائه تجربیات خود، پیشنهادهایی را در زمینه مسائل فرهنگی و اجرایی حج مطرح کردند.

کاهش ظرفیت کاروان‌ها و تهیه هدیه‌ای معنوی برای حجاج بیت‌الله الحرام از جمله پیشنهادهای مطرح شده در این جلسه بود که مورد موافقت نماینده ولی فقیه قرار گرفت. آقای ری شهری از سازمان حج و زیارت خواست تا کاهش ظرفیت کاروان‌های حج را در دستور بررسی قرار دهد. سرپرست حجاج ایرانی، معاونت آموزش و پژوهش بعثه را نیز مأمور کرد که تهیه یک هدیه معنوی و نیز یک سری آموزش‌ها و رهنمودها برای نگاه داشتن نورانیت حج در بازگشت از این سفر معنوی را در دستور کار خود قرار دهد. حج ۲۷، ص: ۳۵۰ وی در این جلسه از آغاز به کار تهیه دائرةالمعارف حج در ماه‌های آینده خبر داد و گفت که این دائرةالمعارف نیازهای آموزشی و تخصصی زائران و روحانیان را تأمین می‌کند. آیه‌الله ری شهری همچنین از زحمات تمامی روحانیان و خواهران معینه قدردانی کرد و گفت: «در سال‌های اخیر با توجه به گزینش‌های معاونت روحانیان، علما و فضیله بزرگی در جمع روحانیان حج قرار گرفته‌اند.» در ابتدای این نشست حجة الاسلام والمسلمین محمد صادق عرب‌نیا معاون روحانیون بعثه، گزارشی از روند شناسایی و انتخاب روحانیان و معینه‌های برتر ارائه داد. وی گفت که انتخاب روحانیان نمونه براساس مصوبات شورای برنامه‌ریزی و با ۱۰ محور مشخص صورت گرفته است. آیه‌الله محمدی ری شهری همچنین در نشست جمعی از مبلغان مذهبی حج سال ۸۵ با استناد به روایتی از رسول مکرم اسلام صلی الله علیه و آله به تشریح ویژگی‌های مبلغ دینی از دیدگاه اسلام پرداخت و افزود: «هدف اصلی مبلغ باید نزدیک‌تر کردن دل‌ها به خدا و ساخت انسان‌هایی عاشق خداوند باشد. تبلیغ برای اسلام توفیق بزرگی است و توفیق مضاعف، خدمت در مسیر تحقق اهداف بلند حج ابراهیمی - محمدی است. نماینده ولی فقیه با اشاره به حدیثی از رسول اعظم صلی الله علیه و آله گفت: «توفیق هدایت یک نفر، ارزش بالاتری نسبت به تمامی ارزش‌های مادی دارد.» آقای ری شهری انتقال معارف ناب اهل بیت علیهم السلام را در کنار حل شبهات درباره اسلام و ویژگی دیگر مبلغ دینی دانست و افزود: «کسی می‌تواند مبلغ دین خدا باشد و امر اهل بیت علیهم السلام را احیا کند که در شناخت دین همه‌سونگر باشد و به گونه‌ای اجتهادی با معارف اهل بیت علیهم السلام آشنا باشد که بتوان گفت بیان مبلغ، همان فرمایش رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و اهل بیت معظم آن حضرت است.

قدردانی نماینده ولی فقیه از ذابحان

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی از ذابحانی که در حج تمتع امسال حج ۲۷، ص: ۳۵۱ مسئولیت طرح قربانی حجاج ایرانی را برعهده داشتند، تشکر کرد. ۹۴ ذابحی که از ۲۰ استان کشور به حج مشرف شده‌اند، در روز عید قربان ۸۵ هزار گوسفند را به نیابت از حجاج ایرانی ذبح کردند و در روز دوم، قربانی کل حجاج ایرانی را به پایان رساندند. آیه‌الله محمدی ری شهری در جمع ذابحان، فعالیت آنان را بسیار ارزنده خواند و گفت: «قربانی، یکی از نقاط ضعف حج در گذشته بود و گوشت‌ها مصرف نمی‌شد؛ اما با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در طول سال‌های گذشته، به یکی از نقاط قوت حج زائران ایرانی تبدیل شده است. لازم است طرح موفق قربانی همه‌ساله با قوت هرچه بیشتر انجام شود.» وی از سازمان حج و زیارت خواست که با برنامه‌ریزی مناسب، سال آینده گوسفند قربانی حجاج ایرانی از ایران وارد شود. ۹۴ ذابح حج سال جاری از بین دو هزار متقاضی انتخاب شده‌اند که ۵۸ درصد این عده آزاده، رزمنده، جانباز و فرزند شهید هستند. در سال جاری دو دامپزشک، کاروان ذابحان را همراهی می‌کنند و طی هفت سال اجرای طرح قربانی تاکنون جمعاً ۲۵۰ ذابح به حج مشرف شده‌اند. میانگین ذبح هر ذابح در روز عید قربان ۹۰۵ گوسفند بود. در کاروان ذابحان نیز پنج روحانی، وظیفه راهنمایی و آموزش اعتقادی را برعهده داشتند.

رییس سازمان حج و زیارت در یک گفت و گوی مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی، حج ۸۵ را در کلیه جهات موفق و نشانه عظمت و عزت ایران اسلامی دانست. مصطفی خاکسار قهرودی اظهار داشت که بسیاری از مسؤولان ایرانی و خارجی، حج امسال را حجاجی روان و قابل تحسین توصیف کرده‌اند. در حج امسال در دو بعد فرهنگی و عملیات میدانی شاهد تحول بودیم و با اقداماتی که دولت عربستان، به خصوص در بخش رمی جمرات انجام داده بود، حدود دو میلیون و ۵۰۰ هزار زائر حج ۲۷، ص: ۳۵۲ شرکت کننده در کنگره حج، توانستند حج مقبول، خوب و کم‌مشکلی را انجام دهند. قهرودی تصریح کرد: «به دلایل متعدد، زائران ایرانی در منطقه عرفات تا مزدلفه با مشکلاتی از جمله توقف‌های طولانی در مسیر مواجه بودند که با پیگیری نیروهای سازمان حج و زیارت، مشکل برطرف شد و زائران ایرانی، البته با سختی بیشتر، این مرحله از حج را نیز با موفقیت سپری کردند. سازمان حج و زیارت مشکلات زائران ایرانی را به دولت سعودی منعکس کرده و خواستار رفع مشکلات موجود در آینده شده است.» رییس سازمان حج و زیارت گفت: «زائران ایرانی در بین زائران شرکت کننده در حج، در نظم و انضباط انفرادی و گروهی سرآمد هستند و مقام‌های سعودی نیز بارها به نظم زائران ایرانی اذعان کرده‌اند.» خاکسار قهرودی گفت: «تلاش زیادی انجام شد تا با اجرای برنامه‌های متنوع، رفاه زائران ایرانی در حج امسال افزایش یابد که در این زمینه موفق بودیم، اما در زمینه انتقال گوسفندان قربانی از ایران نتوانستیم برنامه‌ای را که پیش‌بینی کرده بودیم انجام دهیم. علت عدم موفقیت در این زمینه نیز محدودیت زمانی و مسیر طولانی مکانیزم‌های اجرایی و اداری در دو کشور بود.» وی در زمینه اسکان زائران در منطقه مرکزی حرمین شریفین گفت: «تمرکز زائر در منطقه پرتراکم مرکزی حرمین شریفین، به‌ویژه در مکه مکرمه به معنی آسایش زائر نیست، زیرا تحقیقات سازمان حج و زیارت نشان می‌دهد با ویژگی‌های زائر ایرانی از جمله ذائقه زائران و این که زائران ایرانی به‌طور میانگین روزانه سه نوبت در حرمین حضور می‌یابند و با توجه به هزینه‌ای که مایل به پرداخت آن هستند، در حال حاضر بهترین موقعیت را از نظر اسکان دارند.» وی تأکید کرد که زائر ایرانی در نقطه دورتر از حرم، اما آرام و تمیزتر و برخوردار از وسیله نقلیه، آسایش و امنیت بیشتری دارد و بهتر می‌تواند به عبادات خود برسد. وی درباره هزینه حج زائران ایرانی گفت: «زائر ایرانی براساس خدماتی که استفاده حج ۲۷، ص: ۳۵۳ می‌کند، بین ۱/۵۸۰ تا دو میلیون و چهل هزار تومان پرداخت می‌کند که این مابه‌التفاوت بستگی به ایستگاه پروازی زائر از ایران، نزدیکی یا دوری به حرمین در مکه و مدینه و برخورداری از امکانات خاص در هتل است. جمهوری اسلامی ایران امروز با کمترین هزینه، بالاترین خدمات را به زائران بیت‌الله الحرام ارائه می‌کند.» وی در پاسخ این سؤال که سازمان حج و زیارت چه اقدامی برای تأمین کالای مناسب سوغاتی زائران ایرانی انجام داده است، گفت: «علاوه بر شرکت شاهد که برخی کالاهای مورد نیاز زائران را با امتیازاتی تأمین کرده است، در نظر داریم در آینده، شرکت شاهد بتواند دامنه فعالیت خود را به داخل عربستان نیز گسترش دهد و با هماهنگی مقام‌های عربستان فروشگاه‌هایی را در مکه و مدینه ایجاد کند تا زائران ایرانی بتوانند بدون دغدغه با قیمت مناسب سوغاتی کیفی مورد نیاز خود را تهیه کنند.»

گفت‌وگو با مسؤول تدارکات مکه در مورد خدمات و تغذیه حجاج

تأمین و توزیع بیش از ۷۰۰۰ تن اقلام مورد نیاز زائران در مکه معظمه، توسط هشت نفر از خادمین در واحد تدارکات انجام می‌شود. چنین حرکتی جز با توکل خادمین و دعای حجاج امکان‌پذیر نبوده و نیست. حاج محمدصادق رضایی، مسؤول تدارکات زائران در مکه، ضمن اعلام این مطلب در گفت و گو با نشریه زائر، همکاری صمیمانه مدیران و عوامل اجرایی کاروان‌ها و زائران محترم را خواستار شد.

کیفیت؛ دغدغه اصلی در تأمین منابع غذایی

مسئول واحد تدارکات ستاد مکه معظمه در تشریح فرایند تأمین منابع غذایی مورد نیاز گفت: «تعداد اقلامی که باید برای ارائه خدمات به حجاج تهیه گردد، ۷۶ مورد است که از این میان ۲۲ قلم به جهت کیفیت بهتر از ایران خریداری می‌گردد، ۱۸ قلم به خاطر سهولت تهیه توسط مدیران کاروان‌ها در عربستان تأمین می‌شود و ۳۶ قلم کالاهای اساسی تدارکات نیز از طریق انبارهای مرکزی و انبارهای فرعی، بین کاروان‌ها توزیع می‌شود.» حج ۲۷، ص: ۳۵۴ حاج محمدصادق رضایی افزود: «حجم و کیفیت منابع مورد نیاز از طریق انجام کار کارشناسی دقیق تعیین می‌گردد. سپس از طریق برگزاری مناقصه بین شرکت‌های معتبر داخلی و خارجی، پیمانکار تأمین و توزیع اقلام مورد نیاز مشخص می‌شود. در تمامی این مراحل، کیفیت حداکثری اقلام، مورد توجه ویژه کارشناسان تدارکات است.»

سرانه بار هر کاروان

مسئول واحد تدارکات مکه اعلام کرد: میانگین بار دریافتی هر کاروان حدوداً ۱۲۰۰ کارتن به وزن تقریبی ده تن است و سرانه تقریبی هر زائر در مکه مکرمه حدود ۱۱۱ کیلو!

زمان‌بندی توزیع و لزوم حساسیت ویژه مدیران

حاج محمدصادق رضایی که توفیق خدمتگزاری در نوزده سفر حج تمتع را دارد، بخش مهم فعالیت واحد تدارکات را توزیع اقلام اساسی عنوان کرد و افزود: «در سال‌های قبل، کل فرایند صدور و تحویل حواله اقلام به کاروان‌ها و همچنین توزیع اقلام در موسم تمتع صورت می‌گرفت که در نتیجه، امکان برنامه‌ریزی در این زمینه وجود نداشت و باعث بروز مشکلاتی همچون صف‌های طولانی در مراکز توزیع و عدم دسترسی به موقع برخی کاروان‌ها به اقلام مورد نظر می‌شد؛ از این رو برای رفع این مشکل، اولاً صدور و تحویل حواله‌ها به مدیران در ایران صورت می‌پذیرد و ثانیاً مدیران و عوامل اجرایی باید طبق برنامه زمان‌بندی که به آنها اعلام شده، برای دریافت اقلام مورد نیاز به مراکز توزیع مراجعه کنند. توزیع اقلام کاروان‌های مدینه قبل، صبح و کاروان‌های مدینه بعد، بعد از ظهر انجام می‌پذیرد.» او تصریح کرد: «حواله‌های مذکور در رنگ‌های متمایز و دارای تاریخ مشخص بوده و با توجه به این که قسمتی از توزیع در انبارهای فرعی توسط نیروهای سعودی صورت می‌گیرد، متن حواله‌ها به دو زبان فارسی و عربی تنظیم شده است.» حج ۲۷، ص: ۳۵۵ حاج آقا رضایی ادامه داد: «علاوه بر این، برای توزیع اقلام غذایی حساس، تمهیدات خاصی در نظر گرفته شده است که از آن جمله، مراکز توزیع لبنیات به شش مرکز افزایش یافته است.»

بحران، بی‌معنی است

حاج محمدصادق رضایی در پاسخ به سئوالی درباره حوادث غیرمترقبه حوزه تدارکات و تمهیدات لازم برای مدیریت بحران در این موارد گفت: «کوچک‌ترین اشکالی در خدمات تدارکات، ممکن است منجر به بروز صدماتی جبران‌ناپذیر در کل زنجیره خدمات حج گردد. از این رو به هیچ وجه اجازه بروز بحران در فعالیت‌ها را نمی‌دهیم و همیشه یک گام از نیازها جلوتر هستیم و به قولی «همیشه جنسمان زیر سرمان است.» رییس اداره برنامه‌ریزی و نظارت سازمان حج و زیارت ادامه داد: «پیش‌بینی‌های لازم از قبیل در نظر گرفتن مقداری ظرفیت مازاد در انبارها یا اختصاص اعتبار لازم به مدیران کاروان‌ها برای تهیه اقلام غذایی ضروری، با نهایت دقت صورت گرفته و اگر به هر دلیلی کاروان‌ها نتوانند اقلام غذایی اصلی را از مراکز توزیع تهیه کنند، بودجه مورد نظر برای تأمین آن پیش‌بینی گردیده است.»

حجاج، حلقه آخر زنجیره نظارت

حاج محمد صادق رضایی در ادامه، خطاب به حجاج امسال گفت: علی‌رغم تمامی تمهیدات، دقت‌ها و نظارت‌هایی که صورت می‌گیرد، زائران نیز حتماً کیفیت و تاریخ انقضای مواد غذایی را مورد توجه قرار دهند و در صورت وجود هرگونه اشکال، مدیران کاروان‌ها را مطلع سازند. در صورت تکرار این مسئله - که احتمال آن بسیار ضعیف است - بازرسان و ناظران بعثه مقام معظم رهبری را که روزی حداقل یک بار به کاروان‌ها سرکشی می‌کنند، مطلع سازند. همچنین ستاد منطقه‌ای در مکه معظمه آماده دریافت پیشنهادهای و نظرات زائران محترم خواهند بود.

آغاز فعالیت مجدد سیستم حمل و نقل حجاج ایرانی در مکه مکرمه

در پی توقف هشت روزه فعالیت شبکه حمل و نقل درون‌شهری در مکه مکرمه که به‌خاطر اعزام زائران خانه خدا به مشاعر مقدسه انجام گرفت، از روز چهارشنبه مجدداً فعالیت اتوبوسرانی جمهوری اسلامی ایران از هجده منطقه شهری مکه آغاز شد. ناوگان درون‌شهری کشورمان در مکه با ظرفیت کامل و به‌صورت شبانه‌روزی، حجاج ایرانی را از محل مسکونی‌شان واقع در تمامی مناطق شهری، مستقیماً به حرم مطهر انتقال می‌دهد. برای سهولت تشخیص اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های ویژه حمل حجاج ایرانی، تمام آنها مزین به پرچم بزرگ جمهوری اسلامی و نصب شماره خطر هستند. گردش تعداد زیاد وسایل نقلیه ایرانی با علائم جمهوری اسلامی ایران در سطح شهر مکه، فضای شهر را به حالت شهرهای ایران در آورده است. در حال حاضر تمامی حجاج ایرانی که اعمال خود را انجام داده‌اند، در مکه مکرمه به‌سر می‌برند و از امروز به تدریج، حجاجی که مدینه‌بعد بوده‌اند عازم این شهر خواهند شد.

طرح کنترل بهداشتی آب زمزم

معهد خادم‌الحرمین درباره چاه زمزم و ویژگی‌های فیزیکی، شیمیایی و باکتریولوژی چاه زمزم مطالعاتی را انجام داده است، براساس این پژوهش، آب زمزم مورد کنترل کیفی قرار می‌گیرد. معهد خادم‌الحرمین اعلام کرده است: «بیم آن می‌رود که آب زمزم در اثر فعالیت‌های فزاینده انسانی و زیست‌محیطی در آینده آلوده شود. به همین دلیل قرار است یک سیستم هشدار زود هنگام جهت کشف هرگونه تغییرات ناگهانی در مجراهای تأمین‌کننده آب زمزم و منابع آن و تحلیل کیفیت آب‌ها راه‌اندازی شود. در حال حاضر، آب زمزم پیش از توزیع با اشعه ماورای بنفش ضدعفونی می‌شود.»

پژوهشی در مورد تعیین درصد بیماری‌ها در حجاج مسن

مرکز پژوهش‌های حج دانشگاه ام‌القری از کشورهای اسلامی خواست حجاج کشورهای خود را از نظر سنی محدود کنند. به گزارش دفتر ریاست سازمان حج و زیارت کشورمان، این مرکز در پی مطالعات خود، این درخواست را به‌سبب بیماری‌های مختلف حجاج کشورهای جهان ارائه کرده و خواستار پایین آمدن میانگین سنی حجاج شده است. براساس مطالعات این مرکز علمی، حجاج مسن - که نیمی از حجاج را تشکیل می‌دهند - به بیماری‌های زیر مبتلا هستند: - ۴۴/۹٪ دردهای عضلانی و مفاصل؛ - ۳/۳٪ فشار خون؛ - ۱۸/۸٪ ناراحتی‌های ریوی؛ - ۱۳/۶٪ ناراحتی‌های قلبی؛ - ۱۱/۸٪ بیماری‌های جهاز هاضمه؛ - ۷/۹٪ معلولیت‌های حرکتی.

پنج‌شنبه ۱۴/۱۰/۸۵

اشاره

پانزدهم ذیحجه ۱۴۲۷

فعالیت‌های رابطان معاونت امور روحانیون بعثه

یکی از امور اساسی در حج، انجام درست مناسک حج توسط زائران است که این امر زیر نظر روحانیانی که همراه کاروان‌ها اعزام می‌شوند، انجام می‌گیرد. همه ساله تعدادی از روحانیون زبده و مجرب به‌عنوان رابط میان بعثه رهبر معظم انقلاب با روحانیون کاروان‌ها انتخاب می‌شوند تا بر حسن انجام کارهای روحانیان در کاروان‌ها، هم در ایران و هم در حرمین شریفین و همراهی آنان با زائران و برگزاری جلسات توجیهی و آموزشی نظارت کنند، گروه رابطان وابسته به معاونت امور روحانیون است. برای انتخاب روحانیون رابط، آیین‌نامه مدوّن و مصوبی وجود دارد که شرایط خاصی را برای رابط در نظر گرفته است که از جمله آن داشتن دست کم سابقه هفت سفر حج یا عمره به‌عنوان روحانی است. رابطان که از میان روحانیان باتجربه در امر حج انتخاب می‌شوند، در دو نوبت ضمن سرکشی به کاروان‌ها و گفت و گو با زائران، مدیر و روحانی، به بررسی عملکرد روحانی کاروان پرداخته، نظریات آنان را به معاونت امور روحانیون منتقل می‌کنند. این حج ۲۷، ص: ۳۵۹ سابقه در پرونده روحانی نگهداری می‌شود تا نقاط قوت و ضعف هر روحانی روشن شده، نسبت به اعزام وی در نوبت‌های آینده و نیز رفع نقاط ضعف مدیریتی وی، اقدام شود. در ضمن، تجربیات برخی از روحانیون در طول سفر، از طریق رابطین به بعثه منعکس و سپس به روحانیون حج منتقل می‌شود تا آنان هم از این تجربه استفاده کنند. به‌طور معمول هر روحانی رابط، برای بررسی وضعیت پنجاه روحانی در مدینه و به همین تعداد در مکه، ایفای مسئولیت می‌کند. گروه رابطان هر روز صبح، ساعت ۷/۳۰ در معاونت امور روحانیون تشکیل جلسه می‌دهد و علاوه بر صحبت درباره مشکلات فرهنگی، مشکلات اجرایی را هم که در طول سرکشی به کاروان‌ها یا شرکت در جلسات روزانه ستادهای منطقه‌ای به دست می‌آورند، مورد بحث قرار می‌دهند. جمع‌بندی این مطالب به‌نظر مسؤولان می‌رسد تا آنان درباره رفع این مشکلات تصمیم‌گیری کنند.

نابسامانی حمل و نقل در دو روز گذشته

بسیاری از زائران کشورمان از وضعیت نابسامان حمل و نقل در مکه مکرمه در روزهای چهارشنبه و پنج‌شنبه انتقاد داشتند و از بی‌نظمی در ورود و خروج سرویس‌ها در خطوط مختلف و سوار نکردن مسافران در ایستگاه‌های بین راه و در برخی موارد، معطلی‌های طولانی به‌ویژه در حاشیه فروشگاه‌ها به شدت گلایه داشتند و خواستار رسیدگی مسؤولان امر به این بی‌نظمی شدند.

توصیه‌های معاونت آموزش و پژوهش بعثه درباره طواف و حضور در**مسجدالحرام**

معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری اعلام کرد که در روزهای اخیر، به‌دلیل تراکم جمعیت حجاج و ازدحام در محدوده مطاف زائران بیت‌الله الحرام به نکات حج ۲۷، ص: ۳۶۰ ذیل اکیداً توجه فرمایند: ۱. از انجام طواف مستحبی خودداری

کرده، محدوده مطاف را برای کسانی که طواف واجب دارند، خلوت کنند. ۲. درمقابل خط حجرالأسود توقف نکنند، آرام تکبیر بگویند و بگذرند تا مشکلی برای طواف کنندگان به وجود نیاید. ۳. هنگام طواف، اذکار و دعاها را آهسته بخوانند تا طواف کنندگان تمرکز بیشتری داشته باشند و دچار تردید و شک نشوند. ۴. بانوان محترم، پس از انجام طواف واجب، به دلیل اختلاط موجود، از نزدیک شدن به حجرالأسود و انجام طواف مستحبی اکیداً پرهیز کنند. ۵. حلقه درست کردن پشت مقام ابراهیم برای خواندن نماز طواف، موجب وهن مذهب است؛ گذشته از این که مانع درست انجام شدن طواف دیگران و در نتیجه باعث آزار مسلمانان می‌شود. از این رو پشت مقام ابراهیم هر جا که حلقه طواف پایان می‌پذیرد، نماز طواف را بخوانند که با فتاوی مراجع معظم تقلید نیز مطابقت دارد. ۶. از خوردن غذا و خوابیدن در مسجدالحرام اجتناب فرمایند. ۷. ادعیه و زیارات را آرام بخوانند تا مانع بهره‌برداری دیگران از فضای معنوی مسجدالحرام نشود. ۸. هنگام حضور در مسجدالحرام، یکدیگر را با صدای بلند صدا نکنند.

بازار فروش طلا و تسیح در مکه

تجارت تسیح و طلا، بالاترین تجارت در شهر مکه است. تقریباً روزانه پنج میلیون ریال سعودی (یک میلیون و سیصد و اندی هزار دلار) طلا توسط حجاج خریداری می‌شود. بیشترین خریداران طلا از حجاج اندونزی، مالزی و از دول عربی الجزایری و تونس و سپس دیگر دول حاشیه خلیج فارس هستند. این اقبال نسبت به طلای این محیط، همچنین به دلیل بالا رفتن طراز عالی ساخت طلا در عربستان سعودی است. حج ۲۷، ص: ۳۶۱ تسیح نیز به دلیل جنبه هدیه‌ای آن، توسط میلیون‌ها حاجی خریداری و به خویشان و دوستان هدیه داده می‌شود. رییس اتحادیه تسیح‌فروشان مکه، بر این باور است که میلیون‌ها عدد تسیح در ایام حج در بیش از ۶۵ تا ۷۵ مرکز تجاری مخصوص به تسیح فروخته می‌شود. قیمت این تسیح‌ها از ۱ ریال تا ۲۰ ریال و گاه بیشتر هم می‌رسد. نوع اخیر، کار ترکیه است و از پوست لا-ک پشت تهیه می‌شود. تسیح مرجان، نوع دیگری است که هر گرم آن، پنجاه تا دویست ریال است. همین‌طور تسیح‌هایی از یاقوت و زمرد ساخته می‌شود که هر گرم آن، از ۱۵۰۰ تا ۵۰۰۰ ریال قیمت دارد. تسیح از جنس عاج نیز موجود است که قیمت آن ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ ریال است. یک تسیح نادر نیز در بازار هست که از نقره و دست‌ساز است و قیمت آن ۳۰۰۰ ریال است. تقریباً همه زائران، تسیح می‌خرند، اما حجاج کشورهای حاشیه خلیج فارس بیشتر تسیح‌های گران‌قیمت تهیه می‌کنند. در حالی که حجاج ترک و یمنی به سمت تسیح‌های متوسط می‌روند و حجاج هند و پاکستان و آفریقا و ایران به دنبال تسیح‌های ارزان‌قیمت هستند.

جمعه ۱۵ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

شانزدهم ذیحجه ۱۴۲۷

دیدار اعضای شورای راهبردی حج با نماینده ولی فقیه

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی در دیدار اعضای شورای راهبردی حج از این شورا به‌عنوان اتاق فکر بعثه رهبر معظم انقلاب یاد کرد و خواستار تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های پنج‌ساله حج براساس برنامه چشم‌انداز شد. آیه‌الله محمدی‌ری شهری در

این دیدار، هدف اصلی شورای راهبردی حج را تلاش برای رسیدن به حج مطلوب خواند و گفت: «این شورا باید براساس ظرفیت‌ها و مقدورات بعثه و محدودیت‌های کشور میزبان در ایام حج، بررسی‌های لازم را انجام دهد.» در این دیدار ابتدا مسؤول دبیرخانه شورای راهبردی گزارشی از نتایج ارزیابی و بررسی وضعیت عملکرد حج سال جاری و تصمیمات اتخاذ شده در یازده جلسه این شورا ارائه داد. شورای راهبردی حج با حکم نماینده ولی فقیه، مسئولیت هدایت پژوهش‌ها و مطالعات راهبردی در عرصه حج و ارزیابی طرح‌ها و برنامه‌ها و استراتژی‌های توسعه حج و زیارت را به‌عهده دارد. ارزیابی کلان‌چگونگی تحقق اهداف حج نیز برعهده این شورا است. محمد شریعتمداری ریاست شورای راهبردی حج را به‌عهده دارد.

توضیحاتی درباره گروه‌بندی کاروان‌های ایرانی از نظر قیمت

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی حج، باتوجه به این‌که اجاره بهای هریک از ساختمان‌های اجاره شده در مکه و مدینه برای موسم حج با ساختمان دیگر تفاوت دارد، بنابراین، از یک طرف نمی‌توان همه کاروان‌ها و ساختمان‌ها را با نرخ واحد و مبلغ یکسان محاسبه کرد و از سوی دیگر اگر بخواهیم دقیقاً وجه اجاره را برای یکایک کاروانها به‌طور جداگانه محاسبه و از زائران دریافت کنیم، فقط در مکه با صدها نرخ بابت اسکان حجاج ایرانی مواجه خواهیم بود؛ راه حل میانه این است که براساس عوامل متعدد دخیل در امر مسکن، مانند کیفیت منزل، فاصله آن تا حرم، امکانات جانبی و نرخ اجاره و نظایر آن، نسبت به دسته‌بندی منازل اجاره شده و قیمت‌گذاری و در واقع تعیین گروه قیمتی در مورد مسکن اقدام نماییم. بر این مبنا در مکه مکرمه با در نظر گرفتن وضعیت ساختمان‌های متعدد، روی هم رفته سه گروه قیمتی تنظیم شده است. طبیعی است با تشکیل گروه‌های قیمتی مسکن، گامی به‌سوی ایجاد عدالت نسبی برداشته شده، هرچند مبلغ اجاره ساختمان از زائر دریافت نشده باشد. نکته بعدی این است که گروه‌بندی منازل مدینه، در واقع نسبت به مقدورات و امکانات و شرایط اسکان در مدینه منوره، معنا و مفهوم پیدا می‌کند؛ همان‌طور که گروه‌های قیمتی مکه نیز با توجه به موقعیت شهر مکه قابل تنظیم است. در مدینه با ساخت و سازهای موجود و گسترش شهر، تأمین مسکن مناسب تا حدی امکان‌پذیر است، اما در مکه عوامل مختلف، نظیر کوهستانی بودن شهر، حضور جمعیت میلیونی زائران به‌طور همزمان برای انجام مناسک حج و همچنین نوع گسترش طولی شهر نسبت به مرکزیت حرم که ساختمان‌های جدید را از بیت‌الله الحرام دور کرده، در کنار شرایط نامناسب فیزیکی و بهداشتی بسیاری از ساختمان‌های اطراف حرم و سرانه فضای اختصاص یافته به هر حاجی در مکه نسبت به مدینه، مجموعاً باعث می‌شود که توقع ما از منازل مکه در سطح مدینه نباشد؛ از این رو باید انتظار خود را با وضع موجود حج ۲۷، ص: ۳۶۴ و امکانات و مقدورات تطبیق دهیم. گفتنی است که مقایسه وضعیت اسکان در عمره با حج تمتع نیز اشتباه است؛ نظام عمره شرایط و بازار خاص خود را دارد و نمی‌توان آن را با موضوع حج مخلوط کرد.

نادیده گرفتن این توصیه‌ها عاملی برای تأخیر پروازها

در روزهای اولیه بازگشت حجاج به کشور، هواپیمائی با تأخیرهایی مواجه شد که علت تأخیر بعضی از پروازهای جده، بی‌توجهی برخی از زائران به توصیه‌هایی بود که قبل از عزیمت باید به آنها توجه داشته باشند؛ از جمله این توصیه‌ها مناسب نبودن ساک‌ها و بسته‌هایی است که به بار تحویل می‌شود و یا استاندارد نبودن کیف‌ها و ساک‌ها و همچنین همراه داشتن لوازمی مثل تیغ، چاقو، ناخن‌گیر در ساک دستی که به داخل هواپیما منتقل می‌شود. گفتنی است که در طول چند روز گذشته توجه نکردن به این توصیه‌ها و تذکرات باعث تأخیرهایی در پرواز هواپیماها شده است. زائران باید این وسایل را حتماً در ساک بزرگی که به قسمت بار تحویل می‌دهند بگذارند؛ نه در ساک دستی که به داخل هواپیما می‌آورند.

آغاز مجدد طرح توسعه پل جمرات

پس از گذشت ۷۲ ساعت از پایان وقوف حجاج در منی و بازگشت آنان به مکه مکرمه، دومین مرحله ساخت پل جمرات آغاز شد. به نوشته روزنامه «عکاظ» برای تکمیل طرح توسعه پل جمرات، ۱۰ هزار نفر از نیروهای عادی، فنی و مهندسی مشغول به کار شده‌اند. ساخت و تکمیل پل جمرات از ابتدا طی سه مرحله پیش‌بینی و سرمایه‌گذاری شد. اولین مرحله آن از سیزدهم ذیحجه پارسال، شروع شد و تا چند روز پیش از موسم حج امسال، دو طبقه از پل مورد بهره‌برداری قرار گرفت. قرار است مرحله دوم این طرح که شامل طبقه سوم پل جمرات است، تا نیمه ذیقعه سال آینده به پایان برسد و آخرین حج ۲۷، ص: ۳۶۵ مرحله که شامل طبقه چهارم و برخی تأسیسات جانبی است، تا دو سال دیگر یعنی قبل از موسم حج ۱۳۸۷ کامل گردد. براساس این گزارش، مرحله سوم ساخت پل رمی جمرات، ورود حجاج را از سمت شمال و خروج آنان به غرب منی را سرعت می‌بخشد. همچنین ورود حجاج از سمت جنوب مکه به این پل مرتبط می‌شود. امسال به سبب اجرای اولین مرحله طرح توسعه و نیز تدبیرهای امنیتی نیروهای انتظامی و نظامی عربستان، رمی جمرات نسبت به همه سال‌های گذشته به آسان‌ترین وجه و بی‌مشکل‌ترین صورت برگزار گردید.

شنبه ۱۶/۱۰/۸۵

اشاره

هفدهم ذیحجه ۱۴۲۷

نزول باران رحمت در مکه مکرمه

معمولاً هر سال پس از اعمال حج، باران رحمت بیکران الهی بر حاجیان می‌بارد. امسال نیز در شامگاه جمعه ساعت ۶ تا ۷ بعد از ظهر، باران، شهر خدا را شست. گاهگاه باران به تندی می‌بارید و گاهی نیز نم‌نم آن صورت حاجیان را صفا می‌داد؛ به طوری که از ناودان طلای کعبه معظمه که بر بالای حجر اسماعیل قرار دارد، آب بام کعبه به پایین سرازیر می‌شد. زائران تلاش بسیاری می‌کردند تا بتوانند از آن آب بهره‌مند شوند، اما به علت تراکم جمعیت، هر ساله از دهه اول ذیحجه به مدت دو هفته حجر اسماعیل را می‌بندند و به همین علت امکان بهره‌مندی از آن آب برای زائران میسر نیست.... زائران با وجود خیس بودن زمین و نم‌نم باران، شاید زودتر از همیشه در صف نماز جماعت عشا ایستادند و به شکرانه این نعمت الهی سر بر زمین نهاده، سجده شکر کردند. قابل توجه است که هر چند خیابان‌های این شهر برای ساعاتی با آب گرفتگی و ترافیک مواجه شد، اما پس از آن مأموران نظافت، شهر و مخصوصاً منطقه حرم را به حالت عادی درآوردند. حج ۲۷، ص: ۳۶۷ کارشناسان، بارندگی پس از اعمال حج را برای رفع آلودگی‌های ناشی از حضور بیش از دومیلیون زائر در این شهر مؤثر می‌دانند و می‌توان این پدیده طبیعی را از معجزات الهی در ایام حج برشمرد. باری، صاحب خانه این چنین از مهمانان خویش پذیرایی می‌کند.

دیدار اعضای واحد اهل سنت بعثه بانمایند ولی فقیه

نمایند ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی وجود برخی عقاید افراطی در جوامع اسلامی را در جهت اهداف دشمنان اسلام دانست و خواستار هوشیاری در مقابل توطئه‌های دشمنان شد. آیه‌الله محمدی ری‌شهری، در جمع اعضای واحد امور اهل سنت بعثه رهبر معظم انقلاب، با اشاره به پیام ولی امر مسلمین به جهان اسلام، از تمامی مسلمانان به ویژه علما و نخبگان خواست تا در مقابل این

دشمنی‌ها از خود هوشیاری کامل نشان دهند. وی با اشاره به نکات مهم پیام حضرت آیه‌الله خامنه‌ای در حج سال جاری درباره ضرورت وحدت مسلمانان، خاطرنشان کرد: یکی از مهم‌ترین حربه‌های دشمنان اسلام، اختلاف‌افکنی میان برادران اهل تسنن و تشیع و متعاقب آن زمینگیر کردن حرکت جهانی انقلاب اسلامی و خط امام خمینی است. با این وجود، روند رو به رشد بیداری در جهان اسلام نشان می‌دهد که اهداف انقلاب اسلامی و امام امت در مسیر بیداری جهانی در حال محقق شدن است. نماینده محترم ولی فقیه افزود: به برکت انقلاب اسلامی، در شرایط کنونی، اسلام گسترش جهانی و بین‌المللی پیدا کرده و وعده‌های الهی در حال محقق شدن است. از همین روست که دشمنان، نگران به خطر افتادن منافع خود شده‌اند. حج ۲۷، ص: ۳۶۸ در این دیدار که تعدادی از ائمه جماعات، نمایندگان و نخبگان اهل سنت از مناطق مختلف ایران و همچنین تعدادی از میهمانان اهل تسنن بعثه رهبر معظم انقلاب حضور داشتند، حجة الاسلام و المسلمین محمد حسن زمانی طی سخنانی، قدردانی خود را از عنایات مقام معظم رهبری نسبت به برادران اهل تسنن ابراز کرد. همچنین برخی از علمای اهل تسنن و میهمانان نیز در این دیدار به بیان نقطه‌نظرات خود درباره موضوع جلسه پرداختند.

حضور رییس سازمان حج و زیارت و رییس ستاد مکه در ایستگاه‌ها با لباس عوامل حمل و نقل

مکه مکرمه- در پی گزارش‌های متعدد رسیده به ستاد اجرایی حج درباره بروز بعضی اختلالات در جابه‌جایی زائران، مسئولان ارشد ستاد با به‌کارگیری کلیه نیروها و با حضور در ایستگاه‌های مختلف درون‌شهری، از نزدیک بر نحوه خدمات‌رسانی نظارت و دستور مقتضی را صادر کردند. آقای خاکسار قهرودی، رییس سازمان حج و زیارت با پوشیدن لباس عوامل حمل و نقل به همراه رییس ستاد مکه و مدیر حمل و نقل درون‌شهری برای بررسی و حل مشکلات پیش آمده، چندین نوبت در ساعات مختلف شبانه‌روز گذشته در ایستگاه‌های مختلف حاضر شدند و از نزدیک بر نحوه خدمات‌رسانی و اجرای تدابیر اتخاذ شده نظارت کردند. خبرنگار زائر از روان شدن خدمات حمل و نقل خبر داد. بنابر این گزارش، علت اصلی تأخیرهایی که در روزهای اخیر در بعضی از ایستگاه‌ها مشاهده شده، تحویل دیر هنگام اتوبوس‌های خط پس از ایام تشریق از سوی عربستان بوده است. رضایی مدیر حمل و نقل درون‌شهری در ستاد حج ایران گفت و گو با زائر گفت: شلوغی و ترافیک سنگین وسایل نقلیه در شب دهم (عید قربان) موجب استهلاک اتوبوس‌ها و نقص فنی آنها شد و همین امر موجب شد که بیش از حج ۲۷، ص: ۳۶۹ نیمی از آنها پس از ایام تشریق به دلیل تعمیرات فنی و نصب سقف‌های آنها، در اختیار ناوگان حمل و نقل درون‌شهری قرار نگیرد، از این رو ناچار شدیم با کمتر از ۵۰٪ ظرفیت در خدمت زائران بیت‌الله الحرام باشیم و در نتیجه، در روزهای اول پس از ایام تشریق با کمبود اتوبوس و تراکم مسافر مواجه شدیم. به‌علاوه وجود ترافیک سنگین در شهر مکه و کندی حرکت وسایل نقلیه در روزهای پس از ایام تشریق از جمله دلایل دیگر است. رضایی درباره تدابیر اندیشیده شده در این باره گفت: ما با تدبیر رییس سازمان و پی‌گیری‌های همکارانمان در واحد حمل و نقل درون‌شهری یک ایستگاه کمکی در کنار باب علی مستقر کردیم که در مواقع پرتراکم با استقرار ۱۰ تا ۲۰ دستگاه اتوبوس از شرکتی غیر از نقل جماعی، کار انتقال مسافران را انجام بدهد. شب جمعه ما از این ایستگاه کمکی استفاده کردیم و خوشبختانه با موفقیت، زائران را به منازلشان منتقل کردیم. علاوه بر این، عوامل کنترل‌کننده را هم در مسیرها و ایستگاه‌ها افزایش دادیم تا رانندگان وظایف خود را دقیق‌تر انجام دهند. مسؤول واحد حمل و نقل شهری درباره طرح‌هایی که زائران برای تسهیل در امر حمل و نقل می‌دهند گفت: از حجاج عزیز تشکر می‌کنیم که همکاری خوبی با ما داشته‌اند و قدرشناس زحمات همکاران ما در واحد حمل و نقل شهری هستند. در این ایام معمولاً زائران از روی دلسوزی و روان‌تر شدن حمل و نقل، طرح‌های متعددی را ارائه می‌دهند که ما عموماً طرح‌ها را بررسی و در صورت کارآمد بودن از آن استفاده می‌کنیم. اما در حال ما در یک کشور دیگر با مقررات مخصوص به خودش می‌خواهیم کار کنیم که محدودیت‌های زیادی برای ما ایجاد می‌کند و همین

محدودیت‌ها باعث کندی رفت و آمد و مشکلات دیگر می‌شود.

آخرین آمار کل زائران فوت شده در موسم حج

کمیته مرکزی حج عربستان با انتشار گزارشی، شمار زائران فوت شده حج تمتع امسال را ۷۱۳ نفر اعلام کرد. این کمیته در گزارش خود آورده است که این افراد از ملیت‌های مختلف بوده‌اند و به دلیل ضعف جسمانی، پیری، گرفتگی عروق و برخی بیماری‌ها فوت کرده‌اند. این کمیته همچنین با اشاره به تمهیدات بهداشتی و درمانی مقامات عربستان در مناسک حج تصریح کرد: «جمعیت هلال احمر، مراکز بهداشتی- درمانی و بیمارستانی مستقر در مکه، مدینه و جده در موسم حج امسال پذیرای ۱۲۵ هزار و ۹۷۵ نفر از حجاج بیت‌الله الحرام بوده‌اند.» این گزارش همچنین با اشاره به افزایش شمار زائران خارجی در حج امسال اعلام کرد: «براساس آمارهای موجود، یک میلیون و ۶۵۴ هزار نفر زائر خارجی از ملیت‌های مختلف برای انجام مناسک حج وارد این کشور شده‌اند که این رقم در مقایسه با سال گذشته حدود ۶٪ افزایش نشان می‌دهد. این کمیته همچنین شمار زائرانی را که از طریق خطوط هوایی وارد این کشور شده‌اند، یک میلیون و ۵۰۰ هزار نفر اعلام کرد. عربستان سعودی در حج تمتع امسال پذیرای ۲ میلیون و ۳۷۸ هزار و ۶۳۶ زائر بیت‌الله الحرام از داخل و خارج کشور بود.

اندونزی، دارای بالاترین تعداد زائر و بیشترین تعداد فوت‌شدگان در حج امسال

وزارت خارجه اندونزی با صدور بیانیه‌ای از جان باختن ۲۴۵ نفر از حجاج این کشور در مراسم حج سال جاری در مکه و مدینه خبر داد. به نوشته مطبوعات اندونزی، علت مرگ این حجاج ابتلا به ذات‌الریه، سیروز کبدی و ایست قلبی عنوان شده است. اندونزی پرجمعیت‌ترین کشور مسلمان جهان است که ۲۵۰ هزار زائر را در سال حج ۲۷، ص: ۳۷۱ جاری به عربستان اعزام کرد. هر ساله اندونزی متحمل بیشترین تلفات انسانی در مراسم حج است.

مجلس سوگواری برای زائران ایرانی فوت شده در موسم حج

مراسم یادبود زائران بیت‌الله الحرام- که در حج سال جاری جان به جان آفرین تسلیم کردند- روز شنبه با حضور آیه‌الله محمدی ری‌شهری، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت و سرپرست حجاج ایرانی در بعثه رهبر معظم انقلاب برگزار شد. در حج سال جاری تا این تاریخ ۱۹ تن از زائران ایرانی به رحمت خدا رفته‌اند. در این مراسم که از سوی بعثه رهبر معظم انقلاب برپا شد، حجاج ایرانی و هم‌کاروانی‌های درگذشتگان، یاد و خاطره مرحومان حج را گرامی داشتند. در این مراسم حجه‌الاسلام والمسلمین راشد یزدی طی سخنانی از زائرانی که در حج سال جاری شرکت داشتند و از دنیا رفتند، تجلیل کرد و از درگاه الهی آمرزش آنان را در کنار حرم امن الهی خواستار شد.

انتشار ویژه‌نامه عید غدیر

پرده آخر، شعری با تصویری نمایش گونه که صحنه غدیر را با ظهور منجی پیوند می‌دهد، آغازگر اولین صفحه ویژه‌نامه است. «آداب و اعمال روز غدیر»، طی هفت بند، دو صفحه این نشریه را به خود اختصاص داده و مقاله‌ای با عنوان «کتاب و عترت، دو یادگار پیامبر»، «گذری بر حادثه غدیر خم در یازدهمین سال هجرت»، سه صفحه آن را. پنج دو بیتی، با عنوان «غدیریه» و قطعه‌ای ادبی با عنوان «غدیر عید می‌شود؟» و خاطرات و نکته‌های شنیدنی سه بانوی تازه‌مسلمان شده درباره تشیع و جاذبه‌های آن، دیگر

محتویات این ویژه‌نامه ۸ صفحه‌ای را تشکیل می‌دهند.

برگزاری نمایشگاه فرهنگی ستاد منطقه ۲ در مکه

نمایشگاه فرهنگی ستاد منطقه ۲ در مکه فعالیت خود را آغاز کرد تا در آن خلاقیت و ابتکار عمل فرهنگی کاروان‌های این ستاد را به نمایش بگذارند. هاشمی نماینده مردم میانه در مجلس شورای اسلامی و مسؤول برگزاری نمایشگاه، به خبرنگار زائر در مکه مکرمه گفت: «کاروان‌ها اقدامات فرهنگی خود و ابتکارات و هدایای فرهنگی را در معرض دید زائران قرار داده‌اند.» وی افزود: «با توجه به این که چند کاروان اهل تسنن در منطقه ۲ حضور دارند، نقش فرزندان این زائران با موضوع عید غدیر، عاشورا و دیگر نمادهای مذهبی به نمایش گذاشته شده است.» هاشمی گفت: «بسیاری از کاروان‌ها برنامه‌های فرهنگی خود را در شکل و قالب زیبایی ارائه داده‌اند که برپایی نمایشگاه می‌تواند بستر مناسب و الگوی خوبی برای دیگر کاروان‌ها باشد.» براساس این گزارش، ارائه تراکت‌هایی پیرامون فلسفه حج، آلبوم شهدای وابسته به زائران کاروان‌ها، کتاب‌هایی درباره حج، ماکت فعالیت‌های فرهنگی و ... از دیگر موضوعات عرضه‌شده در این نمایشگاه است.

نمایشگاهی از نامه‌های فرزندان زیر ۱۲ سال زائران در کاروانی کرمانی

نمایشگاهی از نامه‌های فرزندان زیر ۱۲ سال زائران کاروان شماره ۲۶۱۹۲ کرمان در ساختمان محل اقامتشان، واقع در عزیزیه برپا شده است. در این نامه‌ها کودکان با راز و نیاز با خداوند، ظهور امام زمان علیه السلام و سلامتی پدر و مادر و زیارت خانه خدا را خواسته‌اند. در برخی از این خواسته‌های معصومانه، موفقیت در درس‌ها و برطرف شدن مشکلات دیگران از جمله دوستان و همسایگان مورد توجه قرار گرفته است. کودکی از خدا خواسته تا پدرش که از حج برگشت، نمازش را سر وقت بخواند و دیگری بارش باران و برف در شهر کرمان را آرزو کرده است. حج ۲۷، ص: ۳۷۳ قرار است نامه‌هایی که توسط فرزندان بالای ۱۲ سال این زائران خطاب به حضرت زهرا علیها السلام نوشته شده، در مدینه منوره به نمایش گذاشته شود. مدیریت کاروان ۲۶۱۹۲ کرمان به‌عهده حاج جلال نیکویی است که این مورد یکی از فعالیت‌های ایشان در زمینه فرهنگی است.

گزارش اهم فعالیت‌های معاونت امور روحانیون در مقطع مدینه‌قبل و مکه مکرمه

معاونت امور روحانیون بعثه با ارسال گزارشی به نماینده ولی فقیه در حج، فعالیت‌های خود را طی ۳۰ روز گذشته ایام حج تشریح کرد. بخش‌هایی از این گزارش مفصل به شرح زیر است: - ارزیابی عملکرد ۱۲۲۷ نفر روحانی، معین و معینه حج سال ۱۳۸۵ یک بار در مکه و یک بار در مدینه منوره؛ که ارزیابی عملکرد گروه مدینه‌قبل انجام و در رایانه نیز ثبت شده است. - برگزاری ۱۱۷ جلسه سخنرانی عمومی در داخل هتل‌ها که ۶۰ جلسه آن مربوط به خواهران بوده است. حضور زائران بیت‌الله الحرام در این جلسات چشمگیر بوده و مورد استقبال آنان قرار گرفته است؛ برنامه‌ریزی دقیق‌تر و تمهیدات لازم برای این جلسات در سال‌های آتی شکوه و تأثیرگذاری آن را بیشتر خواهد کرد. - برگزاری ۶ جلسه احکام و مناسک در مدینه منوره و مکه مکرمه؛ که در این جلسات بالغ بر ۴۰۰ نفر از روحانیون، معین و معینه‌های کاروان‌ها شرکت کرده، سئوالات فقهی و شرعی خود را مطرح کرده‌اند و اعضای محترم شورای استفتای بعثه رهبری به آنها پاسخ داده‌اند. - انجام ۱۲ مورد برنامه بازدید از اماکن تاریخی اسلامی مدینه منوره و مکه مکرمه؛ در این برنامه‌ها بیش از ۴۲۰ نفر از روحانیون و معین‌های محترم کاروان‌ها شرکت نموده، نسبت به نحوه بیان تاریخ اماکن یادشده برای حجاج و زائران هماهنگ شده‌اند. - انجام طرح ره‌آورد سفر حج برای تمامی ۱۲۲۷ نفر روحانیون و معین‌های حج حج

۲۷، ص: ۳۷۴ سال جاری و ارائه آیین‌نامه نگارش به آنان و انجام مشاوره‌های لازم در مورد ثبت خاطرات، تجربیات و شبهات پاسخ داده شده توسط روحانیون؛ این طرح سومین سال است که در معاونت امور روحانیون به اجرا گذاشته شده است. مطالب ارزشمندی از روحانیون محترم جمع‌آوری شده و خواهد شد. تاکنون پایگاه اطلاع‌رسانی معاونت امور روحانیون تجربیات و خاطرات بیش از ۲۴۰۰ نفر از روحانیون سال‌های قبلی را در دسترس کاربران خود قرار داده است. - اعطایی رهبر معظم انقلاب «مدظله العالی» به ۶۱۹۲ نفر خانواده معظم شهدا و ایثارگران و جانبازان توسط رابطان محترم پرداخت شد. - در فاصله بین عمره تمتع و ایام تشریق برای ۴۰۰ نفر از روحانیون محترم کاروان‌ها شیف‌بندی حضور در مسجدالحرام، صفا و مروه انجام شده تا در ساعات مقرر در آنجا حضور یافته، پاسخ‌گوی سئوالات احتمالی حجاج باشند. سئوالات مطرح شده توسط زائران که در فرم گزارش روحانیون آمده و در رایانه ثبت شده است. به تفکیک موضوع در دست بررسی است. حج ۲۷، ص: ۳۷۵

یکشنبه ۱۷ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

هیجدهم ذیقعد ۱۴۲۷

جشن عید غدیر در بعنه رهبری

امروز به مناسبت عید غدیر، یک ساعت زودتر مراسم را شروع کرده‌اند. ساعت ۹، قاری قرآن ده دقیقه قرآن می‌خواند و پس از آن مدّاحی حدود یک ربع مدح اهل بیت علیهم السلام و اشعاری هم درباره غدیر می‌خواند و ساعت ۹ / ۲۷ حجه الاسلام والمسلمین راشد یزدی سخنرانی‌اش را شروع می‌کند: ی یُوفُونَ بِالَّذَرِّ وَ یَخَافُونَ یَوْمًا کَانَ شَرُّهُ مُشِیتَ طَیْرًا وَ یُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَی حُبِّهِ مَشِکِنًا وَ یَتِیمًا وَ اَسَیْرًا. امیرالمؤمنین علی علیه السلام انسان کامل است. علمای اخلاق برای آدمیزاد چند درجه قائلند: یکی درجه پایین‌تر از حیوان؛ گاهی درجه حیوانیت؛ گاهی انسان و گاهی انسان کامل. انسانیت را به ابزار و اسباب نمی‌توانیم بسنجیم؛ سنجش انسانیت به ملاحظه رفتار با دیگران است. اگر کسی باشد که از رنج دیگران آسوده‌خاطر شود، اگر شما را در رنج ببیند دلش شاد می‌شود، این از حیوان پایین‌تر است. گاهی اندوه و شادی شما را یکسان می‌بیند، گاهی حج ۲۷، ص: ۳۷۶ حساس است، دیگران داشته باشند او هم داشته باشد؛ این متوسط است. گاهی این‌طور نیست؛ خودش سرما می‌خورد که دیگران سرما نخورند؛ خودش گرسنگی می‌کشد تا دیگران سیر باشند؛ این را در غرب می‌گویند سادیسیم و در این‌جا می‌گویند ایثار. حضرت علی و فاطمه و حسنین علیهم السلام روزه هستند؛ مسکین می‌آید، موجودی سفره را می‌دهند. روز دوم یتیم می‌آید، می‌دهند. روز سوم اسیر می‌آید، می‌دهند.... خطیب این جلسه، سپس با ذکر روایاتی از زهد امیرمؤمنان علیه السلام، از عدالت، قاطعیت، انفاق و اخلاق آن حضرت سخن گفت و این که پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده‌اند: «طوبی لمن أجبک وویل لمن أبغضک» و در پایان به لزوم تبعیت عملی از علی علیه السلام و عدم اکتفا به شعار ولایت و محبت اشاره کرد؛ نام فروردین نیارد گل به بار شب نگردد روشن از لفظ چراغ

برگزاری مراسم عید غدیر در کاروان‌ها

طی دیشب و امروز در هریک از کاروان‌های زائران ایرانی، مراسمی به‌عنوان جشن عید غدیر برپا شد که طی آن علاوه بر مدّاحی و سخنرانی، برنامه‌های متنوع دیگری نیز اجرا گردید. برگزاری مسابقات مکتوب که از چند روز پیش توسط روحانی کاروان یا برخی

از زائران عضو شورای فرهنگی و گروه ارشاد تنظیم شده بود، مسابقات حضوری شاد، اجرای سرود دسته‌جمعی، انجام نمایش صامت (پانتومیم)، شعبده‌بازی و خواندن شعر و قطعه‌های ادبی، نمونه‌هایی از برنامه‌های متنوع کاروان‌ها بود. زینت سردر ورودی و راهروها و سالن اجتماعات هتل‌های محل اسکان- که غالباً توسط خود زائران انجام یافته بود- بر زیبایی جشن غدیر افزوده بود. علاوه بر پذیرایی متداول با شربت و شیرینی، حرکت خودجوش برخی زائران که حج ۲۷، ص: ۳۷۷ پسته، شکلات و گاه اقلامی فرهنگی همچون زیارت امین‌الله در بین هم‌کاروانی‌ها توزیع می‌کردند، حرکتی به‌یادماندنی و جالب توجه بود. در اکثر کاروان‌ها پس از سخنرانی، مراسم عقد اخوت بین زائران برگزار گردید.

دوشنبه ۱۸ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

نوزدهم ذیحجه ۱۴۲۷

آخرین مراسم قرآنی سال ۸۵ در مسجدالحرام

امشب، آخرین شب اجرای مراسم قرآنی در طبقه دوم مسجدالحرام و در مقابل ناودان طلاست. اگرچه جمعیت ایرانی‌هایی که به صورت پراکنده یا به صورت کاروانی و حلقه‌زده اطراف روحانی کارونشان کم نیست؛ امّا کاهش جمعیت در حلقه قرآنیان، چشمگیر است. چهار قاری بیشتر نیستند و احتمالاً اگر قرار باشد همخوانی یا اجرای تواشح هم صورت گیرد، خود همین چهار نفر باید مجری باشند. طبیعی است یک ساعت ادامه برنامه بدون بلندگو و با فشار فراوان بر حنجره‌ها تا بتواند قدری بر همه‌همه اطراف غلبه پیدا کند، خسته کننده و توان فرساست، اما چهار جوان قاری با عشق و علاقه می‌خوانند و کمبود زائران حاضر در پیرامونشان از همت و اخلاصشان نمی‌کاهد. امشب آخرین شب مراسم قرآنی حرم در حج سال ۱۳۸۵ است و تا سال آینده شاید تغییراتی رخ دهد؛ شاید سخت‌گیری سعودی‌ها افزایش پیدا کند و همین مقدار از تجمع قاریان ایرانی و تبلیغ فرهنگ قرآنی در بین ارادتمندان جمهوری اسلامی ایران را برنتابند و برنامه را به تعطیلی بکشند؛ یا اینکه برعکس، مجال بیشتری در اختیار بگذارند و مثلاً اجازه استفاده از بلندگو و وسایل صوتی به این قاریان بدهند و جمع شدن جمعیت حج ۲۷، ص: ۳۷۹ فراوانی از حجاج قرآنی سایر کشورها برگرداگرد آنان را تحمیل کنند، هر دو احتمال وجود دارد. اگرچه احتمال قوی‌تر آن است که با توجه به فئاعت دست‌اندرکاران امور قرآنی بعثه به همین مقدار و ادامه چندین ساله این برنامه بر همین منوال، هیچ تغییری در جهت کاهش یا افزایش کمی و کیفی این برنامه پدید نیاید.

شورای روابط اسلامی آمریکا و نظارت بر کیفیت برخوردها با حجاج آمریکایی

شورای روابط اسلامی آمریکا اعلام کرد که بر نحوه برخورد مأموران فرودگاه‌های آمریکا با حجاج در بازگشت از مکه نظارت خواهد کرد. بزرگ‌ترین سازمان اسلامی آمریکا در بیانیه‌ای اعلام کرد: «قصد دارد با مصاحبه با مسلمانان آمریکایی که از سفر خانه خدا بازمی‌گردند، بر نحوه برخورد مأموران فرودگاه‌های آمریکا با مسلمانان نظارت کند.» «CAIR» در بیانیه خود از شکایت‌های زیاد حجاج آمریکایی پیش از سفر به سوی عربستان در فرودگاه‌های آمریکا به دلیل معطلی‌های بیش از حد در خروجی‌های این کشور و بازرسی بدنی و بازرسی‌های بی‌مورد ابراز نگرانی کرده است. امسال حدود پانزده هزار زائر از آمریکا

برای زیارت خانه خدا به مکه سفر کرده‌اند.

بازدید اماکن برای زائران مدینه بعد

معاونت امور روحانیون بعثه رهبری با انتشار جدول ذیل، برنامه‌های زیارت دوره جهت بازدید مساجد صدر اسلام و اماکن تاریخی مدینه را اعلام کرد. براساس این برنامه، برادران طی پنج نوبت و خواهران در روزهایی جداگانه طی دو نوبت، براساس ثبت‌نام و نوبت‌بندی، توفیق زیارت این اماکن را خواهند داشت. حج ۲۷، ص: ۳۸۰ در این جدول، همچنین اماکن مورد بازدید براساس منطقه‌بندی مدینه منوره به چهار دسته تقسیم شده و نام اماکن در هر منطقه ذکر شده است. همه بازدیدها بعد از ظهرها و مجموعاً طی حدود ۲ ساعت خواهد بود.

ورود غیرقانونی حدود یک میلیون مقیم به مکه و مشاعر مقدسه در حج سال جاری

افرادی که داخل عربستان فاقد مجوز قانونی انجام مناسک حج بودند، سعی داشتند به هر طریق ممکن خود را به منطقه مشاعر مقدسه برسانند. بنا بر گزارش‌های واصله، این افراد که اکثر آنان را کارگران خارجی مقیم عربستان تشکیل می‌دادند، با پنهان شدن در کانتینرها، کامیون‌های حمل بار و با پرداخت مبالغ گزاف به رانندگان این خودروها که بعضاً به ۲ هزار ریال سعودی برای هر نفر می‌رسید، سعی کردند خود را به مشاعر مقدسه برسانند. براساس برخی از آمارهای غیررسمی، تعداد این افراد بیش از یک میلیون نفر می‌شود. گفتنی است که تاکسی‌ها برای حمل افراد بدون مجوز حج ۱۵۰ ریال سعودی و برای افراد بدون اجازه اقامت ۵۰۰ ریال درخواست می‌کردند. حج ۲۷، ص: ۳۸۱

سه‌شنبه ۱۹/۱۰/۸۵

اشاره

بیستم ذیحجه ۱۴۲۷

برگزاری آیین شکرگزاری در مکه مکرمه

آیین شکرگزاری موسم حج امسال در بعثه مقام معظم رهبری در مکه مکرمه برگزار شد. در این آیین معنوی و باشکوه که آیه‌الله محمدی ری‌شهری، نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی، مصطفی خاکسار قهرودی رییس سازمان حج و زیارت، علما، روحانیون و کارگزاران حج حضور داشتند، حاضران شکر توفیق خدمتگزاری به حجاج ایرانی بیت‌الله الحرام را به درگاه خداوند متعال به جا آوردند. در این مراسم ابتدا حاضران با زمزمه مناجات شاکرین، پیشانی سپاس بر آستان الهی ساییدند و قبولی تلاش‌ها و فعالیت‌های انجام‌شده را از خداوند متعال خواستار شدند. در ادامه، آیه‌الله ری‌شهری برای توفیق هرچه بیشتر کارگزاران حج دعا کرد. سرپرست حجاج ایرانی از درگاه خداوند برای خدمتگزاران به حجاج آرزوی حجتی مقبول و توفیق روزافزون نمود و ضمن دعا برای تعجیل در فرج امام عصر علیه السلام و علو درجات روح امام قدس سره و شهدا، طول عمر، سلامتی و نفوذ کلام مقام معظم رهبری را از پیشگاه حق تعالی خواستار شد.

برگزاری همایش «عترت و سنت، دو نماد از یک حقیقت»

در این همایش که به همت واحد اهل سنت بعثه رهبر معظم انقلاب برگزار شد، سخنرانان درباره موضوعاتی با محور «ثقلین، دو گوهر گرانبهای خاتم رسولان»، «عترت و سنت، پرتوی از نبوت»، «عترت، مبین و امین سنت»، «تعریف سنت و عترت و رابطه آن دو با هم»، «راه‌های دستیابی به سنت» و «سنت و عترت در قرآن و روایات» سخنرانی کردند. این همایش با هدف تقویت وحدت میان مسلمانان و مذاهب گوناگون اسلامی و در روز عید سعید غدیر و در سالی که به نام پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله نام گذاری شده انجام گرفت. آیة‌الله ابراهیم امینی در همایش «عترت و سنت، دو نماد از یک حقیقت» در مدینه منوره گفت: «اگر امت اسلامی بخواهد واقعاً در جهان اسلام نفوذ داشته باشد، راهش عمل به حدیث ثقلین و پیروی از قرآن و عترت علیهم السلام است.» آیة‌الله امینی با اشاره به شرایط کنونی جهان اسلام و مسائل بین‌المللی خاطرنشان کرد: «اسلام، پس از پیروزی انقلاب اسلامی به صورت یک قدرت ظاهر شده و هرچه این قدرت بیشتر شود، توجه مردم جهان به آن بیشتر خواهد شد.» وی به تلاش دشمنان برای ایجاد اختلاف میان مسلمانان اشاره کرد و گفت: «دشمنان می‌دانند که راه جلوگیری از نفوذ اسلام، اختلاف افکنی میان مسلمانان است و لذا با جدیت به دنبال پراکندگی مسلمانان هستند.» جانشین نماینده ولی فقیه در بعثه تأکید کرد که مسلمانان نباید تسلیم تفرقه‌افکنی شوند و باید با این تلاش دشمن، با وحدت کلمه مبارزه کرد. سید منظور شرفی امام جمعه اهل سنت پره سر تالش نیز در سخنانی با تشکر از بعثه رهبر معظم انقلاب به دلیل برگزاری این همایش، به تلاش‌های دشمن برای ایجاد تفرقه میان مسلمانان اشاره کرد و گفت: «دشمنان می‌خواهند، جهل را بر امت اسلامی تزریق کنند و ما باید ضمن هوشیاری و وحدت، بدانیم که محتاج راه و نور رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله هستیم.»

برگزاری دومین جلسه شورای هماهنگی در مقطع مدینه بعد

دومین جلسه شورای هماهنگی در مقطع مدینه بعد در ساعت ۱۵/۲۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۹/۱۰/۸۵ با شرکت کلیه اعضا در حضور حضرت آیة‌الله امینی تشکیل شد و پس از تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید، درباره مسائل جاری بحث و تبادل نظر و تصمیمات ذیل اتخاذ گردید: برای برگزاری مراسم دعای کمیل قرار شد: الف) همانند مدینه قبل، شروع دعا ساعت ۲۲ و پایان آن ۲۳ باشد. ب) برابر آیین‌نامه‌های مصوب، بر همکاری و هماهنگی کلیه معاونت‌ها با معاونت اجرایی و روابط عمومی برای برگزاری هرچه باشکوه‌تر مراسم تأکید گردید. ج) ستاد مدینه منوره به مدیران کاروان‌ها تأکید نماید که زائران به موقع (ساعت ۳۰/۲۱) در محل برگزاری مراسم حاضر شده ضمن همراه داشتن لباس گرم و زیرانداز، از حمل وسایل اضافی خودداری نمایند. د) هیئت پزشکی نسبت به استقرار آمبولانس در قسمت شمالی و جنوبی قبرستان بقیع اقدام نمایند. ه) هنگام آغاز دعا به شکل ظریفی به زائران تأکید شود که ادب حضور را رعایت کنند و از فیلمبرداری و عکسبرداری خودداری نمایند. و) با استقرار نیروی کافی توسط واحد امداد گمشدگان و واحد نقلیه، پس از پایان مراسم نسبت به انتقال سریع زائران به کاروان‌هایشان اقدام شود. ز) در نشریه زائر روز پنج‌شنبه، نکات و تذکرات ضروری که لازم است توسط زائران رعایت شود درج شود.

حج با عزت و اقتدار و موفقیت

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی، مراسم حج امسال را با عزت، اقتدار و موفقیت ارزیابی کرد. حج ۲۷، ص: ۳۸۴ آیة‌الله محمدی ری‌شهری پس از بازگشت از سفر حج در فرودگاه مهرآباد تهران به خبرنگاران گفت: «باتوجه به فضای سیاسی حاکم بر منطقه، پیش‌بینی می‌شد امسال حداقل نسبت به برخی از برنامه‌های مهم حج، مشکل داشته باشیم؛ اما با عنایت حضرت حق، همه

برنامه‌هایی که پیش‌بینی کرده بودیم، به‌خوبی انجام شد.» سرپرست حجاج ایرانی با اشاره به ویژگی‌های حج امسال، اظهار داشت: با توجه به پیروزی مقاومت لبنان در برابر رژیم صهیونیستی، جمهوری اسلامی ایران، محبوبیت ویژه‌ای در میان مسلمانان جهان پیدا کرده و این پیروزی سبب شده که حجاج خانه خدا به جمهوری اسلامی و مردم ایران با نگاه ویژه‌ای بنگرند. این پیروزی باعث شده بعثه رهبر معظم انقلاب، مورد توجه بیشتر مسلمانان جهان قرار بگیرد و رفت و آمدهای زائران خارجی به بعثه رهبری، امسال افزایش یابد. در همایش‌هایی که در حج امسال داشتیم، حضور افراد تحصیل کرده چشمگیر بود و همچنین حضور زائران ایرانی در نمازهای جمعه نیز افزایش یافته بود. آیة‌الله ری‌شهری با اشاره به تغییرات صورت گرفته در منطقه «رمی جمرات» گفت: «رمی جمرات، خصوصاً «رمی جمره عقبه» که در روز عید قربان مشکلات زیادی ایجاد می‌کرد، با تغییرات صورت گرفته امسال بسیار روان و آسان انجام شد؛ مساحت منطقه «رمی جمرات» امسال از ۲۵ متر به ۳۲ متر افزایش یافت که این تغییر سبب انجام آسان مراسم شده بود. در مجموع ارزیابی من از حج امسال این است که رضایت نسبی زائران نسبت به سال‌های گذشته افزایش یافته و گلایه‌ها کمتر شده است. آقای ری‌شهری در عین حال گفت: «تنها چیزی که ما احساس می‌کنیم قدری باعث رنجش زائران است، مسئله انتقال آنها به ایران است که امیدوارم با پیگیری‌های مسؤولان هواپیمایی، این مشکل در روزهای آینده حل شود.» ایشان با قدردانی از دست‌اندرکاران حج امسال اظهار داشت که مشکل مهمی در حج امسال وجود نداشت و تنها مشکل، مشکل حمل و نقل داخلی در روزهای اول عزیمت زائران به مسجدالحرام بود.

متن گزارش اجمالی خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران از مراسم حج سال ۱۳۸۵

آنچه در پی می‌آید، گزارش اجمالی خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران از مراسم حج سال جاری است که در آن به مهم‌ترین رویدادهای این مراسم معنوی اشاره دارد: کشته یا مجروح شدن حدود ۷۰۰ نفر زائر بیت‌الله الحرام در رمی جمرات و مرگ طبیعی بیش از یک هزار نفر در آیین حج تمتع سال ۱۳۸۴ باعث شد تا مقامات عربستان در حج تمتع سال جاری تمهیدات گسترده‌ای بیندیشند. در موسم حج سال ۱۳۸۵ دست‌اندرکاران سعودی با نظارت مستقیم پادشاه این کشور، با تدابیر وسیعی که در جده، مکه و مدینه پیش‌بینی کردند، توانستند برای اولین بار با کمترین حوادث، این آیین باشکوه اسلامی را پشت سر بگذارند. همه ساله در موسم حج تمتع، صدها نفر از حجاج بیت‌الله الحرام، در جریان ازدحام شدید جمعیت در رمی جمرات، کشته یا زخمی می‌شدند که این رقم به گفته مسؤولان سعودی در حج سال جاری به میزان قابل قبولی کاهش یافته است. به‌دنبال حادثه سال ۱۳۸۴ در رمی جمرات، مقامات عربستان تصمیم گرفتند پل‌های فرسوده منتهی به رمی جمرات را به کلی تخریب کنند؛ تخریب پل‌های قدیمی و ایجاد پل‌های جدید با اعتباری بالغ بر ۱/۷ میلیارد دلار، باعث شد تا حجاج خانه خدا، حج بدون حادثه‌ای داشته باشند. علاوه بر این، مقامات عربستان و کمیته مرکزی حج این کشور با مطالعه جامع مشکلات حج تمتع سال ۱۳۸۴ برای رفاه حال زائران، تمهیدات گسترده‌ای را در زمینه تأمین نیازهای رفاهی، خدماتی و بهداشتی آنان به اجر درآوردند. استقرار ۱۵ هزار نیروی آموزش‌دیده حافظ نظم در ورودی و خروجی رمی جمرات و ایجاد ده‌ها مرکز درمانی-بهداشتی و بیمارستانی در جده، مکه و مدینه باعث شد تا حج امسال بدون حادثه پشت سر گذاشته شود. عربستان در جریان برگزاری حج سال ۱۳۸۵ با فعال نمودن ده‌ها درمانگاه و مرکز بهداشتی و بیمارستانی و استقرار چندین فروند بالگرد در نقاط حساس رمی جمرات، حج ۲۷، ص: ۳۸۶ باعث شد تا آمار مرگ و میرهای طبیعی ناشی از ضعف جسمانی و کهولت سن زائران نیز در مقایسه با حج سال گذشته کاهش یابد. وزارت بهداشت عربستان در جریان برگزاری حج سال ۱۳۸۴ حدود یک هزار و ۱۰۰ مورد مرگ طبیعی در کارنامه خود ثبت کرد که این رقم در مناسک حج سال ۱۳۸۵ براساس آخرین آمار کمیته مرکزی حج عربستان به رقمی حدود ۷۱۳ نفر رسید. وزارت بهداشت این کشور به دنبال تلاش گسترده‌ای که در حج امسال به عمل آورد و فعالیت‌های آن از سوی سازمان بهداشت جهانی مورد تقدیر قرار

گرفت، با هماهنگی دیگر ارگان‌های درمانی، از جمله هلال احمر، بیش از ۱۲۵ هزار مورد بیمار سرپایی و حاد را پذیرا شد. برخی از حجاج پس از ادای این فریضه بزرگ الهی به خبرنگار ایرنا گفتند: «امسال را نمی‌توان با سال‌های گذشته سنجید.» حسین زارعی در این زمینه گفت: «نیروهای سعودی علاوه بر انجام مأموریتی که برعهده آنان گذاشته شده بود، حجاج را با رفتار مناسبی در بسیاری از مشکلات کمک می‌کردند.» به گفته وی، این تعداد نیرو که از روزهای اول برگزاری اعمال حج در نقاط حساس رمی جمرات مستقر بودند، با سایر بخش‌ها از جمله وزارت بهداشت هماهنگی خوبی داشتند. زارعی گفت: «تنها چیزی که برای زائران آزاردهنده بود، سرمای شدید منطقه بود که بر اثر آن شمار زیادی از حجاج بیت‌الله الحرام بیمار شدند.» معاون سفارت جمهوری اسلامی ایران در عربستان نیز در این زمینه به ایرنا گفت که حجاج ایرانی برخلاف سال‌های گذشته در سال ۱۳۸۵ کمترین مشکلات را داشتند. «احمد دستمالچیان»، هماهنگی مسؤولان و مقامات عربستانی را با مقامات کشورمان خوب توصیف کرد و گفت: «حجاج ایرانی توانستند با فضای بسیار خوبی که در حج سال جاری وجود داشت، تمامی اعمال خود را به نحو شایسته‌ای انجام دهند.» حج ۲۷، ص: ۳۸۷ وی افزود: «در حج امسال برخی از مقامات عربستان با مقامات جمهوری اسلامی نیز نشست‌هایی درباره گسترش روابط دوجانبه داشتند.» «محسن مرتضایی فر»، سرکنسول جمهوری اسلامی در جده نیز ضمن ابراز رضایت از برگزاری حج سال ۱۳۸۵ گفت که حجاج ایرانی اعمال حج امسال را بدون هیچ حادثه‌ای به‌جا آوردند. وی افزود: «حجاج ایرانی هر ساله به دلیل نظم و انضباط خاصی که در انجام مناسک حج داشته‌اند، مورد تقدیر مقامات عربستانی قرار می‌گیرند.»

سخنی درباره اهمیت و اهداف حج، از مرحوم دوانی

حجة الاسلام والمسلمین علی دوانی، استاد بزرگ تاریخ اسلام شب گذشته به دلیل عفونت شدید داخلی در منزل خود درگذشت. مرحوم علی دوانی دانشمند و استاد تاریخ اسلام دوشنبه شب به دلیل عفونت داخلی درگذشت. ایشان از یاران و نزدیکان استاد شهید مطهری بود. و از وی ده‌ها جلد کتاب تاریخی به‌جا مانده است. به برکت پیروزی انقلاب اسلامی و دستور حضرت امام خمینی قدس سره در برگزاری مراسم برائت از مشرکین و تعیین امیر الحاج، در این زمینه، حج انجام شده در طی سال‌های اخیر، به حج ابراهیمی بسیار نزدیک است. مرحوم استاد علی دوانی پژوهشگر و مورخ بزرگ معاصر که دیروز دار فانی را وداع گفت، مصاحبه‌ای درباره حج دارد که در آن، ضمن اشاره به مطلب فوق، می‌افزاید: حج باید کنگره‌ای برای برائت از مشرکین باشد و این برائت باید به گونه‌ای اعلام شود که صدای حجاج به تمام دنیا برسد. از دیگر اهداف حج این است که بیش از یک میلیارد مسلمان جهان با هم متحد شوند و با کنار گذاشتن کینه‌های فرقه‌ای، در برابر ظلم جهانی اسرائیل و آمریکا و متحدانش مبارزه و برخورد کنند و یا با جمع‌آوری کمک، به یاری دولت‌های حج ۲۷، ص: ۳۸۸ مستضعف مسلمان بروند؛ اگر حج را آنگونه که قرآن خواسته، انجام دهیم، مشکلات جهان اسلام حل می‌شود. اما در مجموع حج ما برای ابراهیمی شدن مطلق، نواقصی دارد که البته جزئی هستند. این محقق علوم اسلامی در رابطه با نقاط ضعف حج مسلمانان، می‌گفت: ببینید، مسلمان باید برای انجام مناسک و وظایف مربوط به طاعت و بندگی به حج برود، اما خیلی از این عزیزان بیشتر وقت خود را برای خرید صرف می‌کنند. آوردن سوغات از سفر در دین اسلام سفارش شده، اما این افراد که نام بردم، در خرید سوغات افراط می‌کنند. موضوع دیگر اینکه متأسفانه برخی خانم‌ها، مخصوصاً خانم‌های جوان، نسبت به رعایت دقیق حجاب خود دقت نمی‌کنند و موارد دیگری در این زمینه که امیدوارم رعایت شود. وی درباره موارد دیگر این‌گونه گفته بود: «بگذارید مثالی بزنم، وقتی برای اولین بار و در سال ۱۳۴۱ به سفر حج مشرف شدم، همراه با آیه‌الله مکارم شیرازی به دیدار آیه‌الله گلپایگانی در مدینه منوره رفتم و ایشان در این دیدار به ما فرمودند که به حجاج تذکر دهید تا از انجام برخی از حرکات خودداری کنند؛ مانند برداشتن خاک از قبرستان بقیع و انجام سینه‌زنی‌های در حد افراط در کنار قبور مطهر و در کل، اگر این رفتارها مورد توجه قرار گیرد و انگیزه‌های شخصی فدای

مصلحت‌های اسلام نشود، حج ما منطبق با خواست قرآن و اسلام و یک حج ابراهیمی خواهد بود.» حج ۲۷، ص: ۳۸۹

پنج‌شنبه ۲۱/۱۰/۸۵

اشاره

بیست و دوم ذیحجه ۱۴۲۷

همراه با تنها روحانی ویلچر نشین کاروان جانبازان

از جوار حرم کریمه اهل بیت حضرت فاطمه معصومه علیها السلام آمده است. از قافله دل است و حال و هوایی خاص بر وجود او حاکم است. هر وقت که در حالاتش ریز شدم، دیدم برای خود کنج عزلتی را برگزیده و به راز و نیاز با پروردگار می‌پردازد. اما این همه، موجب نمی‌شود که او از ارتباط صمیمی و عاطفی با همسفران و دیگر زائران جانباز باز ماند. جالب است بدانید که او تنها روحانی ویلچری است که با قافله ایثار به حج مشرف شده است. از نشاط و شادابی او نه تنها پس از یک دوره بیست و چهار ساله ویلچر نشینی، کاسته نشده که با این حال و در عین گذر ایام و سنین عمر، شور و حال او مثال‌زدنی است. او توفیق شاگردی و زانو زدن در پای درس تفسیر حضرت آیه‌الله جوادی آملی را - که سالیانی است به او عنایت کرده‌اند - با هیچ متاعی عوض نمی‌کند. ارادت ویژه‌ای به حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام و زهرای مرضیه علیها السلام دارد. به مجرد ذکر مصیبت اهل بیت گرامی پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله چشمانش بارانی می‌شود. گمشده‌ای دارد و به دیدار او سخت مشتاق. حج ۲۷، ص: ۳۹۰ شنیده است که می‌گویند، آقا همه ساله به فرزندانش - جانبازان هشت سال دفاع مقدس که برای حفظ کیان اسلام و ارزش‌های مکتب، از تمام هستی خویش مایه گذاشته‌اند - سر می‌زند. بگذریم؛ او امام زمان را عصاره خلقت می‌خواند. حج را از سویی محل عروج انسان می‌داند و از دیگر سو، مظهر قدرت‌نمایی ملت‌ها در برابر استکبار جهانی. عرفات در نگاه او آخرین نقطه است. جایی که همه چشم‌ها به آن جا دوخته شده است. ارادت او به جانبازان ویژه است و حماسه آنان را مصداق اثبات صداقت آنها به دین می‌داند. به امام و رهبری، عشق فوق‌العاده دارد. امام خمینی قدس سره را احیاگر دین در عصر حاضر می‌داند. دلسوخته چمران است و روز و شب به یاد اوست. در نگاه من، باید حاج آقای میرزایی را از نزدیک ببینی تا بفهمی چه گوهر ارزشمندی است! فرزندان او یکی از دیگری گل‌تر و شایسته‌تر. همه اهل ولایت و عاشق اهل بیت علیهم السلام. تواضع او در برابر فرزندانش مقوله دیگری است که در این مقال نمی‌گنجد، ولی همین مقدار بشنوید که هنگام خداحافظی به قصد بیت‌الله الحرام فرزندش را در آغوش می‌کشد و دست او را می‌بوسد. از فرزندانش راضی است و آنان را افرادی مقتید به دستوره‌های دینی و موازین اخلاقی معرفی می‌کند. به من می‌گوید: «به آنها گفته‌ام باید رهبری امت را از من بیشتر دوست داشته باشید؛ چرا که او پدر ملت است و من تنها پدر شما.» همسر مهربان و دلباخته او، حدیثی دیگر دارد؛ کوهی از صبر و مقاومت است و پایه‌پای او و در کنار او برای تحمل رنج‌ها و سختی‌ها ایستاده است. لحظه‌ای فراق از همسر جانبازش را تحمل ندارد. کوتاه سخن این که او از زندگی‌اش راضی است و خدا را بر آن شکر می‌گوید. درود خدا و رسول خدا بر این همه ایثار و جان‌باختگی و رحمت الهی بر پیر جمارانی که سربازانی چنین فداکار و مقاوم را به جهان اسلام تقدیم کرد.

برگزاری باشکوه دعای کمیل بین الحرمین

مدینه منوره: در کاروان‌های ایرانی جوش و خروش دیگری است. از نوع جوش و خروش شیرین شب عرفات. انتظار سالیان دور به سر می‌رسد و رؤیاهای و آرزوهای رنگ واقعیت می‌گیرد. در جوار رسول خدا و در کنار چهار اسطوره مهربانی در بقیع، با امام مظلومان، هم‌نوا و هم‌ناله می‌شویم و سرود عشق را غریبانه در مدینه زمزمه می‌کنیم به گزارش خبرنگار زائر، جلسات توجیهی برای حضور باشکوه و منظم زائران در مراسم دعای کمیل، در کاروان‌ها برگزار شده و روحانیون و مدیران کاروان‌ها توصیه‌های لازم را در زمینه حفظ آرامش و نظم و رعایت آداب دعا به زائران ابلاغ کرده‌اند. در همین راستا، روابط عمومی بعثه مقام معظم رهبری با صدور اطلاعیه‌ای، ضمن دعوت از زائران ایرانی بیت‌الله الحرام به منظور شرکت در مراسم دعای کمیل، رعایت دقیق نکات و توصیه‌های اعلام شده در زمینه وقت جلسه، کیفیت حرکت و حضور در محل برگزاری، حفظ نظم و خودداری از دادن هرگونه شعار در مسیر رفت و برگشت را خواستار شد.

دعای کمیل مدینه به روایت دیگر

غروب پنج‌شنبه است. کنار حرم نبوی، منتظر ساعات پایانی شب برای حضور در مراسم دعای کمیل هستیم؛ از بعد از ظهر دلم بهانه بقیع را می‌گیرد، اما به او وعده دعای کمیل پنج‌شنبه‌شب را می‌دهم. از دعاهای کمیل مدینه خیلی شنیده‌ام. هر زائری که از مدینه بازگشته می‌گوید: «کمیل مدینه با کمیل‌های دیگر خیلی فرق دارد»، اما نمی‌توانند تفاوتش را بیان کنند. همه می‌گویند که تا کسی نرود، نمی‌داند دعای کمیل مدینه چیست. خدا قسمت کند دعای کمیل را در کنار حرم نبوی! حالا آمده‌ام به مدینه، اولین پنج‌شنبه حضور در مدینه است و وقت قرار! بی‌اشتیاق به سوی حرم می‌روم. رفقا با ماشین می‌روند، اما دلم می‌خواهد پیاده بروم؛ دلم می‌خواهد تنها باشم؛ نمی‌دانم! شاید دلم هوس عبور از کوچه‌پس‌کوچه‌های بنی‌هاشم را حج ۲۷، ص: ۳۹۲ دارد. این جا می‌خواهم همه آن چیزهایی را که در طول سال‌های عمرم از زبان پدر و مادر و منبری‌ها درباره علی علیه السلام، فاطمه علیها السلام، زینب علیها السلام، غربت اهل بیت علیهم السلام و پیامبر صلی الله علیه و آله شنیده بودم بینم. سال‌های انتظار به سر آمده و مدینه‌ای شده‌ام! اکنون هنگام عقده‌گشایی و تجدید خاطرات است؛ آنهایی که سال‌ها در واقعیت و رؤیا با آنها زندگی کرده‌ام. زمزمه کنان از کوچه‌های مدینه با خاطراتی که در کتاب‌ها خوانده‌ام، از کوچه‌های منتهی به بقیع و حرم عبور می‌کنم. در مقابل هر گذرگاهی منتهی به بقیع در کنار من ده‌ها نیروی امنیتی شهر مدینه با لباس‌های عجیب و غریب به صف شده‌اند، اما گویی آنها را نمی‌بینم. وارد بین‌الحرمین می‌شوم. به تدریج در خیل عاشقان ذوب می‌شوم و روی زمین می‌نشینم و سر بر دیوار بقیع می‌گذارم؛ زمزمه‌هایم تندتر می‌شود و تپش ضربان قلبم، تندتر. باورم نمی‌شود؛ من کجا و مدینه و کنار بقیع و حرم رسول الله صلی الله علیه و آله کجا؟! سیل عاشقان و بچه سیدی که بی‌تاب کنارم نشسته و من عاصی در کنار همه اینها؛ عجب حال و هوایی دارد مدینه؟ چه باید بخواهم؟ و چگونه؟ نمی‌دانم، خودم را در جمع رها می‌کنم. صدای بلندگو در حرم می‌پیچد که با صدایی حزن‌انگیز می‌گوید: زائران به شهر پیامبر خوش آمدید به شهر بتول مطهر خوش آمدید این است آن مدینه که بود آرزوی تان این است آن مدینه که خاکش سرشت ماست این است آن مدینه که از بام و از درش خیزد صدای زمزمه‌های پیمبرش این جا طنین زمزمه‌های محمد است ... این جا مزار چهار امام غریب ماست یک سو بقیع و سوی دیگر خانه پیمبر است حج ۲۷، ص: ۳۹۳ با شنیدن این زمزمه‌ها بغض گلویم را می‌فشرد و به یک‌باره به انفجاری تبدیل می‌شود و سیل اشک جاری می‌گردد. زمزمه جمعیت به ناله تبدیل می‌شود و فضای مدینه را عطر آگین می‌کند، از میان جمعیت بوی یاس به مشام می‌رسد، شاعر از یاس کبود حرف می‌زند و هم‌زمان، ناله زن‌ها به فریاد تبدیل می‌شود. و آنگاه صدای دعای مربوط به امیر مؤمنان در فضا طنین‌افکن می‌شود: اللهم انی استلک ... پس از گذشت یک ساعت دعا با شکوه خاص خود به پایان می‌رسد و زائران با نظمی ستودنی به منازل خود بازمی‌گردند ...

توصیه‌های ستاد حمل و نقل هوایی به مدیران کاروان‌ها

ستاد حمل و نقل هوایی به مدیران کاروان‌ها اعلام کرد که: ۱. باتوجه به اعلام هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و هواپیمایی سعودی، زمان حضور زائران در فرودگاه مدینه منوره سه ساعت قبل از پرواز ضروری است، از این رو ترتیبی اتخاذ فرمایید که رأس آن ساعت مقرر زائران محترم در فرودگاه حضور یابند، زیرا حضور قبل از موعد، نارضایتی زائران و کمبود جا، و بعد از ساعت مقرر نیز احتمال جا ماندن از پرواز و مشکلات دیگر را در پی خواهد داشت. ۲. بلیط هواپیما و تگک بار زائران، ۷۲ ساعت قبل از پرواز، توسط دفاتر هواپیمایی ایران ایر و سعودی تحویل می‌گردد، لازم به ذکر است که به ازای هر نفر زائر، دو عدد تگک بار جهت ساک‌های استاندارد تحویل می‌شود؛ بنابراین ضمن توصیه به زائران در خصوص خرید کمتر، قبل از مراجعه به دفاتر هواپیمایی، بار زائران خود را برآورد نموده، به ازای هر ساک اضافی استاندارد یک عدد تگک قرمز ۲۰۰ ریالی از دفتر هواپیمایی اخذ نمایید. (ساعت کار دفاتر هواپیمایی صبح‌ها ۸ تا ۱۲ و بعد از ظهرها ۱۶ تا ۲۰ بوده، محل استقرار آنها نیز در شارع علی بن ابی‌طالب، قصرالدخیل، طبقه S است. حج ۲۷، ص: ۳۳۹۴. باتوجه به تجارب سنوات قبل، زائران را در خصوص دقت در نگهداری و جانماندن وسایلی مانند: دوربین فیلمبرداری و عکاسی، تلفن همراه و ساک‌های دستی کوچک در محوطه و سالن فرودگاه توجیه فرمایید. ۴. زائران را توجیه کنید که گذرنامه و بلیط را پس از تحویل به آنها تا ارائه به مبادی ذیربط در دسترس داشته باشند و در نگهداری و عدم قرار دادن آن در ساک‌های تحویلی به بار دقت نظر لازم را معمول فرمایند. ۵. به زائران توصیه کنید که از قراردادن مایعات و نوشابه در داخل ساک‌هایی که به قسمت بار تحویل می‌شود خودداری کنند. ۶. محل تحویل بار پروازهای سعودی و ایران ایر، جنب سالن شماره ۶ خواهد بود. ۷. باتوجه به توافق انجام شده بار پروازهای ایران ایر ۲۰ ساعت و بار پروازهای سعودی ۱۸ ساعت قبل از پرواز در محل‌های تعیین شده در فرودگاه مدینه تحویل گرفته می‌شود. ۸. عواملی که همراه کامیون بار به فرودگاه مراجعه می‌نمایند به محض ورود به محوطه تحویل بار برای نوبت‌بندی و اعلام حضور به اعضای شیفت مستقر در فرودگاه مراجعه کنند و تا پایان کار و تحویل کامل بار زائران با آنان همکاری لازم را داشته باشند. ۹. پیش از ترک ساختمان محل اقامت در مدینه منوره، کلیه اتاق‌ها و همچنین در زمان رسیدن به فرودگاه، اتوبوس‌ها توسط عوامل کاروان مورد بازرسی قرار گیرند تا حیثاً وسایلی از زائران در ساختمان یا اتوبوس جا نماند. ۱۰. نسبت به توجیه زائران در مورد جدا نشدن از کاروان به خصوص در ساعات نزدیک به پرواز اقدام فرمایید. عواقب جا ماندن از پرواز این‌گونه زائران، متوجه شخص زائر و مدیر کاروان خواهد بود. ۱۱. بدیهی است مدیر یا معاون محترم کاروان پس از حصول اطمینان از خروج کلیه زائران، سالن را به طرف هواپیما ترک خواهد کرد. حج ۲۷، ص: ۳۹۵. اشیایی که بردن آنها داخل هواپیما ممنوع است: قیچی، چاقو، کبریت، چراغ‌قوه، چکش، تیغ ریش‌تراش، ابزار، آینه، کارد و چنگال، قلیان، اسباب‌بازی، رادیو ضبط و انواع اسلحه پلاستیکی. اشیایی که قرار دادن آن در بسته‌های باز ممنوع است: چراغ پیک‌نیک، داروهای مرگ‌بار، انواع فشفشه انواع اسپری، انواع شوینده‌ها، فندک، انواع قوطی‌رنگ، انواع باطری، اشیای اسیددار، نوشابه و انواع مایعات.

توزیع ۱۵۰/۰۰۰ / ۱ هزار قرآن در حج امسال

رییس مجمع چاپ قرآن کریم در مدینه منوره گفت که این مجمع در سال جاری بیش از یک میلیون و ۱۵۰ هزار نسخه قرآن کریم را در میان حجاج توزیع کرده است. وی تعداد کارکنان این مجمع را ۱۷۰۰ نفر عنوان کرد که از این تعداد، ۸۰٪ سعودی‌اند. وی همچنین گفت که به‌طور میانگین، روزانه ۳۰۰۰ نفر از این مجمع دیدار می‌کنند.

بیماری‌های رایج در حج سال جاری

براساس اظهارات مسؤولان وزارت بهداشت عربستان، بیشترین بیماری رایج در زمان مناسک حج تمتع، بیماری آنفولوآنزا بود که علت آن نیز شرایط آب و هوایی و هوای سرد ذکر شده است. بنا بر این گزارش، در موسم حج سال جاری هیچ‌گونه بیماری مسری به‌طور گسترده دیده نشده است. براساس اظهارات مسؤولان بهداشتی عربستان بیش از ۷۰۰ هزار حاجی در مشاعر مقدسه به مراکز خدمات درمانی این وزارت مراجعه و مورد معالجه قرار گرفته‌اند. در حج سال جاری، این وزارتخانه بیش از ۹۶۰۰ نفر از کارکنان خود را در مراکز خدماتی و بهداشتی مکه و مدینه مستقر کرده بود.

جمعه ۲۲ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

بیست و سوم ذیحجه ۱۴۲۷

کاش از سوز دل زارم خبر می‌داشتی! ...

نزدیک اقامه جماعت بود. با شتاب وارد مسجدالنبی صلی الله علیه و آله شدم تا به جماعت برسم. مؤذن اقامه را شروع کرد. صف‌ها پر بود و من دنبال جای خالی! خوشحال شدم که بین دو هموطن مقداری جای خالی دیدم. هردو نفر چهارزانو نشسته بودند. نزدیک رفتم و با سلام و اشاره خواستم تا مرا جای دهند. زانوها را پهن‌تر کردند و با غرور و عصبانیت گفتند: جا نیست! گویی آب سردی رویم ریخت و عرق سردی بر بدنم نشست. مردم برای شروع نماز، بلند شدند و شانه‌ها را به هم چسبانند. دو نفر سیاهپوست در صف جلوتر که مرا متحیر دیدند، با وجود این که جای خالی نداشتند، فوراً اندکی شانه‌هایشان را از هم جدا کرده، به من اشاره کردند که بین آن دو قرار بگیرم! من رفتم و نماز را با محبت آن دو عزیز به‌جا آوردم. بعد از نماز با نگاهی به اطراف، با خود گفتم: کاش ما هم وقتی کسی جا می‌خواست، به او جای می‌دادیم. کاش ساعتی قبل از جماعت در مسجد حاضر می‌شدیم و در انتظار نماز می‌نشستیم. کاش در مسجدالنبی صلی الله علیه و آله قبل و بعد از نماز به‌جای خنده و بلند حرف زدن و گفت و گو درباره قیمت‌ها و مسائل زندگی، ذکری می‌گفتم و یا دست کم سکوت حج ۲۷، ص: ۳۹۷ اختیار می‌کردیم. کاش نمازهای نافله مربوط به هر نماز واجب را می‌دانستیم و همه را می‌خواندیم. کاش پس از قرائت قرآن، این کتاب آسمانی را به‌جای گذاشتن روی زمین، در قفسه‌های مخصوص می‌نهادیم. کاش هنگام تردد در مسجد از جلوی هیچ نمازگزار عبور نمی‌کردیم تا طبق فقه مذهب او مرتکب معصیت یا بطلان نمازش نمی‌شدیم و اگر ناچار به عبور بودیم با مقداری فاصله دست خود را حائل می‌کردیم. کاش برای رسیدن به نقطه معینی از مسجد، به دیگر مسلمانان فشار وارد نکرده، با اذیت آنان برای یک مستحب، مرتکب حرام نمی‌شدیم. کاش یک پلاستیک یا کیسه‌ای همراه داشتیم که کفش‌هایمان را در مسجد داخل آن گذاشته، کفش آلوده را روی فرش و زمین مسجدالنبی صلی الله علیه و آله نمی‌گذاشتیم. کاش در حال خواندن نماز، ذکرها را آرام می‌گفتم تا صدای بلند ما موجب بدبینی و حواس‌پرتی دیگران نشود. کاش پس از نماز جماعت صبح، اقدام به خواندن نمازهای مستحبی نمی‌کردیم تا ما را طبق مذهب خود مرتکب حرام یا مکروه ندانند. کاش پس از سلام نماز هنگام سه تکبیر، دست‌ها را بلند نمی‌کردیم تا تفسیرهای غلط علیه ما نمایند. کاش در هنگام نشستن در صفوف جماعت، با هر برادر سلام و مصاحبه و اظهار محبت می‌کردیم. کاش در مرثیه‌خوانی‌ها، آرامش و متانت را حفظ می‌کردیم و از نوحه‌خوانی با صداهای بلند چشم می‌پوشیدیم کاش یک ربع به اذان، خرید

از مغازه‌ها را تعطیل می‌کردیم تا ما را متهم به سبک شمردن نماز نکنند. کاش از یک ساعت به نماز از مسجدالنبی صلی الله علیه و آله به سوی هتل‌ها باز نمی‌گشتیم تا ما را حج ۲۷، ص: ۳۹۸ بی‌علاقه به جماعت مسجدالنبی صلی الله علیه و آله ندانند. کاش هنگام اذان با کالاهای خریداری شده، جلوی فروشگاه‌ها به انتظار بازگشایی نمی‌نشستیم تا هتک کشور و مذهب نگردد. ان شاء الله ما زائران ایرانی به گونه‌ای رفتار کنیم تا الگو و سرمشق زائران همه کشورها و موجب عزت و آبرومندی ایران اسلامی و مکتب اهل بیت علیهم السلام باشیم.

رشد چشمگیر توجه به مهدویت در حج امسال

سرپرست حجاج ایرانی پس از بازگشت از مکه مکرمه، در دیدار با طلاب مدرسه علمیه حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام و دانشجویان دانشکده علوم حدیث تهران، با اشاره به توجه حجاج در حج امسال به مسئله مهدویت گفت: «این احساس علاقه آنها به دو عامل پیروزی حزب الله لبنان و مقاومت ایران در مسائل هسته‌ای مربوط می‌شد.» به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی حج به نقل از رسا، آیه الله محمدی ری شهری صبح چهارشنبه در تالار شیخ کلینی آستان مقدس عبدالعظیم حسنی علیه السلام با خواهران و برادران طلبه مدرسه علمیه عبدالعظیم علیه السلام و دانشجویان دانشکده علوم حدیث دیدار کرد. در این مراسم که مسؤولان آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام، استادان دانشکده علوم حدیث و حوزه علمیه خواهران و برادران حضرت عبدالعظیم حضور داشتند، آیه الله ری شهری در سخنانی از سفر معنوی حج امسال سخن گفت و ابراز داشت که طبق آمار رسمی عربستان، دومیلیون و چهارصد هزار نفر زائر، امسال برای انجام فریضه معنوی حج به عربستان آمده بودند که یکصد هزار نفر از آنان ایرانی بودند. وی درباره مشکلات مراسم حج امسال اظهار داشت: «به علت هوای بسیار سرد مشعر، انتقال زائران از عرفات به مشعر با مشکل انجام می‌شد.» وی در ادامه ابراز داشت: «باتوجه به مسئله مهدویت، این باور که امام زمان علیه السلام حاضر و ناظر است، در میان مسلمانان به خصوص مسلمانان ترکیه و آسیای شرق چشمگیر بود، اما در برابر موج فتنه‌ای که در کشورهای اسلامی در حال گسترش است، حج ۲۷، ص: ۳۹۹ خصوصاً پس از اعدام صدام و اختلاف‌های شیعه و سنی، مشکلات فراوانی ایجاد شده است.» تولید آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام خاطر نشان کرد: «درمجموع رضایت نسبی زائران ایرانی از حج امسال برای ما خیلی مهم بود که باتوجه به این امر و تلاش فراوان مسؤولان، امسال یک گام جلوتر از سال قبل بودیم و امیدواریم بتوانیم سریع‌تر به اهداف خود، یعنی رضایت کامل حجاج دست پیدا کنیم.»

سرانه مسکن حجاج ایرانی

براساس دستورالعمل‌های مصوب دولت عربستان، سرانه مسکن برای هر زائر ۴ متر مربع است. در همین حال سعید شیبانی رییس ستاد حج ایران در مدینه در گزارشی اعلام کرد: «در حال حاضر هر زائر ایرانی ۴/۵ متر سرانه مسکن دارد و سندهای اجاره ما نشان می‌دهد همیشه بالاتر از سرانه مسکن زائران جهان بوده‌ایم و از این جهت همیشه مسؤولان تأمین مسکن سازمان، مورد اعتراض مقامات عربستانی بوده‌اند.» وی تأکید کرد که زائران ایرانی از نظر مسکن و سرانه در بالاترین سطح در بین زائران دیگر کشورها هستند.

عدم تأخیر پروازهای مدینه به ایران

رییس ستاد مدینه اعلام کرد: «تاکنون هیچ تأخیری در پروازهای مدینه به وجود نیامده، بلکه برخی پروازها دقایقی زودتر از زمان

تعیین شده صورت گرفته است. و وضعیت بار مسافران بسیار مناسب‌تر از سال‌های گذشته بوده است.» وی در عین حال تصریح کرد: «ساک تعدادی از حجاج ایرانی از حجم بیشتری برخوردار بود که مجبور شدند ساک‌های خود را تغییر دهند؛ این امر موجب ناراحتی خود زائر و دیگر حجاج شده است.» شبیانی خاطرنشان کرد: «حجاج باید در نظر داشته باشند میزان خریدی که کرده‌اند حج ۲۷، ص: ۴۰۰ متناسب با آن باید هزینه بار را هم پردازند.» وی با اشاره به ایستایی بار توسط شرکت‌های هواپیمایی گفت: «در این موضوع زائر هیچ‌گونه دخالتی ندارد و ایستایی بار حجاج در پروازهای سعودی از ۱۸ ساعت به ۱۲ ساعت تقلیل یافته است چراکه فرودگاه مدینه گنجایش تحویل این حجم بار را ندارد.» رییس ستاد مدینه در پایان تصریح کرد بار حجاجی که به آن تگ قرمز تعلق می‌گیرد، ممکن است با تأخیر به ایران برسد، چرا که اعلام شده شرکت‌های هواپیمایی در ابتدا باید بار مجاز را حمل کنند، سپس بار اضافه آنان را که این امر ممکن است تأخیر در ارسال بار را به دنبال داشته باشد.

توزیع گسترده جزوات تبلیغی وهابی‌ها بین حجاج ایرانی

رییس سازمان حج و زیارت کشور گفت: به رغم تذکر مقامات ایرانی، در فرودگاه جده کتاب‌های تبلیغی زیادی بین حجاج ایرانی توزیع می‌شود. دولت عربستان به منظور تبلیغ، ۵ جلد کتاب در قطع جیبی، به همراه یک جلد کلام‌الله مجید بین حجاج ایرانی در فرودگاه جده توزیع می‌کند. این کتب مغایر با مسائل فقهی و دینی ماست و حجاج با خواندن آنها به شدت ناراحت می‌شوند. به گفته خاکسار قهرودی، هماهنگی‌های زیادی با مسئولان عربستان به منظور جلوگیری از توزیع این کتب انجام داده‌ایم، ولی برخلاف قول‌هایی که داده‌اند باز هم شاهد توزیع این کتب در بین حجاج هستیم.

درگذشت سه زائر دیگر ایرانی در مدینه منوره

تاکنون پس از انجام مناسک حج، سه زائر ایرانی در مدینه منوره دعوت حق را لیبیک گفتند. حج ۲۷، ص: ۴۰۱ به گزارش خبرنگار زائر، این سه زائر بر اثر ایست قلبی، جان به جان آفرین تسلیم کردند و در قبرستان بقیع آرام گرفتند. خانم والیه زندگی پور فرزند حسین، اولین زائر ایرانی بود که پس از انجام مناسک حج دعوت حق را لیبیک گفت. همچنین خانم رحیمی نژاد، زائر مشهدی، فرزند محمد از کاروان ۱۶۴۵۷ که چهارشنبه شب در مدینه درگذشت و روز پنج‌شنبه پس از تشییع در بقیع به خاک سپرده شد. براساس این گزارش یک زائر دیگر ایرانی که به صورت آزاد وارد عربستان شده بود، در مدینه جان باخت. این زائر اسماعیل نعمتی نام داشت و اهل مشهد بود.

تصادف دو اتوبوس و کشته و مجروح شدن ۳۶ حاجی

اتوبوس حامل حجاج بیت‌الله الحرام در بازگشت از مکه مکرمه، در مسیر کشور امارات متحده عربی، در هفت کیلومتری منطقه مرزی بطحا، با اتوبوس دیگری تصادف کرد. در اثر این تصادف ۲۲ نفر کشته و ۲۴ نفر مجروح شدند که از کشورهای سوریه، مصر، پاکستان، قرقیزستان و امارات متحده بودند. مجروحان حادثه به بیمارستان ملک فهد در منطقه هفوف و بیمارستان‌هایی در منطقه شرقیه به‌ویژه شهر احسا منتقل شدند و حال برخی از آنان وخیم گزارش شده است. علت این حادثه که در صبح زود اتفاق افتاد، مه غلیظ صبحگاهی نقل شده که موجب کم شدن دید رانندگان این دو وسیله نقلیه بوده است.

اشاره

بیست و چهارم ذیحجه ۱۴۲۷

بیانیه مشترک علمای شیعه و سنی در محکومیت اختلافات مذهبی

جمعی از علمای شیعه و اهل سنت کشورمان با صدور بیانیه مشترکی در موسم حج، برخی اختلاف افکنی‌های فرقه‌ای و مذهبی را محکوم کرده، بر وحدت ملت مسلمان تأکید کردند. متن بیانیه به این شرح است: «پس از نثار صلوات و سلام بر حضرت محمد صلی الله علیه و آله و اهل بیت آن حضرت و اصحاب او، ما گروهی از علمای اهل سنت و شیعه در جمهوری اسلامی ایران - که خداوند توفیق حج بیت‌الله الحرام، این خاستگاه دل تمامی موحدان و محور وحدت امت اسلامی را به ما عطا فرموده - مطلع شدیم که عده‌ای تندرو از دو گروه شیعه و سنی که خود را منتسب به اهل علم می‌دانند، به فعالیت‌های غیراسلامی دست زده، به فتنه‌گری و ایجاد عداوت بین مسلمانان و به کارگیری القاب ناشایست علیه یکدیگر و متهم‌سازی مسلمانان با تهمت‌های واهی دست زده‌اند. آنان همچنین با تکرار اختلافات قدیمی - که مسلمانان آنها را پشت سر حج ۲۷، ص: ۴۰۳ گذاشته‌اند و مدت‌هاست که علما، آنان را به وحدت و تقریب مذاهب دعوت می‌کنند - در صدند تا مسلمانان را علیه یکدیگر به نزاع بکشانند. از این رو با توجه به شرایط پیش آمده، ما بر موارد زیر تأکید می‌کنیم: ۱. پیروان همه مذاهب اسلامی معروف، مجموعه بزرگ امت اسلامی واحد را تشکیل می‌دهند و جان‌های همه آنها محترم است و شایسته است دل‌هایشان الفت بیشتر و اندیشه‌هایشان به هم نزدیک‌تر شود و در تحقق اهداف والای اسلام با یکدیگر همکاری جدی نمایند. ۲. برانگیختن هر فتنه طایفه‌ای، مذهبی و فرقه‌ای، خدمت به دشمنان امت اسلامی است و مقدمات طرح‌های فریبکارانه و مقدمات اشغالگری ددمنشانه آنان را فراهم می‌کند. ۳. جمهوری اسلامی ایران تلاش دارد تا اسلام در ایران تحقق یابد و بر اجرای وحدت اسلامی در جهان اسلام اصرار ورزیده، از وحدت ملت مسلمان عراق و نجات آنان از این مصیبت اختلاف داخلی حمایت می‌نماید. این اقدام از سوی همه مخلصین باید مورد قدردانی و سپاس قرار گیرد، نه این که تهمت‌های باطله و ناروا سردهند که جز خدمت به استکبار جهانی و عوامل آنان نتیجه‌ای در پی ندارد. از خداوند متعال می‌خواهیم تا ضمن قبولی اعمالمان، توفیق تلاش برای عزت، کرامت و وحدت امت سرفرازمان عنایت فرماید. به گزارش خبرنگار نشریه زائر در مدینه منوره، در انتهای این بیانیه نام صد تن از علما و فقهای حوزه و فعالان امر تبلیغ مشاهده می‌شود.

دیدار جانشین نماینده ولی فقیه از بیمارستان هیئت پزشکی

جانشین نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت ضمن دیدار از هیئت پزشکی خطاب به کادر هیئت پزشکی جمهوری اسلامی مستقر در مدینه منوره اظهار داشت: «ثواب خدمت به زائران بیت‌الله الحرام و حجاج، کمتر از ثواب انجام اعمال عبادی حج نیست. حج ۲۷، ص: ۴۰۴ به گزارش خبرنگار زائر، آیه‌الله امینی در این بازدید با اشاره به ارزش کار پزشکی و خدمات‌رسانی به حجاج، از رسیدگی به موقع و سریع به بیماران توسط کادر تیم پزشکی جمهوری اسلامی قدردانی کرد و بیان داشت که با توجه به امکانات و وسایل و تجهیزات موجود، رسیدگی بحمدالله مطلوب بوده است. وی درباره نحوه رسیدگی به وضعیت بیماران ایرانی مقیم خارج از کشور که به زیارت خانه خدا آمده‌اند، اظهار داشت: «در مقایسه با امکانات موجود، رسیدگی به وضعیت این دسته از زائران هم در خور توجه و دقت است و رسیدگی به امور این افراد می‌تواند وجهه خوش‌بینانه داشته، در نگاه آنها نسبت به نظام مقدس جمهوری اسلامی مؤثر باشد.» جانشین نماینده ولی فقیه از بخش‌های مختلف بازدید کرد و از تعداد قابل توجهی بیماران بستری‌شده عیادت و ضمن همدردی و همدلی با بیماران، جهت بهبودی سریع آنان دعا کرد. همچنین در این بازدید، دکتر نادری با اشاره به

این که مراجعات و پذیرش به شکل ۲۴ ساعته است، گفت: «در مقایسه با سال گذشته مراجعات کمتر بوده و درمقابل، بستری بیمار درصد بالایی را به خود اختصاص داده است و بیشترین حجم کار بر روی بیماران بستری است.» وی وجود پزشک کاروان را بسیار مفید دانست و اظهار داشت: «سیاست ما بر این است که امکانات بیشتری به پزشک کاروان داده شود و او را پوشش دهیم تا بیماران با وضعیت جدی‌تر به هیئت پزشکی مراجعه کنند و اکثر بیماران به طور سرپایی توسط پزشک کاروان مداوا شوند.»

بیست پرواز از مدینه منوره به فرودگاه‌های ایران

مسئول عملیات پروازی حجاج ایرانی در مدینه اعلام کرد که روزانه حدود ۲۰ پرواز از فرودگاه‌های مدینه به فرودگاه‌های کشورمان انجام می‌گیرد؛ این پروازها بیشتر به حج ۲۷، ص: ۴۰۵ فرودگاه‌های تبریز، تهران، مشهد و رشت صورت می‌گیرد و بسیاری از این پروازها زودتر از زمان مقرر و با تعجیل و یا به موقع بوده است. وی خاطر نشان کرد که هواپیمایی ایران هیچ مشکلی نداشته است و ایستایی بار فقط برای پروازهای سعودی است. این مقام مسئول گفت: «روزانه حدود شش هزار مسافر از فرودگاه مدینه به ایران اعزام می‌شوند که ۷۰٪ پروازها با هواپیماهای سعودی و ۳۰٪ با هواپیمایی جمهوری اسلامی صورت می‌گیرد.» وی گفت: «استفاده از هواپیماهای سعودی طبق قراردادهایی ایجاد شده است که در هنگام ورود حجاج ایرانی به عربستان ۷۰٪ هواپیماهای ایرانی و ۳۰٪ از هواپیمایی سعودی استفاده شده است. با توجه به اطلاع‌رسانی‌های صورت گرفته به زائران درباره چگونگی تحویل بار، تاکنون هیچ‌گونه مشکلی وجود نداشته است.» وی با بیان این که حضور حجاج ایرانی در فرودگاه مدینه با فرودگاه جده یکسان نیست، گفت: «زائران ایرانی که در فرودگاه مدینه حاضر می‌شوند، از اتوبوس‌ها پیاده نمی‌شوند، تا سالن آماده شود و هنگام آماده شدن سالن، حجاج به ترتیب هر اتوبوس با نظم خاصی پیاده می‌شوند و داخل سالن می‌روند و پس از انجام تشریفات، سوار هواپیما می‌شوند.» مسئول عملیات پرواز فرودگاه مدینه درباره میزان حمل آب زمزم گفت: «حجاج ایرانی تا میزان ۵ لیتر می‌توانند آب زمزم به داخل هواپیما حمل کنند و با خود به همراه داشته باشند.» وی پایان عملیات پروازی حجاج از فرودگاه مدینه را تا دوم بهمن ماه اعلام کرد و گفت: «اگر همکاری مدیران کاروان‌ها و زائران به لحاظ استاندارد بودن ساک‌ها ادامه داشته باشد، ما مشکل خاصی در پروازهای مدینه نخواهیم داشت.» وی در پایان خاطر نشان کرد که نظام فرودگاه مدینه به این شکل است که حجاج مرد در یک صف و خانم‌ها در صف دیگر باشند که این امر همکاری حجاج را می‌طلبد.

تأخیر برخی پروازها به علت شرایط نامساعد جوی

مدینه منوره، خبرنگار زائر: دیروز تعدادی از پروازهای مدینه به ایران با تأخیر طولانی مواجه شد و زائران ساعات متوالی زیادی را از صبح تا غروب در فرودگاه مدینه سرگردان بودند. طبق این گزارش، سرد شدن ناگهانی هوا و بارش شدید برف در بسیاری از شهرهای کشور، فرود برخی از پروازهای زائران را با مشکل مواجه کرده و همین امر موجب تأخیر در بازگشت هواپیماها به مدینه و معطلی زائران شده است. یکی از مسئولان پرواز در پاسخ به خبرنگار زائر درباره تأخیر طولانی بعضی پروازهای مدینه گفت: «پرواز مدینه به اصفهان به علت شرایط نامساعد جوی در شیراز فرود آمد و موقع بازگشت از شیراز نیز به علت همین شرایط با تأخیر موفق به پرواز به سوی مدینه شد و همین امر باعث معطلی زائران در فرودگاه مدینه شد. اگر شرایط جوی کشور به همین گونه باشد، تأخیر در برخی از پروازهای بعدی نیز محتمل است.»

کشف و ضبط ۱۶۵۰ رأس قربانی فاسد

به گزارش روزنامه عکاظ، طی روزهای گذشته یکصد دستگاه اتومبیل حامل گوشت‌های فاسد پیش از رسیدن به جده، توسط نیروهای امنیتی عربستان شناسایی و متوقف شدند. به نوشته این روزنامه، محموله گوشت‌های فاسد شده که شامل ۱۶۳۹ رأس گوسفند، و ۱۱ رأس شتر بود، به طریق نامعلومی به صورت غیرقانونی از قربانگاه منی خارج شده و حمل‌کنندگان آن قصد داشتند، گوشت این قربانی‌ها را برای فروش به رستوران‌ها و آشپزخانه‌های شهر جده حمل کنند. شهردار جده در این باره گفت: «این خودروها از راه قدیمی مکه به جده، راهی این شهر شده بودند که تمام آنها متوقف و گوشت‌های فاسد مصادره و اقدام‌کنندگان به حمل آنها جریمه شدند.»

یکشنبه ۲۴ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

بیست و پنجم ذیحجه ۱۴۲۷

افتتاح مرکز دینی و فرهنگی «الزهر» ویژه بانوان شیعه عربستان

مرکز دینی و فرهنگی الزهرا با هدف گسترش تعالیم اسلامی بین زنان، با حضور علما و شخصیت‌های برجسته شیعی در «احساء» واقع در شرق عربستان افتتاح شد. به گزارش خبرگزاری رسا، در مراسم افتتاح مرکز دینی و فرهنگی الزهرا که در شهر «دمام» برگزار شد، شیخ علی ناصر امام جمعه مسجد جامع امام حسین علیه السلام و عالم برجسته دمام، به حاضران و تمامی شیعیان عالم تأکید کرد: «اهمیت روز غدیر در تاریخ اسلام بر هیچ کسی پوشیده نیست و علت اصلی اهمیت آن، تکمیل شدن شریعت اسلام است و این روز عید تمامی مسلمانان است.» وی از تلاش‌ها و زحمات مسؤولان برای افتتاح مرکز دینی و فرهنگی الزهرا ویژه بانوان منطقه تشکر کرد و گفت: «این مرکز، برای گسترش خدمات فرهنگی و دینی بین بانوان منطقه بسیار گام مقدسی است و امید است که نقش بالایی در ارتقای سطح فرهنگ بانوان شیعه عربستان داشته باشد.» پس از سخنان این عالم برجسته شیعه در عربستان، شیخ عادل العلی، مؤسس مرکز دینی و فرهنگی الزهرا، توضیحاتی درباره روند شکل‌گیری این مرکز و اهداف آن حج ۲۷، ص: ۴۰۸ ارائه نمود. اجرای سرود، مداحی و تواشیح از برنامه‌های دیگر این مراسم بود.

دیدار جانشین نماینده ولی فقیه از آشپزخانه‌های متمرکز مدینه

مدینه منوره، خبرنگار زائر: آیه‌الله امینی در بازدید از آشپزخانه‌های متمرکز مستقر در مدینه خطاب به کارکنان آن اظهار داشت که تلاش در جهت خدمت به زائران و تهیه غذای مناسب، افتخارآمیز است. وی گفت: «کار در این بخش بسیار سخت است، اما در مقابل اجر و ثواب بسیاری دارد و در مجموع، خدمت به زائران کار ارزشمندی است و این که غذای زائران به بهترین شکل و کیفیت آماده می‌شود، کار شایسته‌ای می‌باشد و موجب تقدیر و قدردانی است.» در این بازدید که جانشین نماینده ولی فقیه بخش‌های مختلف آشپزخانه‌های متمرکز «الدخیل» و «احد» (زین) بازدید کردند، مسؤولان، اطلاعات جامعی در خصوص نحوه پخت و پز و تهیه اقلام غذایی ایراد کردند. عرب خزائلی، مدیر آشپزخانه الدخیل با اشاره به این که کلیه امور مربوط به پخت و پز تحت نظر کارشناسان تغذیه صورت می‌گیرد، گفت: «از زمان ورود اقلام غذایی و قرار گرفتن در انبار و تهیه غذا و ارسال برای کاروان‌ها، کنترل و نظارت به‌طور جدی انجام می‌شود.» همچنین مهدی دلیری مدیر آشپزخانه متمرکز شماره دو احد (زین) با بیان این مطلب

که زمان بندی پخت غذا طبق برنامه ریزی های از قبل تعیین شده انجام می شود گفت: «در ارتباط با تهیه اقلام و اجناس برای تهیه غذای مورد نظر، چه آنهایی که از ایران آورده می شود و چه آنهایی که در عربستان تهیه می شود، کاملاً کنترل شده و چنانچه مورد مشکوکی مشاهده شود اجناس مورد نظر عودت داده شده، مورد استفاده قرار نمی گیرد.»

۲۵۰ میلیارد تومان گوسفند قربانی

در موسم حج امسال بیش از ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار رأس گوسفند، به قیمت یک میلیارد ریال «۱» سعودی ذبح شده است. به نوشته روزنامه «عکاظ»، به منظور تأمین گوسفندان مورد نیاز در عید قربان و مصرف داخلی عربستان، امسال برای اولین بار از کشورهای چین و جیبوتی، واردات گوسفند به عربستان صورت گرفته است. ورود گوسفند از این دو کشور به عربستان موجب تنوع گوسفندها در این کشور شد. عربستان بزرگترین بازار قربانی گوسفند را دارد و بالاترین سهم واردات گوسفند در بین کشورهای عربی را داراست. گفتنی است که علی رغم موافقت های اولیه برای وارد کردن یکصد هزار رأس گوسفند از ایران جهت قربانی حجاج ایرانی، این کار به علت تعلل عمدی و احتمالاً کارشکنی های برخی دست اندرکاران سعودی صورت نگرفت. علاوه بر تعداد گوسفندان مذکور در این گزارش، صدها گاو و صدها شتر نیز توسط حجاج خریداری و در قربان گاه های منی ذبح شد.

دوشنبه ۲۵ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

بیست و ششم ذیحجه ۱۴۲۷

دیدار سفیر ایران با ولیعهد عربستان سعودی

«سید محمد حسینی» سفیر جمهوری اسلامی ایران در عربستان سعودی با ولیعهد این کشور، «سلطان بن عبدالعزیز» دیدار و ضمن قدردانی از اقدامات عربستان در خدمت به حجاج، بر گسترش روابط دوجانبه تأکید کرد. در این دیدار که طبق معمول سال های گذشته و در پایان موسم حج صورت گرفت، سفیر جمهوری اسلامی ایران با اشاره به مشترکات دینی، فرهنگی و تاریخی دو کشور تصریح کرد که ایران و عربستان می توانند با توجه به شرایط فعلی منطقه خاور میانه، نقش مؤثری در کاهش مشکلات و تنش های موجود داشته باشند؛ اکنون شرایط خوبی برای ارتقای سطح همکاری های دو کشور در همه زمینه ها وجود دارد. حسینی با ابراز قدردانی از مقام های عربستان به خاطر تمهیدات وسیع و برنامه ریزی های همه جانبه برای برگزاری حج سال جاری گفت: «برگزاری خوب مناسک حج امسال باعث شد تا زائران بیت الله الحرام با آسانی و خیالی آسوده، اعمال حج را به جا آورند.» در این دیدار ولیعهد عربستان با تأکید بر لزوم توسعه همکاری های دو کشور افزود: حج ۲۷، ص: ۴۱۱ «زمینه های فراوانی برای گسترش همکاری های دوجانبه وجود دارد که تحقق آنها می تواند برای منطقه و جهان اسلام مؤثر و مفید باشد.»

چند خبر درباره زائران عراقی بیت الله الحرام

* «علاء مکی» نماینده پارلمان عراق از جبهه «التوافق العراقي» گفت: «دو کاروان از حجاج عراقی زمانی که از سفر حج باز می گشتند، از سوی افرادی که لباس نیروهای امنیتی به تن داشتند ربوده شدند.» مکی در گفت و گو با شبکه تلویزیونی «الجزیره»

افزود: «گروگان‌ها- که ۴ نفر از ائمه جماعات نیز در میان آنها بودند- به مکان نامعلومی انتقال داده شده‌اند؛ تاکنون هیچ‌یک از گروگان‌ها آزاد نشده‌اند و یکی از حجاج که توانسته بود به وسیله تلفن همراه با ما تماس بگیرد، گفت که توسط یک خودروی ظاهراً نظامی متوقف شده و نمی‌دانند به کدام سو برده می‌شوند.» نماینده مذکور از حجاجان عراقی که هنوز به مرزهای عراق نرسیده‌اند، خواست با توجه به نگرانی از امنیت راه‌ها، وارد عراق نشوند تا امنیت عبور آنان تأمین شود. مکی از مقامات عربستانی خواست زائران عراقی را از طریق مرز زمینی منطقه «عرعر» عبور ندهند و به حجاج اجازه دهند از شهر مدینه و به وسیله هواپیما به عراق بازگردند یا چنانچه زائران بخواهند از طریق مرزهای زمینی وارد عراق شوند، از طریق کشور اردن این کار صورت گیرد. * استاندار کربلا از کشته شدن ۹ تن از حجاج عراقی در مسیر بازگشت از عربستان در نزدیکی استان «الانبار» واقع در غرب عراق خبر داد. بنا به گزارش خبرگزاری فرانسه از کربلا، «عقیل الخزاعی» به این خبرگزاری گفت: «افراد مسلح ناشناس به سوی یک دستگاه اتوبوس حامل حجاج شلیک کردند که در نتیجه ۹ نفر از آنها کشته و ۱۴ نفر مجروح شدند.

سه‌شنبه ۲۶/۱۰/۸۵

اشاره

بیست و هفتم ذیحجه ۱۴۲۷

دیدار دست‌اندرکاران حج ۸۵ در پایان موسم حج با رهبر معظم انقلاب

حضرت آیه الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار دست‌اندرکاران مراسم حج، ضمن قدردانی از آنان با اشاره به ضرورت استفاده از فرصت حج برای فعالیت‌های فرهنگی تصریح کردند که باید با ابتکارات جدید زمینه تبلیغ و آگاهی در میان حجاج بیت‌الله الحرام گسترش یابد. ایشان فعالیت‌های فرهنگی را منشأ تحوّل فکری توصیف کردند و خدمت به حجاج را فرصتی مغتنم شمردند و بر اثربخشی معنوی و فرهنگی در ایام حج و بهره‌گیری از شیوه‌های نوین تبلیغاتی برای انسجام و اتحاد بیشتر مسلمانان دنیا تأکید کردند. در آغاز این دیدار نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی ضمن ارائه گزارشی از کنگره عظیم حج اظهار داشت: «با تلاش مسؤولان اجرایی در مراسم حج امسال، مشکلات کمتر و در مقایسه با سال‌های گذشته رضایت نسبی زائران بیشتر بود.» وی در تشریح فعالیت‌های بعثه مقام معظم رهبری به برپایی همایش‌های بین‌المللی در موسم حج اشاره کرد و گفت: «تلاش و پیشرفت‌های جمهوری اسلامی ایران برای دستیابی به انرژی هسته‌ای و پیروزی حزب الله لبنان در برابر تجاوزات رژیم صهیونیستی حج ۲۷، ص: ۴۱۳ موجب گرایش بیشتر زائران غیرایرانی و ابراز علاقه آنان به جمهوری اسلامی ایران گردیده است.»

لزوم نظارت بر خودی‌ها

رابطین روحانیون کاروان‌های مدینه بعد در ضیافتی صمیمانه با آیه الله امینی، جانشین نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت شرکت کردند. در این دیدار درباره مسائل مختلفی همچون مهدویت از دیدگاه اهل سنت، تکفیری‌ها، تندروها و اعتدال‌گراهای عارف مسلک و مواردی از دیگر مسائل روز جهان اسلام، سخن به میان آمد. آیه الله امینی در این دیدار گفت: اگر ما از دولت عربستان می‌خواهیم مانع افراد تندرو باشد، لازم‌اش این است که ما نیز مانع تندروی افراد، به ویژه مدّاحان در گفتار و رفتارشان بشویم. با همه سخت‌گیری‌ها، متأسفانه هنوز شاهد گسترش برخی اکاذیب میان مدّاحان هستیم. روزگار ما زمانی است که هر رفتار،

گفتار و کردار ما، با گسترش ارتباطات در منظر و مرآی جهانیان است. سپس وی ضمن تشکر از تلاش رابطین گفت: گزارش فعالیت آقایان را خوانده‌ام. این نظارت دقیق لازم است. در پایان این جلسه تعدادی از رابطین به بیان نظرات و دیدگاه‌های خود پرداختند.

تأخیر در پروازهای حجاج ایرانی و علت‌های آن

شاید یکی از نارسایی‌های مکرری که خاطره شیرین و فراموش ناشدنی حج را به کام بسیاری از هموطنان عزیز ایرانی تلخ می‌سازد، تأخیرهای پیش‌بینی نشده و طولانی است که گاه تا بیش از هفت ساعت هم به طول می‌انجامد. آنچه این نارسایی را غیرقابل تحمیل تر می‌کند، شرایط نامناسب سالن‌های فرودگاه و برخورد نامناسب تر مأموران حج ۲۷، ص: ۴۱۴ سعودی است. آنچه در پی می‌آید در مقایسه با میزان سود شرکت‌های مختلف عربستان که پیش‌تر به آن اشاره شده است، قابل تأمل و بررسی است! مقایسه میانگین تأخیر پروازها در اعزام به عربستان و بازگشت از آن پرواز حجاج از جده طی چند روز گذشته با تأخیرهایی تا هفت ساعت مواجه بود و زائران در انتظار طولانی برای ورود به سالن پرواز فرودگاه به سر بردند. به گزارش خبرگزاری مهر، اختصاص تنها یک سالن خروجی از سوی مسئولان فرودگاه عربستان برای حدود یک‌صد هزار حاجی ایرانی، حجم بار اضافی برخی حجاج و تأخیر هواپیماها سبب شد تا پروازها در زمان‌های مقرر و براساس برنامه‌ریزی‌های قبلی انجام نشود. بنابراین گزارش در ۳۴۰ سورتی پرواز اعزام زائران به عربستان، میانگین تأخیر برای ایران ایر ۲۱ دقیقه و برای هواپیمای سعودی ۳۱ دقیقه بود؛ اما در بازگشت حجاج در ۱۰ پرواز نخست از ۵ تا هفت ساعت تأخیر وجود داشته است. گفتنی است عملیات پرواز بازگشت حجاج ایرانی که از ۱۵ دی از جده آغاز شده، ۱۷ روز به طول خواهد انجامید. توضیح اداره کل روابط عمومی هما درباره تأخیر پروازهای حجاج تراکم بالای مسافران در فرودگاه جده، برنامه‌ریزی نامناسب مقامات عربستانی، عدم توجه به ظرفیت ترمینال‌های این فرودگاه و برخوردهای نادرست کارکنان سعودی را علت اصلی تأخیرهای طولانی مدت در پروازهای بازگشت حجاج اعلام شد. به گزارش روابط عمومی هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران، یکی از اصلی‌ترین دلایل بروز تأخیرات در مرحله بازگشت حجاج، پایین بودن ظرفیت فرودگاه جده و برنامه‌ریزی انجام پروازهای شرکت‌های مختلف بدون توجه به این ظرفیت محدود توسط مسئولان این فرودگاه است؛ به طوری که از فرودگاهی که ظرفیت انجام ۱۴۴ حج ۲۷، ص: ۴۱۵ پرواز در روز را دارد، روزانه ۲۲۰ پرواز انجام گرفته است و از تبعات چنین ناهماهنگی می‌توان به کمبود سالن پذیرش حجاج و نقصان خدمات فرودگاهی چون کمبود ماشین‌های حمل بیمار، خدمات زمینی، اتوبوس و ... اشاره کرد. بنابراین گزارش، موقعیت پارک هواپیما در مکانی بسیار دورتر از سالن ترانزیت که دسترسی به آن پس از طی ۲۰ دقیقه با اتوبوس امکان‌پذیر است، مشکلاتی برای جابجایی مسافران و بارگیری ایجاد نموده و تراکم هواپیما در این فرودگاه باعث شده که بسیاری از هواپیماها پس از ورود به جده مدت زمان زیادی منتظر تعیین محل پارک بمانند. از دیگر مواردی که انجام امور فرودگاهی زائران را با تأخیر مواجه نموده است، همراه داشتن میزان بسیار زیاد و غیرمجاز بار زائران است که بازرسی و انتقال آنها با هواپیما نیازمند صرف زمان بالایی است که خود یکی از عوامل تأخیر می‌باشد. از طرفی بازدید بدنی حجاج توسط پلیس سعودی به شکل نامطلوبی صورت می‌پذیرد و برخی از وسایل همراه زائران ضبط می‌گردد که این توقف بیش از حد به هنگام عبور از محل بازرسی پلیس مزید بر علت شده است. تأخیر در پرواز زائران خراسانی در پی شایعه بمب‌گذاری در هواپیما هواپیمای حامل حجاج مشهدی به علت تهدید به بمب‌گذاری در هواپیما از سوی گروه القاعده با تأخیر ۱۵ ساعته وارد فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی‌نژاد مشهد شد. پرواز شماره ۵۸۸۸ هواپیمای سعودی که قرار بود در ساعت ۱۱ و ۳۰ دقیقه روز شنبه از فرودگاه مدینه منوره زائران مشهدی را در ساعت ۱۴ و ۴۵ دقیقه به شهرشان مشهد بازگرداند؛ با تأخیر ۱۵ ساعت و ۱۵ دقیقه‌ای در ساعت ۶ صبح روز یکشنبه بر باند فرودگاه شهید هاشمی‌نژاد مشهد فرود آمد. مریم هاشمی‌پور موسوی از زائران

مشهدی بیت‌الله الحرام در گفت‌وگو با خبرنگار کیهان در مشهد گفت: این پرواز که قرار بود ساعت ۱۱ و ۳۰ دقیقه روز شنبه از فرودگاه حج ۲۷، ص: ۴۱۶ شهر مدینه عازم مشهد شود، با تأخیر حدود شش ساعت و نیم در حدود ساعت شش بعدازظهر از مدینه انجام گرفت. به گفته این شاهد عینی حدود یک ساعت و نیم پس از آغاز پرواز هواپیما و در حالی که مهمانداران مشغول پذیرایی شام از زائران بودند، به یک باره مهمانداران تغییر حالت دادند و به سرعت ظرف‌های شام را جمع کردند و در همین حال صدای Danger (خطر) از بلندگوهای هواپیما به گوش رسید. وی ادامه داد: «در حالی که حدود ۱۰-۲۰ دقیقه این هواپیمای خطوط سعودی حامل زائران خراسانی بر روی فرودگاه ریاض پایتخت عربستان در حال دور زدن بود؛ شایعه‌های مختلفی از قبیل نقص فنی و ... بین زائران پخش شده بود. سپس در یکی از باندهای فرعی و در انتهای فرودگاه ریاض در حالی که زمین نشست که کف باند از کف صابون پوشیده شده بود و هواپیما در محاصره ده‌ها دستگاه آمبولانس، نیروهای پلیس و خودروهای آتش‌نشانی قرار گرفت.» این شاهد عینی افزود: «تا نزدیک به ۱۰ دقیقه پس از فرود اضطراری هواپیما در فرودگاه ریاض در حالی که زائران در نگرانی و اضطراب بودند، هیچ کدام از نیروهای عربستانی به هواپیما نزدیک نشدند و پس از مدتی طولانی درهای هواپیما باز شد و مسافران پس از انتقال به سالن بازرسی، حدود هفت ساعت و نیم مورد دقیق‌ترین بازرسی‌های بدنی و بازرسی ساک‌ها قرار گرفتند. در حالی که حال برخی از زائران بد بود؛ برخی مقامات عربستانی و کادر پروازی در پاسخ به اعتراض زائران خراسانی دلیل فرود اضطراری و برخورد خارج از عرف مسؤولان ذریبط را تهدید نیروهای القاعده مبنی بر بمب‌گذاری در پرواز مدینه-مشهد اعلام کردند.

اعتراض به حج تکراری مسؤولان

نماینده اصفهان در مجلس شورای اسلامی، در بخشی از سخنان خود در نطق پیش از دستور مجلس، به سفرهای غیر ضروری مسؤولان بخش‌های مختلف دولت و نظام حج ۲۷، ص: ۴۱۷ جمهوری اسلامی ایران به حج تمتع، اعتراض کرد و گفت: افرادی که در مسئولیت حکومتی خود چند بار به سفر حج می‌روند، حق ندارند به عنوان یک عمل مستحب، کار و تعهدات واجب خود را ترک کنند. یک قاضی اگر به پرونده مردم رسیدگی کند، بهتر است از اینکه برود روحانی کاروان شود. و یا آقای وکیل مجلس به قانونگذاری خود برسد بهتر است تا برود مترجم بعثه باشد. آقای مدیر کل شما هم اگر به کار مردم برسد بهتر است از رفتن به حج است. اگر کسی برای اولین بار به حج می‌رود، واجب است و باید برود؛ امّا اگر کسی برای چندمین بار به حج رفته، این کار نه مورد رضایت مقام معظم رهبری است و نه حضرت امام رحمه الله. پس بعثه مقام معظم رهبری و متصدیان امور حج کاری کنند که مانع از چندبار رفتن مقامات مسؤول به حج شوند.

چهارشنبه ۲۷ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

بیست و هشتم ذیحجه ۱۴۲۷

آخرین پروازهای حج مدینه قبل در بازگشت به ایران

پروازهای مسیر جدّه-تهران که دو هفته قبل برای انتقال اولین زائران ایرانی خانه خدا به ایران شروع شده بود، امروز با انجام ۸ پرواز، آخرین حجاج مدینه قبل را به وطن بازگرداند و بدین ترتیب عملیات انتقال زائران از جدّه نیز پایان یافت. گفتنی است که

طی یک هفته گذشته، پروازهای بازگشت حجّاج مدینه بعد نیز شروع شده و تا دوم بهمن ادامه خواهد یافت. این پروازها که از مدینه منوره به مقصد تهران و برخی فرودگاه‌های دیگر کشور صورت می‌گیرد، در روز یکشنبه دوم بهمن، با انجام ۱۷ پرواز آخرین گروه‌های زائران ایرانی مدینه بعد را به ایران انتقال خواهند داد و بدین ترتیب عملیات حج تمتع سال ۱۳۸۵ رسماً پایان خواهد یافت.

پنج‌شنبه ۲۸ / ۱۰ / ۸۵

اشاره

بیست و نهم ذیحجه ۱۴۲۷

کلایه حجّاج از وضعیت نان در مکه و مدینه

در گفت‌وگو با تعداد زیادی از زائران ایرانی نظر آنان را درباره وضعیت نان و غذای ارائه شده در کاروان‌ها جویا شدیم. بسیاری از آنان نسبت به کیفیت برنامه غذایی، پخت و عرضه آن اظهار رضایت کردند. اما قریب به اتفاق آنان از کیفیت نان عرضه شده در وعده‌های مختلف غذایی راضی نبودند. خمیر بودن نان، بیات بودن و نامناسب بودن طعم آن از اصلی‌ترین دلایل گلهمندی زائران ایرانی است. به عقیده این دسته از زائران در حالی که غذای زائران ایرانی در مدینه و مکه به صورت متمرکز تهیه می‌شود، می‌توان ترتیبی داد که در همان آشپزخانه‌ها، نانوايي با سبک و سیاق ایرانی نیز احداث شود و با بهره‌گیری از نانویان چیره‌دست ایرانی و حتی با آردی که می‌شود از ایران وارد کرد، نان مصرفی زائران ایرانی مطابق با ذائقه آنان به طور متمرکز و همه روزه تهیه و توزیع گردد. پیشنهاد این دسته از زائران، در صورت تحقق، علاوه بر تأمین رضایت حجّاج، موجب صرفه‌جویی قابل ملاحظه‌ای نیز خواهد شد. گفتنی است از نظر بسیاری از کارشناسان تغذیه در کشور عربستان، غذاهای ایرانی حج ۲۷، ص: ۴۲۰ به خاطر بهره‌مندی از استانداردهای بهداشتی و تأمین مواد ضروری بدن و برنامه‌ریزی مناسب در پخت متمرکز و توزیع به موقع، بهترین تغذیه در بین حجّاج سایر کشورها به حساب می‌آید و مقتضی است این مشکل کوچک نیز مرتفع شود.

آخرین آمار از فعالیت واحد گمشدگان مدینه

در طول موسم حج امسال، تنها ۳۴ زائر ایرانی در مدینه منوره گم شده بودند که توسط واحد امداد گمشدگان به محل اسکان کاروان‌های خود راهنمایی شدند. رییس ستاد مدینه گفت: «بیشترین افراد گم شده، بالای ۵۰ سال سن دارند و تنها حدود ۱۰ درصد آنها بین ۴۰ تا ۵۰ ساله بودند و این نشان می‌دهد که هرچه سن زائران کم‌تر بوده، درصد گم شدن آنان نیز کاهش یافته است.» شیبانی علت اکثر گم شدن زائران ایرانی را همراه نداشتن کارت هتل و نشانی کاروان، به ویژه در روزهای اول و دوم ورود به مدینه عنوان کرد و افزود: علاوه بر این حدود ۸۰ نفر هم در ایستگاه مانده بودند که به وسیله خودروهایی مربوطه به مقصد رسانده شدند. وی همچنین از پیدا شدن ۵ مورد ساک حجّاج ایرانی در مدینه خبر داد و افزود: «مواردی چون ویلچر، دوربین و وجه نقد هم در این مدت پیدا شده که غالباً به صاحبانش تحویل شده است. یک رنگ بودن، نداشتن علامت و مشخصات و تازه خرید بودن می‌تواند علت‌های اصلی برای جاماندن و گم شدن و یا عوض شدن ساک‌ها باشد؛ چنانکه یکی از ساک‌ها متعلق به یک حاجی کانادایی بود که با پرواز «ایران ایر» برگشت داده شد. رییس ستاد حج مدینه از زائران خواست حتماً به توصیه‌های لازم در

همراه داشتن کارت و بلد بودن مشخصات هتل محل اقامت و نیز درج مشخصات خود و کاروان بر روی ساک‌ها توجه کافی داشته باشند تا از مشکلات گم‌شدن خود و ساک‌ها و وسایل همراه خود بکاهند.

آخرین مراسم با شکوه دعای کمیل مدینه در حج سال جاری

امشب، آخرین شب جمعه حضور ایرانیان در مدینه منوره، با حضور هزاران زائر ایرانی در جوار بقیع، مراسم با شکوه دعای کمیل برگزار شد. مراسم معنوی و روح‌بخش دعای کمیل در بین الحرمین - حد فاصل بین حرم نبوی صلی الله علیه و آله و مزار ائمه مظلوم بقیع - در حال و هوای ویژه و مملو از شور و عشق و راز و نیاز به درگاه خالق بی‌نیاز و ربّ رحیم برگزار شد. در این مراسم پر شور که با حضور آیه الله امینی، جانشین نماینده ولی فقیه، و دیگر مسؤولان و دست‌اندرکاران بعثه مقام معظم رهبری و شرکت هزاران زائر ایرانی و گروه‌هایی از زائران خارجی برگزار شد، پس از تلاوت آیاتی از کلام الله مجید، یکی از مداحان اهلیت به مداحی و ذکر مصائب اهل بیت پرداخت و سپس دعای کمیل قرائت شد. در پایان این مراسم که با نظم و انضباطی خاص برگزار شد، آیه الله امینی برای پیروزی اسلام و مسلمین در سراسر عالم و نابودی دشمنان اسلام به ویژه صهیونیسم جهانی دعا کردند. - برگزاری منظم مراسم دعای کمیل و پایان دقیق آن در وقت مقرر در طول سال‌های گذشته و سال جاری، تشویق و تحسین ناظران به ویژه مسؤولان انتظامی عربستان را برانگیخته است. - پلیس و نیروهای انتظامی شهر مدینه با حضور پررنگ خود در مبادی ورودی، در برقراری نظم و آرامش مراسم نقش مؤثری داشتند. - گروهی از زائران داوطلب با توجیحات و هماهنگی‌های لازم، مسؤولان ستاد و نیروهای انتظامی عربستان را در برقراری نظم کمک می‌کردند. - حضور گروهی از خانواده شهدا و جانبازان پرافتخار دفاع مقدس بر جلوه و شکوه مراسم افزوده بود. - زائران ایرانی شرکت کننده در مراسم دعای کمیل، پس از اتمام دعا، در حرکتی هماهنگ و خودجوش به پاکسازی محل برگزاری دعا اقدام کردند. حج ۲۷، ص: ۴۲۲ آیه الله امینی - جانشین نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت - ضمن تحسین نظم و انضباط زائران ایرانی، از حضور با شکوه آنان در مراسم دعای کمیل تقدیر و تشکر کرد.

دیدار از اماکن تاریخی و زیارتی مدینه منوره

به گزارش امور روحانیون بعثه مقام معظم رهبری، روحانیون و معین‌های کاروان‌های مدینه بعد، از اماکن تاریخی و زیارتی مدینه بازدید کردند؛ این بازدیدها در تاریخ جمعه ۱۵ / ۱۰ / ۸۵ شروع شد و با توجه به استقبال صورت گرفته، تا امروز پنجشنبه ۲۸ / ۱۰ / ۸۵ روزانه با یک اتوبوس ادامه یافت. اماکنی که در این برنامه مورد بازدید قرار گرفت، عبارت بودند از: مسجد الإجابة (مسجد مباحله)، مسجد ابوذر (بنی عبد الأشهل)، مسجد سَبَق، مسجد درع، مسجد الاستراحة، أُحُد، منطقه عمومی خندق، محل غزوه حمراء الأسد، مسجد شجره، حدود حرم، مسجد قبا، ایبار علی، مسجد صبح، مسجد جحفه، محل ورود کاروان کربلا، مسجد سقیا. این برنامه‌ها به منظور ایجاد وحدت رویه در بیان نکات تاریخی و آموزش معین‌های کاروان‌ها برگزار می‌شود. و در همین راستا تاریخچه غزوه «حمراء الأسد» تحت عنوان «حمراء الأسد ادامه غزوه احد» به صورت مکتوب در اختیار کلیه بازدید کنندگان قرار گرفت. حج ۲۷، ص: ۴۲۳

جمعه ۲۹ / ۱۰ / ۸۵

سی‌ام ذیحجه ۱۴۲۷

انتشار آخرین شماره نشریه زائر در موسم حج سال ۸۵

با به پایان رسیدن موسم حج و بازگشت اکثر حجاج محترم جمهوری اسلامی ایران به وطن، انتشار نشریه وزین زائر نیز متوقف شد. امروز جمعه، آخرین روز ماه پربرکت ذیحجه، آخرین روز انتشار نشریه زائر نیز بود. سی و هشتمین شماره این نشریه با چاپ تصویری زیبا از مقام معظم رهبری در اولین صفحه، پیام سردبیر نشریه فلسطینی المنار خطاب به کشورهای عربی و اسلامی را در کنار آن اینچنین آورده است: «هشدارهای آیه الله خامنه‌ای را باید جدی گرفت». این شماره با نقل گزارش آخرین مراسم دعای کمیل مدینه در سال ۸۵ و ذکر خلاصه‌ای از گفت‌وگوی اختصاصی شبکه تلویزیونی «العربیة» با رئیس جمهور محبوب کشورمان در اولین صفحات نشریه، حاوی اخبار و گزارش‌هایی از ایران و جهان نیز می‌باشد. همچنانکه عناوینی مانند: همگام با پیامبر صلی الله علیه و آله، داستان‌ها و حکایت‌های حج، ای قوم به حج رفته و نشانه حج پذیرفته شده، همچون شماره‌های گذشته تأمین کننده ابعاد معرفتی و فرهنگی برای علاقه‌مندان به مطالعه این نشریه است. تلاش خستگی‌ناپذیر کادر این نشریه و همه دست‌اندرکاران دیگری که در تهیه، حج ۲۷، ص: ۴۲۴ تدوین، تکثیر و نشر این روزنامه ویژه حج دخیل بوده‌اند، چه در خود نشریه و چه در ویژه نامه‌هایی مانند صفا، مروه، کرشمه و ویژه نامه‌های عید قربان و غدیر، نقش مؤثری در ارتقاء فرهنگی زائران داشته‌اند. حج ۲۷، ص: ۴۲۵

بخش چهارم: گفت‌وگو با مسؤولان درباره عملکرد بعثه و ستاد در حج ۸۵

گفت‌وگو با معاون آموزش و پژوهش بعثه درباره برنامه‌ها و فعالیت‌های

فرهنگی حج ۸۵

در ساختمان بعثه هرکسی به دنبال وظیفه خود است؛ وظیفه‌ای که یک سال برای تحقق آن زحمت کشیده، مشقات آن را تا این جا تحمل کرده و قرار است که در موسم حج نتیجه تمام کارهایش را ببیند. معاونت آموزش و پژوهش - که هدایت فرهنگی کاروان‌ها را به عهده دارد - وظیفه سنگینی را به دوش می‌کشد. مطالب زیر مصاحبه با حجه الاسلام والمسلمین قاضی عسکر، معاونت آموزش و پژوهش بعثه است. بخشی از فعالیت‌های معاونت آموزش و پژوهش در موسم حج ۸۵ را بیان فرمایید: فعالیت گسترده شورای فرهنگی همه کاروان‌ها، از کارهایی است که امسال با تأکید نماینده محترم ولی فقیه و رئیس محترم سازمان حج و زیارت در دستور کار جدی کاروان‌ها قرار گرفته است؛ شوراهای فرهنگی کاروان وظایف متعددی را به عهده دارند که از جمله آنها ایجاد فعالیت‌های فرهنگی در حوزه کاروان است. شناخت ظرفیت‌های ویژه فرهنگی کاروان‌ها، تشکیل گروه‌های ارشاد و شناسایی زائران موفق از دیگر وظایف شورای فرهنگی در کاروان‌هاست که چیزی در حدود ۳۵۰۰ نفر اعضای شوراهای فرهنگی و حدود ۶۰۰۰ نفر نیز گروه‌های داوطلب ارشاد را تشکیل می‌دهند و حج ۲۷، ص: ۴۲۸ در فرآیند حج و استفاده از فرصت‌ها و کاستن از آسیب‌های سفر به زائران کمک می‌کنند. گروه‌های ارشاد از بین زائران انتخاب می‌شوند و هیچ‌گونه بار مالی برای بیت‌المال ندارند. برگزاری مسابقه کتاب‌خوانی از کتاب اخلاق نبوی در سطح کاروان‌ها و اهدای جوایز به برندگان آن، از دیگر کارهای حج سال جاری است؛ این مسابقه با عنایت به سال پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و بهره‌مندی بیشتر زائران از مکارم اخلاق پیامبر طراحی شده است. جدی‌ترین فعالیت امسال در معاونت آموزش و پژوهش چه بود؟ طراحی و تدوین سرفصل‌ها و عناوین و متون

آموزشی جلسات کاروان‌ها بود که پیش از سفر در اختیار روحانیون و مدیران محترم کاروان‌ها گذاشته شد و در آن، علاوه بر زمان‌بندی جلسات، برنامه‌ای ارائه گردید تا با اجرای آن از بیان مطالب تکراری پرهیز شود و با ایجاد تنوع در موضوعات سخنرانی‌ها از خستگی زائران پیشگیری شود تا با اشتیاق در جلسات حضور پیدا کنند. برای اولین بار در کاروان امسال برای اولین بار کتابخانه کوچکی شامل یازده عنوان کتاب در اختیار کاروان‌ها گذاشته شد تا به صورت چرخشی در اختیار زائران قرار گیرد تا زائران به کتاب‌خوانی تشویق شوند. از میان برخی کتابها نیز مسابقاتی را طراحی و به مورد اجرا گذاشتیم. همچنین اطلس اماکن مکه و مدینه و «بنر» های بقیع، مسجدالنبی و مسجدالحرام را در اختیار کاروان‌ها گذاشتیم تا زائران بتوانند به صورت کامل با موقعیت‌ها و اماکن آشنا شوند. طرح نظرسنجی امسال هم انجام شد؛ علاوه بر فعالیت‌های ذکر شده، همچون سال گذشته طرح نظرسنجی در بین کاروان‌ها انجام شد. فرم‌ها از قبل طراحی و میان زائران توزیع می‌گردد که در پایان مطالب مهمی استخراج می‌شود. برای نمونه می‌توان از: میزان تأثیرگذاری معنوی حج بر زائران، آشنایی با مشکلات زائران و آسیب‌شناسی نقاط ضعف و قوت عملیات عظیم حج یاد کرد. نظرسنجی‌ها برای سال‌های بعد راهنمایی‌های خوبی است تا عملیات حج دقیق‌تر انجام شود. حج ۲۷، ص: ۴۲۹ درباره کتاب گزارش حج ۸۵ نظر تان چیست؟ کتاب حج هر سال توسط یکی از محققان نگارش می‌یابد که شامل گزارش جامعی از عملکردها و رویدادهای حوزه‌های اجرایی و فرهنگی حج است؛ این کتاب علاوه بر مفید بودن آن برای کسانی که می‌خواهند با کم و کیف حج هر سال آشنا شوند، یک سند تاریخی برای آیندگان است تا از آن‌چه در حج هر سال اتفاق می‌افتد آگاه شوند. کارهای آینده شما چیست؟ یکی از کارهای مهمی که برای آینده در دست اجرا داریم. ایجاد مرکز بزرگ آموزش زائران در تهران است که هم‌اکنون زمین آن در مرحله گودبرداری است. در این مرکز کلیه زائران می‌توانند با نمونه‌ای کوچک‌شده از حج آشنا شده، به صورت نمادین، اعمال حج را انجام دهند؛ تا در موسم حج و یا عمره با مشکل کمتری مواجه شوند. طرح بزرگ دیگری که در دست اقدام است، آموزش مجازی حج و آموزش از طریق اینترنت است که امیدواریم به زودی عملی شود. با این کار، ایرانیان خارج از کشور و شیعیان جهان می‌توانند از طریق اینترنت با اعمال و دیگر نیازهای خود در حوزه حج و زیارت آشنا شوند. لطفاً چند توصیه بر اوقات فراغت بفرمایید: - ختم قرآن در ایام حج به صورت دسته‌جمعی و انفرادی. - ختم صلوات در شهر پیامبر صلی الله علیه و آله و مکه مکرمه که جایگاه اصلی ارسال درود و صلوات به رسول اکرم اسلام صلی الله علیه و آله و خاندان پاک اوست. - تدوین سفرنامه برای ماندگاری خاطرات این سفر؛ گفتنی است که این معاونت از سفرنامه‌های جذاب و پر محتوا حمایت کرده، تعدادی از آنها را نیز تا کنون چاپ نموده و در اختیار همگان قرار داده است. در پایان لازم می‌دانم از عموم عالمان و فرهیختگان و مردم شریف کشورمان درخواست نمایم تا با ارائه طرح‌ها و برنامه‌های مفید و سازنده، ما را در خدمت‌گزاری هرچه بیشتر و بهتر در عرصه فرهنگی یاری کنند.

روحانی کاروان نقطه اتکای زائران

فرصتی فراهم شد تا با حجه‌الاسلام والمسلمین عرب‌نیا معاون امور روحانیون بعثه گفت و گویی داشته باشیم. اهم فعالیت‌ها مأموریت اصلی ما جذب و گزینش روحانیون کارآمد برای موسم حج و عمره است؛ این روحانیون پس از گذراندن آزمون و مصاحبه و ارزیابی، جذب شده، پس از دیدن آموزش‌های مقدماتی، به کار گرفته می‌شوند. تاکنون حدود ۴۲۰۰ روحانی وارد این شبکه شده‌اند. البته نیاز منطقی ما برای هدایت حج و عمره ۷۰۰۰ نفر است. یکی دیگر از مأموریت‌های مهم این معاونت، نظارت و ارزیابی عملکرد روحانیون است. این کار برای ارتقای سطح کیفی حضور روحانیون در موسم حج و عمره اتفاق می‌افتد. در موسم حج، هر روحانی یک بار در مدینه و یک بار در مکه ارزیابی می‌شود و نقاط قوت و ضعف کارها و عملکردهایش مشخص می‌شود که راهکار مناسبی برای برطرف کردن نواقص و فراگیر کردن نقاط قوت است. اطلاع‌رسانی به موقع و به روز کردن

اطلاعات روحانیون در جهت پاسخ‌گویی به نیازهای زائران خانه خدا، از مهم‌ترین کارهای این معاونت است که از طریق پایگاه حج ۲۷، ص: ۴۳۱ اینترنتی و نشریه صفا در حال حاضر انجام می‌شود. روحانیون محترم که عضو پایگاه ما هستند، ضمن روزآمد شدن اطلاعاتشان می‌توانند به پاسخ پرسش‌هایشان - در کمتر از یک روز - برسند. همچنین فضاهای شخصی (وبلاگ) هم در اختیار اعضا هست تا در آن نکات مورد توجه خود را به سایرین انتقال دهند. تعداد روحانیون امسال با احتساب کاروان ایرانیان خارج از کشور و میهمانان خارجی، ما برای ۶۰۴ کاروان، روحانی در نظر گرفته‌ایم و علاوه بر روحانی، معین و معینه هم به بعضی از کاروان‌ها اختصاص داده شده که در مجموع ۱۲۶۱ نفر روحانی، معین و معینه در سطح کاروان‌ها از طریق معاونت امور روحانیون اعزام شده‌اند. معینه‌ها در حال حاضر کاروان‌های بیش از ۱۸۰ نفر، علاوه بر روحانی و معین یک معینه دارند که از دانش‌آموخته‌های حوزه و دانشگاه هستند. معینه‌ها، بر اعمال و مناسک بانوان نظارت دارند و به مسائل شرعی آنان رسیدگی می‌کنند که البته در مجموع، احساس می‌شود هنوز ظرفیت کاروان‌های ما از حضور بانوان معینه اشباع نشده است. ان‌شاء‌الله، با جذب و گزینش معینه‌های فاضله در سال آینده، به کاروان‌های بیش از ۱۶۴ نفر هم معینه اختصاص می‌دهیم که در این صورت دیگر مشکل کمبود حضور معینه‌ها در کاروان‌ها احساس نمی‌شود. در حال حاضر در کاروان‌هایی که معینه ندارند، همکاران ما به صورت برگزاری جلسات عمومی حضور داشته، به مسائل آنها رسیدگی می‌کنند. مهم‌ترین کار با توجه به تأکید نماینده محترم ولی فقیه و تصمیم شورای آموزش، معاونت امور روحانیون برای آموزش روحانیون طرحی جدید ارائه کرده است؛ دوره‌های آموزشی بدو خدمت برای آن دسته از عزیزانی است که مراحل جذب و گزینش را پشت سر گذاشته، به‌عنوان روحانی وارد می‌شوند. دوره‌های آموزشی تکمیلی نیز که ویژه روحانیون است، برای ارتقاء سطح علمی آنان در نظر گرفته شده و در حال پیگیری است. حج ۲۷، ص: ۴۳۲ دوره‌های ویژه نیز برای حضور روحانیون در کاروان‌های ویژه، مثل کاروان‌های دانش‌آموزی یا دانشجویی در نظر گرفته شده که در مرحله برنامه‌ریزی آموزشی و تدوین متون آموزشی است.

معاونت بین الملل بعثه جایگاهی برای تقویت و تحکیم وحدت امت اسلام

حجة الاسلام والمسلمین محمد شریف مهدوی، معاون بین الملل بعثه مقام معظم رهبری در گفت و گو با خبرنگار پایگاه اطلاع‌رسانی حج گفت: می‌خواهیم به جهانیان بگوییم که شیعیان به عنوان بخشی از امت اسلامی دست در دست مسلمانان جهان دارند و مایلند امتی واحد به وجود آید. متأسفانه تبلیغات مسمومی علیه شیعیان و جمهوری اسلامی ایران صورت گرفته و این کار با هدف ایجاد نگرش منفی جهان به خصوص جهان اسلام در مورد شیعه و ایران اسلامی بوده است. البته طی سال‌های گذشته به سبب عملکرد بسیار بد سران غرب، دنیای اسلام واکنش عکس نشان داده است. در ایام حج می‌توانیم با رفع شبهات و دفع ابهامات، یک فضای سالمی برای تعامل با همه مسلمانان به وجود آوریم تا جایگاه واقعی ما در جهان اسلام تثبیت شود. امام راحل توانستند ابعاد اجتماعی و سیاسی حج را زنده کنند و مقام معظم رهبری نیز بر این وجه بین المللی تکیه دارند و بخشی از کار ما حرکت در این مسیر است. مهدوی در خصوص فعالیت معاونت امور بین الملل بعثه مقام معظم رهبری گفت: «بعثه مقام معظم رهبری ارتباط بسیار خوبی با بعثه سایر کشورها دارد؛ دیدار اندیشمندان حج ۲۷، ص: ۴۳۴ و صاحب‌نظران کشورهای اسلامی با علمای حاضر در بعثه، برگزاری برخی از همایش‌ها در مدینه و مکه و سرویس علمی دادن به همه نیازمندان حاضر در حج بخشی از فعالیت‌های امور بین الملل است.» حجة الاسلام والمسلمین مهدوی خاطر نشان کرد: «احساس می‌کنیم این وظیفه سنگین را داریم که با چهره‌های علمی بعثه‌ها و همه مسلمانان که نیاز دارند با ما تماس بگیرند، ارتباط برقرار کنیم. در واقع باید گفت که هدف ما نزدیکی بیشتر با مسؤولان، عالمان و مسلمانان کشورهای دنیاست.» معاون بین الملل بعثه مقام معظم رهبری بر ضرورت تحکیم روابط با سایر کشورهای جهان، به‌ویژه کشورهای اسلامی تأکید کرد. معاون بین الملل بعثه مقام معظم رهبری در ادامه بر اسرار اجتماعی و

سیاسی حج اشاره کرد و گفت: «حج یک عمل عبادی است که اعمال فردی مانند: خودسازی، تزکیه، عرفان و پرهیز از گناه را داراست و از سوی دیگر با توجه به اینکه از سراسر جهان اسلام، مردم به حج می‌آیند، برجسته‌ترین عبادت اجتماعی در اسلام به شمار می‌رود. قرآن کریم به مسئله آشنایی مسلمانان با یکدیگر اهمیت ویژه‌ای قائل است و همین آشنایی‌ها و دیدارها در شناخت نیازها، باورها و فرهنگ‌های یکدیگر مؤثر است. اگر در ایام حج بتوانیم یکدیگر را به خوبی بشناسیم، خیلی از مسائل حل می‌شود.»

گفت‌وگو با آقای حبیبی‌تنها مسؤول ستاد مکه مکرّمه

لطفاً حوزه فعالیت خود و خدماتی را که در مجموعه تحت مدیریت شما ارائه می‌شود معرفی بفرمایید. حوزه ریاست ستاد مکه مکرّمه شامل حوزه دفتر مدیریت، نظارت و ارزشیابی، امداد گمشدگان، هواپیمایی، نمایندگی وزارت امور خارجه، نمایندگان شرکت مخابرات، حمل و نقل داخل شهری و بین شهری، تغذیه، تدارکات، مشاعر، طرح قربانی، امور مالی، پشتیبان، انفورماتیک، مدیریت فرودگاه جده، حراست، مسکن، رفاه و حوادث و مسؤولان مناطق نه گانه می‌شود که در هر حوزه خدمات لازم به مخاطبین ارائه می‌شود و جهت هماهنگی و نظارت بر روند کار اجرایی و اطمینان از حسن انجام کار و رفع مشکلات احتمالی، هر شب جلسه ستاد با حضور مسؤولان کلیه حوزه‌ها تشکیل می‌شود. مسائل پیش‌بینی نشده (غیر مترقبه) حوزه کاری شما کدامند؟ و برای مهار بحران‌های ناشی از آن، چه تمهیداتی اندیشیده‌اید؟ برنامه‌ریزی‌های حج با توجه به توافقات و دستورالعمل‌های عربستان سعودی و براساس تجارب سال‌های گذشته و با استفاده از افراد مجرب و کارآمد و باتجربه، اعم از حج ۲۷، ص: ۴۳۶ مسؤولان محترم سازمان و بعثه مقام معظم رهبری و مدیران محترم کاروان‌ها و عوامل خدوم انجام می‌پذیرد که همگی سعی و تلاش خود را در حد اعلا و با اعتقاد کامل به این که حضرت ولی عصر علیه السلام به‌عنوان امیرالحاج، ناظر و حاضر بر این تلاش‌ها هستند، انجام می‌دهند. تاکنون پیش نیامده که حادثه عظیمی (غیر از جمعه خونین) مسائل کلی حج را تحت الشعاع قرار دهد؛ هرچه بوده مشکلات کوچک بوده که با اتکال به خداوند بزرگ - که خود دعوت‌کننده میهمانان خانه خود است و ممکن نیست که در این راه، خدمتگزاران به میهمانان خانه خود را تنها بگذارد - حل شده است. بنابراین در چنین مواردی همه مسؤولان، از نماینده محترم مقام معظم رهبری و ریاست محترم سازمان گرفته تا همه پرسنل ستاد و بعثه، در صحنه‌ها حاضرند و نهایت تلاش خود را خواهند کرد تا مشکل رفع شود. محل استقرار شما و همکارانتان در ایام حج تمتع کجاست و زائران در صورت لزوم چگونه می‌توانند با شما تماس برقرار کنند؟ همان‌گونه که اشاره شد، محل استقرار ستاد مکه مکرّمه، در ساختمان «حسن عابد»، واقع در میدان «معبده» و در کنار بعثه مقام معظم رهبری است که زائران عزیز می‌توانند از طریق مدیران کاروان‌ها و روحانیون محترم اقدام نمایند. همچنین می‌توانند با اتوبوس‌های خطی داخل شهر مکه که مختص ایرانی‌ها است و با پرچم مقدس ایران و علامت و شماره مخصوص مشخص است، به ستاد بیایند و مسائل مربوطه را شخصاً پیگیری کنند. انتقادات و پیشنهادهای زائران و خدمتگزاران نسبت به روند فعالیت‌ها در سال‌های گذشته تا چه حد در برنامه‌ریزی‌ها مورد توجه قرار گرفته است؟ در صورت امکان مصادیق مربوط را ذکر بفرمایید. در سال‌های اخیر با استفاده از طرح نظرسنجی که توسط متخصصین این امر طراحی و اجرا می‌شود، در جامعه‌های آماری وسیع اعم از: زائر، مدیر کاروان، روحانیون محترم، عوامل خدماتی و سایر بخش‌ها همه نظرات، انتقادات و پیشنهادهای حج ۲۷، ص: ۴۳۷ جمع‌آوری و در برنامه‌ریزی‌های سال بعد تأثیرگذار خواهد بود. اما در جریان عملیات، زائران عزیز می‌توانند از طریق مدیران و روحانیون محترم، نمایندگان بازرسی بعثه مقام معظم رهبری که در همه کاروان‌ها حضور دارند و مسؤولان مناطق مربوطه، موارد خود را مطرح و نهایتاً با حضور در ستاد مکه مکرّمه، واقع در میدان «معبده»، ساختمان «حسن عابد» مطالب خود را بیان کنند. به‌طور مثال، طی یک نظرسنجی مشخص شد که زائران از نحوه اجرای قربانی و حضور در قربانگاه و تلف شدن گوشت‌های قربانی و به‌مصرف نرسیدن آنها و بعضاً قیمت بالای قربانی انتقاداتی داشتند که با جمع‌آوری اطلاعات و برنامه‌ریزی‌های به‌عمل آمده،

طرح قربانی با هماهنگی بانک توسعه اسلامی و کشور عربستان سعودی اجرا شد که امروزه زائران در ایران پول قربانی خود را به بانک پرداخت می‌کنند و در روز عید قربان و یا حداکثر، روز یازدهم ذیحجه قربانی آنها انجام شده و از احرام خارج می‌شوند و گوشت قربانی‌ها به مصرف فقراي جهان اسلام می‌رسد. خبر ویژه حوزه کاری حضرت‌عالی برای زائران چیست؟ همه مسؤولان محترم سازمان و بعثه، تمام توان و نیروهای مجرب خود را از هشت ماه پیش بسیج کرده‌اند که انجام مناسک حج در کمال آرامش خاطر زائران عزیز خانه خدا و به بهترین نحو ممکن صورت پذیرد؛ به گونه‌ای که مورد رضای خداوند تبارک و تعالی و حضرت ولی عصر علیه السلام باشد. توصیه‌های شما برای زائران امسال چیست؟ (در موارد مختلف خصوصاً مرتبط با حوزه فعالیت‌های خودتان) همه زائران با درک و فهم و شعور بسیار بالایی که دارند، به خوبی به وظایف خود آشنا هستند. اما برای یادآوری باید گفت که برای شرکت در کلاس‌های آموزشی و فراگیری و یادگیری مناسک، اهتمام کافی داشته باشند. همکاری کاملی با روحانیون محترم و مدیران کاروان‌ها و پزشک کاروان داشته باشند. به توصیه‌های بهداشتی توجه فرمایند و با همسفران، خصوصاً سالخوردگان مساعدت و مهرورزی نمایند. حج ۲۷، ص: ۴۳۸ چند توصیه هم به مدیران محترم کاروان‌ها و عوامل خدمت آنها دارم؛ سعی کنند حال که این توفیق نصیب شده، خود را برای خدمت به زائران خالص کنند و با اخلاق پسندیده با ایشان برخورد کنند. زائران انتظار دارند که از برنامه‌های کاروان در همه مکان‌ها و زمان‌ها آگاه باشند. بی‌برنامگی و سردرگمی، آنها را رنج می‌دهد. دوست دارند مدیر کاروان همیشه در کنار آنها باشد و با آنها گفت‌وگو کند و آنها را از برنامه‌های آینده کاروان باخبر کند و به مشکلات آنها رسیدگی کند؛ خصوصاً به زائران مسن و بیمار باید توجه بیشتر داشته باشند. باید دستورالعمل‌های سازمان را به خوبی و با دقت مطالعه کنند و همکاران خود را از آنها مطلع نمایند و طبق دستورالعمل‌ها عمل کنند. در حق زائران کاروان‌های دیگر برای راحتی زائران کاروان خود، اجحاف نکنند و با دیگر مدیران کاروان‌ها همکاری و صمیمیت داشته باشند. در همه مقاطع و در نقاط سخت و در خستگی و فشارها با یاد خداوند بزرگ و استعانت از ولی عصر علیه السلام روح و جان خود را صفا دهند.

مصاحبه با مسؤول نمایندگی سازمان حج و زیارت در عربستان

گاهی ما اصلاً فکر نمی‌کنیم که برای یک سفر معنوی لازم است آدم‌های دیگر ماه‌ها و سال‌ها زحمت بکشند؛ آن وقت ما بیاییم و از حاصل تلاش آنها فرصتی برای مناجات و زیارت پیدا کنیم. اگر در ستاد سازمان حج و زیارت در مکه یا بعثه مقام معظم رهبری تردد کنی، می‌بینی خیلی‌ها عرق می‌ریزند تا زائران در رفاه نسبی به معنویت خودشان برسند. محمدمهدی امینیان، مدیر دفتر نمایندگی سازمان حج در عربستان است؛ فرصتی دست داد تا با او صحبت کنیم تا از فعالیت‌های دفتر نمایندگی سازمان حج در عربستان بر ایمان بگوید:

عمده فعالیت‌های دفتر نمایندگی سازمان حج

شعار ما شروع عملیات حج بعد از انجام موسم حج است؛ یعنی ما بلافاصله پس از موسم هر سال، برنامه‌های سال آینده را آغاز می‌کنیم. در حال حاضر برنامه‌ریزی هایمان را برای سال آینده انجام داده‌ایم و کارهای مربوط به اجاره مسکن، آشپزخانه‌های مرکزی، اقلام تدارکاتی سال آینده و بسیاری از کارهای دیگر را پیگیری می‌کنیم که اگر حج ۲۷، ص: ۴۴۰ این گونه نباشد، نمی‌توانیم از زائران با سهولت و رفاه نسبی پذیرایی کنیم. به عنوان مثال، برای سال آینده در برنامه داریم یک آشپزخانه دیگر به ۱۳ آشپزخانه مرکزی مان اضافه کنیم تا غذای کلیه زائران از آن طریق تأمین شود. پی‌گیری مربوط به بستن قرارداد با شرکت‌های حمل و نقل درون شهری و برون شهری هم از وظایف ماست که در یک فرآیند میدانی با بهترین شرکت‌ها که دارای سرویس‌های مدرن و مجهزی باشند؛ همچنین تأمین نیروی انسانی آشپزخانه‌ها، مجهزسازی مسکن زائران و کارهایی از این دست نیز از وظایف ماست. ما

تلاش می‌کنیم زائران در رفاه نسبی به اعمالشان برسند. البته اعتراف می‌کنیم کار ما بدون مشکل نیست و ما تمام سعی مان این است که این مشکلات با توجه به محدودیت‌ها تا آنجا که ممکن است کاهش پیدا کند.

ویژگی برجسته حج سال ۸۵

به گفته بازرسان و زائران و ارزیابی‌های انجام‌شده، بزرگ‌ترین ویژگی حج امسال روانی کار و آرامش حاکم بر کاروان‌ها بوده است؛ به جز حمل و نقل درون‌شهری که ما با محدودیت‌های ناگهانی سعودی‌ها مواجه شدیم. البته تلاش کردیم که این مشکل را مدیریت کنیم، اما به جهت محدودیت‌ها این مشکل امسال هم مثل سال‌های گذشته تا حدودی مشهود بود. از برجستگی‌های ویژه امسال، توزیع غذای گرم بهداشتی در منی و عرفات بود که با موفقیت برای اولین سال اجرا شد و بسیاری از دغدغه‌های کاروان‌ها را کاهش داد. در روز بازگشت از منی سه پست امداد گمشدگان در منطقه عزیزیه مستقر کردیم که باعث سهولت رسیدن زائران ایرانی به محل اسکانشان شد، این طرح آنقدر موفقیت‌آمیز بود که حتی زائران سایر کشورها هم از امدادگران ما راهنمایی می‌خواستند. طرح تقسیم چادرها در منی و عرفات با سیستم کامپیوتری و با حضور بازرسان انجام شد و تقریباً شکایتی در این زمینه به ما نرسید که احیاناً در توزیع چادرها تبعیض حج ۲۷، ص: ۴۴۱ اتفاق افتاده باشد. طرح ارجاع به هیئت پزشکی هم در کاروان‌ها بسیار موفقیت‌آمیز بود؛ به نحوی که از مراجعه مستقیم زائران به بیمارستان هیئت پزشکی کاسته شده بود و بیشتر بیماران در کاروان‌ها معالجه می‌شدند.

وضعیت قربانی در منی

در منی هم امسال با این که ما دیرتر از سال گذشته عملیات قربانی را آغاز کردیم، اما ۷۵ هزار قربانی در روز اول انجام شد که ۱۰ هزار رأس بیشتر از سال گذشته بود. همچنین برای اولین بار ۶ هزار قربانی در شب انجام شد که براساس فتاوی‌ای برخی از مراجع اشکال نداشت و در روز دوم قربانی همه زائران انجام شده بود؛ این کار با حضور ۱۱۰ ذابح متدین و ماهر انجام شد که از نقطه‌های برجسته کار سازمان حج بود. کارهایی که هنوز انجام نشده خیلی کار در این مدت می‌تواند انجام پذیرد و ما تلاش می‌کنیم به آن کارها هم برسیم. دوست داریم حجاج ایرانی در بهترین وضع و برجسته‌تر از زائران سایر کشورها در حج حضور داشته باشند. امیدواریم مشکل پارکینگ‌ها را حل کنیم تا رفت و آمد شهری بدون مشکل انجام شود. می‌خواستیم امسال غذای همه زائران را در آشپزخانه مرکزی بپزیم که تنها به ۷۰٪ آن عمل کردیم و ان‌شاءالله سال آینده ۱۰۰٪ آن را انجام خواهیم داد. همچنین دوست داریم تمام اقلام تدارکاتی را از ایران بیاوریم. امسال تنها گوشت و مربا و عسل از ایران آمد، امیدواریم سال آینده این اتفاق بیفتد. اشتها حجاج ایرانی به نظم و انضباط ایرانی‌ها در عربستان مشهور به نظم و انضباط دقیق و مثال‌زدنی هستند. همچنین همیشه از پاکیزگی آنها و بهداشت عمومی ایرانی‌ها تمجید می‌شود. ما هم در سازمان حج حج ۲۷، ص: ۴۴۲ معروف به وفای به عهد هستیم. چک بعهه ایران، مثل پول نقد در بین مؤسسات و تجار معروف است و این شهرت باعث شده تا ما بتوانیم بهترین خدمات را در اسرع وقت با کمترین هزینه‌ها دریافت کنیم. حرف آخر تمام تلاش خدمتگزاران زائران ایرانی بر این است که آنها در رفاه نسبی، بیشتر به مسائل معنوی پردازند و در این میان، خدمتگزاران خودشان را از دعای خیر فراموش نکنند و اگر کوتاهی از ما سرزده، به بزرگواری خودشان ما را ببخشند.

مصاحبه مطبوعاتی قائم‌مقام وزیر امور خارجه کشورمان در مکه مکرمه

مهدی مصطفوی، قائم مقام وزیر امور خارجه در گفت و گویی مطبوعاتی به بررسی مناسبات سیاسی ایران و عربستان، واکنش ایران

در قبال قطع‌نامه تحریم توسط شورای امنیت و روند توسعه فعالیت‌های انرژی هسته‌ای کشورمان پرداخت. مصطفوی در پاسخ به سؤال خبرنگار زائر که از وی پرسید: «گفته شده حج امسال حجی پربرابر برای ایرانیان بوده است، علت آن را در چه می‌دانید؟» گفت: البته ارتباط ما با دولت عربستان در هماهنگی‌های مربوط به حضور ایرانیان برای مراسم حج، هماهنگی‌های خوبی بود؛ ما به صورت مکرر تماس‌هایی با مقامات عربستان سعودی داشتیم و آنها در مراحل مختلف در جریان فعالیت‌ها بودند و تسهیلات خوبی را فراهم کردند. انصاف این است که مسئولان بعثه و سازمان حج هم واقعاً سعی کنند تمام ملاحظات و ضوابط و مقررات عربستان سعودی را رعایت کرده، با احترام به آن نگاه کنند. در مجموع می‌توان گفت یک هماهنگی خوبی امسال صورت گرفت و خود حجاج هم از بلوغ بالایی برخوردار بودند. وقتی ما حجاج ایرانی را با حجاج دیگر کشورها مقایسه می‌کنیم، انصافاً حجاج ایرانی و مجموعه کاروان‌ها، از تشکل خوبی برخوردارند و این را بارها مقامات سعودی اذعان داشته‌اند. نظم و انضباطی که حجاج حج ۲۷، ص: ۴۴۴ ایرانی دارند، در حجاج دیگر کشورها دیده نمی‌شود. این عوامل باعث شد که امسال بحمد لله مراسم خوبی داشته باشیم و بدون هیچ مشکل عمده‌ای حجاج مناسک خود را انجام دهند و نسبت به سال‌های قبل رضایت خوبی حاصل شده است. متقابلاً مقامات سعودی نسبت به سال‌های قبل رضایت‌مندی خودشان را بیشتر اعلام کرده‌اند و در جلسات و ارتباطات مختلفی که با آنها داشته‌ایم، این رضایت‌مندی را ابراز داشته‌اند و این، جای شکر دارد. خبرنگار پرسید: در مراسم حج بعضی در صدد توطئه بودند و می‌خواستند فضای حج را به شکل دیگری تغییر دهند؛ مثلاً یکی از روزنامه‌های منطقه در مقاله‌ای نوشته بود که ایرانی‌ها می‌خواهند حادثه سال ۶۶ تکرار شود. برخورد شما با چنین مسائلی چه بود و آیا این را توطئه صهیونیست‌ها نمی‌دانید؟ به‌رحال عواملی هستند که همیشه سعی در ایجاد تفرقه بین مسلمانان و کشورهای اسلامی دارند و این برمی‌گردد به دقت عملی که مسئولان کشورها انجام می‌دهند. برخی از این تحرکات را در رسانه‌ها شاهد بودیم. با دقتی که صورت گرفت و با تذکراتی که داده شد، مشکلی پیش نیامد و مراسم انجام شد و اوج مراسم ما، مراسم برائت از مشرکان و دعای کمیل بود که به خوبی انجام گرفت. قائم مقام وزیر امور خارجه همچنین درباره واکنش ایران در قبال قطع‌نامه شورای امنیت گفت که ایران در حال حاضر تصمیم به خروج از پیمان منع گسترش سلاح هسته‌ای (ان. پی. تی) ندارد و فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای را دنبال خواهد کرد. وی تأکید کرد که ایران نسبت به اقدام فراقانونی و ناعادلانه شورای امنیت در صدور قطع‌نامه تحریم علیه ایران بی‌تفاوت نخواهد نشست و اقدام ما بر اساس تأمین منافع ملی خواهد بود. مصطفوی گفت: «ان‌شاءالله در دهه فجر امسال نخستین مرحله تولید صنعتی سوخت هسته‌ای آغاز خواهد شد.» وی افزود: «ایران صراحتاً اعلام کرده که به دنبال دستیابی به سلاح هسته‌ای نیست حج ۲۷، ص: ۴۴۵ و به لحاظ سیاسی و اعتقادی براساس فتوای مقام معظم رهبری و چه به لحاظ مبانی استراتژیک جمهوری اسلامی ایران، سلاح هسته‌ای را دلیلی بر استقرار صلح نمی‌دانیم.»

گفت‌وگو با مشاور حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

آقای سلطانی شیرازی از مدیران پیش‌کسوت حج است که سالیان درازی عمر خود را وقف خدمت به زائران بیت‌الله الحرام کرده است. او اکنون با کوله‌باری از تجربیات، عضو شورای برنامه‌ریزی بعثه مقام معظم رهبری است. ناگفته‌های بسیاری از وضعیت حج در گذشته دارد. و با حوصله زیاد پاسخ‌گوی سئوالات ماست. آنچه پیش رو دارید، حاصل این گفت‌وگوست. اولین سفر شما به حج؟ ۱۳۴۶، یعنی حدود چهل سال پیش. و هر سال مشرف شدید؟ بله. به جز سالی که حادثه مکه پیش آمد و حجاج ایرانی به عربستان نیامدند و یک سال هم در زمان رژیم سابق که ممنوع الخروج شده بودم. سال ۶۶ که حادثه مکه رخ داد، ظاهراً به عربستان بازگشتید علت چه بود؟ پس از کشتار حجاج ایرانی، پیکر حدود ۶۱ شهید به ایران بازگردانده نشد؛ از این رو با هیئتی به عربستان آمدم و به شناسایی پیکرها پرداختیم. البته ۶۱ نفر از مردان برای شناسایی پیکر شهدای مرد و برای شناسایی پیکر زنان هم چند

خانم که از اعضای حج ۲۷، ص: ۴۴۷ خانواده شهدا بودند و همراه آورده بودیم و سه چهار روزی در این جا بودیم. خاطره اولین سفر به حج؟ از اصفهان آمدم؛ چون تهران به من ویزا نداد. دوستی روحانی داشتم به نام شیخ باقر نظری که مدیر گروه هم بود. مرد بسیار شایسته‌ای بود. حدود سی‌چهل سفر تا آن روز به حج آمده بود. به همراه او به جده آمدم. فرودگاه جای مناسبی نبود. وسیله برای مسافرت به مدینه هم نبود. سواری می‌گرفتند و در هر ماشین چهارپنج نفر سوار می‌کردند و می‌فرستادند مدینه. من چون ادبیات عرب می‌خواندم و تدریس هم داشتم، با عربی آشنا بودم. در میان راه، گذرنامه‌ها را در پاسگاهی چک می‌کردند. یکی از ماشین‌ها گذرنامه همراهشان نبود. اینها هم از روستای‌های اطراف اصفهان بودند که به زبان عربی هم آشنا نبودند و طبق مقررات باید بازگردانده می‌شدند. حالا کجا برگردند، معلوم نبود. برگرداندن یعنی فراموش شدن اینها! رفتم با مأمور صحبت کردم، فایده نداشت، گفت: مقررات است. سراغ رییس راه را از او گرفتم، راهنمایی کرد و رفتم سلام کردم. اشاره کرد بنشین. پرسید: چه می‌خواهی؟ گفتم: من گذرنامه دارم، ولی اینها ندارند، اینها اهل قراء هستند و بدون گذرنامه هم که نیامدند، اجازه بدهید بروند مدینه. سرانجام گذرنامه اینها پیدا می‌شود ... اتفاقاً قیافه ایشان را که دیدم، مایوس بودم. سیاه‌چرده و آبله‌گون ... ولی نامه‌ای نوشت، مهر و امضا کرد و به دستم داد. توی نامه نوشته بود: «اینها الآن بروند مدینه، برای حج هم بروند، اگر گذرنامه پیدا نشد، آن وقت اقدامات قانونی انجام شود!» گفتم: عجب، این قیافه و این اقدام. این اثر را در روحیه من گذاشت که یک آدم مسؤول باید کارگشا باشد؛ هرچند برای انسان‌های مختلف. و این درسی شد برای من که مشکل هرکجا باشد، باید آن را حل کرد، نه این که بگوییم این مربوط به من نیست و از آن شانه خالی کنیم. چه مسئولیت‌هایی را در حج داشتید؟ در اولین سال پس از پیروزی انقلاب به‌عنوان مشاور هیئت سرپرستی بودم که برای انجام کارهای تدارکاتی به این جا آمده بودم. حج ۲۷، ص: ۴۴۸ بعد از آن؟ به‌عنوان مسؤول مسکن در عربستان، سال‌ها این مسئولیت را به عهده داشتم. امکانات آن روز؟ امکانات بسیار محدود بود و پیش‌بینی این همه جمعیت نشده بود. چادرها توی هم بود، اصلاً همزمان با ورود حجاج به منی چادرها، از عرفات جمع و در منی نصب می‌کردند. امکانات، آب و غذا به این شکل نبود. آتش‌سوزی منی در چه سالی رخ داد و علتش چه بود؟ سال ۵۴ بود. این همه جمعیت آمده بود، ولی بدون امکانات پیشگیری از حوادث. با این همه کار طبخ و آشپزی هم در منی صورت می‌گرفت و آوردن وسایل مثل دیگ و گاز خطرناک بود و این هم موجب آتش‌سوزی و مرگ تعدادی از زائران خارجی شد. خاطره‌ای از آن صحنه؟ روی یکی از تپه‌ها، حدود بیست و چند بچه دیدم که اکثراً سیاه بودند. دیدم تمام دستهایشان را به دعا برداشته بودند و فقط یک ذکر داشتند و آن: «ربی یا الله!» و آن را تکرار می‌کردند. بچه‌های ۶-۷ ساله که پدر و مادرشان را گم کرده بودند و صحنه آتش‌سوزی را می‌دیدند. عجیب این بود که آنها در این سن چنین دعایی را می‌کردند. دیگر این که من توی کوه‌ها دنبال زائرانم می‌گشتم و اصلاً متوجه تشنگی‌ام نبودم. هوا گرم بود، کسی از پشت شانهم را گرفت، متوجه شدم کاسه آبی در دست دارد. آب را گرفتم، آشامیدم و تشکر کردم، بعد به خود آمدم. و خاطره سوم این که در حج مسئولیت مسکن، مسئولیت سخت و مشکلی بود؛ به‌خاطر این که ما در جنگ بودیم. در تهران بودم و از دفتر آقای کروی که سرپرست حجاج ایرانی بود، زنگ زدند و مرا خواستند. ایشان گفت: برای بودجه حج، ۱۳۰ میلیون دلار ارز لازم است که ۱۰۰ میلیون دلار را، آقای میرحسین موسوی نخست‌وزیر تأمین کرده و ۳۰ میلیون دلار کسری داریم. جمعیت حجاج ما در آن وقت ۱۵۰ هزار نفر بود. می‌خواستند، تعداد ۳۰ هزار نفر را کم کنند. پیش امام رفتیم و امام گفتند: بروید مشورت حج ۲۷، ص: ۴۴۹ کنید. کار سختی بود، هم مشکل ایجاد می‌شد و هم یک نوع اعلام ورشکستگی بود و به دنیا این را اعلام می‌کردیم. به امام عرض کردم: می‌شود صرفه‌جویی در هزینه‌ها کرد و ایشان فرمودند: آیا ممکن است؟ عرض کردم: بله ممکن است. ایشان فرمودند: اگر این باشد، نظم همین است و دستور دادند و ما کار را طراحی کردیم. اولین صرفه‌جویی این بود که به هر کاروانی ۱۰ نفر اضافه کردیم و در هر مسکنی تعدادی را اضافه و در کارهای دیگر هم همین‌طور. آن سال کمی بیشتر از ۹۸ میلیون دلار شد. امکانات امروز؟ با گذشته قابل قیاس نیست. هرچند شاید امکانات امروزه

کافی و وافی نباشد. تعداد حاجی‌های آن سال؟ آن سال که این حادثه رخ داد، حجاج ایرانی ۴۹۹۹۹ بود، که بیشترین تعداد حاجی‌ها بود و سال‌های قبل کمتر بود. جمع کل حجاج آن سال حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ هزار نفر بود. سخت‌ترین بخش مدیریتی در آن زمان؟ همان مسئله تأمین مسکن بود که خیلی مشکل داشتیم و به فضل خدا الآن دیگر این مشکل حل شده است. چه توصیه‌ای به مدیران کاروانها دارید؟ در گذشته مدیریت کاروان، مدیریت همه کارها بود. اکنون مدیران به شکل گذشته مدیریت ندارند و مدیران فعلی به تناسب وضعیت موجود باید دو جنبه را رعایت کنند: شایستگی علمی و اطلاعات عمومی به خاطر وضعیت عربستان؛ تا رفتار آنان نمودار انقلاب باشد. چون سطح معلومات زائران هم بالاست. مدیر باید خواسته‌ها و نیازها را پوشش دهد. ما برای کادرسازی و آموزش باید بیش از این سرمایه‌گذاری کنیم. از مشکلات امروز حج؟ یکی از ضعف‌های موجود آشنا نبودن زائران، به‌ویژه مدیران کاروان‌ها با زبان عربی است. شرایط امروز جهان اسلام و انقلاب اسلامی ایجاب می‌کند که زائرانی که به حج مشرف می‌شوند، به زبان عربی آشنا باشند.

گفت‌وگو با مدیرمسئول نشریه زائر درباره برنامه، عملکرد و اهداف زائر

رویکرد نشریه زائر، در طول این سالیان، روند رو به رشدی داشته است؛ اما برای حضور مؤثر در بین زائران لازم است به برنامه‌های طولانی‌مدت و مؤثر بیندیشد. این زمینه‌ای شد تا با حجة الاسلام والمسلمین هاجری، مدیرمسئول زائر گفت و گویی داشته باشیم که توجه خوانندگان را بدان جلب می‌کنیم. مهم‌ترین سیاست‌های نشریه زائر، در موسم حج امسال چیست؟ در سال جاری، چهار اصل مهم به‌عنوان سیاست‌های محوری و محتوایی نشریه مورد توجه قرار گرفته است: اول اطلاع‌رسانی روزآمد اخبار ایران و جهان؛ اگرچه با محدودیت صفحات روبه‌رو هستیم، اما سعی شده از منابع مختلف خبری، خبر تهیه شده، آخرین اطلاعات در اختیار زائران قرار گیرد. دوم پوشش خبری رویدادهای حج که این مسئله، هم برای زائران و هم برای سایر رسانه‌ها، بسیار جذاب است. در این زمینه اطلاعاتمان را از چهار مسیر دریافت می‌کنیم: گروه‌خبر نشریه، خبرنگاران افتخاری، سایت‌ها و خبرگزاری حج و روزنامه‌های عربستان. سومین سیاست اساسی نشریه، نگاه انتقادی و آسیب‌شناسانه به فرآیند عملیات حج ۲۷، ص: ۴۵۱ حج در همه ابعاد و انتقال نکات استخراج‌شده به مراجع تصمیم‌گیرنده است که این بخش از اخبار و گزارش‌ها در نشریه زائر انعکاس ندارد ولی به‌صورت محرمانه به مسؤولان امر ارائه می‌شود؛ مانند گزارش وضعیت حمل و نقل زائران یا وضعیت اسکان آنان در مکه و مدینه. چهارمین سیاست محتوایی، آرامش‌بخشی و تلطیف فضای حج است. خبرها و گزارش‌ها باید به‌گونه‌ای تهیه و منتشر شود که آرامش روحی و روانی زائران را حفظ کرده، به هم نریزد. بعضی از خوانندگان نسبت به انعکاس اخبار عادی شهرستان‌ها نقد داشتند. در حالی که برای ما مهم، جنبه آرامش‌بخشی آن خبر بوده است نه اصل خبر. وقتی خوانندگان ببینند که نشریه زائر از یک خبر کوچک در یکی از شهرها غفلت نمی‌کند، مطمئن می‌شوند که در شهر و منطقه خودشان اتفاق مهمی نیفتاده؛ چراکه حتماً منعکس می‌شد. البته آن چه گفته شد، بیشتر رئوس برنامه‌ها و مطالب بود و طبیعی است اهداف راهبردی دیگری هم در دستور کار هست که مجال ارائه آن در این فرصت کوتاه وجود ندارد. اشاره کردید که یکی از منابع خبری خبرنگاران افتخاری است، در خصوص اهداف این کار و تعامل آنها با نشریه بیشتر توضیح دهید. این طرح برای اولین سال در موسم جاری اجرا می‌شود و البته در همین مدت کوتاه، به نتایج بسیار خوبی در تحقق اهداف و مأموریت‌های تعیین‌شده رسیده‌ایم. یکی از سیاست‌های نشریه که به علت محدودیت وقت به آن اشاره نکردم، استفاده و بهره‌مندی از استعدادها، توانمندی‌ها و ظرفیت‌های زائران ایرانی در حوزه تولید خبر و اطلاع‌رسانی روزآمد است. مجموعه‌ای از توانمندی‌های مختلف در کاروان‌ها جمع شده است که بهره‌گیری از این توانمندی‌ها می‌تواند بسیار راهگشا باشد. به همین علت طرح خبرنگاران افتخاری با عنایت به همراهی و همکاری صاحبان قلم اجرا شد. حضور خبرنگاران افتخاری در گردونه اطلاع‌رسانی موجب شد تا حوزه تحت پوشش خبری نشریه به طور چشمگیری افزایش

یابد. خبرنگاران افتخاری امین زائران و مسؤولان حج ۲۷، ص: ۴۵۲ هستند؛ آنها در حوزه شناخت سریع مسائل و مشکلات پیش‌بینی نشده و انعکاس به‌موقع آنها، همانند چشم مسؤولان و زبان رسای زائران هستند. جالب است عزیزان خبرنگار افتخاری بدانند که نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی اهتمام ویژه‌ای به اخبار و گزارش‌های ارسالی آنان دارند و تاکنون در مورد چند خبر و گزارش ویژه ارسالی، دستور پیگیری سریع صادر کرده‌اند. برنامه‌های جدیدتان در نشریه زائر چیست؟ کار جدید در این حوزه، ایجاد ارتباطی مستمر با زائران موسم حج ۸۵ است. نشریه‌ای را به نام «حاجی سلام» طراحی کرده‌ایم که قرار است پس از بازگشت برای زائران علاقه‌مند، منتشر و ارسال شود. سال گذشته این کار تا حدودی انجام شد و با استقبال شایانی مواجه گردید. از این رو عزیزان زائر که مایل به دریافت این نشریه هستند، نام و نام خانوادگی، نشانی و تلفن خود را از طریق مدیر کاروان، قبل از عزیمت به ایران، به ما اعلام نمایند. برنامه دیگر تهیه و انتشار نشریه‌ای خاص جهت افرادی که فیش حج در دست دارند و ظرف ۲ یا ۳ سال آینده به حج مشرف می‌شوند؛ با آنها مکاتبه خواهیم کرد و در صورت تمایل، مجله زائر را برای آنان ارسال می‌کنیم؛ این مجله، حاوی کلیه اطلاعاتی است که زائران برای سفر حج به آن نیازمندند. البته در این نشریه ضمیمه‌هایی نیز برای جوانان و بانوان در نظر گرفته شده است. آخرین کلام؟ کانون توجه همه رسانه‌های مکتوب و غیرمکتوب، مخاطبان هستند. رسانه بی‌مخاطب، رسانه مرده است. از سوی دیگر، حیات، پویایی و بالندگی نشریات به میزان ارتباط و تعامل مستمر آنها با مخاطبان بستگی دارد. نمایندگی ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی، یکی از سیاست‌های محوری رسانه‌های مکتوب بعثه را، اصل «مخاطب‌شناسی و نیازسنجی» تعیین کرده‌اند. بی‌شک دیدگاه‌ها، انتقادات و آثار زائران ارجمند بیت‌الله الحرام نقش اساسی و تعیین‌کنندگی در اصلاح کاستی‌های نشریه و تحکیم نقاط قوت دارد.

بخش پنجم: شنیدنی‌هایی درباره حج

یکصد و پنج روز پیاده‌روی به عشق زیارت خانه خدا

این کنگره عظیم چه دنیای عجیبی دارد، که مسلمانان اقصی نقاط جهان را در خود جای می‌دهد، با دنیایی از خاطرات به یادماندنی همراه است. در پس این چهره‌های سیاه و سفید، قد و نیم‌قد، ملیت‌های مختلف با زبان‌ها و گویش‌های متفاوت حرف‌ها و رازهای ناگفته بسیاری نهفته است که بیان آن خالی از لطف نیست و در این میان حرف‌های «حاجی شهید» جانباز قره‌باغ که همه راه را از کشورش تا مکه با پای پیاده طی کرده، خواندنی است. کمی از خودتان بگویید. من «حاجی شهید» از جانبازان کشور آذربایجان، فوق‌لیسانس، دارای دو فرزند پسر و دو دختر. ۳۹ سال دارم. کارمند و معاون تشکیلات بنیاد شهید و جانبازان قره‌باغ و البته اصل من اردبیلی است و اجداد من اردبیلی هستند. چه شد که با پای پیاده به حج آمدم؟ می‌خواستم عشق خود را به خداوند ابراز کنم. آمدن با هواپیما برای من خیلی آسان و ساده بود، ولی می‌خواستم با پای پیاده - که مشکلات زیادی دارد - بیایم و خواستم همه چیز را با چشم خود بینم. حج ۲۷، ص: ۴۵۶ از کدام کشورها عبور کردی؟ به ایران آمدم و از خرمشهر وارد کویت شدم و در کویت، وزیر دینی از من استقبال کرد و از طریق ریاض وارد عربستان شدم. در ایران با چه کسانی دیدار داشتی؟ با حضرت آیه‌الله العظمی فاضل لنکرانی؛ همچنین با یکی از مدیران آسیا و اقیانوسیه وزارت امور خارجه؛ در بین راه هم با ائمه جمعه و فرمانده نیروی انتظامی هر شهر دیدار داشتم. در پلدختر، از طرف امام جمعه و فرماندار؛ در عید فطر دعوت به احسان شدم. در قم هم مورد استقبال مسؤولان بنیاد قرار گرفتم. چه برنامه‌ای برای بازگشت خود داری؟ کتابی خواهم نوشت و خاطرات هر آنچه بر من گذشته را بازگو خواهم کرد. این کتاب را به زبان‌های عربی، آذری، فارسی و انگلیسی خواهم نوشت و بحث و گفت‌وگوهایم را در آن منعکس خواهم کرد. یکی از خاطرات این سفر؟ در عربستان سعودی به‌خاطر صحرا و مسیر کویری، شدیداً تشنه شده بودم و نیاز به آب

داشتم. تشنگی امانم را بریده بود. با خدای خود گفتم: خدایا، یا مرا بمیران یا برایم آب بفرست! در همین وقت ماشینی پیدا شد و بدون این که سلام و علیک کند صدا زد آب، آب و به من آب داد و رفت. بعد چه شد؟ با خودم گفتم چقدر خوب شد با خدا راز و نیاز کردم. آب را که خوردم هوس پرتقال کردم، در همین اثنا یک ماشین هم توقف کرد و دیدم یک کیسه پرتقال، سیب و نارنگی به من داد. برای اخذ ویزا با مشکل مواجه نشدی؟ در باکو به سفارت جمهوری اسلامی برای دریافت ویزا مراجعه کردم که در عرض یک روز به من ویزای دو ماهه دادند و آنقدر به من محبت کردند که نمی‌خواستم از حج ۲۷، ص: ۴۵۷ آنان خداحافظی کنم، اما عربستان سعودی به من ویزا نداد، ولی با سفارش کویت به من ویزای پانزده روزه دادند. من گفتم: هر کس به من ویزا ندهد گناه کار است، و آنان ویزای پانزده روزه مرا تبدیل به ویزای دوماهه کردند. چند روز پیاده روی داشتی؟ حرکتی از یکم سپتامبر آغاز شد و یکصد و پنج روز در راه بودم. در این مدت چه طور با خانواده ارتباط برقرار کردی؟ در ایران از طریق بنیاد شهید هر شهر، در کویت هم از طریق وزارت دینی؛ در این جا هم توسط وزارت کشورمان ارتباط داشته‌ام. از این که پیاده آمدم پشیمان نیستی؟ نه تنها پشیمان نیستم، بلکه می‌خواهم با پای پیاده هم بازگردم. چند کیلومتر پیاده روی کردی؟ در مجموع ۴۲۰۰ کیلومتر. شبها هم حرکت می‌کردم! در کجا ترسیدی؟ در هیچ جا. فاصله شهرها و روستاها در ایران نزدیک یکدیگر است. مشکلی نداشتم. در بسیاری از جاها مرا به میهمانی می‌بردند و در برخی جاها در مسجد استراحت می‌کردم. ولی در نزدیکی‌های خوزستان، کوهستانی بود که احساس کردم در دو جا چیزی شبیه گرگ می‌خواهد به من حمله کند. پس از این همه پیاده روی در نگاه اول به کعبه از خدا چه خواستی؟ اتحاد مسلمین را از خدا خواستم و برای مسلمانان دعا کردم. از خدا خواستم کشورهای فلسطین، قره باغ و بوسنی هرزگوین با ظهور امام زمان (عج) به هم برسند و آزاد شوند. و نکته پایانی؟ از بنیاد شهید جمهوری اسلامی متشکرم که به من خیلی کمک کردند؛ چرا که سفر با پای پیاده خیلی مشکل است. *** حج ۲۷، ص: ۴۵۸ به راستی، «حاجی شهید» حجتی برای همه حاجی‌هاست. کاش می‌شد همه حاجی‌ها ارزش زیارت خانه خدا را حداقل به اندازه‌ای دریابند که به خاطر آن سختی‌ها را تحمل کنند و در برابر کاستی‌ها سعه صدر داشته باشند. برخی از حجاج اگر پروازشان نیم ساعت تأخیر کند، برمی‌آشوبند. اگر غذا قدری دیر برسد، عصبانی می‌شوند. اگر راهشان تا حرم، قدری پیاده روی دارد، یا اتوبوس حرم چند دقیقه تأخیر در حرکت دارد، لب به شکایت می‌کشایند... کاش حاجی آذربایجانی را می‌دیدند و پای صحبت عاشقانه‌اش نشسته، خاطراتش را از آن همه سختی راه می‌شنیدند و عبرت می‌گرفتند و می‌فهمیدند که خدا کسانی را بیشتر دوست دارد که برای او بیشتر از خود بگذرند. به راستی آیا من و تو این قدر برای زیارت خانه دوست زحمت کشیده‌ایم و دوست به خانه پرمهرش را همان نداده است؟

راز عدم تشرف آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی قدس سره به حج

شنیده بودم مرحوم آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی قدس سره به سفر حج مشرف نشده است. با توجه به مرجعیت ایشان، خیلی دلم می‌خواست علت این امر را بدانم. همین امر انگیزه‌ای شد برای گفت و گو با حجه‌الاسلام والمسلمین سید محمود مرعشی نجفی، فرزند ارشد ایشان. حرف‌های او برایم جالب و شنیدنی بود و در آن فضا سؤال کردن برایم مشکل؛ چرا که بیشتر، میهمان لحظه‌های ناب اشک و حسرت بودم. اینک بخش‌هایی از این گفت و گو را با هم می‌خوانیم: آیا درست است که مرحوم ابوی شما به حج مشرف نشدند؟ بله، مرحوم ابوی ما به حج مشرف نشدند. با وجود موقعیتی که در اجتماع داشتند، مرجع تقلید بودند، پول‌های فراوانی در اختیار ایشان بود. افرادی از تجار و مقلدین ایشان می‌خواستند با پول خودشان که حتی از پول وجوهات نیز نبود، ایشان را همراه هر چند نفر که می‌خواهند به حج بفرستند، ولی ایشان نپذیرفتند. علت این امر چه بود؟ روزی از ایشان پرسیدم: چرا با پول اینها به حج نمی‌روید؟ ایشان پاسخ دادند: «پسر جان! من موضوع را به تو می‌گویم؛ پولی که اینها به من می‌دهند، نمی‌دانم چه پولی حج ۲۷، ص: ۴۶۰ است؟ این حج به دل من نمی‌چسبد. هر گاه توانستم از دست‌رنج خودم پولی تهیه کنم، آنگاه به حج می‌روم.»

یکی از آقایان نشسته بود و گفت: آقا، مردم این همه پول می دهند و اختیار آن با خودتان است. ایشان فرمود: این پول خمس است، سهمی از آن برای سادات و سهمی برای شهریه طلبه‌ها است، لذا این پول برای من نیست؛ ما مانند صراف هستیم و باید پول را رد کنیم. بنابراین من هنوز مستطیع نشده‌ام. استطاعت بدنی اگر لازم است، استطاعت مالی هم لازم است و من هنوز از نظر مالی مستطیع نشده‌ام. جالب است که بدانید پس از رحلت ایشان حدود دویست نفر به نیابت از ایشان به حج مشرف شدند. این افراد با شما در ارتباط بودند؟ خیلی از افرادی که من اصلاً آنها را ندیده بودم، به من تلفن می کردند و می گفتند به نیابت از ایشان به حج رفته‌اند! آقای از سیرجان تلفنی تماس گرفت و گفت: من آهنگر هستم و هر سال به حج می‌روم و کارگری می‌کنم و وضع هم خوب است. امسال وقتی می‌خواستم به حج مشرف شوم، یک شب خواب دیدم که از پشت پرده صدایی آمد و به من گفت: تو خیلی به حج مشرف شدی، امسال حج خود را به فلان شخص بده. البته من تا به حال پدرتان را از نزدیک ندیده‌ام فقط عکس‌هایشان را دیده‌ام، از این رو اجازه دهید من به قم بیایم و از کنار قبر ایشان [به حج مشرف شوم. شما مشرف شده‌اید؟ بله. در اولین سفری که مشرف شدید، به کجا بیشتر دل‌بستگی داشتید؟ آقا عنایت داشتند و می‌گفتند که طوری بروم که مدینه قبل باشم و بتوانم از مسجد شجره محرم شوم، چون به آنجا خیلی عنایت است. ولی مکه خیلی حال ما را منقلب حج ۲۷، ص: ۴۶۱ می‌کرد؛ مخصوصاً خود مسجد الحرام؛ وقتی مغرب می‌شد، پدر ما گفته بود: آنجا بایست و نماز را ترک نکن، آنها بد می‌دانند. بعد از نماز آنجا قرآن می‌خواندم و به یاد پدرم می‌افتادم که نتوانسته بود مشرف شود. بعد، یک نسیم ملایمی می‌آمد و من بسیار منقلب می‌شدم. احساس می‌کردم هیچ غصه‌ای در دل من راه ندارد و احساس خوشحالی می‌کردم. در صفا و مروه هوا خیلی گرم بود و خسته شدم. کناری روی سکو دراز کشیدم. یک لحظه خوابم برد، ناگهان کسی گفت آقا بلند شوید پدرتان آنجا در حال طواف است. بیدار شدم. بین خواب و بیداری بودم. آمدم به مطاف. دیدم کسی شکل پدرم در حال طواف است. نزدیک رفتم؛ دیدم او نیست. دوباره دور شدم و دیدم خودش است. او هم به من نگاه می‌کرد و لبخندی می‌زد. دلم می‌خواست مادام در مسجد الحرام باشم و قرآن بخوانم. قبل از سفر، پدر چه توصیه‌هایی به شما می‌کرد؟ می‌گفتند: در این سفر باید خودت را پاک کنی. تو هنوز جوانی. اگر می‌توانی خودت را پاک کنی برو، اگر نمی‌توانی نرو. تو باید آنجا خودت را از همه گناهان بشویی. غیبت نکنی. اجازه غیبت کردن هم به کسی ندهی. در جمع اگر غیبت می‌کردند، در مقابل آنان ایستادگی کن و اگر نتوانستی، مجلس را ترک کن. در آخر از من خواستند به جای ایشان هم طواف کنم. البته ایشان نذری کرده بودند که اگر قرار شد مشرف شوند، زمانی باشد که در حال ساختن بقیع باشند و در آنجا به صورت یک عمه کار کنند که البته این نذر تحقق نیافت. بهترین خاطره‌ای که از آنجا دارید چیست؟ خیلی سال پیش بود. آن زمان هواپیمای جت نبود؛ از این هواپیماهای ملخی بود. هشت ساعت و اندی داخل هواپیما بودیم و بدون استثنا همه حالمان به هم خورد. وقتی به جده رسیدیم هوا خیلی شرجی بود و پنکه و امکانات وجود نداشت. خیلی گرم بود. از جده تا مدینه با ماشین رفتیم. در مدینه به ما خیلی خوش گذشت. آنجا یک بیت‌الاحزانی بود برای فاطمه زهرا که می‌گویند خراب شده است. حج ۲۷، ص: ۴۶۲ آنجا نشستیم. مداحی آذری‌زبان، برای حضرت فاطمه زهرا علیها السلام مرثیه‌سرایی می‌کرد. حال من خیلی منقلب شد و از خود بیخود شدم. از مرحوم پدرتان خاطره‌ای درباره حج شنیده‌اید؟ پدرم به من نصیحت کردند و این خاطره را در زمان حرکت گفتند: پسر جان درست است که قبر حضرت فاطمه علیها السلام معلوم نیست، ولی خیلی هم دلگیر نشو. پدر من (جد ما) آقا سید محمود، چهل شب جمعه نذر می‌کند برود مسجد سهله که آقا امیرالمؤمنین به خواب ایشان بیاید و بگوید قبر بی‌بی فاطمه کجاست. شب سی و نهم خواب می‌بیند که وجود مبارک مولا- امیرالمؤمنین علی علیه السلام به او می‌گوید: این موضوع را پیگیری نکن. این موضوع محرمانه است و باید تا روز قیامت محرمانه بماند و این سند مظلومیت حضرت زهرا علیها السلام است که تا روز قیامت قبرش نباید معلوم باشد. ولی از آنجا که شیعیان ما نسبت به فاطمه زهرا علاقه شدیدی دارند و دوست دارند قبر ایشان را زیارت کنند، خداوند آن جلالی را که برای حضرت فاطمه زهرا علیها السلام قائل بود، برای حضرت فاطمه

معصومه علیها السلام در قم قائل شد تا در دسترس شیعیان باشد؛ تا آنهایی که نمی‌توانند قبر حضرت فاطمه را پیدا کنند و به مدینه بروند، بتوانند به قم بروند و حضرت معصومه علیها السلام را زیارت کنند و این ثوابش کمتر از ثواب زیارت حضرت فاطمه نیست. وقتی از حج بازگشتید چه شد؟ وقتی آمدم یک هفته بعد پدرم گفت: پسر من خواب دیدم حج شما قبول است و این، از گردن شما ساقط شد. البته خاطرات زیاد بود. در هتل چون با آقای بازرگان بودیم، ایشان بیشتر از مسائل سیاسی صحبت می‌کردند؛ ولی من دوست داشتم بیشتر دعا و قرآن بخوانم و پدر هم به من نصیحت کرده بود آن‌جا از هر فرصتی حتی یک لحظه استفاده کن و قرآن بخوان. بالاترین ثواب در آن‌جا خواندن قرآن است. ثوابش را نذر شیعیان بی‌وارث کن. آنهایی حج ۲۷، ص: ۴۶۳ که از دنیا رفته‌اند و هیچ کس را ندارند. برای آنها طلب مغفرت کن و این نزد خدا خیلی خوب است. توصیه شما به حجاج ایرانی چیست؟ می‌بینم بعضی‌ها که مشرف می‌شوند، یا تغییر نمی‌کنند و یا بدتر می‌شوند. یکی از این افراد، پدرم را برای صرف شام دعوت کرده بود. شب قبل از مهمانی، پدرم خواب می‌بیند که شخصی شکم عده‌ای را پاره می‌کند. جگرهای آن را درمی‌آورد و خونشان را توی تشت می‌ریزد و با دست شروع به خوردن خون‌ها می‌کند. فرمودند: من از خواب بیدار شدم و گفتم خدایا! این چه خوابی است؟ چه معنی دارد؟ مهمانی فردا را لغو می‌کند و برای شخص پیغام می‌دهد که مشکلی برایش پیش آمده، فردا نمی‌آید. ابوی به فردی به نام حاج عباس می‌گویند: برو و بین این مرد کارش چیست؟ بعد فهمیدند این مرد به مردم پول نزول می‌داده و می‌خواسته از حضور ابوی ما در منزلش سوء استفاده کند. الحمد لله خداوند نگذاشت ما به چنین جایی برویم؛ به ایشان خیلی چیزها الهام می‌شد. چند روزی بعد از رحلت ابوی، ما به بازدید آقایان رفتیم، از جمله آقای بهجت. از ایشان پرسیدم: حاج آقا، خاطره‌ای از ابوی ما دارید؟ ایشان فرمود: بعد از فوت ایشان یکی از اولیاء الله - که بعداً فهمیدم خود ایشان بودند و نخواستند بگویند - از حضرت حجت خواسته بود که نظرشان را درباره آیه الله مرعشی و آیه الله بروجردی بداند. آن شخص خواب دیده بود که حضرت پشت پرده هستند و دیده نمی‌شوند و از چند نفر صحبت می‌کردند. وقتی به ابوی شما رسیدند، فرمودند: از ما هستند. دوباره ایشان پرسیده بودند: آقا می‌شود مطلب را بازتر کنید؟ دوباره حضرت فرمودند: گفتم ایشان از ما هستند. بعد رو کرد به ما و گفت: «هنیئاً بر شما که چنین پدری داشتید، هنیئاً بر شما. این چیزی نیست که به همه کس بدهند و بگویند از ماست. ولی خوب، قدر ایشان را در زمان حج ۲۷، ص: ۴۶۴ خودشان ندانستند و متأسفانه گوهری بود که از دست رفت. از عجایب روزگار بود که مرحوم آقا اگر حج مشرف نشدند، ولی هر کس می‌آمد از ایشان در مورد مسائل حج سؤال می‌کرد، آن قدر به فضاهای آن‌جا مسلط بود، گویی ایشان چهل - پنجاه بار به حج مشرف شده‌اند و هر بار چند ماه آن‌جا مانده‌اند».

گفتگو با خانم دکتر مهدوی، مترجمی آشنا به پنج زبان زنده دنیا

چند سال است که ترجمه می‌کنید؟ نزدیک ۲۱ سال است که کار ترجمه را انجام می‌دهم و نزدیک ۲۴۰ کتاب ترجمه کرده‌ام. بیشتر از فرانسه و انگلیسی ترجمه کرده‌ام. از پارسال تا امسال ۵۰ - ۶۰ کتاب از متون شیعه را ترجمه کرده‌ام. روزانه چند صفحه ترجمه می‌کنید؟ قبلاً روزانه گاهی تا ۲۵ صفحه ترجمه می‌کردم، اما از وقتی متون اسلامی را کار می‌کنم، به‌خاطر وجود کلمات تخصصی، با وسواس بیشتری آنها را ترجمه می‌کنم، البته من همیشه یک افسوس بزرگ می‌خورم و آن این که هنوز نتوانسته‌ام زبان عربی را یاد بگیرم. چرا مترجم شدید؟ من دوست داشتم یا شاعر بشوم یا نویسنده، ولی هیچ کدام آنها نشدم و بهتر دیدم وارد عرصه ترجمه شوم. از کارتان راضی هستید؟ بله ... خیلی!، چون من سعی کردم موارث جهان را ترجمه کنم و کتاب‌هایی که حج ۲۷، ص: ۴۶۶ انتخاب کرده‌ام، به‌شکلی جزء بهترین‌های دنیا هستند. البته یک بخشی از کارهای من روی متون کلاسیک قرون وسطی بوده که آنها هم از متون بسیار تأثیرگذار در غرب است. با خواندن این آثار ما قدر فرهنگ خودمان را بیشتر می‌دانیم. ادامه کارتان؟ طبیعتاً می‌خواهم کارهای دینی و آثار معنوی شیعه را ترجمه کنم. روز ۱۹ ماه مبارک رمضان، ترجمه نهج البلاغه را به زبان

فرانسه شروع کردم. البته ترجمه‌هایی هست ولی ترجمه کامل از نهج البلاغه در زبان فرانسه وجود ندارد. هرچه هست گزیده‌ای از نهج البلاغه است. در مسجدالنبی می‌خواستیم ببینیم که آیا اجازه دارم ترجمه نهج البلاغه را ادامه بدهم یا نه. قرآن را باز کردم آیه ۸۰ سوره «اسراء» آمد: **يَوْمَ لَقِيَ رَبَّ يَوْمَ أَتَىٰ مَدْيَنَ فَجَاءَ بِبَنَاتِكِ الْأَغْصَانِ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّ فِي الْبَيْتِ مَنَّانَ لُكِنَّا فَتَاهَ إِذْ لَسُنَّ وَنَادَىٰ مُدْخِلَ الْمَدْيَنَ أَخْبِرْنِي بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ** می‌شود دیگر نمی‌دانم چه می‌شود. از دعاها کدام فراز برای شما جذاب‌تر است؟ دعاهای امام سجاد علیه السلام خیلی عالی است. احساس می‌کنم امام سجاد علیه السلام آنقدر مقامشان را پایین آورده‌اند تا به اندازه ما بشوند و حرف‌هایی را در مناجات به ما یاد می‌دهند که ما باید نسبت به پروردگار بگوییم و این از بزرگواری ایشان است؛ همه دعاهای امام سجاد علیه السلام زیباست. در لحظه اول که کعبه را می‌بینید چه دعایی می‌کنید؟ باید چیزی بخواهیم که دنیوی نباشد. شخصی هم نباشد، فقط معنوی باشد. ما می‌توانیم در دعاهای امام سجاد علیه السلام خیلی چیزها را پیدا کنیم؛ فروتنی، تواضع، ترس از خدا، مغفرت، شکر ... همه چیز را. موفقیت خودتان را مدیون چه کسی هستید؟ من فرزند پیامبر صلی الله علیه و آله هستم. از کودکی، حضرت زهرا علیها السلام، حضرت زینب علیها السلام و حضرت مریم علیها السلام را خیلی دوست داشتم و دارم و خودم را مدیون حضرت زهرا علیها السلام می‌بینم. حج ۲۷، ص: ۴۶۷ بهترین خاطره از این سفر در ماه شعبان امسال با همسر و سه فرزندم به مسجد شجره آمدیم و محرم شدیم. وقتی لباس احرام پوشیدم، روز تولد حضرت امام حسین علیه السلام بود. آن روز باران شدیدی می‌بارید. در همین سفر مشغول طواف بودم. من سرم پایین بود. داشتم قرآن گوش می‌کردم با دستگاه کوچکم. در یک لحظه متوجه شدم همه مردم سرهایشان رو به آسمان است و دهن‌هایشان باز است. تعجب کردم و به خودم آمدم دیدم باران در حال قطره‌قطره باریدن است. خیلی زیبا بود. چه توصیه‌ای به زائران دارید؟ به زائران عرض می‌کنم در این سفر باید یک وقوف درونی برای خودشان به وجود آورند و دقیقاً بدانند در چه زمانی حضور دارند و در چه مکانی هستند که خضوع لازم را داشته باشند. نماز حضرت زهرا علیها السلام را حتماً بخوانند. نماز حضرت زهرا علیها السلام دو رکعت است؛ در رکعت اول بعد از حمد سوره «انسان» را می‌توانند حتی از روی قرآن بخوانند. در رکعت دوم بعد از حمد سوره کوثر را. این نماز باعث خشود حضرت زهرا علیها السلام می‌شود.

گفت‌وگو با تنی چند از زائران ایرانی مقیم خارج

رایحه خوشی در همه جا پیچیده بود؛ بوی خوش آشنایی! همه از دورترین نقاط دنیا آمده بودند، ولی غریبه نبودند. یکی از آمریکا، دیگری از انگلستان، جمعی از بلژیک و عده‌ای هم از استرالیا، برخی هم از کشورهای دیگر، ولی همه ایرانی بودند و به ایرانی بودن خود افتخار می‌کردند. آمده بودند در همایش ایرانیان مقیم خارج از کشور شرکت کنند. هرچند در دوردست‌ها روزگار می‌گذرانند، اما حرف‌هایشان بوی وطن می‌داد. در همایش، فرصتی دست داد که پای صحبت آنان بنشینیم. با ما همراه شوید. شما؟ پروین هاشمیان. در ایالت لیوزینای آمریکا زندگی می‌کنم. حدود ۳۰ سال است که ساکن آمریکا هستم، ولی مرتب ایران می‌آیم. شغل شما در آمریکا؟ استاد دانشگاه؛ علوم کامپیوتر تدریس می‌کنم. دانشگاه یوزانا در شهر لافیت. چرا رفتید آمریکا؟ پیش از انقلاب بود. خواهرم آنجا پزشک بود و من در دوران دبیرستان برای ادامه تحصیل به آمریکا رفتم. بعد مقیم شدم و بعد هم ازدواج کردم. حالا سه فرزند دارم. حج ۲۷، ص: ۴۶۹ آیا تصمیم به بازگشت به ایران ندارید؟ چرا! چندین بار سعی کردیم که به ایران بازگردیم، ولی برای ادامه تحصیل بچه‌ها دچار مشکل شدیم. درست نمی‌توانستیم آنها را وفق بدهیم. البته باز درصدد بازگشت به ایران هستیم. زمینه زندگی مهیاست؟ حدود ۳۰ سال است که در آنجا زندگی می‌کنیم. من هم با حجاب راحت زندگی می‌کنم. برخورد با شما؟ همه‌نوع؛ عده‌ای احترام می‌گذارند، ولی عده‌ای نه. در جنوب آمریکا افرادی در مسیحیت متعصب‌ترند، اما تعصبات عجیبی دارند، یعنی غرور دارند، ولی در شمال که بودم این‌طور نبود. خدا گاهی اوقات موقعیت‌هایی را برای آدم درست می‌کند. من معتقد هستم مدرک تحصیلی من، موقعیت تدریس در دانشگاه آنجا را برایم ایجاد نکرد، امدادهای

غیبی کمک کرد تا زمینه فراهم شود و یک زن مسلمان محجبه، به سمبلی برای تبلیغ دین در آنجا تبدیل گردد. یک خانم مسیحی بدون تعصب، رییس دانشگاه بود و از من دعوت به همکاری کرد و من هم مشغول کار شدم. البته بعد از یازدهم سپتامبر، نگرش‌های منفی زیاد شده و برایم سخت است. *** یک معرفی کوتاه؟ میثم مدنی، مقیم نیویورک. حدود پنج- شش سالی است که رفتم نیویورک. خودم متولد تگزاس هستم. پدرم قبل از انقلاب در دانشگاهی در تگزاس مشغول تحصیل بود. بعد از انقلاب به ایران بازگشت. چند سال پیش برای ادامه تحصیل به آمریکا آمدم، تحصیلاتم که به پایان برسد، به ایران بازمی‌گردم. رشته تحصیلی شما؟ دندان پزشکی، دو سال دیگر هم به پایان می‌رسد، اگر خدا بخواهد. حج ۲۷، ص: ۴۷۰ وضعیت زندگی شما در نیویورک؟ محل زندگی را نزدیک مسجدی به نام امام علی علیه السلام انتخاب کردم تا بتوانم رفت و آمد داشته باشم. مسجد برنامه‌های خوبی دارد در محرم و ماه رمضان و مناسبت‌های دیگر. از این رو با توجه به این که به مسجد می‌رویم، احساس غربت ما و خلأهای روحی ما کمتر می‌شود. چه شد که ازدواج کردی و به آمریکا بازگشتی؟ پس از چند مورد خواستگاری ناامید شده بودم. رفتم مشهد و دعا کردم و به امام رضا علیه السلام عرض کردم من بر نمی‌گردم مگر این که همسر خوبی داشته باشم و روزهای آخر که بلیط برگشت را داشتم، یکی از دوستان، خانواده محترمی را معرفی کرد و ازدواج هم شکل گرفت. به شکرانه این ازدواج بعد از سفر حج برمی‌گردیم مشهد و به زیارت امام رضا علیه السلام مشرف می‌شویم. در غربت مشکلی نداری؟ آدم اگر اعتقادات خودش را حفظ کند، باید با مشکلات سازگاری داشته باشد؛ مشکلات وجود دارد، ولی چون هدف وجود دارد برای رسیدن به هدف باید با مشکلات هم کنار آمد. و شما همسر آقای مدنی؟ فاطمه فاطمیان. زندگی در غربت؟ خدا را شکر. در کنار همسرم می‌گذرد و به خاطر اخلاق خوبی که دارند، همه چیز را تحمل می‌کنم. تحصیلات شما؟ من هنوز مشغول تحصیل هستم. علوم اسلامی حوزوی. در تهران شعبه‌ای دارد که وابسته به جامعه‌الزهراست و من سطح دو را می‌خوانم. دوست داری برگردی ایران؟ بله، حتماً. حج ۲۷، ص: ۴۷۱ توصیه به خانم‌ها؟ هر جا می‌روند، عقاید مذهبی خودشان را حفظ کنند. این طور نباشد که اگر به خارج از کشور بروند، هویت خود را از دست بدهند. شما با این وضعیت حجاب در آمریکا راحت هستید؟ بله. این حجاب نشان‌دهنده این است که کسی نباید مزاحم من بشود. دیگر مذاهب مثل یهودی‌ها همان‌طور که با پوشش خاصی که دارند مذهب خودشان را نشان می‌دهند، ما هم با این پوشش مذهب خودمان را معرفی می‌کنیم. *** شما؟ امیر چیذری. اهل تهران. از هفت سالگی رفتم لندن! دلت برای ایران تنگ می‌شود؟ بله، هر روز. چند وقت یک‌بار به ایران می‌آیی؟ دو سال یک‌بار. کمی از زندگی در لندن برایمان بگو. هر روز مثل آدم آهنی می‌رویم سر کار و برمی‌گردیم و هیچ استراحت نداریم و روزهای تعطیل در کنار خانواده هستیم. توصیه به جوانان اگر برای تحصیل می‌آیند، به فکر بازگشت باشند. دوست داری به ایران برگردی؟ بله، هیچ‌جا مثل وطن خودم، ایران نمی‌شود. دوست دارم یک روزی برگردم ایران. *** اسم شما؟ جعفر آقا نجفی. حج ۲۷، ص: ۴۷۲ جعفر آقا؟ بله، پدرم اشتباه کرد و آقا را گذاشت روی اسسم! اشتباه! بله، این باعث دردسر من شد. رفته بودم دانشگاه تهران اسم بنویسم، رفتم کارتم را بردارم توی حرف «نون»، نجفی پیدا نشد. رفتم دادگستری، بعد معلوم شد که کارت مرا توی حروف قسمت «الف» گذاشته‌اند. *** شما؟ محمد شیرمحمدی، متولد آمریکا، لس‌آنجلس. پدر و مادرم تهرانی هستند و ۲۳ ساله هستم. لیسانس فلسفه دارم و می‌خواهم به مدرسه و کالت بروم. دوست داری بیایی ایران؟ بله. باید شرایط جور شود. من دو سال و نیم کار کردم تا موفق به سفر حج شدم. ان‌شاءالله شرایط جور شود تا بتوانم بیایم ایران. توصیه به جوانان ایرانی؟ آنها بهتر از ما هستند. اگر آنها انگلیسی را یاد بگیرند و بتوانند معرفتی که آنها دارند بیان کنند، خیلی تأثیرگذار خواهد بود. چون آنها خیلی معرفت دارند و ما در مقابل آنها کسی نیستیم. و جوانان ایرانی؟ بهترین موقعیت، برای جوانان ایرانی است؛ حتی در آمریکا، آنها از استعداد خوبی برخوردار هستند. انرژی هسته‌ای و تحریم آن؟ این تحریم‌ها همیشه بوده است. این نشان می‌دهد که ایران قدرتمند است. فقط باید متحد باشیم. آقای احمدی‌نژاد حرف قشنگی زد، ما باید این را ادامه دهیم. ما هیچ‌وقت به کسی تعرض نکردیم، ما همیشه در حال دفاع هستیم. بدانید این تحریم‌ها

تأثیری حج ۲۷، ص: ۴۷۳ نخواهد داشت. موقعیت دینی در آمریکا؟ در لس آنجلس فقط شیعیان ۲۲ مسجد دارند و در ۱۰ سال گذشته، اعتقادات دینی مردم افزایش یافته است.

پای صحبت دو حاجیه خانم ۹ ساله ایرانی

وقتی در طواف یا سعی صفا و مروه یا در منی و عرفات حاجیه خانم‌ها و حاج آقاها‌ی کوچک را می‌بینی، احساس می‌کنی که اگر به فرصت قنوت‌های آنها راه یابی، دعاهایت مستجاب می‌شود. راستی چه کار پسندیده‌ای است که خانواده‌ها در کنار خودشان فرزندانشان را نیز به این سفر بیاورند تا از معنویت فراگیر این سفر بهره‌مند شوند. این بار هم پای حرف‌های شیرین یکی دیگر از این حاجیه خانم‌ها می‌نشینم که در اولین سال تکلیفش به میهمانی خدا آمده است. نام؟ مریم فرد جلیلی. متولد؟ ۱۳ تیر ۱۳۷۶ در تهران. کلاس چندم؟ چهارم. چه احساسی داری؟ احساس خوشحالی و آرامش. حج ۲۷، ص: ۴۷۵ اولین دعای تو وقتی خانه خدا را دیدی؟ ظهور امام زمان، بعد عاقبت بخیری و بعد هم چند آرزوی شخصی. شهر مکه چه شهری است؟ شهری که پیامبر در آن زندگی می‌کرد؛ این جا بوی عطر پیامبر را می‌دهد. از خدا چه می‌خواهی؟ می‌خواهم همه گناهانم بخشیده شود. منی سرزمین دعا و سرزمین آموزش. عرفات؟ سرزمین حرف زدن با امام حسین و امام سجاد علیهما السلام. مسجدالحرام؟ در کنار کعبه بیشتر از هر جای دیگر لذت می‌برم. بهترین خاطره؟ حضور در عرفات. زمزم؟ آبی که همه بزرگان از آن نوشیده‌اند. حجرالأسود؟ هر کس به حجرالأسود دست بزند، انگار با خدا دست داده است. سعی صفا و مروه؟ احساس می‌کنم همه آن جا هاجر می‌شوند. مقام ابراهیم؟ وقتی پشت مقام نماز می‌خوانم، احساس می‌کنم پشت سر امام معصوم نماز می‌خوانم. * آن قدر زیبا سخن می‌گویی که همه ما تحت تأثیر قرار گرفته‌ایم. به چشم‌های حج ۲۷، ص: ۴۷۶ رییس کاروان که نگاه می‌کنم، سراسر اشک است. به سخن می‌آید و می‌گوید: من با این که سال‌هاست به این سفر می‌آیم اما این اولین بار است که زائری در این سن دارم و واقعاً تحت تأثیر معصومیت این حاجیه خانم کوچولو هستم. مریم بعد از برگشتن یک سفیر است؛ سفیری که هم می‌تواند هم سن و سال‌هایش را منقلب کند و هم می‌تواند حتی بزرگترها را با این فضا آشنا کند. به نظر من «مریم»‌ها برای ما یک معلم هستند ... ***

ما نیامده‌ایم که برویم، آمده‌ایم که بمانیم

سفر پایان یافت و هنگام رفتن شد؛ گویی خوابی شیرین بود که سحرگهی آمد و رفت و دل‌های بی‌قرار ما را شیدایی کرد؛ سفر، رؤیای وطن بود برای گمشده‌ای که راه از بیراهه نمی‌شناسد، سفر جرقه‌ای بود در ظلمات شب، که راه به ره گم‌کردگان نشان داد. پروانه سوخت، شمع فرو مرد و شب گذشت ای وای من که قصه دل ناتمام ماند سفر خانه تمام شد و سفر به سوی صاحبخانه آغاز شده است، پایان این میهمانی آغاز دوستی با صاحبخانه است و خوشا آنان که مهمانی، از میزبان غافلشان نکرده است. ما تازه به شیرینی سفره‌های رنگارنگ این میزبان عادت کرده‌ایم، تازه انس گرفته‌ایم به مهربانی‌ها، به لطف‌ها، به عنایت‌ها، ما تازه قطره‌ای از دریای حج را چشیده‌ایم. تازه گرفتار شده‌ایم و رها نمی‌کنیم و از بند داستان عاشقی رها نمی‌شویم ... ما نیامده‌ایم که برویم، آمده‌ایم که بمانیم؛ آمده‌ایم که رفیق شویم، دل بدهیم، آمده‌ایم که میهمان روزه باشیم، آمده‌ایم که نه ناممان، که طریقمان «حاجی» باشد، آمده‌ایم که زائر هر روزه باشیم. ما سفر را با خویش خواهیم برد، ما ذره ذره‌های این حج عظیم را بر لوح یاد و جان خویش نقش خواهیم کرد. حج ۲۷، ص: ۴۷۸ راستی! در این سفر کجا به نهایت رسیدید؟ کجای این سفر بود که احساس کردید دلتان با قافله سالار گره خورده است؟ کجا بود که سبک شدید. دوباره متولد شدید؟ عرصه اوج عاشقی شما میقات بود یا منی عرفات بود یا مسعی مدینه بود یا مکه؟ حسینی، زائری از دیار قزوین حال و هوای سفر را چنین توصیف می‌کند: «در تمام لحظه‌ها، از میقات تا پایان، حال خوشی داشتم؛ در مشاعر هم کوشیدم با وجود خستگی جسمی، ساعات را درک کنم و از دست ندهم، اما

خوش‌ترین حال من هنگامی بود که «حلق» کردم. در این لحظه گویا رسالتم به انجام رسیده بود. گویا بعد از این فراز و نشیب‌ها، بعد از این آمدن‌ها، بیتوته کردن‌ها، بعد از اشک و آه و گریه، خدا مرا بخشیده است. موهای سرم را تراشیدم، از احرام بیرون آمدم و مانند کودکی شدم که تازه از مادر متولد شده است، حس و حال پرواز داشتم». حسینی که پزشک است، می‌گوید: «فکر می‌کنم قدرتم برای خدمت به مردم چند برابر شده است. انگار در حال بی‌وزنی به سر می‌برم. احساس می‌کنم خدا فرصتی دوباره به من عطا کرده است.» حسینی از اشتیاق بی‌حدش برای سفر دوباره هم سخنانی گفت. احمدی، محقق است؛ در بند پاسخ به پرسش من نیست. نخستین نگاه به کعبه او را مبهوت کرده است، می‌گوید: «لحظه اول که با لباس احرام وارد مسجدالحرام شدم، با دلهره جلو رفتم، نگاهم به کعبه که افتاد انگار رگ‌های سرم پر از خون شد، دست خودم نبود، اختیارم را از دست دادم، اشک مثل چشمه جوشید، به سجده افتادم و گریستم و فقط گریستم. انگار تمام اجزای بدنم می‌گریستند، گریه شوق، اشک ندامت، حال عجیبی بود.» احمد فردی، دومین بار است که به حج آمده و می‌گوید: «هر دو بار، نهایت حج من، عرفات بود. عرفات برای من حال غریبی دارد؛ به خصوص هنگامی که دعای حضرت امام حسین علیه السلام در صحرای عرفات حج ۲۷، ص: ۴۷۹ را می‌خواندیم و به خصوص هنگامی که به فرازی از این دعای شریف می‌رسیم که امام علیه السلام الطاف خداوند را ذکر می‌کنند و در مقابل، خطاهای آدمی را می‌شمارند؛ «أَنْتَ الَّذِي رَزَقْتَهُ، أَنْتَ الَّذِي وَفَّقْتَهُ، أَنْتَ الَّذِي أُعْطِيتَهُ، أَنْتَ الَّذِي أُغْنِيتَهُ ... أَنَا الَّذِي أَخْطَأْتُ، أَنَا الَّذِي هَمَمْتُ، أَنَا الَّذِي جَهَلْتُ ...» اینجا نهایت دل شکستگی من بود، احساس کردم چقدر در اقیانوس رحمت الهی غرقم و چقدر تاکنون نا سپاسی کرده‌ام. اکبر شکوری، زائری مازندرانی است. او بارها به حج مشرف شده و بارها این راه را از ابتدا تا انتها رفته است، اما هنوز این سفر برایش تازگی دارد. او می‌گوید: «بارها حج گزارده‌ام و همیشه نقطه اوج احساس من میقات بوده است. هر وقت به میقات رسیده‌ام، گویی اینجا وعده‌گاه من با رب العالمین است. انگار فرصت زندگی تمام شده است. احساس کرده‌ام به راستی لباس احرام، کفن است و من زندگی ابدی را آغاز کرده‌ام. من هر بار در میقات بسیار بسیار گریسته‌ام و همیشه این لحظه عجیب برایم بسیار پر از اسرار دلچسب و در عین حال پیچیده باقی مانده است». حمید، اوج احساسش را هنگام آغاز و پایان این سفر می‌داند و می‌گوید: «وقتی به میقات رفتم، مثل کودکی نادم، زار می‌زدم و می‌گریستم. می‌سوختم و خدا را شکر می‌کردم که فرصتی دوباره برای آمرزیده شدن به من عطا کرده است. در پایان سفر هم هنگامی که می‌خواستم با کعبه خداحافظی کنم، زار زدم و گریستم اما این بار گریستن کسی که معترض است، کسی که از این سفر آنچنان که می‌خواسته بهره‌مند نشده و به او گفته‌اند؛ برو! لحظه سختی بود، سخت و دردناک، هنوز هم باورم نمی‌شود که شاید تا مدت‌ها کعبه را ببینم. عاجزانه از خدا خواسته‌ام مرا بازگرداند». من از دیار حبیب نه از بلاد غریب مهینا به رفیقان خود رسان بازم سفر هر چه بود تمام شد. باید لحظه‌ها را پاک و دست نخورده، گوشه قلبمان نگه داریم و چون پاره جگر از آن مراقبت کنیم؛ کاری کنیم که «نور» سفر با ما بماند. این نور را که ارمغان لحظه‌های شکفتن و رویدن ماست، با خود به وطن ببریم؛ آیا سوغاتی زیباتر از این لحظه‌ها سراغ دارید؟

ولیمه پرخرج سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله نیست

اگر هر کدام از حاجی‌های ما هر سال فقط ۱۰ هزار تومان از خرج‌های اضافی پس از سفرشان را در یک صندوق جمع کنند، حدود یک میلیارد تومان می‌شود. آن وقت می‌دانید با این پول چه کارهای بزرگی می‌توان کرد؟! روزهای آخری است که در مدینه نفس می‌کشیم و هوایی را به سینه می‌بریم که روزی رسول الله صلی الله علیه و آله در آن تنفس می‌کرد. به قول یکی از بچه‌ها تنها چیزی که از زمان پیامبر تا حال دست نخورده مانده، آسمان مدینه است. شب مدینه هم داستان خودش را دارد. سوژه این گزارش دیگر خرید و سوغاتی نیست که مجبور باشیم به بازار برویم. یک ساعتی به بسته شدن درها مانده است؛ یکی از زائران نمازش را تمام می‌کند. از فرصت استفاده می‌کنم و می‌پرسم که ولیمه می‌دهد یا نه؟ «مقدماتش را قبل از آنکه بیایم آماده کردم؛ چون ما در

روستا زندگی می‌کنیم، قید و بندهای مرسوم شهرهای بزرگ را نداریم و در خانه بزرگ یکی از اقوام یا مسجد محل ولیمه می‌دهیم». او ولیمه را یک اصل تقریباً واجب در محل زندگی خود می‌داند و می‌گوید: «اهالی حج ۲۷، ص: ۴۸۲ محل همه یکدیگر را می‌شناسند و زشت است اگر ولیمه ندهیم» با این حال اسراف را نمی‌پسندد. زائری اهل تهران بود و می‌گفت: «قبل از آنکه بیایم رفته سالن گرفتم. این کار تقریباً برای حاجی‌ها ضروری است. یک بار برای عروسی‌مان سالن گرفتیم و حالا هم برای حج! هزینه سالن یک میلیون و دویست هزار تومان شد. من سالن‌های شمال شهر را ندیدم؛ اما می‌گویند اگر قرار باشد ۳۰۰ مهمان در آن سالن‌ها داشته باشی، سه-چهار میلیون تومان باید بدهی. من سعی کردم مراسم را خیلی جمع و جور برگزار کنم که این شد. راستش هیچ فردی دلش نمی‌خواهد بریز و پاش کند، ولی بعضی از افراد فامیل را نمی‌شود ندید گرفت.» یکی دیگر از زائران، اهل استان خراسان است. او حتی کشتن شتر را هم در مراسم استقبال از حاجی‌ها سراغ دارد: «متأسفانه بعضی از حاجی‌ها چشم و هم چشمی می‌کنند و حتی در بعضی جاها دیدم تعداد قربانی‌های پیش پای حاجی را بالا برده‌اند تا طرف بعدها سربلند شود که مثلاً پنج گوسفند و یا دو تا گاو و یک شتر پیش پای قربانی کرده‌اند.» این زائر پا به سن گذاشته، دستور جالبی به اقوام و به خصوص فرزندان خود داده‌است: «قبل از آنکه به حج بیایم و همین چند روز پیش که با خانه تماس داشتم، گفتم که حق ندارند از این بازی‌ها در بیاورند. فقط یک گوسفند قربانی می‌کنند که گوشت آن را هم خودم می‌دانم به چه کسانی بدهم، همین؛ حاجیه خانم هم موافق حرف من است. بچه‌ها اول قبول نمی‌کردند و می‌گفتند: سرشکسته می‌شویم. ولی بعد قبول کردند. مهم این است که آدم پیش خدا شرمنده نباشد. اگر قرار است پولی برای گاو و شتر و چند گوسفند داده شود، آن را می‌دهم به مستمندان. آن چیزی که مرا به حج آورده، پولم نبوده است. من سعی کرده‌ام اگر سه-چهار لقمه توی دهان خودم می‌گذارم، یکی را هم پیدا کنم که یکی دو لقمه به او بدهم. این است که برای آدم می‌ماند. اگر هم حج آمده‌ام، به سبب دعای خیر همین آدم‌ها بوده است.» حج ۲۷، ص: ۴۸۳ در محوطه بدون سقف مسجد النبی زائری تازه قرآن را از رحل خارج کرده و مشغول قرار دادن آن در قفسه مخصوص است. او هم جایی را برای ولیمه انتخاب و مهمانانش را هم دعوت کرده است. او ۴۰۰ مهمان دارد که به گفته خودش نمی‌تواند حتی از یک نفرش هم چشم‌پوشی کند. او می‌گوید: «زشت بود اگر یک کدام از این‌ها را از قلم می‌انداختم. به هر حال یک بار که می‌آییم، حج بهتر است برای خودمان ناراضی نتراشیم.» وقتی می‌گویم که می‌شد مختصر گرفت، با قیافه حق به جانبی می‌گوید: «از این مختصرتر دیگر نمی‌شد. بعضی از حاجی‌ها شاید ۶۰۰-۷۰۰ مهمان هم بیشتر دعوت کرده‌اند. این را باید به آنها گفت. ببینید، من قبول دارم که باید همه‌چیز را فشرده کرد. من که خوشم نمی‌آید پول اضافه خرج کنم، ولی بعضی از رسوم، دست مرا هم می‌بندد و متعهدم می‌کند که کاری انجام دهم و هزینه‌ای کنم که شاید چندان راغب به آن نیستم.» باز هم آداب و رسوم، باز هم بعضی از سنت‌ها، باز هم عادت‌هایی که دست و پا را می‌بندند؛ در تمام این گزارش‌ها به این موانع برخورد کرده‌ایم. تا کی باید با این رسوم بعضاً غلط مدارا کنیم؟ چه زمانی رسوم درست‌ترین این عادات می‌شوند؟ یکی از زائران پاسخ ما را چنین می‌دهد: «با یک گل بهار نمی‌شود! این مستلزم یک کار گسترده فرهنگی است؛ باید در جلسات کاروان‌ها پیش از آنکه به عربستان بیایند، زمینه‌های یک حرکت جدید فراهم شود. با زائران صحبت شود و بستر یک کار بزرگ را آماده کنند. تا چند سال پیش، گوشت تمام قربانی‌های روز عید قربان در منی هدر می‌رفت، اما آن طور که زائر نوشته بود، امسال گوشت ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار حاجی برای مصرف مستمندان جهان ارسال شد. من مطمئن هستم آمار این کار فرهنگی و اسلامی خیلی زود بالا می‌رود و تا چند سال بعد تمام حاجی‌ها قربانی‌هایشان را در اختیار مستمندان قرار می‌دهند تا دیگر لاشه‌ای در منی رها نشود. اینجا یک کار فرهنگی خوب انجام شد، اصرار هم روی انجام حج ۲۷، ص: ۴۸۴ آن بود و نتیجه داد. در مورد ولیمه هم باید یک کار فرهنگی انجام شود. هر حاجی بعد از بازگشت تقریباً یک میلیون، بعضی دو میلیون و حتی من شنیده‌ام تا پنج-شش میلیون تومان هم هزینه می‌کنند تا ولیمه بدهند. خدا را خوش نمی‌آید که در کنار خانه بعضی از این حاجی‌ها مستمندان و نیازمندی باشند و آنها این پول‌ها را هزینه کنند.»

می‌شود یک کار فرهنگی کرد و به آنها گفت که ولیمه سنت رسول خداست؛ آن را فراموش نکنید، ولی بریز و بپاش هم نداشته باشید. اگر هر کدام از حاجی‌های هر سال ما فقط ۱۰ هزار تومان از خرج‌های اضافی بعد از سفرشان را در یک صندوق جمع کنند، می‌شود حدود یک میلیارد تومان! آن وقت می‌دانید با این پول دل چند بچه یتیم شاد می‌شود؟ چند دختر دم بخت که منتظر تهیه جهیزیه هستند، سامان می‌گیرند؟ سفره چند خانواده پر می‌شود؟» دیگر وقت برگشت بود. اگر هم می‌خواستی، نمی‌توانستی بمانی. حرم آرام آرام در حال خالی شدن است. پایان وقت دیدار یار. وقتی از حرم خارج می‌شدم فکر کردم که سنت‌های رسول خدا چقدر با خرج‌های میلیونی این روزها تفاوت دارد. سادگی و دوری از آرایش و تکلف و دیگر آداب حسنه رسول خدا صلی الله علیه و آله چیزی نیست که بشود روی میزهای رنگین بعضی از ولیمه‌ها دید. کمی آن‌سوتر، می‌توان آدمی را یافت که دست‌گیری از او واجب‌تر از قربانی‌های اضافی و خرج‌های آنچنانی شب ولیمه باشد.

بخش ششم: مطالب گوناگون حج ۸۵ و حج‌گزاری ایرانیان

نامه جلال آل احمد به امام خمینی قدس سره از سفر حج (۴۴ سال پیش)

این روزها که هنوز در هوای نورانی - و امشب بارانی - مکه مکرمه نفس می‌کشم، به اقتضای فضا و کار، خیلی به جلال فکر می‌کنم؛ به‌خصوص این که اگر سفرنامه «خسی در میقات» او را بارها هم بخوانی، برایت تازگی و جذابیت دارد. امروز به یاد نامه جلال به امام خمینی قدس سره افتادم که در سفر حج به ایشان نوشته بود. شاید این نامه را خیلی‌ها ندیده و یا چیزی از آن نشنیده باشند. جست‌وجوی من برای پیدا کردن این نامه خیلی طول کشید. اما سرانجام آن را یافتم که امشب به‌عنوان تحفه ارزنده‌ای به دوستانم تقدیم می‌کنم. نکته‌ای که قبل از آوردن این نامه، دوست دارم به آن اشاره کنم، خاطره‌ای است که از این نامه دارم؛ خاطره‌ای که همیشه برای من همراه با این نامه جلال، زنده می‌شود: کسانی که آیه‌الله حاج آقا مجتبی‌تهرانی را می‌شناسند، می‌دانند که ایشان به‌شدت از ذکر اسامی خاص و شخصیت‌ها - چه قدیم و چه جدید - البته به‌جز استاد بزرگوارشان حضرت امام، خودداری می‌کنند. اما من در طول سال‌های طولانی که توفیق داشته‌ام تا در محضر ایشان حاضر شوم مشخصاً نام سه تن را از زبان ایشان شنیده‌ام: یک بار ایشان از استاد شهید مرتضی مطهری که با ایشان هم‌مباحثه و ظاهراً حج ۲۷، ص: ۴۸۸ هم‌حجره بوده‌اند، نام برد. دومین بار ایشان از آیه‌الله شهید سید اسدالله مدنی یاد و به خاطره‌ای از ایشان در کربلا و در روز اربعین اشاره کرد که آن را هم مانند خاطره پیشین، به‌خاطر طولانی شدن این مطلب به وقت دیگری وامی‌گذاریم. اما سومین باری که ایشان از کسی غیر از امام نام برد و من در آن مجلس حاضر بودم، جلسه‌ای بود در ایام محرم که از مرحوم جلال آل احمد یاد کرد. طبیعتاً به‌دلیل سوابق توده‌ای بودن جلال و احتیاطهایی که اکثر علما بعد از تدین ثانوی افراد به‌خرج می‌دهند، خیلی بعید می‌دانستیم که ایشان از جلال، آن هم به نیکی و با آن شدت یاد کنند. ایشان به همین نامه جلال که از سفر حج به امام نوشته، اشاره کرد و شاید حدود پنج تا ده دقیقه در تجلیل از این نامه سخن گفت و افزود: شما در کجا می‌توانید نمونه‌ای پیدا کنید که یک مرید با مراد خود چنین سخن بگوید و آن‌گاه بخش‌هایی از آن را نمونه آورد. بیشتر از این، شما را منتظر نمی‌گذارم و توجه شما را به متن این نامه مریدانه و عاشقانه که در ایام حج سال ۴۳ نوشته شده است، جلب می‌کنم: «مکه، شنبه ۳۱ فروردین ۱۳۴۳ - ۸ ذیحجه ۱۳۸۳» آیت‌الله! وقتی خبر خوش آزادی آن حضرت، تهران را به شادی واداشت، فقرا منتظرالپرواز (!) بودند به سمت بیت‌الله؛ این است که فرصت دست‌بوسی مجدد نشد. اما این جا دو سه خبر اتفاق افتاده و شنیده شده که دیدم اگر آنها را وسیله‌ای کنم برای عرض سلامی بد نیست. اول این که مردی شیعه جعفری را دیدم از اهالی «الاحساء» - جنوب غربی خلیج فارس، حوالی کویت و ظهران - می‌گفت ۸۰ درصد اهالی الاحساء، صوف و قطیف شیعه‌اند و از اخبار آن واقعه مؤلمه پانزده خرداد حسابی خبر داشت و مضطرب بود و از شنیدن خبر آزادی

شما شاد شد. خواستم به اطلاعاتان رسیده باشد که اگر کسی از حضرات روحانیون به آن حج ۲۷، ص: ۴۸۹ سمت‌ها گسیل بشود، هم جا دارد و هم محاسن فراوان. دیگر این که در این شهر شایع است که قرار بوده آیه‌الله حکیم امسال مشرف شود، ولی شرایطی داشته که سعودی‌ها دوتایش را پذیرفته‌اند و سومی را نه! دوتایی را که پذیرفته‌اند، داشتن محرابی برای شیعیان در بیت‌الله و تجدید بنای مقابر بقیع و اما سوم که پذیرفته‌اند حق اظهار رأی و عمل در رؤیت هلال [بود] به این مناسبت حضرت ایشان خود نیامده‌اند و هیئتی را فرستاده‌اند؛ گویا به ریاست پسر خود. خواستم این دو خبر را داده باشم. دیگر این که گویا فقط دو سال است که به شیعه در این ولایت حق تدریس و تعلیم داده‌اند، پیش از آن حق نداشته‌اند. دیگر این که [کتاب «غرب‌زدگی» را در تهران قصد تجدید چاپ کرده بودم با اصلاحات فراوان. زیر چاپ جمعش کردند و ناشر محترم متضرر شد. فدای سر شما. دیگر این که طرح دیگری در دست داشتم که تمام شد و آمدم، درباره نقش روشنفکران میان روحانیت و سلطنت. و توضیح این که چرا این حضرات همیشه در آخرین دقایق، طرف سلطنت را گرفته‌اند و نمی‌بایست. اگر عمری بود و برگشتیم، تمامش خواهم کرد و به حضرتتان خواهم فرستاد. علل تاریخی و روحی قضیه را گمان می‌کنم نشان داده باشم. مقدماتش در «غرب‌زدگی» ناقص چاپ اول آمده. دیگر این که امیدوارم موفق باشید. والسلام... جلال آل احمد بعد التحریر: «همچنان که آن بار در خدمتتان به عرض رساندم، فقیر گوش به زنگ هر امر و فرمانی است که از دستش برآید. دیده شد که گاهی اعلامیه‌ها و نشریاتی به اسم و عنوان حضرات درمی‌آمد که شایستگی و وقار نداشت. نشانی فقیر را هم حضرت «صدر» می‌داند و هم این جا می‌نویسم: تجریش - آخر کوچه فردوسی.

مسجد النبی صلی الله علیه و آله، موسم حج، ایرانی‌ها

۱. این روزها تعداد نمازگزاران مسجدالنبی صلی الله علیه و آله آنقدر زیاد است که اگر ساعتی پیش از اذان روانه حرم نشوی، جای مناسب نه تنها در نزدیکی‌های مقام، بلکه حتی در داخل مسجد پیدا نمی‌کنی و مجبوری بیرون، روی فرش یا سنگفرش صحن اطراف مسجد بنشیننی که غالباً از حیث اتصال صفوف نمازگزاران نیز دچار مشکل خواهی بود. ۲. این ایام صدای سرفه‌ها و به هم آمیختگی فراوان آن در فضای حرم مسجدالنبی صلی الله علیه و آله خصوصاً در سکوت دلنشین و معنی‌دار هنگام اقامه نمازها به شدت جلب توجه می‌کند و حکایت از کثرت ابتلای حجاج به سرماخوردگی دارد؛ سرمای نسبتاً شدید مدینه، عدم وجود وسایل گرم‌آزا در هتل‌ها و محل‌های اقامت زوار، عدم پیش‌بینی سرما توسط بسیاری از حجاج و همراه نداشتن پوشش کافی، مسری بودن بیماری و تشدید سرایت در تجمع‌ها و فضاهای بسته به لحاظ جمعیت میلیونی زائران از عوامل ابتلای تعداد کثیری از آنان به انواع سرماخوردگی‌هاست. ۳. صبح‌ها، دقایقی پس از پایان نماز جماعت، ده‌ها نظافتچی و خدمه غیربومی با گستردن و نصب دیواره‌ای پارچه‌ای شبیه برزنت، بخش قدیمی اطراف مرقد مطهر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و خانه فاطمه زهرا علیها السلام را از قسمت توسعه‌یافته و جدید مسجد جدا می‌کنند و حج ۲۷، ص: ۴۹۱ خادمان و مأموران چفیه‌پوش یا یونیفورمدار، به‌سرعت مردان را از داخل حرم به بیرون می‌رانند تا جا برای ورود زنان زائر آماده شود. مردم پس از خروج از حرم می‌توانند از درب غربی، مقابل قبر پیامبر صلی الله علیه و آله وارد شوند و در میان جمعیتی انبوه و با صفوفی طولانی و به‌هم فشرده، عاقبت از مقابل ضریح مطهر عبور نمایند. تقریباً همزمان با طلوع آفتاب و به‌دنبال خروج آخرین مردان زائر از مسجد، زنان حق دارند وارد مسجد شوند و ساعتی را در حرم به نماز و دعا و زیارت بگذرانند. ۴. در قسمت توسعه‌یافته مسجدالنبی صلی الله علیه و آله دو فضای باز با سقف متحرک چترمانند احداث شده که در اطراف سقف اسامی اصحاب پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و نام‌های مقدس امامان بزرگوار شیعه به‌عنوان عترت رسول‌الله صلی الله علیه و آله نوشته شده است. برخی روحانیون و حجاج تجربه‌دیده ایرانی و غیر ایرانی اصرار دارند که حتماً همراهان خود را برای دیدن این نام‌های مطهر هدایت نمایند و خصوصاً نام شریف امام دوازدهم حضرت مهدی علیه السلام را به آنان نشان دهند. ترکیب زیبای اسم نورانی امام زمان علیه السلام «محمد» با لقب الهام‌بخش آن بزرگوار «مهدی»

به گونه‌ای هنرمندانه صورت گرفته است که کلمه «حیّ» دال بر زنده بودن آن امام موعود علیه السلام را در دل خود دارد. یعنی با اندکی دقت عبارت «محمد المهدی حیّ» قابل خواندن است؛ جالب توجه این که این اواخر، سعودی‌های متعصب که متوجه بار تبلیغی این تابلوی زیبا به نفع شیعیان شده‌اند، با تراشیدن قسمتی از نوشته، کوشیده‌اند تا کلمه «حیّ» را غیر قابل خواندن نمایند. ۵. در قسمتی دیگر از مسجد، در رواق‌های قدیمی، درست در ضلع شمالی خانه فاطمه زهرا علیها السلام، بالای صفّه، وقتی به سقف گنبدی شکل مدور نگاه می‌کنی، در چهار طرف آن، اسامی (ابوبکر، عمر، عثمان و علی علیه السلام را می‌بینی که در فاصله‌ای نزدیک بالای آن، در گچ‌نبشته‌هایی نوارمانند، آیاتی از قرآن نقش بسته است که برخی روحانیون معتقدند رابطه‌ای معنادار بین اسم خلیفه و آیه بالای آن وجود دارد و یکی از آنان می‌گفت: «نویسنده این آیات، در حالتی مکاشفه‌مانند آیه مورد نظر را از فرشته‌ای دریافت کرده و شبانه می‌نوشت. و همین موضوع بسیاری از زوار را به کنجکاو و دقتی حساسیت آفرین و می‌داشت.»

نام «محمد» برای بیش از هفتاد میلیون مسلمان دنیا

امسال که سال پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نامیده شد، زمینه را برای بسیاری پژوهش‌ها در مورد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آماده کرد و بسیاری از ارادتمندان آن بزرگوار را به جست‌وجوی حقایق پنهان و واقعیت‌های کشف‌نشده درباره آن برترین آفریده خداوند واداشت؛ اما هنوز هزاران مطلب ناگفته و حکایت ناشنیده درباره حیات و آثار وجودی و برکات و سیره و سنت‌های آن وجود گرامی هست که مؤسساتی در ایران و همه کشورهای اسلامی باید همه همت خود را برای استخراج و عرضه آن به کار برند. این که به‌طور مثال مؤسسه‌ای به نام «گینس» با مرکزیت آن در انگلستان که در دشمنی با اسلام و رسول معظم آن از هیچ‌گونه خیانت و جنایتی فروگذار نکرده، ناچار می‌شود نام شریف «محمد» را به‌عنوان رکورددار کلیه نام‌ها در دنیا اعلام کند، هشدار به همه دست‌اندرکاران فرهنگی است تا مقدمات پژوهشی میدانی را برای جمع‌آوری آمارهای حقیقی پیرامون واقعیت‌هایی از این دست و مهم‌تر از آن، همچون آمار سادات منتسب به رسول الله و مهم‌تر و حیاتی‌تر از آن همچون آمار همیشه کتمان‌شده مسلمانان و به‌ویژه اتباع آل محمد صلی الله علیه و آله فراهم کنند. در کتاب رکوردهای گینس آمده: «نام «محمد» بالاترین میانگین نامی را دارد، حج ۲۷، ص: ۴۹۳ به‌طوری که در حال حاضر ۷۰ میلیون نفر در جهان این اسم را دارند.» به گزارش اسلامیک‌نیوز، نام نهادن بر فرزندان از وظایفی است که والدین باید آن را به‌درستی انجام دهند؛ از این رو انتخاب نام نیکو نه تنها منجر به سربلندی فرزندان در آینده می‌شود، بلکه آنها را نسبت به نامی که دارند، متعهد و مسؤول می‌سازد. برخی افراد به‌علت تعلق خاطر نسبت به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نام‌ها و یا صفاتی را که آن حضرت دارند انتخاب می‌کنند؛ مانند: احمد، طه، یاسین، بشیر، نذیر، خاتم و فاتح که البته نام‌های حضرت محمد صلی الله علیه و آله بیش از ۲۰۰ نام است که مشهورترین آن محمد، مشتق از حمد است؛ از این رو مسلمانان برای فرزندان خود نام «محمد» را بیش از هر نام دیگری انتخاب می‌کنند. برخی از مسلمانان به‌منظور حفظ هویت اسلامی و آشنایی با سیره نبوی نام‌های حضرت محمد صلی الله علیه و آله را بر فرزندان تازه متولد شده خود می‌نهند تا نسل جدید از آموزه‌های اسلامی و شخصیت پیامبر صلی الله علیه و آله آگاه شوند. این امر منجر به مسئولیت‌پذیری آنها نسبت به نام‌های خود در آینده می‌شود.

احمدی‌نژاد، چهره محبوب زائران خارجی

وقتی زائران ایرانی در حرم نبوی با یک زائر خارجی هم‌صحبت می‌شوند، یکی از اصلی‌ترین سئوالاتی که با آن مواجه هستند، «احمدی‌نژاد» و شجاعت اوست. به گزارش واحد ارتباطات خبری حج، زائران خارجی که اخبار ایران را دنبال می‌کنند، غالباً از صراحت، ساده‌زیستی و قاطعیت احمدی‌نژاد در برابر قدرت‌های خارجی به نیکی یاد می‌کنند و وی را یک رییس‌جمهور مردمی و

شجاع می‌دانند. یک زائر پاکستانی که از احمدی‌نژاد با نام «محمود» یاد می‌کند، می‌گوید: «تکامل مراحل دستیابی به انرژی هسته‌ای حق ایران است و خوشحالم از این که احمدی‌نژاد بر دستیابی ایران به انرژی هسته‌ای پافشاری می‌کند.» «محمد»، یک شیعه بحرینی نیز می‌گوید: «از این که احمدی‌نژاد گفته است: ایران اطلاعات دانش هسته‌ای خود را در اختیار کشورهای اسلامی می‌گذارد، بسیار خوشحال شدم.» وی می‌افزاید: «چرا غربی‌ها می‌توانند از انواع فن‌آوری‌های جدید استفاده کنند، ولی کشورهای اسلامی نباید به فن‌آوری‌های جدید دسترسی داشته باشند؟» یک مسلمان اندونزیایی نیز می‌گوید: «از این که احمدی‌نژاد پی‌درپی به مناطق حج ۲۷، ص: ۴۹۵ محروم ایران سفر می‌کند و به راحتی به میان مردم می‌رود، خوشم می‌آید. این مسئله نشان می‌دهد که مقام‌های ایرانی مردمی هستند.» نکته جالب در گفت و گو با زائران خارجی که در مسجدالنبی حضور پیدا می‌کنند این است که اکثر آنان اطلاعات خود را درباره ایران و مقام‌های ایران از رسانه‌های خارجی می‌گیرند؛ اما با این وجود تشخیص خوب از بد را دارند و به رغم این که منبع اطلاعات آنان غربی‌ها هستند، ولی می‌توانند حقانیت ایران و اظهارات مقامات ایرانی را به درستی تشخیص دهند. یک زائر افغانی می‌پرسد: «آیا احمدی‌نژاد امسال به حج می‌آید یا نه؟ آرزو دارم یک بار از نزدیک آقای احمدی‌نژاد را ببینم و از او به خاطر سیاست‌های قاطعانه‌اش در برابر فشارهای آمریکا تشکر کنم.» یک مسلمان آلمانی نیز می‌گوید: «خیلی از مردم اروپا می‌دانند که در بحث هسته‌ای حق با ایران است، اما رسانه‌های غربی آنقدر جوسازی و چهره ایران را تخریب کرده‌اند که آنها نمی‌توانند به راحتی درباره حقانیت ایران اظهار نظر کنند. دیدگاه‌های احمدی‌نژاد در غرب طرفداران زیادی دارد، اما آنها امکان بروز نظرهای خود را ندارند.»

تکفیر پیروان مذاهب هشت‌گانه اسلامی جایز نیست

وهابیون افراطی از دیرباز، شیعیان، به خصوص ایرانیان را به بهانه‌های مختلف کافر و مشرک خوانده‌اند و تا چند سال پیش به شکل علنی با گذاشتن بلندگو در اطراف بقیع و شهدای احد و سایر نقاط تجمع شیعیان، شعارها و خطابه‌های به اصطلاح ارشادی خود را مبنی بر مشرک و کافر بودن زائران و توسل کنندگان به رسول خدا و اهل بیت علیهم السلام را به گوش کوچک و بزرگ می‌رساندند. البته هنوز هم در هر کتاب‌فروشی و کتابخانه مکه و مدینه و شهرهای دیگر، کتاب‌های مختلفی در اثبات همین ادعاها به فروش می‌رسد. فتوای ۳۹ عالم وهابی عربستان در شعبان ۱۴۲۶ مبنی بر جواز قتل شیعیان عراق هم نمونه‌ای دیگر از همین قبیل است. بر همین اساس، تکفیری‌هایی که طی چند سال گذشته در کشورهای مختلفی مانند پاکستان و عراق ابراز موجودیت کرده، در کشتن و ریختن خون شیعیان، حتی کودکان آنان هم تردید نمی‌کنند، در راستای خوش خدمتی به اربابان آمریکایی و صهیونیستی خود، دل هر آزاده غیر شیعه و حتی غیر مسلمانی را نیز به درد آورده‌اند. بیانیه پایانی کنفرانس بین‌الملل اسلام، گواهی صادق بر احساس خطر علما و مفتیان سنی مذهب از کشورهای متعدد نسبت به جنایت‌های تکفیریون و نوعی چاره‌اندیشی حج ۲۷، ص: ۴۹۷ برای خلع سلاح آنان است. کنفرانس بین‌الملل اسلامی در نشست عمان (پایتخت اردن) بیانیه‌ای را با عنوان «حقیقت اسلام و نقش آن در جامعه معاصر» به اتفاق آرا به تصویب رساند. متن این بیانیه که متضمن ضرورت وحدت مذاهب اسلامی است بدین شرح است: بیانیه وحدت والصلوة والسلام علی سیدنا محمد وعلی آله وسلم. ی یا ایُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ «۱». طبق فتاوی‌ای امام اکبر، شیخ ازهد (زید عزه)، آیه‌الله العظمی سید علی سیستانی (زید عزه)، مفتی سرزمین مصر (زید عزه) و فتاوی‌ای مراجع گرام شیعه (جعفری و زیدی)، مفتی کل سلطنت عمان (زید عزه)، مجمع فقه اسلامی وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی در مملکت سعودی، مجلس اعلا‌ی امور دینی ترکیه، مفتی مملکت اردن هاشمی و هیئت صدور فتوا در آن، فتوای شیخ دکتر یوسف قرضاوی (زید عزه) و طبق آنچه در پیام والا حضرت هاشمی پادشاه عبدالله دوم، ابن‌الحسین پادشاه مملکت اردن هاشمی در افتتاحیه کنفرانس آمد و طبق علم خالص که در راه خدا بدان دست یافتیم و طبق پژوهش‌هایی که به

کنفرانسمان تقدیم شده، مورد بحث و بررسی واقع شد، ما امضاکنندگان ذیل توافق خویش را بر مطالب ذیل اعلام می‌داریم و بدان اقرار می‌کنیم: ۱. هر کس پیروی یکی از مذاهب چهارگانه اهل سنت و جماعت (حنفی، مالکی، شافعی، حنبلی) و مذهب جعفری و مذهب زیدی و مذهب اباضی و مذهب ظاهری باشد، مسلمان است و تکفیر او جایز نیست و ریختن خون او و تعرض به مال و ناموس او حرام است. همچنین طبق فتوای شیخ ازهر، تکفیر پیروان عقیده اشعری و پیروان تصوف حقیقی جایز نیست و همچنین تکفیر پیروان اندیشه سلفی صحیح جایز نیست. همچنین حج ۲۷، ص: ۴۹۸ تکفیر دیگر گروه‌های مسلمانان که به خداوند متعال و به رسولش صلی الله علیه و آله و ارکان ایمان معتقد هستند و به ارکان اسلام احترام گذاشته، و منکر هیچ‌یک از مسلمات دین نیستند، جایز نیست. ۲. موارد اشتراک میان مذاهب بسیار بیشتر از موارد اختلاف است و پیروان مذاهب هشت‌گانه بر مبانی اساسی اسلام متفق هستند و همگی به خدای یگانه ایمان دارند و معتقدند که قرآن کریم کلام خداوند است و حضرت محمد (درود و سلام خدا بر او باد) پیامبر است و برای همه بشریت مبعوث شده و همگی اتفاق نظر دارند که ارکان اسلام پنج‌تاست: شهادتین، نماز، زکات، روزه ماه مبارک رمضان و حج خانه خدا. همچنین بر ارکان ایمان اتفاق نظر دارند و معتقدند آنها عبارتند از: ایمان به خدا و فرشتگان و کتاب‌های الهی و پیامبران و روز قیامت و ایمان به خیر و شر، قضا و قدر؛ اختلاف علمای مذاهب در فروع است نه در اصول. و این اختلاف رحمت است و از قدیم گفته‌اند اختلاف علما در رأی، امری پسندیده است. ۳. اعتراف به مذاهب در اسلام، یعنی پایبندی به راه و روشی مشخص در فتوا دادن و هیچ‌کس حق ندارد خود را بدون داشتن شایستگی و مراعات ضوابط مذهب خود به‌عنوان یک مفتی مطرح کند و فتوا دادن بدون پایبندی به روش مذهب خود جایز نیست. هیچ‌کس حق ندارد ادعای اجتهاد کند و مذاهب جدیدی را به‌وجود آورد یا فتوایی صادر کند که موجب خروج مسلمانان از قواعد شریعت و مسلمات آن شود و از چهارچوب مذهب خود فراتر روند. ۴. اصلی‌ترین مطلب پیام عمان که در شب مبارک قدر سال ۱۴۲۵ ه. ق، صادر و در مسجد هاشمیان قرائت شد، عبارت است از پایبندی به مذاهب و شیوه‌های آن و در این راستا به رسمیت شناختن این مذاهب و تأکید بر گفت و گو و ایجاد ارتباط میان آنها تنها راه برای ایجاد اعتدال است و مذاهب باید در این میان با مسامحه و محبت برخورد کنند و همراه با هم به گفت و گو بپردازند. ۵. ما، مسلمانان را به دوری از اختلاف و یکپارچگی در گفتار و رفتار دعوت حج ۲۷، ص: ۴۹۹ می‌کنیم و بر مسئله احترام متقابل و تقویت همبستگی میان ملت‌ها و تقویت روابط برادری که موجب پیدایش محبت برای رضای الهی می‌شود، تأکید می‌کنیم و از آنها می‌خواهیم که هرگز اجازه ندهند بهانه‌ای برای ایجاد فتنه میان آنها واقع شود و رخنه‌ای میان آنها به‌وجود آید. **يٰۤاَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوا بَيْنَ اٰخَوِيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ** «۱».

وبلاگ‌های روحانیون کاروان‌های حج زمینه ارتقای معارف

ارتباط تنگاتنگ روحانیون کاروان‌ها با زائران، یکی از بهترین فرصت‌های تبلیغی است که می‌تواند برای ارتقای معارف اسلامی تأثیرگذار باشد. طی سال‌های اخیر، بهره‌گیری از روش‌های نوین تبلیغ در کنار روش‌های سنتی، پویایی خاصی به این نهاد ضروری و اصیل بخشیده است. شبکه گسترده روحانیون بعثه رهبر معظم انقلاب، با حضور بیش از چهار هزار روحانی، هر ساله خیل عظیمی از زائران بیت‌الله الحرام، عتبات عالیات و سوریه را که آمار آن بیش از دو میلیون نفر است، تحت پوشش می‌گیرد و در همراهی با آنان در این سفرهای روحانی و معنوی سهم قابل توجهی در ارتقای سطح معرفت، اخلاق و معنویت جامعه دارد. در همین راستا ارائه صفحه شخصی برای روحانیون کاروان‌ها، در مدت کوتاهی که از آغاز آن می‌گذرد، با استقبال زیادی مواجه شده که مسؤولان این طرح را به ارتقای فنی و محتوایی این بخش واداشته است. در وبلاگ‌های روحانیون حج، خاطرات حج، تجربه‌های جدید، پرسش‌های فقهی، معارف دینی و خاطرات روزانه کاروان به چشم می‌خورد که سلیقه‌های مختلف حج ۲۷، ص: ۵۰۱ مخاطبان را برآورده می‌کند و در صورت ارتقای فنی و محتوایی، استقبال بیشتر آنان را به همراه خواهد داشت. از طرفی با توجه به

این که روحانی کاروان، تنها در مدتی بین دو هفته تا یک ماه، زائران را همراهی می‌کند، داشتن وبلاگ و نوشتن یادداشت‌های روزانه در موضوعات مختلف می‌تواند پل ارتباطی بسیار خوبی بین روحانی و زائران هر کاروان پس از اتمام سفر باشد. از منظری دیگر با توجه به جایگاه ویژه وبلاگ‌ها در عرصه اطلاع‌رسانی، صفحه‌های شخصی روحانیون کاروان‌ها می‌تواند زوایای پنهان و جالب توجهی از وظایف و عملکرد روحانیون کاروان‌ها را در ایام سفر به مخاطبان منتقل کند و توانایی‌های علمی و کارآیی‌های مختلف فرهنگی و اجتماعی آنان را بیش از پیش نمایان سازد.

چند خبر از زائران ایرانی اهل سنت

۱. تشریف به حج بدون هیچ‌گونه تبعیض

ویژه‌نامه فارسی البلاد نوشت: «مشاور رییس‌جمهوری اسلامی ایران در امور اهل سنت اعلام کرد که زائران خانه خدا از اهل سنت ایران، بدون تبعیض و با شرایط مساوی با پیروان مذهب تشیع به حج مشرف می‌شوند.» وی در ادامه گفت: «قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران، حقوق پیروان اهل سنت را محترم شمرده، در این خصوص، ضعفی وجود ندارد.» مولوی محمد اسحاق مدنی تصریح کرد که امکانات بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره و مکه مکرمه نیز برای پیروان شیعه و سنی یکسان است و همه به‌طور مساوی و برابر بهره‌مند می‌شوند.

۲. بهره‌گیری از معینه‌های اهل سنت در کاروان‌ها

امسال نزدیک به ۶۰ روحانی و معین و معینه اهل سنت ایرانی، امور مذهبی کاروان‌های اهل سنت از نقاط مختلف ایران را برعهده دارند. در حج سال جاری برای اولین بار ۱۲ معینه از بین خواهران فاضله اهل سنت، حج ۲۷، ص: ۵۰۳ انتخاب و همراه کاروان‌ها به مدینه منوره و مکه معظمه اعزام شده‌اند؛ تا در طول مراسم حج، امور مربوط به خواهران اهل سنت را پیگیری کرده، آنان را در انجام صحیح اعمال و مناسک حج یاری دهند.

۳. شورای استفتای اهل سنت، آماده پاسخ‌گویی به زائران

به همت دفتر اهل سنت بعثه مقام معظم رهبری، همزمان با حضور زائران ایرانی در مدینه منوره و مکه مکرمه، شورای استفتای اهل سنت نیز به‌طور جداگانه کار خود را در بعثه شروع کرد. در این شورا یک مفتی حنفی و یک مفتی شافعی به پرسش‌های حضوری یا تلفنی زائران پاسخ می‌دهند. مسئولیت این شورا برعهده «مولوی محمد اسحاق مدنی»، مشاور رییس‌جمهور ایران در امور اهل سنت است.

خلیج عربی؟!!

رییس سازمان حج و زیارت درباره اقدام یک شرکت خدماتی «۱» مبنی بر حک نام خلیج عربی «۲» بر روی ظروف غذایی که برای حجاج ایرانی تدارک دیده شده است، گفت: «بلافاصله پس از این موضوع، نامه اعتراض آمیزی به این شرکت ارسال کردیم. مصطفی خاکسار قهرودی در گفت‌وگو با مهر افزود: «همچنین به تمامی کاروان‌های حجاج نیز اعلام کردیم که نسبت به جمع‌آوری سریع تمامی ظروف که نام خلیج عربی بر روی آنها حک شده بود، اقدام کنند. در قرارداد اولیه با شرکت گلف نید، عدم استفاده از این مورد قید شده بود و به احتمال زیاد ظروف استفاده شده مربوط به سال‌های گذشته بوده است.» قهرودی اطمینان

داد که این مشکل به زودی برطرف شود و از این پس مشکلی در ظروف غذایی حجاج مشاهده نشود.

عرضه محصولات فرهنگی در فروشگاه مشعر

مؤسسه فرهنگی مشعر، از مؤسسات تابعه حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت همزمان با استقرار زائران در مدینه منوره، اقدام به افتتاح فروشگاه مشعر در محل بعثه در «فندق قصرالدخیل» مدینه نموده که محصولات مختلف خود را به قیمت تمام شده به علاقه‌مندان عرضه می‌کند. از جمله محصولات جدید این فروشگاه، لوح فشرده «سفر عشق»، به زبان‌های فارسی، انگلیسی و اردو و مشتمل بر مراحل مختلف زیارت مدینه منوره و حج بیت‌الله الحرام است. علاوه بر این مجموعه، می‌توان از CD های مناسک حج، همراه با بقیع، اذان و اقامه و نمازهای مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و اماکن مدینه نام برد. همچنین کتاب «مشق عشق»، مجموعه نفیس عکس حرمین شریفین و اماکن زیارتی و تاریخی مکه و مدینه نیز در همین فروشگاه عرضه می‌شود. گفتنی است که شرکت کنندگان در مراسم عمومی سخنرانی‌های صبحگاهی بعثه مقام رهبری، همه روزه می‌توانند CD برنامه همان روز یا روزهای قبل این مراسم را دریافت کنند. هنرمندان و دست‌اندرکاران مؤسسه فرهنگی مشعر تلاش می‌کنند با فیلم برداری همه مراسم عمومی داخل و خارج بعثه، در ضبط و ثبت رخدادهای فرهنگی حج ۲۷، ص: ۵۰۶ حج و عرضه کم‌هزینه و سریع آن به حجاج محترم، در ماندگاری این خاطرات برای همگان سهیم باشند.

کتابخانه هست، کو کتاب‌خوان؟

کتابخانه بعثه رهبر معظم انقلاب، با بیش از ۳۰۰۰ جلد کتاب، برای بهره‌برداری و استفاده علاقه‌مندان و محققان آماده شده است. این کتابخانه، طی سال‌های اخیر، از اولین روزهای اقامت زائران ایرانی در مدینه منوره، تا آخرین روزهای مقطع مدینه‌قبل دایر است و همه‌روزه صبح‌ها از ساعت ۸ تا ۱۲ و بعداز ظهرها از ساعت ۳ تا ۷ برای مطالعه خواهران و برادران زائر آماده است. این کتابخانه دارای بیش از ۳۰۰۰ عنوان کتب مرجع در زمینه فقه، تفسیر، علوم قرآنی، اخلاق، معارف، اعتقادات و تاریخ اسلام و شیعه است و انواع کتب و مجلات مرتبط با موضوعات مختلف حج و تاریخ و جغرافیای حرمین شریفین، مکه و مدینه و سایر اماکن مقدسه و انواع سی‌دی‌های مربوطه را نیز داراست. منشورات مختلف معاونت آموزش و پژوهش بعثه، مانند: نقشه‌های راهنمای مسجدالحرام، مسجدالنبی، بقیع و قبرستان ابوطالب و جزوات و بروشورهای منتشره نیز با مراجعه به کتابخانه در اختیار زائران محترم قرار می‌گیرد. تنها جای این سؤال باقی می‌ماند که میزان مراجعه زائران و حتی روحانیون محترم به این کتابخانه در گذشته چقدر بوده و ایرانیانی که در وطن و در شرایط عادی از کمترین حج ۲۷، ص: ۵۰۸ میزان مطالعه برخوردارند، در مدینه با کثرت اشتغال به زیارت‌ها و حجم نسبتاً زیاد برنامه‌های کاروان‌ها و بازدیدارنده‌هایی مانند بازارگردی و خرید و ... تا چه حد موفق به بهره‌مندی از این سفره گسترده معلومات و معارف می‌شوند؟

سوغاتی حج؛ آری یا نه؟ چرا؟ چه؟ چقدر؟

در شهر مدینه که راه می‌روی، زائران زیادی را می‌بینی که سرگرم چانه‌زدن با فروشنده‌های مدینه و خرید انواع مختلف کالاها هستند. بسیاری از مسؤولان ایرانی دست‌اندرکار حج به‌ویژه مسؤولان هواپیمایی و حمل و نقل حج بارها در گفت‌وگوهای‌شان با خبرنگاران از خرید فراوان کالا- توسط زائران ایرانی گلایه و انتقاد کرده‌اند؛ هر ساله آمار می‌دهد که از میزان خرید کالا توسط زائران ایرانی در مکه و مدینه منتشر می‌شود، نگران‌کننده است. آمارها نشان می‌دهد که توصیه‌ها و تمهیدات اندیشیده شده از جمله ایجاد فروشگاه در فرودگاه تهران، خیلی نتوانسته زائران را برای کاهش خرید در عربستان متقاعد کند. در مکه و مدینه اکثر مغازه‌داران،

به‌خاطر این که مشتری‌های اصلی کالاهای شان ایرانی‌ها هستند، از فروشندگان افغانی و یا تاجیکی مسلط به زبان فارسی استفاده می‌کنند که راحت‌تر بتوانند با ایرانی‌ها ارتباط برقرار کنند. تاجیک‌های فروشنده می‌گویند: اگر زائران ایرانی نباشند، مالکان عرب مغازه‌های مکه و مدینه خسارت فراوانی خواهند دید. حج ۲۷، ص: ۵۱۰ آنها از یک نکته دیگر هم انتقاد داشتند و آن این که در عربستان قانونی وجود دارد که هر فروشنده خارجی مثل افغانی‌ها و تاجیک‌ها حتماً باید زیر نظر یک عرب عربستانی در مغازه کار کنند و اگر عربی با آنان نباشد، از کسب و کار آنها جلوگیری خواهد شد و به پول ایرانی معادل ۲۵۰ هزار تومان جریمه می‌شوند. تاجیک‌ها می‌گفتند: ما باید عرق بریزیم و عرب‌ها منافعش را ببرند. بر آن شدیم تا دلیل این امر را از خود زائران پرس و جو کنیم، به‌همین سبب گشت و گذاری در خیابان‌های مدینه و در میان بازارها و مناطقی که مرکز خرید سوغاتی و کالاهای رنگارنگ است رفتیم و با آنها درباره خریدهای شان گفت و گو کردیم. در این مصاحبه‌ها نکات جالبی از سوی زائران مطرح شد که شنیدن آنها خالی از لطف نیست. خانم زائری که شوهر خسته‌اش را کشان‌کشان به مغازه‌های مختلف می‌کشاند، پس از مقدمه خبرنگار ما سرانجام حاضر به گفت و گو شد و در پاسخ سئوالات او گفت: «من شخصاً تمایلی به خرید ندارم، اما تنها دغدغهام بازگشت و میهمانی‌های بعد از حج است که هر کدام از اقوام وقتی به دیدن حاجی می‌آیند، هدیه‌ای می‌آورند و قطعاً انتظار دارند یک سوغاتی جای هدیه آنان را پر کنند. از روز اولی که می‌آدم، فکر میهمانی و سوغات بعد از حج کلافه‌ام کرده است و دائم فکر می‌کنم اگر سوغاتی نداشته باشم که به میهمانان دست کم درجه یک بدهم، آبرو و اعتبارم نزد فامیل از بین می‌رود. یکی از اقوام ما سال قبل که به حج آمده بود، دو هزار دلاری خرید در مکه و مدینه نهایتاً مجبور شد برخی از اقلام را از تهران تهیه کند و به نام سوغات حج به میهمانان بدهد. من هر وقت یاد کار آنها می‌افتم، نگران می‌شوم؛ از این رو از فشار فکر و خیال به بازار می‌آیم تا بلکه بتوانم سوغات مناسبی برای بستگان بخرم.» خانم دیگری که متوجه مصاحبه ما شده بود، به دفاع از اولی گفت: «خرید سوغاتی برای فرزندانم امری طبیعی است؛ اما انتظارات جانبی بستگان درجه ۲ و ۳ آدم را کلافه می‌کند. تو را به‌خدا شما که روزنامه و تلویزیون دارید، به مردم بگویید که وقتی به دیدن حج ۲۷، ص: ۵۱۱ حاجی می‌روند، حاجی انتظار هدیه ندارد و آنها هم متقابلاً انتظار سوغاتی نداشته باشند؛ به مردم بگویید که یک زائر در مدینه و مکه به‌خصوص در ایام تشریق و اعمال حج در چه شرایط دشواری قرار دارد و نمی‌تواند سوغات مناسبی از این‌جا تهیه کرده، برای آنان ببرد. محمدی که یک استاد دانشگاه است، به خبرنگار ما گفت: «بحث سوغاتی ریشه در فرهنگ اسلامی ما دارد، اما کاری که امروز می‌شود، فراتر از آن چیزی است که در فرهنگ اسلامی ما وجود دارد.» این استاد دانشگاه گفت: «بهترین سوغات حج، سوغات معنوی و دستاوردهای معنوی‌ای است که زائر از این سفر با خودش می‌برد و درحقیقت زائری که از حج بازمی‌گردد، باید خاطرات معنوی خودش را به کشورش ببرد و برای میهمانانش بازگو کند؛ اما انتظارات چیز دیگری است و آن باید اصلاح شود.» حاج محمد اصفهانی که کسب و کارش در بازار است، گفت: «کیفیت اجناسی که در ایام حج به زائران ایرانی فروخته می‌شود، به هیچ‌وجه قابل قیاس با کالاهای ایرانی و یا خارجی‌ای که در ایران عرضه می‌شود نیست و اکثر زائران اجناس بی‌کیفیتی را با قیمتی بیش از انتظار می‌خرند.» محمد، زائر تهرانی، می‌گفت: «مسئولان ایران با مقام‌های عربستان باید صحبت کنند و تصمیم مشترکی در این زمینه اتخاذ نمایند تا عربستان هم امتیازی در خرید کالا به زائران ایرانی بدهد و یا به‌طور مشترک فروشگاه‌هایی داشته باشند که ایرانی‌ها بتوانند اجناسشان را از آن‌جا تهیه کنند.» علی فراهانی از مداحان اهل دل، نظرش درباره خرید سوغاتی را با ارائه اشعاری برای ما بیان می‌کند، او می‌گوید: ای دوست در بهشت تو را راه داده‌اند پروانه زیارت دلخواه داده‌اند صدها هزار سوخته‌دل بود و زان میان در روضه مدینه تو را راه داده‌اند سوگند می‌خورم به گل روی مجتبی که این‌جا به خار، منزلت و جاه داده‌اند حج ۲۷، ص: ۵۱۲ این لحظه‌ها غنیمت عمر من و شماست غفلت مکن که فرصت کوتاه داده‌اند سوغات ما به‌سوی وطن عطر فاطمه است عطری که با نسیم سحرگاه داده‌اند فیض حضور دوست به‌قدر خلوص ماست گاهی زما گرفته‌اند و دگرگاه داده‌اند

بازارهای مکه و مدینه در قرق ایرانیان

«ده ریال» تنها واژه‌ای است که این روزها در بازارهای مکه و مدینه بیش از هر واژه دیگری می‌شنوی؛ آن هم از زبان فروشندگان که اکثر آنان به دلیل مراجعات مکرر ایرانیان برای خرید سوغاتی به زبان فارسی تسلط نسبی پیدا کرده‌اند. فروشندگان عرب با دیدن ایرانیان، اولین کلمه‌ای را که تکرار می‌کنند، «ده ریال» است و هنگامی که قصد عبور از مغازه را داری، اعلام می‌کنند که تخفیف نیز می‌دهند. اجناس ده‌ریالی یا به زبان دیگر دو هزار و پانصد تومانی، بالاترین آمار سوغاتی زائران ایرانی را به خود اختصاص داده است. میزان استقبال زائران ایرانی از این اجناس به حدی است که برخی از فروشندگان در مکه و مدینه اقدام به ایجاد فروشگاه‌های ده‌ریالی کرده و از قبل آن سود فراوانی به دست می‌آورند. ولی باید دید اجناس ده‌ریالی چه اجناسی هستند که زائران ایرانی به آنها اقبال دارند! کالاهای ده‌ریالی را اجناس کم کیفیت چینی تشکیل می‌دهند که زائران به دلیل پایین بودن قیمت آن، بدون توجه به کیفیت و ماندگاری، سوغاتی‌های خود را از آن حج ۲۷، ص: ۵۱۴ تهیه می‌کنند. جافتادن فرهنگ غلط خرید سوغاتی در کشور ما و اشتباه تعبیر کردن فرمایشات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در خصوص لزوم خرید سوغاتی، موجب شده که هر ساله در ایام حج، میلیون‌ها تومان ارز از کشور خارج شده، اجناس بی کیفیت چینی جایگزین آن شود. با وجود این که سازمان حج و زیارت در زمینه اسکان، حمل و نقل و تغذیه زائران به مطلوب‌ترین شکل ممکن عمل کرده و زائران ایرانی در مقایسه با دیگر زائران، از بیشترین تسهیلات در مکه و مدینه برخوردارند، ولی هنوز اقدام ویژه‌ای در زمینه حل معضل سوغاتی زائران و بازگرداندن ارزهای خارج شده، انجام نشده است. به نظر می‌رسد، سازمان حج و زیارت با توجه به آمار بالای زائران ایرانی در کشور عربستان در ایام حج، برای حل این مشکل می‌تواند با کمک بخش خصوصی اقدام به راه‌اندازی فروشگاه‌هایی با کالاهای ایرانی در سطح شهر مکه و مدینه کرده، یا فروشگاه‌هایی زنجیره‌ای مانند «شهروند» در مکه و مدینه احداث کند که هم معضل سوغاتی زائران حل شود و هم به رشد اقتصادی کشور کمک شود.

درآمدهای حج برای بخش‌های خدماتی عربستان

برخی از کارشناسان اقتصادی درآمد حاصل از حج سال جاری برای مؤسسات مختلف سعودی را بیش از ۶ میلیارد و ۶۰۰ میلیون ریال سعودی، تقریباً معادل یک هزار و ششصد و پنجاه میلیارد تومان تخمین زدند که این مبلغ به هفت بخش خدماتی عربستان تعلق می‌گیرد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی حج، در ردیف اول این بخش‌ها، بخش مسکن قرار دارد که درآمد آن بالغ بر ۲/۵ میلیارد ریال است. در ردیف دوم شرکت‌های مطوفین قرار دارد که درآمد آن بالغ بر یک میلیارد ریال است و بین شرکت‌های شش‌گانه مطوفین، مکتب الوکلاء، مکتب الزمامه و سازمان الأدلاء توزیع می‌گردد. بخش‌های مربوط به تدارکات، حمل و نقل و شرکت حفظ و نگهداری چادرهای منی در ردیف بعدی قرار دارند. گفتنی است که درآمدهای حاصله دولت عربستان، علاوه بر مبالغ مذکور رقمی بسیار بالا را تشکیل می‌دهد که انتظار می‌رود توسط کارشناسان مربوطه مورد محاسبه قرار گیرد و به اطلاع حجاج کشورهای مختلف برسد.

نگاهی به صنعت توریسم ایران از دریچه یک بروشور

آنچه در یک همایش در اختیار شرکت کنندگان قرار می‌گیرد، به نوعی بیانگر سمت و سوی همایش و اهداف مورد نظر برگزارکنندگان آن است و می‌تواند در ماندنی‌تر شدن اثر و خاطره آن، نقش مؤثری ایفا کند. با این مقدمه، نگاهی به برخی منشورات توزیع شده در همایش‌های حج، نشان‌دهنده کم‌توجهی یا کم‌دقتی دست‌اندرکاران آنها در انتخاب منشورات مناسب

است. به‌طور مثال از بین ۹۰ تصویر گزینش و چاپ شده در بروشور ۴۴ صفحه‌ای «ایران» که با آرم «سازمان میراث فرهنگی و گردشگری» به‌عنوان ناشر و آرم «گنجینه نقش جهان» به‌عنوان گردآورنده و مجری طرح در تاریخ مهرماه ۸۵ چاپ و منتشر شده است، حتی یک عکس هم به حرم مطهر امام رضا علیه السلام و حضرت معصومه علیها السلام و صدها امام‌زاده معتبر همچون شاه عبدالعظیم و شاه چراغ و ... و شخصیت‌های بی‌نظیر تاریخ مانند امام خمینی قدس سره اختصاص داده نشده است. در این بروشور، برای نشان دادن فرهنگ ایرانی از نمای عالی‌قاپو، نماد شاهانه تاریخ گذشته، میدان آزادی، شهیاد نماد زمان شاه معدوم، خرابه کاروان‌سرای حج ۲۷، ص: ۵۱۷ ترمیم‌شده در کنار آن، یک گنبد و سردر بی‌نام و نشان تک‌افتاده در صحرایی دور، بیستون، حمام کرمان و چند تصویر از تخت جمشید استفاده شده. و جالب است که تنها هفت تصویر از این مجموعه چهره ایرانیان معاصر را نشان می‌دهد که یکی از آنها پیرمردی عینکی چاقو به دست کنار چهار هندوانه داخل آب است. دیگری، مردی کلاه‌کشی به سر کشیده، کنار بساط نخود و لوبیا و تخمه و پسته است. سومین تصویر، مردی در حال قالب‌زنی روی پارچه‌های کرباسی و چهارمین تصویر، پیرمردی بدمنظر را در حال سه‌تار زنی و پنجمین تصویر، پیرزنی بی‌دندان را کنار بساط روسری فروشی نشان می‌دهد. ششمین تصویر به گروهی از باختری‌های شیپورچی و دهل‌زن و هفتمین تصویر به چند زن دهاتی بدحجاب بر سر میزی احتمالاً در یک قهوه‌خانه سنتی اختصاص دارد. و این همه از دیدگاه تهیه‌کنندگان و تدوین‌کنندگان و ناشران آن، یعنی ایران! یعنی جمهوری اسلامی، مهد تمدن بشری و خاستگاه شکوهمندترین انقلاب اسلامی! یعنی معرّفی کشور اسلام و ولایت به همه علاقه‌مندان این مرز و بوم! یعنی برانگیختن شوق دیدار ایران در همه علاقه‌مندان صنعت توریسم! و تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل!

ترحم و انسانیت یا اجرای قانون

باین که نیم ساعت قبل از اذان صبح به حرم رسیده‌ام، جایی برای ورود نمی‌یابم. نه فقط ورود به مسجدالحرام، بلکه ورود به صحن بسیار بزرگ و نرده‌کشی شده شمالی حرم هم ممکن نیست. انبوه زائران خانه خدا، احتمالاً از یکی دو ساعت قبل از طلوع فجر تمام مسجدالحرام و طبقات فوقانی و پشت‌بام و صحن‌های اطراف آن را انباشته‌اند و در این نیم‌ساعت به اذان مانده تا خیابان حرم و پشت کتابخانه مکه مکرمه، محل ولادت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، خیل نمازگزاران نشسته‌اند. و انسان مبهوت این همه عشق و شور مسلمانان و جذب‌ه ذکر و یاد خدا، با خود می‌اندیشد که چه قدرتی در این جمعیت میلیونی نهفته است. یک میلیون انسان اگر با هم باشند با قدرت علم و تفکر، سرمایه و امکانات، بیان و قلم و حتی با نیروی بدنی و قدرت بازویشان چه‌ها که نمی‌کنند! به‌راستی چه بنای ظلمی در برابر این همه قدرت توان مقاومت دارد؟ دیگر راهی برای جلوتر رفتن هم نیست. به‌ناچار همان‌جا کنار دیوار وضوخانه‌ها می‌ایستم. حتی راه برگشت هم با نشستن مردم در معبری که بود، بسته شده، مجاری فاضلاب‌ها که تا آن روز این قدر آزاردهنده برایم جلوه نکرده بودند، در نزدیک محل نشستن من چنان فضا را از بویی ناخوشایند پر کرده بودند که یقین کردم رعایت آرامش و حج ۲۷، ص: ۵۱۹ حضور قلب در نماز جماعت امروز صبح ابتلائی کاملاً تربیتی برای من و امثال من است که عددشان تنها در همین محوطه چندین هزار نفر است. اکنون ساعت ۶/۱۵ است و نیم ساعتی از نماز گذشته و من همچنان امیدوارم که ازدحام عجیب جمعیتی که در حال خارج شدن از درب بزرگ آهنی هستند، اندکی کاسته شود و راهی برای ورود به صحن شمالی و پس از آن ورود به مسجدالحرام بیابم؛ اما انتظاری طولانی و خسته‌کننده است و عاقبت عزیتم را برای ورود درم می‌شکنم. این اولین بار است که برای نماز حرم آمده‌ام و بی‌آن که توفیق دیدن کعبه باشکوه را پیدا کنم، دارم برمی‌گردم. در برگشت، هنوز در ابتدای شارع الحرم هستم که صدای جیغ وحشت‌آلود یک کودک و به‌دنبال آن یک زن، همه نگاه‌ها را به سمت آن دو می‌کشاند. یک مأمور چفیه‌قرمز سعودی را می‌بینم که دخترکی سیاه‌پوست و فلج را روی زمین می‌کشد و زن جوان و سیاه‌پوست حدود ۲۵ ساله، با فاصله چند قدم دنبالش می‌رود و فریاد می‌کشد؛ فریاد درد‌آلودی که بدنم را به ارتعاش درمی‌آورد.

حاجی‌ها، زن و مرد، پیر و جوان، آنها که ضجه دخترک و زن سیاهپوست را می‌شنیدند و حتی آنها که این صحنه رقت‌بار را می‌دیدند، بیشترین عکس‌العملشان این بود که لحظه‌ای می‌ایستادند یا آهسته‌تر قدم برمی‌داشتند و بعد با افرادی که در کنارشان حرکت می‌کردند، چیزی می‌گفتند و به راهشان ادامه می‌دادند. مأمور، دخترک را همچنان کشان‌کشان به سمت حرم می‌برد و من برگشته بودم و بدون این که بدانم چرا، دنبالشان می‌رفتم. من تا حالا هر کجا صحنه‌ای حتی کم‌خسونت‌تر از این در مورد زن یا بچه‌ای دیده‌ام، عکس‌العمل نشان داده‌ام. اما این جا در مقام یک ایرانی وابسته به بعثه، درمانده بودم که چه کنم؟ شما بودید چه می‌کردید؟ میرغضب سعودی داشت قانون را اجرا می‌کرد. می‌خواست در راستای خدمت به حجاج، مسیرها را طبق اوامر از وجود گدایان بپیراید. مبادا حاجی‌ها، مخصوصاً آنها که با اقامت در هتل‌های پنج‌ستاره بیشترین دلارها را روانه جیب سرمایه‌داران سعودی می‌کنند، خاطرشان از دیدن سیاهان فقیر قاره غارت‌شده آفریقا آزرده شود!

ضرورت همراه داشتن کارت شناسایی در طول سفر

همراه داشتن کارت شناسایی امری متداول در بین حجاج همه کشورهاست. این کارت‌ها که معمولاً عکس دار و حاوی اطلاعاتی در مورد ملیت، نام و مشخصات فرد، اسم و شماره کاروان و آدرس محل اسکان در مدینه و مکه به همراه شماره تلفن‌های ضروری است، همواره حتی در حال احرام باید همراه زائران باشد، تا در صورت بروز هرگونه حادثه یا مشکلی و یا در موارد گم شدن و دور افتادن از محل اقامت، بتواند راهنمای امدادگران یا سایر زائران باشد. با عنایت به پیرمرد و پیرزن بودن بسیاری از زائران بیت‌الله الحرام و امکان فراوان جدا شدن و دور افتادن آنان از همراهان، خاصه در اماکن پرازدحام مانند مسجدالحرام و مسجدالنبی و به‌ویژه در ایام تشریق و وقوف در عرفات و مشعر و منی و حرکت برای رمی جمرات، همراه داشتن و سعی در حفظ کارت ضروری است. عدم اهتمام در حفظ کارت‌ها باعث می‌شود که هر روز در برخی ورودی‌های مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و مسجدالحرام تعداد زیادی کارت‌های گمشده روی هم ریخته شود، که به‌طور طبیعی زیاد هم دوام نمی‌آورد و به دست مأموران نظافت حرمین به زباله‌ها می‌پیوندد. در حالی که معقول و منطقی‌تر آن است که مسؤلان این اماکن مقدسه مکان حج ۲۷، ص: ۵۲۱ خاصی را برای حفظ و نگهداری این کارت‌ها و جواب‌گویی به مراجعان در نظر می‌گرفتند و وجود آن را به کلیه کاروان‌های ایرانی و غیرایرانی اعلام می‌کردند. به همراه نداشتن کارت هم قطعاً سرگردانی‌های فراوان می‌آفریند و چه‌بسا زائرانی که به دلیل نداشتن اطلاع کافی از نام کاروان و مدیر مربوطه با سرگردانی ۱۲ ساعته و بیشتر به کاروان خود بازگردانده می‌شوند. خوشبختانه واحد امداد گمشدگان و اشیای گمشده بعثه از فعال‌ترین و سریع‌ترین واحدهای امداد حجاج در بین کشورهای مختلف دنیا است که در صورت مراجعه گمشدگان، ترتیب انتقال آنان به محل اقامتشان را می‌دهند. رییس ستاد مدینه در همین رابطه از زائران خواست در صورت گم شدن، خود را به اولین کاروان ایرانی معرفی کنند، تا با پیگیری برادران امداد، گمشدگان راهنمایی لازم را دریافت کنند. همچنین در صورت پیدا شدن وجوه یا وسایل گمشده پس از اطلاع‌رسانی از طریق مناطق چهارگانه به مدیران کاروان‌ها تلاش می‌شود حتی الامکان اشیا و وجوه گمشده به صاحبان آنها بازگردانده شود. در محل ستاد مدینه که همان ساختمان بعثه رهبری است نیز واحد امداد گمشدگان مستقر است و به راهنمایی زائران می‌پردازد.

حج، رمز احیای هویت مسلمانان

ایام حج و عزیمت مسلمانان از کشورهای غیر اسلامی به مکه و مدینه، نگاه مطبوعات غربی به این اتفاق بزرگ را خیره و مجذوب کرده است. ایندپندنت با چاپ عکسی از کعبه که زائران بی‌شماری حول آن حلقه زده‌اند، حضور مسلمانان جوان انگلیسی در مراسم حج امسال را به دقت کاویده است. به نوشته این روزنامه، مسلمانان انگلیسی در سال ۲۰۰۶ با اظهارات تند افرادی نظیر جک

استراو، وزیر سابق این کشور مواجه شدند و افزایش خشونت‌ها علیه مسلمانان پس از انفجارهای سال گذشته لندن، سبب شده تا مسلمانان این کشور در وطن خود منزوی شوند؛ اما آنان با سفر به مکه انسجام و وحدت گسترده‌ای را با هموطنان مسلمان خود و سایر معتقدان به اسلام احساس می‌کنند. یکی از زائران انگلیسی می‌گوید: بافت جمعیتی زائران تغییر کرده است. پیش از این پدر و مادرهای ۵۰ و ۶۰ ساله به مکه می‌آمدند اما اکنون جوانان ۲۰ و ۳۰ ساله هم می‌آیند. انگلیس کشوری چند فرهنگی است که می‌کوشد مهاجران و نژادها و گروه‌های مختلف را در فرهنگ بریتانیایی ادغام کند، اما افزایش خشونت علیه مسلمانان سبب انزوای جمعیت اسلامی این کشور شده است؛ بنابراین مسلمانان و به ویژه جوان‌ها در تلاش هستند تا از طریق حج و بازگشت به ریشه‌های اسلام هویت دینی خود را به درستی بازیافته از آن دفاع کنند. یکی از مسلمانان انگلیسی می‌گوید: «در انگلیس تلاش می‌شود که من را از اسلام دور کنند، اما نمی‌دانند که این مسئله سبب نزدیک‌تر شدن من به این دین می‌شود.»

شگردهای سارقان مکه و مدینه

اینکه این سارقان کیانند؟ از کجا می‌آیند؟ بیشتر چگونه و کجا دست به سرقت می‌زنند؟ مشخص نیست. اما مشخص است که با وجود این همه جمعیت نمی‌توان سارق را شناسایی و دستگیر کرد؛ خصوصاً با این همه تنوع ملیتی، با این همه چهره‌های مشابه که حتی نه فقط تشخیص دو هم‌وطن، بلکه دو نفر از دو کشور در شرق و غرب یک قاره، بلکه دو نفر یکی از قاره‌ای دیگر و دیگری از قاره‌ای دیگر را هم ناممکن می‌سازد. پس تنها راه حفظ اموال و اشیای قیمتی، مراقبت بیشتر و رعایت احتیاط‌های لازم در هر جاست. شناسایی برخی از شگردهای سارقان در سرقت‌های انجام شده اگرچه خطر مورد سرقت قرار گرفتن را از بین نمی‌برد، اما کاهش می‌دهد. - سارقان با دیدن تلفن همراه یا کیف پول در کنار زائر، با همدست خود به زائر نزدیک می‌شود و با ضربه پا آن را از صاحبش دور می‌کند، اما بلافاصله به طرف زائر برمی‌گردد و عذرخواهی می‌کند و با او به جست‌وجوی تلفن یا کیف پول می‌پردازد، در حالی که طبق قرار قبلی دوستش آن را ربوده است. - سارق در شلوغی‌ها به بهانه اینکه زائر شناسایی شده پایش را لگد کرده یا آسیب دیگری به او رسانده است، با زائر درگیر می‌شود. همدست او به عنوان میانجیگری وارد حج ۲۷، ص: ۵۲۴ صحنه می‌شود و با بغل زدن زائر و جدا کردن او از سارق اولی، کیف یا تلفن همراهش را می‌دزدد. - زائری تنها کنار خیابان به انتظار وسیله نقلیه برای رفتن به حرم یا بازار ایستاده است که سواری شخصی با یکی دو سرنشین که در حقیقت همدست یکدیگر هستند، توقف می‌کند و با عرضه کمترین نرخ رفت و آمد در مکه یا مدینه، زائر را تشویق به سوار شدن می‌کنند و در حین حرکت هرچه دارد، از او می‌گیرند و در خیابان خلوتی او را پیاده و رها می‌کنند. - یکی از افراد باند سرقت در معابر عمومی یا سرویس‌های بهداشتی اقدام به ریختن مایعات کثیف روی افراد مورد نظر می‌کند و سپس افراد دیگر باند که در اطراف صحنه پراکنده‌اند، از سر دلسوزی به صحنه می‌آیند و با ترفند کمک به شخص مورد نظر، کیف و یا محتویات جیب‌های او را به سرقت می‌برند. - زائر در حال مکالمه تلفنی است و افرادی در کمین او هستند تا بدانند پس از پایان مکالمه، گوشی تلفن در کجا قرار می‌گیرد تا در لحظه مناسب، طبق نقشه مناسب آن را برابند.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد

بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیت های گسترده مرکز: الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ... د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ... ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۲۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاء الله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: ۵۳-۰۶۰۹-۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۱۸۰-۰۱۹۰ IR به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام :- هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم.

فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

